

Ellen G. White Estate

PROFETER OG KONGER

ELLEN G. WHITE

Profeter og konger

Ellen G. White

**Copyright © 2014
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Indhold

Information about this Book	i
GUDS HENSIGT MED JØDEFOLKET	4
Den vise Salomo	9
Guds tempel og dets indvielse	16
Velstand og stolthed	25
Overtrædelsens følger	32
Salomos anger og omvendelse	41
Riget deles	49
Jeroboam	56
Afgudsdyrkelse og frafald	62
Elias	67
En streng tilrettevisning	73
Sejren på Karmel	83
Elias på flugt	90
Stilhed efter stormen	98
I Elias' ånd og kraft	105
Josafat - Judas konge	113
Akabs kongehus styrtes	121
Elisa kaldes til profet	129
Det rensede kildevæld	137
Elisas fredsbudskab	141
Na'amans helbredelse	147
Elisa afslutter sit livsværk	152
Nineve, den store stad	159
Israel i assyrisk fangenskab	168
Mit folk skal gå til grunde, fordi det er uden kundskab	176
Esajas' kald	181
Se eders Gud	187
Afgudsdyrkeren Akaz	193
Den gudfrygtige Ezekias	199
Udsendingene fra Babylon	204
Judas mirakuløse redning	210
Håb for hedningerne	221
Manasse og Josias	228

Lovbogen findes	236
Jeremias	245
Opgørets dag nærmer sig	254
Judas sidste konge	265
Bortførelsen til Babylon	273
Lys i mørket	280
Ved Babylons hof	287
Nebukadnezars drøm	295
Den gloende ovn	302
Sand storhed	309
Skriften på væggen	314
Daniel i løvekulen	325
De landflygtiges hjemkomst	332
Hjælpen fra Herrens profeter	342
Josua og engelen	352
Ikke ved magt og ikke ved styrke	359
I dronning Esters dage	362
Ezra, den skriftlærde	367
En åndelig vækkelse	374
Nehemias - en handlingens mand	381
Bygningsmændene på muren	385
Nehemias hjælper de fattige	392
Hedningernes sammensværgelse	397
Undervisning i Herrens lov	402
Reformation	406
Forventningen om en befrier	413
Guds menighed	429
Den kommende herlighed	441

GUDS HENSIGT MED JØDEFOLKET

Guds Hensigt med at byde Abraham drage bort fra sin slægt, som var afgudsdyrkere, og bosætte sig i Kanaans land var at skænke alle jordens folk Himmelenes bedste gaver. »Så vil jeg gøre dig til et stort folk,« sagde Herren, »og jeg vil velsigne dig og gøre dit navn stort, og vær en velsignelse!« 1Mos. 12,2. Abraham blev kaldet til en meget ærefuld stilling. Han skulle være stamfader til det folk, som i århundreder skulle tage vare på Guds sandhed til verden det folk, gennem hvilket alle jordens nationer ville blive velsignet ved den lovede Messias komme.

Menneskene havde næsten glemt den sande Gud. Deres tanker var formørkede af afgudsdyrkelse. De forsøgte at erstatte de guddommelige love, som er hellige, retfærdige og gode (Rom. 7,12), med love, som stemte med deres eget grusomme, egoistiske hjertes planer. Men i sin nåde tilintetgjorde Gud dem ikke. Han ville give dem anledning til at lære ham at kende gennem sin menighed. Gud besluttede, at mennesket skulle genskabes moralsk i hans billede ved hjælp af de principper, som hans folk åbenbarede.

Guds lov skulle ophøjjes og den guddommelige autoritet hævdes, og denne store og ædle opgave overdrog han til Israels hus. Gud udskilte dem fra verden for at kunne betro dem en hellig arv. Han betroede dem at opbevare sin lov, og det var hans hensigt, at Israel skulle hjælpe menneskene at have kundskaben om ham i frisk erindring. Således skulle Himmelenes lys skinne i en verden, som henlå i mørke, og der skulle lyde en røst, som opfordrede alle mennesker til at opgive deres afguder og tjene den levende Gud.

Gud førte sit udvalgte folk ud af Ægypten »med vældig kraft og stærk hånd«. 2Mos. 32,11. »Da sendte han Moses, sin tjener, og Aron, sin udvalgte mand; han gjorde sine tegn i Ægypten og undere i kanaanitternes land.« »Han truede Det røde Hav, og det tørrede ud, han førte dem gennem dybet som gennem en ørk.« Sl. 105,26 27; 106,9. Han udfriede dem af slaveriet for at føre dem til et godt land et land, som han i sit forsyn havde beredt til dem for at give dem

ly for deres fjender. Nu ville han tage dem til sig og omslutte dem med sine evige arme. Til gengæld for hans godhed og nåde skulle de ophøje hans navn og herliggøre det på jorden. [12]

»Men Herrens del blev Jakob, Israel hans tilmålte lod. Han fandt det i ørkenlandet, i ødemarken, blandt ørkenens hyl; han værnede det med vågent øje og vogtede det som sin øjsten. Som ørnen, der purrer sin yngel ud og svæver over sine unger, løftede han det på sit vingefang og bar det på sine vinger. Herren var dets eneste fører, ingen fremmed gud var hos ham.« 5Mos. 32,9 12. Således tog han Israel til sig, for at de kunne bo i den Almægtiges skygge. De var blevet bevaret fra ørkenvandringens farer på en mirakuløs måde og havde nu endelig bosat sig i det forjættede Land som en begunstiget nation.

Esajas har i en lignelse givet en gribende skildring af Israels kaldelse og den uddannelse, de gennemgik, for at kunne være Guds repræsentanter i verden, bære frugt og vokse i al god gerning:

»Jeg vil synge en sang om min ven, en kærlighedssang om hans vingård: Min ven, han havde en vingård på en frugtbar høj. Han grov den, rensede den for sten og plantede ædle ranker; han byggede et vagttårn deri og huggede også en perse. Men den bar vilde druer, skønt han ventede høst af ædle.« Es. 5,1 2.

Gud havde besluttet at velsigne hele menneskeheden ved hjælp af det udvalgte folk. Profeten sagde: »Thi Hærskarers Herres vingård er Israels hus.« Es. 5,7.

Dette folk fik Guds ord betroet. Guds lovs forskrifter sandhedens, retfærdighedens og renhedens evige principper dannede et gærde om dem. Lydighed imod disse principper skulle være deres værn, for hvis de var lydige, ville de blive skånet for at ødelægge sig selv med syndige vaner. Vingårdens tårn var det hellige tempel, som Gud anbragte midt i landet.

Kristus var deres lærer. Han havde været hos dem i ørkenen og skulle fortsat undervise og vejlede dem. I tabernaklet og templet dvælede hans herlighed i den hellige Shekinah over sonedækket, og han åbenbarede til stadighed sin kærligheds og tålmodigheds rigdomme for deres skyld.

Med Moses som mellemmand gjorde Gud dem bekendt med sin hensigt og forelagde dem klart og tydeligt vilkårene for deres fremgang. »Du er et folk, der er helliget Herren din Gud,« sagde

han; »dig har Herren din Gud udvalgt til sit ejendomsfolk blandt alle folk på jorden.« 5Mos. 7,6.

»Du har i dag ladet Herren tilsige dig, at han vil være din Gud, og at han vil sætte dig højt over alle folk, som han har skabt, til pris og berømmelse og ære. og Herren har i dag ladet dig tilsige ham, at du vil være hans ejendomsfolk, som han har sagt dig, og tage vare på alle hans bud, og at du vil gå på hans veje og holde hans anordninger, bud og lovbud og høre hans røst, og at du vil være Herren din Gud et helligt folk, som han har sagt.« 5Mos. 26,17 19.

[13] Israels børn skulle tage hele det landområde, som Gud anviste dem, i besiddelse. De folk, som ikke ville tilbede og tjene den sande Gud, skulle fordrives, men det var Guds hensigt, at menneskene skulle drages til ham, når de lærte hans karakter at kende ved Israels hjælp. Evangeliets indbydelse skulle gå ud til hele verden. Kristus skulle ophøjes for alle nationer gennem den undervisning, som blev givet ved hjælp af offerttjenesten, og alle de, der ville tage imod ham, skulle leve. Alle de mennesker, der ligesom kanaanæer kvinden Rahab og moabitterinden Rut ville forkaste afgudsdyrkelsen og tilbede den sande Gud, skulle forene sig med hans udvalgte folk. Efterhånden som Israels folk voksede, skulle de udvide deres grænser, til deres rige omfattede hele verden.

Men det gamle Israel gjorde ikke Guds vilje. Herren sagde: »Som en ædel ranke plantede jeg dig, en fuldgod stikling; hvor kunne du da blive vildskud, en uægte ranke?« »Og nu, Jerusalems borgere, Judas mænd, skift ret mellem mig og min vingård! Hvad mer var at gøre ved vingården, hvad lod jeg ugjort? Hvorfor bar den vilde druer, skønt jeg ventede høst af ædle? Så vil jeg da lade jer vide, hvad jeg vil gøre ved min vingård: nedrive dens hegn, så den ædes op, og nedbryde dens mur, så den trampes ned! Jeg lægger dem øde; den skal ikke beskæres og ikke graves, men gro sammen i torn og tidsel; og skyerne giver jeg påbud om ikke at sende den regn Han ventede på retfærd se, der kom letfærd, han ventede på lov se, skrig over rov!« Jer. 2,21; Es. 5,3 7.

Herren havde ved Moses meddelt folket, hvad der ville blive følgen af troløshed. Hvis de nægtede at holde hans pagt, ville de afbryde livsforbindelsen med Gud og miste hans velsignelse. I visse perioder rettede folket sig efter disse advarsler med det resultat, at både den jødiske nation og nabofolkene blev rigt velsignet. Men

Israels historie viser, at folket i de fleste tilfælde glemte Gud og deres høje kald som hans repræsentanter. De forholdt ham den tjeneste, han forlangte af dem, undlod at yde deres medmennesker åndelig vejledning og viste dem ikke et helligt eksempel. De ville selv have frugterne af den vingård, som de var blevet sat til at passe. På grund af deres begærlighed og gridskhed blev de endog foragtet af hedningerne, som derved fik en forkert forståelse af Guds karakter og hans riges love.

Gud bar over med sit folk med en faders tålmodighed. Han søgte at tale dem til rette, dels ved at skænke dem sine velsignelser, og dels ved at tage dem tilbage igen. Han foreholdt dem tålmodigt deres synder og ventede på, at de skulle bekende dem. Han sendte sine profeter og sendebud til dem for at gøre sine krav gældende over for vingårdsmændene, men i stedet for at tage godt imod disse mænd, om var udrustet med indsigt og åndelig kraft, behandlede vingårdsmændene dem som fjender og forfulgte og dræbte dem. Gud sendte stadig nye sendebud, men de fik samme behandling som de første, blot med den forskel, at vingårdsmændene lagde et endnu mere indgroet had for dagen.

Under fangenskab, da Gud forholdt det jødiske folk sin gunst, var der mange, som blev tilskyndet til at angre, men da folket var vendt tilbage til Det forjættede Land, gentog de forfædrenes fejltagelser og indlod sig i politiske stridigheder med nabofolkene. De profeter, som Gud sendte for at rette de fremherskende onder, blev mødt med den samme mistro og foragt som de tidligere sendebud. Således forøgede vingårdsmændene deres skyld fra århundrede til århundrede.

Israelitterne foragtede den gode vinstok, som den guddommelige Vingårdsmand havde plantet på Palæstinas høje, og kastede den til sidst over vingårdens mur. De brækkede den og trådte den under fod i den tro, at de havde ødelagt den for bestandig. Vingårdsmanden fjernede vinstokken og skjulte den for deres blik. Han plantede den atter, men på den anden side af muren, så stammen ikke længer var synlig. Grenene hang ind over muren, og der kunne også indpodes kviste i vinstokken, men selve stammen blev flyttet så langt bort, at menneskene ikke længer kunne nå den eller beskadige den.

De råd og formaninger, som er givet ved de profeter, der har forklaret Guds evige hensigt med menneskeheden, er af særlig vær-

[14]

di for Guds menighed på jorden i dag. Nu er den hans vingårds vogter. Hans kærlighed til den fortabte menneskeslægt og den plan, han har lagt til dens frelse, kommer tydeligt til udtryk i profeter- nes budskaber. Beretningen om Israels kaldelse, sejre og nederlag, generhvervelse af Guds gunst, forkastelse af vingårdens Herre og frelsesplanens gennemførelse ved hjælp af en gudfrygtig lille flok, som alle pagtens løfter skal opfyldes på, har været grundtonen i Guds tjeneres budskaber til hans menighed i de forløbne århundre- der. og Guds budskab til sin menighed i dag til dem, der passer hans vin.gård som trofaste vingårdsmænd er akkurat det samme som det, der blev givet ved profeten fordum:

»På hin dag skal man sige:
Syng om en liflig vingård!
Jeg, Herren, er den vogter,
jeg vander den atter og atter.
For at ingen skal hjemsøge den,
vogter jeg den nat og dag.«

Es. 27,2 3.

Lad Israel fæste lid til Gud. Vingårdens Mester er netop i færd med at samle de dyrebare frugter, som han så længe har ventet på, blandt mennesker af alle nationer og folk. Han vil snart besøge sit folk, og på denne lykkelige dag får hans evige hensigt med Israels hus sin endelige opfyldelse. »På hin dag skal Jakob slå rod, Israel skyde og blomstre og fylde verden med frugt.« 6. vers.

[15]

[16]

[17]

Den vise Salomo

I Davids og Salomons regeringstid indtog Israel en stærk stilling mellem nationerne og havde rige anledninger til at øve en vældig indflydelse til gunst for sandhed og ret. Herrens navn blev ophøjet og æret, og hensigten med israelitternes bosættelse i Det forjættede Land blev næsten fuldstændig opfyldt. Skillemure blev nedbrudt, og sandhedstørstende mennesker fra de hedenske lande blev ikke sendt tomhændet bort. Sjæle blev omvendt, og Guds menighed på jorden havde vækst og fremgang.

Salomo blev salvet og udråbt til konge i et af sin fader Davids sidste leveår, og denne trådte tilbage til fordel for sin søn. Salomo var en meget lovende ung mand, og det var Guds hensigt, at hans styrke og herlighed gradvis skulle forøges, og at han skulle komme til at ligne Gud mere og mere i karakter for derved at inspirere Guds folk til at varetage deres hellige hverv som den guddommelige sandheds vogtere.

David vidste, at det høje mål, som Gud havde sat for Israel, kun kunne nås, hvis regenterne og folket gjorde sig utrættelige anstrengelser. Han var også klar over, at hans søn Salomo ikke kunne bestride det hellige hverv, som det havde behaget Gud at betro ham, hvis han blot besad en krigens, statsmands og fyrstes egenskaber. Den unge konge skulle tillige være et karakterfast og godt menneske, en lærer i retfærdighed og et eksempel på troskab.

David opfordrede kærligt og indtrængende Salomo til at være mandig og højsindet. Han skulle være nådig og barmhjertig over for undersåtterne, og i forholdet til de andre nationer skulle han altid ære og forherlige Guds navn og fremhæve hellighedens skønhed. Alle de prøvende og usædvanlige oplevelser, som han havde haft i livet, havde lært ham værdien af de ædlere egenskaber, og det var på baggrund heraf, at han på dødslejet sagde til Salomo: »En retfærdig hersker, en, der hersker i gudsfrygt, han stråler som morgenrøden, som den skyfri morgensol, der fremlokker urter af jorden efter regn.« 2Sam. 23,3 4.

[18] Salomo havde uanede muligheder. Hvis han rettede sig efter den guddommeligt inspirerede undervisning, som hans fader havde givet ham, ville hans regeringstid blive præget af retfærdighed. Forbilledet er skildret i den 72. Salme:

»Gud, giv kongen din ret,
kongesønnen din retfærd,
så han dømmer dit folk med retfærdighed
og dine arme med ret!

Han kommer som regn på slagne enge,
som regnskyl, der væder jorden;
i hans dage blomstrer retfærd,
og dyb fred råder, til månen forgår.

Fra hav til hav skal han herske,
fra floden til jordens ender

Konger fra Tarsis og fjerne strande
frembærer gaver, Sabas og Sebas konger kommer med skat;
alle konger skal bøje sig for ham,
alle folkene være hans tjenere.

Thi han skal redde den fattige,
der skriger om hjælp,
den arme, der savner en hjælper

De skal bede for ham bestandig.
velsigne ham dagen igennem

Velsignet være hans navn evindeligt,
hans navn skal leve, mens solen skinner.

Ved ham skal man velsigne sig,
alle folk skal prise ham lykkelig!

Lovet være Gud Herren, Israels Gud,
som ene gør undergerninger,
og lovet være hans herlige navn
evindeligt;

al jorden skal fyldes af hans herlighed.
Amen, amen!«

Salomo fulgte sin faders råd, så længe han var ung. Han levede retskaffent i mange år og viste Gud ubetinget lydighed. Kort efter at han var blevet konge, drog han med rigets ledende mænd til Gibeon.

Her lå åbenbaringsteltet, som var blevet bygget i ørkenen. Kongen og hans kårerne mænd, »tusind og hundred førerne, dommerne og alle Israels øverste, fædrenehusernes overhoveder« bragte her ofre til Gud og helligede sig selv fuldstændig til Herrens tjeneste. 2Krøn. 1,2. Salomo forstod til en vis grad, hvilke vældige pligter der påhviler en konge, og han var klar over, at mennesker, som bærer tunge ansvar, nødvendigvis må søge vejledning hos visdommens kilde, hvis de vil gøre sig håb om at røgte deres gerning tilfredsstillende. Af denne grund tilskyndende han også sine rådgivere til at søge Gud at hele deres hjerte og forvise sig om, at han havde antaget dem.

Fremfor jordiske goder ønskede kongen visdom og indsigt for at kunne varetage den gerning, som Gud havde givet ham. Han nærrede et brændende ønske om at få en hurtig opfattelsesevne, et medfølelse hjerte og et mildt sind. Samme nat åbenbarede Herren sig for Salomo i en drøm og sagde: »Sig, hvad du ønsker, jeg skal give dig!« I sit svar gav den unge, uerfarne konge udtryk for sin følelse af hjælpeløshed og sit ønske om hjælp. Han sagde: »Du viste stor miskundhed mod din tjener, min fader David, der jo også vandrede for dit åsyn i troskab, retfærdighed og hjertets oprigtighed; og du lod denne store miskundhed blive over ham og gav ham en søn, der nu sidder på hans trone.

Ja, nu har du, Herre min Gud, gjort din tjener til konge i min fader Davids sted. Men jeg er ganske ung og ved ikke, hvorledes jeg skal færdes ret; og din tjener står midt i det folk, du udvalgte, et stort folk, som ikke kan tælles eller udregnes, så mange er de. Giv derfor din tjener et lydøret hjerte, så han kan dømme dit folk og skelne mellem godt og ondt; thi hvem kan dømme dette store folk!«

»Det vakte Herrens velbehag, at Salomo bad derom.«

»Fordi din hu står til dette,« sagde Gud til Salomo, »og du ikke bad om rigdom, gods og ære eller om dine avindsmænds liv, ej heller om et langt liv, men om visdom og indsigt til at dømme mit folk,« [19] »se, derfor vil jeg gøre, som du beder: Se, jeg giver dig et vist og forstandigt hjerte, så at din lige aldrig før har været, ej heller siden skal fremstå; men jeg giver dig også, hvad du ikke bad om, både rigdom og ære,« »så at ingen konge før dig har haft mage dertil, og ingen efter dig skal have det.« 1Kong. 3,5 14; 2Krøn. 1,7 12.

Gud lovede at være med Salomo, ligesom han havde været med David. Hvis kongen ville vandre i oprigtighed for Guds åsyn og

gøre, hvad Gud havde befalet ham ilde hans trone blive grundfæstet, og Israel ville i hans regeringstid blive »et vist og klogt folk« et lys for nabofolkene. 5Mos. 4,6.

De ord, Salomo benyttede, da han bad til Gud foran det gamle alter i Gibeon, viser hans ydmyghed og hans brændende ønske om at ære Gud. Han indså, at det uden Guds hjælp ville være lige så umuligt for ham at varetage de pligter, der påhvilede ham, som for et hjælpeløst lille barn. Han var klar over, at han manglede dømmekraft, og det var følelsen af hans store behov, der fik ham til at bede Gud om visdom. Inderst inde nærede han ingen egenkærlig ærgerrighed efter at opnå kundskaber, som ville hæve ham op over andre mennesker. Det var hans store ønske at varetage sine pligter med troskab, og han valgte den gave, som ville sætte ham i stand til at ære Gud i sin kongetid. Salomo har aldrig besiddet så stor rigdom og visdom og så megen virkelig storhed, som da han bekendte: »Jeg er ganske ung og ved ikke, hvorledes jeg skal færdes ret .«

De mennesker, der beklæder ansvarsfulde stillinger i dag, burde bestræbe sig på at tage ved lære af Salomons bøn. Jo højere et menneskes stilling er, og jo større ansvar, det bærer, jo mere vidtrækkende er dets indflydelse, og jo mere behøver det at stole på Gud. Det bør altid huske, at med kaldet til en gerning følger kaldet til at færdes betænksomt blandt andre mennesker. I forholdet til Gud bør det indtage elevens plads. En hellig karakter følger ikke automatisk med en ansvarsfuld stilling. Et menneske bliver virkelig stort ved at ære Gud og adlyde hans bud.

Der er ikke personsanseelse hos den Gud, vi tjener. Han, der gav Salomo visdom og dømmekraft, er villig til at skænke sine børn de samme velsignelser i dag. »Men, hvis nogen af jer står tilbage i visdom,« siger Guds ord, »da skal han bede om at få den fra Gud, der giver alle gavmildt og uden bebrejdelser, og så vil den blive ham givet.« Jak. 1,5. Når et menneske, som bærer tunge ansvar, hellere vil have visdom end rigdom, magt og berømmelse, vil det ikke blive skuffet. Den store Lærer vil ikke blot vise et sådant menneske, hvad det bør gøre, men også lære det, hvorledes det skal udføre sin gerning på en sådan måde, at det vinder Guds bifald.

Så længe det menneske, som Gud har udstyret med dømmekraft og evner, bevarer sin helligelse, vil det ikke hige efter høje stillinger eller efter at styre og regere. Menneskene kan ikke undgå at bære

ansvar, men i stedet for at kæmpe om overherredømmet vil den ægte leder bede om et forstandigt hjerte, så han kan skelne mellem godt og ondt.

Mennesker i ledende stillinger har ikke nogen let lod; men de [20] bør betragte ethvert problem som en opfordring til at bede. De bør aldrig undlade at rådføre sig med ham, som er den store kilde til al visdom. Når Den store Mester skænker dem styrke og lys, bliver de i stand til at modstå dårlige påvirkninger og til at skelne mellem ret og uret, godt og ondt. De vil billige det, som Gud billiger, og målbevidst modsætte sig, at der indføres forkerte principper i hans sag.

Gud skænkede Salomo den visdom, som han ønskede fremfor rigdom, ære og et langt liv. Hans bøn om en hurtig opfattelsesevne, et medfølelse hjerte og et mildt sind blev opfyldt. »Gud skænkede Salomo visdom og kløgt i såre rigt mål og en omfattende forstand, som sandet ved havets bred, så at Salomons visdom var større end alle østerlændingenes og alle ægypternes visdom. Han var visere end alle andre, og hans ry nåede ud til alle folkeslag rundt om.« 1Kong. 4,29 31.

»Da Israel hørte om den dom, kongen havde fældet, fyldtes de alle af ærefrygt for kongen; thi de så, at han sad inde med Guds visdom til at skifte ret.« 1Kong. 3,28. Salomo vandt folkets hjerte, ligesom David havde gjort, og de adlød ham i alle ting. »Salomo fik sikret sig magten, og Herren hans Gud var med ham og gjorde ham overmåde mægtig.« 2Krøn. 1,1.

Salomons levned kendetegnedes i mange år af gudsfrygt, oprigtighed, principfasthed og ufravigelig lydighed imod Guds bud. Han havde ledelsen af alle vigtige anliggender og forvaltede stats-husholdningen med megen visdom. Hans rigdom og visdom, de prægtige monumenter og offentlige bygninger, som han lod opføre i begyndelsen af sin regeringstid, den energi, fromhed, retfærdighed og det storsind, som kom til udtryk i ord og gerning, sikrede ham hans undersåtters troskab og vakte beundring hos mange landes regenter.

Guds navn blev højt æret i den første del af Salomons regeringstid. Den visdom og retfærdighed, som kongen lagde for dagen, var for alle nationer et vidnesbyrd om de fremragende egenskaber hos den Gud, som han tjente. Israel var for en tid verdens lys, og i denne

periode vidnede de om Guds storhed. Dybest set var den herlighed, som kendetegnede begyndelsen af Salomons regeringstid, ikke hans uforlignelige visdom, hans eventyrlige rigdomme eller hans vældige magt og berømmelse. Herligheden lå i den hæder, som han kastede over Israels Guds navn ved at benytte Himmels gaver med visdom.

Efterhånden som årene gik og Salomons ry blev større, bestræbte han sig på at Gud ved at udvikle sine intellektuelle og åndelige evner og stadig gøre andre delagtige i de velsignelser, som han selv modtog. Ingen forstod bedre end han, at det skyldtes Guds gunst, at han var blevet forlenet med magt, visdom og forstand, og at han havde modtaget disse gaver for at gøre verden bekendt med kongernes Konge.

[21] Salomo var i særdeleshed interesseret i naturhistorie, men han begrænsede ikke sine studier til et enkelt fag. Han studerede omhyggeligt alt det skabte, både det levende og det livløse, og dannede sig derved et klart indtryk af Skaberens. Han betragtede naturkræfterne, mineral og dyreriget og hvert træ, hver busk og hver blomst som et vidnesbyrd om Guds visdom. Mens han bestræbte sig på at lære mere og mere, forøgedes hans kundskab om og hans kærlighed til Gud stadig.

Salomons guddommeligt inspirerede visdom fandt udtryk i lovsange og talrige ordsprog. »Han fremsagde 3000 tankesprog, og tallet på hans sange var 1005. Han talte om træerne lige fra cederen på Libanon til ysopen, der vokser frem af muren; og han talte om dyrene, fuglene, krybdyrene og fiskene.« 1Kong. 4,32 33.

Salomons ordsprog rummer principper for et helligt levned og en høj målsætning principper, som er af himmelsk oprindelse og resulterer i gudfrygtighed; principper, som burde være bestemmende for alle handlinger i livet. Det var den vide udbredelse, som disse principper fik, der gjorde begyndelsen af Salomons regeringstid til en periode med både moralsk og materiel fremgang.

»Lykkelig den, der har opnået visdom,« skrev han, »den, der vinder sig indsigt; thi den er bedre at købe end sølv, bedre at vinde end guld; den er mere værd end perler, ingen klenodier opvejer den; en række af dage er i dens højre, i dens venstre rigdom og ære; dens veje er liflige veje, og alle dens stier er lykke; den er et livets træ for dem, der griber den, lykkelig den, som holder den fast!« Ordsp. 3,13 18.

»Køb visdom for det bedste, du har, køb forstand for alt, hvad du har.« Ordsp. 4,7. »Herrens frygt er visdommens begyndelse.« Sl. 111,10. »Herrens frygt er Had til det onde. Jeg hader hovmod og stolthed, den onde vej og den falske mund.« Ordsp. 8,13.

Havde Salomo dog blot agtet på disse vidunderlige visdomsord senere i livet! og havde han, der sagde: »Vises læber udstrør kundskab« (Ordsp. 15,7) han, som selv havde lært jordens konger at bringe kongernes Konge den hyldest, som de ville give en jordisk konge havde han blot aldrig med »falsk mund« og i »hovmod og stolthed« selv taget den ære, som tilkommer Gud alene!

[22]

Guds tempel og dets indvielse

David havde længe næret det ønske at bygge Herren et tempel, og nu løste Salomo opgaven med megen visdom. I syv år var Jerusalem fuld af travle håndværkere, som var beskæftiget med at planere den udpegede byggegrund, opføre store mure, lægge solide grundvolde »store stenblokke, kostbare sten«, »kvadersten« tilhugge de svære træstammer, som var hentet i Libanons skove, og opføre den prægtige helligdom. 1Kong. 5,17.

Samtidig med, at træet og stenene blev bearbejdet ved en energisk indsats fra tusinder af mennesker, skred arbejdet med at fremstille templets tilbehør støt fremad under ledelse af Hiram fra Tyrus, en »kyndig og indsigtfuld mand«, som forstod »at arbejde i guld, sølv, kobber, jern, sten, træ, rødt og violet purpur«. 2Krøn. 2,13 14.

Bygningen på Morijs bjerg opførtes, uden at der hørtes »lyd af hamre, mejsler eller andet jernværktøj«, for stenene »var gjort færdige i stenbruddet«. På samme tid tilvirkedes det smukke tilbehør efter den tegning, som David havde givet sin søn, »alle tingene, som hørte til Guds hus«. 1Kong. 6,7; 2Krøn. 4,19. Disse indbefattede røgelsesalteret, skuebrødsbordet, lysestagen med tilhørende lamper samt de kar og redskaber, som skulle benyttes i forbindelse med præstejernen i det hellige. Alt sammen var »af guld, ja, af det allerbedste guld«. 2Krøn. 4,21. De ting, som var af kobber, brændofferalteret, havet, som blev støttet af tolv okser, bækkenerne samt mange andre kar alt dette lod kongen støbe i Jordandalen, »ved Adamas vadested mellem Sukkot og Zereda«. 2Krøn 4,17. Disse ting blev fremstillet i stor mængde, for at der ikke skulle være mangel på dem.

Det var en ualmindelig skøn og prægtig bygning, Salomo og hans medarbejdere opførte til Gud. Templet, som var prydet med kostbare sten, omgivet af rummelige forgårde med prægtige porte, beklædt med cedertræ i udskåret arbejde og skinnende rent guld og udstyret med brogede tæpper og prægtigt tilbehør, var et passende symbol på Guds levende menighed på jorden. Denne har gennem

[23]

get med materialer, som er blevet sammenlignet med »guld, sølv, kostbare sten« tilvirket i »tempelstil«. 1Kor. 3,12; Sl. 144,12. I dette åndelige tempel er Kristus »hovedhjørnestein. I ham sammenføjes hele bygningen og vokser til et helligt tempel i Herren«. Ef. 2,20-21.

Endelig oprandt den dag, da templet, som var tegnet af David og bygget af hans søn Salomo, stod færdigt. »Alt, hvad Salomo havde sat sig for at udføre ved Herrens hus, havde han lykkeligt ført igennem.« 2Krøn. 7,11. Før den prægtige bygning, som nu kronede Morria bjerg, kunne blive en bolig, ikke »for et menneske, men for Gud Herren« (1Krøn. 29,1), som David så inderligt havde ønsket det, skulle den højtideligt indvies til Gud.

Den grund, hvor templet lå, var længe blevet betragtet som et helligt sted. Det var her, Abraham, de troendes fader, beviste, at han var villig til at ofre sin eneste søn i lydighed mod Guds bud. Her havde Gud fornyet velsignelsens pagt med Abraham den pagt, der indbefattede det herlige Messiasløfte, som lovede menneskeheden befrielse ved ofringen af den Allershøjestes Søn. (Se 1Mos. 22,9. og 16-18.) Det var her, at Herren svarede David med ild fra Himmelen, da David bragte brændofre og takofre for at standse Herrens engels sværd. (Se 1Krøn. 21.) Nu skulle Herrens folk atter mødes med deres Gud på dette sted og forny deres troskabsløfter til ham.

Man havde valgt et meget gunstigt tidspunkt til at indvi templet, nemlig den syvende måned, i hvilken folket plejede at komme fra alle dele af riget for at fejre løvhyttefesten i Jerusalem. Dette var en stor glædesfest. Høsten travlhed var forbi, det nye års hårde arbejde var endnu ikke begyndt, folket var ubesværet og kunne tage del i den hellige glædesfest med hele deres sjæl.

På det fastsatte tidspunkt samledes Israels folk og de prægtigt klædte repræsentanter fra mange fremmede nationer i templets forgårde. Det var et usædvanlig prægtigt skue. Salomo, Israels ældste og folkets mest indflydelsesrige mænd kom fra en anden del af byen, hvor de havde hentet pagtens ark. »Åbenbaringsteltet og alle de hellige ting, der var i teltet« blev hentet i helligdommen på Gibeons høj (2Krøn. 5,5). Disse dyrebare ting, som mindede om Israels børns oplevelser under ørkenvandringen og ved erobringen af Kanaan, fik nu et varigt hjem i den prægtige bygning, som skulle afløse det transportable telt.

Salomo fulgte sin fader Davids eksempel, da han førte den hellige ark med de to stentavler, hvorpå tibudslovens forskrifter var skrevet med Guds finger, til templet. Han ofrede, hver gang bærerne havde gået seks skridt. Under sang og musik førte præsterne højtideligt »Herrens pagts ark ind på dens plads i templets inderhal, det allerhelligste«. 7. vers. Da de kom ud af inderhallen, indtog de deres anviste pladser. Sangerne levitter klædt i fint linned og med cymbler, harper og citre stod østen for alteret sammen med et hundrede og tyve præster, der blæste i trompeter. (Se 12. vers.)

[24] »I samme øjeblik, som trompetblæserne og sangerne på én gang stemte i for at love og prise Herren og lod trompeterne, cymblerne og musikinstrumenterne klinge og lovede Herren med ordene: ›Thi han er god, og hans miskundhed varer evindeligt!‹ fyldte skyen Herrens hus, så at præsterne af skyen hindredes i at stå og udføre deres tjeneste, thi Herrens herlighed fyldte Guds hus.« 2Krøn. 13,14.

Salomo forstod, hvad denne sky betød, og udbrød: »Herren har sagt, han vil bo i mulmet! Nu har jeg bygget dig et hus til bolig, et sted, hvor du evigt kan dvæle.« 6,1 2.

»Herren har vist, han er konge,
folkene bæver,
han troner på keruber,
jorden skælver!
Stor er Herren på Zion,
ophøjet over alle folkeslag;
de priser dit navn, det store og
frygtelige; hellig er han!
Ophøj Herren vor Gud,
bøj eder for hans fødders skammel;
hellig er han!«

Sl. 99,1 5.

Midt i templets forgård var der blevet opstillet en »talerstol af kobber«. Den var »fem alen lang, fem alen bred og tre alen høj«. Her stod Salomo med opløftede hænder og velsignede hele Israels forsamling, der imens stod op. 2Krøn. 6,13. og 3.

»Lovet være Herren, Israels Gud,« udbrød Salomo, »hvis hånd har fuldført, hvad hans mund talte til min fader David, dengang han

sagde: Jerusalem udvalgte jeg til bolig for mit navn.« 4. og 6. vers.

Derpå knælede Salomo på talerstolen og bad invielsesbønnen i hele folkets påhør. Med hænderne løftet imod himmelen bad kongen denne bøn, mens forsamlingen lå bøjet med ansigtet mod jorden: »Herre, Israels Gud, der er ingen Gud som du i Himmelen og på jorden, du, som holder fast ved din pagt og din miskundhed mod dine tjenere, når de af hele deres hjerte vandrer for dit åsyn.«

»Men kan Gud da virkelig bo blandt menneskene på jorden? Nej, visselig, Himlene, ja Himlenes Himle kan ikke rumme dig, langt mindre dette hus, som jeg har bygget! Men vend dig til din tjeners bøn og begæring, Herre min Gud, så du hører det råb og den bøn, din tjener opsender for dit åsyn; lad dine øjne være åbne over dette hus både dag og nat, over det sted, hvor du har sagt, du vil stedfæste dit navn, så du hører den bøn, din tjener opsender, vendt mod dette sted! og hør den bøn, din tjener og dit folk Israel opsender, vendt mod dette sted; du høre den der, hvor du bor, i Himmelen, du høre og tilgive!

Når dit folk Israel tvinges til at fly for en fjende, fordi de synder imod dig, og de så omvender sig og bekender dit navn og opsender bønner og begæringer for dit åsyn i dette hus, så høre du det i Himmelen og tilgive dit folk Israels synd og føre dem tilbage til det land, du gav dem og deres fædre.

Når himmelen lukkes, så regnen udebliver, fordi de synder imod dig, og de så beder, vendte mod dette sted, og bekender dit navn og omvender sig fra deres synd, fordi du revser dem, så høre du det i Himmelen og tilgive din tjeners og dit folk Israels synd, ja, du vise dem den gode vej, de skal vandre, og lade det regne i dit land, som du gav dit folk i eje.

Når der kommer hungersnød i landet, når der kommer pest, når der kommer kornbrand og rust, græshopper og ædere, når fjenden belejrer folket i en af dets byer, når alskens plage og sot indtræffer enhver bøn, enhver begæring, hvem den end kommer fra i hele dit folk Israel, når de føler deres plage og smerte og udbreder hænderne mod dette hus, den høre du i Himmelen, der, hvor du bor, og tilgive, idet du gengælder enhver hans færd, fordi du kender hans hjerte, for at de må frygte dig og følge dine veje, al den tid de lever på den jord, du gav vore fædre.

Selv den fremmede, der ikke hører til dit folk Israel, men kommer fra et fjernt land for dit store navns, din stærke hånds og din udstrakte arms skyld, når de kommer og beder, vendte mod dette hus, da høre du det i Himmelen, der, hvor du bor, og da gøre du efter alt, hvad den fremmede råber til dig om, for at alle jordens folkeslag må lære dit navn at kende og frygte dig ligesom dit folk Israel og erkende, at dit navn er nævnet over dette hus, som jeg har bygget.

Når dit folk drager i krig mod sine fjender, hvor du end sender dem hen, og de beder til dig, vendte mod den by, du har udvalgt, og det hus, jeg har bygget dit navn, så høre du i Himmelen deres bøn og begæring og skaffe dem deres ret.

Når de synder imod dig thi der er intet menneske, som ikke synder, og du vredes på dem og giver dem i fjendens magt, og sejrherrene fører dem fangne til et andet land, det være sig fjernt eller nær, og de så går i sig selv i det land, de er bortført til, og omvender sig og råber til dig i deres landflygtigheds land og siger: Vi har syndet, handlet ilde og været ugudelige! når de omvender sig til dig af hele deres hjerte og af hele deres sjæl i sejrherrenes land, som de bortførtes til, og de beder, vendte mod deres land, som du gav deres fædre, mod den by, du har udvalgt, og det hus, jeg har bygget dit navn så høre du i Himmelen, der, hvor du bor, deres bøn og begæring og skaffe dem deres ret, og du tilgive dit folk, hvad de syndede imod dig!

Så lad da, min Gud, dine øjne være åbne og dine ører lytte til bønnen, der bedes på dette sted! Bryd da op, Gud Herre, til dit Hvilested, du selv og din vældes ark! Dine præster, Gud Herre, være ikklædte frelse, dine fromme glæde sig ved dine goder! Gud Herre, afvis ikke din salvede, kom nåden mod din tjener David i hu!« 14 42. vers.

»Da Salomo havde endt sin bøn, for ild ned fra himmelen og fortærede brændofferet og slagtofrene,« »Herrens herlighed fyldte templet,« så præsterne ikke kunne gå derind. »Da alle israelitterne så Herrens herlighed fare ned over templet, kastede de sig på knæ på stenbroen med ansigtet mod jorden og tilbad og lovede Herren med ordene: »Thi han er god, og hans miskundhed varer evindeligt!«

Derefter ofrede kongen og folket slagtofre for Herrens åsyn. »Således indviede kongen og alt folket Guds hus.« 2Krøn. 7,1 5. I syv dage fejrede skarerne, som var kommet fra alle dele af riget, »lige

fra egnen ved Hamat og til Ægyptens bæk« »en vældig forsamling« en glædesfest. Den følgende uge fejrede det lykkelige folk løvhyttetefesten. Efter den store sammenkomst, hvor folket havde helliget sig på ny og glædet sig, vendte de hjem, »glade og vel til mode over den godhed, Herren havde vist sin tjener David og Salomo og sit folk Israel«.

Kongen havde gjort alt, hvad der stod i hans magt, for at tilskynde folket til at stille sig uforbeholdent på Guds side og ophøje hans hellige navn. Nu modtog Israels konge et nyt vidnesbyrd om Guds anerkendelse og velsignelse. Det første fik han i Gibeon ved begyndelsen af sin regeringstid. Herren viste sig nu atter for ham i et syn om natten og sagde: »Jeg har hørt din bøn og udvalgt mig dette sted til offersted. Dersom jeg tillukker himmelen, så regnen udebliver, eller jeg opbyder græshopperne til at æde landet op, eller jeg sender pest i mit folk, og mit folk, som mit navn nævnes over, da ydmyger sig, beder og søger mit åsyn og vender om fra deres onde veje, så vil jeg høre det i Himmelen og tilgive deres synd og læge deres land. Nu skal mine øjne være åbne og mine ører lytte til bønnen, der bedes på dette sted. og nu har jeg udvalgt og helliget dette hus, for at mit navn kan bo der til evig tid, og mine øjne og mit hjerte skal være der alle dage.« 12 16. vers.

[26]

Hvis Israel var forblevet tro over for Gud, ville denne prægtige bygning have eksisteret for bestandig som et varigt vidnesbyrd om Guds særlige omsorg for sit udvalgte folk. Gud sagde: »De fremmede, som slutter sig til Herren for at tjene ham og elske hans navn, for at være hans tjenere, alle, som helligholder sabbatten og holder fast ved min pagt, vil jeg bringe til mit hellige bjerg og glæde i mit bedehus; deres brændofre og deres slagtofre bliver til behag på nit alter; thi mit hus skal kaldes et bedehus for alle folk.« Es. 56,6 7.

Samtidig med at Herren forsikrede kongen om, at hans bøn var hørt, indskærpede han ham tydeligt hans pligt. »Hvis du nu angrer for mit åsyn,« sagde Herren, »som din fader David, så du gør alt, hvad jeg har pålagt dig, og holder mine anordninger og lovbud, så vil jeg opretholde din kongetrone, som jeg tilsagde din fader David, da jeg sagde: En efterfølger skal aldrig fattes lig til at herske over Israel.« 2Krøn. 7,17-18.

Hvis Salomo var vedblevet at tjene Herren i ydmyghed, ville han igennem hele sin regeringstid have øvet en vældig indflydelse til det

gode over nabofolkene. Disse var blevet yderst gunstigt stemt under hans fader Davids regering og havde fået en velvillig indstilling, da de hørte hans egen kloge tale og så de prægtige bygninger, som han opførte i den første del af sin regeringstid. Gud forudså de frygtelige fristelser, der følger med velstand og verdslig ære. Han advarede derfor Salomo imod frafaldets onde og forudsagde, hvilke forfærdelige følger synden ville få. Herren sagde, at selv det smukke tempel, som netop var blevet indviet, ville blive »til spot og spe blandt alle folk« hvis israelitterne forlod »Herren, deres fædres Gud,« og holdt sig til andre guder.

Det himmelske budskab om, at Salomons bøn for Israel var blevet hørt, var til megen styrke og opmuntring for kongen, og nu begyndte det mest glimrende afsnit af hans regeringstid. »Alle jordens konger« begyndte at søge hen til ham »for at høre den visdom, Gud havde lagt i hans hjerte.« 2Krøn, 9,23. Mange kom for at se, hvorledes han regerede, og for at få hjælp til at løse vanskelige problemer.

Når disse mennesker besøgte Salomo, fortalte han dem om Gud, som har skabt alt, og ved afrejsen havde de en klarere forståelse af Israels Gud og hans kærlighed til menneskeheden. Nu betragtede de naturen som et udtryk for Guds kærlighed og som en åbenbarelse af hans karakter, og mange blev tilskyndet til at tjene ham.

[27] Salomons ydmyghed ved begyndelsen af sin kongegerning, da han erkendte over for Gud: »Jeg er ganske ung« (1Kong. 3,7), hans udprægede kærlighed til Gud, hans dybe ærbødighed for det hellige, hans mistillid til sine egne evner og hans ophøjelse af den almægtige Skaber alle disse forbilledlige karaktertræk kom til syne under templets indvielse, da han viste sin ydmyghed ved at bede i knælende stilling. Kristi efterfølgere i dag bør være på vagt over for tendensen til at miste ærbødigheden og gudfrygtigheden. Skriften lærer menneskene, hvorledes de bør træde frem for deres skaber. De bør komme ydmygt og ærbødigt i troen på deres guddommelige talsmand. Salmisten har sagt:

»Herren er en vældig Gud,
en konge stor over alle guder . . .

Kom, lad os bøje os, kaste os ned,
knæle for Herren, vor skaber!«

Sl. 95,3. og 6.

Både når vi holder andagt alene og sammen med andre, er det vor forret at bøje vore knæ for Gud, mens vi opsender vor bøn til ham. Jesus, vort eksempel, »faldt på knæ« når han bad. Luk. 22,41. Der står også, at hans disciple »faldt på knæ og bad«. Apg. 9,40. Paulus sagde: »For denne sags skyld bøjer jeg mine knæ for Faderen.« Ef. 3,14. Ezra knælede også, da han bekendte Israels synder over for Gud. Se Ezra 9,5. Daniel »faldt på bæ tre gange om dagen og bad og priste sin Gud«. Dan. 6,10.

Det er følelsen af Guds almagt og erkendelsen af hans nærværelse, der fremkalder sand ærbødighed for ham. Alles hjerte burde være dybt grebet af denne følelse af den usynlige Guds tilstedeværelse. Under bønningen helliges både tiden og stedet af Guds nærværelse, og når vor indstilling og vor vandel er præget af ærbødighed, forstærkes den følelse, som ligger til grund for vor ærbødighed. »Frygteligt er hans navn,« siger Salmisten. Når englener nævner dette navn, skjuler de deres ansigt. Hvor meget større ærbødighed burde da ikke vi faldne, syndige mennesker vise, når vi tager dette navn på vore læber!

Både gammel og ung burde overveje de bibeltekster, som viser, hvorledes man bør betragte det sted, hvor Gud åbenbarer sig på en speciel måde. »Drag dine sko af dine fødder,« sagde Herren til Moses ved den brændende tornebusk, »thi det sted, du står på, er hellig jord.« 2Mos. 3,5. Da Jakob havde set englener i et syn, udbrød han: »Herren er på dette sted, og jeg vidste det ikke! Visselig, her er Guds hus, her er Himmelens port!« 1Mos. 28,16-17.

Da Salomo talte ved templets indvielse, søgte han at fjerne de overtroiske, hedenske forestillinger, som de tilstedeværende havde angående Skaberen. Himmelens Gud bor ikke i templer, gjorde med hænder, ligesom hedningernes guder. og dog ville han mødes med sit folk ved sin Ånd, når de samledes i det hus, som var indviet til ham.

Århundreder senere udtrykte Paulus den samme sandhed med disse ord: »Gud, som har skabt verden og alt, hvad der er i den, han,

som er Himmelen og jordens Herre, bor ikke i templer, gjorde med hænder, han tjenes heller ikke af menneskers hænder, som om han trængte til noget, han, som jo selv giver alle liv og ånde og alt andet For at de skulle søge Gud, om de dog kunne famle sig frem til ham og finde ham, så sandt han ikke er langt fra en eneste af os; thi [28] i ham lever og røres og er vi.« Apg. 17,24 28.

»Saligt det folk, der har Herren til Gud,
 det folkefærd, han valgte til arvelod!
 Herren skuer fra Himmelen,
 ser på alle menneskenes børn;
 fra sit højsæde holder han øje med alle,
 som bor på jorden.«
 »Herren har rejst sin trone i Himmelen,
 alt er hans kongedømme underlagt.«
 »Gud, din vej var i hellighed,
 hvo er en Gud så stor som Gud!
 Du er en Gud, som gør undere,
 du gjorde din væld kendt blandt folkene.«

Sl. 33,12 14; 103,19;
 77,14 15.

Skønt Gud ikke bor i templer, som er gjorde med hænder, ærer han alligevel sit folk ved sin nærværelse, når de samles. Han har lovet at mødes med dem ved sin Ånd, når de kommer sammen for at søge ham, bekende deres synder og bede for hinanden. Men de, der går til gudstjeneste, bør bortskaffe alt ondt. Hvis de ikke tilbeder Gud i ånd og sandhed og helligheds skønhed, er det forgæves, at de samles. Herren siger om sådanne: »Dette folk ærer mig med læberne; men deres hjerte er fjernt fra mig. Det er forgæves, de dyrker mig.« Matt. 15,8 9. De, der tilbeder Gud, bør tilbede ham »i ånd og sandhed; thi det er sådanne tilbedere, Faderen søger«. Joh. 4,23.

[29] »Herren er i sin hellighed; stille for ham, al jorden.« Han. 2,20.

Velstand og stolthed

Så længe Salomo ophøjede Himmelenes lov, var Gud med ham og gav ham visdom til at styre Israel med upartiskhed og barmhjerlighed. Til at begynde med bevarede han sin ydmyghed på trods af rigdom og verdslig ære, og han øvede en vidtrækkende indflydelse. »Salomo herskede over alle rigerne fra floden (Eufrat) til filisternes land og Ægyptens grænse.« »Han havde fred rundt om til alle sider; og Juda og Israel boede trygt, så længe Salomo levede, hver mand under sin vinstok og sit figentræ.« 1Kong. 4,21.24. og 25.

Men efter en meget lovende morgenrøde blev hans liv formørket af frafald. Det gik så tragisk, at den mand, som var blevet kaldt Jedidja, d.v.s. Herrens elskede (2Sam. 12,25), det menneske, som Gud havde bæret med så tydelige beviser på sin gunst, at hans visdom og retfærdighed skaffede ham verdensry; den person, som havde tilskyndet andre til at give Israels Gud æren han ophørte med at tjene Gud og bøjede sig for hedningernes afguder.

I Flere hundrede år før Salomo kom på tronen, forudså Herren de farer, som Israels kommende konger ville blive udsat for. Han meddelte derfor Moses, hvorledes de skulle forholde sig. Der blev givet den befaling, at Israels konge skulle »skaffe sig en afskrift af denne lov hos levitpræsterne«. Herren sagde videre: »Han skal have den hos sig og læse i den alle sine levedage, at han kan lære at frygte Herren sin Gud, så han tager vare på alle denne lovs ord og på disse anordninger og holder dem, for at hans hjerte ikke skal hovmode sig over hans brødre eller vige til højre eller venstre fra budet, at han og hans sønner i lange tider må have kongemagten i Israel.« 5Mos. 17,18 20.

I disse påbud advarede Herren især de vordende konger imod at have »mange hustruer, for at hans hjerte ikke skal forledes til frafald, og han må ikke samle sig sølv og guld i overflod«. 17. vers.

Salomo var bekendt med disse advarsler og rettede sig også efter dem i nogen tid. Det var hans højeste ønske at leve og regere i overensstemmelse med de love, som blev givet på Sinaj. Han styrede

[30] rigets anliggender på en måde, som stod i skarp modsætning til de andre nationers skikke på den tid folkeslag, som ikke frygtede Gud, og hvis konger trådte hans hellige lov under fod.

I et forsøg på at knytte stærkere bånd til det mægtige rige syd for Israel vovede Salomo sig ind på forbuden grund. Satan vidste, hvorledes det ville gå, hvis kongen var lydige, og i de første år, Salomo regerede, det var en gylden tid på grund af kongens visdom, godhed og retfærdighed bestræbte den Onde sig på at øve en indflydelse, som på en listig måde ville undergrave Salomons principfasthed og lede ham bort fra Gud. Historien viser, at fjendens bestræbelser lykkedes. »Da nu Salomo havde fået kongedømmet sikkert i hænde, besvogrede han sig med Faraos, ægypterkongen, idet han ægtede Faraos datter; og han førte hende ind i Davidsbyen.« 1Kong. 3,1.

I menneskers øjne så dette ægteskab ud til at være til velsignelse, skønt det var i strid med Guds lovs undervisning; for Salomons hedenske hustru blev omvendt og tilbad den sande Gud sammen med kongen. Endvidere gjorde Faraos Israel en stor tjeneste ved at indtage Gezer, dræbe »alle kanaanæerne, der boede i byen«, og give »sin datter, Salomons hustru, den i medgift«. 1Kong. 9,16. Salomo genopbyggede byen og styrkede derved tilsyneladende riget langs Middelhavskysten. Men da Salomo sluttede forbund med denne hedenske nation og beseglede pagten ved at ægte en prinsesse, som dyrkede afguder, krænkedes han groft den vise lov, som Gud havde givet for at bevare sit folks renhed. Det var en dårlig undskyldning for hans synd, at hans ægyptiske hustru måske ville blive omvendt.

I sin store nåde forhindrede Gud for en tid, at denne frygtelige fejltagelse fik alvorlige følger, og hvis kongen havde båret sig klogt ad, kunne han for en stor del have dæmmet op for de onde kræfter, som var sluppet løs på grund af hans ukloge handlemåde. Men Salomo var begyndt at glemme ham, som var kilden til hans magt og herlighed. Efterhånden som indskydelserne tog magten over fornuften, voksede selvtilliden, og han forsøgte at gøre Guds vilje på sin egen facon. Han troede, at nabofolkene ville lære den sande Gud at kende, hvis han indgik politisk forbund med dem og de afsluttede handelstraktater. Han sluttede derfor pagt med den ene nation efter den anden i strid med Guds hellige bud. Disse pagter blev ofte beseglet ved, at han indgik ægteskab med hedenske prinsesser. Han fremhævede nabofolkenes skikke på bekostning af Guds bud.

Salomo smigrede sig med, at hans visdom og vandel ville få hans hustruer til at opgive afgudsdyrkelsen og tjene den sande Gud. Han troede også, at de forbund, han havde sluttet, ville bidrage til at bringe nabofolkene i nær berøring med Israel. Hvilket forfængeligt håb! Salomo begik en skæbnesvanger fejltagelse ved at tro, at han var stærk nok til at modstå den indflydelse, som hans hedenske omgangskreds øvede. Han blev også offer for et frygteligt bedrag, da han håbede, at andre ville blive tilskyndet til at ære og adlyde Guds hellige forskrifter, skønt han selv tilsidesatte dem.

De forbund og handelsforbindelser, som kongen sluttede med hedenske nationer, skaffede ham berømmelse, ære og jordisk rigdom. De satte ham i stand til at erhverve sig store mængder af guld fra Ofir og sølv fra Tarsis. »Kongen bragte det dertil, at sølv og guld i Jerusalem var lige så almindeligt som sten, og cedertræ lige så almindeligt som morbærfigentræ i lavlandet.« 2Krøn 1,15. På Salomons tid blev et stort antal mennesker velhavende, men de blev også udsat for de fristelser, som følger med rigdommen. Karakterens fine guld mistede sin glans.

[31]

Salomons fald skete så gradvis, at han var langt borte fra Gud, før han selv var sig det bevidst. Næsten umærkeligt begyndte han at stole mindre og mindre på Guds ledelse og velsignelse og mere og mere på sin egen styrke. Lidt efter lidt ophørte han med at vise Gud den ubetingede lydighed, som skulle gøre Israel til et særskilt folk. Samtidig indrettede han sit liv mere og mere efter nabofolkenes sikkerhed. Han gav efter for de fristelser, som fulgte med hans fremgang og hans ærefulde stilling, og glemte ham, som han skyldte sin velstand. Han satte sig det ærgerrige mål at overgå alle andre folk i magt og storhed og brugte Himmelens gaver, som hidtil var blevet benyttet til Guds forherligelse, til at forfølge sine egne egoistiske mål. De penge, der skulle betragtes som betroet ejendom og benyttes til at hjælpe værdigt trængende samt til at oplyse hele verden om de principper, som danner grundlaget for et helligt levned, blev egenkærligt benyttet til at iværksætte hans ærgerrige planer.

Kongen var så fortryllet af den tanke, at han skulle overgå andre nationer i ydre pragt, at han fuldstændig overså betydningen af at tilegne sig en smuk og ædel karakter. Han solgte sin ære og retskaffenhed i sine bestræbelser efter at opnå hæder i verdens øjne. De vældige rigdomme, som tilflød landet ved handel med mange

nationer, blev suppleret op med høje skatter. Således førte stolthed, ærgerrighed, ødselhed og trang til luksus grusomhed og grov udnyttelse med i sit kølvand. I begyndelsen af sin regering havde han behandlet folket samvittighedsfuldt og hensynsfuldt, men den tid var forbi. Fra at være den viseste og barmhjertigste af alle konger udviklede han sig til en tyran. Folkets medlidende, gudfrygtige beskytter blev en despot. Han bebyrdede stadig folket med nye skatter for at skaffe penge til det luksuriøse hof. Til sidst begyndte folket at beklage sig. Deres respekt og beundring for kongen blev afløst af utilfredshed og had.

Herren havde forbudt Israels konger at anskaffe sig mange heste, for at de ikke skulle stole på fysisk magt. Men Salomo lod hånt om dette forbud og indførte heste fra »Mizrjim og Kove« »Der indførtes heste til Salomo fra Mizrjim og fra alle lande.« »Salomo anskaffede sig stridsvogne og ryttere, og han havde 1400 vogne og 12.000 ryttere; dem lagde han dels i vognbyerne, dels hos sig i Jerusalem.« 2Krøn. 1,16; 9,28; 1Kong. 10,26.

Kongen betragtede i stadig højere grad luksus, nydelse og verdens gunst som en målestok for storhed. Der blev hentet smukke og charmerende kvinder i Ægypten, Fønikien, Edom, Moab og mange andre steder. Tallet på disse kvinder var flere hundrede. De tilbad afguder og var oplært til at udføre grusomme og nedværdigende ritualer. Kongen blev så grebet af deres skønhed, at han forsømte sine pligter over for Gud og sit rige.

[32] Kongens hustruer øvede en vældig indflydelse over ham og fik ham lidt efter lidt til at dyrke afguder ligesom de. Salomo havde tilsidesat den undervisning, som Gud havde givet som et værn imod frafald, og nu begyndte han at tjene falske guder. »Da Salomo blev gammel, drog hans hustruer hans hjerte til fremmede guder, og hans hjerte var ikke mere helt med Herren hans Gud som hans fader Davids. Salomo holdt sig da til Astarte, zidoniernes gudinde, og til Milkom, ammonitternes væmmelige gud.« 1Kong. 11,4 5.

På Oliebjergets sydlige skråning, over for Morria bjerg, hvor Guds smukke tempel lå, lod Salomo opføre en imponerende række bygninger, der skulle benyttes som afgudstempler. For at stille sine hustruer tilfreds anbragte han vældige statuer af afguder, hæslige billeder af træ og sten, i myrte og olivenlundene. Foran disse hedenske guddommes altre for »Kemosj, Moabs væmmelige gud«

og for »Milkom, amonitternes væmmelige gud« udførtes nogle af hedenskabets mest nedværdigende ritualer. 7. vers.

Salomo kunne ikke undgå sin straf. Han skilte sig fra Gud ved sit samkvem med afgudsdyrkere, og dette blev hans fald. Da han afbrød sin forbindelse med Gud, mistede han kontrollen over sig selv. Han havde mistet sin høje moral. Hans følsomme sind blev afstumpet og hans samvittighed forhærdet. Den mand, som i begyndelsen af sin regeringstid havde lagt så megen visdom og sympati for dagen, da han skulle skaffe en ulykkelig moder sit hjælpeløse barn tilbage (se 1Kong. 3,16-28), faldt så dybt, at han gav sit samtykke til, at der blev lavet en afgud, som man ofrede levende børn til. Det menneske, der blev forlenet med klogskab og forstand i sin ungdom, og som i sin manddoms styrke blev inspireret til at skrive: »Mangen vej synes manden ret, og så er dens ende dog dødens veje« (Ordsp. 14, 12), vandrede senere i livet så langt bort fra renhedens sti, at han overværede de tøjlesløse og oprivende ritualer, som udførtes i forbindelse med dyrkelsen af Kemosj og Astarte. Han, der ved templets indvielse sagde til sit folk: »Måtte eders hjerte være helt med Herren vor Gud« (1Kong. 8,61), blev selv en lovovertræder, som i hjerte og liv fornægtede de ord, han selv havde udtalt. Han forvekslede frihed med løssluppenhed. Han søgte at forene lys og mørke, godt og ondt, renhed og urenhed, Kristus og Belial men for hvilken kolossal pris!

Fra at være en af de største konger, der nogen sinde har svunget et scepter, sank Salomo ned i lasternes afgrund og blev andres redskab og slave. Hans karakter, der en gang var ædel og mandig, blev slap. Hans tro på den levende Gud veg pladsen for ateisme og tvivl. Vantroen slog skår i hans lykke, svækkede hans principfasthed og kastede skam over hans liv. Den retfærdighed og det storsind, som karakteriserede begyndelsen af hans regering, blev forvandlet til despoti og tyranni. Stakkels, skrøbelige menneskenatur! Det er meget begrænset, hvad Gud kan gøre for de mennesker, der ikke længer føler deres afhængighed af ham.

Under dette frafald gik det stadig tilbage for Israel i åndelig henseende. Hvordan kunne det være anderledes, når deres konge havde gjort fælles sag med sataniske redskaber? Fjenden benyttede disse redskaber til at forvirre israelitternes sind, så de ikke kunne skelne mellem sand og falsk gudsdyrkelse, og de blev et let bytte. Ved deres

handel med andre nationer kom de i nær berøring med mennesker, som ikke elskede Gud, og deres egen kærlighed til ham aftog stærkt. [33] De mistede deres klare forståelse af Guds ophøjede, hellige karakter. Da de ikke længer ville vandre på lydighedens vej, sluttede de forbund med retfærdighedens fjende. Det blev almindeligt at gifte sig med afgudsdyrkere, og israelitternes afsky for afgudsdyrkelsen forsvandt hurtigt. Man billigede også flerkoneri. De afgudsdyrkende mødre opdragede deres børn til at overholde hedenske ritualer. I nogle tilfælde trådte den værste form for afgudsdyrkelse i stedet for den rene gudstjeneste, som Gud selv havde indført.

Kristne mennesker bør holde sig fuldstændig adskilt fra verden, dens ånd og dens indflydelse. Gud formår til fulde at bevare os i verden, men I skal ikke være af verden. Hans kærlighed er ikke ustadig og svingende. Han våger bestandig over sine børn med en ufattelig omhu; men han forlanger ubetinget troskab. »Ingen kan tjene to herrer; han vil jo enten hade den ene og elske den anden eller holde sig til den ene og ringeagte den anden. I kan ikke tjene både Gud og mammon.« Matt. 6,24.

Salomo sad inde med en vidunderlig visdom, men verden drog ham bort fra Gud. Nutidens mennesker er ikke stærkere, end han var, og de er lige så tilbøjelige til at give efter for den påvirkning, som bragte ham til fald. Gud advarede Salomo imod den fare, som truede ham, og i vor tid advarer han også sine børn imod at udsætte deres sjæl for fare ved at slutte kontakt med verden. »Drag bort fra dem,« siger han, »og skil jer ud, og rør ej noget urent, så vil jeg tage imod jer og være jer en Fader, og I skal være mine sønner og døtre, siger Herren, den Almægtige.« 2Kor. 6,17 18.

Faren skjuler sig midt i velstanden. Rigdom og ære har til alle tider frembudt en fare for ydmyghed og åndelighed. Det er ikke det tomme bæger, som vi har svært ved at bære; det er det fyldte bæger, som må bæres med forsigtighed. Prøvelser og modgang kan volde sorg, men velstand er farligst for det åndelige liv. Hvis ikke et menneske til stadighed underkaster sig Guds vilje og helliges af sandheden, vil velstand uundgåeligt bevirke, at menneskets medfødte tilbøjelighed til selvophøjelse vækkes til live.

Det er forholdsvis trygt at færdes i ydmyghedens dal, hvor menneskene stoler på Gud og hans undervisning og vejledning ved hvert eneste skridt. Men de, der så at sige står på tinden og i kraft af deres

stilling anses for at sidde inde med megen visdom, befinder sig i den største fare. Hvis de ikke stoler fuldt og fast på Gud, vil de uundgåeligt falde.

Stolthed og ærgerrighed skæmmer et menneskes liv, for den stolte føler intet behov og lukker hjertet for Himmels velsignelser. Det menneske, der betragter det som sit mål at forherlige sig selv, er blottet for Guds nåde, og det er gennem denne nåde, at de varigste rigdomme og de mest tilfredsstillende glæder opnås. Den, der i modsætning hertil giver Kristus alt og gør alt for ham, vil erfare opfyldelsen af løftet: »Herrens velsignelse, den gør rig, slid og slæb lægger intet til.« Ordsp. 10,22. Med nådens milde berøring fordriver Frelseren uro og vanhellig ærgerrighed fra sjælen og forvandler fjendskab til kærlighed og vantro til tillid. Når han siger til sjælen: »Følg mig!« brydes verdens fortryllelse. Ved lyden af hans røst forsvinder grådighedens og ærgerrighedens ånd fra hjertet, og mennesket rejser sig frigjort for at følge ham.

[34]

Overtrædelsens følger

En af hovedårsagerne til Salomons ødselhed og tyranni var, at han ikke vedblev at nære en selvopofrende ånd. Da Moses ved foden af Sinaj bjerg overbragte folket den guddommelige befaling: »Du skal indrette mig en helligdom, for at jeg kan bo midt iblandt dem,« svarede israelitterne ved at bringe de nødvendige gaver. »Enhver, som i sit hjerte følte sig drevet dertil, og hvis ånd tilskyndende ham,« bragte ofre. 2Mos. 25,8; 35,21. Der gik store og omfattende forbedelser forud for helligdommens opførelse, og der skulle bruges store mængder af de kostbareste materialer, men Herren tog kun imod frivillige gaver. »Af enhver, som i sit hjerte føler sig tilskyndet dertil, skal I tage min offerydelse« således lød den befaling, Moses overbragte menigheden. 2Mos. 25,2. Da der skulle bygges en bolig til den Allerhøjeste, forlangtes det først og fremmest, at folket helligede sig til Gud og var besjælet af offervilje.

Der blev også appelleret til offerviljen, da David overdrog Salomo ansvaret for templets opførelse. David spurgte den store forsamling: »Hvem er nu villig til i dag at bringe Herren gaver?« 1Krøn. 29,5. De, der var beskæftiget med at opføre templet, burde hele tiden have haft denne opfordring til helligelse og villig tjeneste i tanke.

Gud udrustede nogle udvalgte mænd med speciel dygtighed og visdom, da tabernaklet i ørkenen skulle bygges. »Derpå sagde Moses til israelitterne: Se, Herren har kaldet Bezalel, af Judas stamme og fyldt ham med Guds Ånd, med kunstsnilde, kløgt og indsigt i alskens arbejde og tillige har han givet både ham og Oholiab af Dans stamme gaver til at lære fra sig. Han har fyldt dem med kunstsnilde til at udføre alskens udskæringsarbejde, kunstvævning, broget vævning og almindelig vævning, så de kan udføre al slags arbejde Derfor skal Bezalel og Oholiab og alle andre kunstforstandige mænd, hvem Herren har givet kunstsnilde og kløgt, udføre alt arbejdet« 2Mos. 35,30 35; 36,1. Himmelske engle arbejdede sammen med de mænd, som Gud selv havde valgt.

De evner, som disse håndværkere var blevet udrustet med, gik for en stor del i arv til deres efterkommere. Disse mænd fra Judas og Dans stamme bevarede for en tid deres ydmyghed og uselviskhed, men lidt efter lidt, ja, næsten umærkeligt, mistede de forbindelsen med Gud og tabte lysten til at tjene ham uselvisk. De forlangte højere løn for deres arbejde på grund af deres kunstneriske evner. I visse tilfælde blev deres krav efterkommet, men de søgte som oftest arbejde i nabolandene. I stedet for at bevare den offervilje, som havde besjælet deres navnkundige forfædre, blev de begærlige og stillede større og større krav. For at tilfredsstille deres egenkærlige ønsker stillede de deres gudgivne evner til rådighed for hedenske konger og benyttede deres talenter til at opføre bygninger, som var en vanære for deres skaber.

[35]

Det var blandt disse mænd, Salomo søgte en arkitekt, som kunne lede opførelsen af templet på Morria bjerg. Kongen havde fået betroet detaljerede tegninger over alle den hellige bygnings dele, og han ville også have fået de pålidelige folk, som han behøvede, hvis han havde henvendt sig til Gud i tro. Så ville Herren have udrustet dem med særlige evner, så de kunne udføre arbejdet med omhu. Men Salomo forbigik denne anledning til at stole på Gud. Han sendte bud til kongen af Tyrus efter en mand, der havde »forstand på at arbejde i guld, sølv, kobber, jern, rødt purpur, karmoisin og violet purpur« samt kendskab til billedskærerarbejde. Denne mand skulle arbejde sammen med hans egne mestre i Juda og Jerusalem. 2Krøn. 2,7.

Den fønikiske konge besvarede Salomons henvendelse ved at sende Huram, en »søn af en kvinde fra Dan« og en mand fra Tyrus. 14. vers. Huram var på mødrene side efterkommer af Oholiab, som Gud flere hundrede år tidligere havde udstyret med speciel visdom til at opføre tabernaklet.

Således gik det til, at man valgte en mand, som ikke var drevet af et uselvisk ønske om at tjene Gud, til at stå i spidsen for Salomons mestre. Han tjente denne verdens Gud, mammon. Hele hans væsen var gennemsyret af selvished.

Huram krævede en stor løn i kraft af sine usædvanlige evner, og lidt efter lidt tilegnede hans medarbejdere sig hans forkerte principper. Under det daglige arbejde sammen med ham sammenlignede de deres løn med hans, og resultatet var, at de begyndte at miste forståelsen af, at deres arbejde var helligt. Selvfornægtelsen blev

fortrængt af begærlighed, der blev stillet krav om højere løn, og kravet blev imødekommet.

Den skadelige indflydelse, som her gjorde sig gældende, gennemsyrede alle grene af Herrens værk og trængte ud i hele riget. De høje lønninger satte mange i stand til at leve i luksus og overflod. De fattige blev undertrykt af de rige, og offerviljen forsvandt næsten fuldstændig. En af hovedårsagerne til det frygtelige frafald, som overgik den mand, der en gang blev regnet blandt de viseste på jorden, kan føres tilbage til de vidtrækkende følger af denne udvikling.

[36] Den store forskel i indstilling og motiver hos de mennesker, som byggede tabernaklet i ørkenen, og hos de håndværkere, der opførte Salomons tempel, indeholder en stor lærdom. Tempelbyggernes selvished har sit sidestykke i den egoisme, der råder i verden i dag. Begærlighed og stræben efter de højeste stillinger og den højeste løn er stærkt fremherskende. Man møder sjældent den tjenstvillighed og spontane selvfornægtelse, som kom til udtryk hos de håndværkere, der byggede tabernaklet. Men det er den ånd, der bør være enerådende hos Jesu efterfølgere. Vor guddommelige Mester har vist, hvorledes hans disciple bør arbejde. Når han sagde til nogen: »Kom og følg mig, så vil jeg gøre jer til menneskefiskere« (Matt. 4,19), lovede han dem ikke en bestemt sum som betaling for deres arbejde. De skulle fornægte sig selv og ofre ligesom han.

Vi skal ikke arbejde med lønnen i tanke. Vort motiv til at arbejde for Gud bør være fuldstændig frit for selvished. Uforbeholden helligelse og offervilje har altid været og vil fortsat være den vigtigste forudsætning for acceptabel tjeneste. Vor Herre og Mester vil ikke tolerere, at der indflettes så meget som en eneste tråd af selvished i det arbejde, som vi gør for ham. Vort arbejde bør være præget af samme takt og dygtighed, samme nøjagtighed og visdom, som fuldkommenhedens Gud krævede af dem, der byggede tabernaklet. Men hvad vi end gør, bør vi huske, at de største evner og det ypperste arbejde kun kan godkendes, når selvet lægges på alteret som et levende offer.

En anden årsag til Israels konges endelige fald var, at han gav efter for fristelsen til selv at tage imod den ære, som alene tilkommer Gud. Fra det øjeblik, Salomo fik betroet ansvaret for at bygge templet, til det var fuldført, var det hans faste beslutning »at bygge

Herrens, Israels Guds, navn et hus«. 2Krøn. 6,7. Dette gav han også til kende over for de store skarer af israelitter, som var til stede ved templets indvielse. I sin bøn erkendte kongen, at Gud havde sagt, at hans navn ville bo der. 1Kong. 8,29.

Et af de mest gribende afsnit af Salomons I indvielsesbøn var hans appel til Gud for de fremmede, som kom fra fjerne lande for at høre mere om den Gud, hvis ry var nået ud blandt nationerne. »Man vil høre om dit store navn, din stærke hånd og din udstrakte arm,« sagde kongen i sin bøn. Med henblik på hver eneste af disse fremmede, som kom for at tilbede, havde Salomo bedt: »Da høre du det, og da gøre du efter alt, hvad den fremmede råber til dig om, for at alle jordens folkeslag må lære dit navn at kende og frygte dig ligesom dit folk Israel og erkende, at dit navn er nævnet over dette hus, som jeg har bygget.« 42. og 43. vers.

Ved slutningen af indvielses højtideligheden opfordrede Salomo Israel til at være tro imod Gud, »for at alle jordens folk må kende, at Herren og ingen anden er Gud«. 60. vers.

Templets arkitekt var større end Salomo, I for bygningen afspejlede selve Guds visdom og herlighed. De mennesker, som ikke vidste dette, fandt det ganske naturligt at betragte Salomo som arkitekten og bygmesteren og at rose og beundre ham. Men kongen fralagde sig al ære for både tegningerne til templet og dets opførelse.

Dette var også tilfældet, da dronningen af Saba aflagde besøg hos Salomo, Da hun hørte om hans visdom og det prægtige tempel, som han havde bygget, besluttede hun »at prøve ham med gåder« og selv tage hans berømte bygninger i øjesyn. Hun rejste den lange vej til Jerusalem med et følge af tjenere og med kameler, »der bar røgelse, guld i store mængder og ædelsten. og da hun var kommet til Salomo, talte hun til ham om alt, hvad der lå hende på hjerte«. Hun talte med ham om naturens mysterier, og Salomo fortalte hende om naturens Gud, den store skaber, der bor i de højeste Himle og hersker over alt. »Men Salomo svarede på alle hendes spørgsmål, og intet som helst var skjult for kongen, han gav hende svar på alt.« 1Kong. 10,1 3; 2Krøn. 9,1 2.

»Da dronningen af Saba så al Salomons visdom, huset, han havde bygget, var hun ude af sig selv.« Hun indrømmede: »Sandt var, hvad jeg i mit land hørte sige om dig og din visdom! Jeg troede ikke, hvad der sagdes, før jeg kom og så det med egne øjne;« »og se, ikke

[37]

en gang det halve af din store visdom er mig fortalt, thi du overgår, hvad rygter sagde om dig! Lykkelige dine mænd, lykkelige dine folk, som altid er om dig og hører din visdom.« 1Kong. 10,4 8; 2Krøn. 9,3 7.

Ved besøgets slutning havde dronningen lært så meget af Salomo om kilden til hans visdom og velstand, at hun ikke længer ophøjede det menneskelige redskab, men følte sig tilskyndet til at udbryde: »Lovet være Herren din Gud, som fandt behag i dig og satte dig på Israels trone! Fordi Herren elsker Israel evindeligt, satte han dig til konge, til at øve ret og retfærdighed.« 1Kong. 10,9. Det var Guds hensigt, at alle folk på jorden skulle bibringes dette indtryk. »Alle jordens konger søgte hen til Salomo for at høre den visdom, Gud havde lagt i hans hjerte« (2Krøn. 9,23), og i begyndelsen ærede Salomo Gud ved ærbødigt at vise dem hen til himmelens og jordens skaber, universets alvise Hersker.

Hvilket eftermæle kunne Salomo ikke have fået, hvis han havde bevaret sin ydmyghed og var vedblevet at lede menneskers opmærksomhed bort fra sig selv hen til ham, der havde givet ham visdom, rigdom og ære! Den inspirerede pen skildrer dog ikke blot hans fortrin, men tegner også et nøjagtigt billede af hans fald. Da Salomo havde nået storhedens tinde og var omgivet af alle de gaver, som lykken havde tilsendt ham, blev han svimmel, fik overbalance og styrtede ned. Han var uophørligt blevet rost af denne verdens mennesker, og til sidst kunne han ikke længere tåle smigeren. Han blev stolt over den visdom, som han havde modtaget for at forherlige Giveren. Han gik så vidt, at han tillod, at mennesker gav ham hovedæren for den uovertrufne skønhed, som afspejledes i den bygning, der var blevet tegnet og opført til ære for »Herrens, Israels Guds, navn«

Således gik det til, at man i de forskellige lande omtalte Herrens tempel som »Salomons tempel«. Det menneskelige redskab havde taget den ære, der tilkom den Højeste. Selv i dag omtales det tempel, om hvilket Salomo havde sagt: »Dit navn er nævnet over dette hus, som jeg har bygget« (2Krøn. 6,33), oftere som »Salomons tempel« end som Herrens tempel.

Et menneske kan ikke vise et større tegn på svaghed end at lade andre mennesker tilskrive det æren for evner, som er skænket af Himmelen. Den sande kristne vil give Gud førstepladsen i alle livets forhold. Ingen ærgerrige motiver får lov at kølne hans kærlighed

til Gud. Han vil uafsladelig bestræbe sig på at lade al ære tilflyde sin himmelske Fader. Det er, når vi trofast ophøjer Guds navn, at vore impulser er under guddommelig kontrol, så at vi kan udvikles åndeligt og intellektuelt.

[38]

Jesus, som er den guddommelige Mester, ophøjede altid sin himmelske Faders navn. Han lærte sine disciple at bede: »Vor Fader, du som er i Himlene! Helliget vorde dit navn.« Matt. 6,9. De skulle heller ikke glemme at erkende: »Thi din er æren.« 13. vers. Den store Læge var så omhyggelig med at lede opmærksomheden bort fra sig selv hen til ham, som var kilden til hans kraft, at den forundrede folkeskare ikke ærede ham, men »priste Israels Gud« »da de så, at stumme talte, vanføre blev raske, lamme gik, og blinde så«. Matt. 15,33. I den vidunderlige bøn, som Kristus bad lige før sin korsfæstelse, sagde han: »Jeg har herliggjort dig på jorden.« »Herliggør din Søn« bad han, »så Sønnen kan herliggøre dig. « »Retfærdige Fader! Verden har ikke kendt dig, men jeg har kendt dig, og disse har erkendt, at du har sendt mig. og jeg har kundgjort dem dit navn og vil kundgøre dem det, for at den kærlighed, du har elsket mig med, skal være i dem, og jeg i dem.« Joh. 17,1.4. og 25 26.

»Så siger Herren: Den vise rose sig ikke af sin visdom, den stærke ikke af sin styrke, den rige ikke af sin rigdom; men den, som vil rose sig, skal rose sig af, at han har forstand til at kende mig, at jeg, Herren, øver miskundhed, ret og retfærdighed på jorden; thi i sådanne har jeg behag, lyder det fra Herren.« Jer. 9,23 24.

»Jeg vil pris,e Guds navn
ophøje ham med tak.«
»Værdig er du, vor Herre og Gud,
til at få æren og prisen og magten.«
»Jeg vil takke dig, Herre min Gud,
af hele mit hjerte,
evindeligt ære dit navn.«

»Hylder Herren i fællig med mig,
lad os sammen ophøje hans navn!«

Sl. 69,31; Åb.
4,11; Sl. 86,12;
34,4.

Samtidig med at der indførtes principper, som modvirkede of-ferviljen og begunstigede den menneskelige tilbøjelighed til selvop-højelse, skete der også en anden grov forvrængning af Guds plan med Israel. Det var Guds hensigt, at Israel skulle være verdens lys. De skulle genspejle hans lovs herlighed i deres liv. Det var af denne grund, at Gud havde anbragt det udvalgte folk på et strategisk vigtigt sted blandt jordens nationer.

På Salomons tid strakte Israels rige sig fra Hamat i nord til Ægypten i syd og fra Middelhavet til Eufratfloden. Mange af ver-dens handelsruter gik igennem dette landområde, og der rejste til stadighed karavaner fra fjerne lande igennem riget. Derved fik Salo-mo og hans folk en ypperlig anledning til at gøre mennesker fra alle nationer bekendt med kongernes Konges karakter og til at lære dem at ære og adlyde ham. Denne kundskab skulle meddeles hele ver-den, og gennem ofringernes anskuelsesundervisning skulle Kristus ophøjes over for nationerne, så at alle, der ville, kunne få del i livet.

Salomo var blevet stillet i spidsen for en nation, der var anbragt som et fyrtårn for nabofolkene. Han burde have benyttet sin gudgivne visdom og sin stærke indflydelse til at organisere og lede en vældig bevægelse med det formål at sprede oplysning blandt dem, der ikke kendte Gud og hans sandhed. Derved ville store skarer have besluttet sig til at efterleve de guddommelige forskrifter, Israel ville være blevet beskyttet imod de onder, som gik i svang blandt hedningerne, og herlighedens herre ville være blevet højt æret. Men Salomo tabte dette høje mål af syne. Han udnyttede ikke sine gyldne anledninger til at sprede lys blandt dem, der til stadighed drog gennem hans rige eller gjorde ophold i landets største byer.

[39]

Den missionsånd, som Gud havde nedlagt i Salomons og alle sande israelitters hjerte, blev fortrængt af kommercialisme, og de muligheder, som forbindelsen med de forskellige nationer åbnede, blev benyttet til selvforherligelse. Salomo søgte at styrke sin stilling

politisk ved at opføre befæstede byer i de store handelscentre. Han genopbyggede Gezer, som lå i nærheden af Joppe, på vejen mellem Ægypten og Syrien. Endvidere Bet-Horon vest for Jerusalem. Den beherskede passene på vejen fra Judæas hjerte til Gezer og havet. Han byggede også Megiddo, som lå på den karavanevej, der førte fra Damaskus til Ægypten og fra Jerusalem nordpå, samt »Tadmor i ørkenen« (2Krøn. 8,4) på karavanevejen fra øst. Alle disse byer blev stærkt befæstet. I den nordlige ende af Det røde Hav havde han adgang til havet, og denne handelsmæssige fordel udnyttede han ved at bygge »skibe i Ezjongeber ved Det røde Havs kyst i Edom«. Disse skibe blev bemanded med befarne søfolk fra Tyrus, som sejlede »sammen med Salomons folk« til Ofir, hvor de hentede guld og »almuggimtræ i store mængder og ædelsten«. 1Kong. 9,26 28; 10,11.

Kongens og mange af hans undersåtters indtægt forøgedes stærkt men for hvilken pris! Det folk, som havde fået Guds ord betroet, var på grund af sin begærlighed og sin kortsynethed skyld i, at de talløse skarer, som færdedes på de store færdselsårer, ikke fik kendskab til Herren.

Da Kristus var på jorden, fulgte han en helt anden fremgangsmåde end Salomo. Skønt Frelseren besad »al magt«, benyttede han den aldrig til at ophøje sig selv. Hans fuldkomne gerning for menneskeheden skæmmedes ikke af drømmen om erobringer i denne verden eller af verdslig storhed. »Ræve har huler og himmelens fugle reder,« sagde han, »men Menneskesønnen har ikke det sted, hvor han kan lægge sit hoved til hvile.« Matt. 8,20. De, der som svar på tidens krav er trådt i Den store Mesters tjeneste, ville gøre vel i at sætte sig ind i hans metoder. Han udnyttede de anledninger, som frembød sig på de store færdselsårer.

Mellem sine rejser gennem landet tog Jesus ophold i Kapernaum, der blev kendt som hans »egen by«. Matt. 9,1. Den lå på hovedvejen mellem Damaskus og Jerusalem, Ægypten og Middelhavet og var et velegnet midtpunkt for Frelserens arbejde. Mennesker fra mange lande drog igennem den eller gjorde ophold her for at hvile ud. Her mødtes Jesus med mennesker fra alle nationer og alle samfundslag, og på denne måde bragtes hans lære ud til andre lande og ind i mange hjem. Derved vakttes interessen for de profetier, som viste

frem til Messias, opmærksomheden blev henledt på Frelseren, og hans mission kom til verdens kundskab.

I vor tid er der langt større muligheder for at komme i berøring med mænd og kvinder af alle samfundslag og fra mange lande end på Israels tid. Kommunikationsmidlerne er tusinddoblet.

[40] Den Allerhøjstes sendebud bør tage ved lære af Kristus og arbejde i de store trafikknudepunkter, hvor de kan komme i kontakt med mennesker fra alle dele af verden. De skal skjule selvet i Gud, ligesom Kristus gjorde, udstrø evangeliets sæd og gøre andre bekendt med den hellige skrifs uvurderlige sandheder. Da vil disse slå dybe rødder i sind og hjerte og vokse til evigt liv.

[41] Vi kan drage en alvorlig lære af den periode i Israels historie, hvor konge og folk vendte ryggen til den store opgave, de var kaldet til at udføre. Hvor de var svage, ja, hvor de svigtede, skal Guds Israel i dag Himmels repræsentanter, som udgør Kristi sande menighed være stærke, for det påhviler dem at afslutte den gerning, som er blevet betroet menneskene, og at indvarsle dommens dag. Men der skal stadig kæmpes imod de samme kræfter, som var rettet imod Israel på Salomons tid. Retfærdighedens store fjende har ladet sine styrker udbygge deres stillinger, og sejren kan kun vindes ved Guds hjælp. Den forestående kamp kræver af os, at vi viser selvfornægtelse, op- hører med at stole på os selv og fæster lid til Gud alene, samt at vi gør dygtigt brug af hver eneste anledning til at frelse sjæle. Herrens velsignelse vil hvile over hans menighed, når den går enigt fremad og åbenbarer hellighedens skønhed, som den kommer til udtryk i en selvfornægtende, kristelig ånd over for en verden, som befinder sig vildfarelsens mørke. Velsignelse vil ledsage menighedens arbejde, når den fremhæver det guddommelige i stedet for det menneskelige og ofrer sig i kærlig og utrættelig tjeneste for dem, der trænger så hårdt til evangeliets velsignelser.

Salomos anger og omvendelse

Herren havde åbenbaret sig for Salomon to gange for at vejlede ham og give ham sit bifald. Første gang var i det natlige syn i Gibeon, hvor Herren lovede Salomo visdom, rigdom og ære og formanede ham til at være ydmyg og lydige. Anden gang var efter templets indvielse, hvor Herren endnu en gang opfordrede Salomo til at være tro. Herren gav Salomo nogle klare og tydelige formaninger og nogle vidunderlige løfter, og dog står der om det menneske, som i alle henseender syntes at have de bedste betingelser for at kunne efterleve opfordringen og opfylde Himmels forventninger: »Han holdt ikke, hvad Herren havde påbudt ham.« »Han vendte sit hjerte bort fra Herren, Israels Gud, der dog to gange havde ladet sig til syne for ham og udtrykkelig havde påbudt ham ikke at holde sig til fremmede guder.« 1.Kong. 11,9 10. Hans frafald var så fuldstændigt og hans hjerte så forhærdet som følge af hans overtrædelse af Guds vilje, at han syntes at befinde sig i en næsten håbløs stilling.

Salomo havde tidligere fundet sin glæde i samværet med Gud. Nu vendte han Gud ryggen og søgte at finde sin tilfredsstillelse i sanselige nydelser. Han siger herom:

»Jeg fuldbyrdede store værker, byggede mig huse, plantede mig vingårde, anlagde mig haver og lunde; jeg købte trælle og trælkvinder; jeg samlede mig også sølv og guld, skatte fra konger og lande; jeg tog mig sangere og sangerinder og menneskenes børns lyst: hustru og hustruer. Og jeg blev stor, større end nogen af dem, der før mig havde været i Jerusalem

Intet, som mine øjne atråede, unddrog jeg dem; jeg nægtede ikke mit hjerte nogen glæde, thi mit hjerte havde glæde af al min flid

Men da jeg overskuede alt, hvad mine hænder havde virket, og den flid, det havde kostet mig, se, da var det alt sammen tomhed og jag efter vind, og der er ingen vinding under solen.

Thi hvad gør det menneske, som kommer efter kongen? Det samme, som tilforn er gjort? Jeg gav mig da til at sammenligne visdom med dårskab og tåbelighed. Da blev jeg led ved livet

[42] og jeg blev led ved al den flid, jeg har gjort mig under solen.« Præd. 2,4 18.

Salomo erfarede af bitter smerte tomheden i det liv, som sætter de jordiske ting højest. Han byggede altre til hedenske guder, blot for at gøre den erfaring, at deres løfter om sjælefred er tomme. Dag og nat plagedes han af dystre tanker, som foruroligede hans sjæl. Han fandt ikke længer nogen glæde ved livet og havde ikke fred i sindet; fremtiden var fortvivlende håbløs.

Men Herren svigtede ham ikke. Han benyttede irettesættelser og svære straffe for at få kongen til at indse det syndige i det liv, han levede. Han undtog kongen sin beskyttelse og tillod hans fjender at hærge og svække riget. »Herren gav Salomo en modstander i edomitten Hadad af kongeslægten i Edom Fremdeles gav Gud ham en modstander i Rezon Han samlede en del mænd om sig og blev høvding for en friskare Endvidere var der eframitten Jeroboam, som stod i Salomons tjeneste« Jeroboam var »et dygtigt menneske«. »Han løftede hånd mod kongen.« 1Kong. 11,14 28.

Til sidst lod Herren en profet overbringe Salomo dette chokerende budskab: »Fordi det står således til med dig, og fordi du ikke har holdt min pagt og mine anordninger, som jeg pålagde dig, vil jeg visselig rive riget fra dig og give din træl det. Dog vil jeg ikke gøre det i din levetid for din fader Davids skyld; men jeg vil rive det ud af din søns hånd.« 1Kong. 11 12.

Kongen vågnede som af en drøm, da han hørte den dom, som blev fældet over ham og hans hus. Hans samvittighed blev vakt, og nu begyndte han at se sin dårskab i dens rette lys. Plaget i sin samvittighed og svækket til sjæl og legeme vendte han sig træt og tørstende bort fra jordens sprunkne cisterner for endnu en gang at drikke af livets kilde. Nu havde han endelig lært sin lektie i lidelsernes skole. Han havde længe gået og frygtet, at det hele ville ende med en katastrofe, fordi han ikke nægtede at opgive sin dårskab, men det budskab, han modtog, gav ham håb. Gud havde ikke forkastet ham fuldstændig, men var villig til at udfri ham af et slaveliv, som var værre end døden en slavetilværelse, som han ikke kunne frigøre sig fra selv.

Salomo anerkendte i taknemmelighed den Allerhøjstes magt og miskundhed. I anger og bodfærdighed slog han atter ind på den vej,

der førte op til den renhed og hellighed, som han en gang ejede, men som han havde sat over styr. Han kunne ikke undgå syndens frygtelige følger; han kunne heller ikke udviske mindet om sit tøjlesløse levned af erindringen, men han ville gøre alt, hvad han kunne, for at advare andre imod at begå den samme dårskab. Han ville ydmygt bekende sine fejl og hæve røsten til advarsel for at hindre, at andre gik evigt fortabt på grund af den dårlige indflydelse, som han havde øvet.

Et menneske, som angrer af hele sit hjerte, glemmer ikke de synder, det har begået. Det slår ikke sine fejltagelser af tanke, så snart det selv har fået fred i sindet. Nej, det tænker på dem, som det har ledet i synd, og forsøger på alle måder at føre dem ind på retfærdighedens sti. Jo klarere dets eget lys er, jo stærkere er dets ønske om at lede andre ind på den rette vej. Det besmykker ikke sit syndige levned, som om dets synder var uden betydning, men hejser faresignalet for at advare andre.

Salomo erkendte, at menneskebørnenes hjerte er »fuldt af ondt, og der er dårskab i deres hjerte«. Præd. 9,3. Han sagde også: »Fordi den onde gerning ikke i hast rammes af dommen, får menneskenes hjerte mod til at gøre det onde, eftersom synderen gør det onde fra første færd og dog lever længe; men også jeg ved, at det skal gå dem godt, som frygter Gud, fordi de frygter for hans åsyn, og at det ikke skal gå de gudløse godt, og at deres levetid ikke skal længes som skyggen, fordi de ikke frygter for Guds åsyn.« Præd. 8,11 13.

[43]

Kongen blev inspireret til at skildre de spildte år af sit liv for at advare kommende slægter, og skønt hans folk høstede de onde frugter af det, han havde sået, var hans livsgerning ikke helt forgæves. Da Salomo var blevet ældre, gav han sagtmodigt og ydmygt »folket kundskab; han granskede og ransagede og formede mange ordsprog«. Han »søgte at finde ord og optegnede sanddru lære, sandhedsord. Som pigkæppe er de vises ord, som inddrevne søm, der sidder tæt; de er givet af en og samme hyrde. Endnu skal siges: Min søn, var dig!« Præd. 12,9 12.

Han skrev: »Enden på sagen, når alt er hørt, er: Frygt Gud og hold hans bud! Thi det bør hvert menneske gøre. Thi hver en gerning bringer Gud for retten, når han dømmer alt, hvad der er skjult, være sig godt eller ondt.« Præd. 12,13 14.

Efterhånden som det gik op for Salomo, hvor ondt han i virkeligheden havde båret sig ad, blev det ham særlig magtpåliggende at advare ungdommen imod de fejl, som havde fået ham til at borttødsle Himmelens rige gaver. Dette fremgår af de skrifter, som han affattede senere i livet. Han bekendte med sorg og skam, at han i sin manddoms bedste tid, da Gud skulle have været hans trøst, hans støtte, ja, hans liv, havde vendt sig bort fra Himmelen og visdommen fra Gud og dyrket afguder i stedet for at tjene Herren. Da han af bitter erfaring havde lært det tåbelige i at leve således, var det hans brændende ønske at redde andre fra den samme sørgelige skæbne.

Han gav en gribende og højtidelig skildring af de privilegier og ansvar, som venter de unge, der træder i Guds tjeneste:

»Lyset er lifligt, at skue solen er godt for øjnene; ja, lever et menneske mange år, skal han glæde sig over dem alle og komme mørkets dage i hu, thi af dem er der mange i vente; alt, hvad der kommer, er tomhed. Glæd dig, yngling, i din ungdom, vær vel til mode i livets vår; gå, hvor dit hjerte lyster, og nyd, hvad dit øje skuer; men vid, at for alle disse ting skal du kræves til regnskab af Gud. Slå mismod ud af dit sind, hold sygdom fjernt fra din krop; thi ungdom og livsgry er tomhed!« Præd. 11,7 10.

»Tænk på din skaber i ungdommens dage,
 førend de onde dage kommer,
 og årene nærmer sig,
 om hvilke du vil sige: »I dem har jeg
 ikke behag !«
 før sol og lys
 og måne og stjerner
 hylde i mørke,
 og der atter kommer skyer efter regn,
 tiden, da husets vogtere bæver,
 de stærke mænd bliver krumme,
 da møllepigerne svigter, fordi de er få,
 og de bliver mørke, som kigger ved
 gluggerne,
 da begge gadedørene lukkes,
 mens møllen går med dæmpet lyd,
 da man står op ved spurvenes kvidder.

og alle sangens døtre hvisker,
da man ængstes for bakker
og rædsler lurer på vejen,
da mandeltræet blomstrer,
græshoppen slappes
og kapersbærret svigter,
nu mennesket går til sin evige bolig
og sørgetoget går gennem gaden,
førend sølvsnoren brister
og guldsålen brydes itu,
før krukken slås i stykker ved kilden
og det søndrede hjul falder ned i brønden
og støvet vender tilbage til jorden
som før
og ånden til Gud,
som gav den.«

[44]

Præd. 12,1 7.

Salomons liv rummer ikke blot en advarsel til ungdommen, men også til mennesker i, mere moden alder samt til dem, der er på vej ned ad livets bakke og ser solen synke i vest. Vi ser og hører om ungdommens mangel på stabilitet. De unge svinger mellem ret og uret, og de onde lidenskabers strøm bliver dem ofte for stærk. Vi venter ikke at finde en sådan ustabilitet og upålidelighed hos mennesker, som har nået en moden alder. Vi går ud fra, at karakteren har taget fast form, og at principperne er dybt rodfæstede hos sådanne. Men dette er ikke altid tilfældet. Da Salomo skulle have stået så urokkelig som en eg, fik fristelsen ham til at svaje, og da han burde have været stærkest, var han svagest.

Vi bør lære af sådanne skæbner, at årvågenhed og bøn er både unges og ældres eneste tilflugt. En høj stilling og store privilegier er ingen garanti for, at et menneske er uden for farezonen. Selv om en person i mange år har haft en ægte kristelig erfaring, udsættes han stadig for Satans angreb. Selv den vise og mægtige Salomo bukkede under i kampen mod synden indefra og fristelserne udefra. Hans nederlag viser os, at et menneske ikke kan stole på sin egen visdom

og retskaffenhed, selv om dets forstand er aldrig så god, og det har tjent Gud trofast indtil nu.

Det sande grundlag og forbillede for karakterdannelsen er ens i alle slægter og i alle lande. Den guddommelige lov: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, og din næste som dig selv« dette store princip, som kom til syne i vor frelsers liv og karakter er det eneste sikre grundlag og den eneste pålidelige vejviser. Luk. 10,27. »En frelsesrigdom er visdom og indsigt,« den visdom og indsigt, som alene Guds ord kan skænke. Es. 33,6.

Det er en lige så stor sandhed i dag som på Israels tid, at lydighed mod Guds bud »skal være eders visdom og eders forstand i de andre folks øjne«. 5Mos. 4,6. Dette er det eneste, der kan sikre et menneskes retskaffenhed, bevare hjemmets renhed, samfundets sundhed og landets styrke. I alle de problemer, farer og konfliktsituationer, som møder os i livet, er det sikreste, vi kan gøre, at rette os efter, hvad Gud siger. »Herrens forskrifter er rette,« »hvo således gør, skal aldrig rokkes.« Sl. 19,9; 15,5.

De, der beslutter sig til at tage ved lære af Salomons frafald, vil vogte sig for den mindste antydning af de synder, som Salomo bukkede under for. Menneskets eneste værn imod frafald er lydighed over for Himmelenes krav. Gud har skænket mennesket meget lys og mange velsignelser, og hvis det ikke tager imod dette lys og disse velsignelser, værnes det ikke imod ulydighed og frafald. Når de mennesker, som Gud har betroet ansvarsfulde stillinger, forlader sig på menneskelig visdom i stedet for at stole på ham, bliver deres lys til mørke, og de evner, som han har skænket dem, bliver en snare.

Lige til striden er til ende, vil der være mennesker, som går bort fra Gud. Satan vil lægge forholdene således til rette, at sjælens forsvar vil blive svækket næsten umærkeligt, medmindre vi bliver bevaret ved Guds kraft. Ved hvert eneste skridt bør vi spørge: »Er dette Herrens vej?« Så længe vi lever, bør det være vor faste beslutning at holde følelserne og lidenskaberne under kontrol. Vi er ikke trygge et eneste øjeblik, medmindre vi stoler på Gud og vort liv er skjult med Kristus. Renhedens bedste værn er årvågenhed og bøn.

Alle de, der får adgang til Guds stad, går ind gennem den snævre port, og dette vil koste dem sjælekamp, for »intet urent skal nogen sinde komme ind i den«. Åb. 21,27. Men de faldne behøver ikke at fortvivle. Der kan findes tilfælde, hvor gamle mænd, som en gang

blev æret af Gud, har besmittet sjælen og ofret dyden på sanselighedens alter; men hvis de angrer, afstår fra synden og kommer tilbage til Gud, er der stadig håb for dem. Han, der siger: »Vær tro indtil døden, så vil jeg give dig livets sejrskrans « retter også denne appel: »Den gudløse forlade sin vej, urettens mand sine tanker og vende sig til Herren, at han må forbarme sig, til vor Gud, thi han er rund til at forlade.« Åb. 2,10; Es. 55,7. Gud hader synden, men elsker synderen. »Jeg læger deres frafald,« siger han, »elsker dem frivilligt.« Hos. 14,4.

Salomons anger var ægte, men der kunne ikke rådes bod på den skade, der var forvoldt ved hans dårlige eksempel. Der fandtes mænd, som bevarede deres troskab og renhed, selv under hans frafald; men der var også mange, der blev ledet på afveje. Det var ikke nogen let opgave for den angrende konge at standse de onde kræfter, som blev sat i bevægelse, da han indførte afgudsdyrkelse og verdslige skikke. Hans evne til at øve en positiv indflydelse var stærkt svækket. Mange tøvede med at vise ham fuld tillid. Skønt kongen bekendte sin synd og gav en skildring af sin dårskab og anger til advarsel for eftertiden, kunne han ikke gøre sig håb om at udslette de onde spor efter sine forkerte handlinger fuldstændig. Mange var blevet forhærdede under kongens frafald og vedblev at gøre det onde og kun det onde. Hans misbrug af sine gudgivne evner var også skyld i, at det gik tilbage for mange af de konger, der fulgte i hans spor.

Da Salomo med smerte så tilbage på sit syndige levned, kunne han ikke andet end udbryde: »Visdom er bedre end våben, men en eneste synder kan ødelægge meget godt.« »Der er et onde, jeg så under solen; det ser ud som et misgreb af ham, som har magten: Dårskab sættes i højsædet.«

»Døde fluer gør salveblanderens olie stinkende, lidt dårskab ødelægger visdommens værd.« Præd. 9,18; 10,5 6.

Der kan drages mange lærdomme af Salomons liv, men skriften lægger mest vægt på den vældige magt, som et menneskes indflydelse har til godt eller ondt. Hvor begrænset vort virkefelt end er, øver vi dog en indflydelse, som enten bringer lykke eller ulykke. Uden vort vidende eller vor vilje er den enten til velsignelse eller forbandelse for andre. Vor indflydelse kan være gennemsyret af misfornøjelse og egoisme eller besmittet af en skødesynds dødelige gift; eller den kan være fyldt med livgivende tro, mod og håb og forsødet

af kærlighedens vellugt. Men ét er sikkert: den vil enten være god eller dårlig.

Det er en frygtelig tanke, at vor indflydelse kan være en duft af død til død, men denne mulighed foreligger. Hvem er i stand til at opgøre tabet af en eneste sjæl, som er ført på vildspor og mister den evige herlighed? og dog kan vi ved en eneste ubesindig handling og ved et eneste tankeløst ord øve en så stærk indflydelse over et andet menneske, at vi styrter det i ulykke. En eneste karakterbrist kan drive mange bort fra Kristus.

Det, der bliver sået, frembringer høst, og når den indhøstede sæd atter udsås, mangedobles høsten. Denne lov gælder også i vort forhold til andre. Hver eneste handling og hvert enkelt ord er et frø, som vil bære sin frugt. Alle handlinger, der udspringer af bevidst venlighed, lydighed og selvfornægtelse vil bære frugt hos andre og gennem dem må endnu længere ud. På samme måde vil misundelse, ondskab eller strid skyde op som en »bitter rod« og forgifte mange (Hebr. 12,15), og de »mange« kan forgifte endnu flere! Udsåningen af godt og ondt fortsætter i tid og evighed.

[47]

Riget deles

Så lagde Salomo sig til hvile hos sine fædre og blev jordet i sin fader Davids by og hans søn Rehabeam blev konge i hans sted. 1Kong. 11,43.

Kort efter sin tronbestigelse drog Rehabeam til Sikem, hvor han ventede at blive formelt anerkendt af alle stammerne. »Derhen var hele Israel stævnet for at hylde ham som konge.« 2Krøn. 10,1.

Blandt de tilstedeværende var Nebats søn, Jeroboam. Det var den samme Jeroboam, som under Salomons regering blev omtalt som »et dygtigt menneske«. Det var også ham, der havde fået den chokerende meddelelse af profeten Ahija fra Silo: »Se, jeg river riget ud af Salomons hånd og giver dig de ti stammer.« 1Kong. 11,28. og 31.

Herren sagde rent ud til Jeroboam ved sit sendebud, at det var nødvendigt at dele riget. Han begrundede det således: »Fordi han har forladt mig og tilbedt Astarte, zidoniernes gudinde, Kemosj, Moabs gud, og Milkom, ammonitternes gud, og ikke vandret på mine veje og gjort, hvad der er ret i mine øjne, eller holdt mine anordninger og lovbud som hans fader David.« 1Kong. 11,33.

Jeroboam havde endvidere fået besked om, at riget først skulle deles, når Salomons regeringstid var forbi. »Fra ham vil jeg dog ikke tage riget,« havde Herren sagt, »men lade ham være fyrste, så længe han lever, for min tjener Davids skyld, som jeg udvalgte, og som holdt mine bud og anordninger. Men jeg vil tage riget fra hans søn og give dig det, de ti stammer.« 1Kong 11,34 35.

Det havde været Salomons hensigt at forberede sin efterfølger Rehabeam på den krise, som Guds profet havde forudsagt, så at tronarvingen kunne imødegå den med visdom; men kongen havde aldrig formået at øve en stærk, positiv indflydelse over sin søn, hvis opdragelse var blevet frygtelig forsømt, lige fra han var spæd. Rehabeam havde arvet sin svage karakter efter sin moder, som var en ammoitisk kvinde. Han bestræbte sig i visse perioder på at tjene Gud og modtog også et bestemt mål af Herrens velsignelse, men

[48] han var ikke udholdende og gav til sidst efter for de onder, som han havde set fra sin barndom. Rehabeams fejl og endelige fald viser de frygtelige følger af Salomons ægteskab med kvinder, som dyrkede afguder.

Israels stammer havde længe lidt grov uret på grund af deres tidligere konges overgreb. Salomons ødselhed under frafaldet tvang ham til at pålægge folket tunge skatter, ligesom de måtte udføre meget trællearbejde for ham. Inden den nye konge blev kronet, besluttede stammernes ledende mænd at skaffe sig oplysning om, hvorvidt Salomons søn agtede at befri folket for disse byrder. »Da sagde hele Israel til Rehabeam: »Din fader lagde et hårdt åg på os, men lad nu det hårde arbejde for os, som din fader krævede, og det tunge åg, han lagde på os, så vil vi tjene dig!«

Rehabeam ville tale med sine rådgivere, før han bestemte de retningslinjer, han ville følge, og svarede: »Gå bort, bi tre dage og kom så til mig igen! « Så gik folket. Kong Rehabeam rådførte sig nu med de gamle, der havde stået i hans fader Salomons tjeneste, dengang han levede, og spurgte dem: »Hvad råder I mig til at svare dette folk?« De svarede: »Hvis du i dag vil være venlig mod dette folk og føje dem og give dem gode ord, så vil de blive dine tjenere for bestandig!« 2Krøn. 10,3 7.

Rehabeam var ikke tilfreds med dette svar, men rådførte sig med de unge, som han havde færdedes sammen med i sin ungdom og sine første manddomsår. Han stillede dem dette spørgsmål: »Hvad råder I os til at svare dette folk, som kræver af mig, at jeg skal lette det åg, min fader lagde på dem?« 1Kong. 12,9. De unge mænd foreslog, at han skulle behandle sine undersåtter strengt og lade dem forstå fra begyndelsen, at han ikke ville finde sig i, at nogen krydsede hans planer.

Udsigten til at regere absolut enevældigt tiltalte Rehabeam. Han besluttede derfor at tilsidesætte det råd, som rigets gamle mænd havde givet ham, og at lade de unge mænd være sine rådgivere. »Da alt folket tredjedagen kom til Rehabeam« for at få at vide, hvilken kurs han ville følge, »gav han dem et hårdt svar, og sagde »Har min fader lagt et tungt åg på eder, vil jeg gøre åget tungere: har min fader tugtet eder med svøber, vil jeg tugte eder med skorpioner!« 1Kong 12,12 14.

Hvis Rehabeam og hans uerfarne rådgivere havde forstået Guds vilje med Israel, ville de have rettet sig efter folkets ønsker om gennemgribende reformer inden for statsadministrationen. Men de udnyttede ikke det gunstige øjeblik under mødet i Siken; de sluttede ikke fra årsag til virkning og svækkede derved for bestandig deres indflydelse over en stor del af folket. Deres faste beslutning om at videreføre og forværre det tvangsregimente, som var blevet indført under Salomo, var i direkte strid med Guds plan med Israel, og folket havde god grund til at betvivle ægtheden af kongens og hans rådgiveres motiver. Dette ukloge og ubarmhjertige forsøg på at udøve magt viser, at kongen og hans rådgivere var stolte og higede efter at bruge deres myndighed.

Herren lod ikke Rehabeam gennemføre de planer, han havde skitseret. Adskillige blandt stammerne var meget opbragte over Salomos tvangsregimente, og disse så ingen anden udvej end at gøre oprør imod Davids hus. »Da hele Israel mærkede, at kongen ikke hørte på dem, gav folket kongen det svar: ›Hvad del har vi i David? Vi har ingen lod i Isaajs søn! Til dine telte, Israel! Sørg nu, David, for dit eget hus! ‹ Derpå vendte Israel tilbage til sine telte.« 1Kong 12,16.

[49]

Det brud, som Rehabeam havde fremkaldt ved sine uovervejede ord, var ulægeligt. Fra det øjeblik var Israels tolv stammer delt. Judas og Benjamins stamme udgjorde sydriget. Det blev kaldt Juda og stod under Rehabeam. De ti stammer mod nord indførte selvstyre. De blev betegnet som Israels rige, og her blev Jeroboam konge. Således opfyldtes profetens forudsigelse om rigets deling. »Herren fjøede det således.« 1Kong 12,15.

Da Rehabeam så, at de ti stammer ikke længer ville tjene ham, vågnede han op til dåd. Han sendte en af rigets indflydelsesrige mænd Adoniram, der havde opsyn med hoveriarbjetten ud til dem for at forsone dem, men den behandling, kongens mægler blev udsat for, viser folkets følelser over for Rehabeam. »Hele Israel stenede ham til døde.« Nu gik det op for kongen, hvor stærkt oprøret i virkeligheden var. »Da steg kong Rehabeam i største hast op på sin stridsvogn og flygtede til Jerusalem.« 1Kong 12,18.

»Da Rehabeam var kommet til Jerusalem, samlede han hele Judas hus og Benjamins stamme, 180.000 udsøgte folk, øvede krigere, til at føre krig med Israels hus og vinderiget tilbage til Rehabeam,

Salomos søn. Men da kom Guds ord til den Guds mand Sjemaja således: »Sig til Judas konge Rehabeam, Salomos søn, og til hele Judas og Benjamins hus og det øvrige folk: Så siger Herren: I må ikke drage op og kæmpe med eders brødre israelitterne; vend hjem hver til sit, thi hvad der er sket, har jeg tilskikket!« Da adlød de Herrens ord og vendte tilbage.« 21.-24. vers.

I tre år søgte Rehabeam at tage ved lære af den sørgelige erfaring, han havde ved begyndelsen af sin kongegerning, og hans bestræbelser lykkedes. »Han befæstede flere byer i Juda« og »gjorde fæstningerne stærke, indsatte befalingsmænd i dem og forsynede dem med forråd af levnedsmidler, olie og vin.« Han bestræbte sig på at gøre disse befæstede byer »meget stærke«. 2Krøn 11,5. og 11 12. Hemmeligheden ved Judas fremgang i begyndelsen af Rehabeams regering skulle dog ikke søges i disse foranstaltninger. De gode forhold i Judas og Benjamins stamme skyldtes, at de anerkendte Gud som deres øverste hersker. Desuden sluttede mange gudfrygtige mænd fra nordriget sig til dem. »Fra alle Israels stammer« kom der mænd, »hvis hjerte var vendt til at søge Herren, Israels Gud, til Jerusalem for at ofre til Herren, deres fædres Gud; og de styrkede Judas rige og hævdede Rehabeams, Salomos søns, magt i et tidsrum af tre år. Thi i tre år fulgte han Davids og Salomos veje.« 2Kong 11,16 17.

His Rehabeam var blevet ved med at følge dette spor, kunne han i vid udstrækning have rådet bod på de fejltagelser, som han havde begået, og genskabt tilliden til, at han kunne styre klogt. Men ak, den inspirerede pen fortæller, at Salomos efterfølger ikke skænkede Herren sin udelte troskab. Af naturen var han stædig, selvsikker og egenrådig. Han havde også hang til afgudsdyrkelse; men hvis han havde stølet ubetinget på Gud, kunne han have udviklet karakterstyrke og tro og lært at underkaste sig Guds krav. Som tiden gik, satte kongen sin lid til den magt, han havde i kraft af sin stilling, og til de fæstninger, som han havde bygget. Han gav gradvis efter for sine nedarvede svagheder og gjorde til sidst hele sin indflydelse gældende til fordel for afgudsdyrkelsen. »Men da Rehabeams kongedømme var grundfæstet og hans magt styrket, forlod han tillige med hele Israel Herrens lov.« 2Krøn. 12,1.

Hvor er disse ord bedrøvelige og betydningsfulde: »Tillige med hele Israel.« Det folk, som Gud havde sat til at være et lys for

nabofolkene, vendte ryggen til ham, som var kilden til deres styrke, og bestræbte sig på at komme til at ligne de øvrige folkeslag. Det gik Rehabeam, som det var gået Salomo kongens dårlige eksempel førte mange på afveje. Det samme gentager sig i større eller mindre grad i dag. Når et menneske træder i det ondes tjeneste, begrænses den dårlige indflydelse ikke til denne person. Ingen lever for sig selv. En synder kan ikke undgå at rive andre med sig i faldet. Det enkelte menneskes liv er enten som et lys, der gør vejen lysere og lettere for andre, eller også er det som en mørk, dyster skygge, der gør andre fortvivlede og ulykkelige. Vi leder enten andre opad til lykke og evigt liv eller nedad til sorg og evig død, og hvis vore handlinger bidrager til at styrke eller tvinge det onde frem hos vore medmennesker, er vi delagtige i deres synd.

Gud undlod ikke at straffe Judas konge for hans frafald. »Da drog i kong Rehabeams femte regeringsår ægypterkongen Sjisjak op imod Jerusalem, fordi de havde været troløse mod Herren, med 1200 stridsvogne og 60.000 ryttere, og der var ikke tal på krigerne, der drog med ham fra Ægypten; og efter at have indtaget fæstningerne i Juda drog han mod Jerusalem.

Da kom profeten Sjemaja til Rehabeam og Judas øverster, som var sammen i Jerusalem for Sjisjak, og sagde til dem: »Så siger Herren: I har forladt mig, derfor har jeg også forladt eder og givet eder i Sjisjaks hånd.« 2Kong 12,2 5.

Folket var endnu ikke gået så vidt i deres frafald, at de foragtede Guds straffedomme. De så Guds finger i de tab, som de led ved Sjisjaks invasion, og ydmygede sig for en tid. »Herren er retfærdig!« sagde de.

»Da Herren så, at de havde ydmyget sig, kom Herrens ord til Sjemaja således: »De har ydmyget sig; derfor vil jeg ikke tilintetgøre dem, men frelse dem om ikke længe, og min vrede skal ikke udgydes over Jerusalem ved Sjisjak; men de skal komme til at stå under ham og lære at kende forskellen mellem at tjene mig og at tjene hedningerne! «

Så drog Sjisjak op mod Jerusalem og tog skattene i Herrens hus og i kongens palads; alt tog han, også de guldskjolde, Salomo havde ladet lave. Kong Rehabeam lod da i stedet lave kobberskjolde og gav dem i forvaring hos høvedsmændene for livvagten, der holdt vagt ved indgangen til kongens palads Men da han havde ydmyget

sig, vendte Herrens vrede sig fra ham, så han ikke helt tilintetgjorde ham; også i Juda var forholdene gode.« 2Kong 12,6 12.

[51] Men da den hånd, som afstraffede dem, blev trukket tilbage, og det endnu en gang gik fremad for nationen, glemte mange deres ængstelse og gav sig til at dyrke afguder igen, Kongen var ingen undtagelse. Skønt han ydmygede sig, da ulykken hjemsøgte ham, blev det ikke et afgørende vendepunkt i hans liv. Han glemte den lektie, som Gud ville lære ham, og begik atter de synder, som havde nedkaldt straffene over landet. Da der var forløbet nogle få år, som var alt andet end lyse fordi kongen gjorde, »hvad der var ondt, thi hans hjerte var ikke vendt mod Herren« »lagde Rehabeam sig til hvile hos sine fædre og blev jordet i Davidsbyen og hans søn Abija blev konge i hans sted«. 2Kong 12,14 16.

Da riget blev delt ved Rehabeams tronbestigelse, begyndte Israels herlighed at aftage, og nationen fik den aldrig tilbage i hele dens fylde. I de følgende århundreder indtrådte der perioder, hvor der sad mænd med en høj moral og en klar dømmekraft på Davids trone, og så længe disse konger regerede, fik nabofolkene andel i judæernes velsignelser. Der var også tidsafsnit, hvor Guds navn blev ophøjet over alle falske guder, og hvor hans lov blev holdt i ære. Fra tid til anden fremstod der indflydelsesrige profeter for at støtte kongerne og tilskynde folket til fortsat at være trofaste. Men den onde sæd, som allerede spirede, da Rehabeam kom på tronen, ville aldrig blive fuldstændig udryddet, og i perioder faldt det folk, som en gang stod i så høj gunst hos Gud, så dybt, at de blev til spot og spe blandt hedningerne.

Til trods for afgudsdyrkernes ondskab ville Gud i sin nåde gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at redde det delte rige fra fuldstændig undergang. I årenes løb så det ud, som om hans vilje med Israel blev krydset af mennesker, der stod under sataniske kræfters kontrol, men selv da kom hans nådige hensigt til udtryk i det udvalgte folks fangenskab og frigivelse.

Rigets deling var blot indledningen til et vidunderligt afsnit i Israels historie, hvor Guds langmodighed og nåde trådte tydeligt frem. På grund af deres nedarvede og tillærte tilbøjeligheder til at gøre det onde var det nødvendigt at lade dem gå igennem prøvelsens ildovn, for at Gud kunne rense sig et ejendomsfolk, der var nidkært efter at gøre gode gerninger. De ville til sidst nå så vidt, at de indrømmede:

»Din lige findes ikke, Herre; stor er du og stort dit navn i vælde. Hvo skulle ikke frygte dig, du folkenes konge! Thi blandt alle folks vismænd og i alle deres riger findes ikke din lige.« »Herren er Gud i sandhed, han er en levende Gud og en evig konge.« Jer. 10,6 7. og 10.

Afgudsdyrkerne skulle til sidst lære, at de falske guder hverken kan hjælpe eller frelse. »Guder, der ikke har skabt Himmel og jord, skal forsvinde fra jorden og under himmelen.« Jer 10,11. Mennesket kan kun finde fred og hvile, når det er tro imod den levende Gud, skaber og konge.

Når israelitterne og judæerne var blevet straffet og havde angret, ville de til sidst enstemmigt forny deres pagt med Hærskarers Herre, deres fædres Gud, og udbryde:

»Han skabte jorden i sin vælde,
grundfæstede jorderig i sin visdom,
og i sin indsigt udspændte han himmelen,
Når han løfter sin røst, bruser vandene
i himmelen,

og han lader skyer stige op fra
jordens ende,
får lynene til at give regn og sender
stormen ud af sine forrådskamre.

Dumt er hvert menneske, uden indsigt;
hver guldsmed får skam af sit billede;

Thi hvad han støber, er løgn, og der
er ikke ånd deri;

tomhed er de, et dårende værk;
når deres hjemløsheds tid kommer, er det ude med dem. Jakobs
arvelod er ikke som de; thi han har skabt alt, og Israel er
hans arvelods stamme; Hærskarers Herre er hans navn.«
Jer 10,12 16.

Jeroboam

Jeroboam som havde været Salomos tjener, var blevet valgt til konge af de ti israelitiske stammer, som havde gjort oprør imod Davids hus, og det stod nu i hans magt at indføre kloge reformer både i det borgerlige og religiøse liv. Da Salomo var konge, viste Jeroboam, at han var i besiddelse af gode evner og sund dømmekraft, og de kundskaber, som han havde erhvervet sig under mange års tro tjeneste, gjorde ham skikket til at styre riget med klogskab. Men Jeroboam stolede ikke på Gud.

Han nærrede mest frygt for, at de konger, som arvede Davids trone, skulle vinde hans undersåtters hjerte engang i fremtiden. Han drog den slutning, at mange i tistammefolket kunne blive tilskyndet til at erklære regeringen i Jerusalem deres troskab, hvis de for ofte fik anledning til at besøge den gamle jødiske kongeby, hvor templetjenesten stadig foregik som på Salomos tid. Jeroboam talte med sine rådgivere og besluttede at formindske risikoen for et oprør imod sit styre med et eneste dristigt slag. Planen gik ud på at oprette to centre for gudsdyrkelsen i det nye rige det ene i Betel og det andet i Dan. De ti stammer skulle så komme og tilbede Gud her i stedet for at rejse til Jerusalem.

I forbindelse med gennemførelsen af denne plan besluttede Jeroboam at appellere til israelitternes fantasi. Han ville opstille to billeder, som skulle symbolisere den usynlige Guds nærværelse. Han fremstillede derfor to guldkalve, som blev opstillet i en bygning på de steder, som var valgt til afgudsdyrkelsen. De bestræbelser, som Jeroboam her udfoldede for at fremstille et billede af guddommen, var en overtrædelse af Guds udtrykkelige bud: »Du må ikke gøre dig noget udskåret billede; du må ikke tilbede eller dyrke det.« 2Mos. 20,4 5.

Jeroboam var så opsat på at forhindre de ti stammer i at rejse til Jerusalem, at han slet ikke tænkte på den store svaghed, som hans plan var behæftet med. Han tog ikke i betragtning, at han udsatte israelitterne for en stor fare ved at opstille et symbol på

den afgud, som deres forfædre havde været så fortrolige med i de århundreder, de var i ægyptisk fangenskab. Jeroboam havde for nylig boet i Ægypten, og hans ophold her burde have fået ham til at indse [53] det tåbelige i at stille sådanne hedenske billeder op for øjnene af folket. Men han var så fast besluttet på at få stammerne i nordriget til at ophøre med at besøge den hellige by hvert år, at han tog det værst tænkelige skridt. »Det er for meget for eder med de rejser til Jerusalem!« sagde han. »Se, Israel, der er dine guder, som førte dig ud af Ægypten!« 1Kong. 12,28. Med disse ord opfordrede han dem til at kaste sig ned foran guldbillederne og anerkende en fremmed form for gudsdyrkelse.

Der boede en del levitter i Jeroboams rige, og kongen forsøgte nu at overtale disse til at være præster i de nye templer i Betel og Dan. Da det mislykkedes, blev han nødt til at gøre »alle slags folk« til præster. 1Kong 12,31. Mange af de israelitter, der forblev tro mod Gud, deriblandt et stort antal levitter, blev forfærdede over kongens handle måde og flygtede til Jerusalem, hvor de kunne tjene Gud i overensstemmelse med hans forskrifter.

»Jeroboam lod fejre en fest på den femtende dag i den ottende måned i lighed med den fest, man havde i Juda; og han steg op på alteret, han havde ladet lave i Betel, for at ofre til de tyrekalve, han havde ladet lave; og han lod de præster, han havde indsat på højene, gøre tjeneste i Betel.« 1Kong 12,32.

Den åbenlyse gudsforagt, som kongen viste ved at tilsidesætte de guddommelige forskrifter, forblev ikke ustraffet. Mens han var i færd med at brænde røgelse ved indvielsen af det fremmede alter, som han havde bygget i Betel, trådte en Guds mand fra Judas rige frem for ham. Han var kommet for at irettesætte kongen, fordi denne havde dristet sig til at indføre en ny form for gudsdyrkelse. Profeten råbte »imod alteret: ›Alter, alter! Så siger Herren: Der skal fødes Davids hus en søn ved navn Josias, og på dig skal han ofre højenes præster, som tænder offerild på dig, og han skal brænde menneskenogler på dig!‹ og samtidig kundgjorde han et tegn, idet han sagde: ›Dette er tegnet på, at Herren har talt: Se, alteret skal revne, så asken derpå vælter ud!‹« Det skete øjeblikkelig. »Alteret revnede, så asken væltede ud fra alteret det tegn, den Guds mand havde kundgjort med Herrens ord.« 1Kong. 13,2 3. og 5.

Da Jeroboam så dette, blev han vred på Gud og besluttede at lade sendebudet gribe. I vrede »rakte Jeroboam sin hånd ud fra alteret« og råbte: »Grib ham!« Men hans formastelse blev øjeblikkelig straffet. Den hånd, der var strakt ud imod Herrens sendebud, blev pludselig kraftesløs. Den visnede, og Jeroboam kunne ikke tage den til sig igen.

Kongen blev grebet af rædsel og bad profeten om at gå i forbøn hos Gud. »Bed dog Herren din Gud om nåde,« sagde han, »og gå i forbøn for mig, at jeg kan tage hånden til mig igen!« »Og den Guds mand bad Herren om nåde, og kongen kunne tage hånden til sig igen, og den var som før.« 1Kong 13,4. og 6.

Jeroboams forsøg på at foretage en højtidelig indvielse af et alter til en fremmed gud mislykkedes. Hvis folket havde vist ærbødighed for dette alter, ville den sande gudstjeneste i Jerusalem være kommet i miskredit. Profetens budskab burde have fået Israels konge til at angre og opgive de onde planer, som ledte folket bort fra den sande gudsdyrkelse. Men han forhærdede sit hjerte og besluttede at gå sine egne veje.

[54]

Israelitternes hjerte var ikke fuldstændig forhærdet, da festen i Betel fandt sted. Mange var endnu modtagelige for Helligåndens påvirkning. Herren besluttede at standse dem, der hastede imod frafaldet, inden det var for sent, Han lod sit sendebud afbryde ceremonierne ved afgudsbilledet og lod ham gøre det klart for konge og folk, hvilke følger frafaldet ville få. Alterets ødelæggelse var et tegn på Guds mishag over de vederstyggeligheder, som blev begået i Israel.

Herren ønsker ikke at dræbe, men at frelse. Det er ham en glæde at frelse syndere. »Så sandt jeg lever, lyder det fra den Herre Herren: Jeg har ikke lyst til den gudløses død.« Ez. 33,11. Ved hjælp af advarsler og indtrængende henstillinger søger han at få de selvrådige til at holde op med at gøre det onde og komme til ham og leve. Han udruster sine udvalgte sendebud med helligt mod, for at deres tilhørere skal frygte og omvende sig. Den mand, som Gud udsendte, gav kongen en streng irettesættelse, og det var også påkrævet. De onder, som gik i svang i landet, kunne ikke revses på nogen anden måde. Herren indgød sin tjener mod for at gøre et varigt indtryk på de tilstedeværende. Herrens tjenere bør aldrig være bange for mennesker, men stå urokkeligt fast på rettens side. De har ingen

grund til at frygte, så længe de stoler på Gud, for han, der pålægger dem deres hverv, forsikrer dem samtidig om sin beskyttelse.

Da profeten havde overbragt sit budskab og ville gå hjem igen, sagde Jeroboam til ham: »Følg med mig hjem og vederkvæg dig, så vil jeg give dig en gave!« Profeten svarede: »Om du så giver mig halvdelen af dit hus vil jeg ikke følge med dig, og jeg vil hverken spise eller drikke på dette sted; thi det bud har jeg fået med Herrens ord; Du må hverken spise eller drikke, og du må ikke vende hjem ad den vej, du kom!« 1Kong. 13,7 9.

Profeten ville have gjort klogt i at vende tilbage til Judæa uden tøven, som han havde besluttet. Han benyttede en anden vej hjem, men på tilbagevejen blev han indhentet af en gammel mand, som påstod, at han var profet. Denne løj over for den Guds mand og sagde til ham: »Også jeg er profet som du, og en engel har med Herrens ord sagt til mig: Tag ham med dig hjem, for at han kan få noget at spise og drikke!« Den gamle mand blev ved at gentage løgngen og nøde den Guds mand til at tage imod indbydelsen, og til sidst gav denne efter.

Gud tillod, at den sande profet blev straffet, fordi han ikke gjorde sin pligt. Mens han sad til bords sammen med den mand, der havde indbudt ham til at tage med tilbage til Betel, kom den Almægtiges inspiration over den falske profet. »Og han råbte til den Guds mand, der var kommet fra Juda: »Så siger Herren: Fordi du har været genstridig mod Herrens ord og ikke holdt det bud, Herren din Gud pålagde dig, derfor skal dit lig ikke komme i dine fædres grav!« 1Kong 13,18 22.

Denne dom blev bogstaveligt fuldbyrdet kort efter. »Efter at han havde spist og drukket, sadlede han æselet til ham Men en løve kom imod ham på vejen og dræbte ham, og hans lig lå henslængt på vejen, og æselet stod ved siden af; også løven stod ved siden af liget og se, nogle mænd kom der forbi og så liget ligge henslængt på vejen, og de kom og fortalte det i byen, hvor den gamle profet boede; og da profeten, der havde fået ham til at vende om, hørte det, sagde han: »Det er den Guds mand, som var genstridig mod Herrens ord.« 1Kong 13,23 26.

Den straf, som ramte det upålidelige sendebud, var en yderligere bekræftelse af sandheden i den profeti, som blev udtalt ved alteret. Hvis profeten havde fået lov at rejse uhindret videre, efter

at han havde vist ulydighed imod Herrens ord, ville kongen have benyttet dette som et påskud til at forsvare sin egen ulydighed, Det revnede alter, den visne arm og den frygtelige skæbne, som overgik det menneske, der vovede at tilsidesætte en af Guds udtrykkelige befalinger, burde have overbevist Jeroboam om, at Gud var vred, og have advaret ham imod at fremture i sin ondskab. Men i stedet for at angre gjorde Jeroboam »på ny alle slags folk til præster på højene, idet han indsatte enhver, der havde lyst, til præst på højene«. Herved syndede han ikke blot groft selv, men han forledte også Israel til synd. »Og det blev Jeroboams hus til synd og førte til, at det blev tilintetgjort og udryddet af jorden.« 1Kong. 13,33 34; 14,16.

Efter en urolig kongegerning på to og tyve år led Jeroboam et katastrofalt nederlag i en krig med Rehabeams efterfølger, Abija. »Jeroboam kom ikke til kræfter mere, så længe Abija levede; og Herren slog ham, så han døde.« 2Krøn. 13,20.

Det frafald, som begyndte under Jeroboams regering, blev mere og mere udpræget og resulterede til sidst i Israels rigets fuldstændige ødelæggelse. Allerede før Jeroboam døde, sagde Ahija fra Silo, den gamle profet, der mange år tidligere havde forudsagt, at Jeroboam ville blive konge: »Men også siden vil Herren slå Israel, så at de svajer hid og did som sivet i vandet, og rykke Israel op fra dette herlige land, som han gav deres fædre, og sprede dem hinsides floden, fordi de har lavet sig asjerastøtter og krænket Herren; og han vil give Israel til pris for de synders skyld, Jeroboam har begået og forledt Israel til.« 1Kong. 14,15 16.

Herren forkastede dog ikke Israel, før han havde gjort alt, hvad han kunne, for at få dem til at tjene ham på ny. I de lange, mørke år, da konge efter konge dristigt trodsede Himmelen og førte Israel længere og længere ud i afgudsdyrkelse, sendte Gud sit frafaldne folk det ene budskab efter det andet. Ved hjælp af sine profeter gjorde han alt, hvad der kunne gøres, for at sætte dem i stand til at standse frafaldets strøm og komme tilbage til ham. Det var efter rigets deling, at Elias og Elisa virkede. Det var også i dette tidsafsnit, at Hoseas, Amos og Obadias rettede deres manende appeller til folket. I Israels rige skulle det aldrig skorte på ædle personer, som kunne bevidne, at Gud er mægtig til at frelse fra synd. Selv i de mørkeste timer af landets historie var der nogle, der vedblev at være tro imod deres guddommelige Konge og at færdes ulasteligt for en hellig Guds åsyn

på trods af den udbredte afgudsdyrkelse. Disse trofaste blev regnet til den gudfrygtige lille flok, som Herren til sidst ville benytte til at gennemføre sin evige vilje.

[56]

Afgudsdyrkelse og frafald

Fra Jeraboms død, til Elias trådte frem for Akab, gik det stadig tilbage for Israel i åndelig henseende. Landet blev styret af mænd, som ikke frygtede Herren, men tilskyndende israelitterne til at dyrke fremmede guder. Resultatet var, at største delen af folket hurtigt glemte, at det var deres pligt at tjene den levende Gud, og gav sig til at praktisere mange afguderiske skikke.

Jeroboams søn Nadab sad kun på Israels trone nogle få måneder. Hans onde løbebane blev pludselig afbrudt, da en general ved navn Basja stiftede en sammensværgelse for at komme til magten. Nadab og alle de af hans slægtninge, som havde krav på tronen, blev dræbt »efter det ord Herren havde talt ved sin tjener Ahija fra Silo, for de synders skyld, Jeroboam havde begået og forledt Israel til«. 1Kong. 15,29 30.

Således blev Jeroboams hus udryddet. Han havde indført afgudsdyrkelsen, og nu ramte Himmelens straf de skyldige. Til trods herfor vedblev de følgende konger Basja, Ela, Zimri og Omri i næsten fyrre år at følge i det samme onde, skæbnesvangre spor.

Asa var konge i Juda det meste af den tid, frafaldet rådede i Israel. »Asa gjorde, hvad der var godt og ret i Herren hans Guds øjne. Han fjernede de fremmede altre og offerhøjene, sønderbrød stenstøtterne og omhuggede asjerastøtterne og bød judæerne søge Herren, deres fædres Gud, og holde loven og budet, og han fjernede offerhøjene og solstøtterne fra alle Judas byer, og landet havde fred, så længe han levede.« 2Krøn, 14,2 5.

Asas tro blev stillet på meget hård prøve, da »kusjitten Zera drog ud imod dem med en hær på 1,000.000 mand og 300 stridsvogne«. 2Krøn 14,9. Under denne krise satte Asa ikke sin lid til de fæstninger, han havde bygget i Juda, og deres »mure og tårne, porte og portslåer« ej heller til de »dygtige krigere« i sin veluddannede hær. 6 8. vers. Kongen stoledes på Hærskarers Herre, i hvis navn Israel var blevet udfriet så underfuldt fordem. Han opstillede sin hær til kamp og bad Gud om hjælp.

De to hære stod nu opstillet over for hinanden. Det var en svær prøve for dem, der tjente Herren. Var hver eneste synd tilgivet? [57] Stolede judæerne helt og fuldt på, at Gud kunne befri dem? Det var sådanne tanker, der optog lederne. Fra et menneskeligt synspunkt ville den vældige hær fra Ægypten feje alt bort på sin vej. Men Asa havde ikke spildt tiden med fornøjelser, mens der var fred. Han var forberedt på alle eventualiteter. Hans hær var udrustet til kamp, og han havde bestræbt sig på at lede sit folk således, at de havde fred med Gud. Skønt han havde færre soldater end fjenden, var der ingen vaklen i hans tro på den Herre, som han havde sat sin lid til.

Fordi kongen havde tjent Herren i medgangens tid, kunne han også trygt stole på ham i modgangens dage. Hans bøn viser, at han ikke var ukendt med Guds vidunderlige magt. »Herre, hos dig er der ingen forskel på at hjælpe den, der har megen kraft, og den, der ingen har,« sagde han. »Hjælp os, Herre vor Gud, thi til dig støtter vi os, og i dit navn er vi draget mod denne menneskemængde. Herre, du er vor Gud, mod dig kan intet menneske holde stand.« 2Krøn 14,11.

Hvert eneste kristent menneske kan med føje bede Asas bøn. Vi er også i krig. Vi kæmper ikke imod kød og blod, men imod magterne og myndighederne, mod verdensherskerne i dette mørke. (Se Ef. 6,12.) I livets strid vil vi blive stillet over for onde magter, der bekæmper retten. Vi sætter ikke vor lid til mennesker, men til den levende Gud. I troens fulde forvisning kan vi forvente, at han vil forene sin almagt med vore menneskelige anstrengelser for at forherlige sit navn. Når vi er iklædt hans retfærdigheds rustning, kan vi besejre alle fjender.

Kong Asas tro blev belønnet på en slående måde. »Da slog Herren kusjitterne foran Asa og judæerne, og kusjitterne tog flugten. Asa og hans folk forfulgte dem til Gerar, og alle kusjitterne faldt, ingen reddede livet, thi de knustes foran Herren og hans hær.« 2 Krøn. 14, 12. 13.

Da Judas og Benjamins sejrrige hære vendte tilbage til Jerusalem, kom Guds Ånd over Azarja, Odeds søn, og han trådte frem for Asa og sagde til ham: »Hør mig, Asa og hele Juda og Benjamin! Herren er med eder, når I er med ham; og hvis I søger ham, lader han sig finde af eder men forlader I ham, forlader han også eder!« »Men I,

vær frimodige og lad ikke hænderne synke, thi der er løn for eders gerning.«2Krøn. 15,2. og 7.

Asa blev meget opmuntret af disse ord og gennemførte kort efter en ny reformation i Juda. Han »fjernede de væmmelige guder fra hele Judas og Benjamins land og fra de byer, han havde indtaget i Efraims bjerge; og han byggede på ny Herrens altre foran Herrens forhal.

Så samlede han hele Juda og Benjamin og de folk fra Efraim, Manasse og Simeon, der boede som fremmede hos dem; thi en mængde israelitter var gået over til ham, da de så, at Herren hans Gud var med ham. De samledes i Jerusalem i den tredje måned i Asas femtende regeringsår og ofrede den dag Herren ofre af byttet, de havde medbragt, 700 stykker hornkvæg og 7000 stykker småkvæg. Derpå sluttede de en pagt om at søge Herren, deres fædres Gud, af hele deres hjerte og hele deres sjæl«. »Og han lod sig finde af dem og lod dem få ro til alle sider.« 2Krøn 15,8 12. og 15.

[58] Asas lange og trofaste kongegerning blev plettet af nogle fejl, som blev begået i perioder, hvor han ikke stolede ubetinget på Gud. Ved en bestemt lejlighed gjorde Israels konge indfald i Judas rige og indtog Rama, en befæstet by, som kun lå en halv snes kilometer fra Jerusalem. Asa søgte at redde sig ved at slutte forbund med kong Benhadad af Syrien. Kongen blev strengt irettesat, fordi han ikke stolede på Gud alene i denne nødsituation, Profeten Hanani overbragte Asa dette budskab:

»Fordi du søgte støtte hos aramæerkongen og ikke hos Herren din Gud, skal aramæerkongens hær slippe dig af hænde! Var ikke kusjitterne og libyerne en vældig hær med en vældig mængde vogne og ryttere? Men da du søgte støtte hos Herren, gav han dem i din hånd! Thi Herrens øjne skuer omkring på hele jorden, og han viser sig stærk til at hjælpe dem, hvis hjerte er helt med ham. I denne sag har du handlet som en dåre; thi fra nu af skal du altid ligge i krig!« 2Krøn. 16,7 9.

I stedet for at ydmyge sig over for Gud på grund af sin fejl blev Asa »fortørnet på seeren og satte ham i huset med blokken, thi han var blevet vred på ham derfor. Asa for også hårdt frem mod nogle af folket på den tid«. 2Krøn. 16,10.

»I sit ni og tredivte regeringsår fik Asa en sygdom i fødderne, og sygdommen blev meget alvorlig. Heller ikke under sin sygdom

søgte han dog Herren, men lægerne. « 12. vers. Kongen døde i sit en og fyrretyvende regeringsår og efterfulgtes af sin søn Josafat.

To år før Asas død begyndte Akab at regere i Israels rige. I hele hans regeringstid oplevede landet et besynderligt og frygteligt frafald. Hans fader Omri, som havde grundlagt Samaria, »gjorde, hvad der var ondt i Herrens øjne, og handlede endnu værre end alle sine forgængere«, men Akabs synder var værre. Han »gjorde endnu flere ting, hvorved han krænkede Herren« som om det »ikke var nok med, at han vandrede i Jeroboams, Nebats søns, synder«. 1Kong 16,33. og 31. Han nøjedes ikke med at tilskynde folket til at deltage i de ceremonier, som fandt sted i Betel og Dan, men dristede sig til at indføre den værste form for hedenskab, idet han erstattede den sande gudsdyrkelse med baalsdyrkelse.

Han ægtede »Jesabel, en datter af zidoniernes konge Etbaal« som var Baals ypperstepræst, og »dyrkede Baal og tilbad ham. Han rejste Baal et alter i baalstemplet, som han lod bygge i Samaria«. 1Kong 16,31 32.

Akab indførte ikke blot baalsdyrkelsen i hovedstaden, men på Jesabels tilskyndelse byggede han også hedenske altre på mange høje. Her drev præsterne og andre, som var knyttet til denne forføreriske form for af gudsdyrkelse, deres nedrige virksomhed i ly af omliggende lunde. Til sidst dyrkede næsten hele Israel Baal. »Aldrig har der været nogen, der som Akab solgte sig selv til at gøre, hvad der var ondt i Herrens øjne, fordi hans hustru Jesabel forledte ham dertil; han handlede såre vederstyggeligt, idet han holdt sig til afgudsbillederne ganske som amoritterne, dem, Herren drev bort foran israelitterne.« 1Kong. 21,25 26.

Akab var næsten blottet for moralsk styrke. Hans ægteskab med en, som dyrkede afguder og samtidig var både handlekraftig og temperamentsfuld, blev katastrofalt både for ham selv og nationen. Han var skrappelløs, havde ingen høje begreber om retfærdighed og lod sig let påvirke af den beslutsomme Jesabel. Han var egenkærlig af naturen og var derfor ikke i stand til at værdsætte Guds nåde imod Israel eller sin egen pligt til at vogte og vejlede det udvalgte folk.

Israel vandrede langt bort fra den levende Gud og fordærvede sin vej for hans åsyn under kong Akabs ryggesløse styre. Deres ærbødighed og gudfrygtighed havde været i aftagen igennem flere år, og det så ikke ud til, at der var nogen, der burde vove livet og stå

frem og hæve røsten imod den rådende gudsbespottelse. Frafaldets mørke skygge hvilede over hele landet. Der var statuer af Baal og Astarte overalt, og der blev stadig flere afgudstempler og offerlunde, hvor folket tilbad menneskers hænders værk. Luften var besmittet af røgen fra ofrene til de falske guder, og på høje og i dale kunne man høre de berusede, hedenske præster råbe, når de ofrede til solen, månen og stjernerne.

Jesabel og hendes ugudelige præster lærte folket, at afgudsbillederne var guddomme, som ved deres mystiske magt beherskede jorden, ilden og vandet. De sagde, at alle himmelens velsignelser de rindende bække, flodernes levende vandstrømme, den milde dug og regnen, som forfriskede jorden og fik markerne til at yde deres rige afgrøder skyldtes Baal og Astarte. Gud, som skænker alle gode og fuldkomne gaver, blev ladet helt ude af betragtning. Folket glemte, at høje og dale, floder og kilder var i den levende Guds hånd han, som havde magt over solen, himmelens skyer og alle naturkræfterne.

Herren lod gentagne gange trofaste sendebud advare den frafaldne konge og det frafaldne folk, men uden resultat. Det var forgæves, at de inspirerede sendebud forsvarede Herrens eneret til at være Israels Gud, og at de ophøjede de love, som han havde betroet dem. Folket blev revet med af afgudsdyrkelsens pragtopbud og fængslende rivaler; de fulgte i kongens og hoffets spor og kastede sig ud i en sanselig gudsdyrkelses berusende, nedværdigende glæder. I deres blindhed og dårskab forkastede de Gud. Det lys, som Gud i sin nåde havde givet dem, var blevet mørke. Det fine guld havde mistet sin glans.

Ak, hvor var nu Israels herlighed ! Guds ejendomsfolk havde aldrig før været ude for et sådant frafald. Der var »450 baalsprofeter« og tillige »400 asjeraprofeter«. 1Kong. 18,19. Intet mindre end Guds

[60] mirakuløse kraft kunne redde nationen fra fuldstændig undergang.

Israel havde med vilje forkastet Gud, men i sin barmhjertighed elskede Herren stadig de mennesker, der var blevet ledet i synd, og nu ville han sende folket en af sine største profeter. Ved dennes hjælp

[61] ville mange blive ført tilbage til deres fædres Gud.

[62]

[63]

Elias

På Akabs tid boede der en troens og bønnens mand imellem Gileads bjerge øst for Jordanfloden. Han skulle komme til at øve en uforfærdet profetgerning for at standse det frafald, der var i rivende udvikling i Israel. Tisjebitten Elias boede langt ude på landet. Han beklædte ikke nogen høj stilling, men han begyndte sin gerning i tillid til, at Gud ville berede vejen for ham og give ham rige resultater. Der lå tro og kraft bag hans ord, og hele hans liv var viet reformarbejdet. Han var en røst af en, der råber i ørkenen for at revse synd og tvinge ondskabens flodbølge tilbage. Men samtidig med at han revsede folkets synd, tilbød han at skænke Gileads balsam til alle de sjæle, som ønskede at blive helbredt for syndens sygdom.

Det pinte Elias sjæl og vakte hans harme at se Israel synke dybere og dybere ned i afgudsdyrkelse. Gud havde gjort store ting for sit folk. Han havde udfriet dem af trældommen og givet dem »folkenes lande« for at de skulle »holde hans bud og efterkomme hans love«. Sl. 105,44 45. Men nu havde Israel næsten glemt Guds velgerninger. Vantroen drev det udvalgte folk længere og længere bort fra ham, som var kilden til deres styrke. Elias holdt øje med dette frafald fra sit tilbagetrukne hjem i bjergene og blev overvældet af sorg. Dybt bedrøvet bad han Gud bremse det folk, som en gang nød hans gunst, i dets ondskab og om nødvendigt straffe dem for at få dem til at se den synd, som de havde begået over for Himmelen, i dens rette lys. Han håbede, at de ville angre, før de gik så vidt i deres ondskab, at Herren måtte tilintetgøre dem fuldstændig.

Elias bøn blev hørt. Til trods for gentagne appeller, formaninger og advarsler angrede Israel ikke. Nu var det nået dertil, at Gud var nødt til at tale til dem ved hjælp af straffedomme. Baalsdyrkerne påstod, at himmelens velsignelser duggen og regnen ikke kom fra Herren, men skyldtes naturkræfterne, og at det var solens skabende energi, som berigede jorden og fik den til at frembringe sine afgrøder. På grund af denne påstand skulle Guds forbandelse hvile tungt over det besmittede land. Israels frafaldne stammer skulle komme til

[64] at indse, hvor tåbeligt det var at tro, at deres timelige velsignelser skyldtes Baals kraft. Nu skulle der hverken falde dug eller regn i landet, før folket angrende søgte Gud og anerkendte, at han var kilden til alle velsignelser.

Elias fik betroet at overbringe Akab Himmelenes domsbudskab. Han bad ikke selv om at blive Herrens sendebud; Herrens ord kom til ham. Men Elias var fyldt af nidkærhed for Guds ære og tøvede ikke med at efterkomme Guds befaling, skønt der var fare for, at den onde konge øjeblikkelig ville dræbe ham, hvis han adlød Gud. Profeten drog straks af sted og rejste både dag og nat, indtil han nåede Samaria. Da han kom til slottet, bad han ikke om tilladelse til at komme ind; han ventede heller ikke på, at man skulle give kongen meddelelse om, at han var kommet. Iført de grove klæder, som profeterne sædvanligvis bar på den tid, gik han forbi vagterne. Det ser ud, som om de ikke engang lagde mærke til ham. Han blev stående et øjeblik foran den overraskede konge.

Elias undskyldte ikke, at han var kommet så uventet. Han var udsendt af en, der var større end Israels konge. Han løftede sin hånd mod himmelen og sagde; i den levende Guds navn, at den Allerhøjestes straffe ville ramme Israel. »Så sandt Herren, Israels Gud, lever,« sagde han, »han, for hvis åsyn jeg står, i de kommende år skal der ikke falde dug eller regn uden på mit udtrykkelige bud.«

Elias kunne ikke have overbragt sit budskab, hvis han ikke havde haft en stærk tro på Guds ords aldrig svigtende kraft. Hvis han ikke havde næret ubetinget tillid til den Gud, han tjente, ville han aldrig være trådt frem for Akab. På vejen til Samaria var Elias gået forbi floder, som aldrig løb tørre, og frodige høje og prægtige skove, der så ud, som om de aldrig skulle visne. Så langt øjet rakte, var der smukt. Profeten kunne have givet sig til at spekulere på, hvordan evigt rindende floder kunne løbe tørre, og hvorledes disse høje og dale kunne blive afsvedet af tørke. Men han lod ikke vantroen få indpas. Han troede fuldt og fast, at Gud ville ydmyge det frafaldne Israel, og at de kommende straffedomme ville få folket til at angre, Himmelenes dekret var givet, og Guds ord kunne ikke slå fejl. Elias udførte frygtløst sit hverv, skønt det skete med fare for hans liv. Budskabet om den truende dom kom som et lyn fra en klar himmel for den onde konge, men inden Akab nåede at genvinde fatningen eller finde et svar, var Elias borte. Han ventede ikke for at se, hvorledes kongen

ville reagere på hans budskab, men forsvandt lige så hurtigt, som han var kommet. Herren drog foran ham og beredte vejen. Han modtog denne ordre: »Gå bort herfra og begiv dig østerpå og hold dig skjult ved bækken Krit østen for Jordan; du skal drikke af bækken, og ravnene har jeg pålagt at sørge for føde til dig der.«

Kongen forhørte sig meget nøje om profeten, men denne var borte. Dronning Jesabel blev vred over det budskab, som holdt himmelens velsignelser tilbage, og rådførte sig omgående med Baals præster. Både hun og præsterne forbandede profeten og udfordrede Guds vrede. Men skønt det var dem så magtpåliggende at finde den mand, der havde udtalt dommen, ville det ikke lykkes. De kunne heller ikke skjule, at landet var blevet domfældt på grund af det store frafald. Nyheden om Elias fordømmelse af Israels synder og hans forudsigelse af den forestående straf spredtes som en løbeild i landet. Nogle blev bange, men i det store og hele modtog folket det himmelske budskab med hån og foragt.

[65]

Profetens ord gik omgående i opfyldelse, og de, der til at begynde med var tilbøjelige til at spotte tanken om, at der ville ske en katastrofe, kom snart på alvorligere tanker. I løbet af nogle få måneder blev jorden tør, og planterne visnede, fordi der hverken faldt dug eller regn. Lidt senere faldt vandstanden i floder, som aldrig før var løbet tørre, og kilderne begyndte at udtørres. Til trods herfor tilskyndende lederne folket til at stole på Baals magt og feje Elias profeti til side som tom snak. Præsterne blev ved at påstå, at det var Baal, der frembragte regn. »Frygt ikke for Elias Gud og vær ikke bange for hans ord,« sagde de, »for det er Baal, der frembringer høsten og skaffer føde til mennesker og dyr.«

Guds budskab til Akab gav Jesabel og hendes præster og alle dem, der dyrkede Baal og Astarte, en anledning til at sætte deres guders magt på prøve og bevise, at Elias ord var falsk hvis de kunne. Elias profeti stod helt alene over for hundreder af afgudspræsters påstand. Hvis Baal stadig kunne sende dug og regn, få floderne til at fortsætte deres løb og planterne til at vokse til trods for profetens ord, så måtte Israels konge gerne tjene ham, og folket måtte gerne sige, at han var Gud.

Baals præster er besluttede på at gøre, hvad de kan, for at undgå, at bedrageriet bliver afsløret. De fortsætter derfor med at ofre til deres guder og råbe til dem dag og nat for at få dem til at vederkvæge

jorden. Præsterne forsøger at stille deres guders vrede ved at bringe dem kostbare gaver, og med en nidkærhed og udholdenhed, som er en bedre sag værdig, bliver de stående omkring deres hedenske altre for at bede om regn. Nat efter nat høres deres råb og bønner i det domfældte land, men der stiger ikke en eneste sky op på himmelen for at skygge for den brændende sols stråler. Hverken dug eller regn vederkvæger den tørstende jord. Baals præster formår ikke at røkke ved Herrens ord.

Der går et år, og der er stadig ikke faldet regn. Jorden er afsvedet som efter en brand. Den glødende sol ødelægger den smule grønt, der er tilbage. Vandløbene udtørres, og brægende kvæg og fårehjorde løber forpinte frem og tilbage. Marker, som en gang stod frodige, er golde som ørkenens sand. Lundene, som er indviet til afguderne, er ribbet for blade. Skovens træer står visne og spøgelsesagtige og formår ikke at yde skygge. Luften er tør og kvælende. Sandstorme blænder øjnene og gør det vanskeligt at ånde. Der er sorg i byer og landsbyer, som en gang pulserede af liv. Mangelen på mad og vand gør et frygteligt indhug blandt mennesker og dyr. Hungersnøden med alle dens rædsler kommer nærmere og nærmere.

Men til trods for disse beviser på Guds magt angrede Israel ikke. De lærte heller ikke den lektie, som Gud ville lære dem. De kunne ikke indse, at han, der skabte naturen, har magt over naturlovene og kan bruge dem til at bringe velsignelse eller ødelæggelse. De var stolte og holdt fast ved afgudsdyrkelsen og ville ikke ydmyge sig under Guds vældige hånd. De prøvede i stedet at finde et eller andet, som de kunne give skylden for deres lidelser.

[66] Jesabel benægtede pure, at tørken var en straf fra Herren. Hun var fast besluttet på at byde Himmelens Gud trods, og nu gav hun og næsten hele Israel Elias skylden for al deres ulykke. Havde han ikke talt imod deres gudsdyrkelse? Hvis blot han kunne blive ryddet af vejen, sagde hun, så ville deres guders vrede lægge sig og deres besværligheder ophøre.

Tilskyndet af dronningen iværksatte Akab en meget omfattende eftersøgning efter profeten. Han sendte folk af sted til lande både fjernt og nær for at finde den mand, som han hadede og frygtede. For at gøre eftersøgningen så grundig som muligt forlangte han, at de folk, som han henvendte sig til, skulle aflægge ed på, at de ikke vidste, hvor profeten var. Men det var forgæves at lede efter ham.

Den onde konge, hvis synder havde vakt Guds vrede og nedkaldt hans fordømmelse over landet, kunne ikke få fat i profeten. Han var i sikkerhed.

Da Jesabel ikke kunne fange Elias, besluttede hun at hævne sig ved at dræbe alle Herrens profeter i Israels rige. Ikke en eneste skulle få lov at blive i live. Den rasende kvinde gennemførte sin beslutning ved at lade mange af Herrens tjenere myrde. Grunden til, at de ikke blev dræbt alle sammen, var, at Akabs paladsøverste, Obadja, forblev tro imod Gud og »skjulte hundrede profeter« med risiko for sit eget liv. Han gemte »halvtresindstyve i én hule og halvtredsindstyve i en anden, og sørgede for brød og vand til dem«. 1Kong. 18,4.

Så gik hungersnødens andet år, og der viste sig stadig intet tegn til regn på den ubarmhjertige himmelhvælvning. Tørken og hungeren fortsatte med at hærge hele riget. Fædre og mødre var tvunget til at se deres børn dø uden at kunne lindre deres lidelser. Men det frafaldne Israel nægtede stadig at ydmyge sig over for Gud og vedblev at knurre imod den mand, på hvis ord disse frygtelige straffedomme var kommet over dem. Det var, som om de ikke kunne forstå, at deres lidelser og ulykker var en opfordring til at angre, og at Gud havde grebet ind for at hindre dem i at overskride den grænse, hvor Himmels tilgivelse ophører.

Israels frafald var frygteligere end alle hungerens kvaler tilsammen. Gud søgte at afsløre det bedrag, som folket var hyldet i, og at få dem til at indse, at de var ansvarlige over for ham, som skænkede dem livet og alt andet. Han forsøgte at hjælpe dem at genvinde den tro, som de havde mistet, og måtte, om nødvendigt, tage hårde midler i anvendelse.

»Mon jeg har lyst til den gudløses død, lyder det fra den Herre Herren, mon ikke til, at han omvender sig fra sin vej, så han må leve?« Gør eder fri for alle de overtrædelser, I har øvet imod mig, og skab eder et nyt hjerte og en ny ånd; thi hvorfor vil I dø, Israels hus? Thi jeg har ikke lyst til nogens død, lyder det fra den Herre Herren. Omvend eder derfor, så skal I leve! »Vend om, vend om fra eders onde veje! Hvorfor vil I dø, Israels hus?« Ez. 18,23. og 31-32; 33,11.

Gud havde ladet sine sendebud appellere til Israel om at tjene ham igen. Hvis de havde givet agt på disse henstillinger og forkastet Baal for at tjene den levende Gud, var Elias domsbudskab aldrig

[67] blevet givet. Men de advarsler, som kunne være blevet en duft af liv til liv, blev for dem en duft af død til død. Deres stolthed var blevet såret, og deres vrede var blevet optændt imod sendebudene, og nu hadede de profeten Elias af hele deres hjerte. Hvis de blot kunne få fat i ham, ville de med glæde udlevere ham til Jesabel som om de kunne forhindre, at hans ord gik i opfyldelse, ved at bringe hans røst til tavshed! Til trods for deres ulykke ville de ikke opgive afgudsdyrkelsen, men fremturede i den synd, som havde nedkaldt Himmelenes straffedomme over landet.

Der var kun én redning for Israel de måtte forsage de synder, som var skyld i, at den Almægtige havde lagt sin hånd på dem, og omvende sig til Herren af hele deres hjerte. De havde fået dette løfte: »Dersom jeg tillukker himmelen, så regnen udebliver, eller jeg opbyder græshopperne til at æde landet op, eller jeg sender pest i mit folk, og mit folk, som mit navn nævnes over, da ydmyger sig, beder og søger mit åsyn og vender om fra deres onde veje, så vil jeg høre det i Himmelen og tilgive deres synd og læge deres land.« 2Krøn. 7,13 14. For at fremkalde dette velsignede resultat ville Gud vedblive at holde duggen og regnen tilbage, til der havde fundet en grundig reformation sted.

[68]

En streng tilrettevisning

Elias holdt sig skjult i bjergene ved bækken Krit, og her blev der på en mirakuløs måde sørget for mad til ham i flere måneder. Da bækken udtørrede på grund af den fortsatte tørke, bød Gud sin tjener søge tilflugt i et hedensk land. »Begiv dig til Zerepta, som hører til Zidon, og tag bolig dér,« sagde Herren. »Se, jeg har pålagt en enke dér at sørge for føde til dig.«

Denne kvinde var ikke israelit. Hun aldrig nydt godt af de samme velsignelser som det udvalgte folk, men hun levede efter alt det lys, som faldt på hendes vej. Da Elias ikke kunne være i sikkerhed i Israels land længer, sendte Gud ham til denne kvinde og lod ham finde et fristed i hendes hjem.

»Så begav han sig til Zarepta, og da han kom til byens port, fik han øje på en enke, som var ved at sanke brænde, og råbte til hende: >Hent mig lidt vand i et kar, for at jeg kan drikke! < og da hun gik bort for at hente det, råbte han efter hende: >Tag også et stykke brød med til mig!<<

Hungersnøden var trykkende i dette fattige hjem, og det så ud, som om de knappe forråd snart ville slippe op. Enkens tro på, at den levende Gud formåede at dække hendes fornødenheder, blev prøvet til det yderste, fordi Elias kom netop den dag, da hun frygtede for, at hun måtte opgive kampen for eksistensen. Men selv i denne krise fornægtede hendes tro sig ikke, og da den fremmede bad hende dele sit sidste stykke brød med ham, efterkom hun hans anmodning.

Da Elias bad om mad og drikke, svarede hun: »Så sandt Herren din Gud lever, jeg jer ikke brød, men kun en håndfuld mel i krukken og lidt olie i dunken; jeg var netop ved at sanke et par stykker brænde for at gå hjem og tillave det til mig og min søn; og når vi har spist det, må vi dø!« Elias sagde til hende: »Frygt ikke! Gå hjem og gør, som du siger; men lav først et lille brød deraf til mig og bring mig det; siden kan du lave noget til dig selv og din søn! Thi så siger Herren, Israels Gud: Melkrukken skal ikke blive tom, og olien i dunken skal ikke slippe op, før den dag Herren sender regn over jorden!«

[69]

Hun kunne ikke være blevet stillet på en større tros prøve. Hidtil havde denne enke behandlet alle fremmede venligt og gæstfrit, og nu, da hendes gæstfrihed blev stillet på sin største prøve, stoledede hun på, at Gud ville sørge for hende, og gjorde, »som Elias sagde«, uden at tage hensyn til de lidelser, som hun derved kunne bringe over sig selv og sin søn.

Den fönikiske kvindes gæstfrihed over for Guds profet er enestående. Det er også vidunderligt at se, hvorledes hendes tro og gavmildhed blev belønnet. Både hun og han og hendes søn havde noget at spise en tid lang. Melkrukken blev ikke tom, og olien i dunken slap ikke op, efter det ord Herren havde talt ved Elias.

Men nogen tid efter blev kvindens, husets tjenerindes, søn syg, og hans sygdom tog heftigt til, så der til sidst ikke mere var liv i ham. Da sagde hun til Elias: »Hvad har jeg med dig at gøre, du Guds mand! Er du kommet for at bringe min synd i erindring og volde min søns død?«

Men han svarede hende: »Lad mig få din søn! « og han tog ham fra hendes skød og bar ham op i stuen på taget, hvor han boede, og lagde ham på sin seng Derpå strakte han sig tre gange hen over drengen og råbte til Herren og Herren hørte Elias røst; drengens sjæl vendte tilbage, så han blev levende.

Så tog Elias drengen og bragte ham fra sengen på taget ned i huset og gav hans moder ham, idet han sagde: »Se, din søn lever!« Da sagde kvinden til Elias: »Nu ved jeg vist, at du er en Guds mand, og at Herrens ord i din mund er sandhed.«

Enken i Zarepta delte sin mad med Elias, og til gengæld blev hendes eget og hendes søns liv sparet. Gud har lovet at velsigne de mennesker rigt, som i vanskelige og trange tider er sympatiske og hjælpsomme over for personer, som er i større trang end de selv. Hans magt er ikke mindre i dag end på Elias tid og dette løfte er lige så sikkert i dag, som da vor frelser gav det: »Den, som tager imod en profet, fordi han er en profet, skal få en profets løn.« Matt. 10,41.

»Glem ikke gæstfriheden; thi ved den har nogle, uden at vide det, haft engle til gæster.« Hebr. 13,2. Disse ord har ikke mistet deres kraft, siden de blev skrevet. Vor himmelske Fader sender stadig forklædte velsignelser på sine børns vej, og de, der benytter disse anledninger, vil finde megen glæde. »Rækker du den sultne dit brød og mætter en vansmægtende sjæl, skal dit lys stråle frem i mørke,

dit mulm skal blive som middag; Herren skal altid lede dig, mætte din sjæl, hvor der er goldt, og give dig nye kræfter; du bliver som en vandrig have, som rindende væld, hvor vandet aldrig sigter.« Es. 58,10 11.

Kristus siger til sine trofaste tjenere i dag: »Den, som tager imod jer, tager imod mig; og den, som tager imod mig, tager imod ham, som udsendte mig.« Matt. 10,41. En venlig handling, som er gjort i hans navn, vil altid blive bemærket og belønnet, og Kristus tager selv de svageste og ydmygste medlemmer af Guds familie i betragtning. Han siger: »Den, som giver en af disse små« en af dem, der er som børn i troen og i deres kundskab om Kristus »blot et bæger koldt vand at drikke, fordi han er en discipel, sandelig siger jeg eder: han skal ingenlunde gå glip af sin løn.« Matt. 10,42.

[70]

I tørkens og hungersnødens lange år bad Elias alvorligt om, at israelitterne måtte opgive afgudsdyrkelsen og begynde at tjene Gud. Profeten ventede tålmodigt, mens Herrens hånd hvilede tungt over det hjemsøgte land. Da han så, at lidelserne og nøden tog til overalt, krympede hans hjerte sig af sorg, og han ønskede, at han havde magt til at fremkalde en forandring straks. Men Gud var ved at gennemføre sin egen plan, og alt, hvad hans tjener kunne gøre, var at bede videre i tro og afvente handlingens time.

Frafaldet på Akabs tid var en følge af mange års ondskab. Igenem årene var Israel afveget fra den rette vej skridt for skridt. Slægt efter slægt havde nægtet at træde i det lige spor, og til sidst lod folkets flertal mørkets magter overtage ledelsen.

Der var gået cirka hundrede år, siden Israel under kong David istemte deres lovsange til den Allerhøjeste og erkendte, at de skyldte ham deres daglige fornødenheder. Lyt til deres lovprisning, da de sang:

»Vor frelses Gud,

hvor morgen og aften oprinder, bringer
du jubel.

Du så til landet, vandedde det,
gjorde det såre rigt, Guds bæk er
fuld af vand,

du bereder dets korn, du vander dets furer,
jævner knoldene, bløder det med regn,

velsigner dets sæd.

Med din herlighed kroner du året,
dine vognspor flyder af fedme;
de øde græsgange flyder,
med jubel omgjordes højene;
engene klædes med får,
dalene hylde, i korn,
i jubel bryder de ud og synger!«

Sl. 65,6. og 9 13,

Dengang erkendte Israel, at det var Gud, der »fæstede jorden på dens grundvolde«. De gav udtryk for deres tro i disse strofer:

»Verdensdybet hylede den til som en
klædning, vandene stod over bjerge.
For din trussel flyede de,
skræmtes bort ved din tordenrøst,
for op ad bjerge og ned i dale
til det sted, du havde beredt dem,
du satte en grænse, de ej kommer over,
så de ikke igen skal tilhulle jorden.«

Sl 104,5 9.

Det er den Almægtiges kraft, der holder naturkræfterne på jorden, i havet og i luften under kontrol, og disse kræfter benytter han til sine skabningers bedste. »Herren skal åbne dig sit rige forråds-kammer, himmelen, for at give dit land regn i rette tid og for at velsigne alt,« hvad mennesket virker med sine hænder. 5Mos. 28, 12.

»Kilder lod du rinde i dale,
hen mellem bjerge flød de;
de læsker alt markens vildt,
vildæsler slukker deres tørst;
over dem bygger himmelens fugle,
mellem grenene lyder deres kvidder.....
Du lader græs gro frem til kvæget
og urter til menneskets tjeneste,

så du frembringer brød af jorden
 og vin, der glæder menneskets hjerte,
 og lader ansigtet glinse af olie,
 og brødet skal styrke menneskets hjerte

Hvor mange er dine gerninger, Herre,
 du gjorde dem alle med visdom;
 jorden er fuld af hvad du har skabt!
 Der er havet, stort og vidt,
 der vrimler det uden tal af dyr,
 både små og store

De bier alle på dig,
 at du skal give dem føde i tide;
 du giver dem den, og de sanker,
 du åbner din hånd,
 og de mættes med godt.«

Sl. 104,10 15. og 24
 28.

Israel havde meget at glæde sig over. Herren havde ført dem til et land, som flød med mælk og honning. Under ørkenvandringen havde Gud forsikret dem om, at han var i færd med at føre dem til et land, hvor de aldrig behøvede at mangle regn. »Thi det land, du skal ind og tage i besiddelse, er ikke som Ægypten, hvorfra I drog ud! Når du der havde sået din sæd, måtte du vande landet med din fod som en urtehave; nej, det land, I skal over og tage i besiddelse, er et land med bjerge og dale, der drikker vand, når regnen falder fra himmelen, et land, som Herren din Gud har omhu for, og som Herren din Guds øjne stadig hviler på, fra årets begyndelse og til dets slutning.«

Løftet om rigelig regn blev givet på betingelse af lydighed. Herren sagde: »Og hvis I nu lyder mine bud, som jeg i dag pålægger eder, så I elsker Herren eders Gud og tjener ham af hele eders hjerte og hele eders sjæl, så vil jeg give eders land dets regn i rette tid, både tidligregn og sildigregn, så du kan høste dit korn, din most og din olie; og jeg vil give græs på din mark til dit kvæg, og du skal spise dig mæt. Men vogt eder,« sagde Herren videre til sit folk, »at ikke eders hjerte dåres, så I falder fra og dyrker andre guder og tilbeder dem; thi da vil Herrens vrede blusse op imod eder, og han vil lukke himmelen, så der ikke falder regn, og jorden ikke giver grøde, og

[71]

I skal hurtigt udryddes af det herlige land, Herren vil give eder.« 5Mos. 11,10 17.

»Men hvis du ikke adlyder Herren din Guds røst og omhyggeligt handler efter alle hans bud og anordninger, som jeg i dag pålægger dig,« sagde han til israelitterne for at advare dem, »skal himmelen over dit hoved blive som kobber, jorden under dig som jern. Regnen over dit land skal Herren forvandle til sand og støv, som falder ned over dig fra himmelen, indtil du er ødelagt.« 5Mos. 28,15. og 23 24.

Her er nogle af Herrens kloge råd til det gamle Israel: »I skal lægge eder disse mine ord på hjerte og sinde, binde dem som et tegn om eders hånd og lade dem være et erindringsmærke på eders pande, og I skal lære eders børn dem, idet I taler om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op.« 5Mos. 11,18 19. Således lød Herrens påbud til sit udvalgte folk. Disse befalinger var klare og tydelige, men som århundrederne gik, og slægt efter slægt glemte de foranstaltninger, som var truffet med henblik på folkets åndelige vel, truede frafaldet med at øve sin ødelæggende indflydelse og feje den guddommelige nådes beskyttende hegn til side.

Det var baggrunden for, at Gud nu hjemsøgte sit folk med sine sværeste straffedomme. Elias forudsigelse fik en frygtelig opfyldelse. I tre år eftersøgte han, der havde bebudet ulykken, i by efter by og land efter land. Mange konger havde efterkommet Akabs krav og givet deres æresord på, at den mærkelige profet ikke var at finde i deres land. Men eftersøgningen fortsattes, for Jesabel og Baals profeter nærede et dødeligt had til Elias og sparede sig ingen anstrengelser for at få ham i deres magt. Men der kom stadig ingen regn.

»Lang tid efter kom Herrens ord til Elias således: »Gå hen og trød frem for Akab, så vil jeg sende regn over jorden.«

[72] Elias adlød befalingen og gav sig »på vej for at træde frem for Akab«. Næsten samtidig med at profeten begyndte sin rejse til Samaria, foreslog Akab paladsøversten Obadja, at de skulle søge grundigt efter vandkilder og bække i håb om at finde græs til deres hornkvæg og småkvæg, som var ved at sulte ihjel. Selv ved hoffet føltes virkningerne af den lange tørke. Kongen var dybt bekymret for de personer, der var knyttet til hoffet, og besluttede, at han selv ville rejse med sin tjener rundt for at finde nogle steder, hvor der

endnu var græs. »Så delte de landet, som de skulle gennemvandre, mellem sig, således at Akab og Obadja drog hver sin vej.«

»Medens nu Obadja var undervejs, se, da trådte Elias ham i møde; Obadja genkendte ham og faldt på sit ansigt og sagde: »Er det dig, min herre Elias?«

Obadja var forblevet tro mod Herren under Israels frafald. Hans herre, kongen, havde ikke kunnet få ham til at svigte den levende Gud. Nu gav Elias ham det ærefulde hverv: »Gå hen og sig til din herre, at Elias er her!«

Obadja blev grebet af rædsel og udbrød: »Hvormed har jeg dog syndet, siden du vil give din træl i Akabs hånd, for at han kan slå mig ihjel?« Det var den visse død at overbringe Akab et sådant budskab. »Så sandt Herren din Gud lever,« sagde han til profeten, »der er ikke et folk eller rige, min herre ikke har sendt bud til for at lede efter dig; og blev der sagt, at du ikke var dér, tog han riget og folket i ed på, at de ikke havde fundet dig. og nu siger du, at jeg skal gå hen og sige til min herre, at Elias er her! Hvis nu Herrens Ånd, når jeg har forladt dig, fører dig bort til et sted, jeg ikke kender, og jeg kommer og melder det til Akab, og han ikke finder dig, lader han mig dræbe.«

Obadja bad indtrængende profeten om ikke at nøde ham. »Din træl har dog frygtet Herren fra ungdommen af,« fortsatte han. »Er det ikke kommet min Herre for øre, hvad jeg gjorde, da Jesabel lod Herrens profeter dræbe, hvorledes jeg skjulte hundrede af Herrens profeter, halvtredsindstyve i én hule og halvtredsindstyve i en anden, og sørgede for brød og vand til dem? og nu siger du, at jeg skal sige til din herre, at Elias er her han lader mig dræbe!«

Elias lovede med en højtidelig ed Obadja, at han ikke skulle gå forgæves. »Så sandt Hærskarers Herre lever, han, for hvis åsyn jeg står« udbrød han, »i dag vil jeg træde frem for ham.« Da Obadja havde fået denne forsikring, gik han »Akab i møde og meldte ham det«.

Med en blanding af overraskelse og frygt lyttede kongen til budskabet fra den mand, som han frygtede og hadede, og som han havde ledt så utrætteligt efter. Han var udmærket klar over, at Elias ikke ville bringe sit liv i fare blot for at træffe ham. Var det muligt, at profeten ville udtale endnu et ve over Israel? Kongens hjerte blev grebet af frygt. Han mindedes Jeroboams visne arm, Akab kunne ikke undgå at efterkomme opfordringen til at mødes med profeten,

men han turde ikke lægge hånd på Guds sendebud. Ledsaget af en livvagt gik den skælvende konge profeten i møde.

[73] Nu står kongen og profeten ansigt til ansigt. Skønt Akab er optændt af et brændende had, synes han fuldstændig at have tabt modet i Elias nærværelse. De første ord, han fremstammer: »Er det dig, du, som bringer ulykke over Israel!« åbenbarer hans hjertes inderste tanker, uden at han selv tænker over det. Akab vidste godt, at det skyldtes Guds ord, at himmelen var blevet som kobber, men han forsøgte alligevel at give profeten skylden for de svære straffedomme, som hvilede over landet.

Synderen er tilbøjelig til at give Guds sendebud skylden for de ulykker, som er en direkte følge af, at retfærdighedens principper er blevet tilsidesat. De mennesker, der giver sig i Satans vold, kan ikke se tingene, som Gud ser dem. Når sandhedens spejl holdes op foran dem, bliver de vrede over at blive irrettesat. De er blændede af synd og vil ikke angre; de føler, at Guds tjenere har vendt sig imod dem, og at det er dem, der fortjener en hård straf.

Elias er klar over sin uskyld, da han foran Akab, og han forsøger hverken at undskylde sig selv eller at smigre kongen. Han prøver heller ikke på at undgå kongens vrede ved at fortælle den gode nyhed, at tørken snart er forbi. Han har intet at undskylde. Han er fuld af nidkærhed for Guds ære og tilbageviser i harme Akabs beskyldning. Han siger frygtløst til kongen, at det er hans synder og hans fædres synder, der har nedkaldt denne frygtelige ulykke over Israel, »Det er ikke mig, der har bragt ulykke over Israel,« siger Elias modigt, »men dig og din faders hus, fordi I har forladt Herren og holder eder til Baalerne.«

Der trænges også til en røst, som kan give en streng irrettesættelse i dag, for menneskenes grove synder har skilt dem fra Gud. »Vi ønsker ikke, at den mand skal være konge over os,« lyder det fra tusinder af røster. Luk. 19,14. De milde prædikener, der så ofte holdes, gør intet varigt indtryk. Basunen giver ikke en bestemt lyd. Guds sværds ligefremme, skarpe sandheder rammer ikke menneskene i hjertet.

Hvis de mennesker, der bekender sig til at være kristne, skulle give udtryk for deres virkelige følelser, ville mange af dem sige: »Hvorfor sige tingene rent ud?« De kunne lige så godt spørge: »Hvorfor var det nødvendigt, at Johannes Døber sagde til farisæerne: ›I

øgleunger, hvem gav jer den tanke at fly fra den kommende vrede?«
Hvorfor var det nødvendigt, at han vakte Herodias vrede ved at sige til Herodes, at det ikke var ham tilladt at leve sammen med sin broders hustru? Kristi forløber mistede livet, fordi han sagde tingene rent ud. Hvorfor kunne han ikke have gjort sin gerning uden at lægge sig for had hos dem, der levede i synd?

Denne indstilling er endog kommet til udtryk hos mennesker, som burde være Guds lovs trofaste talsmænd, og dette har bevirket, at man efterhånden er gået bort fra at lægge så megen vægt på troskaben og mere vægt på skik og brug, ligesom synden får lov at passere ustraffet. Hvornår vil kirken endnu en gang komme til at høre en røst, som trofast irettesætter synden?

»Du er manden!« 2sam. 12,7. Sådan lød Natans utvetydige ord til David, men et sådant budskab høres sjældent fra prædikestolene i dag, og det ses sjældent på tryk, Hvis disse ord ikke forekom så sjældent, ville Guds kraft gøre sig mere gældende blandt menneskene. Herrens sendebud bør ikke beklage sig over, at deres arbejde ikke bærer frugt, så længe de ikke angrer deres forkærlighed for at blive rost og deres ønske om at behage mennesker. Det er dette, der får dem til at skjule sandheden.

De prædikanter, der behager mennesker og råber: »Fred, fred,« når Gud ikke har sagt, at der vil blive fred, ville gøre vel i at ydmyge deres hjerte over for Gud og bede om tilgivelse for deres mangel på oprigtighed og moralsk mod. Det skyldes ikke deres kærlighed til deres næste, men magelighed, at de neddæmper det budskab, som er blevet betroet dem. Sand kærlighed søger først Guds ære og sjæles frelse. De, der ejer denne kærlighed, vil ikke gå uden om sandheden for at undgå de ubehageligheder, som følger med at sige sandheden. Når sjæle er i fare, vil Guds tjenere ikke tage hensyn til sig selv, men forkynde det ord, som de har fået til opgave at forkynde. De vil ikke gå med til at undskylde det onde.

Hvor ville jeg ønske, at hver eneste prædikant forstod, at hans embede og hans arbejde er helligt! og hvor ville jeg ønske, at han havde Elias mod! Prædikanter er guddommeligt indsatte sendebud, og de har et frygteligt ansvar. De skal »overbevise, tugte, formane med al langmodighed«. 2Tim. 4,2. I Kristi sted skal de forvalte Himmelenes hemmeligheder; de skal opmuntre de lydige og advare de ulydige. De bør ikke tage hensyn til, hvad der er skik og brug i

verden. De bør heller aldrig forlade den sti, som Jesus har budt dem at følge. De bør gå fremad i tro og huske på, at de er omgivet af en sky af vidner. De skal ikke tale på egne vegne, men sige, hvad han, der er større end jordens fyrster, har budt dem. Deres budskab bør være: »Så siger Herren.« Gud har brug for mænd som Elias, Natan og Johannes Døber mænd, som vil forkynde hans budskab med troskab uden hensyn til følgerne, mænd, som modigt vil forkynde sandheden, selv om det skal koste dem alt, hvad de ejer.

Gud har ikke brug for mænd, som er bange for at indtage et fast standpunkt på rettens side i farens stund, da der er brug for alles styrke, mod og indflydelse. Han har brug for mænd, som vil kæmpe trofast imod uretten og føre krig imod magterne og myndighederne, mod verdensherskerne i dette mørke, mod ondskabens åndemagter i himmelrummet. Det er til sådanne, at han vil sige disse ord: »Vel, du gode og tro tjener; gå ind til din herres glæde.« Matt. 25,23.

Sejren på Karmel

Da Elias stod over for Akab, forlangte han, at hele Israel skulle kaldes sammen på Karmels bjerg tillige med Ba'als og Astartes profeter. »Men send nu bud og kald hele Israel sammen til mig på Karmels bjerg og tillige de 450 baals profeter og de 400 asjeraprofeter, som spiser ved Jesabels bord.«

Denne befaling blev givet af en person, som syntes at stå i Guds umiddelbare nærhed. Akab adlød øjeblikkelig, som om det var profeten, der var konge, og kongen, der var undersåt. Der blev sendt ilbud rundt i hele riget for at samle folket til mødet med Elias og Baals og Astartes profeter. I hver eneste by og landsby gjorde folket sig rede for at møde frem på det fastsatte tidspunkt. Under rejsen var manges hjerte fyldt med bange anelser. Der var ved at ske noget usædvanligt hvorfor skulle de ellers samles på Karmel? Hvilken ulykke ventede nu folket og landet?

Før tørken var der meget smukt på Karmels bjerg. Dets floder blev forsynet med vand fra evigt rindende kilder, og dets frugtbare skrån timer var beklædt med smukke blomster og frodige lunde. Men skønheden var døet bort under en svidende forbandelse, Baals og Astartes altre stod i visne lunde. På en af de højeste bjergrygge lå Herrens nedbrudte alter.

Fra Karmel var der udsigt over en stor del af landet, og bjergets toppe kunne ses i mange egne af Israels rige. Fra terrænet ved bjergets fod kunne man se meget af, hvad der foregik højere oppe. Gud var blevet groft vanæret på grund af den afgudsdyrkelse, som foregik i ly af bjergets skovbevoksede skrån timer, og Elias fandt dette sted mest velegnet, da Guds kraft skulle åbenbares og hans navns ære hævdes.

Tidligt om morgenen på den fastsatte dag samles det frafaldne Israels hærskere nær ved bjergets top. Der er spændt forventning. Jesabels profeter kommer marcherende i en imponerende procession. Kongen ankommer i hele sit skrud og tager plads i spidsen for præsterne. Han bydes velkommen af afgudsdyrkernes hyldestråb.

[76] Men inderst inde er præsterne ængstelige; de har ikke glemt, at det skyldes profetens ord, at der ikke er faldet dug eller regn i Israels land i tre og et halvt år. De er overbevist om, at der snart vil ske noget frygteligt. De guder, som de har stolet på, har ikke kunnet bevise, at Elias er en falsk profet, og de genstande, som de har tilbedt, har forholdt sig besynderligt ligegyldige over for deres heftige råb, bønner, tårer, ydmygelse, oprørene ceremonier og kostbare og uophørlige ofre.

Nu står Elias over for Akab og de falske profeter. De er omgivet af Israels hærske. Elias er den eneste, der er kommet for at forsvare Guds ære. Her står den mand, som hele riget har givet skylden for alle de ulykker, som er kommet over det. Han er tilsyneladende forsvarsløs, som han står der over for Israels konge, Baals profeter, soldaterne og folkets tusinder. Men Elias er ikke alene. Han er omgivet af Himmels beskyttende hærske engle, som er vældige i kraft.

Uden skam og frygt står profeten foran den vældige forsamling. Han er sig fuldt bevidst, at det er hans pligt at efterkomme den guddommelige befaling. Hans ansigt er præget af en forklaret alvor. Folket venter ængsteligt på, at han skal tale. Elias kaster først blikket på Herrens nedbrudte alter, dernæst på folkeskaren. Så råber han med en klar røst, der minder om lyden af en basun: »Hvor længe vil I blive ved at halte til begge sider? Er Herren Gud, så hold eder til ham, og er Baal Gud, så hold eder til ham!«

Folket svarer ham ikke et ord. Ikke en eneste i den vældige forsamling vover at stille sig på Herrens side. En mørk sky af bedrag og forblindelse har sænket sig over Israel. Dette skæbnesvangre frafald er ikke kommet på én gang. Det er kommet gradvis og er blevet mere og mere udpræget, for hver gang folket har undladt at rette sig efter de advarsler og irettesættelser, som Herren har givet dem. For hver gang de er afvejet fra det rette og har nægtet at adlyde, er deres skyld blevet større og kløften mellem dem og Himmelen bredere, Selv i denne krisetime nægter de at stille sig på Guds side.

Herren hader ligegyldighed og illoyalitet, når hans værk er ude i en krise. Hele universet betragter med en ubeskrivelig interesse de sidste faser i den store strid mellem godt og ondt. Guds folk nærmer sig den evige verdens grænser. Hvad er vigtigere for dem end at være tro imod Himmels Gud ? Herren har haft troshelte til alle

tider, og han har det også i dag mennesker af Josefs, Elias og Daniels type, der ikke skammer sig for at regne sig til hans ejendomsfolk. Han skænker handlingens mænd sine særlige velsignelser mænd, som ikke vil afvige fra pligtens vej, men sige med guddommelig kraft: »Hvem der er for Herren, han komme hid til mig!« (2Mos. 32,26.) De forlanger, at de, der ønsker at regnes med til Guds folk, skal træde frem og vise på en utvetydig måde, at tjener kongernes Konge og herrernes Herre. Sådanne mænd indordner deres vilje og deres planer under Guds lov. De agter ikke deres liv noget værd i deres egne øjne, fordi de elsker ham. Det er deres opgave at opfange lyset fra Guds ord og få det til at skinne for verden med klare, rolige stråler. Troskab mod Gud er deres motto.

Mens Israel står tvivlende og tøvende på Karmel, bryder Elias røst atter stilheden, »Jeg er den eneste af Herrens profeter, der er tilbage, og Baals profeter er 450 mand; lad os nu få to unge tyre; så skal de vælge den ene tyr og hugge den i stykker og lægge den på brændet, men ild må de ikke lægge til; den anden vil jeg lave til og lægge på brændet, men uden at tænde ild. Så skal I påkalde eders guds navn, og jeg vil påkalde Herrens navn; den gud, der svarer med ild, han er Gud!«

[77]

Elias forslag er så fornuftigt, at folket vanskeligt kan komme uden om det. De tager derfor mod til sig og svarer: »Det forslag er godt!« Baals profeter tør ikke gøre indsigelse. Derpå siger Elias til dem: »Vælg eder den ene tyr og lav den til først, thi I er de mange, og påkald så eders guds navn, men I må ikke tænde ild!«

Udadtil optræder de falske profeter dristigt, men deres skyldbetyngede hjerte er grebet af rædsel. De sætter deres alter i stand, lægger brændet og offeret til rette og begynder derpå at påkalde deres gud. Deres skingre råb giver genlyd i skovene og på højene, idet de påkalder deres gud med ordene: »Hør os, Baal!« Præsterne samles nu omkring alteret. De hopper og danser, laver fagter og skriger, river sig i håret og sårer sig selv for at få deres gud til at hjælpe dem. Formiddagen går, men ved middagstid er der stadig intet tegn på, at Baal vil høre sine vildledte tilhængeres råb. Deres heftige bønner forbliver ubesvarede, og offeret ligger urørt.

Mens de fortsætter deres fanatiske bestræbelser for at påkalde deres gud, forsøger de listige præster at finde en metode til at tænde ild på alteret og få folket til at tro, at ilden er kommet direkte fra

Baal. Men Elias lægger mærke til hver eneste bevægelse. Præsterne opgiver ikke håbet om at lave et bedrageri, men fortsætter deres meningsløse ceremonier.

»Men da det var blevet middag, hånede Elias dem og sagde: ›I må råbe højt, thi han er jo en gud! Han er vel faldet i tanker eller er gået af sides eller rejst bort, eller han er faldet i søvn og må først vågne!‹ Da råbte de højt, og som de havde for skik, sårede de deres legemer med sværd og spyd, til blodet flød ned ad dem. og da det var over middag, begyndte de at rase, og det varede lige til hen imod afgrødeofferets tid, men ikke en lyd hørtes, ingen svarede, og ingen agtede derpå.«

Satan ville med glæde have hjulpet disse vildførte mennesker, som var trådt i hans tjeneste. Han ville gladelig have sendt et lyn for at antænde offeret. Men Gud har sat visse grænser, som Satan ikke kan overskride. Han har begrænset den Ondes magt, og selv om fjenden benytter alle kneb, kan han ikke tænde en eneste gnist på Baals alter.

Præsterne har efterhånden råbt sig hæse. Deres klæder er plettede af blod fra de sår, som de har tilføjet sig selv, og til sidst bliver de fuldstændig vanvittige. Med et uimodståeligt raseri skiftevis bønfalder og forbander de deres solgud. Elias følger dem med anspændt opmærksomhed, for han ved, at han øjeblikkelig vil blive revet ihjel, hvis det på en eller anden måde lykkes præsterne at antænde deres alterbål.

Det lakker mod aften. Baals profeter er trætte, udmattede og forvirrede. En kommer med ét forslag, en anden med et andet, men til sidst giver de op. Deres skrig og forbandelser over Karmel forstummer, og de trækker sig fortvivlede ud af kampen.

[78] Fra den tidlige morgenstund til aften har folket været vidne til de magtesløse præsters optræden. De har set dem danse vildt omkring alteret, som om de ville hente solens brændende stråler ned for at antænde det. De har med gru set de frygtelige sår, som præsterne har tilføjet sig selv, og har haft rig lejlighed til at gennemtænke afgudsdyrkelsens dårskab. Mange i den store skare er trætte af den dæmondyrkelse, som de har været vidne til, og afventer med den største interesse, hvad Elias vil gøre.

Ved aftenofferets tid siger Elias til folket: »Kom hen til mig!« De kommer skælvende nærmere. Nu går han hen til det nedbrudte

alter, hvor Himmelens Gud en gang blev tilbedt, og sætter det i stand. Denne dyngede ruiner er mere dyrebar for ham end alle hedenskabets prægtige altre.

Da Elias genopbyggede dette gamle alter, viste han sin ærbødighed for den pagt, som Herren sluttede med Israel, da de gik over Jordan for at drage ind i Det forjættede Land. Han »tog tolv sten, svarende til tallet på Jakobs sønners stammer og af disse sten byggede han et alter i Herrens navn«.

De skuffede baalspræster, som er udmattede efter deres frugtesløse anstrengelser, venter for at se, hvad Elias vil gøre. De hader profeten, fordi han foreslog, at der skulle afholdes en styrkeprøve, som beviste, at deres guder er svage og magtesløse. Men de frygter hans magt. Folket er også bange. De iagttager Elias med den største spænding, mens han fortsætter sine forberedelser. Den ro, som præger profeten, står i skarp modsætning til baalsdyrkernes fanatiske, sanseløse raseri.

Da alteret er bygget, graver profeten en rende rundt om det. Dernæst lægger han brændet til rette og gør tyren i stand. Da offerdyret er lagt på alteret, byder han folket overhælde offeret og alteret med vand, »Fyld fire krukker med vand,« befaler han, »og hæld det ud over brændofferet og brændet!« »og da de havde gjort det, sagde han: »Én gang til!« og da de havde gjort det anden gang, sagde han: »En gang til!« og de gjorde det endnu en gang. Det drev af vand rundt om alteret, også renden fik han fyldt med vand.«

Elias minder nu folket om det langvarige frafald, som har vakt Herrens vrede, og opfordrer dem til at ydmyge deres hjerte og komme tilbage til deres fædres Gud, så forbandelsen kan blive fjernet fra Israels land. Derpå bøjer han sig ærbødigt for den usete Gud, løfter hænderne mod himmelen og beder en ganske enkel bøn. Baals profeter skreg og rasede og sprang omkring fra tidligt om morgenen til sent på eftermiddagen, men der genlyder ingen meningsløse skrig på Karmels top under Elias bøn. Han beder, som om han ved, at Gud er til stede, ser, hvad der foregår, og lytter til hans bøn. Baals profeter har opsendt vilde, usammenhængende bønner. Elias bøn er enkel og inderlig. Han beder Gud vise, at han er større end Baal, for at Israel kan blive ført tilbage til Herren.

»Herre, Abrahams, Isaks og Israels Gud!« siger profeten. »Lad det kendes i dag, at du er Gud i Israel og jeg din tjener, og at jeg har

gjort alt dette på dit ord! Hør mig, Herre, hør mig, for at dette folk må kende, at du, Herre, er Gud, og at du atter drager deres hjerte til dig!«

Der hviler en højtidelig, men dystert alvor over alle. Baals præster skælver af rædsel. De er sig deres skyld bevidst og venter, at gengældelsen vil komme hurtigt.

[79] Elias har næppe bedt sin bøn til ende, før der slår flammer som skinnende lyn ned på det nyopførte alter. De fortærer både offeret, vandet i renden og alterets sten. Det klare ildskær oplyser hele bjerget og blænder folkemængden. Ilden ses tydeligt i dalene neden for bjerget, hvor mange spændt afventer udfaldet af det, som foregår på bjerget, og alle bliver grebet af dette syn. Det minder om ildstøtten, som skilte Israels børn fra ægypterhæren ved Det røde Hav.

Folket på bjerget kaster sig ærbødigt til jorden for den usete Gud. De tør ikke længer betragte ilden fra Himmelen. De er bange for, at de selv skal blive fortæret. De føler, at det er deres pligt at anerkende Elias Gud som deres fædres Gud, og at de skylder ham deres troskab. Nu udbryder de som med én røst: Herren er Gud! Herren er Gud! Råbet høres klart og tydeligt over bjerget og giver genlyd på sletten nedenfor. Endelig er Israel vågnet op til dåd. Fortryllelsen er brudt, og folket angrer. Nu er det omsider gået op for dem, hvor groft de har vanæret Gud. Nu er baalsdyrkelsen fuldstændig afsløret, og den står i skarp modsætning til den fornuftige gudsyndelse, som den sande Gud forlanger. Folket erkender, at det var både retfærdigt og nådigt af Gud at tilbageholde duggen og regnen, indtil de var blevet villige til at bekende hans navn. Nu er de rede til at indrømme, at Elias Gud står over alle afguder.

Baals præster betragter med bestyrtelse den vidunderlige åbenbarelse af Guds magt. Men selv nu, hvor de har lidt nederlag og er vidne til den guddommelige herlighed, nægter de at angre deres ondskab. De ville blive ved med at være Baals profeter. Derved viste de, at de var modne til tilintetgørelse. For at skåne det angergivne Israel for at blive ført vild af disse mennesker, som har lært folket at tilbede Baal, byder Herren Elias udrydde de falske lærere. Folkets vrede er allerede blevet optændt imod de mænd, som har ført an i frafaldet, og da Elias giver befalingen: »Grib Baals profeter, lad ingen af dem slippe bort!« er folket parat til at adlyde. De griber præsterne og fører dem ned til Kisjonbækken, og her dræbes Baalstjenere ved

slutningen af den dag, der markerede begrundelsen til en afgørende reform. Ikke én af dem får lov at leve.

[80]

Elias på flugt

Da Baals profeter var blevet dræbt, var der skabt forudsætning for at gennemføre en stor åndelig reform blandt nordrigets ti stammer. Elias havde foreholdt folket deres frafald og opfordret dem til at ydmyge deres hjerte og vende om til Herren. Himmelens straffedomme var faldet, og folket havde bekendt deres synder og indrømmet, at deres fædres Gud var den levende Gud. Nu skulle Himmelens forbandelse tilbagekaldes og livets timelige velsignelser atter tilflyde dem. Landet skulle vederkvæges af regn. »Gå op og spis og drik,« sagde Elias til Akab, »thi der høres susen af regn.« Derpå gik profeten op på bjergets top for at bede.

Da Elias tillidsfuldt bød Akab forberede sig på regnens komme, var der ingen synlige tegn til regn. Profeten så ingen skyer på himmelen og hørte ingen torden. Han sagde ganske enkelt, hvad Herrens Ånd tilsyndede ham til at sige som svar på hans egen stærke tro. Dagen igennem havde han uforfærdet gjort Guds vilje og vist, at han nærede ubetinget tillid til Guds ords profetier. Nu, da han havde gjort alt, hvad der stod i hans magt, vidste han, at Himmelen ville udøse de velsignelser, som var lovet. Gud havde sendt tørken, men han havde lovet at belønne folket med strømme af regn, hvis de ville gøre det rette. Nu ventede Elias på løftets opfyldelse. »Med ansigtet mellem knæene« som tegn på ydmyghed bad han til Gud for det angrende Israel.

Elias sendte flere gange sin tjener op på en bjergtop, hvorfra der var udsigt over Middelhavet, for at han skulle se, om der var noget synligt tegn på, at Gud havde hørt profetens bøn. Hver gang kom tjeneren tilbage med disse ord: »Der er intet!« Profeten blev ikke utålmodig. Han mistede heller ikke troen, men fortsatte med at bede. Tjeneren kom tilbage seks gange og fortalte, at der ikke var tegn til regn. Himmelen var stadig som kobber. Elias sendte uforfærdet tjeneren af sted endnu en gang, og da denne kom tilbage, sagde han: »Nu stiger der en lille sky op af havet, så stor som en mands hånd!«

Det var tilstrækkeligt. Elias ventede ikke, til himmelen var sort af skyer. For ham gav den lille sky løfte om strømme af regn. Han handlede i overensstemmelse med sin tro og sendte skyndsomt sin tjener hen til Akab for at sige: »Spænd for og køр hjem, at du ikke skal blive opholdt af regn!«

[81]

Han handlede i overensstemmelse med sin tro og sendte skyndsomt sin tjener hen til Akab for at sige: »Spænd for og køр hjem, at du ikke skal blive opholdt af regnen!«

Gud kunne bruge Elias i denne alvorlige krisetime i Israels historie, fordi han havde en stærk tro. Mens han bad, tilegnede han sig i tro Himmelens løfter, og han blev ved med at bede, til hans bønner var blevet besvaret. Han ventede ikke, til han havde fået et fuldstændigt bevis på, at Gud havde hørt ham, men var villig til at vove alt, så snart han øjnede det mindste tegn på bønrehørelse. Alle andre kan på deres respektive plads i Gudstjeneste gøre det samme, som Gud satte Elias i stand til. Der står nemlig om profeten fra Gileads bjerge: »Elias var et menneske under samme kår som vi, og han bad en bøn om, at det ikke måtte regne; og det regnede ikke over landet i tre år og seks måneder.« Jak. 5,17.

Det er en sådan tro, der behøves i verden i dag en tro, som tilegner sig løfterne i Guds ord og ikke giver op, før Himmelen bønner. En sådan tro bringer os i nær kontakt med Himmelen og giver os styrke til at kæmpe mod mørkets magter. Der står, at Guds børn ved tro »besejrede riger, øvede retfærdighed, fik forjættelser opfyldt, stoppede løvers gab, slukkede ilds magt, undflyede sværds od, fik styrke efter svaghed, blev helte i krig, slog fjendens hære på flugt«. Hebr. 11,33 34. Det er også ved tro, at vi, der lever i dag, skal nå de høje mål, som Gud har sat for os. »Alt er muligt for den, der tror.« Mark. 9,23.

Tro er en absolut forudsætning for effektiv bøn. »Den, som kommer til Gud, må tro, at han er til og lønner dem, der søger ham.« »Når vi beder om noget efter hans vilje, hører han os; og når vi ved, at han hører os, Hvad vi end beder om, så ved vi også, at vi allerede har fået opfyldt, hvad vi bad ham om.« Hebr. 11,6; 1Joh. 5,14 15. Vi kan bede til Faderen med den samme udholdende tro som Jakob og den samme urokkelige tillid som Elias og begære alt, hvad han har lovet. Hans trones ære er garantien for, at hans ord vil gå i opfyldelse.

Natten var ved at sænke sig over Karmels bjerg, da Akab forberedte sig på at stige ned. »Et øjeblik efter var himmelen sort af stormskyer, og der faldt en voldsom regn. Akab steg til vogns og kørte til Jizreel.« Han kørte til den kongelige residensby i mørke og blændet af regn og kunne overhovedet ikke se en hånd for sig. Det var i sin egenskab af Guds profet, at Elias om dagen havde ydmyget Akab over for hans undersåtter og dræbt hans afgudspræster, men til trods herfor betragtede han stadig Akab som Israels konge. Som et tegn på ærbødighed løb han, styrket af Guds kraft, foran den kongelige vogn og viste kongen vej til byens port.

Den venlighed, som Guds tjener her viste den ond konge, indeholder en lærdom til alle dem, der hævder, at de er Guds tjenere, men har høje tanker om sig selv. Der findes mennesker, som føler sig for fine til at udføre visse pligter, fordi de anser det for at være under deres værdighed. De vægrer sig endog ved at udføre nyttigt arbejde, fordi de er bange for at gøre en tjeners gerning. Sådanne personer kan lære meget af Elias. På hans ord var Himmels velsignelser blevet holdt tilbage i tre år. Gud viste ham en stor ære, da han besvarede hans bøn på Karmel og sendte ild fra himmelen for at fortære brændofferet. Gud benyttede ham som et redskab til at fuldbyrde Himmels dom, da afgudspræsterne blev dræbt. Hans bøn om regn blev opfyldt. Men selv da Gud havde kronet hans arbejde med disse store sejre, indtog han villigt en træls plads.

Elias og Akab skiltes ved Jizreels port. Profeten ville blive uden for byens mure. Han svøbte sin kappe om sig og lagde sig til at sove på den bare jord. Kongen kørte ind i byen og nåede snart hjem til sit slot. Her fortalte han sin dronning de vidunderlige begivenheder, der var sket i dagens løb, og skildrede, hvor vidunderligt Gud havde åbenbaret sin magt for at bevise for Israel, at Herren er den sande Gud og Elias hans udvalgte tjener. Da Akab fortalte dronningen, at afgudspræsterne var blevet dræbt, blev den forhærdede og ubodfærdige Jesabel ude af sig selv af raseri. Hun nægtede at anerkende, at Gud stod bag de begivenheder, der havde fundet sted på Karmel, og i sin trods dristede hun sig til at sige, at Elias skulle dø.

Om natten blev den trætte profet vækket af et sendebud, som overbragte ham Jesabels ord: »Guderne ramme mig både med det ene og det andet, om jeg ikke i morgen ved denne tid handler med dit liv, som der er handlet med deres!«

Man skulle ikke tro, at Elias nogen sinde ville fortvivle eller ængstes mere, efter at han havde lagt et så ukueligt mod for dagen og sejret så fuldstændigt over konge, præster og folk. Men dette menneske, der havde set så mange beviser på Guds kærlige omsorg, var ikke fri for menneskelige skrøbeligheder, og i denne mørke time svigtede både troen og modet. Han rejste sig forvirret af sin søvn. Regnen strømmede ned, og der var mørkt overalt. Profeten glemte, at Gud tre år tidligere havde anvist ham et sted, hvor han kunne være i sikkerhed for Jesabels had og kongens efterstræbelser, og flygtede for livet. Da han kom til Beersjeba, lod han sin tjener blive der »og vandrede selv en dagsrejse ud i ørkenen«.

Elias skulle ikke være flygtet fra sin post. Da Jesabel truede ham, skulle han have søgt hjælp hos den Herre, der havde befalet ham at forsvare Guds ære. Han skulle have sagt til sendebudet, at den Gud, som han troede på, ville beskytte ham imod dronningens had. Det var kun nogle få timer, siden han havde set en vidunderlig åbenbarelse af Guds magt, og dette burde have overbevist ham om, at han ikke ville blive svigtet nu. Hvis han var blevet, hvor han var, og havde gjort Gud til sin tilflugt og styrke og stået urokkelig fast på sandhedens side, ville han være blevet beskyttet. Så ville Herren have givet ham en ny, stor sejr. Han ville have hjemsøgt Jesabel med sine straffedomme, og dette ville have gjort et sådant indtryk på både konge og folk, at resultatet var blevet en stor reformation.

Elias havde ventet sig meget af det mirakel, der skete på Karmel. Han havde håbet, at Jesabel ville miste sin indflydelse over Akab efter dette udslag af Guds magt, og at der ville blive gennemført en hurtig reformation i hele Israel. Han havde arbejdet hele dagen på Karmels bjerg uden at få noget at spise, men da han løb foran Akabs vogn til Jizreels port, var han ved godt mod til trods for det fysiske pres, som han havde været udsat for.

Når mennesker har vist stærk tro og vundet herlige sejre, indtræder der ofte en reaktion. Sådan gik det også Elias. Han frygtede for, at den reform, som var blevet indledt på Karmel, ikke ville vare ved. Han blev overvældet af nedtrykthed. Han var blevet hævet til Pisgas tinde, men nu var han helt nede i dalen. Da den Almægtiges kraft hvilede over ham, bestod han en overvældende trosprøve; men nu, da han havde tabt modet og Jesabels trussel ringede i hans ører og Satan tilsyneladende stadig benyttede denne onde kvinde til at

lave intriger, mistede han sit tag i Gud. Han var blevet højt ophøjet, og reaktionen var overvældende. Elias glemte Gud og fortsatte sin flugt. Til sidst befandt han sig alene i en ørken. Her satte han sig mæt og udmattet under en gyvelbusk for at hvile sig. Mens han sad der, bad han om at måtte dø. »Nu er det nok, Herre; tag mit liv, thi jeg er ikke bedre end mine fædre!« Han var flygtning. Han befandt sig langt borte fra menneskelig bebyggelse. Hans mod var knust af bitter skuffelse. Han ønskede aldrig at møde mennesker mere. Han var fuldstændig udmattet og faldt til sidst i søvn.

Alle mennesker vil i perioder komme ud for bitter skuffelse og knugende modløshed. Der vil komme dage, hvor sorgen er deres lod, og hvor de har svært ved at tro, at Gud stadig vil sine jordiske børns bedste dage, hvor sjælen er så nedbøjet af bekymringer, at de foretrækker døden. Det er i sådanne perioder, at mange mister deres tag i Gud og bliver ofre for tvivlens slaveri og vantroens trældom. Hvis vi i sådanne øjeblikke var i besiddelse af åndeligt klarsyn og kunne se hensigten med Guds forsyns styrelse, ville vi se engle arbejde på at redde os fra os selv. Vi ville se dem søge at anbringe vore fødder på en grundvold, som er sikrere end de evige bjerge, og dette ville give os ny tro og nyt liv.

Den trofaste Job udbrød i prøvelsens og mørkets dage:

»Bort med den dag, jeg fødtes !«
 »Gid man vejede min harme
 og vejede min ulykke mod den!«
 »Ak, blev mit ønske dog opfyldt,
 Gud give mig det, som jeg håber;
 ville Gud dog knuse mig,
 række hånden ud og skære mig fra,
 så ville det være min trøst.«
 »Så vil jeg da ej lægge bånd på min mund,
 men tale i åndens kvide,
 sukke i bitter sjælenød.«
 »..... så min sjæl vil hellere dø end lide.
 Nu nok!
 Jeg lever ej evigt,

slip mig,
mit liv er et pust!«

Job 3,3; 6,2. og 8 10;
7,11. og 15 16.

Men skønt Job var træt af livet, fik han ikke lov at dø. Hans tanker blev ledet hen på fremtiden med dens muligheder, og der blev sendt ham et budskab med håb:

»Da kan du lydefri løfte dit åsyn
og uden at frygte stå fast;
ja, da skal du glemme din kvide,
mindes den kun som vand, der flød bort;
dit liv skal overstråle middagssolen,
mørket vorde som lyse morgen.
Tryk skal du være,
fordi du har håb.
Du ser dig om
og går trygt til hvile,
du ligger uden at skræmmes op.
Til din yndest vil mange bejle.
Men de gudløses øjne vansmægter;
ude er det med deres tilflugt,
deres håb er blot at udlede sjælen.«

Job 11,15 20.

Job hævdede sig fra modløshedens og fortvivlelsens dyb til troens og tillidens højder og kom til at stole ubetinget på Guds nåde og frelsende kraft. Han udbrød sejrrikt:

[84]

»Men jeg ved, at min løser lever,
over støvet vil en forsvarer stå frem.
Når min sønderslidte hud er borte,
skal jeg ud fra mit kød skue Gud,
hvem jeg skal se på min side;
ham skal mine øjne se, ingen fremmed!«

Job 19,25 27.

»Så svarede Herren Job ud fra stormvejret« (Job 38,1) og åbenbarede sin store magt for sin tjener. Da Job så et glimt af sin skaber, afskyede han sig selv og angrede i støv og aske. Nu kunne Herren skænke ham sin rige velsignelse og gøre hans sidste år til de bedste i hans liv.

Håb og mod er væsentlige forudsætninger for en fuldkommen indsats i Guds tjeneste. Det er syndigt og urimeligt at fortvivle. Gud både kan og vil skænke sine tjenere den styrke, de behøver for at komme igennem prøven. De planer, som hans værks fjender lægger, ser måske ud til at være både gode og velunderbyggede, men Gud kan kuldkaste selv de dristigste af dem. Han vil gøre det til sin egen tid og på sin egen måde, når han ser, at hans tjeneres tro er blevet prøvet tilstrækkeligt.

Der findes et effektivt lægemiddel for de modløse. Det hedder tro, bøn, arbejde. Tro og arbejde vil skænke en tillid og en tilfredsstillelse, som vil tiltage dag for dag. Er du fristet til at give efter for bange anelser og dyb fortvivlelse? Du skal ikke frygte, selv ikke i de mørkeste dage, når udsigterne er dårligst. Tro på Gud. Han kender dit behov. Han er almægtig. Hans uendelige kærlighed og omhu svigter aldrig. Du skal ikke frygte for, at han ikke vil opfylde sine løfter. Han er den evige sandhed. Han vil aldrig forandre den pagt, han har sluttet med dem, der elsker ham. Han vil skænke sine trofaste tjenere den hjælp, de behøver, i den givne situation. Apostlen Paulus sagde: »Han har svaret mig: »Min nåde er dig nok; thi i magtesløshed udfolder min kraft sig helt.« Derfor er jeg vel til mode under magtesløshed, under mishandlinger, i nød, under forfølgelser, under ængstende kår for Kristi skyld; thi når jeg er magtesløs, da er jeg stærk.« 2Kor. 12,9 10.

Svigtede Gud Elias i denne prøvelsens stund? Å, nej! Han elskede ikke sin tjener mindre, da denne følte sig svigtet af Gud og mennesker, end da der for ild ned fra himmelen og oplyste bjerget som svar på hans bøn. Mens Elias lå og sov, blev han vækket ved, at han mærkede en let berøring og hørte en mild stemme. Han for forskrækket op og skulle lige til at flygte, fordi han var bange for, at fjenden havde opdaget ham. Men det medfølende ansigt, som var bøjet over ham, var ikke en fjendes, men en vens. Gud havde ladet en engel fra Himmelen bringe mad til sin tjener. »Stå op og spis!«

sagde engelen. »Og da han så sig om, se, da lå der, hvor hans hoved havde hvilet, et ristet brød, og der stod en krukke vand.«

Da Elias havde spist den mad, som var sat frem for ham, lagde han sig atter til at sove. Engelen kom for anden gang. Han rørte ved den udmattede mand og sagde blidt og medfølelse: »Stå op og spis, ellers bliver vejen dig for lang!« »Da stod han op og spiste og drak; og styrket af dette måltid vandrede han i fyrretyve dage og fyrretyve nætter lige til Guds bjerg Horeb,« hvor han søgte ly i en hule.

[85]

Stilhed efter stormen

Elias' skjulested i hulen ved Horebs bjerg var ukendt for mennesker, men Gud vidste, hvor han var. Den trætte og modløse profet blev ikke overladt til at kæmpe imod mørkets magter alene. Gud satte sig i forbindelse med Elias ved indgangen til den hule, hvor han havde søgt ly. Der kom en vældig engel for at spørge, hvad han trængte til, og for at sætte ham ind i Guds planer med Israel.

Elias kunne først fuldføre sit arbejde for dem, der var blevet forledt til at tilbede Baal, når han havde lært at stole ubetinget på Gud. Den store sejr på Karmels top havde banet vej for endnu større sejre, men Jesabels trussel forhindrede Elias i at benytte de gyldne anledninger. Det gjaldt om, at Guds tjener blev klar over, hvor svag hans nuværende stilling var i sammenligning med den fremtrædende plads, som Herren ønskede, at han skulle indtage.

Gud stillede sin prøvede tjener dette spørgsmål: »Hvad er du her efter, Elias?« Jeg sendte dig til bækken Krit og senere til enken i Zarepta. Jeg befalede dig at vende tilbage til Israel og træde frem for afgudspræsterne på Karmel. Jeg gav dig styrke til at løbe foran kongens vogn til Jizreels port. Men hvem har budt dig at flygte ud i denne ørken? Hvilket ærinde har du her?

I sin sjælekvide sagde Elias: »Jeg har været fuld af nidkærlighed for Herren, Hærskarers Gud, fordi israelitterne har forladt din pagt; dine altre har de nedbrudt, og dine profeter har de ihjelslået med sværd! Jeg alene er tilbage, og nu står de mig efter livet!«

Engelen bød nu profeten gå ud af hulen og stille sig på bjerget for Herrens åsyn for at lytte til hans ord. »Og se, Herren gik forbi, og et stort og stærkt vejr, der sønderrev bjerge og sprængte klipper, gik foran Herren, men Herren var ikke i vejret. Efter vejret kom der et jordskælv, men Herren var ikke i jordskælvet. Efter jordskælvet kom der ild, men Herren var ikke i ilden. Men efter ilden kom der en stille, sagte susen, og da Elias hørte den, hyllede han sit hoved i sin kappe og gik ud og stillede sig ved indgangen til hulen.«

Gud åbenbarede sig ikke for sin tjener i al sin magt og væld, men i en »stille, sagte susen«. Han ville lære Elias, at det ikke altid er det arbejde, som syner mest udadtil, der tjener hans vilje bedst. Stormen rasede, lynene glimtede, og en fortærende ild fejede forbi, mens Elias ventede på, at Herren skulle åbenbare sig; men Gud var ikke i alt dette. Da den stille, sagte susen hørtes, tilhylede profeten sit hoved, for nu var Herren nær. Hans ophidselse havde lagt sig, og han var ganske rolig og ydmyg. Nu vidste han, at han altid ville få hjælp i nødens tid, hvis han stolede tillidsfuldt og urokkeligt på Gud.

[86]

Det er ikke altid den lærdeste fremstilling af Guds sandhed, der overbeviser sjælen og får et menneske til at omvende sig, Menneskehjertet påvirkes ikke af veltalenhed eller logik, men af Helligåndens blide, dragende magt, som arbejder roligt, men sikkert for at forvandle og udvikle karakteren. Det er Guds ånds stille, sagte indflydelse, som formår at forvandle hjertet.

Røsten spurgte atter: »Hvad er du her efter, Elias?« og profeten svarede på ny: »Jeg har været fuld af nidkærlighed for Herren, Hærskarers Gud, fordi israelitterne har forladt din pagt; dine altre har de nedbrudt, og dine profeter har de ihjelslået med sværd! Jeg alene er tilbage, og nu står de mig efter livet!«

Herren svarede Elias, at synderne i Israel ikke ville undgå deres straf. Der ville blive udvalgt nogle mænd til at fuldbyrde Guds vilje og straffe den afgudsdyrkende nation. Der forestod endnu en vanskelig opgave, før alle havde fået lejlighed til at stille sig på den sande Guds side. Elias skulle vende tilbage til Israel og hjælpe til med at gennemføre en reformation,

»Vend tilbage ad den vej, du kom,« befalede Herren Elias, »og gå til ørkenen ved Damaskus; gå så hen og salv Hazael til konge over Aram, salv Jehu, Nimsjis søn, til konge over Israel og salv Elisa, Sjafats søn, fra Abel-Mehola til profet i dit sted! Den, der undslipper Hazael's sværd, skal Jehu dræbe, og den, der undslipper Jehu's sværd, skal Elisa dræbe.«

Elias troede, at han var den eneste i hele Israel, der tilbad den sande Gud, men han, der læser alles hjerte, fortalte profeten, at der var mange andre, der var vedblevet at tjene Herren i frafaldets lange år. »Jeg vil lade syv tusinde blive tilbage i Israel,« sagde Gud, »hvert knæ, der ikke har bøjet sig for Baal, og hver mund, der ikke har kysset ham.«

Der kan hentes mange lærdomme fra Elias erfaring på denne tid, hvor han havde mistet modet og tilsyneladende var slået ud. Disse lærdomme er af uvurderlig betydning for Guds tjenere i denne tid, hvor der råder en udbredt ligegyldighed for lov og ret. Frafaldet i dag minder meget om frafaldet i Israel på profeten Elias tid. I dag følger de store masser Baal ved at sætte det menneskelige over det guddommelige, lovprise folkets førere, tilbede mammon og sætte videnskaben højere end åbenbaringens sandheder. Tvivl og vantro øver deres skadelige indflydelse på sind og hjerte, og mange sætter menneskelige teorier i Guds ords sted. Der slås offentligt til lyd for, at fornuften bør stå over ordets undervisning. Man hævder, at Guds lov, som er retfærdighedens guddommelige målestok, ikke gælder. Sandhedens store fjende arbejder med forførerisk magt for at få mænd og kvinder til at anbringe det, som menneskene selv har skabt, på den plads, der tilkommer Gud, og til at glemme det, som han har givet menneskene til deres lykke og frelse.

[87]

Skønt dette frafald er meget udbredt, er det dog ikke universelt. Det er ikke hele verden, der ligger i lovløshed og synd, og det er ikke hele menneskeheden, der har stillet sig på fjendens side. Gud har mange tusinder, der ikke har bøjet knæ for Baal mange, som ønsker at få et mere indgående kendskab til Kristus og loven, mange, som til trods for omstændighederne håber, at Jesus snart vil komme for at gøre ende på synd og død. Der er også mange, der har tilbedt Baal uden selv at være klar over det, og Guds Ånd arbejder stadig med disse mennesker. Sådanne behøver en personlig håndsækning af de mennesker, der kender Gud og hans ords kraft. I denne tid burde alle Guds børn være travlt optaget af at hjælpe andre. Guds engle vil ledsage dem, der kender den bibelske sandhed og forsøger at finde de mænd og kvinder, som længes efter lys og ingen behøver at være bange for at gå fremad, når englene er med. Mange vil opgive afgudsdyrkelsen og begynde at tjene den levende Gud, takket være gudfrygtige tjeneres trofaste indsats. Mange vil ophøre med at vise ærbødighed for de ting, som er skabt af mennesker, og vil uforfærdet stille sig på Guds og hans lovs side.

Mangt og meget afhænger af pålidelige og loyale menneskers utrættelige indsats. Det er derfor, at Satan gør sig enhver tænkelig anstrengelse for at forhindre, at Guds vilje fuldbyrdes ved lydige menneskers hjælp. Han får nogle til at tabe deres høje og hellige

hverv af syne, så de lader sig nøje med denne verdens glæder. Han tilskynder dem til at leve i magelighed eller flytte fra egne, hvor de kunne gøre meget godt, til steder, hvor de kan opnå større verdslige fordele. Atter andre gør han modløse, så de svigter deres pligt på grund af modstand og forfølgelse. Men Himmelen omfatter alle disse med den ømmeste omhu. Spørgsmålet: »Hvad er du her efter?« bliver stillet hvert eneste af Guds børn, som sjælefjenden har fået til at tie. Jeg har befalet dig at drage ud i al verden og forkynde evangeliet for at gøre et folk rede til Guds store dag. Hvorfor er du her? Hvem har sendt dig herhen?

Det var Kristi glæde at se syndere blive frelst, og det var denne glæde, der holdt ham oppe under alle hans lidelser. Alle hans efterfølgere burde eje den samme glæde, og denne burde være deres drivkraft. De, der har blot den ringeste forståelse af, hvad forløsningen betyder for dem og deres medmennesker, vil til en vis grad kunne fatte menneskehedens uhyre behov. Når de ser den moralske og åndelige fattigdom hos de tusinder, der lever i skyggen af en frygtelig dom, vil deres hjerte blive grebet af medlidenhed, og fysiske lidelser vil blive for intet at regne.

Spørgsmålet: »Hvad er du her efter?« stilles både familier og enkeltpersoner. I mange menigheder findes der familier, som er grundfæstede i Guds ords sandheder. Disse kunne øve en langt større indflydelse ved at flytte til steder, hvor der er brug for et arbejde af den art, som netop de kan udføre. Gud har brug for kristne familier, som vil rejse til jordens mørke egne og arbejde forstandigt og udholdende for mennesker, som lever i åndeligt mørke. Det kræver personlige ofre at besvare dette kald. Sjæle dør uden håb og uden Gud i verden, mens andre mennesker venter på, at alle forhindringer skal blive ryddet af vejen. Der findes mennesker, som er villige til at rejse til usunde egne og lide nød og savn blot for at skaffe sig verdslige fordele og erhverve sig kundskaber. Hvor er de, der vil gøre det samme for at fortælle andre om Frelseren?

Der er ikke noget bemærkelsesværdigt i, at åndelige kæmper bliver modløse og fortvivlede, når de kommer ud for vanskeligheder og et stort pres, og at de til tider synes, at livet er så trist, at de ikke ønsker at leve længer. Når det sker, bør de huske, at en af de største profeter, der har levet, flygtede for en rasende kvindes vrede. Han var træt og udkørt efter flugten, nedbøjet af dyb skuffelse og bad

om at måtte dø. Men det var, da håbet var ude og hans livsgerning syntes at skulle slå fejl, at han lærte en af de dyrebareste lektier i sit liv. Da han var svagest, lærte han, at det både er nødvendigt og muligt at stole på Gud under de alder vanskeligste forhold,

De mennesker, der fristes til at fortvivle og give op, mens de bruger deres livsenergi i selvopofrende arbejde, kan hente nyt mod ved at tænke på Elias erfaring. Gud nærer særlig omsorg for og kærlighed til de af sine tjenere, hvis iver ikke bliver påskønnet eller forstået på rette måde, hvis råd og irettesættelser ringeagtes, og hvis bestræbelser for at fremkalde en reform gengældes med had og modstand.

Satan frister menneskesjælen mest, når den er svagest. Han håbede også at kunne besejre Guds Søn ved hjælp af denne taktik, fordi han havde benyttet den til at vinde så mange sejre over mennesket. Mange af retfærdighedens tapre forsvarere gav efter for fristelsen, efter at deres viljekraft og tro var blevet svækket. Det var, da Moses var kørt træt efter fyrre års ørkenvandring og kamp mod folkets vantro, at han et øjeblik slap sit tag i den Almægtige. Han svigtede netop på grænsen til Det forjættede land. Det gik Elias på samme måde. Den mand, som havde stølet på Herren i tørkens og hungersnødens år han, som var trådt uforfærdet frem for Akab, og som under den store prøve på Karmel havde stået over for den israelitiske nation som den sande Guds eneste vidne han lod frygt for døden besejre troen på Gud under et øjebliks træthed.

Det samme gentager sig i dag. Det er, når vi er plaget af tvivl, udsat for vanskeligheder eller hjemløst af fattigdom eller modgang, at Satan forsøger at rokke vor tro på Gud. Det er i disse situationer, at han minder os om vore fejltagelser og frister os til at tvivle på Gud og spørge, om han stadig elsker os. Derved håber han at kunne slå modet ned hos sjælen og skille os fra Gud.

De mennesker, der står i forreste frontlinje og af Helligånden tilskyndes til at udføre en speciel gerning, vil ofte komme ud for en reaktion, når presset er forbi. Fortvivlelse kan få selv den mest heltedige tro til at rokke og den stærkeste vilje til at skælve. Men Gud forstår alt og viser stadig medfølelse og kærlighed. Han læser hjertets motiver og tanker. Lederne i Guds værk bør lære at vente tålmodigt og at bevare troen, når alt ser mørkt ud. Himmelen vil ikke svigte dem på modgangens dag, Ingen er tilsyneladende så håbløst

stillet, men i virkeligheden så uovervindelig som den sjæl, der føler sin intethed, men stoler fuldt og fast på Gud.

Men beretningen om, hvorledes Elias lærte at genvinde troen på Gud i prøvelsens stund, er ikke blot skrevet for mænd i ansvarsfulde stillinger. Han, der var Elias styrke, formår at holde hvert eneste af sine kæmpende børn oppe, hvor svagt det end er. Han venter troskab af hvert eneste af dem og skænker styrke i forhold til det enkelte barns behov. Mennesket formår intet som helst i sin egen styrke, men ved Guds hjælp kan det besejre det onde og hjælpe andre at sejre. Satan kan aldrig overvinde det menneske, der gør Gud til sin tilflugt. »Kun hos Herren« skal man sige, »er retfærd og styrke.« Es. 45,24.

[89]

Medkristne! Satan kender din svaghed. Klyng dig derfor til Jesus. Hvis du bliver i Guds kærlighed, kan du bestå alle prøver. Kun Kristi retfærdighed kan give dig styrke til at holde den ondskabs flodbølge tilbage, der skyller hen over verden. Føj tro til din erfaring. Tro gør alle byrder lette og fjerner al træthed. Hvis du vedbliver at stole på Gud, kan du få indsigt i forhold, som nu er en gåde for dig. Fortsæt i tro din vandring på den sti, som han har afstukket. Der vil komme prøvelser, men gå blot fremad. Derved vil din tro blive styrket, og du vil blive skikket til din gerning. Bibelen er ikke blot skrevet, for at vi skal læse i den og undres. Den er skrevet, for at vi skal komme i besiddelse af den samme tro, som var virksom i Guds tjenere fordem. Herren vil ikke virke på en mindre iøjnefaldende måde nu end den gang, hvis blot der er trosfyldte hjerter, som han kan fylde med sin kraft.

De ord, der blev sagt til Peter, gælder i lige så høj grad os: »Satan begærede jer for at sigte jer som hvede. Men jeg bad for dig, at din tro ikke må glippe.« Luk. 22,31-32. Kristus vil aldrig forlade dem, som han er død for. Vi kan forlade ham og blive overvældet af fristelser, men Kristus vil aldrig forlade en eneste af dem, som han har givet sit eget liv for at løskøbe. Hvis vort åndelige syn kunne skærpes, ville vi se nedbøjede og sørgende sjæle mennesker, der er udsat for et vældigt pres, som en tunglastet høstvogn, og er nær ved at bukke under i modløshed. Men vi ville også se engle flyve hastigt hen for at hjælpe disse fristede mennesker. Vi ville se dem drive ondskabens hære tilbage og give dem fast grund under fødderne. De kampe, der udkæmpes mellem de to hære, er lige så virkelige som de kampe,

der udkæmpes mellem hærene i denne verden, og udfaldet af denne åndelige kamp har evige følger.

I profeten Ezekiels syn var der noget ligesom menneskehænder under kerubernes vinger. Guds tjenere skal lære heraf, at det er Guds kraft, der bringer fremgang. De skal ikke føle, at Guds værk er afhængigt af dem. Det er ikke overladt til svage mennesker at bære dette store ansvar, Guds værk vil blive ledet af ham, som ikke slumrer, men bestandig arbejder for at fuldbyrde sin vilje. Han vil krydse onde menneskers planer og bringe forvirring blandt dem, som pønser på at gøre hans folk fortræd, Den store Konge, Hærskarers Herre, troner mellem keruberne, og han beskytter stadig sit folk midt i den strid og uro, som råder mellem nationerne. Hans folk er trygt i hans hænder, når kongers fæstninger styrter omkuld og vredens pile

[90] gennemborer hans fjenders hjerte.

I Elias' ånd og kraft

I de lange århundreder, som er forløbet siden Elias' tid, har hans livsgerning inspireret og opildnet de mennesker, som er blevet kaldet til at forsvare rettens sag midt i frafaldet. Dette har en særlig betydning for os, »til hvem de sidste tider er kommet« (1Kor. 10,11). Historien gentager sig. Der findes også mangan Akab og Jesabel i verden i dag. Nutiden er præget af afgudsdyrkelse i lige så høj grad som Elias tid. Der er måske ingen synlige afgudstempler, og der er måske heller ingen billeder, som menneskene kan fæste deres øje på, men alligevel følger de efter denne verdens guder rigdom, berømmelse, forlystelser og de populære teorier, som går ud på, at menneskene blot kan følge deres uigenfødte hjertes tilbøjeligheder. Utallige mennesker har en helt forkert opfattelse af Gud og hans egenskaber og tjener lige så bogstaveligt en falsk gud som baalsdyrkerne. Selv blandt bekendende kristne er der mange, der hylder principper, som er fuldstændig i strid med Gud og hans sandhed. Derved tilskyndes de til at forkaste den guddommelige sandhed og ophøje menneskers ideer.

Nutidens tankegang er gennemsyret af vantro og frafald. Tiden anses for at være oplyst, fordi menneskene kender sandheden, men i virkeligheden er den forankret i blind formastelse. Der lægges stor vægt på menneskelige teorier, og disse anbringes på den plads, som tilkommer Gud og hans lov. Satan frister både mænd og kvinder til at være ulydige og lover dem, at de derved vil opnå en frihed og frigørelse, så de bliver som guder. Menneskene sætter sig op imod Guds tydelige ord. Ligesom afgudsdyrkerne stiller de menneskelig visdom i første række og giver den guddommelige åbenbaring en mere underordnet plads. Menneskenes sind er blevet formørket og forvirret, fordi de har levet, som det er skik og brug i den. Som følge heraf synes de fuldstændig at have mistet evnen til at skelne mellem lys og mørke, sandhed og vildfarelse. De har fjernet sig så meget fra den rette vej, at de tror mere på en lille gruppe såkaldt filosofers meninger end på Bibelens sandheder. Det synes, som om

[91] de henstillinger og løfter, der findes i Guds ord, og de advarsler, som det giver imod ulydighed og afguderier, ikke formår at smelte deres hjerte. De anser en Paulus, en Peters og en Johannes tro for at være gammeldags og mystisk og mener ikke, at den har noget værd for moderne, intelligente tænkere.

Gud gav menneskeheden sin lov, for at de skulle blive lykkelige og opnå evigt liv ved at leve efter den. Satan kan kun gøre sig håb om at krydse Guds planer, hvis han kan få mænd og kvinder til at overtræde denne lov. Derfor har han uophørligt bestræbt sig på at stille den i et falsk lys og forringe dens betydning. Kronen på værket er hans forsøg på at forandre selve loven, så at menneskene overtræder den, samtidig med at de bekender sig til at adlyde den.

En skribent har sammenlignet forsøget på at forandre Guds lov med en gammel, ondsindet skik, som gik ud på at dreje skiltet ved et vejkryds, så det viste den forkerte vej. Dette trick bragte ofte de vejfarende i store vanskeligheder.

Gud har opstillet et vejskilt for de mennesker, som rejser gennem denne verden. På skiltets ene viser stod der, at villig lydighed mod Skaberen var vejen til lykke og liv, og på den anden viser stod der, at ulydighed var vejen til elendighed og død. Vejen til lykke var markeret lige så tydeligt som vejen til tilflugtsbyerne på det gamle Israels tid. Men den store fjende af alt godt har i et kritisk øjeblik i menneskehedens historie drejet vejskiltet rundt, og mangfoldige mennesker er gået vild.

Herren meddelte israelitterne følgende ved Moses: »Fremfor alt skal I holde mine sabbatter, thi sabbatten er et tegn mellem mig og eder fra slægt til slægt, for at I skal kende, at jeg Herren er den, der helliger eder. I skal holde sabbatten, thi den skal være eder hellig; den, som vanhelliger den, skal lide døden, ja enhver, som udfører noget arbejde på sabbatsdagen, skal lide døden. Israelitterne skal holde sabbatten, så at de fejrer sabbatten fra slægt til slægt som en evig gyldig pagt. Den skal være et tegn til alle tider mellem mig og israelitterne. Thi i seks dage gjorde Herren himmelen og jorden, men på den syvende hvilede han og vederkvægede sig.« 2Mos. 31,13 17.

Herren siger klart og tydeligt i disse ord, at lydighed er vejen til Guds stad, men syndens menneske har vendt vejskiltet, så det peger i den forkerte retning. Han har indført en falsk hviledag og

fået mænd og kvinder til at tro, at de adlyder Skaberens bud ved at hvile på denne dag,

Gud har sagt, at den syvende dag er sabbat for Herren. Da himmelen og jorden var skabt, ophøjede han denne dag til minde om skaberværket. Gud hvilede på den syvende dag »efter det værk, han havde udført« og han »velsignede den syvende dag og helligede den«. 1Mos. 2,1 3.

Da Guds folk drog ud af Ægypten, blev deres opmærksomhed på en særlig måde henledt på sabbatten. Under israeliternes trældom havde fogederne forsøgt at tvinge dem til at arbejde om sabbatten ved at kræve mere og mere arbejde af dem hver uge. Arbejdsforholdene blev gentagne gange gjort vanskeligere og vanskeligere. Men israelitterne blev udfriet af trældommen og ført til et sted, hvor de uforstyrret kunne holde alle Guds bud. Loven blev forkyndt på Sinaj, og Moses fik udleveret en kopi af den på to stentavler, »beskrevet med Guds finger«. 2Mos. 31,18. I de knapt fyrre år, ørkenvandringen varede, blev israelitterne til stadighed mindet om Guds hviledag. Det skete på den måde, at der ikke faldt manna på den syvende dag, mens den dobbelte portion, som faldt på beredelsesdagen, holdt sig frisk ved et mirakel. [92]

Inden israelitterne drog ind i Det forjættede Land, formanede Moses dem til at tage »vare på hviledagen« og »holde den hellig«. 5Mos. 5,12. Det var Herrens hensigt, at Israel trofast skulle holde sabbatsbudet for til stadighed at blive mindet om deres ansvar over for ham som deres skaber og forløser, Så længe de holdt sabbatten i den rette ånd, ville afgudsdyrkelse være udelukket, men hvis denne del af tibudsloven blev tilsidesat og erklæret for ophævet, ville menneskene glemme Skaberens og dyrke andre guder. »Også mine sabbatter gav jeg dem,« sagde Gud, »for at de skulle være et tegn mellem mig og dem, at det skal kendes, at jeg, Herren, er den, som helliger dem.« Men »de lod hånt om mine lovbud og vandrede ikke efter mine anordninger, men vanhelligede mine sabbatter; thi deres hjerte holdt sig til deres afgudsbilleder«. Da han appellerede til dem om at komme tilbage til ham, henledte han på ny deres opmærksomhed på betydningen af at holde sabbatten hellig. »Jeg, Herren, er eders Gud!« sagde han. »Følg mine anordninger og tag vare på at holde mine lovbud; hold mine sabbatter hellige, så de bliver et tegn

mellem mig og eder, at det må kendes, at jeg, Herren, er eders Gud.« Ez. 20,12 20.

Da Herren henledte Judas opmærksomhed på de synder, som var skyld i, at de til sidst blev ført i fangenskab i Babylon, sagde han: Du »vanhelliger mine sabbatter«, »Derfor udøser jeg min vrede over dem, med min harmes ild tilintetgør jeg dem; deres færd lader jeg komme over deres hoved.« Ez. 22,8. og 31.

Da folket overtrådte sabbatten under Jerusalems genopbygning, spurgte Nehemias dem strengt: »Har ikke vor Gud bragt al denne ulykke over os og over denne by, fordi eders fædre handlede således? og I bringer endnu mere vrede over Israel ved at vanhellige sabbatten!«

Da Kristus var på jorden, understregede, han sabbatsbudets gyldighed. I hele sin undervisning behandlede han den forordning, som han selv havde indført, med ærbødighed. På hans tid havde menneskene i den grad gjort sabbatten til et vrængbillede af, hvad den burde være, at den snarere afspejlede egenkærlige og tyranniske menneskers karakter end Guds væsen. Kristus forkastede den falske lære, som var blevet indført af mennesker, som hævdede, at de kendte Gud, mens de i virkeligheden dannede et vrængbillede af ham, Skønt rabbinerne behandlede Kristus med et uforsonligt fjendskab, rettede han sig ikke i mindste måde efter deres krav, men holdt sabbatten i overensstemmelse med Guds lov uden at se til højre eller venstre.

Han viste sin ærbødighed for Guds lov på en måde, som ikke var til at tage fejl af. »Tro ikke, at jeg er kommen for at nedbryde loven eller profeterne,« sagde han, »jeg er ikke kommen for at nedbryde, men for at fuldkomme. Thi sandelig siger jeg eder: før himmelen og jorden forgår, skal end ikke det mindste bogstav eller en tøddel af loven forgå før det er sket alt sammen. Derfor: Den, der bryder et af de mindste blandt disse bud og lærer menneskene således, han skal kaldes den mindste i Himmeriget; men den, der holder dem og lærer andre dem, han skal kaldes stor i Himmeriget.« Matt. 5,17 19.

[93]

Den store fjende, som ikke kan tåle, at menneskene er lykkelige, har i den kristne tidsalder gjort hviledagen, som omtales i det 4. bud, til genstand for sine særlige angreb. Satan siger: »Jeg vil modarbejde Guds planer. Jeg vil give mine efterfølgere magt til at tilsidesætte det minde, som Gud har indstiftet, sabbatten, ugens syvende dag. Derved vil jeg give menneskene det indtryk, at den dag, som Gud

velsignede og helligede, er blevet forandret. Denne dag skal ikke blive ved at leve i menneskenes sind. Jeg vil udlette mindet om den. I stedet vil jeg indsætte en dag, som Gud ikke har anerkendt, og som ikke kan være et tegn mellem Gud og hans folk. Jeg vil tilskynde dem, der anerkender denne dag, til at overføre den velsignelse, som Gud skænkede den syvende dag, hertil.

Jeg vil ophøje mig selv ved hjælp af min viceregent. Den første dag vil blive ophøjet til hviledag, og den protestantiske verden vil betragte den falske hviledag som ægte. Jeg vil bringe Guds lov i foragt ved at få menneskene til at ophøre med at holde den hviledag, som Gud indstiftede. Jeg vil overføre ordene: »Et tegn mellem mig og eder fra slægt til slægt, < til min hviledag.

På den måde kommer verden til at tilhøre mig. Jeg bliver jordens hersker og verdens fyrste, Jeg vil øve en sådan kontrol over de mennesker, som jeg har i min magt, at Guds hviledag bliver genstand for åbenlys foragt. Et tegn ? Jeg vil gøre overholdelsen af den syvende dag til et tegn på opsætsighed imod myndighederne i verden. Der vil blive vedtaget så strenge love, at mænd og kvinder simpelt hen ikke tør holde den syvende dag hellig. Af frygt for at komme til at mangle mad og tøj vil de overtræde Guds lov sammen med, den øvrige verden. Jeg bliver verdens hersker.«

Det var fjendens hensigt at forandre tider og lov ved at indføre en falsk hviledag, Men er det virkelig lykkedes ham at forandre Guds lov? Det 31. kapitel i 2Mosebog giver svaret. Han, der er den samme i går, i dag, ja til evig tid, har sagt om den syvende dag: »Sabbatten er et tegn mellem mig og eder fra slægt til slægt.« »Den skal være et tegn til alle tider.« 2Mos. 31,13. og 17. Vejskiltet er blevet drejet og peger den forkerte vej, men Gud har ikke forandret sig. Han er stadig Israels vældige Gud. »Se, som dråbe på spand er folkene, at regne som fnug på vægt, som et gran vejer fjerne strande. Libanon giver ej brændsel, dets dyr ej brændoffer nok. Alle folk er som intet for ham, for luft og tomhed at regne.« Es. 40,15 17. Han er lige så nidkær for sin lov nu som på Akabs og Elias tid.

Men denne lov tilsidesættes på det groveste. Verden gør i dag åbent oprør imod Gud. Den nulevende slægt er i sandhed fyldt af trods, utaknemmelighed, formalisme, hykleri, stolthed og frafald. Menneskene lader hånt om Bibelen og hader sandheden. Jesus er vidne til, at hans lov forkastes, at hans kærlighed foragtes, og at hans

sendebud behandles med ligegyldighed. Han har talt til menneskene igennem sine velsignelser, men menneskene har ikke værdsat dem; han har talt ved hjælp af advarsler, men menneskene har ikke givet agt på dem. Menneskesjælens forgårde er blevet gjort til en kræmmerbod. Egoisme, misundelse, stolthed og ondskab har gode vækstbetingelser.

[94] Der er mange, der ikke betænker sig på at spotte Guds ord. Man gør nar af de mennesker, som tror bogstaveligt på det. Der er en tiltagende foragt for lov og orden, og den kan føres direkte tilbage til overtrædelsen af Guds tydelige bud. Når menneskene forlader lydighedens vej, bliver følgen voldshandlinger og forbrydelser. Man behøver blot at betragte de kummerlige forhold, hvorunder de store masser lever, som tilbeder i afgudstemplerne og forgæves søger efter lykke og fred.

Se, hvorledes sabbatsbudet tilsidesættes næsten overalt! Læg også mærke til, hvor skinhellige mennesker kan være. De samme personer, som vedtager love for at værne om den første ugedags formodede hellighed, legaliserer samtidig drikkeriet. Her tænkes på søndagslovgivning og udstedelse af spiritusbeilling i U. S. A. De gør sig klogere end det skrevne ord og forsøger at tvinge menneskenes samvittighed, men billiger samtidig et onde, som nedværdiger og ødelægger de væsener, som er skabt i Guds billede. Det er Satan selv, der står bag en sådan lovgivning. Han ved udmærket godt, at Guds forbandelse hviler over dem, der sætter menneskelige love over guddommelige love, og han gør alt, hvad der står i hans magt, for at føre mennesker ind på den brede vej, som ender i fortabelse.

Menneskene har ophøjet menneskelige meninger og forordninger så længe, at så godt som hele verden tilbeder afguder. Han, der har forsøgt at forandre Guds lov, benytter ethvert tænkeligt kneb for at få mænd og kvinder til at gøre front imod Gud og det symbol, som kendetegner de retfærdige. Men Herren vil ikke vedblive at tillade, at hans lov overtrædes og foragtes. Det kan ikke fortsat ske ustraffet. Der kommer en tid, da mennesket skal slå sine stolte øjne ned, da »mændenes hovmod skal bøjes, og Herren alene være høj«. Es. 2,11. Mennesker kan være skeptiske og latterliggøre Guds lovs krav. Verdslighedens ånd kan besmitte de mange og beherske de få. Guds sag kæmper måske for sin eksistens og klarer sig kun ved

store anstrengelser og stadige ofre, men trods alt vil sandheden dog opleve en herlig sejr til sidst.

Når Guds værk skal afsluttes på jorden, vil Guds lov atter blive ophøjet. Falske religioner kan dominere, lovløsheden kan være stor, kærligheden kan blive kold hos de mange, menneskene kan glemme Golgatas kors, og hele verden kan blive skjult af et mørke så sort som et sørgeflor, ja, hele verden kan gå til angreb på sandheden, og der kan dannes den ene sammensværgelse efter den anden for at gøre det af med Guds folk, men i den største krisetime vil Elias Gud lade menneskelige redskaber stå frem og forkynde et budskab, som ikke kan bringes til tavshed. Deres irettesættende røst vil blive hørt i de store byer og på steder, hvor menneskene har talt kraftigst imod den Allershøjeste. Mænd, som er udvalgt af Gud, vil modigt fordømme kirkens forening med verden. De vil indtrængende anmode mænd og kvinder om ikke at vise ærbødighed for en forordning, som er indført af mennesker, men holde den sande hviledag. I alle lande vil de forkynde dette budskab: »Frygt Gud og giv ham ære; thi nu er hans doms time kommet. Ja, tilbed ham, som har skabt himmelen og jorden og havet og kildevældene,« »Hvis nogen tilbeder dyret og dets billede og tager dets mærke på sin pande eller på sin hånd, så skal han drikke af Guds harmes vin, som er skænket ublandet i hans vredes bæger.« Åb. 14,7 10.

Gud vil ikke bryde sin pagt, og han vil heller ikke ændre det, som er gået over hans læber. Hans ord står fast for evigt. Det er lige så urokkeligt som hans trone. Denne pagt vil blive lagt frem i dommen, klart og tydeligt nedskrevet med Guds finger, og hele verden vil blive stillet for den Almægtiges domstol og få sin dom. [95]

Grænsen mellem Guds folk, som holder hans bud, og de mennesker, som tilbeder falske guder, er lige så tydelig i dag som på Elias tid. »Hvor længe vil I blive ved at halte til begge sider?« råbte Elias. »Er Herren Gud, så hold eder til ham, og er Baal Gud, så hold eder til ham!« 1Kong. 18,21. Nutidens budskab lyder således: »Faldet, faldet er Babylon« »Drag ud fra hende, mit folk! for at I ikke skal gøre jer delagtige i hendes synder og rammes af hendes plager. Thi hendes synder har hobet sig op, så de når til himmelen, og Gud har kommet hendes uretfærdigheder i hu.« Åb. 18,2. og 4 5.

Den tid er ikke fjern, da hver eneste sjæl vil blive stillet på prøve. Man vil tvinge os til at holde den falske hviledag. Kampen vil

komme til at stå imellem Guds bud og menneskers bud. Til den tid vil de, der gradvis har rettet sig efter verdens krav og efterlignet dens skikke, give efter for myndighederne for at undgå hån og foragt og truslen om fængsling og død. Da vil guldets glans blive skilt fra slagterne og den sande gudsfrygt vil adskille sig tydeligt fra en gudsfrygt, som kun er et skin. Da vil mangel på stjerne, som vi har beundret for dens glans, slukkes. De, der har båret de hellige klæder uden at være iklædt Kristi retfærdighed, vil da stå i deres nøgenheds skam.

I alle jordens lande findes der mennesker, som ikke har bøjet knæ for Baal. Når mørke skjuler jorden og dunkelhed folkene, vil disse trofaste sjæle skinne som himmelens stjerner, der kun er synlige om natten. I det hedenske Afrika, i de katolske lande i Europa og Sydamerika, i Kina, Indien, på øerne i havet og i alle de mørke afkroge af jorden har Gud en funklende hær af udvalgte, som vil skinne midt i mørket og over for en falden verden klart åbenbare den forvandlende kraft, som findes i lydighed imod hans lov. Ja, allerede nu kan man se dem i alle lande og blandt alle tungemål og folk, og når frafaldet er størst og Satan gør sin største anstrengelse for at få »alle, både små og store, rige og fattige, frie og trælle« til under trussel om dødsstraf at give sig selv et mærke som tegn på, at de holder en falsk hviledag, vil disse trofaste, »Guds dadelfrie børn« som er »ulastelige og uden svig«, skinne »som himmellys i verden«. Åb. 13,16; Fil. 2,15. Jo mørkere natten er, jo klarere vil de skinne. Elias påtog sig et mærkeligt hverv, da han ville tælle Israel, mens det frafaldne folk hjemsoegtes af Guds straffedomme. Han kunne kun finde én på Herrens side. Men da han sagde: »Jeg alene er tilbage, og nu står de mig efter livet,« overraskede Herren ham ved at sige: »Jeg vil lade syv tusinde blive tilbage i Israel, hvert knæ, der ikke har bøjet sig for Baal.« 1Kong. 19,14. og 18.

Mennesker bør heller ikke forsøge at tælle Israel i dag, men hvert menneske bør have et hjerte, som er fyldt af medfølelse, et hjerte, der ligesom Kristi hjerte higer efter at frelse en fortabt verden.

Josafat - Judas konge

Før Josafat blev konge i en alder af fem og tredive år, havde han haft et forbillede i den gode kong Asa, som i næsten alle krisesituationer havde gjort, »hvad der var ret i Herrens øjne«. 1Kong. 15,11. Josafat »vandrede nøje i sin fader Asas spor og veg ikke derfra« i de fem og tyve fremgangsrige år, han regerede. Josafat bestræbte sig på at styre riget klogt og forsøgte derfor at overtale sine undersåtter til at afholde sig fuldstændig fra afgudsdyrkelse. Der var dog mange, der »blev ved at ofre og tænde offerild på højene«. 1Kong. 22,43. Kongen ødelagde ikke disse offersteder på en gang, men søgte fra første færd at beskytte Juda imod de synder, som var mest fremtrædende i nordriget på Akabs tid. Josafat var i mange år konge samtidig med Akab. Personligt var Josafat tro over for Gud. Han »søgte ikke hen til baalerne, men til sin faders Gud og fulgte hans bud og gjorde ikke som Israel«. Takket være denne troskab var Herren med ham og grundfæstede »kongedømmet i hans hånd«. 2Krøn. 17,3 5.

»Hele Juda bragte Josafat gaver, så han vandt stor rigdom og ære. Da voksede hans mod til at vandre på Herrens veje.« Som tiden gik og reformarbejdet skred frem, udryddede kongen »offerhøjene og asjerastøtterne i Juda«. 5-6. vers. »De sidste af mandsskøgerne, som var tilbage fra hans fader Asas tid, udryddede han af landet.« 1Kong. 22,46. Judas indbyggere blev således gradvis befriet for mange af de farer, som alvorligt havde truet med at hindre deres åndelige udvikling.

I hele riget trængte folket til at blive undervist i Guds lov. Det var en forudsætning for deres tryghed, at de forstod denne lov. Hvis de indrettede deres liv efter dens forskrifter, ville de blive loyale både over for Gud og deres medmennesker. Dette var Josafat klar over, og han traf derfor forberedelser til at give folket en grundig undervisning i den hellige skrift. Øversterne, som havde ansvaret for de forskellige dele af riget, fik påbud om at lade præsterne give folket en grundig undervisning. Disse lærere, som var udnævnt af kongen, arbejdede under direkte tilsyn af øversterne og underviste i

[97]

Judas byer. 2Krøn. 17,7 9. Mange bestræbte sig på at lære Guds krav at kende og på at bortskaffe synden, og resultatet blev en vækkelse.

Meget af den fremgang, som Josafat havde som konge, skyldtes, at han tog dette kloge skridt for at afhjælpe sine undersåtters åndelige behov. Der er store fordele ved at være lydige imod Guds lov. Når mennesker lever efter Guds bud, modtager de en forvandlende kraft, som skænker dem fred og god vilje. Hvis Guds ords undervisning fik lov at kontrollere hver eneste mands og kvindes liv, og hvis dette ord fik lov at lægge en dæmper på sind og hjerte, ville de ondt, som findes blandt nationerne og i samfundslivet, ophøre med at eksistere. Fra hvert hjem burde der udgå en indflydelse, som gav mænd og kvinder åndelig indsigt og moralsk styrke. Derved ville både nationer og enkeltpersoner blive bragt i en meget fordelagtig stilling.

Josafat havde fred med nabofolkene i mange år. »En Herrens rædsel kom over alle lande og riger rundt om Juda.« 10. vers. Han fik skat og gaver fra Filisternes land og modtog store fåre og gede hjerde fra Arabien. »Således gik det stadig fremad for Josafat, så han til sidst fik meget stor magt; og han byggede borge og forrådsbyer i Juda, og han havde krigsfolk, dygtige krigere Disse stod i kongens tjeneste, og dertil kom de, som kongen havde lagt i de befæstede byer hele Juda over.« 12 19. vers. Josafat blev velsignet med »stor rigdom og hæder« og var i stand til at øve en vældig indflydelse til gunst for sandhed og retfærdighed. 2Krøn. 18,1.

Nogle år efter at Josafat var kommet på tronen han stod da på sin magts tinde samtykkede han i, at hans søn, Joram, giftede sig med Akabs og Jesabels datter Atalja. Herved blev Judas og Israels rige knyttet sammen i et forbund, som ikke var efter Guds vilje, og i en krisetid blev det til ulykke for kongen og mange af hans undersåtter.

Josafat besøgte en gang Israels konge i Samaria. Der blev vist den kongelige gæst fra Jerusalem megen ære, og inden besøget sluttede, blev han overtalt til at drage med Israels konge i krig mod syrerne. Akab håbede, at han kunne generobre Ramot, hvis han og Juda forenede deres styrker. Ramot var en af de gamle tilflugtsbyer, og Akab hævdede, at den med rette tilhørte Israel.

Skønt Josafat i et svagheds øjeblik havde lovet at drage med Israels konge i krig mod syrerne, tilskyndende hans sunde dømmekraft ham til at undersøge, hvad der var Guds vilje med hensyn til

dette felttog. Han sagde til Akab: »Spørg dog først om, hvad Herren siger!« Akab lod nu 400 falske profeter, som var i Samaria, kalde sammen og spurgte dem: »Skal jeg drage i krig mod Ramot i Gilead, eller skal jeg lade være?« De svarede: »Drag derop, så vil Gud give det i kongens hånd!« 4-5. vers.

Josafat var dog ikke tilfreds endnu. Han ville være helt sikker på, hvad der var Guds vilje. »Er her ikke endnu en af Herrens profeter, vi kan spørge?« spurgte han. 6. vers. Akab svarede: »Her er endnu en mand, ved hvem vi kan rådspørge Herren; men jeg hader ham, fordi han aldrig spår mig godt, kun ondt; det er Mika, Jimlas søn.« 1Kong. 22,8. Josafat holdt fast ved, at der skulle sendes bud efter denne mand. Da han kom, og Akab havde besværet ham, at han ikke måtte sige andet end sandheden i Herrens navn, sagde Mika: »Jeg så hele Israel spredt på bjergene som en hjord uden hyrde; og Herren sagde: De folk har ingen herre, lad dem vende tilbage i fred, hver til sit!« 16-17. vers.

[98]

Profetens ord burde have kunnet overbevise kongerne om, at deres plan ikke nød Himmelens billigelse, men ingen af dem følte sig tilskyndet til at rette sig efter advarslen. Akab havde truffet sin beslutning og ville absolut gennemføre den. Josafat havde givet sit æresord »jeg går med i krigen« og ville meget nødig trække sine styrker tilbage efter at have givet et sådant løfte. 2Krøn. 18,3. »Så drog Israels konge og kong Josafat af Juda op mod Ramot i Gilead.« 1Kong. 22,29.

Akab blev ramt af en pil under kampen og døde om aftenen. »Da solen gik ned, gik det råb gennem lejren: ›Enhver drage hjem til sin by og sit land!« 36. vers, Således gik profetens ord i opfyldelse.

Josafat drog tilbage til Jerusalem efter det skæbnesvangre slag. Da han nærmede sig byen, gik profeten Jehu ham i møde og sagde bebrejdende til ham: »Skal man hjælpe de ugudelige? Elsker du dem, der hader Herren? For den sags skyld er Herrens vrede over dig! Noget godt er der dog hos dig, thi du har udryddet asjererne af landet, og du har vendt dit hjerte til at søge Gud.« 2Krøn. 19,2 3.

Josafat benyttede de sidste år af sin regeringstid til at styrke Judas rige nationalt og åndeligt. Han drog »atter ud blandt folket fra Beersjeba til Efraims bjerge og førte dem tilbage til Herren, deres fædres Gud«. 4. vers.

Kongen tog et vigtigt skridt ved at oprette effektive domstole. »Han indsatte dommere i landet i hver enkelt af de befæstede byer i Juda,« og han gav dommerne følgende pålæg: »Se til, hvad I gør, thi det er ikke for mennesker, men for Herren, I fælder dom, og han er hos eder, når I afsiger kendelser. Derfor skal Herrens frygt være over eder! Vær varsomme med, hvad I foretager eder, thi hos Herren vor Gud er der hverken uret eller personsanseelse ej heller tager han imod bestikkelse!« 5 7. vers.

Retssystemet blev yderligere udbygget ved oprettelsen af en appeldomstol i Jerusalem, hvor Josafat indsatte »nogle af levitterne, præsterne og overhovederne for Israels fædrenehuse til at dømme i Herrens sager og i stridigheder mellem Jerusalems indbyggere«. 8. vers.

Kongen opfordrede disse dommere til at være trofaste. »Således skal I gøre i Herrens frygt, sanddruhed og med redeligt hjerte,« sagde han. »Hver gang der forelægges eder en retssag af eders brødre, der bor i deres byer, hvad enten det drejer sig om blodskyld eller om love, anordninger og lovbud, skal I hjælpe dem til rette, at de ikke skal pådrage sig skyld for Herren, så der kommer vrede over eder og eders brødre; gør således for ikke at pådrage eder skyld.

I alle Herrens sager skal ypperstepræsten Amarja være eders foresatte, i alle kongens sager Zebadja, Jisjmaels søn, fyrsten i Judas hus; og levitterne står eder til tjeneste som retsskrivere. Gå nu frimodigt til værket, Herren vil være med enhver, der gør sin pligt.« 9 11. vers.

[99] Idet Josafat således omhyggeligt værnede om sine undersåtters rettigheder og frihed, understregede han, at retfærdighedens Gud, som hersker over alle, tager hensyn til hvert eneste medlem af den menneskelige familie. »Gud står frem i guders forsamling, midt iblandt guder holder han dom.« De, der er indsat til at være hans underdommere, skal skaffe »de ringe og faderløse ret« kende »de arme og nødstedte fri« og »fri dem ud af de gudløses hånd«. Sl. 82,1. og 3 4.

Henimod slutningen af Josafats regeringstid gjorde en fjendtlig hær indfald i Judas rige. Det var med god grund, at landets indbyggere blev bange. »Moabitterne og ammonitterne sammen med folk fra Maon drog i krig mod Josafat.« Josafat fik meddelelse om invasionen af et sendebud, som trådte frem for ham med ordene:

»En vældig menneskemængde rykker frem imod dig fra egnene den anden side af havet, fra Edom, og de står allerede i Hazazon Tamar (det er En-Gedi)!« 2Krøn. 20,1 2.

Josafat var en modig mand. Han havde gennem flere år arbejdet på at styrke sine hære og udbygge de befæstede byer. Han var forberedt til at møde en hvilken som helst fjende, men i denne krise satte han ikke sin lid til fysisk styrke. Hedningerne pralede af, at de havde magt til at ydmyge Juda i nationernes øjne, og Josafat kunne ikke gøre sig håb om at besejre dem ved hjælp af veldisciplinerede hære og befæstede byer. Hans håb om sejr grundede sig på en levende tro på Israels Gud.

»Da grebes Josafat af frygt, og han vendte sig til Herren og søgte ham og lod en faste udråbe i hele Juda. Så samledes judæerne for at søge hjælp hos Herren; også fra alle Judas byer kom de for at søge Herren.«

Josafat stod foran folket i templets forgård og udøste sin sjæl i bøn. Han påberåbte sig Guds løfter og indrømmede, at Israel var hjælpeløst. »Herre, vore fædres Gud« bad han, »er du ikke Gud i Himmelen, er det ikke dig, der hersker over alle hedningerigerne? I din hånd er kraft og styrke, og mod dig kan ingen holde stand! Var det ikke dig, vor Gud, der drev dette lands indbyggere bort foran dit folk Israel og gav din ven Abrahams efterkommere det for evigt? og de bosatte sig der og byggede dig der en helligdom for dit navn, idet de sagde: Hvis ulykke rammer os, sværd, straffedom, pest eller hungersnød, vil vi træde frem foran dette hus og for dit åsyn, thi dit navn bor i dette hus, og råbe til dig om hjælp i vor nød, og du vil høre det og frelse os!

Se nu, hvorledes ammonitterne og moabitterne og de fra Seirs bjerge, hvem du ikke tillod israelitterne at angribe, da de kom fra Ægypten, tværtimod holdt de sig tilbage fra dem og tilintetgjorde dem ikke, se nu, hvorledes de gengælder os med at komme for at drive os bort fra din ejendom, som du gav os i eje! Vor Gud, vil du ikke holde dom over dem? Thi vi er afmægtige over for denne vældige menneskemængde, som kommer over os; vi ved ikke, hvad vi skal gøre, men vore øjne er vendt til dig!«

Josafat kunne tillidsfuldt sige til Herren: »Vore øjne er vendt til dig!« Han havde i årevis lært folket at stole på ham, som så ofte havde grebet ind for at frelse sit udvalgte folk fra tilintetgørelse. Nu,

[100] hvor landet var i fare, stod Josafat ikke alene. »Alle judæerne stod for Herrens åsyn med deres familier, kvinder og børn.« 13. vers. De var forenet i faste og bøn, og de var enige om at bede Herren bringe deres fjender i uorden, så Guds navn kunne blive forherliget.

»Und dig, o Gud, ikke ro,
 vær ej tavs, vær ej stille, o Gud!
 Thi se, dine fjender larmer,
 dine modstandere løfter hovedet,
 oplægger lumske råd mod dit folk,
 holder råd imod dem, du værner:
 ›Kom, lad os slette dem ud af
 folkenes tal,
 ej mer skal man ihukomme Israels navn!‹
 Ja, de rådslår i fældeskab om at slutte pagt
 imod dig,
 Edoms telte og ismaelitterne,
 Moab sammen med haggerne,
 Gebal, Ammon, Amalek
 Gør med dem som med Midjan,
 som med Sisera og Jabin ved
 Kisjons bæk
 Lad dem blues, forfærdes for stedse,
 beskæmmes og gå til grunde
 og kende, at du, hvis navn er Herren,
 er ene den Højeste over al jorden!«

Sl. 83.

Mens konge og folk ydmygede sig over for Gud og bad ham om hjælp, kom Herrens Ånd over »levitten Jahaziel, en søn af Zekarja«, og han sagde:

»Lyt til, alle I judæere, Jerusalems indbyggere og kong Josafat! Så siger Herren til eder: Frygt ikke og forfærdes ikke for denne vældige menneskemængde, thi kampen er ikke eders, men Guds! Drag i morgen ned imod dem; se, de er ved at stige op ad vejen ved Haziz, og I vil træffe dem ved enden af dalen østen for Jeruels ørken. Det er ikke eder, der skal kæmpe her; stil eder op og bliv stående,

så skal I se, hvorledes Herren frelser eder, I judæere og Jerusalems indbyggere! Frygt ikke og forfærdes ikke, men drag i morgen imod dem, og Herren vil være med eder!«

»Da bøjede Josafat sig med ansigtet til jorden, og alle judæerne og Jerusalems indbyggere faldt ned for Herren og tilbad ham; men levitterne af kehatiternes og koraiternes sønner stod op for at lovprise Herren, Israels Gud, med vældig røst.«

De stod op tidligt om morgenen og drog til Tekoas ørken. På vej ud til slagmarken sagde Josafat: »Hør mig, I judæere og Jerusalems indbyggere! Tro på Herren eders Gud, og I skal blive boende, tro på hans profeter, og lykken skal følge eder!« »og efter at have rådført sig med folket opstillede han sangere til med ordene: ›Lov Herren, thi hans miskundhed varer evindeligt!‹ at lovprise Herren i helligt skrud.« 2Krøn. 20,14 21. Disse sangere gik foran hæren og priste Gud, fordi han havde givet løfte om sejr.

Det var ganske usædvanligt, at en hær drog i krig imod fjenden, mens man priste Herren i sang og ophøjede Israels Gud. Dette var deres kampsang. De drog frem i helligt skrud. Hvis menneskene priste Gud mere nu til dags, ville deres håb, mod og tro være i stadig tiltagen og ville dette ikke bevirke, at de tapre soldater, som forsvarer sandheden i dag, blev styrket?

»I samme stund de begyndte med jubelråb og lovsang, lod Herren et baghold komme over ammonitterne, moabitterne og dem fra Seirs bjerge, der rykkede frem mod Juda, så de blev slået. Ammonitterne og moabitterne angreb dem, der boede i Seirs bjerge, og lagde band på dem og tilintetgjorde dem, og da de var færdige med dem fra Seir, gav de sig til at udrydde hverandre.

Da så judæerne kom op på højen, hvorfra man ser ud over ørkenen, og vendte blikket mod menneskemængden, se, da lå deres døde kroppe på jorden, ingen var undsluppet « 22 24. vers.

Gud var Judas styrke i denne krise. Han er også sit folks styrke i dag. Vi skal ikke stole på fyrster eller anbringe mennesker på Guds plads. Vi bør huske, at mennesker er fejlbarlige, og at vort stærke tårn er ham, som har al magt. Hvilke vanskeligheder vi end kommer ud for, bør vi føle, at kampen er hans. Han har ubegrænsede midler til sin rådighed, og hvis alt tilsyneladende ser håbløst ud, vil sejren blot blive så meget større.

[101]

»Frels os, vor frelses Gud,
 saml os
 og fri os fra folkene,
 at vi må love dit hellige navn,
 med stolthed synge din pris!«

1Krøn. 16,35.

Belæsset med bytte vendte Judas hære tilbage »med glæde, thi Herren havde bragt dem glæde over deres fjender; og med harper, citre og trompeter kom de til Jerusalem, til Herrens hus«. 2Krøn. 20,27 28. De havde rig grund til at glæde sig. I lydighed imod befalingen; »Stil eder op og bliv stående, så skal I se, hvorledes Herren frelser eder ! Frygt ikke og forfærdes ikke,« de havde sat hele deres lid til Gud, og han blev deres borg og befrier. 17. vers. Nu kunne de med en ny forståelse synge Davids inspirerede salmer:

»Gud er vor tilflugt og styrke,
 en hjælp i angsten, prøvet til fulde
 Han splintrer buen, sønderbryder spydene,
 skjoldene tænder han i brand.
 Hold inde og kend, at jeg er Gud,
 ophøjet blandt folkene, ophøjet
 på jorden!
 Hærskarers Herre er med os,
 Jakobs Gud er vor faste borg.«

Salme 46.

»Som dit navn så lyder din pris til jordens grænser. Din højre er fuld af retfærd, Zions bjerg fryder sig, Judas døtre jubler over dine domme Sådan er Gud, vor Gud for evigt og altid, han skal lede os.« Salme 48,10 14.

Takket være Judas konges og hans hæres tro kom en Guds rædsel »over alle lande og riger, da de hørte, at Herren havde kæmpet mod Israels fjender. Således fik Josafats rige fred, og hans Gud skaffede ham ro til alle sider«. 2Krøn. 20,29 30.

Akabs kongehus styrtes

Jesabel havde haft en dårlig indflydelse på Akab lige fra begyndelsen, og hun fortsatte med at påvirke ham i uheldig retning, da han blev ældre. Det gav sig udslag i sådanne voldshandlinger, som man sjældent har set mage til i Bibelen. »Aldrig har der været nogen, der som Akab solgte sig selv til at gøre, hvad der er ondt i Herrens øjne, fordi hans hustru Jesabel forledte ham dertil.«

Akab var begærlig af naturen og havde givet efter for sit hjertes ondskab så længe, at han til sidst var fuldstændig i egoismens vold. Jesabel tilskyndende ham til at gøre det onde. Han tålte ikke, at man nægtede at opfylde hans ønsker, men følte, at det, som han begærede, tilkom ham.

Dette fremtrædende karaktertræk, som prægede rigets historie så skæbnesvangert under Akabs efterfølgere, træder klart frem i en hændelse, som indtraf, mens Elias var profet i Israel. I umiddelbar nærhed af kongens slot lå der en vingård, som tilhørte jizreelitten Nabot. Akab kastede sine øjne på denne vingård og tilbød at købe den eller give et andet stykke jord i bytte. »Overlad mig din vingård,« sagde Akab til Nabot, »for at jeg kan få den til køkkenhave; den ligger jo lige ved mit palads; jeg vil give dig en bedre vingård i bytte eller betale dig, hvad den er værd, i rede penge, om du foretrækker det.«

Nabot satte denne vingård meget højt, fordi den havde tilhørt hans fædre, og ville ikke skille sig af med den. »Herren bevare mig fra at overlade dig mine fædres arvelod!« sagde han til Akab. Ifølge den levitiske lov måtte jord ikke sælges eller byttes bort for bestandig. Alle Israels børn skulle »holde fast hver ved sin fædrenes stammes arvelod«. 4Mos. 36,7.

Den egenkærlige monark blev syg på grund af Nabots afslag. »Så gik Akab hjem, misfornøjet og ilde til mode over det svar, jizreelitten Nabot havde givet ham og han lagde sig til sengs, vendte sit ansigt bort og spiste ikke.«

[103] Det varede ikke længe, før Jesabel fik at vide, hvad der var hændt. Hun harmedes over, at nogen vovede at afslå kongens anmodning, og forsikrede ham om, at han ikke behøvede at være mismodig længer. »Er det dig, der for tiden er konge i Israel?« sagde hun. »Stå op, spis og vær ved godt mod, jeg skal skaffe dig jizreelitten Nabots vingård!«

Akab bekymrede sig ikke om, hvorledes hans hustru ville opfylde hans ønske, og Jesabel tog øjeblikkelig skridt til at gennemføre sit onde forehavende. Hun skrev breve i kongens navn, satte hans segl under og sendte dem til de ældste og de fornemme i den by, hvor Nabot boede. I brevene stod der: »Udråb en fastedag og sæt Nabot øverst blandt folket og lige over for ham to forbryder, som kan vidne imod ham og sige: Du har forbandet Gud og kongen! og før ham så ud og sten ham til døde!«

Befalingen blev adlydt. »Hans bysbørn, de ældste og de fornemme, gjorde nu, som Jesabel havde sendt bud til dem om, således som der stod i brevet, hun havde sendt dem.« Derpå gik hun ind til kongen og bød ham stå op og tage vingården i besiddelse. Akab brød sig ikke om følgerne, men fulgte blindt hendes råd og gik ned for at tage den vingård, som han havde begæret, i besiddelse.

Kongen undgik ikke at blive irettesat, da han ville overtage den ejendom, som han havde erhvervet sig ved svig og blodsudgydelse. »Men Herrens ord kom til tisjbitten Elias således: ›Stå op, gå Akab, Israels konge i Samaria, i møde; han er just i Nabots vingård, som han er gået ned at tage i besiddelse og tal således til ham: Så siger Herren: Har du myrdet og allerede tiltrådt arven?‹« Herren sagde endvidere til Elias, at han skulle udtale en frygtelig straffedom over Akab.

Profeten skyndte sig at efterkomme den guddommelige befaling, Da den skyldige konge stod ansigt til ansigt med Herrens strenge sendebud i vingården, gav han udtryk for sin overraskelse og frygt med ordene: »Har du fundet mig, min fjende?«

Uden tøven svarede Herrens sendebud: »Ja, jeg har fundet dig! Fordi du har solgt dig selv til at gøre, hvad der er ondt i Herrens øjne, se, derfor vil jeg bringe ulykke over dig og feje dig bort og udrydde hvert mandligt væsen, store og små, af Akabs slægt.« Der skulle ikke vises skånsel. Akabs hus skulle fuldstændig udryddes. Herren sagde ved sin tjener, at der skulle handles med det »som med

Jeroboams, Nebats søns, hus og Basjas, Ahijas søns, hus, for den krænkelse « han havde øvet, og fordi han havde »forledt Israel til synd«.

Angående Jesabel sagde Herren: »Hundene skal æde Jesabel på Jizreels mark! Den af Akabs slægt, der dør i byen, skal hundene æde, og den, der dør på marken, skal himmelens fugle æde!«

Da kongen hørte dette frygtelige budskab, »sønderrev han sine klæder og bandt sæk om sin bare krop og fastede, og han sov i sæk og gik sagselig om«.

»Da kom Herrens ord til tisjbitten således: ›Har du set, hvorledes Akab ydmyger sig for mig? Fordi han ydmyger sig for mig, vil jeg ikke lade ulykken komme i hans dage; i Hans søns dage vil jeg lade ulykken komme over hans hus!««

Akab blev dræbt mindre end tre år efter ved syrernes hånd. Hans efterfølger Ahazja »gjorde, hvad der var ondt i Herrens øjne, og vandrede i sin faders og sin moders spor og i Jeroboams, Nebats søns, spor«. »Han dyrkede Baal og tilbad ham og krænkede Herren, Israels Gud,« som hans fader Akab havde gjort. 1Kong. 22,53 54. Men den oprørske konges synder blev hurtigt straffet. Det var tydeligt at se, at han var genstand for Guds vrede. Først udbrød der en skæbnsvanger krig med Moab, og senere kom han ud for en ulykke, som nær havde kostet ham livet.

[104]

»Ahazja faldt ud gennem vinduesgitteret for sin stue på taget« og blev alvorligt kvæstet. Da han frygtede for, at han ikke ville blive rask igen, sendte han nogle tjenere hen for at spørge Ekrons gud, Baal-Zebub, om han ville blive rask. Man mente, at Ekrons gud kunne give oplysninger om fremtiden gennem sine præster. Men deres forudsigelser og oplysninger kom i virkeligheden fra mørkets fyrste.

På vejen mødte Ahazjasjenere en Guds mand, som bød dem gå tilbage til kongen og sige: »Mon det er, fordi der ingen Gud er i Israel, at I drager hen for at rådspørge Ekrons gud Baal-Zebub? Derfor, så siger Herren: Det leje, du steg op på, kommer du ikke ned fra; thi du skal dø!« Da profeten havde sagt disse ord, gik han.

De forskræmte tjenere skyndte sig tilbage til kongen og fortalte, hvad den Guds mand havde sagt. Kongen spurgte: »Hvorledes så den mand ud?« De svarede: »Det var en mand i en lådden kappe med et læderbælte om lænderne.« »Det er tisjbitten Elias,« udbrød

Ahazja. Han var klar over, at hvis det virkelig var Elias, hans tjener havde mødt, ville den forudsagte dom gå i opfyldelse. I et forsøg på at afværge den truende ulykke besluttede han at sende bud efter profeten.

Ahazja sendte to gange en deling soldater at sted for at skræmme profeten, og begge gange blev de ramt af Guds vrede. Den tredje deling soldater ydmygede sig over for Gud, og da halvhundredfører nærmede sig Herrens tjener, »kastede han sig på knæ for Elias, bønfuldt ham og sagde: »Du Guds mand! Lad dog mit og disse dine halvtredsindstve trælles liv være dyrebart i dine øjne!«

»Da sagde Herrens engel til Elias: »Gå ned med ham, frygt ikke for ham!« Så gik han ned med ham og fulgte ham til kongen og han sagde til kongen: »Så siger Herren: Fordi du har sendt sendebud hen for at rådspørge Ekrons gud Baal-Zebub mon det er, fordi der ingen Gud er i Israel, du kunne rådspørge? derfor: Det leje, du steg op på, kommer du ikke ned fra, thi du skal dø!«

Ahazja havde været vidne til den Allerhøjstes mirakler i sin faders regeringstid. Han havde set de frygtelige straffe, som Gud havde nedkaldt over det frafaldne Israel for at vise, hvorledes han ser på dem, der tilsidesætter hans lovs bindende krav. Ahazja havde opført sig, som om disse frygtelige begivenheder blot var eventyr. I stedet for at ydmyge sig over for Herren dyrkede han Baal, og til sidst gik han så vidt, at han tog dette dristige skridt på gudløshedens vej. Ahazja blev ved at være oprørsk og ubodfærdig til det sidste og døde »efter det Herrens ord, som Elias havde talt«.

Skildringen af kong Ahazjas synd og straf rummer en advarsel, som ingen kan se bort fra ustraffet. Menneskene tilbeder måske ikke hedenske guder i dag, men alligevel tilbeder de lige så bogstaveligt i Satans tempel som Israels konge. Verden er fuld af afgudsdyrkelse i dag; nutidens videnskab og uddannelse har blot bevirket, at den fremtræder på en mere raffineret og tiltalende måde, end da Ahazja søgte Ekrons gud. Hver dag bærer sit sørgelige vidnesbyrd om, at troen på det sikre profetiske ord er i aftagen, og at overtro og djævelsk trolddom tager magten over mange menneskers sind.

[105]

I vor tid afløses afgudsdyrkelsens mysterier af spiriistmediers hemmelige organisationer og seancer samt af deres mirakler og den virksomhed, som de driver i det skjulte. Tusinder af mennesker, som ikke vil tage imod Guds ords eller Helligåndens lys, griber

med begærlighed efter disse mediers åbenbaringer. Spiritismens tilhængere taler måske foragteligt om oldtidens troldmænd, men den store forfører slår en hånlatter op, når de falder som offer for hans kneb under en anden skikkelse.

Mange mennesker gyser ved tanken om at søge råd hos spiritist medier, men de samme personer tiltrækkes af andre og mere tiltalende former for spiritisme. Atter andre ledes vild af Christian Sciences teorier og af teosofiens og andre orientalske religioners mystik.

Lederne inden for næsten alle afskygninger af spiritismen påstår, at de besidder evnen til at helbrede. De siger, at denne evne skyldes elektricitet, magnetisme, såkaldte sympatiske midler eller skjulte kræfter i menneskesindet. Selv i vor kristne tidsalder er der ikke så få, der opsøger disse mennesker i stedet for at stole på den levende Guds kraft og veluddannede lægers dygtighed. Den moder, som våger ved sit barns sygeleje, siger: »Jeg kan ikke gøre mere. Er der ingen læge, der kan helbrede mit barn?« Så hører hun om en person, som kan helbrede ved hjælp af clairvoyance eller magnetisme, og nu betror hun sin skat til denne og lægger derved lige så bogstaveligt barnet i Satans hænder, som hvis han selv havde stået ved siden af hende. I mange tilfælde står barnet resten af livet under en satanisk magts kontrol, som det synes umuligt at frigøre det fra.

Gud havde god grund til at vise sit mishag over Ahazjas gudløse opførsel. Herren havde gjort alt for at vinde det israelitiske folks hjerte og tilskynde dem til at stole på ham. Han havde igennem flere slægtled udøst sin uforlignelige godhed og kærlighed over folket. Han havde vist lige fra begyndelsen, at han havde »glæde af menneskens børn«. Ordsp. 8,31. Han hjalp øjeblikkelig dem, der søgte ham af et oprigtigt hjerte. Til trods for alt dette forkastede Israels konge Gud og søgte hjælp hos folkets værste fjende. Derved tilkendegav han over for hedningerne, at han stolede mere på deres afguder end på Himmels Gud. Mænd og kvinder vanærer også Gud, når de forbigår ham, der er kilden til al styrke og visdom, og søger hjælp og vejledning hos mørkets magter. Hvis Ahazjas opførsel vakte Guds vrede, hvorledes ser Herren så ikke på de mennesker, som bærer sig ad på samme måde, skønt de har langt større lys?

De mennesker, der beskæftiger sig med Satans trolddomsværk, praler måske af, at de opnår store fordele men er dette et bevis på, at de bærer sig klogt eller rigtigt ad? Selv om deres liv bliver forlænget

og de opnår nogle timelige fordele, betaler det sig så i det lange løb at tilsidesætte Guds vilje? Alle tilsyneladende fordele af denne art viser sig til sidst at være ubodelige tab. Man kan ikke ustraffet fjerne et eneste af de hegn, som Gud har sat op for at beskytte sit folk imod Satans magt.

[106] Ahazja havde ingen sønner og efterfulgtes derfor af sin broder, Joram, som var konge over de ti stammer i tolv år. Hans moder, Jesabel, levede endnu og vedblev at øve sin dårlige indflydelse over rigets anliggender. Mange af israelitterne fulgte stadig hedenske skikke. Joram selv »gjorde, hvad der var ondt i Herrens øjne, dog ikke som hans fader og moder, og han fjernede Baals stenstøtter, som hans fader havde ladet, lave. Men han holdt fast ved de synder, som Jeroboam, Nebats søn, forledte Israel til, dem veg han ikke fra.« 2Kong. 3,2 3

Josafat døde, mens Joram regerede over Israel, og hans søn Joram efterfulgte sin fader på Judas trone. Joram af Juda blev nært knyttet til Israels konge på grund af sit ægteskab med Jesabels og Akabs datter, og »han vandrede i Israels kongers spor ligesom Akabs hus«. »Også han rejste offerhøje i Judas byer og forledte Jerusalems indbyggere til at bole og Juda til at falde fra.« 2Krøn. 21,6. og 11.

Judas konge fik ikke lov at fortsætte sit frygtelige frafald ustraffet. Profeten Elias var endnu ikke blevet taget til Himmelen, og han kunne ikke forholde sig tavs, da Judas rige gik i samme spor som nordriget, der befandt sig på afgrundens rand. Profeten sendte Joram af Juda et brev, hvori den onde konge kunne læse følgende frygtelige ord:

»Så siger Herren, din fader Davids Gud: Fordi du ikke har vandret i din fader Josafats og kong Asa af Judas spor, men i Israels kongers spor og forledt Juda og Jerusalems indbyggere til at bole, ligesom Akabs hus gjorde, og tilmed dræbt dine brødre, din faders hus, der var bedre end du selv, se, derfor vil Herren nu ramme dit folk, dine sønner, dine hustruer og alt, hvad du ejer, med et tungt slag.«

Denne profeti gik i opfyldelse, ved at »Herren æggede filisterne og araberne, der var naboer til kusjitterne, imod Joram, og de drog op mod Juda, trængte ind og røvede alle kongens ejendele, som fandtes i hans palads, også hans sønner og hustruer, så der ikke levnedes ham nogen søn undtagen Joahaz, den yngste af hans sønner.

Og efter alt dette slog Herren ham med en uhelbredelig sygdom i hans indvolde. Nogen tid efter, da to år var gået, døde han under hårde lidelser«. »Og hans søn Ahazja, Joahaz blev konge i hans sted.« 2Krøn. 21,12 19; 2Kong. 8,24.

Akabs søn Joram var endnu konge i Israels rige, da hans søstersøn Ahazja blev konge i Juda, Ahazja regerede kun ét år. Han stod under sin moder Ataljas indflydelse, og hun »forledte ham til ugudelighed«. »Han vandrede i Akabs huss spor og gjorde, hvad der var ondt i Herrens øjne.« 2Krøn. 22,3 4; 2Kong. 8,27. Hans bedstemoder Jesabel levede endnu, og han selv dristede sig til at slutte forbund med sin onkel, Joram af Israel.

Ahazja af Juda fik inden længe et tragisk endeligt. Efter faderens død blev de overlevende medlemmer af Akabs hus hans rådgivere, »og det blev hans fordærv«. 2Krøn. 22,3 4. Mens Ahazja aflagde besøg hos sin onkel i Jizreel, befalede Gud profeten Elisa at sende en af profetsønnerne til Ramot i Gilead for at salve Jehu til konge over Israel. Judas og Israels forenede hære kæmpede på det tidspunkt mod syrerne i Ramot i Gilead. Joram blev såret under slaget og overdrog Jehu kommandoen over de kongelige hære, mens han selv vendte tilbage til Jizreel.

Da Elisas sendebud salvede Jehu, sagde han: »Jeg salver dig til konge over Herrens folk, over Israel!« Derpå gav han Jehu en særlig befaling fra Himmelen. Herren lod sige ved sit sendebud: »Du skal hugge din herre Akabs hus ned, så jeg får hævn over Jesabel for mine tjenere profeternes og alle Herrens tjeneres blod. Hele Akabs hus skal omkomme.« 2Kong. 9,6 8.

[107]

Da Jehu var blevet udråbt til konge af hæren, skyndte han sig til Jizreel og begyndte at udrydde dem, som med fri forsæt vedblev at synde og lede andre i synd. Joram af Israel, Ahazja af Juda og enkedronningen Jesabel blev dræbt tillige med »alle dem, der var tilbage af Akabs hus i Jizreel«, »alle hans stormænd, venner og præster«. »Alle Baals profeter, alle, der dyrker ham, og alle hans præster«, som boede i baalsdyrlkelsens centrum i nærheden af Samaria, blev dræbt. Afgudsbillederne blev nedbrudt og opbrændt og baalstemplet lagt i ruiner. »Således udryddede Jehu Baal af Israel.« 2Kong. 10,11.19. og 28.

Jesabels datter Atalja fik nu meddelelse om, at alle disse mennesker var blevet dræbt. Hun øvede stadig stor indflydelse i Judas

rige. Da hun fik at vide, at hendes søn, Judas konge, var død, »tog hun sig for at udrydde hele den kongelige slægt af Judas hus«. Ved dette blodbad dræbtes alle de af Davids efterkommere, som var arveberettigede til tronen, med undtagelse af et barn ved navn Joas, som ypperstepræsten Jojadas hustru skjulte i templet. Barnet holdtes skjult i seks år, »mens Atalja herskede i landet«. 2Krøn. 22,10. og 12.

Da de seks år var gået, kronede og salvede »levitterne og alle judæerne« sammen med ypperstepræsten Jojada barnet Joas og ud-råbte ham til konge (2Krøn. 23,8) . »Og de klappede i hænderne og råbte: ›Kongen leve!‹« 2Kong. 11,12.

»Da Atalja hørte larmen af folket, som løb o.g jublede for kongen, gik hun hen til folket i Herrens hus.« 2Krøn. 23,12. »Og der så hun kongen stå ved søjlen, som skik var, og øversterne og trompetblæserne ved siden af, mens alt folket fra landet jublede og blæste i trompeterne. Da sønderrev Atalja sine klæder og råbte: ›Forræderi, forræderi!‹« 2Kong. 11,14.

Jojada befalede nu hærførerne at gribe Atalja og alle dem, der fulgte hende, og føre dem til retterstedet, for at de kunne blive dræbt.

Således blev det sidste medlem af Akabs hus udryddet. Det frygtelige fordærv, som var en følge af hans ægteskab med Jesabel, vedblev at eksistere, lige til den sidste af hans efterkommere var dræbt. Selv i Judas land, hvor den sande gudstjeneste aldrig var blevet formelt forkastet, lykkedes det Atalja at lede mange vild. Så snart den gudløse dronning var blevet dræbt, begav alt folket fra landet »sig til Baals hus og nedbrød det; altrene og billederne ødelagde de i bund og grund, og Baals præst Mattan dræbte de foran altrene«. 18. vers.

Der blev nu gennemført en reformation. De, der havde været med til at udråbe Joas til konge, sluttede en højtidelig pagt om, »at de skulle være Herrens folk«. Nu gjorde Jesabels datter ikke længer sin onde indflydelse gældende i Judas rige. Baals præster var blevet dræbt og deres tempel nedbrudt. »Alt folket fra landet« glædede sig, »og byen holdt sig rolig«. 2Krøn. 23,16. og 21.

Elisa kaldes til profet

Gud havde befalet Elias at salve en efterfølger. »Salv Elisa«, Sjafats søn, til profet i dit sted! sagde Herren. (1Kong. 19,16.) Elias adlød og drog ud for at finde Elisa. På rejsen nordpå så han den store forandring, som landskabet havde undergået i løbet af ganske kort tid. Før var jorden tør og markerne udyrkede, fordi der hverken var faldet dug eller regn i tre og et halvt år. Nu spirede det overalt, som om naturen ville erstatte tørkens og hungersnødens år.

Elisas fader var en velhavende landmand. Hans familie bøjede ikke knæ for Baal, da næsten hele folket faldt fra Herren. Her var et hjem, hvor man ærede Gud og fandt det ganske naturligt at holde det gamle Israels tro i hævd til daglig. Det var i dette miljø, at Elisa voksede op. I de rolige omgivelser på landet lærte han Gud og naturen at kende, og mens han var beskæftiget med nyttigt arbejde, gennemgik han den forberedelse, som skulle gøre ham skikket til hans høje hverv. Her lærte han at være nøjsom og vise både Gud og sine forældre lydighed.

Elisa blev kaldet til profetgerningen, mens han pløjede i marken sammen med sin faders tjenestefolk. Han udførte det arbejde, som lå nærmest for hånden. Han besad både lederevner og tjenersind. Hans natur var rolig og mild, men han var energisk og havde en fast vilje. Han var retskaffen og pålidelig og elskede og frygtede Gud. Under det daglige arbejde tilegnede han sig målbevidsthed og en ædel karakter og gik stadig fremad i nåde og kundskab. Samtidig med at han hjalp sin fader med arbejdet derhjemme, lærte han at samarbejde med Gud.

Elisa var tro over lidt og forberedte sig derved til større ansvar. Fra dag til dag tilegnede han sig den erfaring, som gjorde ham skikket til en mere omfattende gerning. Han lærte at tjene og erhvervede sig derved evnen til at undervise og lede andre. Her har alle noget at lære. Intet menneske ved, hvad Gud vil lære det igennem de erfaringer, som det må gennemgå, men alle kan være overbevist om, at troskab i det små er et vidnesbyrd om at blive skikket til større

[109] ansvar. Alt, hvad vi gør i livet, fortæller noget om vor karakter, og det er den, der under udførelsen af de små pligter viser sig »som en arbejder, der ikke skammer sig ved sit arbejde«, Gud kan ære med en større gerning. 2Tim. 2,15.

Det menneske, der mener, at det er uden betydning, hvorledes man udfører de små pligter, er uegnet til en mere ærefuld stilling. Det mener måske selv, at det egner sig til større ansvar, men Gud nøjes ikke med at se på overfladen. Når et sådant menneske er blevet stillet på prøve, bliver der afsagt denne dom: »Du er vejet på vægten og fundet for let.« Dets mangel på troskab falder tilbage på det selv. Det tilegner sig ikke den nåde, kraft og karakterstyrke, som det kan opnå ved en uforbeholden overgivelse.

Der er mange, der mener, at deres liv er spildt, og at de ikke gør noget for at fremme Guds rige, fordi de ikke er beskæftiget direkte med religiøst arbejde. Hvis de derimod kunne udrette et eller andet stort, ville de gøre det med glæde. De mener endog, at det er fuldstændig berettiget, at de ikke foretager sig noget som helst, fordi de kun kan arbejde i det små. Dette er en fejltagelse. Et menneske kan være beskæftiget i Gudstjeneste under udøvelsen af dagliglivets almindelige pligter såsom træfældning, rydning af en grund eller pløjning. Den moder, der opdrager sine børn til at tjene Kristus, arbejder lige så bogstaveligt for Gud som prædikanten, der står på talerstolen.

Mange ville ønske, at de var i besiddelse af særlige evner, så de kunne udrette noget specielt; men de samme mennesker ser helt bort fra de nærmeste pligter og tænker ikke over, at deres tilværelse ville blive langt mere interessant, hvis de gav sig i kast med J disse. Mennesker af denne type burde gøre det arbejde, der ligger nærmest. Gode resultater afhænger ikke så meget af talenter som af energi og villighed. Det er ikke de fremragende evner, der sætter os i stand til at udføre vort arbejde tilfredsstillende, men en samvittighedsfuld afvikling af de daglige pligter, et tilfreds sind og en oprigtig interesse for andres vel. Der kan udføres førsteklasses arbejde på selv den mest beskedne plads. De mest almindelige hverv er smukke i Guds øjne, når de udføres i kærlighed og trofasthed.

Elias blev vejledt af Gud, da han drog ud for at finde en efterfølger. Da han gik forbi den mark, hvor Elisa gik og pløjede, kastede han sin kappe over den unge mands skulder. Dette var tegnet på, at

Elisa var indviet til sin nye gerning Sjafats familie var blevet bekendt med Elias arbejde og mission under hungersnøden, og nu gjorde Guds Ånd det klart for Elisa, hvad profetens handling betød. Han opfattede det som et tegn på, at Gud havde kaldet ham til at være Elias efterfølger.

»Så forlod han okserne og løb efter Elias og sagde: »Lad mig først kysse min fader og min moder, så vil jeg følge dig! < Han svarede: »Gå kun tilbage, thi hvad er det ikke, jeg har gjort ved dig!« Dette var ikke et afslag, men en trosprøve. Elisa skulle beregne omkostningerne og selv afgøre, om han ville tage imod kaldet eller forkaste det. Hvis hans hjerte hang ved hans hjem og de fordele, som han havde der, måtte han gerne blive der. Men Elisa forstod betydningen af dette kald. Han vidste, at det kom fra Gud, og tøvede ikke med at adlyde. Han ville ikke for nogen pris lade denne anledning til at blive Guds tjener gå fra sig. Det kunne heller ikke falde ham ind at give afkald på den store forret, det var at færdes sammen med Herrens tjener. »Så tog han og slagtede oksespandet, kogte okserne ved stavtøjet og gav folkene dem at spise; derpå brød han op og fulgte Elias og gik ham til hånde.« 1Kong. 19,20 21. Han forlod uden tøven sit hjem, hvor han var elsket, for at gøre fælles sag med profeten i dennes omskiftelige tilværelse.

[110]

Hvis Elisa havde spurgt Elias, hvad man ventede af ham, ville han have fået dette svar: »Gud ved det, han vil vise dig det. Hvis du venter på Herren, vil han besvare alle dine spørgsmål. Du kan følge mig, hvis du er overbevist om, at Gud har kaldet dig. Du må gøre det klart for dig selv, at Gud står bag mig, og at det er hans røst, du hører. Hvis du kan regne alt for skarn for at vinde Guds gunst, kan du roligt komme.«

Der er en vis lighed imellem det kald, Elisa modtog, og det svar, Kristus gav den rige yngling, som spurgte: »Hvad godt skal jeg gøre for at få evigt liv?« Kristus svarede: »Vil du være fuldkommen, så gå hen og sælg, hvad du ejer, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i Himlene; og kom så og følg mig!« Matt. 19,16. og 21.

Elisa tog imod kaldet til at tjene og tænkte ikke mere på de glæder og bekvemmeligheder, han gav afkald på. Den rige yngling gik »bedrøvet bort« da han hørte Frelserens ord, »thi han havde meget gods«. 22. vers. Han var ikke villig til at bringe ofre. Han elskede sine ejendele mere, end han elskede Gud. Han nægtede at

give afkald på alt for Kristi skyld og viste sig derved uværdig til en plads i Mesterens tjeneste.

Hvert eneste menneske møder denne opfordring til at lægge alt på tjenestens alter. Vi bliver ikke alle sammen bedt om at gøre tjeneste på samme måde som Elisa, og det er heller ikke alle, der får befaling om at sælge alt, hvad de har. Men Gud beder os om at give hans værk førstepladsen i vort liv og ikke lade en dag gå, uden at vi har gjort noget for at fremme hans værk på jorden. Han forventer ikke samme slags tjeneste af alle. Én bliver måske opfordret til at arbejde i et fremmed land, og en anden bliver anmodet om at give af sine midler for at fremme evangeliet. Gud tager imod hvert enkelt menneskes gave. Det vigtigste er, at vi indvier vort liv og alt, hvad vi har, til ham. De mennesker, der gør dette, vil høre Himmels kald og give agt derpå.

Det er Herrens vilje, at alle de, der får del i hans nåde, skal arbejde for andre. Vi bør hver især sige: »Her er jeg, send mig!« Der hviler et ansvar på hvert eneste menneske, hvad enten vedkommende er ordets forkynder, læge, købmand, landmand, akademiker eller faglært håndværker. Hvert eneste menneske har pligt til at gøre andre bekendt med frelsens evangelium, og alt, hvad det foretager sig, bør tjene dette formål.

Til at begynde med blev der ikke stillet store krav til Elisa. Han skulle stadig løse ganske almindelige opgaver. Der siges om ham, at han øste vand på sin herre Eliases hænder, og i alt, hvad han foretog sig, lærte han ydmyghed og tjenersind. Mens han var profetens personlige ledsager, vedblev han at være tro over lidt, samtidig med at han helligede sig til den gerning, som Gud havde tildelt ham.

Elisa blev ikke skånet for fristelser, efter at han havde sluttet sig til Elias. Han blev udsat for mangfoldige prøvelser, men hver gang, han kom i vanskeligheder, stolede han på Gud. Han blev fristet til at tænke på sit hjem, som han havde forladt, men han gav ikke efter for denne fristelse. Da han først havde lagt sin hånd på ploven, var han fast besluttet på ikke at vende sig om og se tilbage, og han forblev tro mod sit kald under alle prøvelser.

[111]

Forkyndergerningen omfatter langt mere end at prædike ordet. Den består i at uddanne unge mænd, ligesom Elias uddannede Elisa, tage dem fra deres almindelige arbejde og give dem et ansvar at røgte i Guds værk. Til at begynde med skal de blot bære små ansvar, men

efterhånden som de får mere styrke og erfaring, bør byrderne forøges. Der findes troende og bedende mænd blandt ordets forkyndere mænd, som kan sige: »Det, der var fra begyndelsen, det, vi har hørt, det, i har set med vore egne øjne, det, vi skuede og vore egne hænder følte på, ja, om livets ord, det, i altså har set og hørt, forkynder vi også jer.« 1Joh. 1,1 3. Unge, uerfarne mænd bør uddannes ved at arbejde sammen med disse erfarne Guds tjenere. Derved vil de lære at bære byrder.

Det er en ædel opgave at uddanne unge mennesker på denne måde. Herren selv samarbejder med dem, der påtager sig dette hverv, og de unge mænd, som er blevet kaldet til at indvi sig til Herrens tjeneste og nyder den forret at måtte arbejde sammen med alvorlige, gudfrygtige prædikanter, bør bestræbe sig på at få det mest mulige ud af deres anledninger. Gud har vist dem den ære at vælge dem til at arbejde for ham og har placeret dem, hvor de kan uddanne sig til denne gerning. De bør derfor være ydmyge, trofaste, lydige og villige til at bringe ofre. Hvis de villigt tilegner sig den undervisning, Gud giver dem, hvis de gør, hvad han byder dem, og lader hans tjenere være deres rådgivere, vil de blive retfærdige, principfaste og pålidelige mænd, som Gud kan betro et ansvar.

Når evangeliet forkyndes rent og purt, vil der blive kaldet mænd fra ploven og fra de erhverv, hvor hovedvægten lægges på indtjeningsmulighederne, for at gennemgå en uddannelse sammen med erfarne missionsarbejdere. Når de har lært at arbejde rigtigt, vil de forkynde sandheden med kraft. Ved forsynets vidunderlige indgriben vil bjerge af vanskeligheder blive ryddet af vejen og kastet i havet. Da vil menneskene høre og forstå det budskab, som betyder så meget for jordens beboere. Menneskene vil blive klar over, hvad der er sandhed, og Guds værk vil gå fremad, indtil hele jorden er blevet advaret, og da vil enden komme.

Elias og Elisa arbejdede sammen i mange år efter Elisaskaldelse. Den unge mand blev bedre skikket til sin gerning for hver dag, der gik. Gud havde brugt Elias til at bekæmpe kolossale onder. Afgudsdyrkelsen, som med Akabs og den hedenske Jesabels støtte havde ført hele folket på vildspor, havde fået et grundskud. Baals profeter var blevet dræbt. Disse begivenheder havde gjort et dybt indtryk på hele Israels folk, og mange var atter begyndt at tjene Gud. Elias efterfølger, Elisa, skulle bestræbe sig på at lede Israel fremad

på den rette vej ved at undervise folket omhyggeligt og tålmodigt. Ved samarbejdet med Elias, som var den største profet siden Moses tid, forberedtes han til den gerning, som han snart skulle varetage alene.

[112] Mens de arbejdede sammen, fik Elias fra tid til anden befaling om at gå hårdt i rette med grove synder. Da den onde Akab tog Nabot sin gård, var det Elias røst, der forudsagde hans og hele hans hus endeligt. Da Ahazja efter sin fader Akabs død forkastede den levende Gud og søgte råd hos Baal-Zebub, var det atter Elias røst, som protesterede kraftigt.

Under Israels frafald var profetskolerne, som var blevet grundlagt af Samuel, gået i forfald. Elias genåbnede disse skoler og gav derved de unge mænd mulighed for at erhverve sig en uddannelse, som tilskyndende dem til at løfte loven til højhed og ære. Der omtales tre af disse skoler, nemlig skolen i Gilgal, Betel og Jeriko. Elias og Elisa besøgte disse skoler, kort før Elias blev taget til Himmelen. Ved denne lejlighed gentog Guds profet den undervisning, som han havde givet under sine tidligere besøg. Fremfor alt understregede han, at de burde betragte det som en stor forret at vise Himmelen Gud troskab. Han indskærpede dem også betydningen af, at alle faser af deres uddannelse var præget af jævnhed og ligefremhed. De kunne kun modtage Himmelen stempel og optage en gerning i Herrens værk, hvis de fulgte disse retningslinjer.

Elias glædede sig, da han så, hvad der blev udrettet ved hjælp af disse skoler. Reformationen var ikke fuldført, men over hele riget kunne han se en bekræftelse af Herrens ord: »Jeg vil lade syv tusinde blive tilbage i Israel, hvert knæ, der ikke har bøjet sig for Baal.« 1Kong. 19,8.

Mens Elisa ledsagede profeten fra skole til skole, blev hans tro og den beslutning, han havde taget, atter sat på prøve. Både i Gilgal, Betel og Jeriko sagde profeten, at han skulle blive tilbage. »Bliv her,« sagde Elias, »thi Herren vil have mig til Betel! « Men da Elisa som ung gik bag ploven, lærte han, at man ikke skal give op eller blive mismodig. Han agtede heller ikke at lade noget bortlede hans opmærksomhed fra hans mål nu, da han havde valgt en anden livsgerning. Han ville ikke skilles fra sin herre, så længe han kunne erhverve sig kundskaber, der ville gøre ham bedre skikket til sin gerning. Elias var ikke klar over, at hans disciple i profetskolerne

havde fået at vide, at han ville blive taget til Himmelen. Han vidste heller ikke, at Elisa var bekendt hermed, og Guds profets prøvede tjener holdt sig nu meget nær til sin herre. Hver gang Elias sagde, at Elisa skulle blive tilbage, svarede han: »Så sandt Herren lever, og så sandt du lever, jeg går ikke fra dig!«

»Så fulgtes de ad.« Da de kom til Jordan, tog Elias »sin kappe, rullede den sammen og slog vandet med den; da skiltes det ad, og de gik begge over på tør bund. og da de var kommet over, sagde Elias til Elisa: »Sig, hvad du ønsker, jeg skal gøre for dig, før jeg tages bort fra dig!«

Elisa bad ikke om verdslig ære eller om en høj stilling blandt jordens store mænd, Han ønskede af hele sit hjerte at få et stort mål af den Ånd, som Gud i så rigelig grad havde skænket den mand, der nu snart ville opleve den ære at blive borttrykket. Han vidste, at intet mindre end den Ånd, som havde hvilet over Elias, kunne gøre ham skikket til at udfylde den plads, som Gud havde kaldet ham til i Israel. Han sagde derfor; »Måtte to dele af din Ånd komme over mig!«

Hertil svarede Elias: »Det er et stort forlangende, du kommer med ! Dersom du ser mig, når jeg tages bort fra dig, skal det blive dig til del, ellers ikke! Mens de nu gik og talte sammen, se, da kom der en ildvogn og ildheste og skilte dem ad, og Elias fór op til Himmelen i stormvejret.« Se 2Kong. 2,1 11.

[113]

Elias var et forbillede på de hellige, som lever på jorden ved Kristi andet komme. De vil blive forvandlet »i et nu, i et øjeblik, når den sidste basun lyder«, og skal ikke smage døden. 1Kor. 15,51 52. Det var som repræsentant for de mennesker, der vil blive borttrykket, at Elias ved slutningen af Kristi gerning på jorden fik lov at stå sammen med Frelseren og Moses på forklarelsens bjerg. Disciplene så en mini fremstilling af de forløstes rige, da de betragtede disse herliggjorte personer. De så Jesus iklædt Himmelens lys og hørte en røst fra skyen bekræfte, at han var Guds Søn. (Luk. 9,35.) De så Moses, som repræsenterede de mennesker, der vil blive oprejst fra de døde ved Kristi andet komme. og endelig var Elias til stede som repræsentant for dem, der ved verdens ende vil blive forvandlet og udødeliggjort og taget til Himmelen uden at se døden.

Da Elias sad ensom og modløs i ørkenen, sagde han, at han havde fået nok af livet, og bad om at måtte dø. Men i sin nåde tog Herren

ham ikke på ordet. Der ventede ham endnu en stor opgave, og når hans gerning var endt, skulle han ikke dø modløs og ensom. Han skulle ikke lægges i graven, men ledsages til herlighedens rige af Guds engle.

»Og Elisa så det og råbte: »Min fader, min fader, du Israels vogne og ryttere!« og han så ham ikke mere. Så greb han sine klæder og sønderrev dem. Derpå tog han Elias kappe, som var faldet af ham, op og gik tilbage og stillede sig ved Jordans bred, og han tog Elias kappe, som var faldet af ham, slog vandet med den og sagde: »Hvor er nu Herren, Elias Gud? « og da han havde slået vandet, skiltes det ad, og Elisa gik over. Da profetsønnerne fra Jeriko så det derovre, sagde de: »Elias Ånd hviler på Elisa!« og de gik ham i møde og kastede sig til jorden for ham.« 2Kong. 2,12 15.

Når Herren i sit forsyn ser, at tiden er inde til at tage dem, som han har givet visdom, bort fra sit værk, hjælper og styrker han deres efterfølgere, hvis disse er villige til at søge hjælp hos ham og vandre på hans veje. Efterfølgerne kan blive endnu visere end deres forgængere, fordi de kan tage ved lære af disses erfaringer og blive kloge af deres skade.

[114] Fra nu af stod Elisa i Elias sted. Han havde været tro over lidt, og nu skulle det vise sig, at han også var tro over meget.

Det rensede kildevæld

I den patriarkalske tid var Jordandalen »vandrig som Herrens have«. Det var denne smukke dal, Lot valgte som sit hjem, da han »drog med sine telte fra sted til sted helt hen til Sodoma«. 1Mos. 13,10. og 12. Da slettens byer blev tilintetgjort, blev hele egnen lagt øde og udgjorde fra det tidspunkt en del af Judæas ørken.

En del af den smukke dal forblev dog urørt, så menneskene fortsat kunne glæde sig over den. Den var forsynet med livgivende kilder og bække. Her var frodige kornmarker og lunde med dadelpalmer og andre frugtræer. Det var her, Israels hærske slog lejr efter overgangen over Jordan, og her smagte de for første gang Det forjættede Lands frugter. Foran dem lå Jeriko, som var en hedensk fæstning og midtpunktet for astartedyrkelsen den værste og mest nedværdigende af alle former for afgudsdyrkelse. Kort efter blev byens mure styrtet omkuld og indbyggerne dræbt. Ved byens fald udtaltes disse højtidelige ord i hele Israels påhør: »Forbandet være den mand for Herrens åsyn, som indlader sig på at opbygge denne by, Jeriko. Det skal koste ham hans førstefødte at lægge grunden og hans yngste at sætte dens portfløje ind.« Jos. 6,26.

Der gik fem hundrede år. Stedet lå øde hen, og Guds forbandelse hvilede over det. Selv kilderne, som havde gjort denne del af dalen så velegnet til beboelse, var blevet forurennet på grund af forbandelsen. Da Akab forkastede Herren og astartedyrkelsen genindførtes på Jesabels tilskyndelse, genopbyggede man Jeriko, som var denne afguds gamle hovedsæde. Men det kom bygmesteren dyrt at stå. Det kostede betelitten Hiel »hans førstefødte Abiram at lægge grunden og hans yngste søn Segub at sætte dens portfløje ind«. 1Kong. 16,34.

En af profetskolerne lå imellem de frugtbare lunde et lille stykke fra Jeriko, og her gik Elisa hen efter Elias himmelfart. Mens profeten boede her, opsøgte byens indbyggere ham og sagde: »byen ligger godt nok, som min herre ser, men vandet er dårligt og volder utidige fødsler i egnen.« Den kilde, der tidligere var ren og livgivende, og

[115] som for en stor del havde forsynet byen og omegnen med vand, var nu ubrugelig.

Elisa besvarede befolkningens henvendelse med ordene: »Hent mig en ny skål og kom salt deri!« Da man havde bragt ham det, »gik han ned til kildevældet og kastede salt deri, idet han sagde: »Så siger Herren: Jeg gør dette vand sundt, så at der ikke mer skal komme død eller utidige fødsler deraf!« 2Kong. 2,19-21.

Vandet i Jeriko blev ikke gjort sundt ved hjælp af menneskers visdom, men ved Guds mirakuløse indgriben. De mennesker, der havde genopbygget byen, fortjente ikke Himmelens gunst, men han, der »lader sin sol stå op både over onde og gode og lader det regne både over retfærdige og uretfærdige« (Matt. 5,45), tilkendegav ved denne velgerning, at han var villig til at helbrede Israels åndelige sygdomme.

»Så blev vandet sundt, efter det ord Elisa talte; og det er det den dag i dag.« 2Kong. 2,22. Vandet er blevet ved at flyde fra slægt til slægt og har gjort denne del af dalen til en smuk oase.

Der kan drages mange åndelige lærdomme af beretningen om dette vand, som blev gjort sundt. Både det nye krus, saltet og kilden har i høj grad symbolsk betydning.

Da Elisa kastede saltet i den bitre kilde, gav han den samme åndelige undervisning, som Frelseren nogle århundreder senere meddelte sine disciple, idet han sagde til dem: »I er jordens salt.« Matt. 5,13. Da saltet kom i berøring med den forurenede kilde, rensede det vandet og bragte liv og velsignelse, hvor der før var forbandelse og død. Gud sammenligner sine børn med salt for at lære dem, at hans hensigt med at gøre dem til sin nådes undersåtter er, at de skal hjælpe til med at frelse andre. Gud udvalgte ikke et ejendomsfolk blot for at tage dem til sig som sine sønner og døtre, men for at verden skulle modtage den frelsende nåde ved deres hjælp. Herren udvalgte heller ikke Abraham, blot for at han skulle være Guds særlige ven. Hensigten var, at han skulle formidle de særlige velsignelser, som Herren ønskede at skænke jordens befolkning.

Verden trænger til at se oprigtig kristendom. Synden er ved at forgifte selve samfundets hjerte. Både større og mindre byer er oversvømmet af synd og moralsk fordærv. Verden er fuld af sygdom, lidelse og uretfærdighed. Både nær og fjern findes der sjæle, som lever i fattigdom og nød, er nedbøjet af skyldfølelse og går til grunde

af mangel på en frelsende indflydelse. Skønt sandhedens evangelium til stadighed er inden for synsvidde, går de til grunde, fordi de mennesker, som skulle være en duft til liv, opfører sig sådan, at de bliver en duft til død. Sjælens tørst bliver ikke slukket, fordi kilderne er forgiftede, mens de burde være et sprudlende kildespring til evigt liv.

Saltet skal bringes i nær berøring med det stof, som det skal bevare. Det skal fuldstændig gennemtrænge det. Det er også ved personlig kontakt, at mennesker skal bringes i berøring med evangeliets frelsende kraft. Mennesker frelses ikke gruppevis; de frelses enkeltvis. Den person-lige indflydelse er en kraft, som skal samarbejde med Kristi indflydelse, løfte, hvor han løfter, bibringe rigtige principper og standse verdens fremadskridende fordærvelse. Den skal udsprede den nåde, som kun Kristus kan meddele. Den skal virke opløftende og formilde andres liv og karakter ved hjælp af et rent eksempel parret med tro og kærlighed.

Herren sagde om den forgiftede kilde ved Jeriko: »Jeg gør dette vand sundt, så at der ikke mer skal komme død eller utidige fødsler deraf!« Den forgiftede kilde er et billede på den sjæl, som er skilt fra Gud. Synden ikke alene skiller sjælen fra Gud, den tilintetgør også sjælens ønske om og evne til at lære Gud at kende. Synden har bragt uorden i hele menneskets organisme, forstyrret sindsligevægten og fordærvet fantasien. Sjælsevnerne er blevet nedværdiget. Synderen er blottet for ren og ubesmittet gudsfrygt, og hjertet er ikke helliget. Guds forvandlende kraft har ikke omdannet karakteren. Sjælen er svag; den har ikke moralsk styrke til at sejre og er som følge deraf besmittet og nedværdiget.

[116]

Når hjertet renses, bliver alt anderledes. Karakterens forvandling er et vidnesbyrd for verden om, at Kristus bor i hjertet. Guds Ånd giver sjælen nyt liv og bringer tankerne og ønskerne i harmoni med Kristi vilje. Menneskesjælen omskabes i Guds billede. Svage og fejlende mænd og kvinder viser verden, at nådens forløsende kraft kan gøre den ufuldkomne karakter symmetrisk og få den til at bære rig frugt.

Det hjerte, der åbner sig for Guds ord, er ikke som en dam, hvis vand udtørres, eller som en sprukken cisterne, der mister sit indhold. Det er som bjergbækken, der forsynes af kilder, som aldrig løber tørre. Dens kølige, klare vand springer fra klippe til klippe

og forfrisker de trætte, tørstige og bebyrdede. Det er som en flod, der altid flyder og bliver dybere og bredere i sit løb, indtil dens livgivende vand fordeles til hele jorden. Den kilde, som nynner sin vej gennem landskabet, efterlader frodighed og frugtbarhed i sit spor. Græsset langs dens bredder er friskere, træerne står frodigere, og blomsterfloret er rigere. Når den brændende sommersonne har afsvedet jorden, markeres flodens løb af et bælte af grønt.

Sådan er det også med et sandt Guds barn. Kristi religion giver sig til kende som et livgivende, altgennemtrængende princip en levende virksom, åndelig energi. Når et menneske åbner sit hjerte for sandhedens og kærlighedens himmelske indflydelse, vil disse principper strømme som floder i ørkenen og frembringe frugtbarhed, hvor der nu er tørt og goldt.

Når de mennesker, som er blevet lutret og helliget ved kendskab til Bibelens sandhed, går helhjertet ind for at vinde sjæle, vil de i sandhed blive en duft af liv til liv; og idet de daglig drikker af nådens og kundskabens uudtømmelige kilde, vil de erfare, at deres eget hjerte fyldes fuldstændig af deres Mesters Ånd, og at mange nyder godt af deres uselviske gerning både fysisk, intellektuelt og åndeligt. De trætte forfriskes, de syge bliver sunde, og de syndbetyngede bliver befriet. I fjerne lande opstiger der tak fra mennesker, som før var syndens tjenere, men nu vandrer på retfærdighedens vej.

[117] »Giv, så skal der gives jer,« for Guds ord er »en brønd med rindende vand og strømme fra Libanon«. Luk. 6,38; Højs. 4,15.

Elisas fredsbudskab

Elisas og Elias' profetgerning var i visse henseender ret forskellige. Elias fik ved flere lejligheder betroet et domsbudskab; han skulle uforfærdet hæve røsten for at irettesætte konge og folk og opfordre dem til at afstå fra deres ondskab. Elisas gerning var af mere fredelig art. Han skulle bygge videre på det arbejde, som Elias havde påbegyndt, og lære folket Herrens vej. Gennem det inspirerede ord får man det indtryk, at han kom i personlig berøring med folket, færdedes sammen med profetsønnerne og bragte lægedom og glæde ved sine mirakler og sit virke.

Elisa havde et mildt og venligt væsen, men kunne også være streng. Det viste han, da han en gang blev spottet af nogle gudløse unge mennesker uden for Betel. De unge havde hørt om Elias himmelfart og drev spot med denne højtidelige begivenhed ved at sige til Elisa: »Kom herop, skaldepande, kom herop, skaldepande!« Da profeten hørte dem spotte, blev han tilskyndet af den Almægtige til at udtale en forbandelse over dem. Det var Gud, der straffede dem. »Så kom to bjørne ud af krattet og sønder. rev to og fyrretyve« af dem. 2Kong. 2,23 24.

Hvis Elisa havde ladet som ingenting, ville pøbelen være blevet ved at spotte og håne ham med det resultat, at hans bestræbelser for at undervise og bringe frelse, når landet kom i nød, ville slå fejl. Den frygtelige strengthed, som blev lagt for dagen i dette tilfælde, skabte respekt om ham resten af livet. I halvtreds år gik han ind og ud af Betels port, rejste landet rundt, besøgte byerne og færdedes mellem dovne, uopdragne og umoralske unge mennesker, uden at en eneste vovede at spotte ham eller tale nedsættende om hans kvalifikationer som den Højstes profet.

Selv venlighed bør have en grænse. Myndigheden bør hævdes med hård hånd, ellers vil mange lade hånt om den. Forældre og værger kan ikke gøre noget værre end behandle de unge med såkaldt mildhed og forsøge at få dem til at lystre ved overtalelse og blødsø-

denhed. Fasthed, bestemthed og positive krav er en nødvendighed i hvert eneste hjem.

[118] De unge mennesker, der spottede Elisa, var blottede for ærbødighed. Denne værdifulde egenskab bør opelskes på det omhyggeligste. Hvert eneste barn bør lære at vise oprigtig ærbødighed over for Gud. Hans navn bør aldrig nævnes tilfældigt eller tankeløst. Englene skjuler deres ansigt, når de nævner dette navn. Hvor meget mere ærbødige burde da ikke vi faldne, syndige væsener være, når vi tager det på vore læber!

Man bør også vise ærbødighed for Guds repræsentanter prædikanter, lærere og forældre, som er kaldet til at tale og handle i hans sted. Gud æres, når man viser respekt for disse.

Høflighed er en af Åndens nådegaver og bør opelskes af alle. Den formår at mildne naturer, som ellers ville blive hårde og ufølsomme. De mennesker, der bekender sig til at være Kristi efterfølgere, men er hårde, uvenlige og uhøflige, har ikke lært af Jesus. Man kan måske ikke drage deres ærlighed eller oprigtighed i tvivl, men ærlighed og oprigtighed kan ikke opveje mangelen på venlighed og høflighed.

Den venlige indstilling, som gjorde det muligt for Elisa at øve så stor indflydelse over mange israelitter, kommer til syne i beretningen om hans venskab med en familie i Sjunem. »Det skete en dag, at Elisa på sin vej kom til Sjunem. Der boede en velhavende kvinde, som nødte ham til at spise his sig; og hver gang han senere kom forbi, tog han derind og spiste.« Husets frue blev klar over, at Elisa var »en hellig Guds mand« og sagde til sin mand: »Lad os mure en lille stue på taget og sætte seng, bord, stol og lampe ind til ham, for at han kan gå derind, når han kommer til os!« Elisa søgte ofte herhen og var taknemmelig over den fred og stilhed, som rådede her. Gud lagde også mærke til denne kvindes venlighed, Hun havde ingen børn, og nu belønnede Herren hende for hendes gæstfrihed ved at skænke hende en søn.

Tiden gik, og barnet var efterhånden gammelt nok til at gå med høstfolkene i marken. En dag blev drengen syg af varmen og sagde til sin fader: »Mit hoved, mit hoved!« Faderen gav en af karlene besked på at bære barnet hjem til dets moder, og »han tog ham og bar ham hjem til hans moder, og han sad på hendes skød til middag; så døde han. Men hun gik op og lagde ham på dem Guds mands seng, og derefter lukkede hun døren og gik«.

I sin nød besluttede sjunemkvinden at søge hjælp hos Elisa. Profeten var på det tidspunkt på Karmels bjerg, og hun drog straks af sted, ledsaget af en tjener. Da den Guds mand fik øje på hende i frastand, sagde han til sin tjener Gehazi: »Se, der er sjunemkvinden! Løb hende straks i møde og spørg hende: Har du det godt? Har din mand det godt? Har drengen det godt? « Tjeneren gjorde, som han havde fået besked på, men den fortvivlede moder røbede først årsagen til sin sorg, da hun var nået hen til Elisa. Da denne hørte, at hun havde mistet sit barn, sagde han til Gehazi: »Omgjord din lænd, tag min stav i hånden og drag af sted! Møder du nogen, så hils ikke på ham, og hilser nogen på dig, så gengæld ikke hans hilsen; og læg min stav på drengens ansigt!«

Men moderen var ikke tilfreds, før Elisa selv drog med hende. »Så sandt Herren lever, og så sandt du lever,« sagde hun, »jeg går ikke fra dig!« »Da stod han op og gik med hende. Imidlertid var Gehazi gået i forvejen og havde lagt staven på drengens ansigt; men ikke en lyd hørtes, og der var intet livstegn. Da vendte han tilbage og gik Elisa i møde, meldte ham det og sagde: »Drengen vågnede ikke!««

[119]

Da de kom til huset, gik Elisa ind i det værelse, hvor det døde barn lå, »og lukkede sig inde med ham og bad til Herren. Derpå steg han op og lagde sig oven på drengen med sin mund på hans mund, sine øjne på hans øjne og sine hænder på hans hænder, og mens han således bøjede sig over ham, blev drengens legeme varmt. Så steg han ned og gik én gang frem og tilbage i huset, og da han atter steg op og bøjede sig over drengen, nyste denne syv gang og slog øjnene op«.

Elisa kaldte nu på Gehazi og sagde, at han skulle sende moderen op til ham. »Og hun kom til ham. Da sagde han: »Tag din dreng!« og hun trådte hen og faldt ned for hans fødder og kastede sig til jorden, tog så sin dreng og gik ud.«

Således blev denne kvindes tro belønnet. Kristus den store livgiver gav hende sønnen tilbage. Hans trofaste folk vil blive belønnet på samme måde, når døden mister sin brod og graven berøves sin sejr ved hans genkomst, Da vil han give sine i tjenere de børn tilbage, som er blevet taget fra dem ved døden, »Så siger Herren: En klagerøst høres i Rama, bitter gråd, Rakel begræder sine børn, vil ikke trøstes over sine børn, fordi de er borte. Så siger Herren: Din

røst skal du holde fra gråd, dine øjne fra tårer, thi der er løn for din møjje, fra fjendens land vender de hjem; og der er håb for din fremtid, lyder det fra Herren, børn vender hjem til deres land.« Jer. 31,15 17.

Jesus trøster os med et ufattelig stort håb, når vi sørger over vore døde. »Dem skal jeg fri fra dødsriget, løse fra døden! Nej, død, hvor er din pest, dødsrige, hvor er din sot?« Hos. 13,14. »Jeg er den, som lever; og jeg var død, men se, jeg lever i evighedernes evigheder, og jeg har dødens og dødsrigets nøgler,« Åb. 1,18. »Herren selv skal stige ned fra Himmelen, og der skal lyde en befaling, en overengels røst og Guds basun. og først skal de døde i Kristus opstå; derefter skal vi, som lever og bliver tilbage, bortrykkes tillige med dem i skyerne for at møde Herren i luften; og så skal vi altid være sammen med Herren.« 1Tess. 4,16 17.

Elisa var et forbillede på menneskehedens frelser. Ligesom Frelseren forenede han helbredelse og undervisning. Elisa arbejdede trofast og utrætteligt, og i sit lange og resultatrige virke bestræbte han sig på at fremme den betydningsfulde undervisning, som blev givet i profetskolerne. I sit forsyn lod Gud Helligånden besegle de ord, som profeten talte til de alvorlige, unge mænd, som var samlet her, og fra tid til anden blev der givet andre umiskendelige beviser på hans myndighed som Herrens tjener.

Det var under et af sine besøg på skolen i Gilgal, at han gjorde giftig mad spiselig. »Dengang hungersnøden var i landet, vendte Elisa tilbage til Gilgal. Som nu profetsønnerne sad hos ham, sagde han til sin tjener: »Sæt den store gryde over og kog en ret mad til profetsønnerne!« gik en ud på marken for at plukke urter, og da han fandt en slyngplante med vilde agurker, plukkede han så mange, han kunne bære i sin kappe; da han kom tilbage, skar han dem itu og kom dem i gryden, thi han kendte dem ikke. Derpå øste man op for mændene, for at de kunne spise, men så snart de smagte maden, skreg de op og råbte: »Døden er i gryden, du Guds mand!« og de kunne ikke spise maden. Men han sagde: »Hent noget mel!« og da han havde hældt det i gryden, sagde han: »Øs nu op for folkene, så de kan spise!« Så var der ingen ulykke i gryden mere.«

Det var også i Gilgal, at Elisa under hungersnøden bespiste hundrede mennesker med en gave, som han fik af »en mand fra Baal Sjalisja«, »brød af nyt korn, tyve bygbrød og nyhøstet korn«. Nogle

af dem, der var med ham, trængte hårdt til mad. Da han modtog gaven, sagde han til sin tjener: »Giv folkene det at spise!« Men hans tjener sagde: »Hvorledes skal jeg kunne sætte dette frem for hundrede mennesker?« Men han sagde: »Giv folkene det at spise! Thi så siger Herren: De skal spise og levne!« Da satte han det frem for dem, og de spiste og levnede efter Herrens ord.«

Tænk, at Kristus ville nedlade sig til at gøre dette mirakel gennem sin tjener for at stille menneskers sult! Men siden den tid har Herren Jesus gang på gang grebet ind for at afhjælpe menneskers behov, skønt det ikke altid er sket på en så iøjnefaldende måde. Hvis vi havde et større åndeligt klarsyn, ville vi bedre kunne se den ømme måde, som Gud behandler menneskenes børn på.

Når Gud velsigner de små midler, er der nok til alle. Hans hånd kan forøge dem hundredfold. Han kan dække bord i ørkenen med de midler, han har til rådighed. Ved sin blotte berøring kan han mangfoldiggøre de knappe forråd, så der bliver nok til alle. Det skyldtes hans kraft, at brødene og kornet forøgedes i profetsønnernes hænder.

Da Kristus var på jorden og bespiste mængden ved et lignende mirakel, var der nogle, der gav udtryk for den samme vantro som Elisas medarbejdere. »Hvorledes skal jeg kunne sætte dette frem for hundrede mennesker?« spurgte Elisas tjener. Da Jesus bød disciplene give mængden at spise, svarede de: »Vi har ikke mere end fem brød og to fisk, hvis vi da ikke skal gå hen og købe mad til hele den mængde.« Luk. 9,13. Hvad er det til så mange?

Guds børn i alle tidsaldre bør lære noget heraf. Når Herren tildeler nogen en opgave bør mennesker afholde sig fra at spørge, om kravet er rimeligt, eller hvad der vil ske, hvis de adlyder. Deres forråd kan synes alt for lille til at dække det forhåndenværende behov, men i Herrens hænder er det mere end tilstrækkeligt. Tjeneren satte »det frem for dem, og de spiste og levnede efter Herrens ord«.

Menighedens store behov i dag er en klarere forståelse af Guds forhold til de mennesker, som han købte, da han gav sin Søn, samt en større tro på hans sags fremgang på jorden. Lad være med at spille tiden med at klage over, at de synlige hjælpemidler er så knappe. Udadtil ser de måske ikke lovende ud, men midlerne vil komme, når vi går op i gerningen med energi og viser tillid til Gud. Når vi bringer ham vore gaver med tak og bøn om hans velsignelse, vil

[121] han mangfoldiggøre dem, ligesom han mangfoldiggjorde maden for profetsønnerne og den trætte folkeskare.

Na'amans helbredelse

Na'aman, en af Arams hærfører, havde meget at sige hos sin herre og var højt agtet; thi ved ham havde Herren givet aramæerne sejr; men manden var spedalsk.

Syriens konge, Benhadad, havde slået Israels hære i det slag, hvor Akab blev dræbt. Siden da havde syrerne til stadighed ført krig mod Israel i grænseområderne, og på et af deres strejftog røvede de en lille pige, som under sit fangenskab kom »i tjeneste hos Naamans hustru«. Skønt den lille pige var slavinde i et land langt borte fra sit hjem, var hun et af Guds vidner og opfyldte uden selv at vide det Guds hensigt med at vælge Israel til sit ejendomsfolk. Under sit arbejde i det hedenske hjem fik hun medlidenhed med sin herre. Hun kom til at tænke på de vidunderlige mirakler, som Elisa havde gjort, og sagde til sin frue: »Gid min herre var hos profeten i Samaria; han ville sikkert skille ham af med hans spedalskhed!« Hun vidste, at Himmelens kraft ledsagede Elisa, og troede, at Naaman kunne blive helbredt ved denne kraft.

Den lille slavepigens opførsel og færden i dette hedenske hjem er et talende vidnesbyrd om den store betydning, det har at begynde opdragelsen i hjemmet tidligt. Intet kan sammenlignes med det ansvar, som fædre og mødre har fået betroet med at passe og opdrage deres børn. Det er forældrenes opgave at danne selve grundlaget for vanerne og karakteren. Børnenes fremtid bestemmes for en stor del af det eksempel, som forældrene viser, og af den undervisning, som de giver.

Det er en lykke, hvis forældrenes liv er en sand genspejling af det guddommelige, så at Guds løfter og befalinger fremkalder taknemmelighed og ærbødighed hos barnet. Forældrene må også prise sig lykkelige, hvis deres kærlighed, retfærdighed og tålmodighed tolker Guds kærlighed, retfærdighed og tålmodighed for barnet, og hvis de lærer barnet at elske, tro på og adlyde dets Fader i Himmelen, når de lærer det at elske, stole på og adlyde dem. De forældre, der skænker deres barn en sådan gave, har givet det en skat, som er mere

værdifuld end hele verdenshistoriens samlede rigdomme et klenodie, som er lige så varigt som evigheden.

[122] Vi ved ikke, på hvilket felt vore børn kommer til at arbejde. De får måske deres virke i hjemmet eller inden for erhvervslivet. Det er også muligt, at de kommer til at forkynde evangeliet i hedenske lande. Men hvad deres gerning end bliver, er de alle sammen kaldede til at være missionærer for Gud og skænke verden hans nåde. De skal skaffe sig en uddannelse, som kan hjælpe dem at stå ved Kristi side i uselvisk tjeneste.

Den hebraiske piges forældre kendte ikke hendes fremtid, da de underviste hende om Gud. Men de røgtede deres ansvar med troskab, og i den syriske hærførers hjem vidnede deres barn om den Gud, som hun havde lært at ære.

Naaman fik at vide, hvad pigen havde sagt til sin frue, og da han havde opnået kongens tilladelse, drog han af sted for at søge helbredelse. Han tog »ti talenter sølv, 6000 sekel guld og ti sæt festklæder med«. Han medbragte også et brev fra kongen af Syrien til Israels konge. Der stod i brevet: »Jeg sender min tjener Naaman til dig, for at du skal skille ham af med hans spedalskhed.« Da Israels konge havde læst brevet, sønderrev han sine klæder og sagde: »Er jeg Gud, så jeg råder over liv og død, siden han skriver til mig, at jeg skal skille en mand af med hans spedalskhed! Nej, I kan da se, at han søger lejlighed til strid med mig!«

Elisa hørte, hvad der var sket, og sendte denne meddelelse til kongen: »Hvorfor sønderriver du dine klæder? Lad ham komme til mig, så skal han kende, at der er en profet i Israel!«

»Da kom Naaman med heste og vogne og holdt uden for døren til Elisas hus.« Profeten sendte ham denne meddelelse gennem en tjener: »Gå hen og bad dig syv gange i Jordan, så bliver dit legeme atter frisk, og du bliver ren! «

Naaman havde ventet at se et eller andet vidunderligt tegn fra Himmelen. Han sagde: »Se, jeg havde tænkt, at han ville komme ud til mig, stå og påkalde Herren sin Guds navn og svinge sin hånd i retning af helligdommen og således gøre ende på spedalskheden!« Da han fik besked på at bade sig i Jordan, blev hans stolthed såret, og han udbrød krænket og skuffet: »Er ikke Damaskus floder Abana og Parpar fuldt så gode som alle Israels vande? Kunne jeg ikke blive ren ved at bade mig i dem?« »og han vendte sig og drog bort i vrede.«

Naaman var for stolt til at rette sig efter Elisa. De floder, som den syriske hærfører nævnte, var omgivet af smukke lunde, og langs deres bredder færdedes der mange mennesker for at tilbede deres afguder. Det ville ikke have været en ydmygelse for Naaman at bade i en af disse floder; men han kunne kun blive helbredt ved at rette sig nøje efter profeten. Det ønskede resultat kunne kun opnås ved villig lydighed.

Naamans tjenere bad ham indtrængende om at rette sig efter Elisa. »Dersom profeten havde pålagt dig noget, som var vanskeligt,« sagde de, »ville du så ikke have gjort det? Hvor meget mere da nu, da han sagde til dig: Bad dig, så bliver du ren!« Naamans tro blev stillet på prøve, og stoltheden kæmpede om overtaget. Men troen sejrede, og den stolte syrer gav efter og underkastede sig Herrens åbenbarede vilje. Han dykkede sig syv gange i Jordan »efter den Guds mands ord« og hans tro blev belønnet. »Hans legeme blev atter frisk som et barns, og han blev ren.«

Så vendte han taknemmeligt tilbage »med hele sit følge« »til den Guds mand« og sagde: »Nu ved jeg, at der intetsteds på jorden er nogen Gud uden i Israel!«

[123]

Efter tidens skik bad Naaman Elisa om at tage imod en kostbar gave, men profeten afslog det. Han havde ikke lov til at tage imod betaling for en velsignelse, som Gud i sin nåde havde skænket. »Så sandt Herren lever,« sagde han, »jeg modtager ikke noget!« Syrereren »nødte ham« men han værgede sig ved at modtage noget.

Da sagde Naaman: »Så lad da være! Men lad din træl få så meget jord, som et par muldyr kan bære, thi din træl vil aldrig mere ofre brændoffer eller slagtoffer til nogen anden Gud end Herren ! Men i én ting vil Herren nok bære over med din træl: Når min herre går ind i Rimmons hus for at tilbede og støtter sig til min arm, og jeg så sammen med ham kaster mig til jorden i Rimmons hus, da vil Herren nok bære over med din træl i den ting! « Han svarede: »Far i fred!«

Elisas tjener, Gehazi, havde i årenes løb haft rig anledning til at lære den samme selvfornektelse, som kendetegnede hans mesters livsgerning. Han kunne være blevet en ædel bannerfører i Herrens hær. Han havde længe haft Himmelens bedste velsignelser inden for rækkevidde, men han vendte sig bort fra dem og begærede i stedet verdens forgængelige rigdom. Det begær, som lå skjult i hans

umættelige sjæl, fik ham nu til at give efter for en overvældende fristelse. Han sagde til sig selv: »Der har min herre ladet denne aramæer Naaman slippe og ikke modtaget af ham, hvad han havde med Jeg vil løbe efter ham for at få noget af ham! « »Så satte Gehazi efter Naaman« i al hemmelighed.

»Da Naaman så ham komme løbende efter sig, sprang han af vognen, gik ham i møde og spurgte: »Står det godt til?« Han svarede: »Ja, det står godt til!« I næste øjeblik sagde Gehazi en bevidst løgn. »Min herre sender mig med det bud: Der kom lige nu to unge mænd, som hører til profetsønnerne, til mig fra Efraims bjerge; giv dem en talent sølv og to sæt festklæder!« Naaman efterkom med glæde anmodningen og nødte Gehazi til at tage imod to talenter sølv i stedet for én. Han tog også »to sæt festklæder« og gav nogle trælle besked på at bære gaven tilbage.

Da Gehazi kom i nærheden af Elisas hjem, sendte han trællene bort og skjulte sølvet og klæderne. Da han havde gjort det, »gik han ind til sin herre og trådte hen til ham«. For at undgå at blive afsløret sagde han endnu en løgn. Da profeten spurgte ham: »Hvor har du været?« svarede han: »Din træl har ingen steder været!«

Den skarpe fordømmelse, som Elisa nu udtalte, viser, at han vidste alt. »Gik jeg ikke i ånden hos dig,« sagde han, »da en stod af sin vogn og gik tilbage for at møde dig ? Nu har du fået penge, og du kan få klæder, olivenlunde og vingårde, småkvæg og hornkvæg, trælle og trælkvinder, men Naamans spedalskhed skal hænge ved dig og dit afkom til evig tid!« Den skyldige blev øjeblikkelig straffet. Da han forlod Elisa, var han »hvid som sne af spedalskhed«.

Denne mand havde nydt høje og herlige privilegier, og hans erfaring indeholder en alvorlig lære. På grund af Gehazis opførsel blev der lagt en anstødssten på Naamans vej. Naaman havde netop set et vidunderligt lys blive tændt, og han var gunstigt stemt over for tanken om at tjene den levende Gud. Der var ingen undskyldning for Gehazis bedrag. Han blev ved at være spedalsk til sin dødsdag, forbandet af Gud og afskyet af sine medmennesker.

[124]

»Det falske vidne undgår ej straf; den slipper ikke, som farer med løgn. « Ordsp. 19,5. Mennesker tror måske, at de kan skjule deres onde handlinger for deres medmennesker, men de kan ikke bedrage Gud. »Alt ligger blottet og udbredt for hans øjne; og ham skal vi stå til regnskab.« Hebr. 4,13. Gehazi troede, at han kunne

bedrage Elisa, men Gud meddelte sin profet, hvad Gehazi havde sagt til Naaman, og afslørede alt, hvad der havde fundet sted mellem de to mænd.

Sandheden er fra Gud, og bedrag i alle dets utallige former er fra Satan. Den, der afviger det mindste fra sandhedens lige vej, forråder sig selv til den Onde. De mennesker, der har lært af Kristus, vil ikke være »meddelagtige i mørkets golde gerninger«. Ef. 5,11. De er jævne, ligefremme og ærlige både i tale og vandel, fordi de forbereder sig til at færdes sammen med de hellige, i hvis mund der ikke findes svig. Se Åb. 14,5.

Flere hundrede år efter at Naaman var vendt tilbage til sit hjem i Syrien som et helbredt og omvendt menneske, henviste Frelseren til hans vidunderlige tro. Han roste den og omtalte den som et forbillede for alle dem, der bekender sig til at tjene Gud. »I Israel var der mange spedalske på profeten Elisas tid,« sagde Frelseren, »og ingen af dem blev rensset, men derimod syreren Naaman.« Luk. 4,27. Gud forbigik alle de spedalske i Israel, fordi deres vantro lukkede velsignelsens dør for dem. Gud anså en hedensk adelsmand, som havde gjort, hvad han betragtede som ret, og som følte sin trang til hjælp, for at være mere værdig til at nyde godt af hans velsignelse end de syge israelitter, som havde ladet hånt om de privilegier, som Gud havde skænket dem. Gud hjælper dem, der værdsætter hans velsignelser og følger det lys, som de modtager fra Himmelen.

Der findes ærlige mennesker i alle lande i dag, og Himmelens lys skinner på dem. Hvis de trofast vedbliver at gøre det, som de anser for deres pligt, vil de få mere lys, indtil de ligesom Naaman nødes til at erkende, at der »intetsteds på jorden er nogen Gud« uden den levende Gud, Skaberen.

Hver eneste oprigtig sjæl, »som vandrer i mørke og uden lys«, indbydes til at »stole på Herrens navn, søge støtte hos Gud«. »Intet øre har hørt, intet øje har set en Gud uden dig, som hjælper den, der håber på ham. Du ser til dem, der øver retfærd og kommer dine veje i hu.« Es. 50,10; 64,3 4.

Elisa afslutter sit livsværk

Elisa blev kaldet til at være profet, mens Akab var konge, og han oplevede at se mange forandringer finde sted i Israels rige. Israelitterne blev straffet den ene gang efter den anden, mens syrereren Hazael var konge. Han blev salvet, for at han skulle være det frafaldne folks svøbe. De radikale reformer, som blev indført af Jehu, medførte, at hele Akabs hus blev udtyddet. I de følgende krige med syrerne mistede Jehus efterfølger, Joahaz, nogle af byerne øst for Jordan. En tid så det ud, som om syrerne ville få magten over hele riget; men under den reformation, som påbegyndtes af Elias og fortsattes af Elisa, var mange begyndt at spørge efter Gud. Folket svigtede Baals altre, og langsomt, men sikkert fik Gud sin vilje med de mennesker, som besluttede sig til at tjene ham af hele deres hjerte.

Det var af kærlighed til det vildfarne Israel, at Gud tillod syrerne at straffe dem, og det var af medlidenhed med de moralsk svækkede, at han lod Jehu fremstå for at dræbe den onde Jesabel og hele Akabs hus. Takket være et nådigt forsyn blev Baals og Astartes præster endnu en gang forkastet og deres hedenske altre nedbrudt. Gud forudså i sin visdom, at en del af folket ville opgive hedenskabet og vende blikket mod Himmelen, hvis fristelsen blev fjernet. Derfor lod han den ene ulykke efter den anden ramme dem. Hans vrede var blandet med nåde, og når hans vilje var fuldbyrdet, vendte han begivenhedernes gang til fordel for dem, der havde lært at søge ham.

Mens de gode og de onde kræfter kæmpede om overtaget og Satanjorde alt, hvad der stod i hans magt, for at gøre den skade, der var voldt under Akabs og Jesabels regering, så fuldstændig som muligt, fortsatte Elisa sin gerning. Han mødte modstand, men ingen kunne modsige det, han sagde. Han var afholdt og æret over hele riget. Mange opsøgte ham for at få råd. Kong Joram af Israel rådførte sig med ham, mens Jesabel endnu levede, og da han en gang var i Damaskus, blev han opsøgt af udsendinge fra Syriens konge, Benhadad, som ønskede at få at vide, om han ville dø af en sygdom, som han led af på det tidspunkt. Profeten aflagde et sandfærdigt

vidnesbyrd over for alle i en tid, hvor sandheden blev fordrejet og det store flertal af folket gjorde åbent oprør imod Himmelen. [126]

Gud svigtede aldrig sin udvalgte tjener. Under en syrisk invasion forsøgte den syriske konge at komme Elisa til livs, fordi han underrettede den israelitiske konge om fjendens planer. Den syriske konge havde holdt råd med sine tjenere og sagt, at hans folk skulle lægge sig i baghold et bestemt sted. Herren afslørede planen for Elisa, som »sendte bud til Israels konge og lod sige: ›Vogt dig for at drage forbi det sted, thi der ligger aramæerne i baghold!‹ Israels konge sendte da folk til det sted, den Guds mand havde sagt ham. Således mindede han ham om at være på sin post der; og det gjorde han ikke én, men flere gange. Derover blev Arams konge urolig i sit sind, og han lod sine folk kalde og spurgte dem: ›Kan I sige mig, hvem det er, der forråder os til Israels konge?‹ Da sagde en af hans hærførere: ›Det er ingen af os, herre konge; det er profeten Elisa i Israel, der lader Israels konge vide, hvad du taler i dit sovekammer.‹«

Den syriske konge besluttede at rydde profeten af vejen og sagde: »Gå hen og se, hvor han er, for at jeg kan sende folk ud og lade ham gribe!« Profeten var i Dotan, og da kongen fik dette at vide, »sendte han heste og vogne og en stor hærstyrke derhen; og de kom ved nattetide og omringede byen. Næste morgen tidlig, da den Guds mand gik ud, se, da var byen omringet af en hær og heste og vogne.«

Elisas tjener blev fyldt med rædsel og meddelte sin herre, hvad der var sket. »Ak, herre,« sagde han, »hvad skal vi dog gribe til?«

»Frygt ikke« svarede profeten, »thi de, der er med os, er flere end de, der er med dem!« For at tjeneren selv kunne forvise sig om det, bad Elisa og sagde: »Herre, luk hans øjne op, så han kan se!« »Da lukkede Herren tjenerens øjne op, og han så, at bjerget var fuldt af ildheste og ildvogne rundt om Elisa.« Der befandt sig en hel skare himmelske engle imellem Guds tjener og de bevæbnede fjender. De var steget ned i kraft og vælde, ikke for at ødelægge eller modtage hyldest, men for at slå lejre om og hjælpe Herrens svage og hjælpeløse børn.

Når Guds børn kommer i vanskeligheder og det ser ud, som om de ikke kan undslippe, skal de sætte deres lid til Herren alene.

Mens de syriske soldater dristigt marcherede fremad uden at vide noget om de usete hære fra Himmelen, bad Elisa til Herren og sagde: »Slå de folk med blindhed!« og han slog dem med blindhed

efter Elisas ord. Da sagde Elisa til dem: »Det er ikke den rigtige vej eller den rigtige by; følg med mig, så skal jeg føre eder til den mand, I søger!« Han førte dem så til Samaria, og da de var kommet ind i Samaria, bad Elisa: »Herre, luk nu deres øjne op, så at de kan se! « Da lukkede Herren deres øjne op, og de så, at de var midt i Samaria. Da Israels konge så dem, spurgte han Elisa: »Skal jeg hugge dem ned, min fader ?« Men han svarede: »Nej, du må ikke hugge dem ned! Bruger du at hugge folk ned, som du ikke har taget til fange med sværd eller bue? Sæt brød og vand for dem, at de kan spise og drikke, og lad dem så vende tilbage til deres herre.« Se 2Kong. 6.

[127] Israel var nu fri for syriske angreb i nogen tid, men da den energiske og beslutsomme Hazael en sønnesøn af den Hazael, der var blevet salvet til at være Israels svøbe var blevet konge, omringede og belejrede de syriske hære Samaria. Israel havde aldrig været i så store vanskeligheder som under denne belejring. Nu blev fædrener synder i sandhed hjemsoget på børnene og børnebørnene. Rædslerne under den lange hungersnød fik Israels konge til at begå desperate handlinger, da Elisa forudsagde, at de ville blive befriet den næste dag.

Ved morgengry lod Herren »agamæernes lejr høre larm af heste, larm af en stor hær«. De blev grebet af frygt og tog »flugten i mørkningen« og efterlod »lejren, som den stod, deres telte, heste og æsler« og store forråd af levnedsmidler. De flygtede »for at redde livet« og standsede ikke, før de var kommet over på den anden side af Jordan.

Dem nat, syrerne flygtede, var der fire spedalske mænd ved byens port. De var vanvittige af sult og blev enige om at gå over til syrernes lejr og overgive sig. De håbede at kunne vække medlidenhed hos belejringshæren og få noget at spise her. Til deres store forbavselse »var der ikke et menneske at se«, da de gik ind i lejren. De gik nu uhindret »ind i et af teltene, spiste og drak og tog sølv og guld og klæder, som de gik hen og gemte; derpå kom de tilbage og gik ind i et andet telt; også der tog de noget, som de gik hen og gemte. Så sagde de til hverandre: »Det er ikke rigtigt, som vi bærer os ad! Denne dag er et godt budskabs dag; tier vi stille og venter til daggry, pådrager vi os skyld.« De skyndte sig derpå tilbage til byen med den gode nyhed.

Israelitterne tog et vældigt bytte. Der var så meget, at en sekel fint hvedemel kom til at koste en sekel og to sekel byg ligeledes en sekel, som Elisa havde forudsagt dagen før. Det gik »som Herren havde sagt« gennem sin profet i Israel, og Guds navn blev endnu en gang ophøjet i hedningernes øjne. Se 2Kong. 7,5 16.

Således fortsatte Guds profet sit arbejde fra år til år. Han arbejdede trofast blandt folket og stod i krisens stund som en viis rådgiver ved kongens side. De lange år, hvor kongerne og folket forkastede Gud og dyrkede afguder, havde sat onde spor. Frafaldet kastede stadig sin mørke skygge overalt, men forskellige steder i landet levede der dog mennesker, som på det bestemteste havde nægtet at bøje knæ for Baal. Efterhånden som Elisas reformarbejde skred fremad, blev mange vundet tilbage fra hedenskabet, og disse mennesker glædede sig over at tjene den sande Gud. De mirakler, som Guds nåde således udvirkede, vant til opmuntring for profeten og tilskyndende ham kraftigt til at søge kontakt med alle de oprigtige af hjertet. Overalt bestræbte han sig på at lære folket retfærdighed.

For mennesker syntes det lige så håbløst at genrejse nationen åndeligt dengang, som det gør for Guds tjenere at udrette noget i jordens mørke egne i dag. Men Kristi menighed er Guds redskab til at forkynde sandheden. Han har udrustet den til at gøre en speciel gerning, og hvis den er tro imod Gud og lydige imod hans bud, vil Guds uforlignelige kraft blive i den. Ingen magt kan overvinde den, hvis den er tro imod sit kald. Da vil fjendens kræfter være lige så magtesløse over for den som avnerne over for vinden.

Hvis menigheden er villig til at iklæde sig Kristi retfærdigheds klædning og afbryde al forbindelse med verden, vil der oprinde en herlig tid for den. Gud ønsker, at hans trofaste børn, som tror på ham, skal sætte mod i dem, som er blottet for tro og håb. Vend jer til Herren, I fanger med håb! Søg styrke hos Gud, den levende Gud. Vis en urokkelig, ydmyg tro på hans magt og på hans villighed til at frelse. Når vi tilegner os hans styrke i tro, vil han på den vidunderligste måde ændre de mest dystre og fortvivlede udsigter for sit navns herligheds skyld.

Elisa var levende interesseret i profetskolernes trivsel i alle de år, han kunne rejse rundt i Israels rige. Gud var med ham på hele hans færd; han lagde ordene i munden på ham og gav ham kraft til at gøre mirakler. »Profetsønnerne sagde engang til Elisa: »Se, der er for lidt

plads til os her, hvor vi sidder hos dig. Vil gå til Jordan og hver tage en bjælke og dér indrette os et rum, vi kan sidde i!« 2Kong. 6,1 2.

Elisa gik med dem ned til Jordan. Han opmuntrede dem ved sin nærværelse, underviste dem og udførte endog et mirakel for at hjælpe dem med arbejdet. »Mens nu en af dem var ved at fælde en bjælke, faldt hans øksejern i vandet. Da gav han sig til at råbe: »Ak, min herre! og det var endda lånt!« Men den Guds mand sagde: »Hvor faldt det?« og da han havde vist ham stedet, skar han en gren af og kastede den derhen. Da kom øksen op på overfladen; og han sagde: »Tag den op!« Så rakte han hånden ud og tog den.« 2Kong. 6,5 7.

Elisas virke havde været så resultatrigt og hans indflydelse så vidtrækkende, at selv den unge kong Joas, som var afgudsdyrker og kun havde meget lidt respekt for Gud, betegnede profeten som en fader i Israel, da denne lå på dødslejet. Kongen erkendte, at profetens nærværelse betød mere end vogne og ryttere i trange tider. Der står: »Da Elisa blev ramt af den sygdom, han døde af, kom kong Joas af Israel ned til ham, bøjede sig grædende over ham og sagde: »Min fader, min fader, du Israels vogne og ryttere!« 2Kong. 13,14.

Profeten havde været som en viis, medfølelse fader for mangen en bebyrdet sjæl, som trængte til hjælp. Han vendte sig heller ikke bort fra denne ugudelige yngling, som var så uværdig til den ansvarsfulde stilling, han havde, og trængte så hårdt til gode råd. I sit forsyn gav Gud kongen anledning til at råde bod på fortidens fejltrin og bringe riget på fode igen. Den syriske fjende, som havde erobret landet øst for Jordan, skulle besejres, og Guds kraft skulle endnu en gang åbenbares til fordel for det vildfarne Israel,

Den døende profet sagde til kongen; »Bring bue og pile!« Joas adlød. Derpå sagde profeten: »Læg din hånd på buen!« Da Joas »gjorde det, lagde Elisa sine hænder på kongens og sagde: »Luk vinduet op mod øst!« i retning af de byer, som syrerne havde erobret på den anden side af Jordan. Da kongen havde åbnet gittervinduet, sagde Elisa, at han skulle skyde. Idet pilen fløj af sted, blev profeten inspireret til at sige: »En sejrspil for Herren, en sejrspil mod Aram! Du skal tilføje Aram et afgørende nederlag ved Afek!«

Profeten stillede nu kongens tro på prøve. Han bød kongen tage pilene og sagde: »Slå på jorden!« Kongen slog på jorden tre gange og holdt så op. »Du burde have slået fem til seks gange,« udbrød Elisa

nedslået, »så skulle du have tilføjet Aram et afgørende nederlag, men nu skal du kun slå Aram tre gange!« 2Kong. 13,15 19.

Alle personer i ansvarsfulde stillinger kan lære noget heraf. Når Gud lægger et bestemt stykke arbejde til rette for os mennesker og lover, at det vil lykkes, skal den, som er udpeget til at udføre det, gøre alt, hvad der står i hans magt, for at opnå det resultat, som der er givet løfte om. Udfaldet vil svare til den begejstring og udholdenhed, hvormed opgaven gennemføres. Gud kan kun gøre mirakler for sit folk, hvis de med utrættelig energi gør deres del. Han har brug for mænd, som vil hellige sig opgaven fuldstændig mænd, som besidder moralsk mod, en brændende kærlighed til sjæle og en aldrig svigtende nidkærhed. Sådanne mennesker vil aldrig anse et arbejde for at være for vanskeligt, og de vil heller ikke se mørkt på fremtiden. De vil uforfærdet fortsætte deres gerning, indtil et tilsyneladende nederlag er blevet forvandlet til en herlig sejr. Hverken fængsel eller marterpælen får dem til at fravige deres beslutning om at samarbejde med Gud for at styrke hans rige.

Elisas livsgerning sluttede, da han havde vejledt og opmuntret Joas. Det menneske, som havde modtaget den samme ånd, som hvilede over Elias, i hele dens fylde, var tro til det sidste. Han vaklede aldrig. Han mistede aldrig troen på den Almægtiges kraft. Hver gang vejen syntes at være spærret for ham, gik han fremad i tro med det resultat, at Gud belønnede hans tillid og banede vejen for ham.

Det blev ikke forundt Elisa at følge sin herre i en ildvogn. Herren tillod, at han fik et langvarigt sygeleje. Mens han lå svag og lidende, stolede han fuldt og fast på Guds løfter og så sig til stadighed omgivet af himmelske sendebud, som bragte ham trøst og fred. På Dotans høje så han sig omgivet af himmelske hære, Israels ildvogne og ryttere; i denne stund ejede han også bevidstheden om, at der var medfølelse hos ham, og han følte sig styrket. Han havde haft en stærk tro hele livet igennem, og efterhånden som hans kundskab om Guds forsyns styrelse og om Guds nåde og godhed voksede, modnedes hans tro til en ubrydelig tillid til Gud. Da døden kaldte, var han rede til at hvile fra sin gerning.

»Kostbar i Herrens øjne er hans frommes død.« Sl. 116,15. Elisa kunne tillidsfuldt sige med Salmisten: »Gud udløser min sjæl af dødsrigets hånd, thi han tager mig til sig.« Sl. 49,16. Han kunne med glæde bevidne: »Jeg ved, at min løser lever, over støvet vil en

[129]

[130] forsvarer stå frem.« Job 19,25. »Jeg skal i retfærd skue dit åsyn, mættes ved din skikkelse, når jeg vågner.« Sl. 17,15.

Nineve, den store stad

I den periode, hvor Israels rige var delt, var Assyrrerigetets hovedstad, Nineve, en af oldtidens største byer. Den blev grundlagt ved Tigrisflodens frugtbare bred kort efter adspredelsen fra Babelstårnet og havde igennem århundreder oplevet en sådan opblomstring, at den til sidst var blevet »en stor by, tre dagsrejser stor«. Jonas. 3,3.

I sin timelige storhedstid var Nineve et arnested for forbrydelse og ondskab. Det inspirerede ord har skildret den som »byen, der drypper af blod, hvor der kun tales løgn, så fuld af ran«. Profeten Nahum sammenlignede ninevitterne med en grusom, rovgrisk løve. »Thi hvem fik ikke din ondskab stadig at føle?« spurgte han. Nah. 3,1. og 19.

Trods sin ondskab var Nineve dog ikke fuldstændig fordærvet. Han, der »ser på alle menneskenes børn« (Sl. 33,13) og skuer »al-skens klenodier« (Job 28,10), så, at mange af byens indbyggere higede efter noget bedre og højere, og at de ville afstå fra deres ondskab og tjene den levende Gud, hvis de fik lejlighed til at lære ham at kende. I sin visdom åbenbarede Gud sig for dem på en måde, som de ikke kunne tage fejl af, for om muligt at få dem til at angre.

Herren valgte profeten Jonas, Amittajs søn, til denne opgave. Herrens ord kom til ham således: »Stå op og gå til Nineve, den store stad, og udråb over den, at deres ondskab er kommet op for mit åsyn.« Jonas. 1,1 2.

Mens profeten tænkte på den vanskelige og tilsyneladende umulige opgave, blev han fristet til at spørge, om det nu også var klogt at tage af sted. Menneskelig set kunne der ikke opnås noget ved at forkynde et sådant budskab i den stolte by. Lige i øjeblikket glemte han, at den Gud, som han tjente, er vis og almægtig, og mens han tøvede og tvivlede, gjorde Satan ham modløs. Profeten blev grebet af rædsel og »stod op for at fly fra Herrens åsyn til Tarsis«. Han drog til Joppe, og da han fandt et skib, som netop skulle sejle, »betalte han, hvad rejsen ko stede, og gik om bord for at sejle med«. 3. vers.

[131] Det var et meget stort ansvar, Herren havde betroet Jonas, men Gud var mægtig til at styrke sin tjener og lade hans gerning lykkes. Hvis profeten havde adlydt uden forbehold, var han blevet sparet for mange bitre erfaringer og var blevet velsignet rigt, Men Herren svigtede ikke Jonas i dennes fortvivlelse. Gennem en række prøvelser og mærkelige tilskikkelser skulle profeten genvinde sin tillid til Gud og hans uendelige magt til at frelse.

His Jonas var standset og havde tænkt roligt over situationen, da han modtog opfordringen første gang, ville han have indset det tåbelige i at forsøge at kaste ansvaret fra sig. Han fik dog heller ikke lov at fortsætte sin vanvittige flugt ret længe. »Men Herren lod et stærkt vejr fare hen over havet, og en stærk storm rejste sig på havet, så skibet var ved at gå under. Sømændene blev rædde og råbte hver til sin gud, og de kastede alle sager i skibet over bord for at lette det. Men Jonas var gået ned i det underste skibsrum og lå i dyb søvn dernede.« 4-5. v.

Mens sømændene råbte til deres hedenske guder om hjælp, op-søgte den dybt fortvivlede skibsfører Jonas og sagde: »Hvor kan du sove? Stå op og råb til din Gud ! Måske vil Gud komme os i hu, så vi ikke omkommer « 6. vers.

Men den mand, som havde forladt pligtens vej, kunne ikke bringe hjælp ved sine bønner. Sømændene troede, at uvejrets heftighed skyldtes deres guders vrede, og som en sidste udvej blev de enige om at kaste lod »for at få at vide, hvem der er skyld i, at denne ulykke er tilstødt os!« Loddet ramte Jonas. Da sagde de til ham: »Sig os, hvem der er skyld i, at denne ulykke er tilstødt os! Hvad er du, og hvor kommer du fra? Hvilket land er du fra, og hvilket folk hører du til?« Han svarede: »Jeg er hebræer, og jeg frygter Herren, Himmelens Gud, som har skabt havet og det tørre land.« Så grebes mændene af stor rædsel og sagde til ham: »Hvad har du gjort?« Thi de fik at vide, at han flyede fra Herrens åsyn; det sagde han dem.

Og de spurgte ham: »Hvad skal vi gøre med dig, så vi får havet til at lægge sig? Thi det rejser sig mere og mere.« Han svarede: »Tag og kast mig i havet! Så får I det til at lægge sig; thi jeg ved, at jeg er skyld i, at dette stærke vejr er over eder.«

Mændene søgte nu at ro tilbage til land, men kunne ikke, da havet rejste sig mere og mere imod dem. Så råbte de til Herren: »Ak, Herre! Lad os ikke omkomme for denne mands sjæls skyld og lad

ikke uskyldigt blod komme over os; thi det er jo dig, Herre, der har gjort, som du ville.« Derpå tog de Jonas og kastede ham i havet, og straks lagde det sig. Og mændene grebes af stor rædsel for Herren, bragte ham et slagtoffer og aflagde løfter.

Men Herren bød en stor fisk sluge Jonas; og Jonas var i fiskens bug tre dage og tre nætter. Da bad Jonas i fiskens bug til Herren sin Gud og sagde:

»Jeg råbte i nøden til Herren,
og han svarede mig;
jeg skreg fra dødsrigets skød,
og du hørte min røst.
Du kasted mig i dybet
midt i havet,
strømmen omgav mig;
alle dine brændinger og bølger
skyllede over mig.
Jeg tænkte: »Bort er jeg stødt
fra dine øjne,
aldrig mer skal jeg skue
dit hellige tempel.«
Vandene trued min sjæl,
dybet omgav mig,
tang var viklet om mit hoved;
til bjergenes rødder steg jeg ned,
til jordens slåer, de evige grundvolde;
da drog du mit liv op af graven,
Herre min Gud.
Da min sjæl vansmægtede i mig, kom
jeg Herren i hu,
og min bøn steg op til dig
i dit hellige tempel.
De, der dyrker det tomme gøgl, lader
gudsfrygt fare;
men jeg vil bringe dig ofre med
lovsangs toner

[132]

og indfri de løfter, jeg gav.
Hos Herren er frelse.«

Kap. 1,7-2,10.

Endelig lærte Jonas, at der er frelse hos Herren. Sl. 3,9. Befrielsen kom, da han angrede og erkendte Guds frelsende nåde. Jonas blev udfriet af dybets farer og kastet op på tørt land.

Guds tjener fik endnu en gang befaling om at advare Nineve. Men Herrens ord kom for anden gang til Jonas således: »Stå op og gå til Nineve, og udråb over den, hvad jeg tilsiger dig!« Denne gang standsede han ikke op for at stille spørgsmål eller tvivle, men adlød ufortøvet. Han stod »op og gik til Nineve efter Herrens ord«. Jonas. 3,1 3.

Da Jonas kom ind i byen, begyndte han straks at råbe: »Om fyrretyve dage skal Nineve styrtes i grus!« 4. vers. Han gik fra gade til gade og råbte advarslen.

Budskabet var ikke forgæves. Det råb, som genlød i den gudløse bys gader, gik fra mund til mund, indtil alle indbyggerne havde hørt den chokerende meddelelse. Guds Ånd gjorde budskabet alvorligt for hver eneste indbygger, og i skarevis af mennesker skælvede over deres synder og angrede og ydmygede sig.

Da troede folket i Nineve på Gud, og de udråbte en faste og klædte sig i sæk, både store og små; og da sagen kom Nineves konge for øre, stod han op fra sin trone, tog kappen af, klædte sig i sæk og satte sig i støvet, og han lod udråbe i Nineve: »Kongen og hans stormænd gør vitterligt: Hverken folk eller fæ, hornkvæg eller småkvæg, må nyde noget, græsse eller drikke vand; men folk og fæ skal klædes i sæk og opløfte et vældigt skrig til Gud og omvende sig, hver fra sin onde vej og den uret, som hænger ved deres hænder. Måske vil Gud da angre og holde sin glødende vrede tilbage, så vi ikke omkommer.« 5 9. vers.

Da kongen og stormændene tillige med folket, både høj og lav, »omvendte sig ved Jonas prædiken« (Matt. 12,41) og sammen råbte til Himmels Gud, skænkede han dem sin nåde. »Da Gud så, hvad de gjorde, hvorledes de omvendte sig fra deres onde vej, angrede han den ulykke, han havde truet med at føre over dem, og gjorde ikke alvor deraf.« Jonas. 3,10. De undgik deres skæbne, Israels Gud blev

ophøjet og æret i hele hedningeverdenen, og hans lov kom til højhed og ære. Nineve faldt først som et bytte for nabofolkene mange år senere, fordi den glemte Gud og hovmodede sig.

Jonas burde have været den første til at glæde sig over Guds ufattelige nåde, da han blev klar over, at Gud ville skåne denne by, som trods sin ondskab havde angret i sæk og aske. Men i stedet for at glæde sig fik han den tanke, at han måske ville blive anset for at være en falsk profet. Han ville værne om sit rygte og glemte fuldstændig at tage i betragtning, at menneskene i den onde by betød langt mere. Jonas tog det »såre fortrydeligt op«, at Gud viste de angrende ninevitter medlidenhed, og »blev vred«. »Var det ikke det, jeg tænkte,« sagde han til Herren, »da jeg endnu var hjemme i mit land? Derfor ville jeg også før fly til Tarsis; jeg vidste jo, at du er en nådig og barmhjertig Gud, langmodig og rig på miskundhed, og at du angrer det onde.« Jonas. 4,1 2.

Han gav atter efter for sin tilbøjelighed til at stille spørgsmål og nære tvivl og blev igen overvældet af mismod. Han så ikke på andres vel og ville hellere dø end se byen skånet. I sit mismod udbrød han: »Så tag nu, Herre, mit liv; thi jeg vil hellere dø end leve. «

[133]

»Men Herren sagde: »Er det med rette, du er vred?« Så gik Jonas ud og slog sig ned østen for byen; der byggede han sig en løvhytte og satte sig i skygge under den for at se, hvorledes det gik byen. Da bød Gud Herren en olieplante skyde op over Jonas og skygge over hans hoved for at tage hans mismod, og Jonas glædede sig meget over den.« 3 6. vers.

Nu gav Herren Jonas en anskuelsesundervisning. »Ved morgengry næste dag bød Gud en orm stikke olieplanten, så den visnede; og da solen stod op, rejste Gud en glødende østenstorm, og solen stak Jonas i hovedet, så han vansmægtede og ønskede sig døden, idet han tænkte: »Jeg vil hellere dø end leve.««

Gud talte atter til sin profet. »Er det med rette, du er vred for olieplantens skyld?« Han svarede: »Ja, med rette er jeg så vred, at jeg kunne tage min død derover.«

Da sagde Herren: »Du ynkes over olieplanten, som du ingen møjje har haft med eller opelsket, som blev til på én nat og gik ud på én nat. Og jeg skulle ikke ynkes over Nineve, den store stad med mer end tolv gange 10.000 mennesker, som ikke kan skelne højre fra venstre, og meget kvæg.« 7-11. vers.

Skønt Jonas var forvirret, ydmyget og ude af stand til at forstå, hvorfor Gud skånedes Nineve, havde han dog løst den opgave, som var blevet tildelt ham, og advaret den store by. Skønt det ikke gik som forudsagt, var advarselsbudskabet alligevel fra Gud. Det havde også den virkning, som Gud havde tilsigtet. Hans nådes herlighed blev åbenbaret blandt hedningerne. De, der længe havde siddet i »mulm og mørke, bundne i pine og jern«, »råbte til Herren i nøden« og »han frelste dem af deres trængsler, førte dem ud af mørket og mulmet og sønderrev deres bånd«. Han »sendte sit ord og lægede dem og frelste deres liv fra graven.« Sl. 107,10.13-14. og 20.

Da Kristus var på jorden, henviste han til de gode resultater, som blev opnået ved Jonas prædiken i Nineve. Han sammenlignede også den hedenske bys indbyggere med de mennesker, som kaldte sig Guds folk på hans tid. »Mænd fra Nineve skal stå op ved dommen,« sagde han, »sammen med denne slægt og bringe fordømmelse over den; thi de omvendte sig ved Jonas prædiken; og se, her er mere end Jonas.« Matt. 12,40 41. Kristus kom ned til denne travle verden, hvor menneskene købslog og handlede og prøvede på at skrabe så meget til sig som muligt. Midt i forvirringen lød hans røst som Guds basun: »Hvad gavner det et menneske at vinde den hele verden og at bøde med sin sjæl? Thi hvad kan et menneske give til vederlag for sin sjæl?« Matt. 8,36 37.

Ligesom Jonas prædiken var et tegn for ninevitterne, var Kristus prædiken et tegn for hans generation. Men hvor var der stor forskel på den måde, hvorpå deres forkyndelse blev modtaget! Trods ligestyldighed og foragt arbejdede Frelseren dog videre, til han havde fuldbyrdet sin gerning.

[134] Guds sendebud i dag skal tage ved lære heraf. Nutidens store byer trænger lige så meget til at lære den sande Guds egenskaber og planer at kende som ninevitterne i oldtiden. Kristi sendebud skal lede menneskenes tanker hen til en bedre verden, som for en stor del er blevet glemt. Den hellige skrift lærer, at kun den by, som Gud har bygget og grundlagt, vil bestå. Mennesket kan med troens øje se tærsklen til Himmelen, hvor den levende Guds herlighed stråler i al sin glans. Herren Jesus sender sine tjenere ud for at opfordre menneskene til med ildhu at sikre sig den udødelige arv. Han formaner dem til at samle sig skatte ved Guds trone.

De store byers indbyggere forøger hurtigt og sikkert deres syndeskyld, fordi den bevidste ondskab er i stadig tiltagene. Det rådende fordærv overgår enhver beskrivelse. Hver dag afsløres der nye tilfælde af fjendskab, bestikkelse og bedrageri. Der går ikke en dag, uden at der forekommer tragiske eksempler på vold og lovløshed, ligegyldighed med menneskelig lidelse og grusom, djævelsk tilintetgørelse af menneskeliv. Mord, selvmord og sindssyge tiltager daglig.

Satan har fra slægt til slægt bestræbt sig på at forhindre, at menneskene fik kendskab til Herrens nådige planer. Han har arbejdet på at skjule de store principper i Guds lov retfærdigheden, nåden og kærligheden. Menneskene er stolte af den vidunderlige fremgang og oplysning, som kendetegner den tid, vi lever i, men Gud ser, at jorden er fuld af lovløshed og vold. Mennesker hævder, at Guds lov er blevet afskaffet, og at Bibelen ikke er troværdig. Som følge heraf er verden blevet overskyllet af en bølge af ondskab, som den ikke har været vidne til siden Noas og det frafaldne Israels dage. Man ofrer mildhed, fromhed og sjælens renhed for at kunne tilfredsstille sit begær efter det, som er forbudt. Den sorte liste over forbrydelser, som begås med berigelse for øje, kan få blodet til at stivne og fylde sjælen med gru.

Vor Gud er en barmhjertig Gud. Han er tålmodig og mild over for de mennesker, der overtræder hans lov. Men mænd og kvinder har i dag så rig anledning til at gøre sig bekendt med Guds lov, som den kommer til udtryk i den hellige skrift, at universets store Konge ikke kan se med velbehag på de onde byer med deres vold og forbrydelser. Gud bliver ikke ved at bære over med dem, som viser hårdnakket ulydighed.

Er der grund til at blive overrasket over, at den Almægtige pludselig og uventet ændrer sin holdning over for en falden verdens beboere? Har de grund til at blive overraskede over, at lovovertrædelser og tiltagende forbrydelser bliver straffet? Er der grund til at undres over, at Gud bringer død og ødelæggelse over dem, der har beriget sig selv ved bedrageri og svindel? Skønt kendskabet til Guds krav stadig er blevet forøget, er der mange mennesker, der har nægtet at anerkende Herrens regering og har besluttet sig til at fortsætte med at tjene ham, som var den første, der gjorde oprør imod Himmelenes styre.

Guds tålmodighed har været meget stor så stor, at vi må undres, når vi tænker på den foragt, som menneskene til stadighed viser hans hellige bud. Den Almægtige har lagt bånd på sig selv, men vi kan være overbevist om, at han vil rejse sig for at straffe de onde mennesker, der har dristet sig til at trodse de rimelige krav i de ti bud.

[135] Gud giver menneskene en vis prøvetid, men den guddommelige tålmodighed har også en grænse, og når denne er overskredet, falder Guds dom. Herren bærer længe over med mennesker og byer. Han advarer dem i sin nåde for at skåne dem for den guddommelige vrede; men der kommer et tidspunkt, da råbet om nåde ikke længer bliver hørt, og da de, der fortsætter med at gøre oprør og forkaste sandhedens lys, vil blive udslettet. Dette er den nådigste udvej både for dem selv og for dem, som ellers ville blive påvirket af deres eksempel.

Den tid er ikke fjern, da verden vil opleve så megen sorg, at ingen menneskelig balsam kan bringe lægedom, Guds Ånd er ved at blive draget bort fra jorden. Ulykker på hav og land følger hurtigt efter hinanden. Hvor ofte hører vi ikke om jordskælv og hvirvelstørme og om ødelæggelser forvoldt ved ildsvåde og oversvømmelser med store tab på liv og ejendom! Disse ulykker skyldes tilsyneladende naturkræfternes tilfældige spil, som står uden for menneskets kontrol, men Gud har en plan med det alt sammen. Han benytter disse midler til at ruske mænd og kvinder op og få dem til at indse den fare, de befinder sig i.

Guds tjenere i de store byer skal ikke tabe modet på grund af den ondskab, uretfærdighed og fordærvelse, de ser, mens de arbejder for at forkynde frelsens glade budskab. Herren opmuntrer hver enkelt af disse tjenere med de samme ord, som han talte til apostlen Paulus i den onde by Korint: »Frygt ikke, men tal og ti ikke; for jeg er med dig, og ingen skal lægge hånd på dig og gøre dig noget ondt; thi jeg har et talrigt folk i denne by.« Apg. 18,9 10. De, der arbejder for at frelse sjæle, bør have i tanke, at skønt mange er Guds ord overhørig, vil verden som helhed ikke forkaste lyset, sandheden og en tålmodig frelsers indbydelse. Skønt byerne er fulde af vold og forbrydelser, er der mange af deres indbyggere, som kan lære at blive Jesu efterfølgere, hvis de får den rette undervisning. Tusinder af

mennesker kan lære den frelsende sandhed at kende og tilskyndes til at tage imod Kristus som deres personlige frelser.

Guds budskab til jordens indbyggere i dag lyder: »Derfor vær også I rede; thi Menneskesønnen kommer i den time, I ikke tænker jer « Matt. 24,44.

De forhold, som råder i samfundet og især i de store byer, forkynder med tordenrøst, at Guds doms time er kommet, og at alle tings ende er nær. Vi står på tærsklen til historiens største krise. Guds straffedomme vil følge efter hinanden i hurtig rækkefølge ildebrande, oversvømmelser, jordskælv, krig og blodsudgydelse. Vi skal ikke blive overraskede, hvis vi bliver vidne til både store og afgørende begivenheder i denne tid, for barmhjertighedens engel kan ikke beskytte de ubodfærdige ret meget længere.

»Thi Herren gå ud fra sin bolig for at straffe jordboernes brøde; sit blod bringer jorden for lyset og dølger ej mer sine dræbte.« Es. 26,21. Det trækker op til Guds vredes uvejr, og menneskene vil kunne blive skånet, hvis de tager imod Guds nådige indbydelse ligesom Nineves indbyggere og bliver helligede ved lydighed mod den guddommelige Konges love. Kun den retfærdige vil blive skjult med Kristus i Gud, til ødelæggelsen er fuldbyrdet. Lad dette være vor sjæls længsel:

»Anden tilflugt har jeg ej,
du alene er mit håb.
Led mig nådig på din vej,
hør, o hør mit sagte råb!
Jesus, skjul mig i din favn,
did er al min længsel vendt.
Før mig til din himmelhavn,
når min prøvetid er endt!«

Israel i assyrisk fangenskab

I de sidste år af det ulykkelige israelitiske riges historie var der så megen voldsdåd og blodsudgydelse, at det end ikke havde noget sidestykke i de værste perioder af Akabs hus regeringstid. Kongerne over de ti stammer havde sået vind i to hundrede år, og nu høstede de storm. Den ene konge efter den anden var blevet myrdet for at gøre plads for andre, som var syge efter at regere. Herren sagde om disse ugudelige magtranere: »De kårer sig drot uden mig, uden mit vidende fyrster.« Hos. 8,4. Alle retsprincipper blev tilsidesat, og de mennesker, som alle jordens nationer skulle have set hen til, fordi de havde fået den guddommelige nåde betroet, var troløse mod Herren og mod hinanden. (Hos. 5,7.)

Gud irettesatte det ubodfærdige folk meget strengt for at få dem til at indse, at de var på randen af fuldstændig tilintetgørelse. Han lod Hoseas og Amos overbringe de ti stammer det ene budskab efter det andet. Han appellerede til dem om at angre dybt og oprigtigt og truede dem med, at deres syndige levned ville ende med en ulykke. »I pløjede gudløshed,« sagde Hoseas, »høstede uret, fortærede løgnens frugt. Fordi du slår lid til dine vogne og mange helte, skal kampen nu stå i dine byer og alle dine borge. For din ondskabs skyld skal Israels konge ved morgengry gøres til intet.« Hos. 10,13 15.

Profeten vidnede om Efraim: »Fremmede tæred hans kraft, han mærker det ej; hans hår er også grånet, han mærker det ej.« [Profeten Hoseas omtalte ofte det frafaldne folk under navnet Efraim, som spillede en ledende rolle i Israels stammers frafald.] »Israel vragede lykken.« Retten var knust. De ti stammer kunne ikke se, hvilke katastrofale følger deres ondskab ville få, og inden længe ville de blive hjemløse blandt folkene. Hos. 7,9; 8,3; 5,11; 9,17.

Nogle af Israels ledere indså klart, at nationen havde lidt et prestigetab, og ønskede, at de kunne få deres fordums storhed tilbage. Men i stedet for at holde op med at begå de synder, som havde svækket riget, blev de ved med at gøre uret og smigrede sig med, at de ville opnå den politiske magt, som de higede efter, når tidspunktet

var inde. De mente, at midlet hertil var alliancer med hedningerne. [137]
»Da Efraim mærked sin sygdom og Juda mærked sin byld, gik Efraim hen til Assur.« »Efraim er som en due, tankeløs, dum; de kalder Ægypten til hjælp og vandrer til Assur.>« »Med Assur slutter de pagt.« Hos. 5,13; 7,11; 12,2.

Herren gjorde gentagne gange de ti stammer opmærksom på, hvilke alvorlige følger deres ulydighed ville få. Han benyttede den Guds mand, som trådte frem foran alteret i Betel, samt Elias og Elisa, Amos og Hoseas som sine sendebud. Men trods irettesættelser og indtrængende henstillinger blev Israels frafald større og større. »Thi som en uvan ko er Israel uvan,« sagde Herren. »Mit folk, det hælder til frafald fra mig.« Hos. 4,16; 11,7.

Til tider faldt Himmelens domme tungt på det oprørske folk. Gud sagde: »Thi hugged jeg løs ved profeter, dræbte med ord af min mund, min ret stråler frem som lys: Ej slagtoffer kærlighed vil jeg, ej brændofre kendskab til Gud! De bryder pagten i Adam by ved Jordan, er mig utro der.« Hos. 6,5 7.

Til sidst sendte Herren dem dette budskab: »Hør, israelitter, Herrens ord.« »Du glemte din Guds åbenbaring, så glemmer og jeg dine sønner. Jo flere, des mere de syndede, ombyttede deres ære med skændsel Jeg hjemsøger ham for hans færd, hans lid gengælder jeg ham.« Hos. 4,1. og 6 9.

Israels uretfærdighed det sidste halve århundrede før det assyriske fangenskab kan sammenlignes med forholdene i Noas dage og i enhver anden tidsalder, hvor menneskene har forkastet Gud og givet sig det onde fuldstændig i vold. Det har altid fået de frygteligste følger, når menneskene har ophøjet naturen over naturens Gud og dyrket skabningen i stedet for Skaberen. Dette var også tilfældet med Israel. Da de dyrkede Baal og Astarte og tilbad naturkræfterne, kastede de alt, hvad der er opløftende og forædlende, over bord og blev et let bytte for fristelsen. Da sjælens forsvar var nedbrudt, kunne intet holde de vildledte afgudsdyrkere tilbage, og menneskehjertets onde lidenskaber blev sluppet løs.

Profeterne hævdede røsten imod tidens skrigende magtmisbrug, himmelråbende uretfærdighed, grænseløse luksus og overdådighed, skandaløse frådseri og drukkenskab og den kolossale løssluppenhed. Men det var forgæves, at de protesterede og fordømte synden. Amos sagde: »De hader rettens talsmand i porten og afskyr den, som taler

sandt.« »I rettens fjender, som tager mod bøde og bortviser fattige i porten.« Amos. 5,10. og 12.

Sådan havde forholdene udviklet sig, efter at Jeroboam havde opstillet de to guldkalve. Det første skridt bort fra den sande gudsdyrkelse efterfulgtes af værre former for afgudsdyrkelse, og til sidst hengav næsten alle landets indbyggere sig til den fortryllende naturtilbedelse. Israel glemte sin skaber og sank dybt ned i fordærvelse.

Profeterne blev ved at protestere imod disse onder og fortsatte med at opfordre folket til at gøre det rette. »Så eders sæd i retfærd,« sagde Hoseas, »høst i fromhed; bryd eder kundskabs ny jord og søg så Herren, til retfærds frugt bliver eder til del.« »Drag du nu hjem med din Gud, tag vare på kærlighed og ret og bi bestandig på din Gud.« »Israel, vend om til Herren din Gud, thi du faldt ved din brøde Sig til ham: »Tilgiv al vor brøde, vær nådig!« Hos. 10,12; 12,7; 14,1 2.

[138]

Synderne fik mange anledninger til at angre. Da frafaldet var størst og de trængte mest til hjælp, sendte Gud dem et budskab med tilgivelse og håb. Herren sagde: »Når ulykken kommer, Israel, hvor mon du da finder hjælp ? Hvor er da din konge til frelse for dig« Hos. 13,9 10.

»Kom, vi vil tilbage til Herren!« sagde profeten. »Han sønderrev, han vil og læge, han slog os, vil også forbinde. Om to dage gør han os levende, rejser os op den tredje; da lever vi for hans åsyn. Så lad os da kende, jage efter at kende Herren! Som morgenrøden er hans opgang vis. Da kommer han til os som regn, som vårregn, der væder jorden.« Hos. 6,1 3.

De mennesker, der havde glemt den store plan, som var lagt for at redde syndere ud af Satans vold, fik Herrens tilbud om hjælp og fred. »Jeg læger deres frafald, elsker dem frivilligt,« sagde Herren, min vrede har vendt sig fra dem. Jeg vil være Israel som dug, han skal blomstre som liljen, rod skal han slå som en poppel og bugne af skud, som et olietræ stå i pragt, som Libanon dufte. Atter skal de bo i min skygge, korn skal de avle, skyde som en vinstok med ry som Libanons vin. Hvad skal Efraim mere med afguder. Jeg hører ham, ser ned til ham. Jeg er som en grøn cypres, du får din frugt fra mig.

»Hvem er så viis, at han fatter det,
så klog, at han ved det?

Thi rette er Herrens veje;
retfærdige vandrer på dem,
men syndere snubler på dem.«

Hos. 14,5 10.

Fordelene ved at søge Gud blev stærkt fremhævet. »Søg mig,« sagde Herren, »så skal I leve ! Søg ikke til Betel, gå ikke til Gilgal, drag ikke til Beersjeba! Thi Gilgal skal blive landflygtig, og Betel skal blive til intet.«

»Søg det gode, ej det onde, for at I må leve, og Herren, Hæskarers Gud, må være med eder, som I siger, han er. Had det onde og elsk det gode, hold retten i hævd i porten! Måske vil da Herren, Hærskarers Gud, være nådig mod Josefs rest.« Amos. 5,4 5. og 14 15.

Men det overvejende flertal af dem, der hørte disse indbydelser, afslog dem. Modsætningen mellem de ubodfærdiges onde interesser og Guds sendebuds ord var så stor, at afgudspræsten i Betel sendte bud til Israels konge og lod sige: »Amos stifter en sammensværgelse imod dig midt i Israels hus; landet kan ikke bære alle hans ord,« Amos. 7,10.

Herren lod Hoseas sige. »Afsløret er Efraims brøde, Samarias ondskab.« »Mod Israel vidner dets hovmod; de vendte ej om til Herren deres Gud og søgte ham ikke trods alt.« Hos. 7,1. og 10.

Herren havde båret over med sine vildfarne børn fra slægt til slægt, og selv nu, da de trodsigt gjorde oprør imod ham, ønskede han at vise dem, at han var villig til at frelse. »Hvor kan jeg hjælpe dig, Efraim, hvor kan jeg hjælpe dig, Juda? Eders kærlighed er morgentåge, dug, som årle svinder!« Hos. 6,4.

Landet var fuldt af ondskab og kunne ikke reddes. Til sidst blev der fældet denne frygtelige dom over Israel: »Efraim er bundet til afgudsbilleder; lad ham fare.« »Hjemsøgelsens dage kommer, gengældelsens dage, det skal Israel mærke.« Hos. 4,17; 9,7.

Nu skulle Israels ti stammer høste frugten af det frafald, som tog sin begyndelse, da de fremmede altre i Betel og Dan blev bygget. Gud sendte dem dette budskab: »Modbydelig er din kalv, Samaria; min vrede luer imod dem hvor længe? De kan ikke slippe for straf. Thi den er et værk af Israel, en håndværker lavede den; den er ikke gud. Nej, til splinter skal Samarias kalv blive.« »For Bet-Avens kalv

skal Samarias borgere ængstes, ja, over den skal dens folk og dens præster sørge; som gave til storkongen føres og den til Assur.« Hos. 8,5 6; 10,5 6.

»Se, den Herre Herrens øjne er vendt mod det syndige rige, og jeg udsletter det af jorden. Dog vil jeg ikke helt udslette Jakobs hus, lyder det fra Herren; thi se, jeg byder, at Israels hus skal sigtes blandt alle folkene, som man sigter med sold, uden at et korn falder til jorden. For sværdet skal alle syndere i mit folk dø, de, som siger: ›Os når ulykken ikke; den kommer ikke over os.«

»Elfenbenshusene ødes, de mange huse går tabt, så lyder det fra Herren.« »Herren, Hærskarers Herre, som rører ved jorden, så den skælver, så alle, som bor på den, sørger.« »Dine sønner og døtre skal falde for sværd; din jord skal udskiftes med snor, og selv skal du dø på uren jord. Og bort fra sin jord skal Israel føres.« »Derfor vil jeg handle således med dig, Israel. Fordi jeg vil handle således med dig, så gør dig rede til at møde din Gud, Israel!« Amos. 9,8 10; 3,15; 9,5; 7,17; 4,12.

De forudsagte straffedomme blev ikke fuldbyrdet lige med det samme, og under Jeroboam den Andens lange regering vandt Israels hære afgørende sejre. Den tilsyneladende velstand fremkaldte dog ingen forandring i de ubodfærdiges hjerte, og til sidst udgik denne befaling: »For sværdet skal Jeroboam dø, og Israel skal bortføres fra sin jord.« Amos. 7,11.

Denne dristige udtalelse var spildt på både kongen og folket, fordi de var gået så vidt i deres synd. Amazja, som var en fremtrædende afgudspræst i Betel, blev vred over de ligefremme ord, som profeten udtalte imod landet og kongen, og sagde: »Seer, gå din vej og se at komme til Judas land! Der kan du tjene dit brød og profetere. Men i Betel må du ikke profetere længere, thi det er kongens helligdom og rigets tempel.« 12 13. vers.

Hertil svarede profeten med eftertryk: »Derfor, så siger Herren: Bort fra sin jord skal Israel føres.« 17. vers.

De ord, som var udtalt angående de frafaldne stammer, gik bogstaveligt i opfyldelse, men rigets undergang kom gradvis. Herren undlod ikke at vise barmhjertighed, da dom men skulle fuldbyrdes. Da »kong Pul af Assyrien« faldt ind i landet, blev Israels konge, Menahem, ikke taget til fange, men fik lov at beholde tronen og blive assyrerriget. »Menahem gav Pul 1000 talenter sølv, for at han

skulle stette ham og sikre ham magten; Menahem inddrev disse penge hos Israel, hos alle de velhavende, halvtredsindstyve sekel selv hos hver, for at udbetale dem til assyrerkongen.« 2 Kong. 15, 19. 20. Da assyrerne havde ydmyget deti stammer, vendte de tilbage til deres land for en tid.

I stedet for at angre det onde, som havde været skyld i rigets forfald, blev Menahem ved at begå »de synder, Jeroboam, Nebats søn, havde forledt Israel til«. Hans efterfølgere, Pekaja og Peka, gjorde også, »hvad der var ondt i Herrens øjne.« 18. 24. og 28. vers. Kong Peka af Israel regerede i tyve år. I hans dage gjorde assyrerkongen Tiglat Pileser indfald i Israels rige og førte et stort antal fanger bort fra de stammer, som boede i Galilæa og øst for Jordan. »Rubenitterne, gaditterne og Manasses halve stamme« blev tillige med andre af indbyggerne i »Gilead og Galilæa, hele Naftalis land« ført til lande langt borte fra Palæstina og spredt blandt hedningerne. (1 Krøn. 5,26; 2 Kong. 15,29.)

[140]

Nordriget overvandt aldrig følgerne af dette frygtelige knæk. De få, der blev tilbage, førte riget videre, men det havde mistet sin styrke. Der regerede kun én konge efter Peka. Det var Hosea. Riget ville snart gå til grunde for bestandig. I denne sorgens og nødens time viste Gud stadig barmhjertighed. Han gav folket endnu en anledning til at opgive afgudsdyrkelsen. I Hoseas tredje regeringsår blev den gode Ezekias konge i Juda. Han gennemførte hurtigst muligt betydelige reformer i tempeltjenesten i Jerusalem. Der blev truffet forberedelser til at fejre påsken, og man indbød ikke blot Judas og Benjamins stamme, som Ezekias var salvet til konge over, men også stammerne fra nordriget. Man lod »et opråb udgå i hele Israel fra Beersjeba til Dan om at komme og fejre påsken i Jerusalem for Herren, Israels Gud, thi man havde ikke fejret den så fuldtalligt som foreskrevet.

Så gik ilbuddene ud i hele Israel og Juda med breve fra kongens og hans øverstes hånd og sagde efter kongens befaling: »Israelitter! Vend tilbage til Herren, Abrahams, Isaks og Israels Gud, at han må vende sig til den levning af eder, der er undsluppet assyrerkongernes hånd Vær nu ikke halsstarrige som eders fædre, men ræk Herren hånden og kom til hans helligdom, som han har helliget til evig tid, og tjen Herren eders Gud, at hans glødende vrede må vende sig fra eder. Thi når I omvender eder til Herren, skal eders brødre og sønner

finde barmhjertighed hos dem, der førte dem bort, og vende tilbage til dette land. Thi Herren eders Gud er nådig og barmhjertig og vil ikke vende sit åsyn fra eder, når I omvender eder til ham!« 2Krøn. 30,5-9.

De ilbud, som Ezekias havde sendt af sted, drog med hans budskab »fra by til by i Efraims og Manasses land og lige til Zebulon«. Israel burde have betragtet denne indbydelse som en opfordring til at angre og komme tilbage til Gud, men de resterende af de ti stammer, som stadig boede på den jord, der en gang udgjorde det blomstrende nordrige, behandlede de kongelige sendebud fra Juda med ligegyldighed og foragt. »Men man lo dem ud og hånede dem.« Der var dog nogle få, som med glæde tog imod indbydelsen. »Dog var der nogle i Aser, Manasse og Zebulon, der ydmygede sig og kom til Jerusalem for at fejre de usyrede brøds højtid.« 2Krøn. 30,10-13.

Omkring to år senere drog de assyriske hære under Salmanassar imod Samaria. Under den påfølgende belejring omkom et stort antal af indbyggerne af sult og sygdom eller faldt for sværdet. Byen og landet blev erobret, og de, der var tilbage af de ti stammer, blev ført bort som fanger og spredt i assyrerrigets provinser.

Nordrigets ødelæggelse var en direkte straf fra Himmelen. Gud benyttede blot assyrerne til at fuldbyrde sin vilje. Esajas begyndte at profetere kort før Samarias fald, og Herren omtalte ved denne profet assyrerhæren som »min harmes kæp«. »Min vrede er stokken i hans hånd,« sagde han. Es. 10,5.

Israels børn syndede groft »mod Herren deres Gud og øvede onde ting«. »De ville ikke høre; de lod hånt om hans anordninger og den pagt, han havde sluttet med deres fædre, og om de vidnesbyrd, han havde givet dem.« Det var, fordi de »sagde sig løs fra Herren deres Guds bud og lavede sig støbte billeder, to tyrekalve,« samt »asjerastøtter, tilbad hele himmelens hær og dyrkede Baal« og hårdnakket nægtede at angre, at Herren »ydmygede dem, gav dem til pris for røvere« og til sidst stødte dem »bort fra sit åsyn« i overensstemmelse med de tydelige advarsler, som han havde sendt dem »ved alle sine tjenere profeterne«.

»Israel måtte vandre bort fra sit land til Assyrien,« »til straf for at de ikke havde adlydt Herren deres Guds røst, men overtrådt hans

pagt, alt, hvad Herrens tjener Moses havde påbudt.« 2Kong. 17,7. 11. 14-16. 20. 23; 18,12.

Der lå både visdom og barmhjertighed bag Herrens beslutning om at straffe de ti stammer så hårdt. Ved at sprede dem blandt hedningerne ville han forsøge at opnå den hensigt med dem, som han ikke kunne opnå i deres fædres land. Det var hans vilje at frelse alle dem, der ville tage imod benådning ved troen på menneskehedens frelser, og denne plan skulle gennemføres. Gennem Israels lidelser blev der skabt forudsætning for, at Herrens herlighed kunne åbenbares blandt jordens befolkning. Det var ikke alle de tilfangetagne, der var ubodfærdige. Nogle af dem havde hele tiden været tro imod Gud, og andre ydmygede sig over for ham. Ved hjælp af disse »den levende Guds børn« (Hos. 1,10) ville han gøre et stort antal mennesker i assyreriget bekendt med sin karakter og sin gode lov.

[142]

Mit folk skal gå til grunde, fordi det er uden kundskab

Lydighed havde altid været forudsætningen for, at Gud kunne velsigne Israel. Ved foden af Sinaj bjerg havde de sluttet pagt med ham som »hans ejendom blandt alle folkene«. De havde højtideligt lovet, at de ville vandre på lydighedens vej. »Alt, hvad Herren har sagt, ville gøre!« sagde de. 2Mos 19,5.8. Da Guds lov nogle få dage senere blev forkyndt fra Sinaj, lovede israelitterne atter med én røst: »Alle de ord, Herren har talt, vil vi overholde.« Dette løfte indbefattede også den supplerende undervisning, som de modtog i form af anordninger og lovbud ved Moses. Da pagten blev bekræftet, sagde hele folket endnu en gang: »Vi vil gøre alt, hvad Herren har talt, og lyde ham!« 2Mos. 24,3. 7. Gud havde valgt Israel som sit folk, og de havde valgt ham som deres konge.

Ved slutningen af ørkenvandringen blev pagtens betingelser gentaget. I Baal-Peor, som lå på selve grænsen til Det forjættede Land, blev mange overvundet af en listig fristelse, men de, der forblev tro mod Herren, fornyede deres troskabsløfte. Moses advarede dem imod de fristelser, som de ville blive udsat for i fremtiden, og formanede dem indtrængende til at holde sig borte fra nabofolkene og tjene Gud alene.

Moses havde sagt til Israel: »Og nu, Israel! Hør de anordninger og lovbud, som jeg vil lære eder at holde, for at I kan blive i live og komme ind og tage det land i besiddelse, som Herren, eders fædres Gud, vil give eder. I må hverken lægge noget til eller trække noget fra, hvad jeg byder eder, men I skal holde Herren eders Guds bud, som jeg pålægger eder Hold dem og følg dem! Thi det skal være eders visdom og eders kløgt i de andre folks øjne. Når de hører om alle disse anordninger, skal de sige: »Sandelig, det er et vist og klogt folk, dette store folk!« 5Mos. 4,1 6.

Israelitterne havde fået et ganske særligt pålæg om, at de ikke måtte tabe Guds bud af syne. De ville netop finde, at der var styrke og velsignelse ved at adlyde disse bud. Herren havde sagt til dem

gennem Moses: »Kun skal du vogte dig og omhyggeligt tage vare på dig selv, at du ikke glemmer, hvad du med egne øjne har set, og at det ikke viger fra dit hjerte, så længe du lever; og du skal fortælle dine sønner og dine sønners sønner derom.« 9. vers. De måtte aldrig glemme det betagende skue, som de overværede, da loven blev forkyndt på Sinaj. Israel var blevet advaret tydeligt og bestemt imod nabofolkenes afgudsdyrkelse. Der blev sagt til dem: »Vogt eder nu omhyggeligt for at handle så ryggesløst, at I laver eder et gudebillede, en stenstøtte i en eller anden skikkelse;« »og når du løfter dit blik til himmelen og ser solen og månen og stjernerne, hele himmelens hær, så vogt dig for at lade dig forføre til at tilbede og dyrke dem. Thi Herren din Gud har tildelt alle de andre folk under himmelen dem.« »Så vogt eder for at glemme Herren eders Guds pagt, som han sluttede med eder, og for at lave eder noget gudebillede i skikkelse af noget som helst, Herren din Gud har forbudt dig.« 5Mos. 4,15 16.19. og 23.

[143]

Moses gjorde også rede for de onde følger, det ville få at afvige fra Herrens anordninger. Han kaldte himmelen og jorden til vidne og sagde, at hvis folket efter at have boet i Det forjættede Land i en årrække handlede så ryggesløst, at de indførte en anden form for gudsdyrkelse, bøjede sig for udskårne billeder og nægtede at tjene den sande Gud igen, ville Herrens vrede blive vakt, og de ville blive ført bort som fanger og spredt blandt hedningerne. Han sagde disse advarende ord til dem: »I skal hastigt blive udryddet af det land, I skal over Jordan og tage i besiddelse; I skal ikke få noget langt liv dér, men visselig gå til grunde; og Herren vil splitte eder mellem folkene, og kun nogle få af eder skal blive tilbage blandt de folkeslag, Herren driver eder hen iblandt. Dér skal I komme til at dyrke guder, der er menneskehænders værk, træ og sten, som hverken kan se eller høre, spise eller lugte!« 5Mos. 4,26 28.

Denne profeti, som blev delvis opfyldt på dommernes tid, gik i opfyldelse på en mere fuldstændig og bogstavelig måde, da Israel blev ført til Assyrien og Juda til Babylon som fanger.

Israels frafald kom gradvis. Satan gjorde adskillige forsøg fra slægt til slægt for at få det udvalgte folk til at glemme »budet, anordningerne og lovbudene«, som de havde lovet at holde for evigt. (5Mos. 6,1) Han viste, at hvis han blot kunne få Israel til at glemme

Gud og holde sig til andre guder og dyrke og tilbede dem, så ville de gå til grunde. 5Mos 8,19

Men Guds menigheds fjende havde ikke til fulde taget Herrens barmhjertighed i betragtning. Herren lader ikke den skyldige ustraffet, men det hører med til hans herlighed at være »barmhjertig og nådig, langmodig og rig på miskundhed og trofasthed« og at bevare »miskundhed mod tusinder« og tilgive »brøde, overtrædelse og synd«. 2Mos. 34,6-7. Til trods for Satans forsøg på at krydse Guds planer med Israel åbenbarede Herren sin nåde i nogle af de mørkeste timer af folkets historie, hvor det så ud, som om ondskabens magter var ved at få overhånd. Han tilbød Israel det, der var til deres eget bedste. Gennem Hoseas sagde Herren: »Jeg skriver ham mange love, han regner dem ikke. Jeg lærte dog Efraim at gå og tog ham på armen; de vidste ej, det var mig, der lærte dem.« Hos. 8,12; 11,3.

[144] Herren havde boet iblandt dem, behandlet dem med varsomhed og undervist dem linje for linje og bud på bud ved hjælp af sine profeter.

Hvis Israel havde rettet sig efter profeternes budskab, var de blevet skånet for at blive ydmyget. Men Gud var tvunget til at sende dem i fangenskab, fordi de blev ved at overtræde hans lov. Herren sendte dem dette budskab gennem Hoseas: »Da du har vraget kundskab, vrager jeg dig.; du glemte din Guds åbenbaring.« Hos. 4,6.

Overtrædelse af Guds lov har haft de samme følger i alle tidsaldrer. På Noas tid, da alle retfærdighedens principper blev krænket og ondskaben slog så dybe rødder og blev så omfattende, at Gud ikke længer kunne tolerere den, udgik denne befaling: »Jeg vil udslette menneskene, som jeg har skabt, af jordens flade.« 1Mos. 6,7. På Abrahams tid foragtede Sodomas indbyggere åbenlyst Gud og hans lov, og nu gentog den samme ondskab, det samme fordærv og de samme tøjlesløse laster sig som i verden før syndfloden. Sodomas indbyggere overskred den guddommelige tålmodigheds grænse og fik Guds hævn ild at føle.

Tiden før de ti israelitiske stammers tilfangetagelse var præget af den samme ulydighed og ondskab. Man tillagde ikke Guds lov nogen betydning, og som følge heraf blev der åbnet for syndens sluser i Israel. »Herren går i rette med landets folk,« sagde Hoseas, »thi ej er der troskab, ej godhed, ej kender man Gud i landet. Man

sværger, lyver, myrder og sjæler, horer, gør indbrud, og blodskyld følger på blodskyld.« Hos. 4,1 2.

Amos og Hoseas domsbudskaber blev ledsaget af profetier om en herlig fremtid. De ti stammer, som havde gjort oprør og været ubodfærdige så længe, fik intet løfte om, at de ville få deres tidligere magt i Palæstina tilbage. De skulle være »hjemløse blandt folkene« til verdens ende, men Hoseas fremsatte en profeti, som lovede, at de skulle få del i Guds folks oprejsning ved slutningen af jordens historie, når Kristus kommer som kongernes Konge og herrernes Herre. Profeten sagde: »I lang tid skal israelitterne vente uden konge og fyrste, uden slagtoffer og stenstøtte, uden efod og husgud.« »Siden « fortsatte profeten, »skal israelitterne omvende sig og søge Herren deres Gud og David, deres konge, og bævende komme til Herren og hans velsignelse i de sidste dage.« Hos. 3,4 5.

Hoseas gav de ti stammer en symbolsk skildring af, hvorledes Gud ville skænke hver eneste bodfærdig sjæl, som ville forene sig med hans menighed på jorden, de samme velsignelser, som Israel havde fået, da de boede i Det forjættede Land og var tro imod ham. Herren længtes efter at skænke Israel sin nåde og sagde: »Se, derfor vil jeg lokke og føre hende ud i ørkenen og tale hende kærligt til. Så giver jeg hende hendes vingårde dér og Akors dal til en håbets dør. Der skal hun synge som i ungdommens dage, som da hun drog op fra Ægyptens land. På hin dag, lyder det fra Herren, skal hun påkalde sin ægtemand og ikke mere baalerne. Baalsnavnene fjerner jeg fra hendes mund, j mer skal navnene huskes.« Hos. 2,14 17.

Guds pagt med hans lovlydige folk vil blive fornyet i de sidste dage af jordens historie. »På hin dag slutter jeg en pagt for dem med markens dyr og himmelens fugle og jordens kryb; bue, sværd og stridsvåben sønderbryder jeg i landet, og jeg lader dem bo trygt. Jeg trolover mig med dig for evigt, jeg trolover mig med dig med retfærd og ret, med miskundhed og barmhjertighed; jeg trolover mig med dig i troskab, og du skal kende Herren.

[145]

Da skal det ske på hin dag, at jeg bønører, lyder det fra Herren, ja, at jeg bønører himmelen, at den så bønører jorden, og jorden bønører kornet, mosten og olien, og de bønører Jizreel. Jeg sår hende ud i landet, mod Nådeløs er jeg nådig og siger til Ikke-mit-Folk: »Mit folk er du!« og Han skal sige: »Min Gud!« Hos 2,18 23.

»På hin dag skal Israels rest og det, som undslipper af Jakobs hus, ikke mere støtte sig til den, der slår det, men til Herren, Israels Hellige, i sandhed.« Es. 10,20. Der vil være nogle fra »alle folkeslag og stammer og tungemål og folk« som med glæde tager imod dette budskab: »Frygt Gud og giv ham ære; thi nu er hans doms time kommet.« De vil give afkald på hver eneste afgud, som binder dem til jorden, og vil tilbede »ham, som har skabt himmelen og jorden og havet og kildevældene«. De vil rive sig løs fra alt, hvad der binder dem, og være vidner over for verden om Guds nåde. De er lydige imod Guds befalinger, og både engle og mennesker kan kende dem på, at de »holder fast ved Guds bud og troen på Jesus«. Åb. 14,6 7. 12.

»Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da plovmand følger høstmand i hælene og drueperser sædemand, da bjergene drypper med most og alle høje flyder. Da vender jeg mit folk Israels skæbne; de skal bygge de ødelagte byer og bo deri; de skal plante vingårde og drikke vinen, anlægge haver og spise frugten. Jeg planter dem i deres jord, og de skal aldrig mer rykkes op af deres jord, som jeg gav dem, siger Herren din Gud.« Amos. 9,13 15.

[147]

[148]

[149]

Esajas kald

Under Uzzijas (også kaldet Azarja) lange regering i Judas og Benjamins land var der en sådan velstand, som landet ikke havde oplevet under nogen konge, siden Salomo døde næsten to hundrede år tidligere, Kongen styrede klogt i mange år, Himmelen stod ham bi, og hans hære generobrede en del af det landområde, som var gået tabt nogle år tidligere. Han genopbyggede og befæstede forskellige byer, og landet styrkede sin stilling blandt nabofolkene. Handelen tog et opsving, og der strømmede rigdomme fra mange lande til Jerusalem. Uzzijas »ry nåede viden om, thi på underfuld måde blev han hjulpet til stor magt«. 2Krøn. 26,15.

Den materielle velstand blev dog ikke fulgt op af en tilsvarende fremgang på det åndelige område. Tempeljenesten fortsattes som tidligere, og folk strømmede til i store skarer for at tilbede den levende Gud, men ydmyghed og oprigtighed veg gradvis pladsen for stolthed og formalisme. Der står om Uzzija selv: »Men da han var blevet mægtig, blev hans hjerte hovmodigt, så han gjorde, hvad fordærveligt var; han handlede troløst mod Herren sin Gud.« 2Krøn 26,16.

Uzzija formastede sig til at begå en synd, som blev skæbnesvan-ger for ham. Kongen trodsede Herrens udtrykkelige befaling om, at kun Arons efterkommere måtte forrette præstetjeneste, og gik ind i helligdommen »for at brænde røgelse på røgelsesalteret«. Ypperstepræsten Azarja og hans medhjælpere protesterede og bad ham opgive sit forehavende. »Du har handlet troløst,« sagde de, »og de tjener dig ikke til ære for Herren din Gud!« 2Krøn 26,16. og 18.

Uzzija blev rasende over, at han kongen blev irettesat på den måde. Men han fik ikke lov at vanhellige Guds hus og trodsede præsternes forenede protest. Mens han stod der, vred og trodsede Gud ham. Der slog spedalskhed ud på hans pande. Han flygtede forfærdet og gik aldrig ind i templets forgårde mere. Uzzija var spedalsk til sin dødsdag nogle år senere og var således et levende vidnesbyrd om, hvor uklogt det er at sætte sig op imod et tydeligt: »Så siger Herren.

[150] « Det gavnede ham ikke, at han henviste til sin høje stilling og sin lange, tro tjeneste, da han havde begået den formastelige synd, som satte en plet på de sidste år af hans regering og nedkaldte Himmels straf over ham.

Der er ikke personsanseelse hos Gud, »Den, der handler med forsæt, hvad enten han er indfødt eller fremmed, han håner Gud, og det menneske skal udryddes af sit folk.« 4Mos. 15,30.

Uzzijas straf syntes at lægge en dæmper på hans søn. Jotam bar et tungt ansvar i de sidste år af sin faders regeringstid og blev konge efter dennes død. »Han gjorde, hvad der var ret i Herrens øjne, ganske som hans fader Uzzija. Kun forsvandt offerhøjene ikke, men folket blev ved med at ofre og tænde offerild på højene.« 2Kong. 15,34-35.

Esajas, som var af kongelig slægt, blev kaldet til at være profet, mens han endnu var ganske ung. Det skete ved slutningen af Uzzijas regeringstid, da Jotam allerede havde overtaget mange af kongens officielle pligter. Esajas gerning faldt i en tid, som var særlig farefuld for Guds folk. Profeten oplevede Israels og Syriens forenede hærs indfald i Juda. Han så assyrerhæren slå lejr foran rigets store byer. I hans levetid ville Samaria falde, og Israels ti stammer ville gang på gang blive angrebet af de assyriske hære, og Jerusalem ville opleve en belejring, som ville have ført til byens fald, hvis ikke Gud havde grebet mirakuløst ind. Sydrigets fred var allerede alvorligt truet. Gud var ved at tage sin beskyttelse bort, og de assyriske hære stod i begreb med at oversvømme Judas land.

Men skønt farerne udefra syntes overvældende, var de dog ikke så alvorlige som farerne indefra. Det var folkets vanartethed, som voldte Herrens tjener flest bryderier og mest sorg. De mennesker, som skulle have været verdens lys, nedkaldte Guds straffedomme over sig ved deres frafald og oprør. Mange af de synder, som fremskyndede nordrigets undergang, og som Hoseas og Amos for nylig havde fordømt i utvetydige vendinger, gik også i svang i Judas rige.

Det var især samfundsforholdene, der gav anledning til ængstelse. Indbyggerne var så begærlige, at de opkøbte huse og marker i stor stil. Lov og ret blev tilsidesat, og man viste ikke de fattige skånsel. Gud sagde om disse onde tilstande: »I har rov fra den arme til huse. Hvor kan I træde på mit folk og de arme sønder?« Es. 3,14 15.

Selv embedsmændene, som havde pligt til at beskytte de hjælpeløse, vendte det døde øre til de fattiges og trængendes, enkernes og de faderløses skrig. Se Es. 10,1 2.

Magtmisbruget og velstanden resulterede i, at folk blev stolte, forfængelige, fordrukne og forlystelsessyge. Se Es. 2,11 12; 3,16. 18 23; 5,22. 11 12. På Esajas tid vakte det ikke engang opsigt, at folk dyrkede afguder. Se Es. 2,8 9. Uretfærdigheden havde taget en sådan overhånd i alle samfundslag, at de få, der blev ved at være tro imod Gud, ofte fristedes til at miste modet og opgive det hele i fortvivlelse. Det så ud, som om Guds plan med Israel var ved at slå fejl og det oprørske folk skulle lide samme skæbne som Sodoma og Gomorra.

Det er ikke så mærkeligt, at disse forhold fik Esajas til at vige tilbage for ansvaret, da han i de sidste år af Uzzijas regeringstid blev kaldet til at overbringe Juda en række advarsler og irettesættelser fra Gud. Han vidste, at han ville møde hårdnakket modstand. Han var også klar over, at det ikke stod i hans magt at få situationen under kontrol, og tanken om folkets hårdnakkethed og vantro fik opgaven til at se håbløs ud. Skulle han i fortvivlelse opgive sin gerning og lade Juda dyrke deres afguder i fred? Skulle Nineves guder have magten på jorden og trodse Himmels Gud? [151]

Det var sådanne tanker, der optog Esajas sind, da han stod i templets søjlegang. Pludselig så det ud, som om porten og det inderste forhæng i templet blev fjernet, og han fik lov at se ind i det allerhelligste, hvor selv en profet ikke havde adgang. Her så han et syn. Herren sad på en såre høj trone, og hans slæb fyldte helligdommen. På begge sider af tronen stod serafer. De skjulte ærbødigt ansigtet, idet de gjorde tjeneste for deres skaber, og råbte højtideligt: »Hellig, hellig, hellig er hærskarers Herre, al jorden er fuld af hans herlighed!« Således fortsatte de, indtil dørstolpernes hængsler og cedertræsporten syntes at tyste ved råbet, og huset fyldtes af deres lovprisning. Es. 6,3.

Denne åbenbaring af Herrens herlighed og majestæt, renhed og hellighed gjorde et uudsletteligt indtryk på Esajas. Hans skabers absolutte fuldkommenhed stod i den skarpe modsætning til Israels og Judas det udvalgte folks synd og ufuldkommenhed. »Ve mig!« råbte han, »det er ude med mig, thi jeg er en mand med urene læber, og jeg bor i et folk med urene læber, og nu har mine øjne set kongen,

Hærskarers Herre!« 5. vers. For ham så det ud, som om han stod over for Guds ufordunklede herlighed i det allerhelligste, og han var fuldstændig klar over, at han umuligt kunne røgte den gerning, som han var blevet kaldet til, i sin egen ufuldkommenhed og svaghed. Men nu blev der sendt en seraf hen for at hjælpe ham og udruste ham til hans store gerning. Serafen berørte hans læber med et glødende kul og sagde: »Se, det har rørt dine læber; din skyld er borte, din synd er sonet!« Derpå lød Guds røst: »Hvem skal jeg sende, hvem vil gå bud for os?« og Esajas svarede: »Her er jeg, send mig!« Es. 6,7 8.

Den himmelske gæst sagde til det ventende sendebud: »Gå hen og sig til dette folk:

Hør kun, dog skal I intet fatte,
 se kun, dog skal I intet indse!
 Gør hjertet sløvt på dette folk,
 gør dets ører tunge, det øjne blinde,
 så det ikke kan se med øjnene,
 ej heller høre med ørene,
 ej heller fatte med hjertet
 og omvende sig og læges,«

Es. 6,9 10.

Her var ikke noget at tage fejl af. Profeten skulle hæve røsten og protestere imod de herskende onder. Men han var bange for at begynde sin gerning, før han havde fået forsikring om, at det kunne nytte. Derfor spurgte han: »Hvor længe, Herre?« Er der ingen i dit udvalgte folk, som nogen sinde vil komme til at forstå og angre og blive helbredt?

Hans dybe bekymring for det vildfarne Juda skulle ikke være forgæves. Han skulle heller ikke arbejde uden at se resultater. Men de synder, som havde været i tiltagen igennem flere slægtled, kunne ikke bortryddes i hans levetid. Han skulle være en tålmodig og tapper lærer hele sit liv og både opmuntre og irettesætte folket. Når Guds vilje til sidst var fuldbyrdet, ville mange se frugten af hans og af alle Guds trofaste tjeneres arbejde. Der ville blive frelst en lille flok. For at dette kunne ske, skulle det oprørske folk advares og

opfordres til at omvende sig. Herren sagde:

»Til byerne er øde, uden beboere,
og husene uden et menneske,
og agerjorden ligger som ørk!«
»Og Herren vil fjerne menneskene,
og tomhed skal brede sig i landet.«

Es. 6,11 12.

De hårde straffedomme, som skulle ramme de ubodfærdige krig, landflygtighed, undertrykkelse og tabet af magt og anseelse blandt andre nationer var nødvendige for at få dem, der ville betragte disse tilskikkelser som et udslag af Guds vrede, til at omvende sig. Nordrigets ti stammer ville inden længe blive adspredt blandt folkeslagene og deres byer lagt øde. De fjendtlige nationers krigshære ville atter og atter hærge deres land. Til sidst ville selv Jerusalem falde og Juda blive ført i fangenskab. Men Det forjættede Land skulle ikke ligge øde hen for bestandig. Den himmelske gæs sagde til Esajas:

»Er der endnu en tiendedel deri,
skal også den udryddes
som en terebinte eller eg,
af hvilken en stub bliver tilbage,
når den fældes.
Dens stub er hellig sæd.«

Es. 6,13.

Forsikringen om, at Guds vilje til sidst ville blive fuldbyrdet, gav Esajas nyt mod. Hvad betød det, at de jordiske magter sluttede sig sammen imod Juda, eller at Herrens tjener mødte modstand? Esajas havde set Kongen, Hærskarers Herre, hørt seraferne synge: »Al jorden er fuld af hans herlighed!« Han havde fået det løfte, at Helligåndens overbevisende kraft ville ledsage Herrens budskab til det vildfarne Juda, og profeten blev styrket til den opgave, som ventede ham. 3. vers. Gennem hele sin lange og vanskelige gerning bevarede han mindet om dette syn. I tres år eller mere løftede han

[153] håbets fane for Judas børn og forudsagde med stadig større dristighed menighedens fremtidige sejr.

Se eders Gud

På Esajas¹ til var menneskenes åndelige indsigt meget ringe, fordi de havde en forkert opfattelse af Gud. Satan havde længe bestræbt sig på at få dem til at betragte deres skaber som ophavsmanden til synd, lidelse og død. De mennesker, som han havde ført bag lyset, forestillede sig Gud som en hård og grusom hersker. De troede, at han ustandselig var på vagt for at fordømme dem, og nærrede den opfattelse, at han ikke ville tage imod en synder, så længe han kunne finde en gyldig grund til at nægte ham sin hjælp. Kærlighedens lov, som danner grundlaget for Himmelens regering, var af ærkeforførelsen blevet fremstillet som en hindring for menneskets lykke og som et tungt åg, som de skulle være glade for at kaste af sig. Han påstod, at man ikke kunne adlyde loven, og at lovovertrædelser blev straffet vilkårligt.

Israelitterne havde ingen undskyldning for, at de glemte Herrens sande karakter. Gud havde ofte åbenbaret sig for dem og ladet dem forstå, at han var en »barmhjertig og nådig Gud, langmodig og rig på nåde og sandhed«, Sl. 86,15. »Jeg fik Israel kær i hans ungdom,« sagde han, »fra Ægypten kaldte jeg min søn.« Hos. 11,1.

Herren behandlede Israel med varsomhed, da han befriede dem fra det ægyptiske åg og ledsagede dem på deres rejse til Det forjættede Land. »En frelser blev han for dem i al deres trængsel; intet bud, ingen engel, hans åsyn frelste dem. I sin kærlighed og skånsel genløste han dem og bar dem alle fortidens dage.« Es. 63,8 9.

»Skal mit åsyn da vandre med?« spurgte han, da Israel skulle rejse gennem ørkenen. 2Mos. 33,14. Da Herren havde lovet at drage med folket, åbenbarede han sin karakter på en vidunderlig måde. Herved blev Moses sat i stand til at forkynde Guds godhed for hele Israel og give dem mere fyldige oplysninger om deres usynlige Konges egenskaber. Herren gik forbi ham og råbte: »Herren, Herren, Gud, som er barmhjertig og nådig, langmodig og rig på miskundhed og trofasthed, som bevarer miskundhed mod tusinder, som tilgiver

brøde, overtrædelse og synd, men ikke lader den skyldige ustraffet.« 2Mos. 34,6 7.

[154] Det var ud fra sit kendskab til Herrens langmodighed og uendelige kærlighed og nåde, at Moses bad sin vidunderlige bøn for Israel, da de nægtede at adlyde Gud og drage fremad ved grænsen til det forjættede Land. Da oprøret var på sit højeste, sagde Herren: »Jeg vil slå det med pest og udrydde det.« Samtidig foreslog han at gøre Moses efterfølgere »til et folk, større og stærkere end det«. 4Mos. 14,12. Men profeten henviste til forsynets vidunderlige ledelse og til Guds løfter til det udvalgte folk. Hans stærkeste argument var Guds kærlighed til det faldne menneske. Se 17 19. vers.

Herren svarede i sin nåde: »Jeg tilgiver dem på din bøn.« Derpå indviede han Moses i sine planer om Israels endelige sejr. Det skete ved hjælp af denne profeti: »Så sandt jeg lever, og så sandt hele jorden skal opfyldes af Herrens herlighed« 20 21. vers. Guds herlighed, karakter, store nåde og ømme kærlighed disse egenskaber, som Moses havde omtalt i sin bøn for Israel skulle åbenbares for hele menneskeheden. Herren stadfæstede dette løfte med en ed. Så sandt som Herren levede og regerede, skulle hans herlighed kundgøres »blandt folkene, hans undere blandt alle folkeslag«. Sl. 96,3.

Det var den fremtidige opfyldelse af denne profeti, Esajas havde hørt den skinnende seraf synge om foran tronen: »Al jorden er fuld af hans herlighed!« Es. 6,3. I tillid til disse ords pålidelighed fremsatte profeten senere den dristige udtalelse, at de, som bøjede sig for billeder af træ og sten, skulle skue »Herrens herlighed«, »vor Guds højhed«. Es. 35,2.

I dag går denne profeti hastigt i opfyldelse. Guds menigheds missionsarbejde bærer rige frugter, og inden længe er evangeliet forkyndt for alle folk. »Til lov og pris for sin nådes herlighed« tager han imod mænd og kvinder fra alle stammer, tungemål og folk »i den elskede«, »for at han i de kommende tidsaldre kunne vise sin nådes overstrømmende rigdom ved godhed mod os i Kristus Jesus.« Ef. 1,6; 2,7. »Lovet være Herren, Israels Gud, som ene gør undergerninger, og lovet være hans herlige navn evindeligt; al jorden skal fyldes af hans herlighed.« Sl. 72,18 19.

Esajas fik en klar fremstilling af Israels Guds karakter i det syn, som han så i templets forgård. »ben højt ophøjede, som troner evigt, hvis navn er Hellig,« havde åbenbaret sig for ham i al sin majestæt,

men profeten fik også et indtryk af sin Herres milde sind. Han, der bor i »højhed og hellighed«, bor også »hos den knuste, i ånden bøjedede for at kalde de bøjedes ånd og de knustes hjerte til live«. Es. 57,15. Den engel, som fik befaling om at berøre Esajas læber, sagde til ham: »Din skyld er borte, din synd er sonet!« Es. 6,7.

Da profeten Esajas så Gud i helligdommen, og da Saulus fra Tarsus så Gud ved Damaskus port, kom de til at indse deres egen uværdighed, men i deres ydmygelse fik de også forsikringen om hel og fuld tilgivelse. Da Esajas rejste sig, var han et nyt menneske. Han havde set sin Herre. Han havde set et glimt af Guds herlige karakter. Nu kunne han vidne om den forandring, som var sket, fordi han havde set Gud, som er kærlighed. Fra dette øjeblik ønskede han af hele sit hjerte, at det vildfarne Israel ville blive befriet for syndens byrde og straf. »Kan I tåle flere hug?« spurgte profeten. »Kom, lad os gå i rette med hinanden, siger Herren. Er eders synder som skarlaget, de skal blive hvide som sne; er de end røde som purpur, de skal dog blive som uld.« »Tvæt jer, rens jer, bort med de onde gerninger fra mine øjne! Hør op med det onde, lær det gode.« Es. 1,5. 16 18.

[155]

De påstod, at de tjente Gud, men de havde en helt forkert opfattelse af hans karakter. Nu blev han skildret for dem som Den store Læge, der helbreder menneskenes åndelige sygdomme. Hvad gjorde det, at hovedet var sår og hele hjertet sygt? Hvad betød det, at der kun var flænger, striber og friske sår fra fodsål til isse? Se Es. 1,6. Den, der havde gået sine egne veje, kunne blive helbredt ved at komme til Herren. »Jeg så hans vej,« sagde Herren, »men nu vil jeg læge og lede ham og give ham trøst til bod; fred, fred for fjern og nær, siger Herren, og nu vil jeg læge ham.« Es. 57,18 19.

Profeten ophøjede Gud som alle tings skaber. Hans budskab til Judas byer lød således: »Se eders Gud!« Es. 40,9. »Så siger Gud Herren, som skabte og udspændte himmelen, udbredte jorden med dens grøde.« »Jeg er Herren, som skabte alt,« »lyssets ophav og mørkets skaber.« »Det var mig, som dannede jorden og skabte mennesket på den; mine hænder udspændte himmelen, jeg opbød al dens hær.« Es. 42,5; 44,24; 45,7. og 12. »Hvem vil I ligne mig med som min ligemand? siger den Hellige. Løft eders blik til himmelen og se: Hvo skabte disse? Han mønstrer deres hær efter tal, kalder

hver enkelt ved navn; så stor er hans kraft og vælde, at ikke en eneste mangler.« Es. 40,25 26.

Profeten sagde til dem, der frygtede for, at Gud ikke ville tage imod dem, hvis de søgte ham:

»Hvorfor siger du, Jakob, hvorfor taler du sådan, Israel: ›Min vej er skjult for Herren, min ret gled min Gud af hænde.‹ Ved du, hørte du ikke, at Herren er en evig Gud, den vide jord har han skabt? Han trættes og mattes ikke, hans indsigt udgrundes ikke; han giver den trætte kraft, den svage fylde af styrke. Ynglinge trættes og mattes, ungersvende snubler brat, ny kraft får de, der bier på Herren, de får nye svingfjer som ørnen; de løber uden at mattes, vandrer uden at trættes.« 27 31. vers.

Den kærlige Gud nærer en usigelig længsel efter dem, der føler, at de ikke formår at befri sig for Satans snarer, og han tilbyder i sin nåde at styrke dem, så de kan leve til hans ære. »Frygt ikke,« siger han til sådanne, »thi jeg er med dig, vær ej rådvild, thi jeg er din Gud! Med min retfærds højre styrker, ja hjælper, ja støtter jeg dig.« »Thi jeg, som er Herren din Gud, jeg griber din hånd, siger til dig: Frygt kun ikke, jeg er din hjælper. Frygt ikke, Jakob, du orm, Israel, du kryb! Jeg hjælper dig, lyder det fra Herren, din genløser er Israels Hellige.« Es. 41,10. og 13 14.

Judas indbyggere fortjente ikke Herrens gunst, men Gud nænede ikke at forkaste dem. Det var dem, der skulle ophøje hans navn blandt hedningerne. Skønt mange af dem slet ikke kendte hans egenskaber, ville de blive vidne til den guddommelige karakters herlighed. Det var netop for at give folket en klar forståelse af sine nådige planer, at han gang på gang sendte sine tjenere profeterne til dem med dette budskab: »Omvend eder, hver fra sin onde vej.« Jer. 25,5. Han lod Esajas sige: »For mit navns skyld holder jeg vreden hen, for min ære vil jeg skåne, ej udrydde dig.« »For min egen skyld griber jeg ind; thi hvor krænkes dog ikke mit navn! Jeg giver ej andre min ære.« Es. 48,9. og 11.

Opfordringen til omvendelse blev givet på en måde, som ikke var til at tage fejl af, og den gjaldt alle. »Søg Herren, mens han findes,« sagde profeten, »kald på ham, den stund han er nær! Den gudløse forlade sin vej, urettens mand sine tanker og vende sig til Herren, at han må forbarme sig, til vor Gud, thi han er rund til at forlade.« Es. 55,6 7.

Har du, som læser dette, valgt at gå din egen vej? Er du gået bort fra Gud? Har du prøvet at nyde syndens frugter og opdaget, at de blev til aske på dine læber? Sidder du ene og forladt efter at have forfejlet dit liv og mistet dit håb? Den røst, som længe har talt til dit hjerte, men som du ikke ville lytte til, siger klart og tydeligt: »Op, ryk ud! Thi her kan I ikke bo for den urenheds skyld, som volder svar fordærv.« Mika 2,10. Vend tilbage til din Faders hus. Han kalder ad dig med disse ord: »Vend om til mig, thi jeg genløser dig!« »Kom til mig, hør, og eders sjæl skal leve! Så slutter jeg med jer en evig pagt: de trofaste løfter til David.« Es. 44,22; 55,3.

Lad være med at lytte til fjenden, når han siger, du skal holde dig borte fra Kristus, til du har forbedret dig selv og er blevet god nok til at komme til Gud. Hvis du vil vente, til det sker, kommer du aldrig. Gentag Frelserens løfte, når Satan peger på dine snavsede klæder: »ben, som kommer til mig, vil jeg aldrig støde bort.« Joh. 6,37. Sig til fjenden, at Jesu Kristi blod renses fra al synd. Gør Davids bøn til din; »Rens mig for synd med ysop, tvæt mig hvidere end sne.« Sl. 51,7.

Det var ikke forgæves, at profeten formanede Juda til at rette blikket imod den levende Gud og tage imod hans nådige tilbud, Der var nogle, der efterkom opfordringen, forkastede deres afguder og begyndte at tjene Herren. De lærte at se, at deres skaber var kærlig, nådig og barmhjertig. Når de mørke dage oprandt for Juda og der kun var nogle få tilbage i landet, ville profetens ord stadig bære frugt, og der ville ske afgørende reformer. Esajas sagde: »På hin dag skal menneskene se hen til deres skaber, og deres øjne skal skue hen til Israels Hellige; og de skal ikke se hen til altrene, deres hænders værk, eller skue hen til, hvad deres fingre har lavet, hverken til asjerastøtterne eller solstøtterne.« Es. 17,7 8.

Mange ville få ham at se, der er betegnet med ynde og herlig blandt titusinder. De fik dette nådige løfte: »Dine øjne får kongen at se i hans skønhed.« Es. 33,17. Deres synder ville blive tilgivet, og de ville komme til at rose sig af Gud alene. På denne lykkelige dag, hvor de var blevet befriet for afgudsdyrkelsen, ville de udbryde: »Nej, der træder Herrens bæk for os i floders og brede strømmes sted Thi Herren er vor dommer, Herren er vor hersker, Herren er vor konge, han bringer os frelse. « Es. 33,21 22.

[157] Esajas budskab til dem, der besluttede sig til at forlade deres onde vej, var fuldt af trøst og opmuntring. Hør Herrens ord gennem profeten:

»Jakob, kom dette i hu, Israel,
thi du er min tjener!
Jeg skabte dig, du er min tjener,
ej skal du glemmes, Israel;
jeg slettede som tåge din misgerning
og som en sky dine synder.
Vend om til mig, thi jeg genløser dig.«

Es. 44,21 22.

»På hin dag skal du sige:
Jeg takker dig, Herre,
thi du vrededes på mig,
men din vrede svandt, og du trøstede mig.
Se, Gud er min frelse
jeg er trøstig og uden frygt;
thi Herren er min styrke og
min lovsang,
og han blev mig til frelse

Lovsyng Herren, thi stort har han øvet,
lad det blive kendt på den vide jord!
Bryd ud i fryderåb, Zions beboere,
thi stor i eders midte er Israels Hellige!«

Es. 12.

[158]

Afgudsdyrkeren Akaz

Da Akaz var blevet konge, kom Esajas og hans medarbejdere til at arbejde under de frygteligste forhold, som nogen sinde havde eksisteret i Judas rige. Nu blev mange af dem, der hidtil havde gjort modstand mod den forførende afgudsdyrkelse, overtalt til at tilbede de hedenske guder. Israels fyrster svigtede deres ansvar. Der fremstod falske profeter, som førte folket vild, og selv nogle af præsterne underviste mod betaling. Trods disse tilstande opretholdt frafaldets ledere gudstjenestens former og gjorde krav på at tilhøre Guds folk.

Profeten Mika, som i disse vanskelige tider, sagde, at synderne i Zion fortsatte med at bygge »Zion med blod og Jerusalem med uret« samtidig med at de støttede sig til Herren og spottede Gud ved at sige: »Er Herren ej i vor midte? Over os kommer intet ondt.« Mika 3,10 11. Esajas fordømte heftigt disse onde tilstande: »Lån øre til Herrens ord, I sodomadommere, lyt til vor Guds åbenbaring, du gomorrafolk ! Hvad skal jeg med alle eders slagtofre? siger Herren Når I kommer at stedes for mit åsyn, hvo kræver da af jer, at min forgård trampes ned?« Es. 1,10 12.

Det inspirerede ord siger: »Vederstyggeligt er de gudløses offer, især når det ofres for skændselsdåd.« Ordsp. 21,27. Herrens »rene blik afskyr ondt« og »tåler ej synet af kvie«. Hab. 1,13. Gud vender sig ikke bort fra synderen, fordi han er uvillig til at tilgive, men han kan ikke udfri synderen, fordi denne ikke vil tage imod Guds rige nåde, »Se, for kort til at frelse er ej Herrens arm, hans øre er ikke for sløvt til at høre. Eders brøde er det, der skiller mellem eder og eders Gud, eders synder skjuler hans åsyn for jer, så han ikke hører.« Es. 59,1 2.

Salomo havde skrevet: »Ve dig, du land, hvis konge er en dreng.« Præd. 10,16. Dette var netop tilfældet i Judas land. Dets konger var blevet som børn, fordi de var blevet ved at synde. Esajas gjorde folket opmærksom på, at deres anseelse i de øvrige nationers øjne var dalet, og påviste, at det skyldtes synd i de højeste kredse. »Thi

[159] se,« sagde han, »Herren, Hærskarers Herre fratager Jerusalem og Juda støtte og stav, hver støtte af brød og hver støtte af vand: helt og krigsmand, dommer og profet, spåmand og ældste, halvhundredfører og stormand, rådsherre og håndværksmester og den, der er kyndig i trolddom. Jeg giver dem drenge til øverster, drengekådhed skal herske over dem.« »Thi Jerusalem snubler, og Juda falder, fordi de med tunge og gerning er mod Herren « Es. 3,1 4. 8.

»Dine ledere, mit folk, leder vild, gør vejen, du vandrer, vildsom,« fortsatte profeten. 12. vers. Dette gik bogstaveligt i opfyldelse under Akaz regering, for der står om ham, at han »vandrede i Israels kongers spor. Ja, han lod lave støbte billeder til baalerne; han tændte selv offerild i Hinnoms søns dal«. »Ja, han lod endog sin søn gå igennem ilden efter de folks vederstyggelige skik, som Herren havde drevet bort foran israelitterne.« 2Krøn. 28,2 3; 2Kong. 16,3.

Dette var en yderst farefuld tid for det udvalgte folk. Det israelitiske riges ti stammer ville om få år blive spredt blandt hedningerne. Fremtiden tegnede sig også mørk for Judas rige. Det godes kræfter var på hastigt tilbagetog, mens det ondes kræfter var i tiltagen. Da profeten Mika så, hvordan det stod til, kunne han ikke andet end udbrøde: »De fromme er svundet af landet, ikke et menneske er sanddru.« »Den bedste er som en tornebusk, den ærlige værre end en tjørnehæk.« Mika 7,2. 4. »Havde ikke Hærskarers Herre levnet os en rest,« sagde Esjas, »da var vi som Sodoma, lignet Gomorra « Es. 1,9.

Gud har altid vist stor tålmodighed over for de mennesker, der har gjort oprør imod ham, og indtrængende opfordret dem til at afstå fra det onde og komme tilbage til ham. Hans handlemåde skyldes dels hensynet til de oprigtige og dels hans store kærlighed til de fejlende. Han har lært overtræderne retfærdighedens vej ved at lade sine udvalgte mænd give dem bud på bud og regel på regel.

Således var det også i Akaz regeringstid. Gud opfordrede den ene gang efter den anden det vildfarne Israel til at forny deres troskabspagt med ham. Profeterne kaldte meget nænsomt på folket, og når de indtrængende opfordrede dem til at angre og leve et nyt liv, bar deres ord frugt til Guds ære.

Herren rettede denne vidunderlige appel til folket gennem Mika: »Hør, hvad Herren taler: Kom, fremfør din trætte for bjergene, lad højene høre din røst! I bjerge, hør Herrens trætte, lyt til, I jordens

grundvolde! Thi Herren har trætte med sit folk, med Israel går han i rette:

Hvad har jeg gjort dig, mit folk, med hvad har jeg plaget dig? Svar! Jeg førte dig jo op fra Ægypten og udløste dig af trællehuset, og jeg sendte for dit ansigt Moses, Aron og Mijam.

Mit folk, kom i hu, hvad kong Balak af Moab havde i sinde, og hvad Bileam, Beors søn, svarede ham, fra Sjittim til Gilgal, for at du kan kende Herrens retfærdighedsgerninger.« Mika 6,1 5.

Den Gud, som vi tjener, er langmodig. »Herrens miskundhed er ikke til ende.« Klages. 3,22. I hele nådetiden kalder hans Ånd på menneskene for at få dem til at tage imod livets gave. »Så sandt jeg lever, lyder det fra den Herre Herren: Jeg har ikke lyst til den gudløses død, men til at han omvender sig fra sin vej, at han må leve! Vend om, vend om fra eders onde veje! Hvorfor vil I dø, Israels hus?« Ez. 33,11. Det er Satans taktik at lede menneskene i synd og efterlade dem hjælpeløse og uden håb. Når de befinder sig i denne tilstand, tør de ikke engang bede om nåde. Men Gud indbyder menneskene til at slutte fred med ham. (Es. 27,5.) Kristus kan hjælpe i enhver situation og give os al den opmuntring, vi behøver.

[160]

Under frafaldet i Juda og Israel var der mange, der spurgte: »Med hvad skal jeg møde Herren, bøje mig for højhedens Gud? Skal jeg møde ham med brændofre, møde med årgamle kalve? Har Herren behag i tusinder af vædre, titusinder af oliestrømme?« Svaret er enkelt og positivt: »Det er sagt dig, o menneske, hvad der er godt, og hvad Herren kræver af dig: hvad andet end at øve ret, gerne vise kærlighed og vandre ydmygt med din Gud.« Mika 6,6 8.

Da profeten understregede betydningen af praktisk gudsfrygt, gentog han blot det råd, som Israel havde fået flere hundrede år tidlige-re. Før de drog ind i Det forjættede Land, sagde Herren til dem ved Moses: »Og nu, Israel! Hvad andet kræver Herren din Gud af dig, end at du skal frygte Herren din Gud, så du vandrer på alle hans veje, og at du skal elske ham og tjene Herren din Gud af hele dit hjerte og hele din sjæl, så du holder Herrens bud og anordninger, som jeg i dag pålægger dig, for at det må gå dig vel.« 5Mos. 10,12 13. Herrens profeter gentog disse formaninger fra slægt til slægt af hensyn til dem, der stod i fare for at komme ind i en religiøs rutine og glemme at vise barmhjertighed. Da en lovkyndig henvendte sig til Kristus og spurgte: »Mester, hvilket bud i loven er det største?«

svarede Jesus ham: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind. Dette er det største og første bud. Der er et andet, som er dette lig: Du skal elske din næste som dig selv. På disse to bud hviler hele loven og profeterne.« Matt. 22,36-40.

Vi bør betragte disse tydelige udtalelser, som profeterne og Mesteren selv har givet, som Guds røst til os. Vi bør ikke forpasse nogen anledning til at vise de bebyrdede og nedtrykte barmhjertighed, venlig omtanke og kristelig høflighed. Hvis vi ikke kan gøre andet, kan vi opmuntre de mennesker, som ikke kender Gud, til at bevare håbet og modet. Sådanne mennesker kommer man lettest i kontakt med ved at vise dem sympati og kærlighed.

Der findes et væld af rige løfter til de mennesker, der benytter enhver lejlighed til at være til glæde og velsignelse for andre. »Rækker du den sultne dit brød og mætter en vansmægtende sjæl, skal dit lys stråle frem i mørke, dit mulm skal blive som middag; Herren skal altid lede dig, mætte din sjæl, hvor der er goldt, og give dig nye kræfter; du bliver som en vandrig have, som rindende væld, hvor vandet aldrig svigter.« Es, 58,10-11.

Akaz fortsatte med at dyrke afguder til trods for profeternes alvorlige appeller, og katastrofen kunne ikke afværges. »Derfor kom Herrens vrede over Juda og Jerusalem, og han gjorde dem til rædsel, forfærdelse og skændsel.« 2Krøn. 29,8. Riget gik hurtigt i forfald, og det varede ikke længe, før dets eksistens blev truet af fjendtlige hære. »På den tid drog kong Rezin af Aram og Remaljas søn, kong Peka af Israel, op for at angribe Jerusalem, og de indesluttede Akaz.« 2Kong. 16,5.

[161] Hvis Akaz og rigets øverste mænd havde været den Højstes sande tjenere, ville de ikke have haft grund til at frygte et så unaturligt forbund som det, der her var dannet imod dem. Men de var fuldstændig magtesløse, fordi de havde syndet så ofte. Kongen blev grebet af en ubeskrivelig rædsel for, at Gud skulle straffe ham på grund af hans synder, og nu »skjalv hans og hans folks hjerte, som skovens træer skælver for vinden«. Es. 7,2. Under denne krise kom Herrens ord til Esajas, og profeten fik befaling om at opsøge den ængstelige konge og sige:

»Tag dig i vare og hold dig i ro! Fordi Syrien, Efraim og Bemaljas søn har lagt onde råd op imod dig og siger: Lad os drage

op mod Juda og indjage det skræk, lad os tilrive os det og gøre Tebeals søn til konge dér! derfor, så siger den Herre Herren: Det skal ikke lykkes; det skal ikke ske!« Profeten sagde, at både Israels rige og Syrien snart ville gå til grunde. »Er I ikke troende, bliver I ikke boende,« sagde han. Es 7,4 7. og 9.

Det ville have tjent Judas rige bedst, hvis Akaz havde betragtet disse ord som et budskab fra Himmelen. Men han valgte at stole på fysisk magt og bad hedningerne om hjælp. I sin fortvivlelse sendte han dette bud til Assyriens konge Tiglat Pileser: »Jeg er din træl og din søn! Kom op og frels mig fra Arams og Israels konger, som angriber mig!« 2Kong. 16,7. Kongen sendte ham tillige en kostbar gave fra sit skatkammer og fra templets forrådskammer.

Kong Akaz modtog den hjælp, som han havde bedt om, og blev også reddet i første omgang, men hvad kostede det ikke Juda! Den sum, som kongen tilbød, vakte Assyriens begær, og det varede ikke længe, før dette forræderiske folk truede med at oversvømme og tilintetgøre Juda. Akaz og hans stakkels undersåtter blev grebet af frygt for at falde i de grusomme assyreres hænder.

»Herren ydmygede Juda,« fordi det blev ved at synde. Skønt disse ulykker var en straf, angrede Akaz ikke, men var »på ny troløs mod Herren; han ofrede til Damaskus guder«. »Aramærkongernes guder har jo hjulpet dem,« sagde han, »til dem vil jeg ofre, at de også må hjælpe mig!« 2Krøn. 28,19. og 22 23.

Henimod slutningen af sin regeringstid lod den frafaldne konge Herrens hus porte lukke. Tempeltjenesten ophørte. Lysestagerne foran alteret blev ikke længere holdt brændende. Der blev heller ikke ofret for folkets synder. Der steg ikke længer vellugtende røgelse op ved morgen og aftenofferets tid. Den gudløse bys indbyggere forlod Guds hus forgårde, låste dørene og dristede sig til at bygge altre for hedenske guder ved hvert et hjørne i Jerusalem. Hedenskabet havde tilsyneladende sejret, og mørkets magter havde næsten fået overhånd.

Men der var endnu nogle tilbage i Juda, som vedblev at være tro imod Herren og på det bestemteste nægtede at lade sig forlede til at dyrke afguder. Det var disse, som Esajas, Mika og deres medarbejdere satte deres håb til, da de betragtede al den fortræd, der var forvoldt i Akaz sidste år. Helligdommen var lukket, men de trofaste fik denne forsikring: »Immanuel!« (Det betyder Gud med os.) »Hærskarers

[162] Herre, ham skal I holde hellig, han skal være eders frygt, han skal være eders rædsel. Han bliver en helligdom.« Es. 8,10. og 13 14.

Den gudfrygtige Ezekias

Under Akaz søns fremgangsrige regering blev der gennemført en reformation, som stod i skarp modsætning til faderens hensynsløse styre. Da Ezekias kom på tronen, var han fast besluttet på at gøre, hvad der stod i hans magt for at skåne Juda for den skæbne, som overgik nordriget. Profeternes budskaber forlangte ikke delvise reformer. De straffedomme, som truede landet, kunne kun undgås, hvis der blev gennemført tilbundsgående forandringer.

Ezekias var den rette mand i denne krise. Han tog fat på opgaven, lige så snart han var kommet på tronen. Først besluttede han at genindføre tempeltjenesten, som så længe var blevet forsømt. Han rettede en alvorlig henvendelse til en gruppe præster og levitter, som var forblevet tro imod deres hellige kald, og bad dem om at hjælpe sig med dette arbejde. I tillid til deres loyale støtte fortalte han dem uden omsvøb, at han agtede at gennemføre øjeblikkelige og vidtrækkende reformer. »Vore fædre var troløse,« sagde han, »og gjorde, hvad der var ondt i vor Guds øjne; de forlod ham, idet de vendte ansigtet bort fra Herrens bolig og vendte den ryggen.« »Nu har jeg i sinde at slutte en pagt med Herren, Israels Gud, for at hans glødende vrede må vende sig fra os « 2Krøn. 29,6. 10.

I få, velvalgte ord gennemgik kongen den øjeblikkelige situation: Templet var lukket og tempeltjenesten standset, afgudsdyrkelsen florerede åbenlyst i byens gader og i hele landet, Herren var blevet forkastet af i tusindvis af mennesker, som måske ville være blevet ved at tjene ham, hvis lederne i Juda var gået foran med et godt eksempel; riget var gået i forfald og havde mistet sin anseelse i nabo-folkenes øjne. Nordriget gik hurtigt sin opløsning i møde. Mange af dets indbyggere blev dræbt af sværdet, og et stort antal var allerede blevet ført bort som fanger. Inden længe ville Israel falde fuldstændig i assyrernes hænder og gå til grunde. Dette ville også blive Judas skæbne, medmindre Gud fremkaldte en stor omvæltning ved hjælp af sine udvalgte repræsentanter.

[163] Ezekias rettede en direkte appel til præsterne om at bistå ham med at gennemføre de nødvendige reformer. »Så lad det nu, mine sønner, ikke skorte på iver, thi eder har Herren udvalgt til at stå for hans åsyn og tjene ham og til at være hans tjenere og tænde offerild for ham.« »Helliger nu eder selv og helliger Herrens, eders fædres Guds, hus.« 2Krøn 29,11. 5.

Tiden krævede, at der blev handlet hurtigt. Præsterne gik i gang med opgaven med det samme. De fik en del andre præster, som ikke var til stede under disse drøftelser, til at hjælpe sig og gik helhjertet i gang med at rense og hellige templet. Dette var en meget vanskelig opgave, fordi templet var blevet vanhelliget og forsømt i så mange år. Men præsterne og levitterne arbejdede utrætteligt, og i løbet af bemærkelsesværdig kort tid kunne de meddele, at arbejdet var fuldført. Templets porte var blevet istandsat og åbnet, de hellige kar var blevet skaffet til veje og bragt på plads, og alt var rede til at genoptage tempeltjenesten.

Under den første gudstjeneste bad kongen tillige med byens øverster, præsterne og levitterne om tilgivelse for de synder, som folket havde gjort sig skyld i. Der blev bragt veje »for at skaffe hele Israel soning«. »Så snart man var færdig med brændofferet, knælede kongen og alle, der var hos ham, ned og tilbad.« Nu genlød templets forgårde atter af lov og tak. De tilbedende istemte Davids og Asafs sange med glæde i bevidstheden om, at de var ved at blive befriet for syndens og frafaldets slaveri. »Ezekias og alt folket glædede sig over, hvad Gud havde beredt folket, thi det hele var sket så hurtigt.« 2Krøn 29,24. 29. og 36.

Gud havde i sandhed påvirket de ledende judæeres hjerte og tilskyndet dem til at gå i spidsen for en effektiv reformbevægelse for at standse frafaldets fremtrængen. Gang på gang havde han indtrængende kaldt på det udvalgte folk ved sine profeter, mens Israels ti stammer, som nu var i fjendens vold, havde foragtet og forkastet disse budskaber, Der var dog nogle få gudfrygtige tilbage i Juda, og profeterne vedblev at appellere til disse. Hør Esajas sige: »Vend om til ham, hvem Israels børn faldt fra så dybt!« Es. 31,6. Hør Mikas tillidsfulde ord: »Jeg vil spejde efter Herren, jeg bier på min frelses Gud; min Gud vil høre mig. Glæd dig ej over mig, min fjende! Thi jeg faldt, men står op; om end jeg sidder i mørke, er Herren mit lys. Jeg vil bære Herrens vrede jeg syndede jo mod ham

indtil han strider for mig og skaffer mig ret; han fører mig ud i lys, jeg skal skue hans retfærd.« Mika 7,7 9.

I de mørke år, da templets porte var lukket, fandt mangan fortvivlet sjæl trøst i disse og lignende budskaber, som udtrykte Guds villighed til at tilgive og tage imod dem, som omvendte sig til ham af et oprigtigt hjerte. Nu, da lederne gik i spidsen for reformarbejdet, var der mange blandt folket, som reagerede positivt, fordi de var trætte af syndens slaveri.

Den hellige skrift var fuld af opmuntrende profetier til dem, som kom til templets forgårde for at bede om tilgivelse og forny deres troskabspagt med Gud. Moses havde advaret kraftigt imod afgudsdyrkelse i hele Israels påhør, men han havde også fremsat profetier om Guds villighed til at høre og tilgive dem, som i perioder med frafald søgte Herren af hele deres hjerte. »I de kommende dage, når du er i nød, og alle disse ting kommer over dig, skal du vende om til Herren din Gud og adlyde hans røst,« sagde Moses. »Thi en barmhjertig Gud er Herren din Gud; han slipper dig ikke og lader dig ikke gå til grunde og glemmer ikke pagten med dine fædre, som han tilsvor dem.« 5Mos. 4,30 31.

[164]

Da Salomo bad sin profetiske bøn ved indvielsen af templet, som Ezekias og hans folk nu atter tog i brug, sagde han: »Når dit folk Israel tvinges til at fly for en fjende, fordi de synder imod dig, og de så omvender sig til dig og bekender dit navn og opsender bønner og begæring til dig i dette hus, så høre du det i Himmelen og tilgive dit folk Israels synd.« 1Kong. 8,33 34. Gud havde tilkendegivet sin tilfredshed med denne bøn, for da den var bedt til ende, kom der ild ned fra himmelen og fortærede brændofferet og offergaverne, og Herrens herlighed fyldte templet. Se 2Krøn. 7,1. Den følgende nat lod Herren sig til syne for Salomo og sagde til ham, at hans bøn var hørt, og at Herren ville være nådig imod dem, som kom til templet for at tilbede. Gud gav ham denne nådige forsikring: »Dersom mit folk, som mit navn nævnes over, da ydmyger sig, beder og søger mit åsyn og vender om fra deres onde veje, så vil jeg høre det i Himmelen og tilgive deres synd og læge deres land.« 14. vers. Disse løfter gik til fulde i opfyldelse under Eezekias reformation.

Den gode begyndelse, som blev gjort, da templet blev rensat, efterfulgtes af en stor vækkelse, som både Israel og Juda var delagtige i. I sin iver efter at gøre tempeltjenesten til en virkelig velsignel-

se for folket besluttede Ezekias at genindføre den gamle skik at sammenkalde alle israelitterne for at fejre påskehøjtiden.

Påskan var ikke blevet fejret som en national fest i mange år. Det kunne ikke lade sig gøre efter rigets deling ved Salomos død. Men de frygtelige straffedomme, som ramte de ti stammer, vakte ønsket om noget bedre i manges hjerte, og profeternes kraftige appeller undlod heller ikke at gøre deres virkning. De kongelige ilbud drog viden om og indbød folket til at overvære påskan i Jerusalem. De gik »fra by til by i Efraims og Manasses land og lige til Zebulon«. De ubodfærdige lod hånt derom, men der var nogle få, som ønskede at søge Gud og få en klarere forståelse af hans vilje, og disse »ydmygede sig og kom til Jerusalem«. 2Krøn. 30,10 11.

I Judas land modtog man indbydelsen med almindelig tilfredshed, for her »virkede Guds hånd, så at han gav dem et endrægtigt hjerte til at udføre, hvad kongen og øversterne havde påbudt« i overensstemmelse med Guds vilje, som profeterne havde åbenbaret. (2Krøn. 30,12.)

Den vældige menneskemængde fik et rigt udbytte af denne sammenkomst. De afgudsaltre, som var blevet anbragt i byens gader under Akaz regering, blev fjernet. På den fastsatte dag blev påskan fejret, og folket benyttede ugen til at bringe takofre og skaffe sig oplysning om, hvad Gud ønskede af dem. Levitterne udviste stor dygtighed i Herrens tjeneste, og de, der søgte Gud af hele deres hjerte, fik tilgivelse. Der var stor glæde blandt de tilbedende. »Levitterne og præsterne sang af alle kræfter daglig lovsange til Herren.« De havde alle sammen det fælles ønske at lovprise ham, som havde været så nådig og barmhjertig. 2Krøn 30,22 21.

[165] De syv dage, som påskan i almindelighed varede, gik alt for hurtig, og de tilbedende besluttede at benytte endnu syv dage for at lære Herrens vilje bedre at kende. Præsterne fortsatte med at undervise folket i loven. Folket samledes daglig i templet for at love og takke Gud, og da den store sammenkomst var forbi, stod det klart, at Gud havde gjort et stort mirakel for at få det frafaldne Juda til at omvende sig og for at standse frafaldets flodbølge, som truede med at skylle alt bort på sin vej. Profeternes alvorlige advarsler havde ikke været forgæves. »Der var stor glæde i Jerusalem, thi siden Davids søns, kong Salomo af Israels, dage var sligt ikke sket i Jerusalem.« 2Krøn. 30,26.

Tiden var nu kommet, da de tilbedende skulle rejse hjem, »Præsterne og levitterne stod op og velsignede folket, og deres røst hørtes, og deres bøn nåede Himmelen, hans hellige bolig.« 27. vers. Gud havde taget imod dem, dermed sønderknust hjerte havde bekendt deres synder og i oprigtighed bedt ham om tilgivelse og hjælp.

Nu forestod der en betydningsfuld opgave, som de israelitter, der havde besøgt Jerusalem, skulle tage aktivt del i. Den måde, den blev grebet an på, var et udtryk for den stedfundne reformations ægthed, Der står: »Da alt det var til ende, drog alle de israelitter, som var til stede, ud til Judas byer, og de sønderbrød stenstøtterne, omhuggede asjerastøtterne og nedrev offerhøjene og altrene i hele Juda og Benjamin og i Efraim og Manasse, så der ikke blev spor tilbage; så vendte alle israelitterne hjem, hver til sin ejendom i deres byer.« 2Krøn. 31,1.

Ezekias og hans medarbejdere indførte forskellige reformer, som havde betydning for riget i åndelig og timelig henseende. »I hele Juda«-jorde kongen, »hvad der var godt, ret og sandt for Herren hans Guds åsyn. Alt, hvad han tog fat på, det gjorde han af hele sit hjerte, og det lykkedes for ham.« »Til Herren, Israels Gud, satte han sin lid Han holdt fast ved Herren og veg ikke fra ham, og han overholdt de bud, Herren havde givet Moses. Og Herren var med ham; i alt, hvad han foretog sig, havde han lykken med sig.« 2Krøn 31,20 21; 18,5 7.

Under Ezekias regering greb Gud ind på en bemærkelsesværdig måde ved flere lejligheder, og de andre nationer blev klar over, at Israels Gud var med sit folk. Der var mange, der betvivlede hebræernes Guds magt, da det i begyndelsen af Ezekias regeringstid lykkedes assyrerne at erobre Samaria og sprede den sidste rest af de ti stammer blandt folkeslagene. De sejre, ninevitterne vandt, gjorde dem dristige. De havde forlængst slået Jonas budskab af tanke og gjorde åbent oprør mod Himmelen. Nogle få år efter Samarias fald kom deres sejrige hære atter til Palæstina. Denne gang rettede de deres angreb mod Judas byer og opnåede også visse resultater. De trak sig dog tilbage igen for en tid, fordi der opstod vanskeligheder i andre dele af riget. Først nogle år senere, i et af Ezekias sidste regeringsår, skulle alle jordens nationer blive klar over, om hedningernes guder ville gå af med sejren.

Udsendingene fra Babylon

Midt under sin fremgangsrige konger syg, og det stod ikke i menneskers magt at bringe hjælp. Den sidste gnist af håb syntes at forsvinde, da profeten Esajas kom til ham og sagde: »Så siger Herren: Beskik dit hus, thi du skal dø og ikke leve!« Es. 38,1.

Det hele så mørkt ud, men kongen havde endnu den udvej at bede til ham, som hidtil havde været hans »tilflugt og styrke, en hjælp i angst er, prøvet til fulde« Sl. 46,1. »Da vendte han ansigtet om mod væggen og bad således til Herren: ›Ak, Herre, kom dog i hu, hvorledes jeg har vandret for dit åsyn i oprigtighed og med helt hjerte og gjort, hvad der er godt i dine øjne!‹ Og Ezekias græd højt.« 2Kong. 20,2 3.

Siden Davids tid havde der ikke regeret en konge, som havde gjort så meget for at fremme Guds riges interesser under frafald og modgang som Ezekias. Den døende konge havde tjent sin Gud trofast og havde styrket folkets tillid til Herren som deres øverste hersker. Han kunne derfor bede som David:

»Lad min bøn komme frem for dit åsyn,
til mit klageråb låne du øre!
Thi min sjæl er mæt af lidelser,
mit liv er dødsriget nær.«

Sl. 88,3 4.

»Du er mit håb, o Herre!
Fra min ungdom var Herren min tillid;
fra moders skød har jeg støttet
mig til dig.«
»Forkast mig ikke i alderdommens tid.«
»Gud hold dig ikke borte fra mig,
il mig til hjælp, min Gud.«
»Indtil alderdommens tid og de
grånende hår

svigte du mig ikke, o Gud. End skal
jeg prise din arm for alle kommende
slægter.«

Sl. 71,5-6.9.12.18.

Han, hvis miskundhed ikke er til ende, hørte sin tjeners bøn. Klages. 3,22. »Men Esajas var endnu ikke ude af den mellemste forgård, før Herrens ord kom til ham således: ›Vend tilbage og sig til Ezekias, mit folks fyrste: Så siger Herren, din fader Davids Gud: Jeg har hørt din bøn, jeg har set dine tårer! Se, jeg vil helbrede dig; i overmorgen kan du gå op i Herrens hus; jeg vil lægge femten år til dit liv og udfri dig og denne by af assyrerkongens hånd og værne om denne by for min og min tjener Davids skyld!« 2Kong. 20,4 6.

[167]

Profeten gik glad tilbage for at bringe kongen fortrøstning og håb. Han sagde, at man skulle lægge en klump figer på det syge sted, og overbragte kongen budskabet om Guds nåde og beskyttende omsorg.

Da Moses var i Midjens land, bad han om et tegn. Gideon gjorde det samme, da han mødte sendebudet fra Himmelen. Elisa bad ligeledes om et tegn, da han skulle skilles fra sin herre. Nu bad Ezekias om et tegn på, at budskabet var fra Himmelen. Han spurgte profeten: »Hvad er tegnet på, at Herren vil helbrede mig, så jeg i overmorgen kan gå op i Herrens hus?«

Profeten svarede: »Dette skal være dig tegnet fra Herren på, at Herren vil udføre, hvad han har sagt: Skal skyggen gå ti streger frem eller ti streger tilbage?« Ezekias sagde: »Skyggen kan let strække sig ti streger frem nej, lad den gå ti streger tilbage!«

Skyggen på soluret kunne kun gå ti streger tilbage, hvis Gud greb direkte ind, og dette skulle være tegnet på, at Herren havde hørt Ezekias bøn. »Da råbte profeten Esajas til Herren; og han lod skyggen på Akaz solur gå ti streger tilbage.« 2Kong 20,8 11. vers.

Da Judas konge havde genvundet sine kræfter, gav han udtryk for Herrens barmhjertighed i sang og lovede at vie resten af sit liv til at tjene kongernes Konge. Hans taknemmelighed over Guds barmhjertighed er en inspiration for alle dem, der ønsker at leve til deres skabers ære.

»Jeg tænkte:

Bort må jeg gå i min bedste alder,
hensættes i dødsrigets porte mine sidste år.
Jeg tænkte:
Ej skuer jeg Herren i de levendes land,
ser ingen mennesker mer blandt
skyggerigets folk;
min bolig er nedbrudt,
ført fra mig som hyrdernes telt,
som en væver sammenruller du mit liv
og skar det fra tråden.
Du ofrer mig fra dag til nat,
jeg skriger til daggry;
som en løve knuser han alle benene i mig;
du giver mig hen fra dag til nat.
Jeg klynker som klagende svale,
sukker som duen,
jeg skuer med tårer mod himmelen:
Herre, jeg trænges, vær mig borgen!
Hvad skal jeg sige?
Han talte til mig,
og selv greb han ind.
For bitterhedens skyld i min sjæl vil
jeg vandre sagtelig alle mine år.
Herre, man skal bære bud derom
til alle kommende slægter.
Opliv min ånd,
helbred mig og gør mig karsk!
Se, bitterhed, bitterhed blev mig til fred.
Og du skånede min sjæl for undergangens grav;
thi alle mine synder kastede du
bag din tyg.
Thi dødsriget takker dig ikke,
dig lover ej døden,
på din miskundhed håber ej de, der
synker i graven.
Men den levende, den levende takker dig
som jeg i dag.
Om din trofasthed taler fædre til

deres børn.
Herre, frels os!
Så vil vi røre strengene
alle vore levedage ved Herrens hus.«

Es. 38,10 20.

I de frugtbare dale ved floderne Tigris og Eufrat boede der et gammelt folk, som skulle blive verdens hersker. På dette tidspunkt stod de under Assyrien. Blandt dette folk fandtes der vise mænd, som studerede astronomi med stor interesse. De blev højlig overrasket, da de opdagede, at skyggen på soluret var gået ti streger tilbage. Da deres konge, Merodak-Baladan, fik at vide, at dette mirakel var et tegn på, at Himmelens Gud havde forlænget Judas konges liv, sendte han folk til Ezekias for at lykønske ham med helbredelsen og om muligt få mere at vide om den Gud, som kunne gøre et så stort mirakel.

[168]

Da ambassadørerne fra det fjerne land kom, fik Ezekias en glimrende anledning til at ophøje den levende Gud. Han kunne uden mindste vanskelighed have fortalt dem om Gud, som opretholder alt det skabte, og som havde været så nådig at spare hans eget liv, da alt håb var ude. Hvilke kolossale forandringer kunne der ikke have fundet sted, hvis disse sandhedshungrende mennesker fra Kaldæas sletter var kommet til at anerkende den levende Guds overhøjhed!

Men Ezekias hjerte blev stolt og forfængeligt, og for at kaste glans over sig selv lod han de fremmedes grådige blikke betragte de rigdomme, som Gud havde skænket sit folk. Kongen »viste dem huset, hvor han havde sine skatte, sølvet og gullet, røgelsesstofferne, den fine olie, hele sit våbenoplæg og alt, hvad der var i hans skatkammer; der var ikke den ting i hans hus og hele hans rige, som Ezekias ikke viste dem«. Es. 39,2. Han gjorde det ikke for at ære Gud, men for at ophøje sig selv i de fremmede fyrsters øjne. Han tænkte ikke et øjeblik på, at disse mænd var repræsentanter for et mægtigt folk, som hverken frygtede Gud eller ejede kærlighed i hjertet, og at det var uklogt at vise dem landets timelige rigdomme.

Under ambassadørernes besøg hos Ezekias blev dennes taknemmelighed og gudsfrygt sat på prøve. Der står: »Derfor var det også, at Gud gav ham til pris for sendebudene, der var sendt til ham fra

Babels fyrster for at høre om det under, der var sket i landet; det var for at sætte ham på prøve og således få kendskab til alt, hvad der var i hans hjerte.« 2Krøn. 32,31. Hvis Ezekias havde benyttet denne anledning til at vidne om Israels Guds magt, godhed og barmhjerlighed, ville ambassadørernes rapport have været som et strålende lys midt i mørket, Men han ophøjede sig selv fremfor Hærskarers Herre. Han »gengældte ikke den velgerning, der var vist ham; hans hjerte blev hovmodigt«. 2Krøn 32,25.

Følgerne var katastrofale. Det blev åbenbaret for Esajas, at ambassadørerne rejste hjem med en rapport om de rigdomme, som de havde set, og at Babylons konge og hans rådgivere ville lægge planer om at berige deres eget land med de skatte, som fandtes i Jerusalem. Ezekias havde begået en alvorlig synd. »Derfor kom der vrede over ham og over Juda og Jerusalem.« 2Krøn 32,25.

»Da kom profeten Esajas til kong Ezekias og sagde til ham: »Hvad sagde disse mænd, og hvorfra kom de til dig?« Ezekias svarede: »De kom fra et fjernt land, fra Babel.« Da spurgte han: »Hvad fik de at se i dit hus?« Ezekias svarede: »Alt, hvad der er i mit hus, så de; der er ikke den ting i mine skatkamre, jeg ikke viste dem.«

[169] Da sagde Esajas til Ezekias: »Hør Hærskarers Herres ord ! Se, dage skal komme, da alt, hvad der er i dit hus, og hvad dine fædre har samlet indtil denne dag, skal bringes til Babel og intet lades tilbage, siger Herren. Og af dine sønner, der nedstammer fra dig, og som du avler, skal nogle tages og gøres til hofmænd i Babels konges palads!« Men Ezekias sagde til Esajas: »Det ord fra Herren, du har talt, er godt!« Es. 39,3 8.

»Men da Ezekias ydmygede sig og vendte om fra sit hovmod sammen med Jerusalems indbyggere, kom Herrens vrede ikke over dem i Ezekias< dage.« 2Krøn. 32,26. Men den onde sæd var sået og skulle til sin tid spire og bringe sin sørgelige høst. Judas konge havde lykken med sig i de sidste år, han levede, fordi han havde besluttet at råde bod på det, der var tabt i fortiden, og at ære Guds navn. Hans tro blev dog stillet på en alvorlig prøve, og han skulle lære, at hun kun kunne gøre sig håb om at sejre over mørkets magter, som ville ombringe ham selv og tilintetgøre hans folk, ved at stole ubetinget på Herren.

Alle mennesker kan tage ved lære af den fejltagelse, som Ezekias begik, da han svigtede sit høje kald under ambassadørernes besøg.

Også vi bør bruge meget mere tid til at tale om de gode erfaringer, vi har haft, samt om Guds nåde og langmodighed og Frelserens uforlignelige kærlighed. Når sindet og hjertet er fyldt af Guds kærlighed, er det ikke vanskeligt at tale med andre om det, som angår det åndelige liv. Ophøjede tanker, ædel stræben, en klar forståelse af sandheden, uselvskhed samt længsel efter fromhed og hellighed vil komme til udtryk i ord, som fortæller, hvad hjertet er fuldt af.

De mennesker, vi omgås til daglig, behøver vor hjælp og vore råd. De befinder sig måske i en sådan sindstilstand, at et ord i det rette øjeblik virker som et søm, der er anbragt på det rette sted. I morgen er det måske for sent at komme i forbindelse med disse mennesker. Hvilken indflydelse øver vi over dem, som vi vandrer sammen med på livets vej?

Vi stilles over for store ansvar hver eneste dag. Vore ord og handlinger gør daglig indtryk på vore medmennesker. Derfor er det så vigtigt, at vi sætter vagt ved vore læber og færdes med forsigtighed. Blot et enkelt ubetænksomt eller uklogt skridt er tilstrækkeligt til at få en stærk fristelses brusende bølger til at skylle en sjæl over bord. Vi kan ikke rykke de tanker op, som vi har sået i andre menneskers sind. Hvis disse tanker er onde, kan vi være skyld i, at der bliver sat en række onde begivenheder i gang, som vi ikke har nogen mulighed for af standse.

Hvis vi på den anden side færdes sådan, at vi hjælper andre at opelske gode principper, sætter vi dem i stand til at gøre det gode. De øver til gengæld en god indflydelse over andre, og på den måde hjælper vi ubevidst hundreder og tusinder af mennesker. Kristi sande efterfølger styrker det gode forsæt hos alle de mennesker, han kommer i berøring med, og åbenbarer Guds nådes kraft og Guds fuldkomne karakter for en vantro, syndig verden.

Judas mirakuløse redning

Under en assyrisk invasion i Juda blev riget bragt i den yderste fare. Jerusalems fuldstændige ødelæggelse syntes uundgåelig. Under denne krise samlede Ezekias uforknytt landets væbnede styrker til kamp imod de hedenske undertrykkere og opfordrede alle til at stole på, at Herren var mægtig til at hjælpe. Ezekias opmuntrede Judas mænd med disse ord: »Vær frimodige og stærke; frygt ikke og forfærdes ikke for assyrerkongen og hele den menneskemængde, han har med sig; thi en større er med os end med ham! Med ham er en arm af kød, men med os er Herren vor Gud, der vil hjælpe os og føre vore krige!« 2Krøn. 32,7 8.

Ezekias havde god grund til at tale så overbevisende om slagets udfald. Det var rigtigt, at Gud i et vist tidsrum havde benyttet de hovmodige assyrere som sin harmes kæp for at straffe jordens nationer, men de skulle ikke blive ved at være uovervindelige. Nogle år tidligere havde Herren ladet Esajas overbringe Zions indbyggere følgende budskab: »Frygt ikke for Assyrien Thi end om en føje stund, så svinger Hærskarers Herre svøben imod det, som da Midjan blev slået ved Orebs klippe; hans stok er udrakt imod havet, og han løfter den som fordum mod Ægypten. På hin dag tager ham byrden af din skulder og åget af din nakke, ja, åget brister for fedme.« Es. 10,24 27

I et andet profetisk budskab, som blev overbragt i kong Akaz dødsår, havde profeten sagt: »Hærskarers Herre har svoret således: Visselig, som jeg har tænkt det, så skal det ske, og som jeg satte mig for, så står det fast: Jeg knuser Assur i mit land, nedtrapper ham på mine bjerge, hans åg skal vige fra dem, hans byrde skal vige fra dets skuldre. Det er, hvad jeg satte mig for imod al jorden, det er den hånd, som er udrakt mod alle folk. Thi Hærskarers Herres råd, hvo kuldkaster det? Hans udrakte hånd, hvo tvinger vel den tilbage?« Es. 14,28. 24 27.

Undertrykkerens magt skulle knækkes. I begyndelsen af sin regeringstid fortsatte Ezekias dog med at betale skat til Assyrien i

overensstemmelse med den aftale, som var sluttet mellem Assyrien og Akaz. I mellemtiden rådførte kongen »sig med sine hærførere og tapre folk« og gjorde alt, hvad der stod i hans magt, for at forsvare riget. Han havde sørget for, at der var rigeligt vand inden for Jerusalems mure, og at der næsten intet var udenfor. »Derpå tog han mod til sig og byggede muren op, overalt hvor den var brudt ned, og byggede tårne på den, og han byggede den anden mur udenfor og befæstede Millo i Davidsbyen og lod lave en mængde kastevåben og skjolde. Tillige indsatte han hærførere over krigsfolket.« 2Krøn, 32,3. 5 6. Der blev truffet alle tænkelige forberedelser til at imødegå en belejring.

[171]

Da Ezekias blev konge i Juda, havde assyrerne allerede ført et stort antal israelitter fra nordriget bort som fanger. Nogle få år efter at han var begyndt at regere, på det tidspunkt arbejdede han endnu på at udbygge Jerusalems forsvar belejrede og indtog assyrerne Samaria og spredte de ti stammer blandt assyrerrikets talrige provinser. Der var kun få kilometer til Judas grænse; Jerusalem lå kun ca. 75 kilometer borte, og de store rigdomme i templet fristede fjenden til at komme tilbage.

Judas konge havde besluttet at gøre, hvad han kunne for at bekæmpe fjenden. Da han havde gjort alt, hvad der stod i menneskelig magt, samlede han sine styrker og opfordrede dem til at være ved godt mod. Profeten Esajas havde sagt til Juda: »Stor i eders midte er Israels Hellige!« Nu sagde kongen med usvækket tro: »Med os er Herren vor Gud, der vil hjælpe os og føre vore krige!« Es. 12,6; 2Krøn. 32,8.

Troen vokser aldrig så hurtigt, som når man opøver den. Judas konge havde truffet forberedelser til det kommende uvejr og i tillid til, at profetien imod Assyrien ville gå i opfyldelse, stolede han fuldt og fast på Gud. »Og folket satte sin lid til kong Ezekias af Judas ord.« 2Krøn. 32,8. Hvad jorde det, at Assyriens hære, som netop havde besejret de største nationer på jorden og erobret Samaria i Israels land, nu drog mod Juda? Og hvad gjorde det, at de pralende sagde: »Som min hånd fandt hen til afgudernes riger, der dog havde flere gudebilleder end Jerusalem og Samaria mon jeg da ikke skal handle med Jerusalem og dets gudebilleder, som jeg handlede med Samaria og dets afguder?« Es. 10,10 11. Juda havde intet at frygte, for de satte deres lid til Herren.

Til sidst kom den længe ventede krise. De assyriske hære, som var draget sejrende frem overalt, rykkede nu ind i Judæa. Hærførerne var sejrssikre. De delte deres styrker i to afdelinger og sendte den ene mod syd for at kæmpe imod ægypterhæren, mens den anden skulle belejre Jerusalem.

Nu var Gud Judas eneste håb. De var afskåret fra at få hjælp fra Ægypten, og der var ikke andre lande i nærheden, som kunne række dem en hjælpende hånd.

De assyriske officerer, som stoledede fuldt ud på deres veltrænede soldater, berammede et møde med de ledende judæere og forlangte hånligt, at byen skulle overgive sig. Samtidig med, at de fremsatte dette krav, bespottede de hebræernes Gud. Hedningerne frygtede ikke længer Guds navn, men hånedede det til stadighed på grund af Israels og Judas svækkelse og frafald. Se Es. 52,5.

[172] Rabsjake, som var en af Sankeribs højeste officerer, sagde: »Sig til Ezekias: Således siger storkongen, assyrerkongen: Hvad er det for en fortrøstning, du hengiver dig til? Du mener vel, at et blot og bart ord er det samme som plan og styrke i krig? Og til hvem sætter du egentlig din lid, siden du gør oprør imod mig?« 2Kong. 18,19 20.

Officererne holdt rådslagning uden for byens porte, men var ikke længer borte, end at vagtposterne på muren kunne høre dem. Da assyrerkongens repræsentanter højlydt stillede Judas ledende mænd deres betingelser, bad judæerne dem tale aramæisk i stedet for judæisk, for at folkene på muren ikke skulle høre, hvad der blev sagt. Rabsjake lod hånt om dette forslag og råbte blot endnu højere, stadig på judæisk:

»Hør storkongens, assyrerkongens ord! Således siger kongen: Lad ikke Ezekias vildlede eder, thi han er ikke i stand til at frelse eder! Og lad ikke Ezekias forlede eder til at sætte eders lid til Herren, når han siger: Herren skal sikkert frelse os, og denne by skal ikke overgives i assyrerkongens hånd!

Hør ikke på Ezekias, thi således siger assyrerkongen: Vil I slutte fred med mig og overgive eder til mig, så skal enhver af eder spise af sin vinstok og sit figentræ og drikke af sin brønd, indtil jeg kommer og tager eder med til et land, der ligner eders, et land med korn og most, et land med brød og vingårde.

Lad ikke Ezekias forføre eder med at sige: Herren vil frelse os! Mon nogen af folkenes guder har kunnet frelse sit land af assyrerkon-

gens hånd? Hvor er Hamats og Arpads guder, hvor er Sefarvajims guder, hvor er landet Samarias guder? Mon de frelste Samaria af min hånd? Hvor er der blandt alle disse landes guder nogen, der har frelst sit land af min hånd? Mon da Herren skulle kunne frelse Jerusalem?» Es. 36,13 20.

Judas børn »svarede ham ikke et ord« på denne hån. Da mødet var forbi, gik de jødiske repræsentanter »med sønderrevne klæder til Ezekias og meddelte ham, hvad Rabsjake havde sagt«. Es. 36,21 22. Da kongen hørte denne bespottelse, »sønderrev han sine klæder, hyllede sig i sæk og gik ind i Herrens hus«. 2Kong. 19,1.

Man sendte nu et bud til Esajas for at gøre ham bekendt med mødets udfald. Kongen lod sige: »En nødens, tugtelsens og forsmædelsens dag er denne dag Dog vil Herren din Gud måske høre alt, hvad Rabsjake har sagt, han, som er sendt af sin Herre, assyrerkongen, for at håne den levede Gud, og måske vil han straffe ham for de ord, som Herren din Gud har hørt gå derfor i forbøn for den rest, der endnu er tilbage!« 2Kong. 19,3 4.

»Derfor bad kong Ezekias og profeten Esajas, Amoz søn, og råbte til Himmelen.« 2Krøn. 32,20.

Gud besvarede sine tjeneres bønner. Esajas modtog følgende budskab, som han skulle overbringe Ezekias: »Så siger Herren: Frygt ikke for de ord, du har hørt, som assyrerkongens trælle har hånet mig med!, Se, jeg vil indgive ham en ånd, og han skal få en tidende at høre, så han vender tilbage til sit land, og i hans eget land vil jeg fælde ham med sværdet!« 2Kong. 19,6 7.

Da de assyriske repræsentanter havde afsluttet forhandlingerne med Judas øverste mænd, satte de sig i direkte forbindelse med deres konge, som var draget med den afdeling af hæren, der vogtede vejen til Ægypten. Da Sankerib hørte deres rapport, skrev han »et brev for at smæde Herren, Israels Gud, og tale imod ham; heri stod der: ›Så lidt som landenes folks guder har frelst deres folk af min hånd, skal Ezekias Gud frelse sit folk af min hånd!« 2Krøn. 32,17. [173]

Den hovmodige trussel var ledsaget af disse ord: »Lad ikke din Gud, som du slår din lid til, vildlede dig med at sige, at Jerusalem ikke skal gives i assyrerkongens hånd! Du har jo dog hørt, hvad assyrerkongerne har gjort ved alle lande, hvorledes de har lagt band på dem og du skulle kunne undslippe! De folk, mine fædre tilintetgjorde, Gozan, Karan, Rezuf og folkene fra Eden i Talassar, har

deres guder kunnet frelse dem? Hvor er kongen af Hamat, kongen af Arpad eller kongen af Lair, Sefarvajim, Hena og Ivva?» 2Kong. 19,10-13.

Da Judas konge modtog dette hånlige brev, gik han ind i templet med det og »bredte det ud for Herrens åsyn«. Her bad han med stærk tro om hjælp fra Himmelen, for at nationerne kunne blive klar over, at hebræernes Gud stadig var i live og endnu havde magten. Det gjaldt Herrens ære. Han alene kunne bringe redning.

Ezekias bad således: »Herre, Israels Gud, du, som troner over keruberne, du alene er Gud over alle jordens riger; du har gjort himmelen og jorden! Bøj nu dit øre, Herre, og lyt, åbn dine øjne, Herre, og se! Læg mærke til de ord, Sankerib har sendt hid for at spotte den levende Gud! Det er sandt, Herre, at assyrerkongerne har tilintetgjort de folk og deres lande og kastet deres guder i ilden; men de er ikke guder, kun menneskehænders værk af træ eller sten, derfor kunne de ødelægge dem. Men frels os nu, Herre vor Gud, af hans hånd, så alle jordens riger kan kende, at du, Herre, alene er Gud!« 2Kong. 19,15-19.

»Lyt til, du Israels hyrde,
 der ledede Josef som en hjord,
 træd frem i glans, du, som troner
 på keruber,
 for Efraims, Benjamins og Manasses øjne;
 opbyd atter din vælde
 og kom til vor frelse!
 Hærskarers Gud, bring os atter på fode,
 lad dit ansigt lyse, at vi må frelses!
 Herre, Hærskarers Gud,
 hvor længe vredes du trods din
 tjeners bøn?
 Du har givet os tårebrød at spise,
 tårer at drikke i bredfuldt mål.
 Du har gjort, os til stridsemne for
 vore naboer,
 vore fjender håner os.
 Hærskarers Gud, bring os atter på fode,
 lad dit ansigt lyse, at vi må frelses!

Du rykkede en vinstok op i Ægypten,
drev folkeslag bort og plantede den;
du rydded og skaffed den plads,
den slog rod og fyldte landet;
bjergene skjultes af dens skygge,
Guds cedre af dens ranker;
den bredte sine skud til havet
og sine kviste til floden.
Hvorfor har du nedbrudt dens hegn,
så alle vejfarende plukker deraf?
Skovens vildsvin gnaver deri,
dyrene på marken æder den op!
Hærskarers Gud, vend tilbage,
sku ned fra Himmelen og se!
Drag omsorg for denne vinstok,
for skuddet, din højre plantede!
Herre, Hærskarers Gud,
bring os atter på fode,
lad dit ansigt lyse,
at vi må frelses!«

Salme 80.

Ezekias bøn om, at den Almægtige ville hjælpe Juda og ære sit navn, var i overensstemmelse med Guds vilje. Da Salomo lyste velsignelsen ved templets indvielse, bad han Herren om at skaffe »sit folk Israel ret efter hver dags behov, for at alle jordens folk må kende, at Herren og ingen anden er Gud«. 1Kong. 8,59 60. Han bad også specielt om, at Herren ville være folket nådig, når Israel blev angrebet eller tvunget til at flygte for en hær og folkets ledende mænd gik ind i helligdommen for at bede om befrielse. 1Kong. 8,33 34.

[174]

Ezekias håb blev belønnet. Esajas sendte bud til ham og lod sige: »Så siger Herren, Israels Gud: Din bøn angående assyrerkongen Sankerib har jeg hørt!« Således lyder det ord, Herren talte imod ham:

Hun håner, hun spotter dig, jomfruen, Zions datter, Jerusalems datter ryster på hovedet ad dig!

Hvem har du hånet og smædet, mod hvem har du løftet din røst? Mod Israels Hellige løfted i hovmod du blikket! Ved dine sendebud håned du Herren og sagde: »Med mine talløse vogne besteg jeg bjergenes højder, Libanons afsides egne; jeg fælded dets cedres højskov, dets ædle sypresser, trængte frem til dets øverste raststed, det havers skove. Fremmed vand grov jeg ud, og jeg drak det, tørskoet skred jeg over Ægyptens strømme!«

Har du ej hørt det? For længst kom det op i min tanke, jeg lagde det for dum til rette, nu lod jeg det ske, og du gjorde murstærke byer til øde stenhobe, mens folkene grebes i afmagt af skræk og skam, blev som græsset på marken, det spirende grønne, som græs på tage, som mark for østenvinden.

Jeg ser, når du rejser og sætter dig, ved, når du går og kommer. Fordi du raser imod mig, din trods er mig kommet for øre, lægger jeg ring i din næse og bidsel i munden og fører dig bort ad vejen, du kom! 2Kong. 19,20-28.

Besættelseshæren havde lagt Judas land øde, men Herren havde lovet at sørge for folket på en mirakuløs måde. Det blev sagt til Ezekias: »Dette skal være dig tegnet: I år skal man spise, hvad der såede sig selv, og året derpå, hvad der skyder af rode, tredje år skal man så og høste, plante vin og nyde dens frugt. Den bjergede rest af Judas hus slår atter rødder forneden og bærer sin frugt foroven; thi fra Jerusalem udgår en rest, en levning fra Zions bjerg. Herrens nidkærhed virker dette.

Derfor, så siger Herren om assyrerkongen: I byen her skal han ej komme ind, ej sende en pil herind, ej nærme sig den med skjolde eller opkaste vold imod den; ad vejen, han kom, skal han gå igen, i byen her skal han ej komme ind så lyder det fra Herren. Jeg værner og frelser denne by for min og min tjener Davids skyld!« 29 34. vers.

Hjælpen kom omgående. »Samme nat gik Herrens engel ud og ihjelslog i assyrernes lejr 185.000 mand.« Herrens engel »tilintetgjorde alle krigere, høvedsmænd og hærførere i assyrerkongens lejr«. 2Krøn. 32,21.

Sankerib, som stadig vogtede vejen fra Judæa til Ægypten, fik snart meddelelse om den frygtelige skæbne, der var overgået den hærafdeling, som var sendt hen for at indtage Jerusalem. Assyrerkongen blev slået af rædsel, skyndte sig at bryde op og vendte »med spot

og spe« »hjem til sit land« 21 vers. Men han kom ikke til at regere længe. I overensstemmelse med den profeti, der var blevet fremsat om hans pludselige endeligt, blev han myrdet af sine egne frænder, »og hans søn Asarhaddon blev konge i hans sted«. Es. 37,38.

Hebræernes Gud havde sejret over den stolte assyrer. Herren var blevet æret i nabofolkernes øjne. Jerusalems indbyggers hjerte fyldtes af hellig glæde. Deres alvorlige bønner om befrielse var blevet ledsaget af syndsbekendelse og mange tårer. I deres store nød havde de sat hele deres lid til, at Gud var mægtig til at frelse, og han svigtede dem ikke, Nu genlød templets forgårde af højtidelige lovsange.

[175]

»Gud er kendt i Juda,
hans navn er stort i Israel,
i Salem er hans hytte,
hans bolig er på Zion.
Der brød han buens lyn,
skjold og sværd og krigsværn.
Frygtelig var du,
herlig på de evige bjerge.
De tapre gjordes til bytte, i dvale sank de,
og kraften svigtede alle de stærke kæmper.
Jakobs Gud, da du truede,
faldt vogn og hest i den dybe søvn.
Frygtelig er du !
Hvo holder stand mod dig i din
vredes vælde?
Fra Himmelen fælded du dom,
jorden grued og tav,
da Gud stod op til dom
for at frelse hver ydmyg på jord.
Thi folkestammer skal takke dig,
de sidste af stammerne fejre dig.
Aflæg løfter og indfri dem til Herren
eders Gud,
alle omkring ham skal bringe den
frygtindgydende gaver.

Han kuer fyrsternes nød,
indgyder jordens konger frygt.«

Sl. 76.

Jordens nationer i dag kan lære meget af assyrerrikets opkomst og fald. Da Assyrien var på sin magts tinde, sammenlignede det inspirerede ord det med et ædelt træ i Guds have. Det var højere end alle de øvrige træer.

»Se, du er en libanonceder med smukke grene og skyggefuld krone, høj af vækst, hvis top rager op i skyerne. I dens skygge boede al verdens folk. Den blev stor og dejlig med lange grene, den stod jo med roden ved rigeligt vand. Guds haves cedre var ikke dens lige, ingen cypres havde mage til grene, ingen plante havde kviste som den; intet træ i Guds have målte sig med den i skønhed Alle Edens træer i Guds have misundte den.« Ez. 31,3-9.

Men i stedet for at lade deres usædvanlige velsignelser komme menneskeheden til gøde blev de assyriske konger en svøbe for mange lande. De viste ingen skånsel og tænkte hverken på Gud eller deres medmennesker, men betragtede det som deres mål at få alle lande til at anerkende Nineves guders øverhøjhed. De fremhævede disse guder på bekostning af den Højeste. Gud lod Jonas bringe dem et advarselsbudskab, som bevirkede, at de for en tid ydmygede sig for Hærskarers Herre og bad om tilgivelse. Men det varede ikke længe, før de atter begyndte at dyrke afguder og sætte deres hu til at erobre verden.

Profeten Nahum udbrød med henblik på synderne i Nineve:

»Ve byen, der drypper af blod,
hvor der kun tales løgn,
så fuld af ran,
med røv uden ende!
Hør smæld og raslende vogne,
jagende heste stridsvognenes vilde dans
og stejlende heste!
Sværdblink og lynende spyd,
faldne i mængde

Jeg kommer over dig,
lyder det fra Hærskarers Herre.«

Nah. 3,1-5.

[176]

Den Almægtige holder stadig nøje regnskab med nationerne. Han afslutter ikke regnskabet, så længe han tilbyder menneskene sin nåde og opfordrer dem til at angre, men når tallene har nået den grænse, som Gud har bestemt, begynder han at udøse sin vrede. Så afsluttes regnskabet, den guddommelige tålmodighed ophører, og der tilbydes ikke længere menneskene nåde.

»Herren er langmodig, hans kraft er stor, Herren lader intet ustraffet. I uvejrs og storm er hans vej, skyer er hans fødders støv. Han truer og udtørre havet, gør alle strømme tørre; Basan og Karmel vansmægter, Libanons skud visner hen. Bjergene skælver for han, højene står og svajer; jorden krummer sig for ham, jorderig og alle, som bor der. Hvem kan stå for hans vrede, hvo holder stand mod hans harmglød? Hans harme strømmer som ild, og fjeldene styrter for ham.« Nah. 1,3 6.

Det var på den måde, at Nineve, den jublende by, som lå så trygt, som sagde i sit hjerte: »Jeg og ellers ingen« blev lagt øde, »tomt og tømt og udtømt«, »løvernes bo, ungløvernes hule, hvor løven trak sig tilbage, hvor ungløven ej kunne skræmmes.« Zef. 2,15; Nah. 2,11-12.

Zefanias så fremad til den tid, hvor Assyriens stolthed skulle knækkes, og profeterede: »Hjorde skal lejre sig deri, hvert slettens dyr; på dets søjlehoveder sover pelikan og rørdrum, i vinduet skriger uglen, ravn på tærsklen.« Zef. 2,14.

Assyrerrigets herlighed var såre stor og dybt dets fald. Profeten Ezekiel sammenlignede det også med et ædelt cedertræ og forudsagde rent ud, at Assyriens fald skyldtes dets stolthed og grusomhed. Han sagde:

»Derfor, så siger den Herre Herren: Fordi den blev høj af vækst og løftede sin krone op i skyerne, og hjertet hovmodede sig over dens højde, derfor overgiver jeg den til en, som er vældig blandt folkene; han skal gøre med den efter dens gudløshed og tilintetgøre den. Fremmede, de grummeste blandt folkene, hugger den om og kaster den hen; på bjerge og i alle dale falder dens kviste; dens grene

ligger knækkede i alle landets kløfter, og alle jordens folkeslag går bort fra dens skygge og lader den ligge. På den faldne stamme slår alle himmelens fugle sig ned, og på grenene lejrer alle markens dyr sig, for at ingen træer ved vande skal hovmode sig over deres vækst

Så siger den Herre Herren: Den dag, den farer ned i dødsriget, lukker jeg verdensdybet. jeg lader Libanon sørge over den, og alle markens træer vansmægter over den.« Ez. 31,10-16.

Assyriens stolthed og folk skal være en lektie for nationerne lige til verdens ende. Gud spørger de nationer, som i dag hovmoder sig over for ham: »Hvem var din lige i herlighed og størrelse blandt Edens træer? Og dog styrtes du med Edens træer ned i underverdenen.« 18. vers.

»Herren er god, et værn på trængselens dag; han kender dem, som lider på ham, og fører dem gennem skybrud. Sine avindsmænd gør han til intet, støder fjenderne ud i mørke.« Nah. 1,7 8. Således går det alle dem, der forsøger at ophøje sig over den Højeste.

[177] »Assurs stolthed styrtes, Ægyptens herskerspir viger.« Zak. 10,11. Dette gælder ikke blot de lande, der kæmpede imod Gud i oldtiden, men også de nationer, som undlader at gøre Guds vilje i nutiden. På den dag, da den endelige belønning skal uddeles

og hele jordens retfærdige Dommer ryster folkene i undergangens sold (Es. 30,28) og de, der har holdt fast ved sandheden, får lov at gå ind i Guds stad,il Himmelenes hvælvinger genlyde af de forløstes sange. Profeten siger: »Sang skal der være hos eder som i natten, når højtid går ind, en hjertens glæde som en vandring til fløjte mod Herrens bjerg, mod Israels Klippe. Herren lader høre sin højheds røst for Herrens røst bliver Assur ræd, med kæppen slår han; hvert et slag af tugtelsens stok, som Herren lader falde på Assur, [178] er til paukers og citres klang.« 29 32. vers.

Håb for hedningerne

Under hele sin profetgerning vidnede Esajas tydeligt om Guds plan med hedningerne. Der også andre profeter, der havde omtalt Guds plan, men folk havde ikke altid forstået det sprog, de benyttede. Esajas skulle gøre det meget klart for Juda, af Guds Israel ville komme til at indbefatte mange mennesker, som ikke var Abrahams kødelige efterkommere. Denne lære stemte ikke med hans samtids teologi, men han forkyndte alligevel uden frygt det budskab, som Gud havde givet ham, og bragte håb til mangt et længselsfuldt hjerte, som higede efter de åndelige velsignelser, som var lovet Abrahams efterkommere.

Hedningernes apostel henleder i sit brev til de troende i Rom opmærksomheden på denne side af Esajas undervisning. Paulus siger: »Esajas går så vidt, at ham siger:»Jeg blev fundet af dem, som søgte mig. Jeg gav mig til kende for dem, som ej spurgte efter mig.« Bom. 10,20.

Det så ofte ud, som om israelitterne ikke kunne eller ikke ville forstå Guds planer med hedningerne. Men det var netop for at gennemføre disse planer, at Gud havde gjort Israel til et særskilt folk og skænket dem deres eget land mellem jordens øvrige nationer. Deres stamfader, Abraham, som først fik pagtsløftet, blev opfordret til at forlade sin slægt og rejse til et fjernt land for at kunne blive et lys for hedningerne. Skønt løftet til ham indbefattede, at hans afkom skulle blive så talrigt som sandet ved havet, var det ikke for hans egen skyld, at han skulle blive stamfader til et stort folk i Kanaans land. Guds pagt med ham omfattede alle jordens folk. Herren sagde: »Jeg vil velsigne dig og gøre dit navn stort, og vær en velsignelse! Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og forbande dem, der forbander dig; i dig skal alle jordens slægter velsignes!« 1Mos. 12,2 3.

Da Gud fornyede pagten kort før Isaks fødsel, blev det atter gjort klart, hvad der var Guds plan med menneskeheden. Herren sagde om løftets søn: »Alle jordens folk skal velsignes i ham.« 1Mos. 18,18. På et senere tidspunkt sagde den himmelske gæst endnu en gang: »I

[179]

din sæd skal alle jordens folk velsignes.« 1Mos. 22,18.

Både Abrahams børn og børnebørn kendte de omfattende betingelser, som denne pagt indbefattede. Israelitterne blev befriet fra trældommen i Ægypten for at kunne blive en velsignelse for alle folk, og for at Guds navn kunne blive forkyndt »på hele jorden« (2Mos. 9,16). Hvis de var lydige imod Guds krav, ville de komme til at stå langt over andre folk visdom og indsigt, men de ville kun opnå denne forrang, for at Guds plan med »alle jordens folk« kunne blive gennemført ved deres hjælp.

Mange hedninger anerkendte Israels Gud som den højeste hersker, da de så den vidunderlige måde, hvorpå Israel blev udfriet fra trældommen i Ægypten og ledet ind i Det forjættede Land. Løftet lød således: »Når jeg udrækker min hånd mod Ægypten og fører israelitterne ud derfra, skal ægypterne kende, at jeg er Herren.« 2Mos. 7,5. Selv den stolte Faraos blev tvunget til at anerkende Herrens magt. Han sagde til Moses og Aron: »Drag ud og dyrk Herren Og bed også om velsignelse for mig!« 2Mos. 12,31-32.

På deres fremmarch opdagede Israels hærske, at de andre folkeslag allerede havde hørt om de vældige mirakler, som hebræernes Gud havde udført, og at det var ved at gå op for hedningerne, at han alene er den sande Gud. I det onde Jeriko sagde en hedensk kvinde: »Herren eders Gud er Gud oppe i Himmelen og nede på jorden.« Jos. 2,11. Det blev hende til frelse, at hun havde lært Herren at kende. Ved tro undgik »Rahab at omkomme sammen med de genstridige«. Hebr. 11,31. Men hun var ikke den eneste, der blev omvendt, takket være Guds nåde mod afgudsdyrkere, som anerkendte hans guddommelige myndighed. I selve Kanaan opgav det talrige folk, gibeonitterne, hedenskabet, forenede sig med Israel og fik del i pagtens velsignelser.

Gud gør ikke forskel på mennesker på grund af deres nationalitet, race eller kaste. Han er hele menneskehedens skaber. Alle mennesker er én stor familie i kraft af skabelsen, og alle er ét i kraft af forløsningen. Kristus kom for at nedbryde alle skillemure og for at åbne adgangen til alle templets forgårde, for at hver eneste sjæl kunne få direkte adgang til Gud. Hans kærlighed er så altomfattende, at den når ind overalt. Takket være denne kærlighed bliver mennesker, som er forført af Satan, bragt uden for hans indflydelses rækkevidde og ført hen i nærheden af Guds trone, som er omgivet af

løftets regnbue. I Kristus er der hverken jøde eller græker, træl eller fri.

Da Israel havde taget Det forjættede Land i besiddelse, glemte de næsten fuldstændig Herrens nådige beslutning om at frelse hedningerne, og Herren var nødt til at forelægge dem sin plan på ny. Salmisten blev inspireret til at synge: »Den vide jord skal mærke det og omvende sig til Herren, og alle folkenes slægter skal tilbede for hans åsyn.« »De kommer med olie fra Ægypten, ætioperne iler til Gud med fulde hænder.« »Herrens navn skal folkene frygte, din herlighed alle jordens konger.« »For efterslægten skal det optegnes, et folk, der skal fødes, skal prise Herren; thi han ser ned fra sin hellige højsal, Herren skuer ned fra Himmel til jord for at høre de fangnes stønnen og give de dødsdømte frihed, at Herrens navn kan forkyndes i Zion, hans pris i Jerusalem, når folkeslag og riger til hobe samles for at tjene Herren.« Sl. 22,28; 68,32; 102,16. og 19 23.

[180]

Hvis Israel havde været tro mod sit kald, ville alle jordens folk have nydt godt af dets velsignelser. Men de, der havde fået den frelsende sandhed betroet, ænsede ikke nabofolkenes store behov. Da de tabte Guds planer af syne, troede de heller ikke længer, at hedningerne var indbefattet af Guds nåde. Sandhedens lys blev holdt tilbage, og mørket sejrede. Uvidenhedens mørke sænkede sig over folkeslagene, kun få havde kendskab til Guds kærlighed, og vildfarelse og overtro florerede.

Således var situationen, da Esajas blev kaldet til profetgerningen; men han blev ikke modløs, for sejrskoret fra englenerne omkring Guds trone ringede endnu i hans øren: »Al jorden er fuld af hans herlighed!« Es. 6,3. Hans tro blev yderligere styrket, da han i en række syner fik lov at se Guds menighed vinde herlige sejre. Det skulle komme dertil, at landet blev »fuldt af Herrens kundskab, som vandene dækker havets bund« Es. 11,9. »Sløret, som tilslører alle folkeslag, og dækket, der dækker alle folk,« skulle til sidst tages bort. Es. 25,7. Guds Ånd skulle udgydes over alt kød. De, der hungrede og tørstede efter retfærdighed, skulle regnes med til Guds Israel. »De skal spire som græs mellem vande, som pile ved bækkenes løb,« sagde profeten. »En skal sige: ›Jeg er Herrens,‹ en kalde sig med Jakobs navn, en skrive i sin hånd: ›For Herren!‹ og tage sig Israels navn.« Es. 44,4 5.

Profeten fik lov at se Guds nådige hensigt med at adsprede det ubodfærdige Juda mellem jordens folkeslag. Herren sagde: »Derfor skal mit folk kende mit navn på hin dag, at det er mig, der har talt, ja, mig.« Es. 52,6. De skulle ikke blot selv lære at adlyde og stole på Gud, men skulle også gøre andre bekendt med den levende Gud på de steder, hvor de kom til at bo i deres landflygtighed. Mange af de fremmede skulle lære at elske Gud som deres skaber og forløser og begynde at holde hans hellige sabbat, som et minde om hans skaberkraft. Når han blottede »sin hellige arm for al folkenes øjne« for at udfri sit folk af fangenskab, skulle »den vide jord« se Guds frelse. 10. vers. Mange af de mennesker, som blev omvendt fra hedenskabet, ville gerne slutte sig til israelitterne og rejse med dem tilbage til Judæa. De skulle ikke kunne sige: »Herren vil skille mig ud fra sit folk« (Es. 56,3), for Gud havde gennem sin profet givet det løfte, at de, der søgte ham og holdt hans lov, for fremtiden skulle tilhøre det åndelige Israel hans menighed på jorden,

»De fremmede, som slutter sig til Herren for at tjene ham og elske hans navn, for at være hans tjenere, alle, som helligholder sabbatten og holder fast ved min pagt, vil jeg bringe til mit hellige bjerg og glæde i mit bedehus; deres brændofre og deres slagtofre bliver til behag på mit alter; thi mit hus skal kaldes et bedehus for alle folk. Det lyder fra den Herre Herren: Når jeg samler Israels bortstødte, samler jeg andre dertil, til dets egen samlede flok.« 6 8. vers.

[181] Profeten fik lov at se ned gennem århundrederne til den lovede Messias komme. Til at begynde med så han kun »trængsel og mørke, knugende mulm« Es. 8,22. Mange af dem, der længtes efter sandhedens lys, blev ført ind i filosofiens og spiritismens labyrint af falske lærere. Andre stolede på, at det var tilstrækkeligt at have et skin af gudsfrygt, og levede ikke et helligt liv. Fremtidsudsigterne var dystre, men billedet skiftede hurtigt, og profeten fik et herligt syn. Han så Retfærdighedens Sol opgå med lægedom under sine vinger, og i dyb forundring udbrød han: »Men engang skal der ikke længer være mørke i det land, hvor der nu er trængsel; i fortiden bragte han skændsel over Zebulons og Naftalis land, men i fremtiden bringer han ære over vejen langs søen, landet hinsides Jordan, hedningernes kreds. Det folk, som vandrer i mørke, skal skue så stort et lys; lys stråler frem over dem, som bor i mulmets land.« Es. 9,1 2.

Alle folkeslag, stammer, tungemål og folk skulle frelses ved dette herlige lys, som skulle oplyse hele verden. Profeten hørte den evige Fader sige om Jesu gerning: »For lidt for dig som min tjener at rejse Jakobs stammer og hjemføre Israels frelste! Jeg gør dig til hedningers lys, at min frelse må nå til jordens ende.« »Jeg hører dig i nådens stund, jeg hjælper dig på frelsens dag, vogter dig og gør dig til folkepagt for at rejse landet igen, udskifte øde lodder og sige til de bundne: Gå ud!« til dem i mørket: »Kom frem! « Se, nogle kommer langvejsfra, nogle fra nord og vest, nogle fra Sinims land. Es. 49,6. 8 9. og 12.

Profeten skuede endnu længere ind i fremtiden og så disse herlige løfter gå bogstaveligt i opfyldelse. Han så det glade frelsesbudskabs forkyndere drage til jordens grænser, til alle stammer og folk. Han hørte Herren sige om den menighed, som forkyndte evangeliet: »Se, jeg leder til hende fred som en svulmende flod og folkenes rigdom som en strøm.« Han hørte også denne befaling: »Vid rummet ud i dit telt, spar ikke, men udspænd din boligs tæpper. Du må gøre dine teltreb lange og slå dine teltpæle fast. Thi du skal brede dig til højre og venstre, dit afkom tage folk ikke og bo i de øde byer.« Es. 66,12; 54,2 3.

Herren sagde til profeten, at han ville sende sine vidner »til folkene, Tarsis, Pul, Lud, Mesjek, Rosj, Tubal, Javan, de fjerne strande«. Es. 66,19.

»Hvor liflige er på bjergene glædesbudets fodtrin, han, som udråber fred, bringer gode tidender, udråber frelse, som siger til Zion:»Din Gud har vist, han er konge.« Es. 52,7.

Profeten hørte Gud opfordre sin menighed til at udføre den gerning, som var tildelt den, for at bane vej for hans evige rige. Budskabet var klart og tydeligt:

»Gør dig rede, bliv lys, thi dit lys er kommet, Herrens herlighed er oprundet over dig. Thi se, mørke skjuler jorden og dunkelhed folkene, men over dig skal Herren oprinde, over dig skal hans herlighed ses. Til dit lys skal folkene vandre og konger til dit strålende skær. Løft øjnene, se dig om, de samles, kommer alle til dig. Dine sønner kommer fra det fjerne, dine døtre bæres på hofte.« »Udlændinge skal bygge dine mure, og tjene dig skal deres konger; thi i vrede slog jeg dig vel, men i nåde forbarmer jeg mig over dig. Dine porte holdes

[182] altid åbne, de lukkes hverken dag eller nat, at folkenes rigdom kan bringes dig med deres, konger som førere.«

»Vend dig til mig og bliv frelst,
du vide jord,
thi Gud er jeg, ellers ingen.«

Es. 60,1-4.
10-11; 45,22.

Disse profetier, som varslede en stor åndelig vækkelse på et tidspunkt, da der rådede et stort mørke, opfyldes i dag, hvor en lang kæde af missionsstationer når ud til jordens nødstedte egne. Profeten sammenlignede de missionærer, som rejste til hedenske lande, med bannere, som er rejst for at vejlede de mennesker, der spejder efter sandhedens lys.

Esajas siger: »På hin dag skal hedningerne søge til Isajs rodskud, der står som et banner for folkeslagene, og hans bolig skal være herlig. På hin dag skal Herren atter udrække sin hånd for at vinde, hvad der er til rest af hans folk For folkene rejser han banner, samler Israels bortdrevne mænd, sanker Judas spredte kvinder fra verdens fire hjørner.« Es. 11,10-12.

Befrielsens dag er nær. »Herrens øjne skuer omkring på hele jorden, og han viser sig stærk til at hjælpe dem, hvis hjerte er helt med ham,« 2Krøn. 16,9. Blandt alle folk, slægter og tungemål ser han mænd og kvinder, som beder om lys og kundskab. Deres sjæl er urolig, og de har længe ernæret sig af aske. Se Es. 44,20. Al retfærdigheds fjende har ledet dem på vildspor, og de famler sig frem som blinde. Men de er oprigtige af hjertet og ønsker at lære en bedre vej at kende. Skønt de lever i hedenskabets dybe mørke og ikke kender Guds skrevne lov eller hans Søn Jesus, har de på mangfoldige måder vist, at Guds kraft påvirker deres sind og deres karakter.

Der findes mennesker, som ikke har andet kendskab til Gud, end de har kunnet tilegne sig ved den guddommelige nådes mellemkomst, men disse personer har til tider vist venlighed imod Guds tjenere og ydet dem beskyttelse med risiko for deres eget liv. Helligånden indgyder Kristi nåde i hjertet hos mangt et oprigtigt, sandhedssøgende menneske og vækker dets ædlere følelser til live på

trods af dets natur og opdragelse. »Det sande lys, som oplyser hvert menneske« (Joh. 1,9), skinner i dets sjæl, og hvis det følger dette lys, vil det lede dets fødder til Guds rige. Profeten Mika siger: »Om end jeg sidder i mørke, er Herren mit lys Han fører mig ud i lys, jeg skal skue hans retfærd.« Mika 7,8-9.

Himmelens frelsesplan omfatter hele verden. Gud længes efter at indblæse livets ånde i menneskeheden, som ligger for hans fødder. Han vil ikke skuffe en eneste sjæl, som oprigtigt længes efter noget højere og bedre, end denne verden kan tilbyde. Han udsender ustandselig sine engle for at hjælpe dem, der befinder sig i håbløse situationer, men i tro beder om, at en kraft uden for dem selv skal tage dem i besiddelse og bringe dem redning og fred. Gud vil åbenbare sig for dem på forskellige måder og bringe dem i berøring med sit forsyn for at styrke deres tillid til ham, der gav sig selv som en løsesum for alle, »så de slår deres lid til Gud og ikke glemmer Guds gerninger, men overholder hans bud«. Sl. 78,7.

»Kan bytte fratages en helt, kan den stærkes fanger slippe bort? Thi så siger Herren: Om fanger end fratages helten, slipper bytte end bort fra den stærke, jeg strider mod dem, der strider mod dig, og dine børn vil jeg frelse.« Es. 49,24-25. »Vige og dybt beskæmmes skal de, som stoler på billeder, som siger til støbte billeder:»I er vore guder!« Es. 42,17.

[183]

»Salig den, hvis hjælp er Jakobs Gud, hvis håb står til Herren hans Gud.« Sl. 146,5. »Hjem til borgen, I fanger med håb!« Zak. 9,12. For alle oprigtige i hedningelandene alle de, der er ærlige i Himmelens øjne »oprinder lys i mørke«. Sl. 112,4. Gud har sagt: »Jeg fører blinde ad ukendt vej, leder dem ad ukendte stier, gør mørket foran dem til lys og bakkelandet til slette. Det er de ting, jeg gør, og dem går jeg ikke fra.« Es. 42,16,

[184]

[185]

[186]

[187]

Manasse og Josias

Judas rige oplevede en opgangstid under Ezekias, men under Manasses lange og onde kongegerning gik det atter tilbage. Heden-skabet kom til live igen, og mange af landets indbyggere blev forledt til afgudsdyrkelse. »Manasse forførte Juda og Jerusalems indbyg-gere til at handle værre end de folkeslag, Herren havde udryddet for israelitterne.« 2Krøn. 33,9. Det herlige lys, som havde skinnet i tidligere slægtled, blev afløst af overtroens og vildfarelsens mørke. Der gik frygtelige onder i svang tyranni, undertrykkelse og had til alt godt. Retfærdigheden blev knægtet, og voldsmentaliteten tog overhånd.

Men selv i disse onde tider havde Guds og retfærdighedens sag sine talsmænd. De vanskeligheder, som Juda var kommet frelst igennem under kong Ezekias, havde givet mange en karakterstyrke, som var et værn for dem under den herskende lovløshed. De talte sandhedens og retfærdighedens sag, men vakte derved Manasses og hans øverste embedsmænds vrede, for disse tålte ingen kritik af deres onde regime. »Desuden udgød Manasse uskyldigt blod i store måder, så han fyldte Jerusalem dermed til randen.« 2Kong. 21,16.

En af de første, det gik ud over, var Esajas, som i over et halvt århundrede havde været Herrens sendebud til Juda. »Andre igen måtte udstå spot og pisk, ja lænker og fængsel; de blev stenet, martret, gennemsavet, dræbt med sværd, gik om i fåre og gedeskind, led nød og trængsel og blev mishandlet, dem var verden ikke værd; de flakkede om i ørkener og bjerge og i jordens huler og kløfter.« Hebr. 11,36-38.

Nogle af de mennesker, der blev forfulgt under Manasse, fik be-faling om at overbringe kongen særlige budskaber, som indeholdt irettesættelse og dom. Profeterne sagde, at Judas konge havde øvet »vederstyggheder, ja øvet ting, som er værre end alt, hvad amorit-terne, der var før ham, øvede«. Hans ondskab drev riget til randen af en krise. Landets indbyggere skulle snart føres til Babylon, hvor de skulle »blive til rov og bytte for alle deres fjender«. 2Kong. 21,11.14.

Herren ville dog ikke fuldstændig forlade de mennesker, der anerkendte ham som deres konge, mens de opholdt sig i et fremmed land. Selv om de gennemgik store trængsler, ville han befri dem på sin egen måde, når hans tid var inde. De, der stolede fuldt og helt på ham, ville finde et sikkert tilflugtsted.

[188]

Profeterne vedblev trofast at advare og formane. De talte til Manasse og hans folk uden at frygte, men deres budskab blev mødt med foragt. Det frafaldne Juda ville ikke høre. Som en forsmag på, hvorledes det ville gå folket, hvis de vedblev at være ubodfærdige tillod Herren, at deres konge blev taget til fange af en deling assyiske soldater. De »lagde ham i kobberlænker og førte ham til Babel« som var deres midlertidige hovedstad. Denne smertelige oplevelse fik kongen til at vågne op. »Han bad Herren sin Gud om nåde og ydmygede sig dybt for sine fædres Gud. Og da han bad til ham, bønhørte han ham; han hørte hans bøn og bragte ham tilbage til Jerusalem til hans kongedømme; da indså Manasse, at Herren er Gud.« 2Krøn. 33,11 13. Men selv om han angrede dybt, var det for sent at redde riget fra den fordærvelse, som den langvarige afgudsdyrkelse havde medført. Mange af indbyggerne var snublet og rejste sig aldrig mere.

En af dem, der havde fået et sådant knæk under Manasses katastrofale frafald, at han ikke kunne reddes, var kongens egen søn, som kom på tronen i en alder af to og tyve år. Der står om kong Amon: »Han vandrede nøje i sin faders spor og dyrkede afgudsbillederne, som hans fader havde dyrket, og tilbad dem; han forlod Herren, sine fædres Gud.« 2Kong. 21,21 22. »Han ydmygede sig ikke for Herrens åsyn, som hans fader Manasse havde gjort, men Amon dyngede skyld på skyld.« Den onde konge kom ikke til at regere ret længe. Kun to år efter at han var kommet på tronen, blev han dræbt på slottet af sine egne tjenere midt i sine udskejelser, og »folket fra landet gjorde hans søn Josias til konge i hans sted«. 2Krøn. 33,23 25.

Da Josias kom på tronen han regerede i en og tredive år håbede de, der havde bevaret troens renhed, at det nu var slut med rigets tilbagegang, for skønt den nye konge kun var otte år gammel, frygtede han Gud og gjorde lige fra begyndelsen, »hvad der var ret i Herrens øjne, og vandrede nøje i sin fader Davids spor uden at vige til højre eller venstre«. 2Kong. 22,2. Skønt Josias var søn af en ond konge og var hårdt fristet til at gå i sin faders spor, og skønt han kun

havde få rådgivere, som opmuntrede ham til at gøre det rette, var han tro imod Israels Gud. Han tog ved lære af fortidens fejltagelser og besluttede at gøre det rette i stedet for at kaste sig ud i den samme synd og nedværdigelse som hans fader og bedstefader. Han veg ikke »til højre eller venstre«. Han skulle beklæde en ansvarsfuld stilling og besluttede at rette sig efter den vejledning, som Israels konger havde fået. Takket være hans lydighed kunne Gud bruge han som et kar til ære.

[189] Da Josias begyndte at regere, ja, allerede mange år før, spurgte de oprigtige blandt judæerne, om Guds løfter til det gamle Israel nogen sinde ville blive opfyldt, Menneskelig set så det ud, som om det næsten var umuligt, at Guds plan med det udvalgte folk kunne gennemføres. Århundreders frafald havde slået dybe rødder. Ti af stammerne var blevet spredt blandt hedningerne. Der var kun Judas og benjamins stamme tilbage, og nu syntes selv disse at være på randen af en moralsk og national katastrofe. Profeterne begyndte at forudsige, at den smukke hovedstad ville blive fuldstændig ødelagt. Her lå det tempel, som Salomo havde bygget, og her var alle folkets forhåbninger om at opnå storhed i denne verden samlet. Var det muligt, at Gud ville ændre sin beslutning om at befri dem, der stolede på ham? Kunne de mennesker, som var forblevet tro imod Gud, gøre sig håb om noget bedre, når man tog i betragtning, at de retfærdige var blevet forfulgt længe og vedholdende, og at det tilsyneladende gik de onde godt?

Profeten Habakkuk tolkede disse foruroligende tanker. Med henblik på den situation, som de trofaste befandt sig i på hans tid, spurgte ham bekymret: »Hvor længe skal jeg klage, Herre, uden du hører, skrige til dig over vold, uden du frelser? Hvorfor lader du mig skue uret, være vidne til kvie? Ødelæggelse og vold har jeg for øje, der opstod kiy, og strid kom op. Derfor ligger loven lammet, og ret kommer aldrig frem. Thi når gudløse trænger retfærdige, fremkommer krøget ret.« Hab. 1,2 4.

Gud besvarede sine trofaste børns råb. Han lod sit udvalgte talerør gøre det klart, at han havde besluttet at straffe det folk, som havde vendt ham ryggen for at dyrke de hedningernes guder. Mens nogle af dem, der ønskede oplysning om fremtiden, endnu levede, ville Gud gribe mirakuløst ind og forme historiens gang således, at babylonerne kom til magten. Gud ville benytte det frygtelige

folk, kaldæerne, som en svøbe, der pludselig ville ramme Judas land. 7. vers. Judas fyrster og de ypperste blandt folket skulle føres til Babylon som fanger, Judas byer og landsbyer og de opdyrkede marker skulle lægges øde, og intet ville blive skånet.

I tillid til, at Guds plan med sit folk ville blive gennemført på en eller anden måde til trods for denne frygtelige ulykke, underkastede Habakkuk sig Herrens vilje. »Er du ikke fra fordem Herre, min hellige Gud?« udbrød han. I stedet for at dvæle ved de ulykker, som var umiddelbart forestående, løftede ham troens blik og klyngede sig til de kostelige løfter, som taler om Guds kærlighed til sine troende børn, og tilføjede: »Vi skal ej dø.« 12. vers. Med disse ord lagde han sin egen og hver eneste troende israelits sag i den barmhjertige Guds hænder.

Det var ikke den eneste gang, Habakkuk viste stærk tro. Da han ved en anden lejlighed tænkte på fremtiden, sagde han: »Op på min varde vil jeg stige, stå hen på mit vagtsted og spejde, og se, hvad ham taler i mig.« Herren svarede ham i sin nåde: »Skriv synet op og rist det ind i tavler, at det kan læses let; thi synet står ved magt, træffer ind til tide, usvigeligt iler det mod målet; tøver det, bi så på det, thi det kommer; det udebliver ikke.« »Se, opblæst, uredelig er sjælen i ham, men den retfærdige skaf leve ved sin tro.« Hab. 2,1 4,

Guds folk i dag holdes oppe af den samme tro, som styrkede Habakkuk og alle de hellige og retfærdige mennesker, som gennemgik de store prøvelser på den tid. Selv i de mørkeste timer og under de mest fortvivlede forhold kan den troende kristne nære ubetinget tillid til ham, som er kilden til alt lys og al magt. Hans håb og mod kan fornyes dag for dag, hvis han tror på Gud. »Den retfærdige skal leve ved sin tro.« Ingen behøver at fortvivle, vakle eller frygte, når han tjener Gud. Herren vil til fulde indfri sine troende børns højeste forventninger. Han vil give dem den visdom, som de behøver under livets omskiftelser.

Apostlen Paulus aflægger et klingende vidnesbyrd om den store omsorg, som vises hvert eneste fristet menneske, Han fik denne forsikring af Gud: »Min nåde er dig nok; thi i magtesløshed udfolder min kraft sig helt.« Guds tjener svarede taknemmeligt og tillidsfuldt: »Langt hellere vil jeg derfor rose mig af min magtesløshed, for at Kristi kraft kan tage bolig i mig. Derfor er jeg vel til mode under magtesløshed, under mishandlinger, i nød, under forfølgelser, under

[190]

ængstende kår for Kristi skyld; thi når jeg er magtesløs, da er jeg stærk.« 2Kor. 12,9-10.

Vi bør opelske den tro, som både profeter og apostle har vidnet om den tro, som tilegner sig Guds løfter og venter på befrielse i Guds time og på Guds måde. Det sikre profetiske ord vil få sin endelige opfyldelse, når vor Herre og Frelser Jesus Kristus kommer tilbage i herlighed som kongers Konge og herrers Herre. Ventetiden falder måske lang, sjælen er måske nedbøjet på grund af vanskeligheder, og mange af dem, som man har stølet på, giver måske op på vejen, men lad os tillidsfuldt sige som profeten, der forsøgte at sætte mod i Juda under et frafald, som ikke har noget sidestykke; »Herren er i sin helligdom; stille for ham, al jorden!« Hab. 2,20. Lad os altid huske det opmuntrende budskab: »Synet står ved magt, træffer ind til tide, usvigeligt iler det mod målet; tøver det, bi så på det, thi det kommer; det udebliver ikke.« »Men den retfærdige skal leve ved sin tro.« 3 4. vers.

»Herre, jeg har hørt dit ty,
 jeg har skuet din gerning, Herre.
 Fuldbyrd det i årenes løb,
 åbenbar dig i årenes løb,
 kom barmhjertighed i hu under vreden!
 Gud drager frem fra Teman,
 den Hellige fra Parans bjerge.
 Hans højhed skjuler himmelen,
 hans herlighed fylder jorden.
 Under ham er glans som ild,
 fra hans side udgår stråler;
 der er hans væld i skjul.
 Foran ham vandrer pest,
 og efter ham følger sot.
 Hans fjed får jorden til at skælve,
 hans blik får folk til at bæve.
 De ældgamle bjerge brister,
 de evige høje synker,
 ad evige stier går han.«
 »Du drager ud til frelse for dit folk,
 ud for at frelse din salvede.«

»Thi figentræet blomstrer ikke,
 vinstokken giver intet,
 olietræets afgrøde svigter,
 markerne giver ej føde.
 Fårene svandt af folden,
 i staldene findes ej okser.
 Men jeg vil frydes i Herren,
 juble i min frelses Gud.«

Hab. 3,2 6. 13. 17
 19.

Habakkuk var ikke den eneste, der overbragte et budskab, som indgød hab og lovede sejr, men samtidig talte om øjeblikkets straf. Under Josias regering kom Herrens ord til Zefanias. Det sagde klart og tydeligt, hvad følgerne ville blive, hvis frafaldet fortsatte, men henledte samtidig den sande menigheds opmærksomhed på de herlige fremtidsudsigter hinsides alt det dystre. Hans profetier om den dom, som ventede Juda, passer træffende på de straffe, som vil ramme en ubodfærdig verden forud for Kristi andet komme:

[191]

»Nær er Herrens dag, den store,
 den er nær og kommer hastigt.
 Hør, Herrens dag, den bitre!
 Da udstøder helten skrig.

Den dag er en vredens dag,
 en trængselens og nødens dag,
 en ødelæggelsens og ødets dag,
 en mørkets og mulmets dag,

en skyernes og tågens dag,
 en hornets og krigsskrigets dag
 imod de faste stæder
 og imod de knejsende tinder.«

Zef, 1,14 16.

»Over menneskene bringer jeg trængsel; som blinde vanker de om, fordi de syndede mod Herren. Deres blod øses ud som støv

Hverken deres sølv eller guld evner at frelse dem på Herrens vredes dag, når hele jorden fortæres af hans nidkærheds ild; thi undergang, ja brat tilintetgørelse bringer jeg over alle, som bor på jorden.« 17
18. vers.

»Saml jer, saml jer, I folk,
som ej kender skam,
før I endnu er blevet
som flyvende avner,
før Herrens glødende harme kommer
over eder,
før Herrens vredes dag kommer
over eder.
Søg Herren, alle I ydmyge i landet,
som holder hans bud,
søg retfærd,
søg ydmyghed!
Måske kan I skjule jer
på Herrens vredes dag.«

Zef. 2,1-3.

»Se, på hin tid gør jeg ende på alle, som kuede dig, og jeg frelser, hvad der halter, og sanker det spredte og giver dem ære og ty på hele jorden. På den tid bringer jeg eder hjem, og på hin tid samler jeg eder; thi jeg giver eder ry og ære blandt alle jordens folkeslag, når jeg vender eders skæbne for eders øjne, siger Herren.« Zef. 3,19-20.

»Jubl, du Zions datter, Israel,
råb højt, glæd dig og fryd dig
af hele dit hjerte,
Jerusalems datter!
Herren har slettet din dom,
bortdrevet dine fjender.
I din midte er Israels, konge, Herren,
ej mere skuer du ondt.
På hin dag skal der siges til Jerusalem:
Frygt ikke, Zion, lad ikke hænderne synke!
I dig er Herren din Gud,

en helt, som frelser.
Han glæder sig over dig med fryd,
han tier i sin kærlighed,
han fryder sig over dig med jubel
som på festens dag.«

14 17. vers.

[192]

Lovbogen findes

Profetierne om det babyloniske fangenskab øvede en stille, men kraftig indflydelse og bidrog stærkt til at berede vejen for den reformation, som fandt sted i Josias attende regeringsår. Den kom fuldstændig overraskende, og årsagen til den var, at man fandt og læste en del af den hellige skrift, som på en besynderlig måde var blevet forlagt og havde været skjult i mange år. Takket være denne reform undgik folket for en tid de straffedomme, som truede dem.

Under den første påskefest, som blev holdt i Ezekias regeringstid cirka hundrede år tidligere, blev det bestemt, at præsterne daglig skulle læse højt for folket af lovbogen. Den store velstand under Ezekias skyldtes, at man holdt de love, som Moses havde nedskrevet, og især de vedtægter, som stod i pagtsbogen, der udgør en del af de fem Mosebøger. Manasse dristede sig til at tilsidesætte disse love, og mens han var konge, blev det eksemplar af lovbogen, som tilhørte templet, borte på grund af skødesløshed. Der gik nu flere år, hvor folket ikke fik undervisning i loven.

Det længe savnede manuskript blev fundet i templet af ypperstepræsten Hilkija under de store reparationsarbejder, der blev foretaget på bygningen i overensstemmelse med Josias plan om at bevare helligdommen. Ypperstepræsten overlod den kostbare bog til Sjafan, som var en lærd skriftklog. Sjafan læste den, afleverede den derpå til kongen og gjorde rede for, hvorledes den var blevet fundet.

Det gjorde et dybt indtryk på Josias, da han for første gang hørte de formaninger og advarsler, som dette gamle manuskript indeholdt. Først nu stod det fuldstændig klart for ham, at der ikke var noget at tage fejl af, da Gud stillede Israel over for valget mellem »livet og døden, velsignelsen og forbandelsen« (5Mos. 30,19). Han blev også klar over, at folket gang på gang var blevet opfordret til at vælge livet, for at de kunne blive til pris på jorden og til velsignelse for alle folkeslag. Moses havde givet Israel denne formaning: »Vær frimodige og stærke, frygt ikke og forfærdes ikke for dem; thi Herren

din Gud vil selv drage med dig; han vil ikke slippe og ikke forlade dig!« 5Mos. 31,6.

[193]

Bogen var fyldt med løfter om Guds villighed til helt og fuldt at frelse dem, der stolede ubetinget på ham. De blev udfriet fra Ægypten ved hans stærke arm, og han havde lovet at vise sin væld, når de skulle bosætte sig i Det forjættede Land, og give dem en førerstilling blandt alle folk på jorden.

Bogen indeholdt både løfter om belønning til de lydige og profetier om straffedomme over de ulydige. Da kongen lyttede til de inspirerede ord, blev han klar over, at de skildrede tilstande mindede om visse af de forhold, som rådede i hans rige nu, Han blev chokeret over at høre, at de profetiske skildringer af folkets utroskab over for Gud efterfulgtes af klare udtalelser om, at ulykkens dag ikke ville lade vente på sig, og at der ikke var nogen redning. Det sprog, som var benyttet, var ikke til at tage fejl af. Man kunne slet ikke misforstå det. I slutningen af bogen stod der et resumé af Guds handlemåde med Israel i fortiden. De begivenheder, som kunne ventes i fremtiden, var også gentaget, for at gøre sagen endnu mere klar. Moses havde sagt i hele Israels påhør:

»Lyt til, I Himle, lad mig tale,
 jorden høre mine ord!
 Lad dryppe som regn min lære,
 lad flyde som dug mit ord,
 som regnskyl på unge spirer,
 som regnens dråber på græs.
 Thi Herrens navn vil jeg forkynde,
 ære skal I give vor Gud!
 Han er klippen, fuldkomment hans værk,
 thi alle hans veje er retfærd!
 En trofast Gud, uden svig,
 retfærdig og sanddru er han.«

5Mos. 32,1 4.

»Kom fortidens dage i hu,
 agt på henfarne slægters år;
 spørg din fader, han skal berette,

dine gamle, de skal fortælle dig!
 Da den Højeste gav folkene øje,
 satte skel mellem menneskenes børn,
 bestemte han folkenes grænser
 efter tallet på Guds sønner,
 men Herrens del blev Jakob,
 Israel hans tilmålte lod.
 Han fandt det i ørkenlandet,
 i ødemarken, blandt ørkenens hyl;
 han værnede det med vågent øje
 og vogtede det som sin øjesten.«

5Mos. 32,7 10.

Men Israel forskød »Gud, sin skaber,
 lod hånt om sin frelses klippe.
 De æggede ham med fremmede,
 med vederstyggeligheder tirred de ham;
 de ofrede til dæmoner, der ej er guder,
 til guder, dej før kendte til;
 til nye, der nys var kommet frem,
 og som ej eders fædre frygtede.
 Klippen, der avlede dig, slog du af tanke
 og glemte den Gud, der fødte dig!

Da Herren så det, forstødte han dem
 af græmmelse over sine børn
 og sagde:
 »Jeg vil skjule mit åsyn for dem
 og se, hvad ende det tager med dem;
 thi de er en bundfalsk slægt,
 ørn, som er uden troskab;
 de ægged mig med det, der ikke er Gud,
 tirred mig ved deres tomme gøgl:
 Jeg vil ægge dem med det, der ikke
 er et folk,
 tirre dem ved et folk af dårer.«

»Jeg hober ulykker over dem

og opbruger mine pile imod dem.
 De udmagres af sult og hentæres
 af pestglød
 og giftig sot.«
 »Thi de er et rådvildt folk,
 og i dem er der ikke forstand.
 Var de vise, forstod de det og indså,
 hvad der venter dem selv!
 Hvor skulle én kunne forfølge tusind,
 og to slå ti tusind på flugt,
 hvis ikke deres klippe havde solgt dem
 og Herren givet dem til pris!
 Thi deres klippe er ikke som vor,
 det ved vore fjender bedst selv!«
 »Er ej dette forvaret hos mig,
 forseglet i mine gemmer
 til hævnens og regnskabet's dag,
 den stund, deres fod skal vakle?
 Thi deres undergangs dag stunder til;
 hvad der venter dem, kommer i hast.«

[194]

5Mos 32,15 21. 23
 24. 28 31. 34 35.

Disse og lignende afsnit gjorde det klart for Josias, at Gud elskede sit folk, men hadede synden. Kongen så fremtiden i møde med stor frygt, da han læste profetierne om de straffe, som ville ramme dem, der vedblev at gøre oprør. Juda havde begået frygtelige synder. Hvad ville følgen blive, hvis de fortsatte med at synde?

Kongen havde ikke været ligegyldig med afgudsdyrkelsen tidligere. »I sit ottende regeringsår, endnu ganske ung«, helligede han sig fuldstændig til at tjene Gud. Fire år senere han var da tyve år gjorde han en alvorlig anstrengelse for at befri sine undersåtter fra fristelse ved at rense »Juda og Jerusalem for offerhøjene, asjerastøtterne og de udskårne og støbte billeder, I hans påsyn nedrev man baalernes altre; solstøtterne, der stod oven på dem, huggede han om, og asjerastøtterne og de udskårne og støbte billeder lod han sønderhugge og knuse og strø ud på deres grave, som havde ofret til dem; benene af

præsterne lod han brænde på deres altre. Således rensede han Juda og Jerusalem«. 2Krøn. 34,3-5.

Den unge konge nøjedes ikke med det grundige arbejde, han havde gjort i Judas land. Han udfoldede også sine bestræbelser i de dele af Palæstina, som tidligere var beboet af de ti stammer, hvoraf der nu kun var en lille rest tilbage. Der står videre: »Men også i byerne i Manasse, Efraim og Simeon og lige til Naftali« gjorde han det samme. Han vendte ikke tilbage til Jerusalem igen, før han havde gennemrejst disse egne med deres ruinhobe og ladet »altrene nedbryde, asjerastøtterne og gudebillederne sønderslå og knuse og alle solstøtterne omhugge i hele Israels land«. 6 7. vers,

Således udnyttede Josias lige fra sin tidligste ungdom sin stilling som landets konge til at ophøje Guds hellige lovs principper. Mens den lovkyndige Sjafan læste op for ham af lovbogen, blev kongen klar over, at dette værk var en skatkiste, som var fuld af kundskaber, og at den kunne blive ham en værdifuld hjælp i det reformarbejde, som han så inderligt ønskede at gennemføre i landet. Han besluttede at vandre i lyset fra denne bogs blade og at gøre alt for at oplyse folket om dens indhold og om muligt tilskynde dem til at vise ærbødighed for og kærlighed til Himmels lov.

Men var det muligt at gennemføre den tiltrængte reform? Israel havde næsten nået Guds tålmodigheds grænse, og Herren ville snart rejse sig for at straffe dem, der havde vanæret hans navn. Herrens vrede var allerede optændt imod sit folk. Josias blev overvældet af sorg og fortvivlelse. Han sønderrev sine klæder, knælede sønderknust for Gud og bad om tilgivelse for en ubodfærdig nations synder.

[195]

På den tid boede profetinden Hulda i nærheden af templet i Jerusalem. Kongens sind var fyldt af bange anelser, og han kom nu til at tænke på hende. Han besluttede at lade dette udvalgte sendebud spørge Herren, om det stod i hans kongens magt at frelse det vildfarne Juda, som nu befandt sig på afgrundens rand.

Situationens alvor og kongens ærbødighed for profetinden fik ham til at udpege landets ypperste mænd til sine sendebud. Han sagde til dem: »Gå hen og rådspørg på mine og folkets og hele Judas vegne Herren om indholdet af denne bog, der er fundet; thi stor er vreden, der er blusset op hos Herren imod os, fordi vore fædre ikke

har adlydt ordene i denne bog og ikke har handlet nøje efter, hvad der står skrevet deri.« 2Kong. 22,13.

Herren lod Hulda give Josias meddelelse om, at Jerusalems tilintetgørelse ikke kunne afværges. Folket kunne ikke undgå deres straf, selv om de ydmygede sig for Gud nu. Deres sanser var blevet sløvet så længe på grund af synd, at de snart ville begå de samme synder igen, hvis de ikke blev straffet. Profetinden sagde: »Så siger Herren, Israels Gud: Sig til den mand, der sendte eder til mig: Så siger Herren: Se, jeg vil bringe ulykke over dette sted og dets indbyggere, alt, hvad der står i den bog, Judas konge har læst, til straf for at de har forladt mig og tændt offerild for andre guder, så at de krænkede mig med alt deres hænders værk, og min vrede vil blusse op mod dette sted uden at slukkes!« 15 17. vers.

Herren ville dog tage hensyn til, at kongen ikke havde tøvet med at søge tilgivelse og nåde og ydmyge sit hjerte for Gud. Profetinden skulle sige til ham: »Fordi dit hjerte bøjede sig og du ydmygede dig for Herren, da du hørte, hvad jeg har talt mod dette sted og dets indbyggere, at de skal blive til rædsel og forbandelse, og fordi du sønderrev dine klæder og græd for mit åsyn, så har også jeg hørt dig, lyder det fra Herren! Og jeg vil lade dig samles til dine fædre, og du skal samles til dem i fred i din grav, uden at dine øjne får al den ulykke at se, som jeg vil bringe over dette sted.« 19 20. vers.

Kongen måtte overlade fremtiden i Guds hånd. Han kunne ikke ændre Herrens evige befalinger. Men selv om Herren havde kundgjort Himmelens straffedomme, undlod han ikke at give folket lejlighed til at angre og omvende sig. Josias opfattede dette således, at Gud var villig til at blande sine straffe domme med nåde, og besluttede at gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at gennemføre grundige reformer. Han sammenkaldte omgående Jerusalems og Judas ældste og øverste embedsmænd tillige med hele folket. Disse mødtes med kongen i templets forgård, hvor også præsterne og levitterne var til stede.

I overværelse af denne vældige forsamling forelæste kongen selv »alt, hvad der stod i pagtsbogen, som var fundet i Herrens hus«. 2Kong. 23,2. Kongen var dybt bevæget, da han læste. Hans hjerte var sønderknust, da han overbragte sit budskab. Dette gjorde et dybt indtryk på hans tilhørere. De stærke følelser, som afspejlede sig i kongens ansigt, selve budskabets alvor og de straffedomme, som

kunne ventes, gjorde alt sammen sin virkning, og mange besluttede at følge kongens eksempel og bede om tilgivelse.

[196] Josias foreslog nu, at rigets øverste mænd tillige med folket skulle slutte en højtidelig pagt for Guds åsyn om, at de ville hjælpe hinanden med at gennemføre radikale forandringer. »Så tog kongen plads ved søjlen og sluttede pagt for Herrens åsyn om, at de skulle holde sig til Herren og holde hans bud, vidnesbyrd og anordninger af hele deres hjerte og hele deres sjæl, for at han kunne opfylde denne pagts ord, således som de var skrevet i denne bog.« Folket svarede mere beredvilligt, end kongen havde turdet håbe. »Og alt folket indgik pagten.« 3. vers.

I den påfølgende reformation satte kongen sig for at udrydde hvert eneste spor efter afgudsdyrkelsen. Landets indbyggere havde efterlignet nabofolkene og tilbedt billeder af træ og sten så længe, at det så ud, som om det var menneskeligt umuligt at fjerne hvert eneste spor af disse onder. Men Josias fortsatte sine bestræbelser for at rense landet. Han tog så strenge forholdsregler over for afgudsdyrkelsen, at han »lod alle højenes præster, som var der ved altrene, dræbe«. »Også dødemanerne og sandsigerne, husguderne, afgudsbillederne og alle de væmmelige guder, der var at se i Judas land og Jerusalem, udryddede Josias for at opfylde lovens ord, der stod skrevet i den bog, præsten Hilkiya havde fundet i Herrens hus.« 2Kong. 23,20. og 24.

Ved rigets deling flere hundrede år tidligere søgte Nebats søn, Jeroboam, i åbent trods imod den Gud, som Israel havde tjent, at få folket til at holde op med at deltage i tempeltjenesten i Jerusalem og begynde at tjene fremmede guder. I sine bestræbelser herfor havde han bygget et afgudsalter i Betel. I de kommende år ville mange blive forledt til afgudsdyrkelse ved dette alter. Ved dets indvielse trådte der pludselig en Guds mand fra Judæa frem og fordømte den vanhellige ceremoni. Han råbte imod alteret og sagde:

»Alter, alter! Så siger Herren: Der skal fødes Davids hus en søn ved navn Josias, og på dig skal han ofre højenes præster, som tænder offerild på dig, og han skal brænde menneskeknogler på dig!« 1Kong. 13,2. Samtidig med denne udtalelse indtraf der et tegn, som viste, at udsagnet kom fra Herren.

Det var tre hundrede år siden. Under den reformation, som gennemførtes under Josias, kom kongen også til Betel. Han stod nu

foran dette gamle alter, og nu skulle den profeti, som var blevet fremsat i Jeroboams påhør så mange år tidligere, gå bogstaveligt i opfyldelse.

»Også alteret i Betel, den offerhøj, som Jeroboam, Nebats søn, havde rejst, han, der forledte Israel til synd, også det alter tillige med offerhøjen lod han nedbryde; stenene lod han nedrive og knuse til støv, og asjerastøtten lod han opbrænde.

Da Josias vendte sig om og fik øje på gravene på bjerget, sendte han folk hen og lod dem tage benene ud af gravene og opbrænde dem på alteret for at vanhellige det efter Herrens ord, som den Guds mand udråbte, da han kundgjorde disse ting.

Så sagde han: »Hvad er det for et gravmæle, jeg ser der?« Byens folk svarede ham: »Det er den Guds mands grav, der kom fra Juda og kundgjorde det, du nu har gjort med alteret i Betel.« Da sagde han: »Lad ham ligge i ro, ingen må flytte hans ben!« Så lod de både hans og profeten fra Sanarias Den i fred.« 2Kong. 23,15-18.

På Oliebjergets sydside, over for Herrens smukke tempel på Morija bjerg, fandtes de afgudstempler og gudebilleder, som Salomo havde ladet opføre for at tilfredsstille sine hedenske hustruer. Se 1Kong. 11,6-8. De store, uhyggelige billeder havde stået på Forargelsens bjerg i henved tre hundrede år som tavse vidner om Israels viseste konges frafald. Josias lod også disse fjerne og ødelægge.

Kongen søgte endvidere at styrke judæernes tro på deres fædres Gud ved at holde en stor påskefest efter de retningslinjer, som var givet i lovbogen. De mænd, der havde ansvaret for gudstjenesten, traf alle forberedelserne, og på den store festdag blev der bragt talrige ofre. »Thi slig en påske var ikke nogen sinde blevet holdt i Israels og Judas kongers tid.« 2Kong. 23,22. Men kongen kunne ikke sone de synder, som var blevet begået af henfarne slægter, selv om Gud betragtede hans nidkærhed med stor velvilje. Den fromhed, som kongens medarbejdere lagde for dagen, kunne heller ikke ændre sindstilstanden hos alle dem, der hårdnakket nægtede at opgive afgudsdyrkelsen for at tjene den sande Gud.

Josias regerede mere end ti år efter den store påskefest. I en alder af ni og tredive år blev han dræbt i kamp med ægypterhæren og jordet i sine »fædres grave«. »Hele Juda og Jerusalem sørgede over Josias. Jeremias sang en klagesang over Josias, og alle sangerne og sangerinderne talte i deres klagesange om ham, som de gør den dag

[197]

i dag; man gjorde dette til en stående skik i Israel, og sangene står optegnede blandt klagesangene « 2Krøn. 35,24 25. »Der havde ikke før været nogen konge, der som han af hele sit hjerte og hele sin sjæl og af al sin kraft omvendte sig til Herren og fulgte hele Mose lov; og heller ikke efter ham opstod hans lige. Alligevel lagde Herrens mægtige vredesglød sig ikke, thi hans vrede var blusset op mod Juda over alle de krænkelser, Manasse havde tilføjet ham.« 2Kong. 23,25 26. Inden længe ville Jerusalem blive fuldstændig ødelagt, og landets indbyggere ville blive ført til Babylon som fanger for at lære det, som de ikke ville lære under mere gunstige forhold.

[198]

Jeremias

Jeremias var en af de mænd, som havde håbet, at den åndelige vækkelse, der fulgte efter Josias reformation, ville blive varig. Gud kaldte ham til profetgerningen, mens han endnu var ganske ung. Det skete i Josias trettende regeringsår. Jeremias tilhørte det levitiske præsteskab og var blevet oplært i den hellige gerning lige fra barndommen. I de lykkelige år, hvor han uddannede sig til præstegerningen, anede han ikke, at han fra fødslen var helliget »til profet for folkene«. Da Guds kald lød til ham, blev han overvældet, fordi han følte, at han var uværdig. »Ak, Herre, Herre,« udbrød han, »jeg kan jo ikke tale, thi jeg er ung.« Jer. 1,5 6.

Gud så, at den unge Jeremias var en mand, som ville røgte sin gerning med troskab og stå fast for sandhed og ret på trods af kraftig modstand, Som barn havde han vist, at man kunne stole på ham, og nu skulle han døje megen modgang som en god korssets stridsmand. Herren sagde til sit udvalgte sendebud: »Sig ikke: Jeg er ung! men gå, hvorhen jeg end sender dig, og tal alt, hvad jeg byder dig; frygt ikke for dem, thi jeg er med dig, for at frelse dig, lyder det fra Herren.« »Så omgjorde dine lænder og stå frem og tal til dem, alt, hvad jeg byder dig! Vær ikke ræd for dem, at jeg ikke skal gøre dig ræd for dem! Og jeg, se, jeg gør dig i dag til en fast stad, til en jernstøtte og en kobbermur mod hele landet, Judas konger og fyrster, præsterne og almuen; de skal kæmpe imod dig, men ikke kunne magte dig; thi jeg er med dig for at frelse dig, lyder det fra Herren.« Jer 1,7 8. og 17 19.

Jeremias skulle komme til at vidne for folket om sandhed og retfærdighed i fyrre år. I en tid, hvor frafaldet var så graverende, at det ikke havde noget sidestykke, skulle han være et levende vidnesbyrd om, hvorledes det præger et menneskes liv og karakter at tjene den sande Gud. Han skulle være Herrens talerør under de frygtelige belejringer, som Jerusalem ville komme til at opleve. Han skulle forudsige, at Davids hus ville falde, og at det smukke tempel, som Salomo havde bygget, ville blive ødelagt. Hans frygtløse udtalelser

[199] ville koste ham friheden, men under sit fangenskab skulle han vedblive at tale imod synden i de højeste kredse. Han ville blive foragtet, hadet og forkastet af mennesker og ville til sidst komme til at opleve, at de profetier, han selv havde fremsat om den truende dom, gik i opfyldelse. Han ville også blive berørt af den sorg og elendighed, som fulgte i kølvandet af den domfældte bys ødelæggelse.

Men midt i den ulykke, som landet styrtede sig hovedkulds ud i, fik Jeremias ofte lov at se fremad til den herlige tid, hvor nøden var forbi og Guds folk ville blive udfriet fra fjendens land og atter ført tilbage til Zion. Han så frem til den dag, da Gud ville forny sin pagt med dem. »Deres sjæl er som en vandrig have, de skal aldrig vansmægte mer« Jer. 31,12.

Jeremias skrev selv om sin kaldelse til profetgerningen: »Herren udtrakke sin hånd, rørte ved min mund og sagde til mig:»Nu lægger jeg mine ord i din mund. Se, jeg giver dig i dag myndighed over folk og riger til at oprykke og nedbryde, til at ødelægge og nedrive, til at opbygge og plante.« Jer. 1,9 10.

Tak Gud for ordene: »Til at opbygge og plante.« Disse ord var en forsikring til Jeremias om, at det var Herrens hensigt at genopbygge og helbred . Han skulle overbringe folket skarpe budskaber i de kommende år. Han skulle frygtløst profetere om pludselige straffedomme. Fra Sinears sletter skulle »ulykke syde ud over alle landets indbyggere«. Herren sagde: »Jeg vil afsige dom over dem for al deres ondskab, at de forlod mig.« Jer. 1,14. og 16. Men samtidig med at profeten forkyndte disse budskaber, skulle han forsikre alle dem, der ophørte med at volde ondt, om tilgivelse.

Jeremias bestræbte sig på at være en klog bygmester, for lige fra begyndelsen af sin livsgerning søgte han at opmuntre judæerne til at lægge en solid grundvold for deres åndelige liv ved ærligt og oprigtigt at angre deres synder. De havde længe bygget med materialer, som apostlen Paulus har sammenlignet med træ, hø og strå, Jeremias betegnede dem som slagger. »Giv dem navn af vraget sølv, thi dem har Herren vraget,« sagde han om det ubodfærdige folk. Jer. 6,30. Han opfordrede dem nu til at bygge klogt og med evigheden for øje. De skulle forkaste frafaldets og vantroens slagger og bygge en grundvold af rent guld, rensat sølv og ædelsten tro, lydighed og gode gerninger for kun disse ting er velbehagelige i en hellig Guds øjne.

Herren talte således til sit folk ved Jeremias: »Omvend dig, troløse Israel, jeg vil ikke vredes på eder, thi nådig er jeg, lyder det fra Herren; jeg gemmer ej evigt på vrede; men vedgå din uret, at du forbrød dig mod Herren din Gud, Vend om, I frafaldne sønner, lyder det fra Herren; thi jeg er eders Herre.« »Kald mig din Fader, vend dig fra mig!« »Vend om, I frafaldne sønner, jeg læger eders frafald,« Jer 3,12 14. 19. 22.

Men Herren rettede ikke blot disse dejlige appeller til folket; han lagde dem også de ord i munden, som de skulle sige, når de kom tilbage til ham. De skulle sige således: »Se, vi kommer til dig, thi du er Herren vor Gud. Visselig, blændværk var højene, bjergenes larm; visselig, hos Herren vor Gud er Israels frelse, Vi lægger os ned i vor skændsel, vor skam er vort tæppe, thi mod Herren vor Gud har vi syndet, vi og vore fædre fra ungdommen af til i dag; vi hørte ikke på Herren vor Guds røst.« 22-25. vers.

[200]

Landet var blevet rensat for afgudstempler under Josias reformation, men folkets hjerte var ikke blevet forandret. Sandhedens frø, som var spiret frem og havde givet løfte om en stor høst, var blevet kvalt af torne. Det ville være skæbnesvangert, hvis folket faldt fra på samme måde igen, og Herren søgte derfor at ruske dem op og få dem til at indse deres fare. De kunne kun gøre sig håb om fremgang og Guds yndest, hvis de var tro imod Herren.

Jeremias mindede dem gang på gang om de råd, som de havde fået i Femte Mosebog. Han understregede i højere grad end nogen af de øvrige profeter betydningen af det, der stod i Moseloven, og påviste, hvorledes både folket som helhed og det enkelte menneske kunne høste den største åndelige velsignelse heraf. Han sagde indtrængende: »Spørg efter de gamle stier, hvor vejen er til alt godt, og gå på den; så finder I hvile for eders sjæle.« Jer. 6,16.

Ved en bestemt lejlighed befalede Herren profeten at tage plads ved en af hovedvejene ind til byen og indskærpe folket betydningen af at holde sabbatten hellig. Jerusalems indbyggere stod i fare for at tabe sabbattens hellighed af syne, og de blev højtideligt advaret imod at udføre verdsligt arbejde på denne dag. De fik det løfte, at de ville blive vel-signet, hvis de var lydige. Herren sagde: »Hvis I hører mig,, så I ikke bringer nogen byrde ind gennem denne bys porte på sabbatsdagen, men holder den hellig og ikke gør noget arbejde på den, så skal konger og fyrster, som sidder på Davids trone, drage ind

ad denne bys porte med vogne og heste, de og deres fyrster, Judas mænd og Jerusalems borgere, og denne by skal stå til evig tid.« Jer. 17,24 25.

Løftet om den velstand, som de ville blive belønnet med, hvis de var tro, blev ledsaget af en profeti om de frygtelige straffedomme, som ville ramme byen, hvis dens indbyggere ikke var tro imod Gud og ikke holdt Hans lov. Hvis de ikke rettede sig efter opfordringerne til at adlyde Herren deres fædres Gud og holde hans sabbat hellig, ville byen og dens paladser blive fuldstændig fortæret af ild.

Således gik profeten fuldt og helt ind for de sunde livsprincipper, der var skitseret så tydeligt i lovbogen. Men forholdene i Judas land var af en sådan art, at der kun kunne ske en forandring til det bedre, hvis der blev truffet meget alvorlige forholdsregler. Det var derfor, at profeten arbejdede så ihærdigt for de ubodfærdige. Han sagde indtrængende: »Bryd eder nyjord og så dog ikke blandt torne! « »Rens dit hjerte for ondt, Jerusalem, at du må frelses!« Jer. 4,3. og 14.

Men det store flertal af befolkningen ænsede ikke opfordringen til anger og reformation. Efter den gode kong Josias død havde de styrende i landet misbrugt deres embede og ført mange på afveje. Joahaz var blevet afsat af ægypterkongen og efterfulgtes på tronen af Jojakim, som var en ældre søn af Josias. Fra det øjeblik, Jojakim begyndte at regere, svandt Jeremias håb om at redde sit elskede land fra ødelæggelse og hindre, at folket kom i fangenskab. Men han fik ikke lov at forholde sig tavs, da landet truedes af fuldstændig ødelæggelse. De mennesker, der var forblevet tro imod Gud, skulle opmuntres til fortsat at gøre det rette, og synderne skulle om muligt tilskyndes til at afstå fra det onde.

[201] Krisen krævede et landsomfattende og dybtgående indgreb. Herren befalede Jeremias at gå hen i templets forgård og tale til alle de judæere, som gik ind og ud her. Han måtte ikke udelade et eneste af de ord, som Herren gav ham at sige. Synderne i Zion skulle have den bedst mulige anledning til at høre, hvad han sagde, så de kunne afstå fra deres ondskab.

Profeten adlød. Han stillede sig i porten til Herrens hus og advarede og appellerede til folket. Under den Almægtiges inspiration sagde han:

»Hør Herrens ord, hele Juda, I, som går ind gennem disse porte for at tilbede Herren! Så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Bedrer eders veje og eders gerninger, så vil jeg lade eder bo på dette sted. Stol ikke på den løgnetale: Her er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel! Men bedrer eders veje og eders gerninger! Dersom I virkelig øver ret mand og mand imellem, ikke undertrykker den fremmede, den faderløse og enken, ej heller udgyder uskyldigt blod på dette sted, ej heller til egen skade holder eder til fremmede guder, så vil jeg til evige tider lade eder bo på dette sted i det land, jeg gav eders fædre.« Jer. 7,2 7.

Man ser tydeligt, hvor nødtigt Herren ville straffe dem. Han holder sine straffedomme tilbage og går i rette med de ubodfærdige. Han, der »øver miskundhed, ret og retfærdighed på jorden« ynkes over sine vildfarne børn og prøver på enhver mulig måde at lære dem det evige livs vej. Jer. 9,24. Han havde ført israelitterne ud af trældommen, for at de kunne tjene ham, den eneste sande og levende Gud. Skønt de havde dyrket afguder så længe og ladet hånt om hans advarsler, tilkendegiver han sin villighed til at holde straffen tilbage og give dem endnu en anledning til at angre. Han gjorde det klart, at den truende dom kun kunne afværges, hvis der skete en gennemgribende forandring med hjertet. Det var forgæves, at de stolede på, at templet og tempeltjenesten kunne redde dem. Synden kunne ikke sones ved ritualer og ceremonier. Selv om de påberåbte sig, at de var Guds udvalgte folk, kunne de kun undgå følgerne af deres lovovertrædelser ved at omvende sig og begynde at leve et nyt liv.

Jeremias skulle råbe »i Judas byer og på Jerusalems gader: Hør denne pagts ord« Herrens tydelige forskrifter, som var nedtegnet i den hellige skrift »og hold dem!« Jer. 11,6. Og det var dette budskab, som han forkyndte, da han stod i templets forgårde ved begyndelsen af Jojakims regering.

Han gennemgik i korthed Israels erfaringer fra udgangen af Ægypten. Guds pagt til dem lød således: »I skal høre min røst, så vil jeg være eders Gud, og I skal være mit folk; og I skal gå på alle de veje, jeg byder eder, at det må gå eder vel.« De havde ved flere lejligheder brudt denne pagt på det skændigste. Det udvalgte folk havde fulgt »deres onde hjertes stivsind og gik tilbage, ikke fremad«. Jer. 7,23 24.

[202]

»Hvorfor falder da dette folk i Jerusalem fra i evigt frafald?« spurgte Herren. Jer. B, S. Profeten sagde, at det skyldtes, at de ikke havde adlydt Herren deres Guds røst og nægtede at tage ved lære. Se Jer. 5,3. »Sandhed er svundet,« klagede han, »udryddet af deres mund.« »Selv storken oppe i luften kender sin tid, turtelduen, svalen og tranen holder den tid, de skal komme; men mit folk, de kender ej Herrens ret.« »Skal jeg ikke besøge dem for sligt, så lyder det fra Herren, skal ikke min sjæl tage hævn over sligt et folk?« Jer. 7,28; 8,7; 9,9.

Tiden var inde til en grundig hjerteransagelse. Der var endnu håb for folket, mens Josias var konge, men han kunne ikke længer gå i forbøn for dem, for han var faldet i krigen. Folkets synder var så store, at det næsten var for sent at gå i forbøn for dem. Herren sagde: »Om så Moses og Samuel stod for mit åsyn, ville mit hjerte ikke vende sig til dem. Jag dette folk bort fra mit åsyn! Og når de spørger mig: »Hvor skal vi gå hen?« så svar dem: Så siger Herren: Hvo dødens er, til død, hvo sværdets er, til sværd, hvo hungerens er, til hunger, hvo fangenskabets er, til fangenskab!« Jer. 15,1 2.

Hvis det ubodfærdige folk nægtede at tage imod den nådige indbydelse, som Gud sendte dem nu, ville de nedkalde de samme straffedomme over sig, som havde ramt Israels rige mod nord for hundrede år siden. Nu fik de dette budskab: »Hvis I ikke hører mig og følger den lov, jeg har forelagt eder, så I hører mine tjenere profeternes ord, som jeg årle og silde sendte eder, skønt I ikke ville høre, så gør jeg med dette hus som med Silo og giver alle jordens folk denne by at forbande ved.« Jer. 26,4 6.

Jeremias tilhørere i templets forgård forstod meget vel denne hentydning til Silo og til det tidspunkt, hvor filisterne overvandt Israel og tog vidnesbyrdets ark i Elis dage.

Elis synd bestod i, at han så gennem fingre med de synder, som blev begået af hans sønner, der beklædte et helligt embede, og med den ondskab, der rådede i hele landet. Israel blev ramt af en stor ulykke, fordi han forsømte at rette disse onder. Hans sønner faldt i slaget, Eli selv mistede livet, Guds ark blev ført bort fra Israels land, og tredive tusind israelitter blev dræbt; det skete alt sammen, fordi synden havde fået lov at florere uhindret. Israel havde næret det forfængelige håb, at de ville sejre over deres fjender til trods for deres synder, blot de havde arken hos sig. På Jeremias tid troede

Judas indbyggere ligeledes, at de kunne undgå den retfærdige straf for deres ondskab, hvis blot de nøje overholdt de guddommelige forskrifter for tempeltjenesten.

Disse begivenheder rummer en stor lærdom for de mænd, som beklæder ansvarsfulde stillinger i Guds menighed i dag. De er en alvorlig påmindelse om, at der bør skrides samvittighedsfuldt ind over for de synder, som vanærer sandhedens sag. De mennesker, der hævder, at de har fået Guds lov betroet, bør ikke smigre sig med, at de ikke vil få Guds retfærdighed at føle, fordi de udadtil viser ærbødighed for budene. Ingen bør nægte at tage imod irettesættelse, når de gør det onde, eller beskyldte Guds tjenere for at være for nidkære, når disse søger at rense lejren for ondt. Gud hader synd og opfordrer dem, der hævder, at de holder hans lov, til at afstå fra al uretfærdighed. Hvis mænd og kvinder vægrer sig ved at angre og vise villig lydighed i dag, vil det få lige så alvorlige følger, som det fik for det gamle Israel. Guds straffedomme kan kun holdes tilbage til et bestemt tidspunkt. Jerusalems ødelæggelse på Jeremias tid er en alvorlig advarsel til det nye Israel om, at man ikke ustraffet kan sidde de råd og formaninger overhørig, som er givet af udvalgte tjenere.

Jeremias budskab til præsterne og folket vakte modstand hos mange. De råbte vredt: »Hvor tør du profetere i Herrens navn og sige; Det skal gå dette hus som Silo, og denne by skal ødelægges, så ingen bor der! « Og alt folket stimlede sammen om Jeremias i Herrens hus. Jer. 26,9. Præster, falske profeter og lægmænd vendte sig i vrede mod ham, som ikke ville kildre deres øren eller profetere løgn. Guds budskab blev foragtet, og hans tjener blev truet med døden.

[203]

Jeremias ord kom Judas fyrster for øre, og de skyndte sig fra kongens slot til templet for at forhøre sig om, hvorledes sagen forholdt sig. Så sagde præsterne og profeterne til fyrsterne og alt folket: »Denne mand har gjort halsløs gerning, thi han har profeteret mod denne by, som I selv hørte.« 11. vers. Men Jeremias trådte modigt frem for fyrsterne og alt folket og sagde: »Herren sendte mig for at profetere mod dette hus og denne by alle de ord, I hørte. Bedrer dog eders veje og eders gerninger og hør på Herren eders Guds røst, at Herren må angre det onde, han har talt imod eder. Men se, jeg er i eders hånd; gør med mig, hvad der er godt og billigt i eders øjne!

Dog skal I vide, at hvis I dræber mig, så bringer I uskyldigt blod over eder og denne by og dens indbyggere; thi sandelig sendte Herren mig for at tale alle disse ord til eder.« 12 15. vers,

Hvis profeten havde ladet sig skræmme af de ledende mænds truende holdning, ville hans budskab have været virkningsløst, og han ville have mistet livet; men den modige måde, hvorpå han overbragte den højtidelige advarsel, aftvang folket respekt og gjorde Israels fyrster gunstigt stemt. De gik i rette med præsterne og de falske profeter og påviste, hvor uklogt det ville være at tage så drastiske forholdsregler, som de havde foreslået, og det lykkedes dem at ændre stemningen hos folket. På denne måde sørgede Gud for, at hans tjener blev taget i forsvar.

De ældste protesterede også imod den beslutning, præsterne havde taget angående Jeremias. De henviste til Mika, som havde profeteret, at Jerusalem ville blive straffet. Han havde sagt: »Zion skal pløjes som en mark, Jerusalem blive til grushobe, tempelbjerget til krathøj.« De spurgte nu: »Mon kong Ezekias af Juda og hele Juda dræbte ham? Frygtede de ikke Herren og bad ham om nåde, så Herren angrede det onde, han havde truet dem med? Vi er ved at bringe stor ulykke over vore sjæle.« 18 19, vers.

Takket være disse indflydelsesrige mænds forsvar blev profetens liv reddet, men mange af præsterne og de falske profeter kunne ikke tåle at høre hans revsende ord og ville være blevet yderst tilfredse, hvis han var blevet domfældt for at have forført folket og var blevet dræbt.

Fra den dag, Jeremias blev kaldet, til han sluttede sin gerning, var han »metalprøver« og »guldprøver« blandt folket for at kende og prøve deres færd, og menneskers vrede kunne ikke få bugt med ham. Herren havde på forhånd sagt til sin tjener: »De skal kæmpe imod dig, men ikke få overhånd over dig, thi jeg er med dig for at frelse og redde dig, lyder det fra Herren. Jeg redder dig af ondes vold og frier dig af voldsmænds hånd.« Jer. 6,27; 15,20 21.

Jeremias var af naturen frygtsom og tilbageholdende og længtes efter at kunne trække sig tilbage i stilhed, så han ikke længer behøvede at være vidne til sit kære folks fortsatte ubodfærdighed.

[204] Hans hjerte krympede sig i vånede over den ulykke, som synden forvoldte. Han sagde klagende: »Ak, var mit hoved vand, mine øjne en tårekilde! Så græd jeg dag og nat over mit folks datters slagne.

Ak, fandt jeg i ørkenen et herberg for vandringsmænd! Så drog jeg bort fra mit folk og gik fra dem.« Jer. 9,1 2.

Han blev hånet på det frygteligste. Hans følsomme sjæl blev gang på gang gennemboret af de hånlige pile, som blev sendt imod ham af mennesker, som foragtede hans budskab og ikke brød sig om den store byrde, han havde for deres omvendelse. Han sagde: »Hvert folk lo mig ud og smæded mig dagen lang.« »bage lang er jeg til latter, mig håner enhver.« Alle mine venner lurer på et fejltrin af mig: »Måske går han i fælden, så vi får ham i vor magt, og da kan vi hævne os på ham!« Klages. 3,14; Jer. 20,7. og 10.

Men den trofaste profet fik daglig styrke til at holde ud. Han udbrød i tro: »Herren er med mig som en vældig helt; derfor skal de, som forfølger mig, snuble i afmagt, højlig beskæmmes, thi heldet svigter dem, få skændsel, der aldrig glemmes.« »Syng for Herren, lovpris Herren! Thi han redder den fattiges sjæl af de ondes hånd.« Jer. 20,11. og 13.

Jeremias lærte af de erfaringer, han gennemgik både i sin ungdom og i de senere år af sin profetgerning, at »et menneskes vej ikke står til ham selv, og at det ikke står til en mand at vandre og styre sine fjed«. Han lærte at bede: »Tugt os, Herre, men med måde, ikke i vrede, for ikke at gøre os færre!« Jer. 10,23 24.

Når det krævedes af ham, at han skulle drikke af trængselens og sorgens bæger, og når han i sin elendighed blev fristet til at sige: »Min livskraft, mit håb til Herren er ude « mindedes han, hvorledes Guds forsyn havde hjulpet ham, og udbrød sejrsglad: »Herrens miskundhed er ikke til ende, ikke brugt op, hans nåde er ny hver morgen, hans trofasthed stor. Min del er Herren, siger min sjæl derfor håber jeg på ham. Dem, der bier på Herren, er han god, den sjæl, der ham søger; det er godt at håbe i stilhed på Herrens frelse.« Klages. 3,18. og 22 26.

Opgørets dag nærmer sig

I de første år, Jopakim regerede, blev der givet talrige advarsler om, at opgørets dag nærmede sig. Herrens ord ved profeterne var ved at gå i opfyldelse. Assyrien mod nord havde længe været det førende rige, men nu skulle det ikke længer herske over nationerne. Ægypten mod syd, som Judas konge forgæves havde sat sin lid til, ville snart få et afgørende knæk. Ganske uventet dukkede et nyt verdensrige op på den østlige horisont. Det var Babylon, og det skulle snart fordunkle alle andre nationer.

Gud ville i løbet af få år benytte Babylons konge som sin vredes kæp for at straffe det ubodfærdige Juda. Nebukadnezars hære skulle ved flere lejligheder belejre og gøre indfald i Jerusalem. Landets indbyggere ville i flere afdelinger blive ført fangne til Sinears land for at leve i tvungen udlændighed. Til at begynde med blev der kun bortført nogle få, men senere løb antallet op i bsinder og tibsinder. De jødiske konger, Jopakim, Jokin og Zedekias ville efter tur blive den babyloniske konges vasaller, og alle tre ville gøre oprør imod ham. Den oprørske nation ville blive straffet hårdere og hårdere, og til sidst ville hele landet blive lagt øde. Jerusalem ville blive ødelagt og fortæret af flammer, det tempel, som Salomo havde bygget, ville blive ødelagt, og Judas rige ville falde og aldrig mere få sin gamle position blandt nationerne tilbage.

I disse urolige tider, der rummede så mange farer for den israeltiske nation, sendte Himmelen adskillige budskaber ved Jeremias. Herren gav derved Judas børn rig anledning til at trække sig ud af deres farlige alliance med Ægypten og undgå at komme i strid med Babylons konger. Da den truende fare kom nærmere, udførte han en række billedhandlinger for at undervise folket. Det var hans håb, at dette ville få dem til at indse deres pligt over for Gud og tilskynde dem til at bevare venskabet med de babyloniske magthavere.

For at vise, hvor vigtigt det er at adlyde Guds krav ubetinget, samlede Jeremias nogle rekabitter i et af templets kamre, stillede vin frem for dem og opfordrede dem til at drikke den. Som det kunne

ventes, nægtede de pure at gøre det. De sagde bestemt: »Vi drikker ikke vin, thi vor fader Jonadab, Rekabs søn, gav os det bud: I og eders børn må aldrig drikke vin.« [206]

»Da kom Herrens ord til mig således: Så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Gå hen, og sig til Judas mænd og Jerusalems borgere: Vil I ikke tage ved lære og høre mine ord? lyder det fra Herren. Jonadabs, Rekabs søns, bud er blevet overholdt; thi han forbød sine sønner at drikke vin, og de har ikke drukket vin til den dag i dag, men adlydt deres faders bud.« Jer. 35,6. og 12 14.

Gud søgte på denne måde at påvise den store modsætning mellem rekabitternes lydighed og hans folks ulydighed og oprørske indstilling. Rekabitterne havde adlydt deres faders befaling og nægtet at lade sig lokke i synd, men Judas mænd havde ikke lyttet til Herrens ord, og som følge deraf ville de blive straffet hårdt.

Herren sagde: »Jeg har talt til eder årle og silde, uden at I ville høre mig. Jeg sendte alle mine tjenere profeterne til eder årle og silde, for at de skulle sige: ›Omvend eder hver fra sin onde vej, gør gode gerninger og hold eder ikke til andre guder, så I dyrker dem; så skal I bo i det land, jeg gav eder og eders fædre.‹ Men I bøjede ikke eders øre og hørte mig ikke. Fordi Jonadabs, Rekabs søns, sønner overholdt deres faders bud, mens dette folk ikke ville høre mig, derfor, så siger Herren, Hærskarers Gud, Israels Gud: Se, jeg bringer over Juda og Jerusalems borgere al den ulykke, jeg har truet dem med, fordi de ikke hørte, da jeg talte, og ikke svarede, da jeg kaldte ad dem.« 14 17. vers.

Når menneskenes hjerte formildes af Helligåndens dragende indflydelse, er de modtagelige for vejledning, men når de fortsat nægter at høre og deres hjerte bliver forhærdet, tillader Herren, at de kommer under en anden indflydelse. Når de forkaster sandheden, tager de imod vildfarelsen til deres egen undergang.

Gud bad indtrængende Juda om at undlade at vække hans vrede, men de ville ikke høre. Til sidst blev dommen afsagt over dem. De skulle føres til Babylon som fanger. Gud ville benytte kaldæerne til at straffe sit ulydige folk. Judæernes lidelser skulle stå i forhold til det lys, som de havde haft, og de advarsler, som de havde foragtet og forkastet. Gud havde længe tøvet med at straffe dem, men nu ville han lade dem føle sit mishag i et sidste forsøg på at bremse dem i deres ondskab.

Der blev udtalt en varig velsignelse over rekabitternes hus. Profeten sagde: »Fordi I har adlydt eders fader Jonadabs bud og overholdt alle hans bud og gjort alt, hvad han bød eder, derfor, så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Ingen sinde skal Jonadab, Rekabs søn, fattes en mand til at stå for mit åsyn.« 18 19. vers. Således lærte Gud sit folk, at Juda ville høste velsignelser ved at være trofaste og lydige, ligesom rekabitterne blev velsignet, fordi de var lydige imod deres faders befaling.

[207] Vi kan også lære noget heraf. Hvis det lønnede sig at vise ubetinget lydighed imod de krav, som blev stillet af en god og vis fader, som ønskede at give sine efterkommere det bedste og mest effektive værn imod umådeholdenhedens onder, bør man vise langt større ærbødighed for Guds myndighed, fordi hans hellighed er langt større end menneskets. Vor skaber og store leder, hvis magt er uendelig, og hvis domme er frygtelige, søger på enhver mulig måde at få menneskene til at indse og angre deres synder. Han lader sine tjenere kundgøre faren ved at være ulydig, lader alarmklokken lyde og reverser samvittighedsfuldt synden. Det skyldes udelukkende hans nåde, at det går hans folk godt, og de værnes uophørligt af hans udvalgte redskaber. Han kan ikke bevare og vogte et folk, som forkaster hans formaninger og foragter hans irettesættelser. Han venter måske en tid med at straffe dem, men han kan ikke blive ved at holde sin hånd tilbage.

Judas børn tilhørte det folk, om hvilket Gud havde sagt: »I skal blive mig et kongerige af præster og et helligt folk!« 2Mos. 19,6. I sin profetgerning glemte Jeremias aldrig, at det er af den største vigtighed, at hjertet er helligt under livets omskiftelser, og fremfor alt, når man arbejder i den Allerhøjstes tjeneste. Han så tydeligt, at riget ville falde, og at Judas indbyggere ville blive adspredt blandt nationerne, men med troens øje så han også fremad til den tid, da folket ville vende tilbage. Det guddommelige løfte ringede i hans øren: »Men dem, der er til overs af mine får, vil jeg sanke sammen fra alle de tande, til hvilke jeg har bortstødt dem, og føre dem tilbage til deres græsgange Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da jeg opvækker David en retfærdig spire, og han skal herske som konge og handle viselig og øve ret og retfærd i landet. I hans dage skal Juda frelses og Israel bo trygt. Og det navn, man skal give han, er: Herren vor retfærdighed.« Jer. 23,3 6.

Således vekslede profetier om den kommende straf med løfter om en herlig befrielse til sidst. De mennesker, som valgte at slutte fred med Gud og leve et helligt liv midt under det rådende frafald, ville blive styrket til hver eneste prøvende erfaring og blive sat i stand til at vidne for Herren med megen kraft. I de kommende tider ville der gå større ry af disses befrielse end af israeliternes udfrielse af Ægypten. Herren sagde ved sin profet, at der ville komme dage, da det ikke mere skulle hedde: »Så sandt Herren lever, der førte israelitterne op fra Ægypten!« men: »Så sandt Herren lever, der førte og bragte Israels hus afkom op fra nordens land og fra alle de lande, til hvilke han havde bortstødt dem!« »Og de skal bo i deres land.« 7 8. vers. Det var sådanne vidunderlige profetier, Jeremias fremsatte i de sidste år af Judas riges historie, da babylonerne var ved at overtage verdensherredømmet og deres hære allerede var ved at slå ring om Zions mure.

For de mennesker, som trofast tjente Herren, lød disse løfter om befrielse som den skønneste musik. Der fandtes både rige og fattige hjem, hvor man stadig ærede de råd, som pagtens Gud havde givet, og her gentog man atter og atter profetens ord. Det gjorde et dybt indtryk selv på børnene og satte et varigt præg på deres unge, modtagelige sind.

Daniel og hans medbrødre efterlevede omhyggeligt den hellige skrifts befalinger og fik derved anledning til at ophøje den sande Gud over for jordens nationer på Jeremias tid. Den undervisning, som disse hebraiske børn havde fået i deres fædrene hjem, bevirkede, at de blev stærke i troen og tjente den levende Gud himmelens og jordens skaber uden at vige til højre eller venstre. De hebraiske fangers tro blev prøvet til det yderste, da Nebukadnezar i begyndelsen af Jopakims regering belejrede og indtog Jerusalem første gang og bortførte Daniel og hans medbrødre tillige med adskillige andre, som blev udvalgt for at gøre tjeneste ved Babylons hof. Alle de, der havde lært at stole på Guds løfter, erfarede, at disse løfter bragte dem al den hjælp, som de behøvede under alle de erfaringer, som de måtte gennemgå i et fremmed land. Skrifterne var deres vejleder og deres tilflugt.

Jeremias forklarede betydningen af de straffedomme, som begyndte at ramme Juda, og forsvarede modigt Guds retfærdighed og nådige planer selv under de mest prøvende omstændigheder. Profe-

ten arbejdede utrætteligt. For at komme i kontakt med alle befolkningslag og gøre sin indflydelse gældende også uden for Jerusalem aflagde han hyppige besøg i rigets forskellige dele.

Når Jeremias talte til menigheden, henviste han ustandselig til, hvad der stod i lovbogen, som var blevet værdsat så højt under Josias regering. Han understregede på ny vigtigheden af at holde pagten med den nådige og barmhjertige Gud, som havde forkyndt de ti bud på Sinaj bjerg. Jeremias advarsler og appeller blev Hørt i alle dele af riget, og alle fik lejlighed til at lære Guds vilje med nationen at kende.

Profeten gjorde det klart, at vor himmelske Fader lader sine straffedomme falde for at »lade folkene kende, at de er mennesker«. Sl. 9,21. Herren havde givet sit folk denne advarsel: »Hvis I alligevel handler genstridigt imod mig og ikke adlyder mig,« »vil jeg sprede« »eder selv« »blandt folkeslagene, og jeg vil gå bag efter eder med draget sværd. Eders land skal blive en ørken, og eders byer skal lægges, i ruiner.« 3Mos. 26,21. og 33.

Mens profeterne talte til fyrsterne og folket om den kommende ulykke, var deres konge Jojakim optaget af at behage sig selv. Kongen burde som en viis, åndelig leder have været den første til at bekende sin synd, forbedre sit levned og gøre gode gerninger. Men han sagde: »Jeg bygger mig et rummeligt hus med luftige sale.« Han lod huset male rødt og beklæde med cedertræ indvendig og skaffede både penge og arbejdskraft ved bedrag og undertrykkelse.

Dette vakte profetens vrede, og han blev tilskyndet til at udtale en dom over den troløse konge. Han sagde: »Ve ham, der bygger hus uden retfærd, sale uden ret, lader landsmænd trælle for intet, ej giver ham løn Er du konge, fordi du brammer med cedertræ? Din fader, mon ikke han spiste og drak og øvede ret og retfærd? Da gik det ham vel. Han hjalp arm og fattig til sin ret; da gik det ham vel. Er dette ikke at kende mig? lyder det fra Herren. Men dit øje og hjerte higer kun efter vinding, efter at udgyde skyldfries blod, øve undertrykkelse og vold.

Derfor, så siger Herren om Josias søn, kong Jojakim af Juda: Over ham skal ej klages: >Ve min broder, ve min søster!< eller grædes: >Ve min herre, ve hans herlighed!< Et æsels jordefærd får han, slæbes ud, slænges hen uden for Jerusalems porte.« 13 19. vers.

Denne frygtelige straf ramte Jojakim nogle få år senere, men forinden gjorde Herren i sin nåde det ubodfærdige folk bekendt med sin faste beslutning. I Jojakims fjerde regeringsår talte profeten Jeremias »til alt Judas folk og alle Jerusalems borgere« og fremhævede, at han i over tyve år »fra Amons søns, kong Josias af Judas, trettende år til den dag i dag« havde vidnet om Guds villighed til at frelse, men at man havde foragtet hans budskaber. Jer. 25,2 3. Og nu fik de følgende budskab fra Herren:

[209]

»Så siger Hærskarers Herre: Fordi I ikke ville høre mine ord, vil jeg sende bud efter alle nordens stammer, lyder det fra Herren, og til kong Nebukadnezar af Babel, min tjener, og lade dem komme over dette land og dets indbyggere og over alle folkene heromkring, og jeg vil ødelægge dem og gøre dem til rædsel, latter og spot for evigt. Jeg fjerner fra dem fryderåb og glædesråb, brudgoms røst og bruds røst, kværnens lyd og lampens skin, og hele dette land skal blive til ørk og øde, og disse folkeslag skal trælle for Babels konge i halvfjerdsindstyve år.« 8-11. vers.

Skønt dommen var blevet forkyndt klart og tydeligt, forstod det brede folk næppe dens fulde alvor. Herren søgte at illustrere, hvad meningen var med de ord, som var talt, for at gøre dybere indtryk på folket. Han sagde til Jeremias, at han skulle benytte det billede, at folket skulle tømme et bæger, som var fyldt med Guds vrede. »Jerusalem og Judas byer og dets konger« skulle være blandt de første, som drak af dette vredesbæger. Det skulle også rækkes til andre »Farao, ægypterkongen, med alle hans tjenere og fyrster og alt hans folk« og mange andre af jordens nationer indtil Guds vilje var fuldbyrdet. Se Jer. 25.

Profeten skulle benytte endnu et billede for at tilkendegive de kommende straffedommes beskaffenhed. Han fik besked om at »tage nogle af folkets og præsternes ældste med og gå ud i Hinnoms søns dal«. Her skulle han give en oversigt over Judas frafald og derpå knuse »et krus« og sige på Herrens vegne: »Jeg vil knuse dette folk og denne by, som man knuser et lerkar, så det ikke kan heles igen.«

Profeten gjorde, som han havde fået besked på. Derefter gik han tilbage til byen, stillede sig i templets forgård og sagde: »Så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Se, over denne by og alle byerne, der hører til den, sender jeg al den ulykke, jeg har truet den med, fordi de gjorde nakken stiv og ikke hørte mine ord.« Se Jer. 19.

Profetens ord fik ikke tilhørerne til at bekende og angre deres synd, men vakte tværtimod myndighedernes vrede, og Jeremias blev taget i forvaring. Men selv efter at han var blevet fængslet og anbragt i blokken, fortsatte han med at forkynde Himmelenes budskab til de mennesker, som, befandt sig i nærheden. Hans røst forstummede ikke, selv om man forfulgte ham. Sandhedens ord blev »som brændende ild i mit indre« sagde han, »som brand i mine ben; jeg er træt, jeg kan ikke mere, jeg evner det ej«. Jer. 20,9.

Det var på dette tidspunkt, Herren befalede Jeremias at nedskrive de budskaber, som han ønskede at overbringe dem, hvis frelse bestandig lå ham på hjerte. Herren sagde til sin tjener: »Tag dig en bogrulle og skriv deri alle de ord, jeg har talt til dig om Jerusalem og Juda og om alle folkene, fra den dag jeg først talte til dig, fra Josias dage og til den dag i dag. Måske vil Judas hus mærke sig al den ulykke, jeg har i sinde at gøre dem, for at de må omvende sig hver fra sin onde vej, så jeg kan tilgive deres brøde og synd.« Jer. 36,2 3.

[210] Jeremias adlød og tilkaldte den skriftlærde Baruk, som var, en trofast ven af ham, og dikterede »alle de ord, Herren havde talt til ham«. 4. vers. Disse blev omhyggeligt nedskrevet på en pergamentrulle, og dette dokument udgjorde nu en højtidelig irettesættelse af synden, en advarsel om de uundgåelige følger af at fortsætte på frafaldets vej og en indtrængende henstilling om at afstå fra al synd.

Da alt var nedskrevet, sendte Jeremias, som stadig var fange, Baruk hen for at oplæse bogrullen for skarerne, som var ved at samles i templet i anledning af en national fastedag »i Josias søns, kong Jojakim af Judas, femte regeringsår i den niende måned«. Profeten sagde: »Måske når deres klage Herrens åsyn, måske omvender de sig hver fra sin onde vej; thi stor er vreden og harmen, som Herren har udtalt mod dette folk.« 9. og 7. vers.

Baruk adlød, og bogrullen blev oplæst for hele Judas folk. Den skriftekloge blev senere kaldt frem for fyrsterne og anmodet om at læse bogrullens ord for dem. De lyttede med stor interesse og lovede at indberette alt, hvad de havde hørt, til kongen. De rådede dog den skriftekloge til at skjule sig, fordi de frygtede for, at kongen ville forkaste profetens vidnesbyrd og søge at dræbe dem, der havde nedskrevet og overbragt budskabet.

Da fyrsterne fortalte kong Jojakim, hvad Baruk havde læst, gav han øjeblikkelig ordrer til, at man skulle hente bogrullen og læse

den op for ham. En af kongens folk, Jehudi, hentede bogrullen og begyndte at oplæse de irettesættelser og advarsler, som den indeholdt. Det var vinter, og kongen og hans embedsmænd, Judas fyrster, var samlet omkring et åbent ildsted. Der var kun læst et lille udsnit, da kongen, fuldstændig upåvirket af den fare, som truede ham og hans folk, greb bogrullen og i raseri skar nogle spalter af »med statsskriverens pennekniv og kastede dem på ilden i bækkenet, indtil hele bogrullen var fortæret«. 23. vers.

»Hverken kongen eller nogen af hans folk blev rædselsslagen eller sønderrev deres klæder. « Der var dog nogle af fyrsterne, der »bad kongen ikke brænde bogrullen« men han hørte dem ikke. Da bogrullen var tilintetgjort, vendte kongens vrede sig imod Jeremias og Baruk, og han gav straks ordrer til, at de skulle gribes, »men Herren skjulte dem«. 24. 26. vers.

Gud søgte i sin nåde at advare judæerne ved at henlede folkets, fyrsternes og kongens opmærksomhed på de formaninger, som var nedskrevet i den inspirerede bogrulle. Herren sagde: »Måske vil Judas hus mærke sig al den ulykke, jeg har i sinde at gøre dem, for at de må omvende sig hver fra sin onde vej, så jeg kan tilgive deres brøde og synd.« 3. vers. Gud har medynk med menneskene, når de kæmper i forblindelse. Han søger at oplyse deres formørkede forstand ved at sende irettesættelser og trusler for at formå selv mennesker i de højeste stillinger til at indse deres uvidenhed og beklage deres fejltagelser. Han søger at gøre de selvglade utilfredse med de intetsigende resultater, som de har opnået, og tilskynde dem til at søge at skaffe sig åndelige velsignelser ved at komme i nær forbindelse med Himmelen.

Gud sender ikke tjenere, som gerne vil behage og smigre syndere. Han taler ikke om fred for at dysse de uomvendte ind i en kødelig tryghed. Han giver tværtimod synderen dårlig samvittighed og gennemtrænger hans sjæl med overbevisningens skarpe pile. Tjenende engle gør ham bekendt med Guds frygtelige straffedomme for at få ham til at indse sit behov og udbryde i vånede: »Hvad skal jeg gøre for at blive frelst?« Apg. 16,30.

Men den samme hånd, som ydmyger, irettesætter synd og gør stolthed og ærgerrighed til skamme, løfter også den angervivne, slagne op. Han, der tillader afstraffelsen, spørger i dybeste medfølelse: »Hvad vil du, at jeg skal gøre for dig.«

Når mennesket har syndet imod en hellig og barmhjertig Gud, kam det ikke gøre noget bedre end angre oprigtigt og grædende bekende sine fejl i sjælekvide. Gud kræver det. Ham godkender intet mindre end et sønderknust hjerte og en nedbøjet ånd. Men kong Jojakim og hans fyrster var så hovmodige og stolte, at de forkastede Guds indbydelse. De ville ikke rette sig efter advarslen og angre. Da den hellige bogrulle blev kastet i flammerne, havde de fået deres sidste nådige anledning. Gud havde sagt, at han ville straffe dem meget hårdt, hvis de ikke ville lytte til hans røst på dette tidspunkt. Men de ville ikke høre, og han afsagde derfor sin endelige dom over Juda. Han ville særligt ramme den mand, som i sin stolthed havde sat sig op imod den Almægtige.

»Derfor, så siger Herren om kong Jojakim af Juda: Han skal ikke have nogen mand til at sidde på Davids trone, og hans lig skal slænges hen og gives dagens hele og nattens kulde i vold; jeg vil hjemsøge ham, hans afkom og hans tjenere for deres brøde og bringe over dem og Jerusalems borgere og Judas mænd al den ulykke, jeg har udtalt over dem, uden at de ville høre.« Jer. 36,30 31.

Bogrullens tilintetgørelse var ikke enden på sagen. Det var lettere at tilintetgøre det skrevne ord end at komme uden om de irettesættelser og advarsler, som det indeholdt, og den straf, som Gud havde sagt ville komme pludselig over det oprørske Israel. Men selv den skrevne bogrulle blev erstattet. Herren sagde til sin tjener: »Tag dig en anden bogrulle og optegn i den alle de ord, som stod i den første bogrulle, den, kong Jojakim af Juda brændte.« Den bogrulle, som indeholdt profetierne om Juda og Jerusalem, var blevet til aske, men dens ord levede stadig i Jeremias hjerte, »som brændende ild« og profeten fik tilladelse til atter at nedskrive det, som mennesket i sin vrede hellere end gerne ville have tilintetgjort.

Jeremias gav Baruk en anden bogrulle, og Baruk »optegnede i den efter Jeremias mund alle ordene fra den bog, kong Jojakim af Juda havde brændt. Og flere lignende ord lagdes til«. 28. og 32. vers. Mennesket havde i sin vrede søgt at hindre Guds profet i hans arbejde, men selve den handling, som Jojakim begik for at begrænse Herrens tjeners indflydelse, blev et middel til at gøre Guds krav endnu tydeligere.

Jeremias blev forfulgt og kastet i fængsel, fordi hans samtid ikke talte irettesættelse. Indstillingen er den samme i dag. Der er mange

mennesker, der nægter at rette sig efter de advarsler, som de får gang efter gang, og foretrækker at lytte til falske lærere, som appellerer til deres forfængelighed og ser igennem fingre med deres synder. På trængselens dag har sådanne mennesker intet sikkert tilflugtsted, og de kan ikke vente hjælp fra Himmelen. Guds udvalgte tjenere bør tappert og tålmodigt finde sig i de prøvelser og lidelser, som de bliver udsat for på grund af bebrejdelser, ligegyldighed og forvrængning af kendsgerningerne. De bør trofast fortsætte med det arbejde, som Gud har givet dem at udføre, og altid huske, at Det gamle Testaments profeter, menneskenes frelser og hans apostle også led overlast og forfølgelse for ordets skyld.

[212]

Det var Guds hensigt, at Jojakim skulle følge Jeremias råd, så han kunne vinde Nebukadnezars velvilje og blive skånet for megen sorg. Den unge konge havde aflagt troskabsed til Babylons hersker. Hvis han havde holdt sit løfte, ville hedningerne have respekteret ham, og mange sjæle kunne være blevet omvendt.

Men Judas konge lod hånt om de rige muligheder, som han havde, og gik stædigt sin egen vej. Han brød sit æresord til den babyloniske konge og gjorde oprør. Som følge heraf bragtes både han selv og hans rige i store vanskeligheder. Der blev sendt »kaldæiske, aramæiske, moabitiske og anmonitiske strejfskarer imod ham« og det var umuligt for ham at forhindre, at landet blev gennemstrejft af disse ransmænd. 2Kong. 24,2. Nogle få år senere endte hans ulykkelige regering i vanære. Han var forkastet af Himmelen, hans folk nærrede ingen kærlighed til ham, og Babylons konger foragtede ham, fordi han havde forrådt den tillid, som de havde vist ham. Det skyldtes alt sammen den kolossale fejl, han begik, da han nægtede at rette sig efter Guds vilje, som blev givet til kende ved Herrens udvalgte sendebud.

Jojakims søn Jojakin, (også kaldet Jekonja og Konja) sad kun på tronen i tre måneder og ti dage. Så overgav han sig til de kaldæiske hære, som endnu engang belejrede den ulykkelige by, fordi Judas konge havde gjort oprør. Ved denne lejlighed førte Nebukadnezar »Jojakin som fange til Babel, også kongens moder og hustruer, hans hoffolk og alle de højtstående i landet« de udgjorde adskillige tusinde og tillige »grovsmedene og låsesmedene, 1000 i tal«. Babylons konge tog også »alle skattene i Herrens hus og kongens palads.« 2 Kong. 24, 15. 16. 13.

Nu var Judas riges magt brudt. Både landets befolkning og dets skatte var bortført, men det fik lov at beholde sin egen regering. Nebukadnezar satte Mattanja i spidsen for riget. Han var en yngre søn af Josias, og hans navn blev ændret til Zedekias.

[213]

Judas sidste konge

Babylons konge nærrede ubetinget tillid til Zedekias, da denne begyndte at regere. Profeten Jeremias var kongens erfarne rådgiver. Hvis kongen havde optrådt hæderligt over for babylonerne og rettet sig efter de budskaber, som Herren sendte ved Jeremias, ville han have nydt anseelse i de højeste kredse og have fået anledning til at gøre mange mennesker i høje stillinger bekendt med den sande Gud. Derved ville de judæere, som allerede var bortført til Babylon, være blevet bragt i en meget fordelagtig stilling. De ville have opnået en udstrakt frihed, Guds navn ville være blevet æret viden om, og de, som blev tilbage i Judas land, ville være blevet skånet for de frygtelige ulykker, som de til sidst blev udsat for.

Jeremias rådede Zedekias og hele Juda, indbefattet de judæiske fanger i Babylon, til at finde sig roligt i deres erobreres midlertidige overherredømme. Det var særlig vigtigt, at de, der var i fangenskab, arbejdede på at bevare freden i det land, som de var blevet bortført til. Men dette var den menneskelige natur imod. Satan udnyttede situationen og lod falske profeter fremstå blandt folket både i Jerusalem og i Babylon. Disse sagde, at folkets trældomsåg snart ville blive brudt, og at landet ville få sin uafhængighed tilbage.

Hvis judæerne havde rettet sig efter disse smigrende profeter, ville det have fået skæbnesvangre følger for både kongen og de landflygtige, og Guds nådige planer med dem, ville være blevet kuldkastet. For at forebygge et oprør og de store lidelser, som dette ville medføre, befalede Herren, at Jeremias omgående skulle imødegå krisen ved at advare Judas konge om et oprørs uundgåelige følger. De landflygtige blev advaret skriftligt imod at lade sig forlede til at tro, at deres befrielse var nær. »Lad ikke de profeter, som er iblandt eder, eller eders spåmænd bilde eder noget ind,« formanede Han. Jer. 29,8. I denne forbindelse blev det nævnt, at det var Herrens hensigt at lade israelitterne vende tilbage til deres land ved slutningen af de halvfjerds års fangenskab, som hans sendebud havde forudsagt.

[214] Hvor var det barmhjertigt af Gud at meddele sit landflygtige folk sine planer med Israel. Han vidste, at deres kår i Babylon ville blive meget vanskelige, hvis det lykkedes de falske profeter at overtale dem til at se fremad til en hurtig befrielse. Hvis de lavede demonstrationer eller gjorde oprør, ville de kaldæiske myndigheder blive endnu mere agtpågivende og strenge, og folkets frihed ville blive yderligere beskåret. Følgerne ville blive lidelser og ulykker. Herren ønskede, at de skulle affinde sig roligt med deres skæbne og gøre fangenskabets så lempeligt som muligt for sig selv. Han gav dem dette råd: »Byg huse og bo deri, plant haver og spis deres frugt, og lad det lands vel, til hvilket jeg har ført eder, ligge eder på sinde, og bed for det til Herren; thi når det går det godt, går det også eder godt.« 5 7. vers.

Blandt de falske lærere i Babylon var der to mænd, som påstod, at de var hellige, men deres levned var fordærvet. Jeremias havde udtalt en fordømmelse over den måde, som disse mænd levede på, og advaret dem om den fare, som de befandt sig i. I vrede over denne irttesættelse søgte de at modarbejde den sande profets gerning ved at tilskynde folket til at nægte at tro på hans ord og handle i modstrid med det råd, som Gud havde givet, da han sagde, at de skulle underkaste sig Babylons konge. Herren sagde ved Jeremias, at de falske profeter ville blive overgivet til Nebukadnezar og dræbt for øjnene af ham. Kort efter gik denne forudsigelse bogstaveligt i opfyldelse.

Lige til det sidste vil der fremstå mænd, som skaber forvirring og anstifter oprør blandt de mennesker, som bekender sig til at repræsentere den sande Gud. Mænd, som profeterer løgn, vil tilskynde menneskene til at betragte synden som noget ubetydeligt. Når de frygtelige følger af deres ondskab viser sig, forsøger de om muligt at kaste ansvaret for deres vanskeligheder på det menneske, som trofast har advaret dem, akkurat som jøderne gav Jeremias skylden for, at det gik dem så dårligt. Men det er lige så sikkert, at Guds budskaber vil blive stadfæstet i dag, som at hans ord ved profeterne gik i opfyldelse dengang.

Jeremias havde fra første færd konsekvent rådet til, at folket skulle underkaste sig babylonerne. Dette var ikke blot hans råd til Juda, men også til mange af nabofolkene. I begyndelsen af Zedekias regeringstid blev Judas konge opsøgt af udsendinge fra Edom,

Moab, Tyrus og andre lande, som ønskede at forhøre sig, om han mente, at tiden var inde til et forenet oprør, og om han ville slutte sig til dem i kampen mod Babylons konge. Mens disse udsendinge ventede på svar, kom Herrens ord til Jeremias således: »Gør dig reb og ågstænger og læg dem på din hals og send Edoms, Moabs, ammonitternes, Tyrus og Zidons konger bud ved deres sendemænd, som er kommet til kong Zedekias af Juda i Jerusalem.« Jer. 27,2 3.

Jeremias fik befaling om, at han skulle lade udsendingene meddele deres regenter, at Gud havde givet dem alle sammen i Babylons konge Nebukadnezars hånd, og at de skulle »trælle for ham, hans søn og sønnesøn, indtil også hans lands time slår«. 7. vers.

Udsendingene skulle endvidere sige til deres regenter, at hvis de nægtede at tjene Babylons konge, ville de blive straffet »med sværd, hunger og pest«, til de var tilintetgjort. De skulle særlig være på vagt over for falske profeter, som rådede dem til at bære sig anderledes ad. Herren sagde: »I skal ikke høre på eders profeter og spåmænd, eders drømmere, sandsigere og troldmænd, som siger til eder: ›I skal ikke komme til at trælle for Babels konge; thi det er løgn, de profeterer for eder, for at få eder bort fra eders jord, idet jeg da driver eder bort og I går til grunde. Men det folk, der bøjer hals under Babels konges åg og træller for ham, vil jeg lade blive på sin jord, lyder det fra Herren, så det kan dyrke den og bo der.« 8 11. vers. En nådig Gud kunne ikke give et så oprørsk folk en mildere straf end at lade dem være trælle under det babyloniske styre, men hvis de ikke ville underkaste sig denne beslutning, skulle de få hans strenghed at føle i fuldt mål.

Repræsentanterne fra de forskellige nationer blev målløse af overraskelse, da Jeremias kom med underkastelsens åg på sin nakke og kundgjorde dem Guds vilje.

Til trods for heftig modstand holdt Jeremias fast ved, at man skulle underkaste sig. En af dem, som talte mest energisk imod Herrens ord, var Hananja. Han var en af de falske profeter, som folket var blevet advaret imod. For at vinde kongens og hoffets gunst protesterede han højlydt over for Jeremias og sagde, at Herren havde givet ham et opmuntrende budskab til jøderne. Han sagde: »Så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Jeg har sønderbrudt Babels konges åg. Om to år fører jeg tilbage hertil alle Herrens hus kar, som Nebukadnezar af Babel tog herfra og førte til Babel; og Jojakims

[215]

søn, kong Jekonja af Juda, og alle de landflygtige fra Juda, som kom til Babel, fører jeg tilbage hertil, lyder det fra Herren; thi jeg sønderbryder Babels konges åg.« Jer. 28,2 4.

I overværelse af præsterne og folket henstillede Jeremias indtrængende til dem at underkaste sig Babylons konge i det antal år, som Herren havde angivet. Han henviste Judas mænd til de profetier, som var blevet fremsat af Hoseas, Habakkuk, Zefanias og andre, som havde irretsat og advaret folket ligesom han selv. Han pegede på begivenheder, der var indtruffet som en opfyldelse af profetier, som forudsagde, at folket ville blive straffet for de synder, som de ikke havde angret. I fortiden var de ubodfærdige blevet hjem søgt af Guds straffedomme, akkurat som han havde forudsagt ved sine tjenere.

Jeremias drog denne konklusion: »Når en profet profeterer om fred, kendes den profet, Herren virkelig har sendt, på, at hans ord går i opfyldelse.« 9. vers. Hvis Israel valgte at løbe risikoen, ville fremtiden med al ønskelig tydelighed vise, hvem der var den sande profet.

Jeremias forslag om, at man skulle underkaste sig, fik Hananja til at bestride hans budskabs troværdighed. Hananja tog det symbolske åg af Jeremias hals, sønderbrød det og sagde: »Så siger Herren: Således sønderbryder jeg om to år kong Nebukadnezar af Babels åg og tager det fra alle folkenes hals.« »Men profeten Jeremias gik sin vej.« 11. vers. Der var øjensynlig ikke andet for ham at gøre end at trække sig ud af striden. Men Jeremias fik endnu et budskab. Der blev sagt til ham: »Gå hen og sig til Hananja: Så siger Herren: Du har sønderbrudt ågstænger af træ, men jeg vil lave ågstænger af jern i stedet. Thi så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: Et jernåg lægger jeg på alle disse folks hals, at de må trælle for kong Nebukadnezar af Babel; de skal trælle for ham«

[216]

»Så siger profeten Jeremias til profeten Hananja: »Hør, Hananja! Herren har ikke sendt dig, og du har fået dette folk til at slå lid til løgn. Derfor, så siger Herren: Se, jeg slænger dig bort fra jordens flade; du skal dø i år, thi du har prædikeret frafald fra Herren.« Og profeten Hananja døde samme år i den syvende måned.« 13 17. vers.

Den falske profet havde styrket folkets tilbøjelighed til at tvivle på Jeremias og hans budskab. Han var gået så vidt i ondskab, at han havde sagt, at han var Herrens sendebud, og som følge deraf led han

døden. Jeremias forudsagde Hananjas død i den femte måned, og i den syvende måned gik hans ord i opfyldelse.

Den uro, der blev fremkaldt af de falske profeters virksomhed, havde til følge, at Zedekias blev mistænkt for forræderi. Han fik kun lov at fortsætte med at regere som vassal, fordi han handlede hurtigt og beslutsomt. Judas konge benyttede anledningen, da han ledsagede Seraja på en vigtig rejse til Babylon, kort efter at udsendingene fra nabofolkene havde forladt Jerusalem. Jer. 51,59. Under sit besøg ved det kaldæiske hof fornyede Zedekias sin troskabsed til Nebukadnezar.

Den babyloniske konge var blevet bekendt med den sande Guds magt og overhøjhed gennem Daniel og andre hebraiske fanger. Da Zedekias endnu engang lovede Nebukadnezar troskab, krævede denne, at Zedekias skulle sværge ved Herren Israels Guds navn. Hvis Zedekias havde respekteret den fornyede troskabsed, ville hans pålidelighed have gjort et dybt indtryk på mange af de mennesker, som lagde mærke til, hvorledes de personer levede, som bekendte sig til at ære hebræernes Gud og vise ham ærbødighed.

Men Judas konge forspildte sin gyldne anledning til at ære den levende Guds navn. Der står om Zedekias: »Han gjorde, hvad der var ondt i Herren hans Guds øjne. Han ydmygede sig ikke under de ord, profeten Jeremias talte fra Herrens mund. Desuden faldt han fra kong Nebukadnezar, der havde taget ham i ed ved Gud; og han var halsstarrig og forhærdede sit hjerte, så han ikke omvendte sig til Herren, Israels Gud,« 2Krøn 36,12 13.

Mens Jeremias fortsatte sin gerning i Judas land, lod Gud profeten Ezekiel fremstå blandt de fangne judæere i Babylon, for at han skulle advare og trøste de landflygtige og bekræfte Herrens ord, som blev talt ved Jeremias. I de år, der var tilbage af Zedekias regering, gjorde Ezekiel det meget klart, hvor uklogt det var at tro på de falske forudsigelser, som blev fremsat af mennesker, der så det som deres opgave at få de fangne judæere til at håbe på, at de snart ville få lov at vende hjem til Jerusalem. Han fik også pålæg om at forudsige Jerusalems belejring og fuldstændige ødelæggelse. Disse begivenheder skildrede han ved hjælp af en række symboler og højtidelige budskaber.

I Zedekias sjette regeringsår viste Herren i et syn Ezekiel nogle af de vederstyggeligheder, som fandt sted i Jerusalem og inden

for Herrens hus porte, ja, helt inde i den indre forgård. Kamrene med afgudsbilleder og afbildninger af afguder »alskens væmmelige billeder af kryb og kvæg og alle Israels huses afgudsbilleder« gled i hurtig rækkefølge forbi profetens forundrede blik. Ez. 8,10.

[217] Han så dem, som skulle have været folkets åndelige ledere, »halvfjerdsindstyve af Israels hus ældste«, ofre røgelse foran afgudsbilleder, som var blevet anbragt i skjulte kamre inden for tempelgårdens hellige mure. »Herren ser intet,« sagde Judas mænd til sig selv, mens de praktiserede deres hedenske skikke; »Herren har forladt landet,« sagde de spottende. 11 12. vers.

Men profeten skulle få »endnu større vederstyggeligheder« at se. Ved porten mellem den ydre og den indre forgård så han, at der sad »kvinder og græd over Tammuz« og ved »Herrens hus indre forgård«, »ved indgangen til Herrens helligdom mellem forhallen og alteret var der omtrent fem og tyve mænd; med ryggen mod Herrens helligdom og ansigtet mod øst tilbad de solen« 13 16. vers.

Nu spurgte det herlige væsen, som ledsagede Ezekiel, da han så det overraskende syn af ondskaben i de højeste kredse i Judas land: »Ser du det, menneskesøn? Har Judas hus ikke nok i at øve de vederstyggeligheder her, siden de fylder landet med vold og krænker mig endnu mere? Se, hvor de sender stank op i næsen på mig! Men derfor vil også jeg handle med dem i vrede; jeg viser dem ingen medynk eller skånsel, og selv om de højlydt råber mig ind i øret, vil jeg ikke høre dem.« 17 18. vers.

Herren havde ladet Jeremias sige om de onde mænd, som formastede sig til at træde frem for folket i hans navn: »Thi både profet og præst er vanhellig, selv i mit hus har jeg mødt deres ondskab, lyder det fra Herren.« Jer. 23,11. I den frygtelige skildring af tilstandene i Juda, hvormed krønikeskriveren afslutter sin beretning om Zedekias regering, gentages denne beskyldning for at krænke templets hellighed. Den hellige forfatter sagde: »Ligeledes gjorde alle Judas øverster og præsterne og folket sig skyldige i megen troløshed ved at efterligne alle hedningefolkernes vederstyggeligheder, og de besmittede Herrens hus, som han havde helliget i Jerusalem.« 2Krøn. 36,14.

Opgørets dag nærmede sig hurtigt for Judas rige. Herren kunne ikke længer love dem, at han ville skåne dem for sine hårdeste straffe-

domme. Han spurgte: »..... så skulle I gå fri! Nej, I går ikke fri!« Jer. 25,29.

Selv disse ord blev mødt med spot. De ubodfærdige sagde: »Det trækker i langdrag, og alle syner slår fejl!« Men Ezekiel skulle strengt tilbagevise denne fornægtelse af det sikre profetiske ord. »Sig derfor til dem,« sagde Herren, »jeg vil bringe dette mundheld til at forstumme, så de ikke mere bruger det i Israel. Sig tværtimod til dem: »Tiden er nær, og alle syner træffer ind!« Thi der skal ikke mere være noget løgnesyn eller nogen falsk spådom i Israels hus, men jeg, Herren, taler, hvad jeg vil, og det skal ske. Det skal ikke længer trække i langdrag; men i eders dage, du genstridige slægt, vil jeg tale et ord og fuldbyrde det, lyder det fra den Herre Herren.«

Ezekiel siger videre: »Herrens ord kom til mig således: Menne-skesøn! Se, Israels hus siger: »Synet, han skuer, gælder sene dage, og han profeterer om fjerne tider!« Sig derfor til dem: Så siger den Herre Herren: Intet af mine ord skal lade vente på sig mere; hvad jeg taler, skal ske, lyder det fra den Herre Herren.« Ez. 12,21-28.

Kong Zedekias gik i spidsen for dem, der styrtede landet i ulykke. Judas konge forkastede fuldstændig den vejledning, som Herren havde givet ved profeterne, glemte den taknemmelighedsgæld, som han stod i til Nebukadnezar, brød den højtidelige troskabsed, som han havde aflagt i Herren Israels Guds navn, og gjorde oprør imod profeterne, imod sin velgører og imod sin Gud. I sin tomme visdom søgte han hjælp hos Israels gamle fjende og »sendte sine bud til Ægypten, for at de skulle give ham heste og folk i mængde«.

»Mon det lykkes ham ?« spurgte Herren med henblik på det menneske, som så nedrigt havde forrådt alt, hvad der var blevet betroet ham. »Mon den, der bærer sig således ad, slipper godt derfra? Skal den, der bryder en pagt, slippe fra det? Så sandt jeg lever, lyder det fra den Herre Herren: Hvor den konge bor, som gjorde ham til konge, hvis ed han lod hånt om, og hvis pagt han brød, der hos ham i Babel skal han dø. Og Farao skal ikke hjælpe ham i krigen med en stor hær eller en talrig skare Thi han lod hånt om eden og brød pagten trods givet håndslag; alt dette gjorde han; han skal ikke undslippe!« Ez. 17,15-18.

Den endelige regnskabsdag var kommet for den »gudløse hedning«. »Bort med hovedbindet,« sagde Herren, »ned med kronen!« Juda ville først få en konge igen, når Kristus selv oprettede sit

rige. Den guddommelige befaling om Davids hus trone lød således:
»Grushobe, grushobe, grushobe gør jeg det til. Ve det! Således skal
det være, til han kommer, som har retten til det; ham vil jeg give
[219] det.« Ez. 21,25 27.

Bortførelsen til Babylon

I Zedekias' niende regeringsår »drog kong Nebukadnezar af Babel da med hele sin hær mod Jerusalem« og belejrede byen. 2Kong. 25,1. Situationen var håbløs for Juda. »Se, jeg kommer over dig,« sagde Herren ved Ezekiel. »Jeg, Herren, har draget mit sværd af skeden; det skal ikke vende tilbage! Og når de spørger: »Hvorfor stønner du?« så svar: »Over en tidende; thi når den kommer, skal hvert hjerte smelte, alle hænder synke, hver ånd sløves og alle knæ flyde som vand.« »Jeg vil udøse min vrede over dig, blæse min harmes ild op imod dig og give dig i grumme menneskers hånd, som er mestre i at tilintetgøre.« Ez. 21,3. 5 7. 31.

Ægypterne forsøgte at komme den belejrede by til hjælp, og kaldæerne hævdede for en tid belejringen af den judæiske hovedstad for at standse ægypterne. Da tændtes der et nyt håb i Zedekias hjerte, og han sendte bud til Jeremias og bad ham om at bede til Gud på den hebraiske nations vegne.

Profeten gav det frygtelige svar, at kaldæerne ville vende tilbage og ødelægge byen. Ordren var givet, og den ubodfærdige by kunne ikke længer undgå de guddommelige straffedomme. »Nar ikke eder selv,« sagde Herren advarende til sit folk. »Kaldæerne drager ikke bort. Ja, om I så slog hele kaldæernes hær, der angriber eder, så der kun blev nogle sårede tilbage, hver i sit telt, så skulle de stå op og afbrænde denne by.« Jer. 37,9 10. De, der var tilbage i Juda, skulle vandre i fangenskab, og her skulle de gennem modgang lære det, som de ikke ville lære under mere gunstige forhold. Den hellige vægters befaling kunne ikke appelleres.

I Jerusalem boede der endnu nogle retfærdige. De var blevet gjort bekendt med Guds vilje og besluttede nu at fjerne den hellige ark, som indeholdt stentavlerne med de ti bud, for at den ikke skulle falde i fjendens hænder. Med dyb sorg gemte de arken i en hule. Her skulle den være skjult for Israel og Juda på grund af deres synder. De ville aldrig få den tilbage igen. Den hellige ark er skjult endnu. Den er aldrig blevet fundet siden.

[220]

Jeremias havde i mange år stået over for folket som Guds trofaste vidne, og nu, da den ulykkelige by var lige ved at falde i hedningernes hænder, betragtede han sit arbejde som afsluttet og forsøgte at forlade byen. Der var imidlertid en af de falske profeters sønner, der sagde, at Jeremias ville slutte sig til babylonerne; han havde jo gentagne gange opfordret judæerne til at underkaste sig denne nation. Profeten benægtede denne usande påstand, men »fyrsterne vrededes på Jeremias, slog ham og lod ham bringe til statsskriveren Jonatans hus; thi det havde de gjort til fængsel.« 15. vers.

Da Nebukadnezars hære drog mod syd for at rykke mod ægypterne, fattede fyrsterne og folket nyt mod, men deres håb bristede snart. Herrens ord lød således: »Se, jeg kommer over dig, Faraos, Ægyptens konge. « Ægyptens magt var kun et knækket rør. Det inspirerede ord havde sagt: »Kende skal hver en ægypter, at jeg er Herren. Fordi du har været en rørkæp for Israels hus.« »Jeg styrker Babels konges arm, men Faraos skal synke; og de skal kende, at jeg er Herren, når jeg lægger mit sværd i Babels konges hånd, og han svinger det imod Ægypten.« Ez. 29,3.6; 30,25 26.

Mens Judas fyrster forgæves ventede hjælp fra Ægypten, tænkte kong Zedekias med bange anelser på Guds profet, som var blevet kastet i fængsel. Da der var forløbet nogen tid, sendte kongen bud efter ham og spurgte hemmeligt: »Er der et ord fra Herren?« Jeremias svarede: »Ja, der er: Du skal overgives i Babels konges hånd.«

Derpå sagde Jeremias til kong Zedekias: »Hvad synd har jeg gjort imod dig, dine mænd og dette folk, siden I har kastet mig i fængsel? Og hvor er nu eders profeter, som profeterede for eder, at Babels konge ikke skulle komme over eder og dette land? Så hør da, herre konge! Lad min bøn nå dig og lad mig ikke bringe tilbage til statsskriveren Jonatans hus, at jeg ikke skal dø der!« Jer. 37,17 20.

»Da bød kong Zedekias, at man skulle holde Jeremias i varetægt i vagtforgården; og der gaves han daglig et stykke brød fra bagerens gade, indtil brødet slap op i byen. Således sad Jeremias nu i vagtforgården.« 21. vers.

Kongen turde ikke vise åbenlyst, at han havde tillid til Jeremias. Skønt frygten drev ham til at søge oplysninger hos ham i hemmelighed, var han for svag til at trodse fyrsternes og folkets misbilligelse og underkaste sig Guds vilje, som profeten havde kundgjort.

Mens Jeremias var fængslet i vagtforgården, fortsatte han med at opfordre nationen til at overgive sig til babylonerne. Det ville være den visse død at gøre modstand. Herrens budskab til Juda lød således: »Den, der bliver i denne by, skal dø ved sværd, hunger og pest, men den, som overgiver sig til kaldæerne, skal leve og vinde sit liv som bytte.« Disse ord var enkle og positive. Profeten udtalte modigt i Herrens navn: »Denne by skal gives i Babels konges hærs hånd, og han skal indtage den.« Jer. 38,2 3.

Fyrsterne blev ophidsede over, at Jeremias blev ved at komme med råd, som krydsede deres planer om at yde modstand. Til sidst protesterede de energisk over for kongen og gjorde gældende, at profeten var nationen fjendtlig sindet, og at han med sine ord havde svækket folkets hænder og forårsaget deres ulykke. Af denne grund fortjente han at dø. [221]

Den feje konge vidste, at disse beskyldninger var falske, men for at formilde de mænd, som beklædte store og indflydelsesrige stillinger i landet, foregav han, at han troede på deres løgne, og overlod Jeremias i deres hænder, så de kunne gøre med ham, hvad de ville. Profeten blev kastet »i kongesønnen Malkijas cisterne i vagtforgården, idet de, hejsede ham ned med reb. Der var ikke vand i cisternen, men dynd, og Jeremias sank i dyndet«. 6. vers. Men Gud skaffede ham venner, som gik i forbøn for ham hos kongen og fik udvirket, at han atter blev overført til vagtforgården.

Kongen sendte atter hemmeligt bud efter Jeremias og bad ham sige åbent og ærligt, hvad der var Guds vilje med hensyn til Jerusalem. Jeremias spurgte: »Hvis jeg siger dig det, vil du da ikke lade mig dræbe? Og selv om jeg råder dig, vil du dog ikke høre mig.« Kongen sluttede en hemmelig overenskomst med profeten. Zedekias lovede: »Så sandt Herren lever, som har skabt vor sjæl, jeg vil ikke lade dig dræbe eller give dig i disse mænds hånd, som står dig efter livet.« 15 16. vers.

Kongen kunne endnu nå at vise sin vilje til at rette sig efter Herrens advarsler og derved opnå, at de straffedomme, som allerede var begyndt at falde over byen og folket, blev mildnet. »Hvis du overgiver dig til Babels konges fyrster,« lød budskabet til kongen, »skal du redde dit liv; denne by skal ikke afbrændes, og du og dit hus skal blive i live; men overgiver du dig ikke til dem, skal byen

gives i kaldæernes hånd, og de skal afbrænde den, og du skal ikke undslippe deres hånd.«

Kongen svarede: »Jeg er ræd for de judæere, der er løbet over til kaldæerne, at kaldæerne skal overgive mig i deres hånd, og at de skal drive spot med mig.« Men profeten gav ham dette løfte: »Det gør de ikke!« Derpå tilføjede han indtrængende: »Adlyd kun Herrens ord, som jeg taler til dig, så skal det gå dig vel, og du skal blive i live.« 17 20. vers.

Lige til sidste øjeblik tilkendegav Gud, at han var villig til at være nådig imod dem, der underkastede sig hans retfærdige krav. Hvis kongen havde besluttet sig til at adlyde, kunne folkets liv være blevet sparet, og byen kunne have undgået at blive flammernes bytte. Men han troede, at han var gået for langt til at kunne tiltræde tilbagetoget. Han frygtede for jøderne, var bange for at blive latterliggjort og var ængstelig for sit liv. Zedekias havde gjort oprør imod Gud i mange år og anså det for at være for ydmygende at sige til folket: »Jeg følger Herrens ord, som er talt ved profeten Jeremias. Jeg tør ikke kæmpe med fjenden efter alle disse advarsler.«

[222] Jeremias bønfuldt med tårer Zedekias om at redde sig selv og folket. I sin sjælekvide forsikrede han kongen om, at denne ville miste livet, og at babylonerne ville tage alle hans ejendele, hvis han ikke rettede sig efter Guds råd. Men kongen var slået ind på den forkerte vej og ville ikke vende om. Han besluttede at rette sig efter de falske profeter og de mænd, som han i virkeligheden foragtede. De latterliggjorde hans svaghed, fordi han så villigt rettede sig efter deres ønsker. Han ofrede sin manddoms ædle frihed og nedværdigede sig til at lefle for den offentlige mening. Det var ikke hans mening at gøre det onde, men han kunne heller ikke tage en fast beslutning om at stille sig på rettens side. Skønt han var overbevist om, at Jeremias råd var værdifuldt, havde han ikke moralsk kraft nok til at adlyde, og følgen var, at han blev ved at gå i den forkerte retning.

Menneskefrygt havde taget magten over kongens sjæl og gjort ham så svag, at han ikke en gang ville gå med til, at hoffet og det menige folk fik at vide, at han havde rådført sig med Jeremias. Hvilke ødelæggelser kunne byen ikke være blevet skånet for, hvis Zedekias havde taget mod til sig og sagt, at han troede på profetens ord, som allerede halvvejs var gået i opfyldelse. Han skulle have sagt: »Jeg vil

adlyde Herren og redde byen fra fuldstændig ødelæggelse. Jeg tør ikke tilsidesætte Guds befalinger af frygt for mennesker eller for at vinde deres gunst. Jeg elsker sandheden og hader synden og vil følge Israels vældige Guds råd.« Hvis han havde gjort det, ville folket have respekteret hans mod, og de, der vaklede mellem tro og vantro, ville have stillet sig på rettens side. Hvis han havde indtaget dette modige og retfærdige standpunkt, ville hans undersåtter have beundret ham og vist han troskab. Han ville have fået tilstrækkelig støtte, og Juda ville være blevet skånet for blodbadets, hungersnødens og ildebrandens ubeskrivelige rædsler.

Zedekias betalte en frygtelig straf for sin syndige svaghed. Fjenden styrtede over byen som en uimodståelig lavine og ødelagde den. De hebraiske hære blev slået tilbage i forvirring. Riget blev erobret, Zedekias blev taget til fange, og hans sønner blev dræbt for øjnene af ham. Kongen blev ført bort fra Jerusalem som fange, hans øjne blev stukket ud, og da han var kommet til Babylon, fik han en sørgelig død. Kaldæerne sparede ikke det smukke tempel, som i over fire hundrede år havde kronet Zions bjerg. »De stak ild på Guds hus, nedrev Jerusalems mur, opbrændte alle dets borge og ødelagde alle kostelige ting deri.« 2Krøn. 36,19.

Mange af Jerusalems indbyggere havde overlevet den lange belejrings rædsler, da Nebukadnezar rettede sit sidste angreb mod byen og indtog den. Disse blev nu sværdets bytte. Af de tiloversblevne det drejede sig hovedsagelig om rigets højeste præster og embedsmænd samt fyrsterne blev nogle ført til Babylon og henrettet som forrædere. Andre blev taget til fange og måtte trælle for Nebukadnezar og hans sønner, »indtil Perser-riet fik magten, for at Herrens ord gennem Jeremias mund kunne opfyldes«, 20 21. vers.

»Men om Jeremias bød kong Nebukadnezar af Babel, livvagts øverste: ›Tag ham og hav øje med ham og gør ham ingen men; gør med ham, som han selv ønsker!« Jer. 39,11 12.

Da profeten var blevet løsladt af de babyloniske officerer, gjorde han fælles sag med de få judæere, der var blevet tilbage, »nogle af de fattigste af folket fra landet« som kaldæerne havde ladet blive tilbage som »vingårdsmænd og agerdyrkere«. Babylonerne indsatte Gedalja som statholder over disse. Der gik kun nogle få måneder, så blev den nye statholder dræbt ved et forræderi. Den fattige befolkning gennemgik mange prøvelser og blev til sidst overtalt af deres ledere

[223] til at søge tilflugt i Ægypten. Jeremias protesterede. »Drag ikke til Ægypten,« sagde han indtrængende. Men hans inspirerede råd blev ikke fulgt, og »hele Judas rest, mænd, kvinder og børn« flygtede til gypten. »De adlød ikke Herrens røst. Og de kom til Takpankes.« Jer. 43,5 7.

Jeremias havde profeteret, at de judæere, som havde gjort oprør imod Nebukadnezar og var flygtet til Ægypten, ville blive straffet; men han lovede samtidig, at de, der angrede deres dårskab og var villige til at drage tilbage, ville blive benådet. Herren ville ikke skåne dem, som lod hånt om hans ord og udsatte sig for den ægyptiske afgudsdyrkelses forførende indflydelse, men på den anden side ville han være nådig imod dem, som var loyale og oprigtige. Han sagde: »Kun de, der undslipper sværdet, skal vende hjem fra Ægypten til Judas land, et ringe tal; og hele Judas rest, der er kommet til Ægypten for at bo der som fremmede, skal kende, hvis ord der står fast, mit eller deres.« Jer. 44,28.

Profetens sorg over, at det folk, som skulle have været verdens åndelige lys, var fordærvet i bund og grund, og hans bedrøvelse over Zions sørgelige skæbne og hans folks bortførelse til Babylon afspejles i Klagesangene. Disse nedskrev han for at vise, hvor tåbeligt det er at forkaste Herrens ord og forlade sig på menneskers visdom. Midt i ødelæggelsen kunne Jeremias stadig sige: »Herrens miskundhed er ikke til ende, ikke brugt op.« Hans stadige bøn var: »Lad os ransage, granske vore veje og vende os til Herren.« Klages. 3,22. og 40. Mens Juda endnu var et selvstændigt kongerige, spurgte han sin Gud: »Har du ganske vraget Juda, væmmes din sjæl ved Zion?« Og han dristede sig til at bede: »Bortstød os ikke for dit navns skyld.« Jer. 14,19. og 21. Profeten stode fuldt og fast på, at det var Guds evige vilje at bringe orden ud af kaos og vise jordens nationer og hele universet sin retfærdighed og kærlighed. Derfor bad han tillidsfuldt for dem, som ville afstå fra det onde og leve retfærdigt.

På dette tidspunkt var Zion fuldstændig ødelagt, og Guds folk var i fangenskab. Profeten var overvældet af sorg og udbrød: »Hvor sidder hun ene, den by, så folkerig før mægtig blandt folkene før, men nu som en enke! Fyrstinden blandt lande er nu sat til at trælle. Hun græder og græder om natten med tårer på kind; ingen af alle

hendes elskere bringer hende trøst, alle vennerne sveg og blev hendes fjender.

Af trang og tyngende trældom udvandrede Juda; blandt folkene sidder hun nu og finder ej ro, alle forfølgernes nåede hende midt i trængslerne. Vejene til Zion sørger, uden højtidsgæster, alle hendes porte er øde, præsterne sukker, hendes jomfruer knuges af kvie, hun selv er i vånede. Hendes avindsmænd er herrer, hendes fjender trygge, thi kide fik hun af Herren for mængden af synder, hendes børn drog bort som fanger for fjendens åsyn.«

»Hvor har dog Herren i vrede lagt mulm over Zion, slængt Israels herlighed ned fra himmel til jord og glemt sine fødders skammel på sin vredes dag. Herren har skånselsløst opslugt hver bolig i Jakob, han nedbrød i vrede Judas datters borge, slog dem til jorden, skændede rige og fyrster, afhugged i glødende vrede hvert horn i Israel; sin højre drog han tilbage for fjendens åsyn og brændte i Jakob som en lue, der åd overalt. På fjendevise spændte han buen, stod som en uven; han dræbte al øjnenes lyst i Zions datters telt, udgød sin vrede som ild.«

»Med hvad skal jeg stille dig lige, Jerusalems datter, hvormed skal jeg ligne og trøste dig, Zions jomfru? Thi dit sammenbrud er stort som havet, hvo læger dig vel?«

[224]

»Herre, kom vor skæbne i hu, sku ned og se vor skændsel! Vor arvelod tilfaldt fremmede, udlændinge fik vore huse. Forældreløse, faderløse er i, som enker er vore mødre Vore fædre, som syndede, er borte, og vi må bære deres skyld. Over os råder trælle, ingen frier os fra dem Vort hjerte blev derfor sygt, derfor vort øje mørkt.«

»Du, Herre, troner for evigt, fra slægt til slægt står din trone. Hvi glemmer du os bestandig og svigter os alle dage? Omvend os, Herre, til dig, så vender vi om, giv os nye dage som fordem!« Klages. 1,1 5; 2,1 4. og 13; 5,1 3. 7 8. 17. og 19 21.

[225]

Lys i mørket

De sidste år af Judas riges historie var præget, af mørke, ødelæggelse og død, og i denne tid ville selv det tapreste hjerte have fortvivlet, hvis ikke det havde haft de opmuntringer, som Guds tjenere forkyndte, at klynge sig til. Herren gav i sin nåde sin evige vilje til kende ved Jeremias i Jerusalem, Daniel ved Babylons hof og Ezekiel ved floden Kebar og forsikrede sit udvalgte folk om, at han var villig til at opfylde de løfter, som stod nedtegnet i Moses skrifter. Han ville opfylde det, han havde sagt, på dem, der var tro mod han. Guds ord er levende og blivende. 1Pet. 1,23.

Under Israels ørkenvandring drog Herren omsorg for, at hans børn huskede hans lovs ord. Efter at folket havde bosat sig i Kanaan, skulle de guddommelige love gentages daglig i hvert eneste hjem. De skulle afskrives tydeligt på dørstolperne og portene og indridses på mindetavler. Der skulle skrives musik til dem, så de kunne synges af både ung og gammel. Præsterne skulle undervise i disse hellige forskrifter i offentlige forsamlinger, og landets konger skulle læse dem daglig. »Du skal grunde over dem dag og nat,« sagde Herren til Josua med henblik på lovbogen, »for at du omhyggeligt kan handle efter alt, hvad der står skrevet i den; thi da vil det gå dig vel i al din færd, og lykken vil følge dig.« Jos. 1,8.

Josua underviste hele Israel i Moses skrifter. Ikke et ord af alt, hvad Moses havde påbudt, undlod Josua at oplæse for hele Israels menighed, mændene, kvinderne og børnene og de fremmede, som var draget med iblandt dem. Jos. 8, 35. Dette skete i overensstemmelse med Herrens udtrykkelige befaling, ifølge hvilken lovbogens ord skulle oplæses offentligt hvert syvende år under løvhyttedagen. Israels åndelige ledere havde fået dette påbud: »Kald da folket sammen, mænd, kvinder og børn og de fremmede, som bor inden dine porte, for at de kan høre og lære at frygte Herren eders Gud og omhyggeligt handle efter alle denne lovs ord; og deres børn, som endnu ikke har lært den at kende, skal høre den og lære at frygte

[226]

Herren eders Gud, alle de dage I lever i det land, som I skal ind og tage i besiddelse efter at være gået over Jordan!« 5Mos. 31,12 13.

Israels historie ville have formet sig ganske anderledes, hvis dette råd var blevet fulgt i tiden efter bosættelsen i Kanaan. Folket kunne kun håbe på at gøre Guds vilje, hvis de nærrede ærbødighed for Guds hellige ord. Israels styrke under David og den første del af Salomos regering kunne føres tilbage til deres ærbødighed for Guds lov. Det var også troen på det levende ord, der var drivkraften i den reformation, som fandt sted på Elias og Josias tid. Jeremias henviste også til disse sandhedsfyldte skrifter Israels rigeste arv da han kæmpede for en reform. Hvor han end arbejdede, rettede han denne alvorlige appel til folket: »Hør denne pagts ord.« Disse ord ville gøre det fuldstændig klart for dem, at det var Guds vilje, at alle folk skulle lære den frelsende sandhed at kende. Jer. 11,2.

Profeternes formaninger var tilsyneladende næsten frugtesløse i de sidste år af Judas frafald, og da kaldæernes hære kom og belejrede Jerusalem for tredje og sidste gang, mistede alle håbet. Jeremias forudsagde, at det ville ende med en katastrofe. Han blev jo netop kastet i fængsel, fordi han blev ved at opfordre nationen til at overgive sig. Men Gud overlod ikke de få trofaste, som stadig var i byen, til fortvivlelsens mørke. Selv da Jeremias blev holdt under opsyn af mennesker, som foragtede hans budskab, fik han stadig nye åbenbarelses om Himmels villighed til at tilgive og frelse, og disse budskaber har været en aldrig svigtende kilde til trøst for Guds menighed fra den dag til nu.

Jeremias klyngede sig til Guds løfter. Ved hjælp af en billedhandling tilkendegav han over for den ulykkelige bys indbyggere, at han nærrede en ubrydelig tro på, at Guds vilje med sit folk til sidst ville blive fuldbyrdet. Han tilkaldte vidner, udfyldte omhyggeligt alle de dokumenter, som loven krævede, og købte en slægtsejendom i nabobyen Anatot for sytten sekel sølv.

Menneskelig set så det tåbeligt ud at købe jord i et land, som allerede var under babylonernes kontrol. Profeten havde selv forudsagt, at Jerusalem og Judæa ville blive ødelagt, og at landet ville gå fuldstændig til grunde. Han havde også forudsagt, at folket skulle leve i landflygtighed i Babylon i et længere åremål. Han var allerede højt oppe i årene og kunne ikke gøre sig håb om at få personlig fordel af den ejendom, som han havde købt. Men ved at studere profetierne

havde han fået den overbevisning, at det var Herrens vilje at give sine landflygtige børn deres gamle ejendom, Det forjættede Land, tilbage. Jeremias så med troens øje de landflygtige vende hjem og tage deres fædres land i besiddelse igen, efter at deres trængsler var til ende, Hans formål med at købe ejendommen i Anatot var at indgyde andre det samme håb, som fyldte hans eget hjerte med så megen trøst.

Da Jeremias havde skrevet skødet og fået vidnerne til at skrive under, bød han sin sekretær Baruk: »Tag disse skøder, både det forseglede og det åbne, og læg dem i en lerkrukke, for at de kan holde sig i lange tider. Thi så siger Hærskarers Herre: End skal der købes huse, marker og vingårde i dette land!« Jer. 32,14-15.

[227] Da denne usædvanlige handel blev afsluttet, var fremtidsudsigterne for Juda så dystre, at Jeremias tro, som hidtil havde været urokket, blev sat på en hård prøve, umiddelbart efter at detaljerne i forbindelse med ejendommens overdragelse var bragt i orden og dokumenterne arkiveret. Havde han handlet egenrådigt, da han søgte at opmuntre Juda? Havde han givet folket falske forhåbninger, fordi han nærrede det brændende ønske at styrke deres tillid til Guds ords løfter? De mennesker, der havde sluttet pagt med Gud, havde forlængst vist deres foragt for de foranstaltninger, som var truffet for deres skyld. Ville løfterne til den udvalgte nation nogen sinde gå i opfyldelse?

Profeten var rådvild og nedbøjet af sorg på grund af de lidelser, som de ubodfærdige syndere måtte gennemgå. Han bad derfor Gud om yderligere lys med hensyn til hans planer med menneskeheden.

»Ak, Herre, Herre,« bad han, »du har jo skabt himmelen og jorden ved din vældige styrke og din udstrakte arm, intet er dig for underfuldt, du, som øver miskundhed mod tusinder og gengælder fædres misgerning på deres sønner efter dem, du store, vældige Gud, hvis navn er Hærskarers Herre, rig på råd og stor i dåd, hvis øjne er åbne over alle menneskebørnenes veje, for at du kan give enhver efter hans vej og hans gerningers frugt; du, som gjorde tegn og undere i Ægypten og gør det den dag i dag både i Israel og blandt andre mennesker og skabte dig det navn, du har i dag, du, som førte dit folk Israel ud af Ægypten med tegn og undere, med stærk hånd og udstrakt arm og stor rædsel og gav dem dette land, som du havde svoret deres fædre at ville give dem, et land, der flyder med mælk

og honning; og de kom og tog det i eje; men de hørte ikke din røst og adlød ikke din lov; de gjorde intet af, hvad du havde pålagt dem; så lod du al denne ulykke ramme dem.« 17 23. vers.

Nebukadnezars hære traf forberedelser til at storme Zions mure. Der blev dræbt tusinder i et sidste desperat forsøg på at forsvare byen. Endnu flere døde af sult og sygdom. Jerusalems skæbne var allerede beseglet, De fjendtlige styrker havde rejst deres belejrings-tårne ved byens mure. Profeten sagde videre i sin bøn til Gud: »Se, stormvoldene har nået byen, så den er ved at blive indtaget, og med sværd, hunger og pest er byen givet i de angribende kaldæeres hånd; hvad du talte, er sket, og du ser det selv. Og skønt byen er givet i kaldæernes hånd, siger du til mig, Herre, Herre: ›Køb dig marken for penge og tag vidner derpå!« 24 25. vers.

Gud besvarede nådigt profetens bøn. I denne nødens time, da dette sandhedsvidnes tro blev prøvet som i ild, »kom Herrens ord til Jeremias således: Se, jeg er Herren, alt køds Gud; skulle noget være mig for under. fuldt?« 26-27. vers. Byen ville snart falde i kaldæernes hænder. Dens porte og paladser ville blive stukket i brand og tilintetgjort. Men til trods for at byen stod over for sin umiddelbare ødelæggelse og at Jerusalems indbyggere skulle føres i fangenskab, ville Herrens evige vilje med Israel alligevel blive fuldbyrdet. I sit svar på profetens bøn føjede Herren yderligere til:

»Se, jeg vil samle dem fra alle de lande, som jeg har bortstødt dem til i min vrede og harme og i stor fortørnelse, og føre dem hjem til dette sted og lade dem bo trygt. De skal være mit folk, og jeg vil være deres Gud; og jeg vil give dem ét hjerte og én vej, så de frygter mig alle dage, at det må gå dem og deres sønner efter dem vel. Jeg slutter en evig pagt med dem, at jeg ikke vil drage mig tilbage fra dem, men gøre vel imod dem; og min frygt lægger jeg i deres hjerter, så de ikke viger fra mig. Jeg vil glæde mig over dem og gøre vel imod dem; og jeg planter dem i dette land i trofasthed af hele mit hjerte og hele min sjæl.

Thi så siger Herren: Som jeg bragte al denne store ulykke over dette folk, således vil jeg bringe over dem alt det gode, jeg taler til dem om. End skal der købes marker i det land, som I siger er en ørken uden mennesker og kvæg og givet i kaldæernes hånd; man skal købe marker for penge og skrive skøder og forsegle dem og tilkalde vidner i Benjamins land, i Jerusalems omegn, i Judas byer,

i bjerglandets, lavlandets og Sydlandets byer; thi jeg vender deres skæbne, lyder det fra Herren.« 37 44. vers.

For at bekræfte disse tilsagn om befrielse og genopbygning kom Herrens ord »anden gang til Jeremias, mens han endnu sad i fængslet i vagtforgården, således:

Så siger Herren, som skabte jorden og dannede den, idet han grundfæstede den, han, hvis navn er Herren: Kald på mig, så vil jeg svare dig og kundgøre dig store og lønlige ting, du ikke kender. Thi så siger Herren, Israels Gud, om denne bys huse og om Judas kongers huse, som nedbrødes for at bruges til volde og mur Se, jeg vil lade byens sår heles og læges, og jeg helbreder dem og oplader for dem en rigdom af fred og sandhed. Jeg vender Judas og Israels skæbne og opbygger dem som tilforn. Jeg renser dem for al deres brøde, med hvilke de syndede imod mig, og tilgiver alle deres misgerninger Byen skal blive til glæde, til pris og ære blandt alle jordens folk; og når de hører om alt det gode, jeg .gør den, skal de frygte og bæve over alt det gode og al den lykke, jeg lader den times.

Så siger Herren: På dette sted, som I siger er ødelagt, uden mennesker og kvæg, i Judas byer og på Jerusalems gader, skal atter høres fryderåb og glædesråb, brudgoms røst og bruds røst, råb af folk, som siger: »Tak Hærskarers Herre; thi Herren er god, og hans miskundhed varer evindelig!« og som bringer takoffer til Herrens hus; thi jeg vender landets skæbne, så det bliver som tilforn, siger Herren.

Så siger Hærskarers Herre: På dette ødelagte sted, som er uden mennesker og kvæg, og i alle dets byer skal der atter være græsgange, hvor hyrder lader deres hjerde ligge; i bjerglandets, lavlandets og Sydlandets byer, i Benjamins land, i Jerusalems omegn og i Judas byer skal småkvæget atter gå forbi under tællerens hånd, siger Herren.

Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da jeg opfylder den forjættelse, jeg udtalte om Israels og Judas hus.« Jer. 33,1 14.

Således blev Guds menighed trøstet i en af de mørkeste timer af sin lange kamp med ondskabens magter. Satans bestræbelser på at ødelægge Israel var tilsyneladende lykkedes, men Herren havde øjeblikkets begivenheder under kontrol, og i de kommende år ville hans folk få lejlighed til at råde bod på fortiden. Hans budskab til menigheden lød således: »Frygt derfor ikke, min tjener Jakob,

og vær ikke bange, Israel; thi se, jeg frelser dig fra det fjerne og dit afkom fra deres fangenskabs land; og Jakob skal vende hjem og bo roligt og trygt, og ingen skal forfærde ham. Thi jeg er med dig, lyder det fra Herren, for at frelse dig.« »Thi jeg heler dig, læger dine sår.« Jer. 30,10-11. og 17. [229]

Stammerne i det delte Israels rige ville atter blive forenet til ét folk på den lykkelige dag, da de landflygtige vendte hjem. Herren skulle anerkendes som »alle Israels slægters Gud«. »De skal være mit folk,« sagde han. »Fryd jer over Jakob med glæde, jubl over det første blandt folkene, kundgøre med lovsang og sig: ›Herren har frelst sit folk, Israels rest.‹ Se, jeg bringer dem hid fra nordens land, samler dem fra jordens afkroge; iblandt dem er blinde og lamme Se, de kommer med gråd; mens de ydmygt beder, leder jeg dem; jeg fører dem hen til vandløb ad en jævn vej, hvor dej snubler; thi jeg er Israel en fader, min førstefødte er Efraim.« Jer. 31,1. og 7-9.

Det folk, som Himmelen en gang havde begunstiget fremfor alle andre nationer på jorden, skulle ydmyges i alle folkeslagenes øjne og i fangenskabets lære den lektie i lydighed, som var nødvendig for deres fremtidige lykke. Gud kunne ikke gøre alt det, som han ønskede at gøre for dem, før de havde lært denne lektie. »Jeg vil tugte dig med måde, ikke lade dig helt ustraffet,« sagde Herren, da han forklarede, at det var til deres eget åndelige bedste, at han straffede dem. Jer. 30,11. Men han ville ikke for evigt sende dem, som havde været genstand for hans ømme kærlighed, bort fra sit åsyn. Han ville vise alle jordens folk, at det var hans vilje at vende et tilsyneladende nederlag til sejr, og at det var hans agt at frelse og ikke at ødelægge. Profeten fik dette budskab:

»Han, som spredte Israel, samler det, vogter det som hyrden sin hjord; thi Herren har udfriet Jakob, genløst det af den stærkeres hånd. De kommer til Zions bjerg og jubler over Herrens fylde, over korn og most og olie og over lam og kalve. Deres sjæl er som en vandrig have, de skal aldrig vansmægte mer Jeg vender deres kummer til fryd, giver trøst og glæde efter sorgen. Jeg kvæger præsterne med fedt, mit folk skal mættes med min fylde, lyder det fra Herren.«

»Så siger Hærskarers Herre, Israels Gud: End skal de i Judas land og byer sige dette ord, når jeg vender deres skæbne: ›Herren velsigne dig, du retfærdsbolig, du hellige bjerg!‹ Og deri skal Juda

bo og alle dets byer til hobe, agerdyrkerne og de omvankende hyrder. Thi jeg kvæger den trætte sjæl og mætter hver vansmægtende sjæl.«

»Se, dage skal komme, lyder det fra Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og Judas hus, ikke som den pagt, jeg sluttede med deres fædre, dengang jeg tog dem ved hånden for at føre dem ud af Ægypten, hvilken pagt de brød, så jeg væmmedes ved dem, lyder det fra Herren; nej, dette er den pagt, jeg efter hine dage slutter med Israels hus, lyder det fra Herren: Jeg giver min lov i deres indre og skriver den på deres hjerter, og jeg vil være deres Gud, og de skal være mit folk. Ven skal ikke mere lære sin ven eller broder sin broder og sige: ›Kend Herren!‹ Thi de skal alle kende mig fra den mindste til den største, lyder det fra Herren; thi jeg tilgiver deres brøde og kommer ikke mer deres synd i hu.« Jer. 31,10 14. 23 25.

[230] 31 34.

[231]

[232]

[233]

Ved Babylons hof

Blandt de israelitter, der blev bortført til Babylon ved begyndelsen af det halvfjerdsårige fangenskab, fandtes der kristne patrioter, som ikke veg en tomme fra principperne og ikke ville lade sig fordærve af selviskhed. De så det som deres opgave at ære Gud, selv om det skulle koste dem alt, hvad de juede. Disse mænd skulle opfylde Guds hensigt i landflygtigheden ved at gøre de hedenske folkeslag delagtige i de velsignelser, som er en frugt af at kende Herren. De skulle være hans repræsentanter. De skulle aldrig gøre indrømmelser over for afgudsdyrkerne. De skulle betragte det som en stor ære at tro på og tjene den levende Gud. Det gjorde de også. De ærede Gud både i medgang og modgang, og til gengæld ærede Gud dem.

Sejrherrerne hævdede, at deres religion og skikke stod over hebræernes religion og skikke for hvorfor var disse mænd, som tjente Herren, ellers blevet fanger i Babylon? Og hvorfor var Guds hus kar ellers blevet anbragt i de babyloniske guders tempel? Men Gud benyttede selve den ydmygelse, som Israel måtte gennemgå på grund af deres frafald, til at vise babylonerne, at han er den højeste, at hans bud er hellige, og at det lønner sig at være lydige. De eneste, der kunne aflægge et sådant vidnesbyrd, var de mænd, der var tro imod ham, og det var dem, han valgte til denne opgave.

Blandt de mænd, der vedblev at være tro imod Gud, var Daniel og hans tre medbrødre. Disse var strålende eksempler på, hvor vidt mennesker kan nå, når de slutter pagt med visdommens og kraftens Gud. Disse unge mænd, som var af kongelig slægt, kom fra forholdsvis beskedne jødiske hjem og blev pludselig anbragt i den prægtigste af jordens byer, hvor de knyttedes til hoffet hos verdens største monark. Nebukadnezar »bød derpå sin overhofmester Asjpenaz at tage nogle israelitter, dels af kongelig slægt, dels af adelig byrd, unge mænd uden mindste lyde og med et smukt ydre, vel bevandrede i al visdom, kundskabsrige og lærenemme, egnede til at gøre tjeneste i kongens plads

[234] Iblandt dem var judæerne Daniel, Hananja, Misjael og Azarja.« Da Nebukadnezar så, at disse unge mænd var i besiddelse af fremragende evner, besluttede han at lade dem uddanne, så de kunne beklæde betydningsfulde stillinger i hans rige. For at gøre dem fuldt ud skikkede til deres livsgerning drog han omsorg for, at de lærte kaldæernes sprog og fik den samme glimrende uddannelse som landets egne fyrster.

Daniel og hans medbrødre fik nye navne, som havde tilknytning til kaldæiske guddomme. De hebraiske forældre tillagde deres børns navne stor betydning. De navne, som de benyttede, repræsenterede ofte karaktertræk, som forældrene gerne så udviklet hos barnet. Den fyrste, som fik ansvaret for de unge fanger, »kaldte Daniel Beltsazzar, Hananja Sjadrak, Misjael Mesjak og Azaja Abed-Nego«.

Kongen tvang ikke de unge hebræere til at afsvære deres tro og gå over til afgudsdyrkelsen, men han håbede, at dette ville blive resultatet lidt efter lidt. Han gav dem navne, som havde tilknytning til afgudsdyrkelsen, bragte dem daglig i nær kontakt med hedenske skikke og sørgede for, at de blev påvirket af afgudsdyrkelsens forførende ritualer. Herved håbede han at kunne få dem til at opgive deres eget lands religion og dyrke babylonernes guder.

Disse mænd blev udsat for en afgørende karakterprøve lige fra begyndelsen af deres løbebane. Det blev bestemt, at de skulle spise af den mad og drikke af den vin, som kom fra kongens bord. Kongen ville herved vise dem en gunstbevisning og tilkendegive, at han nærrede omhu for deres velfærd. Men da en del af kongens mad først blev ofret til afguder, var maden fra hans bord indviet til afgudsdyrkelsen. At spise den ansås for at være ensbetydende med, at man hylkede Babylons guder. Daniel og hans medbrødre kunne ikke bringe denne hyldest på grund af deres troskab mod Herren. Selv om de blot foregav, at de spiste maden og drak vinen, ville de fornægte deres tro. Det var det samme som at gøre fælles sag med hedenskabet og vanære Guds lovs principper.

Hertil kom, at de ikke vovede at svække deres fysiske, forstandsmæssige og åndelige udvikling ved at hengive sig til luksus og udsvævelser. De kendte beretningen om Nadab og Abihu. Disse mænds umådeholdenhed og dens følger stod nedtegnet i Mosebøgerne pergamentruller. De var klar over, at det ville skade både deres legeme og deres forstand, hvis de drak vin.

Daniel og hans medbrødre var blevet opdraget til streng afholdenhed af deres forældre. De havde lært, at Gud ville kræve dem til regnskab for deres evner, og at de aldrig måtte forkrøble eller svække dem. Takket være denne opdragelse blev Daniel og hans medbrødre bevaret under de demoraliserende forhold, som rådede ved Babylons hof. De blev udsat for store fristelser ved dette fordærvede og luksuriøse hof, men de holdt sig ubesmittede. Ingen magt eller påvirkning kunne få dem til at fravige de principper, som de havde tilegnet sig på et tidligt tidspunkt i livet ved at studere Guds ord og hans skaberværk.

Hvis Daniel havde villet, kunne han have fundet en undskyldning for at slække på sine strenge afholdsprincipper, i sine omgivelser. Han kunne have benyttet det argument, at han var afhængig af kongens gunst og måtte underkaste sig hans magt, og at der derfor ikke var nogen anden udvej end at spise kongens mad og drikke af hans vin. Han kunne endvidere have hævdet, at han ville fornærme kongen og sandsynligvis miste sin stilling og selve livet, hvis han rettede sig efter den guddommelige undervisning, som han havde fået. Hvis han derimod så bort fra Herrens bud, ville han stadig nyde kongens gunst og opnå intellektuelle fordele og lovende verdslige fremtidsudsigter. [235]

Men Daniel vaklede ikke. Guds bifald betød mere for ham end den mægtigste jordiske konges gunst ja mere end selve livet. Han besluttede at være standhaftig uden hensyn til følgerne. Han »satte sig for, at han ikke ville gøre sig uren med kongens mad eller den vin, kongen drak« og hans tre medbrødre indtog det samme standpunkt.

De unge hebræeres beslutning havde intet med formastelse at gøre. De tog deres bestemmelse i tillid til Gud. De bestræbte sig ikke på at være sære, men de ville hellere anses for at være det end vanære Gud. Hvis de gik på akkord med det onde i dette tilfælde og gav efter for presset, ville de miste deres skarpe sans for, hvad der var ret, og ikke længer være afsky for det forkerte. Når de først havde taget ét forkert skridt, ville de fortsætte på denne vej. De ville miste forbindelsen med Himmelen og blive overvundet af fristelsen.

»Gud lod Daniel finde yndest og velvilje hos overhofmesteren,« og hans anmodning om at blive fri for at besmitte sig blev respekteret. Men det var ikke uden betænkeligheder, at overhofmesteren gav sit samtykke hertil. »Jeg frygter for, at min herre kongen, som har tildelt

eder mad og drikke, skal finde, at I ser ringere ud end de andre unge mænd på eders alder, og at I således skal bringe skyld over mit hoved hos kongen« forklarede han Daniel.

Daniel henvendte sig nu til den opsynsmand, som havde ansvaret for de unge hebræere, og bad om, at de måtte blive fri for at spise kongens mad og drikke hans vin. Han bad om, at de måtte blive stillet på en ti dages prøve. I dette tidsrum skulle de unge hebræere have en ganske enkel kost, mens deres kammerater spiste af kongens udsøgte retter.

Skønt opsynsmanden var bange for at pådrage sig kongens mishag, hvis han opfyldte dette ønske, gik han dog med til det. Nu vidste Daniel, at sejren var vundet. Efter de ti dages forløb viste det sig, at opsynsmandens frygt var gjort til skamme. »Da de ti dage var omme, så de bedre ud og var ved bedre huld end alle de unge mænd, som spiste kongens mad.« De unge hebræere så langt bedre ud end deres kammerater. Nu fik Daniel og hans medbrødre lov til at fortsætte med at spise den enkle kost under resten af deres uddannelse.

De unge hebræere studerede nu i tre år for at lære »kaldæernes skrift og tungemål«. I denne tid blev de ved at være tro imod Gud og stole på hans magt. Foruden at være selvfornægtende var de beslutsomme, flittige og trofaste. Det skyldtes hverken stolthed eller ærgerrighed, at de blev knyttet til kongens hof og fik kontakt med mennesker, som hverken kendte eller frygtede Gud. De var fanger i et fremmed land, og Herren havde sendt dem derhen. Nu, da de var borte fra hjemmets indflydelse og ikke længer havde forbindelse med mennesker, som troede på Gud, bestræbte de sig på at opføre sig godt og ære deres mishandlede folk og den Gud, som de tjente.

[236] Herren så med velbehag på de unge hebræeres standhaftighed og rene motiver og skænkede dem sin velsignelse. »fire unge mænd gav Gud kundskab og indsigt i al skrift og visdom; Daniel forstod sig også på alle hånde syner og drømme.« Løftet: »Dem, som ærer mig, vil jeg ære,« gik i opfyldelse. 1Sam. 2,30. Daniel klyngede sig til Gud i usvækket tro og fik den profetiske gave. Samtidig med, at han blev undervist af mennesker om pligterne ved hoffet, skænkede Gud ham evnen til at læse fremtidens hemmeligheder og skrive resten af verdens historie i tal og symboler til gavn for kommende slægter.

Da de unge studerende skulle aflægge prøve, blev hebræerne eksamineret sammen med de andre kandidater med henblik på deres

tjeneste inden for staten. Men iblandt dem alle sammen fandtes der »ingen, som kunne måle sig med Daniel, Hananja, Misjael og Azarja«. Deres skarpe opfattelsesevne, deres alsidige kundskaber, deres velvalgte ord og nøjagtige sprogbrug viste, at deres åndsevner var i fineste stand. »Når som helst kongen, spurgte dem, om noget som krævede visdom og indsigt, fandt han dem ti gange dygtigere end alle drømmetyderne og makeberne i hele sit rige.« »De trådte derfor i kongens tjeneste.«

Alle lande var repræsenteret ved det babyloniske hof. Her var højt begavede mænd, personer, som var rigt udrustet fra naturens hånd og i besiddelse af den højeste kultur, verden kunne skænke. Men ingen af dem kom op på siden af de unge hebræere, Der var ingen, der kunne måle sig med dem i legemlig styrke og skønhed, heller ikke hvad åndsevnerne angik, og deres litterære evner var uovertrufne. Deres ranke holdning, deres sikre, smidige gang, deres kønne ansigt, deres skarpe sanser og deres ubesmittede ånde var lige så mange anbefalinger om gode vaner. Det er de adelsmærker, hvormed naturen udmærker dem, der er lydige imod dens love.

Daniel og hans medbrødre opnåede langt større resultater end deres studiekammerater, da de satte sig ind i babylonernes visdom, men de kom ikke sovende til deres kundskaber. De tilegnede sig deres viden ved at arbejde samvittighedsfuldt under Helligåndens ledelse. De søgte kontakt med ham, der er kilden til al visdom og gjorde kundskaben om Gud til grund-laget for deres uddannelse. Når de bad om visdom, bad de i tro og de levede i overensstemmelse med deres bønner. De levede på en sådan måde, at Gud kunne velsigne dem. De undgik alt det, som kunne svække deres evner og kræfter, og udnyttede hver eneste anledning til at sætte sig ind i alle mulige kundskabsgrene. De valgte sådanne livsprincipper, at de ikke kunne andet end blive intelligente. De havde kun én tanke med at erhverve sig kundskaber at ære Gud. De var fuldstændig klar over, at det var en absolut nødvendighed for dem at have en klar hjerne og at udvikle en kristelig karakter, hvis det skulle lykkes dem at repræsentere den sande religion blandt alle disse falske, hedenske religioner. Gud selv var deres lærer. De bad uden ophør, studerede samvittighedsfuldt og holdt sig i nær berøring med den usynlige Gud. Kort sagt: De vandrede med Gud ligesom Enok.

[237]

Succes i dette ords egentlige betydning beror ikke på tilfældigheder eller på skæbnen. Den skyldes Guds forsyns styrelse og er belønningen for tro og skønsomhed, god opførsel og udholdenhed. Mennesker kommer ikke i besiddelse af en god forstand og en høj moral ved et tilfælde. Gud giver anledningerne, og resultatet afhænger af den måde, de benyttes på.

Mens Gud virkede i Daniel og hans medbrødre »både at ville og at virke, for at hans gode vilje« kunne ske, arbejdede de unge mænd på deres egen frelse. Fil. 2,13. Her får vi et indblik i, hvorledes samarbejdets guddommelige princip virker. Uden dette opnås der ingen sand fremgang. Mennesket kan intet gøre uden guddommelig kraft, og i mange, tilfælde gavner den guddommelige indsats ikke, hvis mennesket ikke selv gør noget. Vi må gøre vort for at tilegne os Guds nåde. Han skænker os sin nåde for at få os til at ville og virke, men han giver os den ikke som en erstatning for vor egen indsats.

Herren vil arbejde sammen med alle dem, der bestræber sig på at gøre hans vilje, ligesom han arbejdede sammen med Daniel og hans medbrødre. Han vil skænke dem sin Ånd for at støtte dem, hver eneste gang de tager en god beslutning. De mennesker, der vandrer på lydighedens vej, vil møde mange forhindringer. De vil måske blive knyttet til verden med stærke, listige bånd men Herren formår at tilintetgøre alt det, der truer med at slå hans udvalgte børn ud. I hans styrke kan de sejre over alle fristelser og alle vanskeligheder. Gud lod Daniel og hans medbrødre komme i kontakt med Babylons ledende mænd, for at hebræerne kunne gøre disse bekendt med Guds karakter i dette hedenske land. Hvorledes blev de skicket til en så betroet og ærefuld stilling? Hele deres liv bar præg af, at de var tro over lidt. De ærede Gud i småt som i stort.

Daniel var Guds vidne i Babylon, og i dag ønsker Gud, at vi skal være hans vidner i verden. Vi skal gøre menneskene bekendt med hans riges principper i de mindste såvel som i de største anliggender i livet. Der findes mange mennesker, som venter på, at man skal betro dem et eller andet stort hverv, og dog forbigår de samme personer hver eneste dag deres anledninger til at vise Gud troskab. De udfører ikke dagliglivets små pligter af hele deres hjerte. Dagene flyr, mens de venter på at få en eller anden stor opgave, hvor de kan vise de fremragende evner, som de mener sig i besiddelse af, og tilfredsstille deres ærgerrighed.

Intet er uvæsentligt i den sande kristnes liv. Alle pligter er betydningsfulde i den Almægtiges øjne. Herren mærker sig, meget nøje hver eneste mulighed, vi har for at yde en indsats. Han fører lige så nøje regnskab med de evner, der ikke bruges, som de evner, der benyttes. Vi vil blive dømt efter det, vi burde have udrettet, men ikke gjorde, fordi vi ikke benyttede vore evner til at forherlige Gud.

En ædel karakter dannes ikke ved en tilfældighed. Den skyldes ikke særlige gunstbevisninger eller gaver fra forsynets side. Den dannes ved, at man viser selvdisciplin, lader sig bedre jeg herske over de lavere instinkter og stiller sig til tjeneste for Gud og mennesker.

Gud taler til nutidens ungdom ved det eksempel på afholdenhed, som de unge hebræere viste. Der behøves mænd, der ligesom Daniel vil gå til handling og vove noget for retfærdighedens sag. Der er brug for rene hjerter, stærke hænder og et ukueligt mod. Kampen mellem lasten og dyden kræver uophørlig agtpågivenhed. Satan frister hver eneste sjæl til sanselige nydelser på mange besnaerende mader. [238]

Legemet har stor betydning for den åndelige og sjælelige udvikling og dermed for karakterdannelsen. Det er derfor, at sjælefjenden tager sigte på at svække og nedværdige legemet, når han frister menneskene. Hvis han har held med sig her, er det ofte ensbetydende med, at hele mennesket kommer i det ondes vold. Hvis ikke de fysiske kræfter står under en højere magts kontrol, vil de uundgåeligt føre os ud i fordærv. Legemet skal underkastes de ædlere instinkter. Lidenskaberne skal kontrolleres af viljen, og denne skal igen kontrolleres af Gud. Fornuftens kongelige magt skal være helliget ved Guds nåde og øve kontrollen over livet. Både åndsevnerne og den fysiske styrke kontrolleres af uforanderlige love. Ved at styrke vore evner kan mennesket vinde sejr over sig selv, sine egne tilbøjeligheder, magter, »verdesherskerne i dette mørke« og »ondskabens ånde-magter i himmelrummet«. Ef. 6,12.

Ifølge de gamle offerlove, som rummer evangeliet i symbolsk form, måtte der ikke lægges et mangelfuldt offer på Guds alter. De offergaver, der skulle repræsentere Kristus, skulle være fejlfri. Guds ord benytter dette som et billede på, hvordan Guds børn skal blive »et levende, helligt, Gud velbehageligt offer« en kirke, som er »hellig og dadelfri«. Rom. 12,1; Ef. 5,27.

De prægtige, unge hebræere var mænd, der havde samme lidenskaber som vi, men de overvandt tillokkelserne ved det babyloniske

hof, fordi de tog deres tilflugt til den Almægtige. De åbenbarede Guds godhed og Kristi kærlighed for et hedensk folk. Deres levned er et eksempel på, hvorledes principfastheden sejrede over fristelse, renhed over fordærv, hellighed og troskab over ateisme og afgudsdyrkelse.

Nutidens ungdom kan blive besjælet af den samme ånd, som Daniel havde. De kan øse af den samme kraftkilde, komme i besiddelse af den samme store selvkontrol og den samme ypperlige ånd, selv om de lever under lige så ugunstige forhold. Skønt de fristes til at give efter for kødets lyst, og fristelserne er særlig hårde i de store byer, hvor der er let adgang til enhver form for sanselig tilfredsstillelse, og hvor synden gøres indbydende kan de alligevel ved Guds nåde holde fast ved deres beslutning om at ære Gud. Hvis de tager en fast beslutning og ustandselig er på vagt, kan de besejre hver eneste fristelse, som angriber sjælen. Men sejren er kun sikker, hvis man beslutter at gøre det rette, fordi det er rigtigt.

Og hvad nåede disse ædle hebræere så ikke at udrette i livet! Da de sagde farvel til deres barndomshjem, havde de ingen anelse om, hvilken stor opgave der ventede dem. De var pålidelige og trofaste og lod Gud lede dem, så at han kunne fuldbyrde sin vilje igennem dem

Gud ønsker at benytte nutidens børn og unge til at åbenbare de samme store sandheder, som disse mænd åbenbarede. Daniels og hans med-brødrers liv er et levende eksempel på, hvad Gud vil gøre for dem, der overgiver sig til ham af hele deres hjerte for at gøre hans vilje.

[239]

Nebukadnezars drøm

Kort efter at Daniel og hans medbrødre var trådt i den babyloniske konges tjeneste, indtraf der begivenheder, som tjente til at åbne et hedensk folks øjne for Israels Guds magt og trofasthed. Nebukadnezar fik en bemærkelsesværdig drøm, »og hans sind blev uroligt, så han ikke kunne sove«. Drømmen gjorde et dybt indtryk på kongen, men da han vågnede, var det ham umuligt at komme i tanker om drømmens enkeltheder.

I sin knibe sammenkaldte Nebukadnezar sine vise mænd, »drømmetyderne, manerne, sandsigerne« og bad dem om hjælp. »Jeg har haft en drøm,« sagde han, »og mit sind falder ikke til ro, før jeg får at vide, hvad den betyder.« Derpå bad han dem fortælle, hvad han havde drømt, så han kunne få fred i sindet.

De vise mænd svarede: »Kongen leve evindeligt! Sig dine trælle drømmen, så skal i tyde den.«

Kongen blev utilfreds med det undvigende svar. Han blev mistænksom, fordi de syntes at være uvillige til at hjælpe ham, skønt de foregav at kunne afsløre menneskenes hemmeligheder. Han befalede, at de vise mænd ikke blot skulle tyde drømmen for ham, men også sige ham selve drømmen. Hvis de kunne gøre det, ville han give dem rigdom og ære; hvis ikke, ville de blive dræbt. »Mit ord står fast! « sagde han, »hvis I ikke både kundgør mig drømmen og tyder den, skal I hugges sønder og sammen og eders huse gøres til skarndynger; men gengiver I mig drømmen og tyder den, får I skænk og gave og stor ære af mig.«

De vise mænd svarede stadig: »Kongen sige sine trælle drømmen, så skal vi tyde den.« Nebukadnezar blev rasende, fordi de mennesker, som han havde næret tillid til, tilsyneladende søgte at føre ham bag lyset. Han sagde: »Nu ved jeg for vist, at I kun søger at vinde tid, fordi I ser, mit ord står fast, så eders dom kun kan blive én, hvis I ikke kundgør mig drømmen, og at I derfor er blevet enige om at lyve for mig og føre mig bag lyset, til der kommer andre tider. Sig mig derfor drømmen, så jeg kan vide, at I også kan tyde mig den.«

[240] Drømmetyderne frygtede for følgerne af deres nederlag og forsøgte at overbevise kongen om, at hans krav var urimeligt, og at ingen mennesker nogen sinde var blevet stillet på en sådan prøve. »Der findes ikke et menneske på jorden, som kan sige, hvad kongen ønsker at vide,« sagde de. »Aldrig har jo heller nogen konge, hvor stor og mægtig han end var, krævet sligt af nogen drømmetyder, maner eller kaldæer; hvad kongen kræver, er umuligt, og der er ingen, som kan sige kongen det, undtagen guderne, og de bor ikke hos de dødelige.« »Herover blev kongen vred og såre harmfuld, og han bød, at alle Babels vismænd skulle henrettes.«

De mænd, som skulle fuldbyrde kongens befaling, ledte nu også efter Daniel og hans medbrødre. Da de fik at vide, at kongen havde befalet, at de skulle dø, henvendte Daniel sig »med kloge og vel overvejede ord« til Arjok, som var øverste for kongens livvagt, og spurgte: »Hvorfor er så skarp en befaling udgået fra kongen?« Arjok fortalte ham, hvor foruroliget kongen var blevet over sin mærkelige drøm, og at det ikke var lykkedes ham at få hjælp hos dem, som han ellers havde næret ubetinget tillid til. Da Daniel hørte det, vovede han livet og gik ind til kongen og bad om en frist, så ville han bede sin Gud åbenbare drømmen og dens udtydning.

Det gik kongen med til. »Så gik Daniel hjem og satte sine venner Hananja, Misjael og Azarja ind i sagen.« De holdt bøn sammen og bad lysets og kundskabens ophav om visdom. De stolede fuldt og fast på, at det var Gud, der havde anbragt dem der, hvor de var, og at de udførte hans gerning og gjorde deres pligt. De havde altid bedt ham om vejledning og beskyttelse i vanskeligheder og farer, og han havde altid hjulpet dem. Med et angergivent hjerte overgav de sig på ny i jordens Dommers hånd og bad han udfri dem af denne store krise. De bad ikke forgæves. Nu blev de æret af den Gud, som de havde æret. Herrens Ånd hvilede over dem, og kongens drøm og dens udtydning blev åbenbaret for Daniel »i et nattesyn«.

Det første, Daniel gjorde, var at takke for det syn, han havde fået. »Lovet være Guds navn fra evighed til evighed,« sagde han, »thi ham tilhører visdom og styrke! Han lader tider og stunder skifte, afsætter og indsætter konger, giver de vise deres visdom og de indsigtfulde deres viden; han åbenbarer det dybe og lønlige; han ved, hvad mørket gemmer, og lyset bor hos ham. Dig, mine fædres Gud, takker og priser jeg, fordi du gav mig visdom og styrke, og nu har du kundgjort

mig, hvad vi bad dig om; thi hvad kongen vil vide, har du kundgjort os!«

Daniel henvendte sig øjeblikkelig til Arjok, som kongen havde befalet at dræbe de vise mænd, og sagde: »Henret ikke Babels vismænd, men før mig frem for kongen, så vil jeg tyde ham drømmen!« Arjok førte i hast Daniel frem for kongen og sagde til ham: »Jeg har blandt de bortførte judæere fundet en mand, som vil tyde kongen drømmen!«

Se den jødiske fange, som han står rolig og fattet foran monarken i verdens mægtigste rige! Han begyndte med at fralægge sig selv al æren og at ophøje Gud som al visdoms kilde. På kongens ivrige spørgsmål: »Er du i stand til at kundgøre mig den drøm, jeg har haft, og tyde den?« svarede Daniel: »Den hemmelighed, kongen ønsker at vide, kan vismænd, manere, drømmetydere og stjernetydere ikke sige kongen; men der er en Gud i Himmelen, som åbenbarer hemmeligheder, og han har kundgjort kong Nebukadnezar, hvad der skal ske i de sidste dage:

[241]

Du tænkte, o konge, på dit leje over, hvad der skal ske i fremtiden,« fortsatte Daniel, »og han, som åbenbarer hemmeligheder, kundgjorde dig, hvad der skal ske. Og mig er denne hemmelighed åbenbaret, ikke ved nogen visdom, som jeg har forud for andre levende væsener, men for at drømmen kan blive tydet kongen, så du kan kende dit hjertes tanker.

Du så, o konge, for dig en vældig billedstøtte; denne billedstøtte var stor og dens glans overmåde stærk; den stod foran dig, og dens udseende var forfærdeligt. Billedstøttens hoved var af fint guld, bryst og arme af sølv, bug og lænder af kobber, benene af jern og fødderne halvt af jern og halvt af ler.

Således skuede du, indtil en sten reves løs, dog ikke ved menneskehænder, og ramte billedstøttens jern og lerbødder og knuste dem; og på én gang knustes jern, ler, kobber, sølv og guld og blev som avner fra sommerens tærskeladser, og vinden bar det sporløst bort; men stenen, som ramte billedstøtten, blev til et stort bjerg, der fyldte hele jorden.

Således var drømmen,« sagde Daniel tillidsfuldt. Kongen havde nøje mærket sig hver eneste enkelthed og var klar over, at det var den drøm, som havde voldt ham så megen uro, Nu var han blevet velvilligt stemt og var rede til at høre udtydningen. Kongernes Konge

var i færd med at meddele den babyloniske konge en stor sandhed. Gud ville vise, at han har magt over verdens riger, og at han kan indsætte og afsætte konger. Nebukadnezar skulle om muligt lære at indse, at han var ansvarlig over for Himmelen. Nu ville han få et indblik i fremtidens begivenheder helt ned til verdens ende.

Daniel fortsatte: »Du, o konge, kongernes konge, hvem Himmelens Gud gav kongedømme, magt, styrke og ære, i hvis hånd han gav menneskene, så vide de bor, markens dyr og himmelens fugle, så han gjorde dig til hersker over dem alle du er hovedet, som var af guld.

Men efter dig skal der komme et andet rige, ringere end dit, og derpå atter et tredje rige, som er af kobber, og hvis herredømme skal strække sig over hele jorden,

Siden skal der komme et fjerde rige, stærkt som jern; thi jern knuser og søndrer alt, og som jern sønderslår, skal det knuse og sønderslå alle hine riger.

Men når du så fødderne og tærne halvt af pottemagerler og halvt af jern, betyder det, at det skal være et rige uden sammenhold; dog skal det have noget af jernets fasthed; thi du så jo, at jern var blandet med ler. Og at tærne var halvt af jern og halvt af ler, betyder, at riget delvis skal være stærkt, delvis svagt. Og når du så, at jernet var blandet med ler, betyder det, at de skal indgå ægteskaber med hverandre, men dog ikke indbyrdes holde sammen, så lidt som jern kan blandes med ler.

Men i hine kongers dage vil Himmelens Gud oprette et rige, som aldrig i evighed skal forgå, og herredømmet skal ikke gå over til noget andet folk; det skal knuse og tilintetgøre alle hine riger, men selv stå i al evighed; thi du så jo, at en sten reves løs fra klippen, dog ikke ved menneskehænder, og knuste jern, ler, kobber, sølv og guld.

[242] En stor Gud har kundgjort kongen, hvad der skal ske herefter; og drømmen er sand og tydningen troværdig.«

Kongen var overbevist om, at tydningen var sand, og faldt i ydmyghed og ærefrygt »på sit ansigt og bøjede sig«. Derpå sagde kongen: »I sandhed, eders Gud er gudernes Gud og kongernes Herre, og han kan åbenbare hemmeligheder, siden du har kunnet åbenbare denne hemmelighed.«

Nebukadnezar tilbagekaldte befalingen om, at de vise mænd skulle dræbes. Deres, liv blev skånet, fordi Daniel havde forbindelse

med ham, der åbenbarer hemmeligheder. »Derpå ophøjede kongen Daniel og gav ham mange store gaver, og han satte ham til herre over hele landsdelen Babel og til overherre over alle Babels vismænd. Men på Daniels bøn overdrog kongen Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego at styre landsdelen Babel, mens Daniel selv blev i kongens gård.«

I historiebøgerne ser det ud, som om nationernes udvikling og verdensrigernes opkomst og fald skyldes menneskets vilje og dygtighed. Det ser ud, som om det for en stor del er menneskets magt, ærgerrighed eller luner, der udformer begivenhederne. Men i Guds ord trækkes tæppet til side, og her ser vi, at den barmhjertige Gud har sine midler, ved hjælp af hvilke han stille og roligt gennemfører sine beslutninger over, bag ved og igennem de træk og modtræk, som menneskene gør, drevet af deres interesser, magt og lidenskaber.

Apostlen Paulus skildrede for de vise mænd i Aten i de skønneste og blideste ord Guds hensigt med menneskeracernes og nationernes skabelse og fordeling. Han sagde: »Gud, som har skabt verden og alt, hvad der er i den, lod alle folk nedstamme fra ét menneske og lod dem bosætte sig på hele jordens flade, og han fastsatte bestemte tider og landegrænser for dem, for at de skulle søge Gud, om de dog kunne famle sig frem til ham og finde ham.« Apg 17,24 27.

Gud har gjort det klart, at enhver, som vil, kan blive indbefattet i hans pagt. Da han udførte skaberværket, var det hans hensigt, at jorden skulle bebos af væsener, som var til velsignelse for sig selv og for hinanden og levede til Skaberens ære. Alle de, der vil, kan bidrage til at opfylde denne hensigt. Der står om sådanne: »Det folk, jeg har dannet mig, skal synge min pris.« Es. 43,21.

Gud har i sin lov åbenbaret de principper, som danner grundlaget for al sand fremgang både inden for nationerne og i det enkelte menneskes liv. Moses sagde til israelitterne angående denne lov: »Det skal være eders visdom og eders kløgt.« »Det er ikke tomme ord uden betydning for eder, men af dem afhænger eders liv.« 5Mos. 4,6; 32,47. De velsignelser, som her er lovet Israel, kan komme hver eneste nation og hvert eneste menneske til gode på de samme betingelser og i samme målestok.

Hundreder af år før de pågældende nationer trådte frem på historiens skueplads, kastede den almægtige Gud blikket ind i fremtiden og forudsagde rigernes opkomst og fald. Gud sagde til Nebukad-

nezar, at det babyloniske rige ville falde, og at der ville komme et andet rige, som også skulle have sin prøvetid. Dette riges herlighed ville blegne, fordi det ikke ophøjede den sande Gud, og der ville træde et tredje rige i dets sted. Dette ville også forsvinde, og et [243] fjerde, jernstærkt rige ville nu undertvinge verdens nationer.

Hvis Babylons konger, som levede i det rigeste af alle jordens lande, altid havde haft Herrens frygt for øje, ville de være blevet forlenet med visdom og magt. Derved ville de være blevet knyttet til Gud og have beholdt deres styrke. Men de tog kun deres tilflugt til Gud, når der var noget, der plagede og bekymrede dem. Når de ikke kunne få hjælp af deres store mænd i sådanne situationer, henvendte de sig til mænd som Daniel, om hvilke de vidste, at de ærede den levende Gud og blev æret af ham. De bad disse mænd om at åbenbare forsynets hemmeligheder, for skønt Babylons konger var højt intelligente, havde de fjernet sig så meget fra Gud på grund af deres overtrædelser, at de ikke kunne forstå de åbenbarelses og advarsler, som de fik angående fremtiden.

Det menneske, som gransker Guds ord, kan se den guddommelige profetis bogstavelige opfyldelse i nationernes historie. Babylon, som blev knust til sidst, gik til grunde, fordi dets konger i deres velstand havde anset sig for at være uafhængige af Gud og tilskrevet rigets herlighed menneskers indsats. Det mediopersiske rige blev hjemsøgt af Himmels vrede, fordi det trådte Guds lov under fod. Det store flertal af folket frygtede ikke Herren. Ondskab, gudsbespottelse og korrupsion gik i svang. De efterfølgende riger var endnu mere fordærvede og sank stadig dybere i moralsk henseende.

Himmelen har skænket hver eneste konge på jorden hans magt, og hans fremgang er afhængig af, hvorledes han bruger denne magt. Den guddommelige vægter siger til hver eneste af dem: »Jeg omgjorde dig, endskønt du ej kender mig.« Es. 45,5. Livets lektie til dem alle sammen rummes i de ord, som blev sagt til Nebukadnezar i oldtiden: »Gør ende på dine synder med retfærd og på dine misgerninger med barmhjertighed mod de fattige, om din lykke måske kunne være!« Dan. 4,27.

At forstå, at »retfærdighed løfter et folk« at »ved retfærd grundfæstes tronen« at kongen »støtter sin trone ved retfærd«, og at det er disse principper, der gør sig gældende i åbenbarelsen af den magt,

som udøves af ham, der »afsætter og indsætter konger« det er at forstå historiens filosofi. Ordsp. 14,34; 16,12; 20,28; Dan. 2,21.

Guds ord er det eneste sted, hvor dette siges klart og tydeligt. Dette ord viser, at både nationers og enkelt individers magt ikke skyldes de omstændigheder eller hjælpemidler, som synes at gøre dem uovervindelige. Den skyldes ikke den storhed, som de er så stolte af. Den står i forhold til den troskab, hvormed de opfylder Guds vilje.

[244]

Den gloende ovn

Drømmen om den store billedstøtte gav Nebukadnezar indblik i begivenheder, som nåede helt ned til verdens ende. Den blev givet for at vise ham hans plads i verdenshistorien samt forholdet mellem hans rige og Himmelens rige. Ved drømmens udlægning blev det klart tilkendegivet over for ham, at Gud ville oprette sit evige rige. Daniel havde sagt: »Men i hine kongers dage vil Himmelens Gud oprette et rige, som aldrig i, evighed skal forgå, og herredømmet skal ikke gå over til noget andet folk; det skal knuse og tilintetgøre alle hine riger, men selv stå i al evighed; drømmen er sand og tydningen troværdig.« Dan. 2,44 45.

Kongen anerkendte Guds magt, da han sagde til Daniel: »I sandhed, eders Gud er gudernes Gud og kongernes Herre, og han kan åbenbare hemmeligheder.« 47. vers. Nebukadnezar frygtede Gud i nogen tid, men hans hjerte var endnu ikke rensset for verdslig ærgerrighed og tilbøjeligheden til selvophøjelse. Hans store fremgang som konge gjorde ham stolt. Da der var gået nogen tid, holdt han op med at ære Gud og gav sig til at dyrke afguder med en større nidkærlighed og fanatisme end nogen sinde.

Ordene: »Du er hovedet, som var af guld,« gjorde et dybt indtryk på koden. 38. vers. Dette udnyttede rigets vise mænd. De benyttede sig også af, at han var gået tilbage til afgudsdyrkning, og foreslog nu, at han skulle lave en billedstøtte i lighed med den, han havde set i drømmen, og lade den opstille et sted, hvor alle kunne se guldhovedet, som ifølge udtydningen repræsenterede hans eget rige.

Dette forslag smigrede kongen. Han besluttede at gennemføre det, men ville gå et skridt videre. Han ville ikke blot lave en afbildning af den billedstøtte, som han havde set, men overgå den. Hans billedstøtte skulle ikke gradvis forringes fra hovedet og nedefter. Den skulle være af guld helt igennem og symbolisere et evigt, ufor-gængeligt, mægtigt Babylon, som skulle knuse alle andre riger og bestå for evigt.

Tanken om at grundfæste riget og grundlægge et dynasti, som skulle fortsætte for evigt, appellerede stærkt til den store kone, hvis våben havde besejret jordens nationer. Med en overvældende begejstring, som fik næring i hans bundløse ærgerrighed og selviske stolthed, drøftede han forslaget gennemførelse med sine vise mænd. Kongen og hans embedsmænd glemte, hvorledes forsynet havde ledet begivenhederne i forbindelse med drømmen om den store billedstøtte. De glemte også, at Israels Gud havde forklaret betydningen af billedstøtten ved sin tjener Daniel, og at rigets stormænd var blevet skånet for en vanærende død, da drømmen blev tydet. De glemte alt dette og tænkte kun på at befæste deres egen magt og overhøjhed. De besluttede, at de ville benytte ethvert tænkeligt middel til at skaffe Babylon førerstillingen i verden, så alle folk så op til dette rige.

[245]

Nu ville man bruge det symbol, som Gud havde benyttet til at vise kongen og folket sin hensigt med jordens nationer, til at forherlige menneskets magt. Daniels udtydning af drømmen skulle forkastes og glemmes, og sandheden skulle fordrejes og benyttes til at tjene et forkert formål. Himmelen havde besluttet at benytte dette symbol for at gøre menneskene bekendt med betydningsfulde fremtidige begivenheder, men nu ville det i stedet blive brugt til at hindre, at verden fik den kundskab, som Gud ønskede at give den. Således søgte Satan at krydse Guds plan med menneskeheden ved hjælp af ærgerrige menneskers ideer. Menneskehedens fjende vidste, at den uforfalskede sandhed har en vældig frelsende kraft. Hvis den derimod misbruges til at ophøje mennesket og fremme dets planer, bliver den brugt i ondes tjeneste.

Nebukadnezar lod nu fremstille et stort guldbillede af sine vældige rigdomme. I hovedtrækkene skulle det ligne det billede, som han havde set i synet; det skulle blot afvige på ét punkt, nemlig med hensyn til materialet. Kaldæerne var vant til at fremstille prægtige billeder af deres hedenske guder, men de havde aldrig før lavet en billedstøtte, der var så imponerende og majestætisk som denne gyldne stabe med sine tresindstyve alens højde og sine seks alens bredde. Afgudsdyrkelsen var almindeligt udbredt i det babyloniske rige, og der er ikke noget usædvanligt i, at man ville indvie dette smukke og uvurderlige billede på dalsletten Dura og gøre det til genstand for tilbedelse. Billedstøtten var jo et symbol på Babylons herlighed, storhed og magt. Man traf nu de nødvendige forberedelser

til billedets indvielse. Der blev udsendt et dekret om, at alle de, som var til stede på indvielsesdagen, skulle vise deres ubetingede troskab mod Babylons magt ved at kaste sig ned for billedstøtten.

På den fastsatte dag strømmede en vældig skare fra alle »folk, stammer og tungemål« til Durasletten. Da de hørte musikinstrumenterne klinge, faldt den store forsamling ned »og tilbad guldbilledstøtten« i overensstemmelse med kongens befaling. Det så ud, som om mørkets magter vandt en afgørende sejr på denne begivenhedsrige dag. Udviklingen tydede på, at tilbedelsen af guldbilledstøtten ville blive gjort til en fast bestanddel af de former for afgudsdyrkelse, som udgjorde statsreligionen. Satan håbede, at det på denne måde se lykkes ham at krydse Guds planer, så at de iraelitiske fanger i Babylon alligevel ikke blev til velsignelse for alle de hedenske nationer.

[246] Men Gud ville det anderledes. Det var ikke alle, der havde bøjet knæ for dette afgudsbillede, som skulle symbolisere menneskets magt. Midt i den vældige skare, som tilbad billedet, var der tre mænd, som var fast besluttede på, at de ikke ville vanære Himmelenes Gud. Deres Gud var kongernes Konge og herrernes Herre, og de ville ikke tilbede andre end ham.

Midt i sejrusrusen fik Nebukadnezar bud om, at der var nogle af hans undersåtter, der havde vovet at trodse hans befaling. Nogle af de vise mænd var misundelige over de høje embeder, som Daniels trofaste medbrødre havde modtaget, og de indberettede nu for kongen, at disse mænd havde handlet i åbenlys strid med hans ønsker. De sagde: »Kongen leve evindeligt! Nu er her nogle jødiske mænd, som du har overdraget at styre landsdelen Babel, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego; disse mænd ænser ikke dit påbud, o konge; de dyrker ikke din gud og tilbeder ikke guldbilledstøtten, som du har ladet opstille.«

Kongen befalede, at mændene skulle føres frem for ham, og spurgte dem: »Er det oplagt råd at I ikke dyrker min gud eller tilbeder guldbilledstøtten, som jeg har ladet opstille?« Ham forsøgte at true dem til at gøre som den øvrige forsamling. Idet ham pegede på den gloende ovn, mindede ham dem om den straf, som ventede dem, hvis de vedblev at modsætte sig hans vilje. Men hebræerne var urokkelige. De sagde, at de ville være tro imod Himmelenes Gud, og at de stolede på, at han havde magt til at frelse dem. Alle

betragtede det som en form for tilbedelse at bøje sig for billedet, og de ville kun tilbede Gud alene.

Da de tre hebræere stod foran kongen, følte han sig overbevist om, at de var i besiddelse af noget, som de øvrige vise mænd i hans rige ikke havde. De havde varetaget alle deres pligter med troskab. Han ville give dem endnu en chance. Der skulle ikke ske dem noget, hvis de blot ville tilkendegive, at de var villige til at tilbede billedstøtten sammen med den øvrige forsamling, »Men gør I det ikke,« tilføjede han, »skal I på stedet kastes i den gloende ovn.« Derpå løftede han hånden i trods og sagde: »Og hvilken gud er der, som kan fri eder af mine hænder?«

Kongens trusler var forgæves. Han kunne ikke få disse mænd til at afsværge deres troskab til universets Konge. Deres fædres historie havde lært dem, at følgerne af ulydighed imod Gud er vanære, ulykke og død, og at Herrens frygt er visdoms begyndelse og grundlaget for al sand fremgang. De vendte roligt ansigtet i retning af ovnen og sagde: »Det har vi ikke nødig at svare dig på! Sker det, så kan vor Gud, som vi dyrker, fri os af den gloende ovn, og han vil fri os af din hånd, o konge.« Deres tro blev styrket, da de sagde, at Gud ville blive herliggjort ved at befri dem. Deres ubetingede tillid til Gud gav dem en levende fortrøstning, og de udbrød: »Men hvis ikke, så må du vide, o konge, at din gud dyrker vi dog ikke, og guldbilledstøtten, som du har ladet opstille, tilbeder vi ikke!«

Kongen blev ude af sig selv af raseri. Han opfyldtes af harme, »og hans ansigtsudtryk ændredes over for Sjadrak, Mesjak og Abed Nego«, der repræsenterede et folk af foragtede fanger. Han befalede, at ovnen skulle gøres syv gange hedere end ellers og bød nogle håndfaste mænd i sin hær at binde de mænd, der tilbad Israels Gud, for at dommen kunne blive fuldbyrdet omgående.

»Så blev mændene bundet i deres kapper, underklæder, huer og andre klædningsstykker og kastet i den gloende ovn. Og eftersom kongens bud var skarpt og ovnen ophedet til overmål, brændte luen de mænd ihjel, som bragte Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego op på ovnen.«

[247]

Men Herren glemte ikke dem, der tilhørte Ham. Da hans vidner blev kastet ind i ovnen, viste Frelseren sig for dem i egen person, og de vandrede sammen midt i ilden. Flammerne mistede evnen til at fortære, da han, som er herre over varme og kulde, kom til stede.

Kongen fulgte begivenhederne fra sin trone for at se de mænd, som havde foragtet ham, blive tilintetgjort. Men pludselig skete der et omslag i hans overmodige følelser. De fyrster, som stod nærmest tronen, så ham blegne, forlade sin trone og gå hen og stirre stift ind i flammehavet. Kongen blev slået af rædsel og spurgte sine rådsherrer: »Var det ikke tre mænd, vi kastede bundne i ilden? Men jeg ser fire mænd gå frit om i ilden, og de har ingen skade taget; og den fjerde ser ud som en gudesøn.«

Hvordan kunne denne hedenske konge vide, hvordan Guds Søn så ud? A jo, de hebraiske fanger, som beklædte ansvarsfulde stillinger i Babylon, havde i deres liv og karakter åbenbaret sandheden for ham. Når de blev bedt om at gøre rede for deres tro, svarede de altid uden tøven. De havde jævnt og stilfærdigt gjort rede for retfærdighedens principper og fortalt deres omgangskreds om den Gud, som de tjente. De havde også fortalt dem om Kristus, den ventede forløser, og nu genkendte kongen Guds Søn og var klar over, at han var den fjerde, der gik midt i ilden.

Nebukadnezar glemte sin storhed og værdighed. Han steg ned af tronen, gik hen til den gloende ovns dør og råbte: »I, den højeste Guds tjenere. kom ud!«

Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego trådte nu frem for den vældige skare. De var fuldstændig uskadte. De var blevet beskyttet, fordi deres frelser var hos dem, og kun de reb, som de var bundet med, var brændt. »Og satrapperne, landshøvdingerne, statholderne og kongens rådsherrer samlede sig, og så, at ilden ikke havde haft nogen magt over hine mænds legemer, at deres hovedhår ikke var svedet, at deres kapper var uskadte, og at der ikke var brandlugt ved dem.«

Nu havde man glemt det store guldbillede, som var blevet opstillet med pomp og pragt. Menneskene frygtede og skælvede i den levende Guds nærværelse. Kongen var blevet ydmyget og blev nu tvunget til at udbryde: »Lovet være Sjadraks, Mesjaks og Abed-Negos Gud, der sendte sin engel og friede sine tjenere, som i tillid til ham overtrådte kongens bud og hengav deres legemer for at undgå at dyrke eller tilbede nogen anden gud end deres egen!«

Dagens begivenheder tilskyndende Nebukadnezar til at udstede dette dekret: »Hermed påbyd den, der i noget folk, nogen stamme og noget tungemål siger noget ondt om Sjadraks, Mesjaks og Abed-Negos Gud, skal hugges sønder og sammen, og hans hus skal gøres

til en skarndynge.« Han begrundede dekretet med disse ord: »Thi der gives ingen anden Gud, som således kan frelse.«

Babylons konge forsøgte i disse og lignende vendinger at give til kende over for alle jordens folkeslag, at det var hans overbevisning, at den magt og myndighed, som hebræernes Gud besad, fortjente den højeste tilbedelse. Det behagede Gud, at kongen bestræbte sig på at vise ham ærbødighed og gøre sin indrømmelse af den guddommelige overhøjhed kendt i hele det babyloniske rige. Det var rigtigt af kongen at give offentligt udtryk for sin tro på Gud og at søge at ophøje Himmels Gud over alle andre guder; men da Nebukadnezar besluttede at tvinge sine undersåtter til at bekende deres tro og vise deres ærbødighed på samme måde, overskred han sine beføjelser som jordisk konge. Han havde ikke mere ret hverken borgerligt eller moralsk til at true mennesker med døden, fordi de ikke tilbad Gud, end han havde til at befale, at alle de, som nægtede at tilbede guldbilledstøtten, skulle kastes i flammerne. Gud tvinger ikke nogen, men han overlader det til den enkelte at afgøre, hvem han vil tjene.

[248]

Da Gud befriede sine trofaste tjenere, viste han, at han står på de undertryktes side og irettesætter alle de jordiske magter, der sætter sig op imod Himmels myndighed. De tre hebræere bekendte deres tro på Gud over for hele det babyloniske rige. De stolede på Gud. I prøvelsens time erindrede de løftet: »Når du går gennem vande, er jeg med dig, gennem strømme, de river dig ikke bort; når du går gennem ild, skal du ikke svides, luen brænder dig ikke.« Es. 43,2. Deres tro på det levende ord blev belønnet på en vidunderlig måde i alles påsyn. De forskellige landes, repræsentanter, som Nebukadnezar havde indbudt til at overvære billedstøttens indvielse, fortalte ved deres hjemkomst om hebræernes vidunderlige befrielse, og begivenheden blev på denne måde kendt i mange lande. Gud blev herliggjort på jorden, takket være sine børns trofasthed.

Der kan drages betydningsfulde lærdomme af de unge hebræeres oplevelser på Durasletten. I vor tid vil mange af Guds tjenere til trods for deres uskyld blive ydmyget og mishandlet af misundelige og fanatiske mennesker, som handler efter Satans tilskyndelse. Menneskenes vrede vil særlig blive rettet imod dem, der holder sabbatten i overensstemmelse med det fjerde bud, og til sidst vil der

blive udstedt et verdensomspændende dekret om, at disse mennesker fortjener døden.

Den trængselstid, som ligger foran Guds folk, kræver en urokkelig tro. Hans børn skal gøre det klart, at de tilbeder Herren alene, og at intet selv døden kan få dem til at give efter og tilbede falske guder. Den trofaste vil regne syndige, dødelige menneskers befalinger for intet i sammenligning med den evige Guds ord. De vil adlyde sandheden, selv om det skal koste dem fængsel, landsforvisning eller selve livet.

Herren vil gøre lige så store ting for dem, der står fast på rettens side i den sidste tid af jordens historie, som han gjorde for Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego. Han, der gik omkring i den gloende ovn sammen med de trofaste hebræere, vil være hos sine efterfølgere, uanset hvor de måtte befinde sig. Han vil trøste og styrke dem ved sin nærværelse. Midt i trængselstiden en trængselstid, som der aldrig har været magen til, så længe der har været folkeslag til vil hans udvalgte stå urokkelige. Satan og hele ondskabens hær kan ikke dræbe selv det svageste af Guds børn. Vældige engle beskytter dem, og Herren vil for deres skyld give sig til kende som »gudernes Gud«
[249] der fuldt ud er i stand til at frelse dem, som stoler på ham.

Sand storhed

Skønt Nebukadnezar stod på den verdslige æres tinde og selv af det inspirerede ord blev betegnet som »kongernes konge« (Ez. 26,7), indrømmede han ved visse lejligheder, at hans riges herlighed og hans storslåede kongedømme skyldtes Guds gunst. Dette var netop tilfældet, da han havde haft drømmen om den store billedstøtte. Dette syn gjorde et dybt indtryk på ham, og han kunne ikke glemme, at det babyloniske rige til sidst skulle falde, skønt det omspændte hele jorden. Han havde også svært ved at forsone sig med den tanke, at magten skulle gå over til andre riger, og at alle jordiske magter skulle vige pladsen for et rige, som ville blive oprettet af Himmelen Gud for aldrig at forgå.

Som tiden gik, glemte Nebukadnezar sin ædle opfattelse af Guds hensigt med nationerne. Da hans stolte natur blev ydmyget i den vældige skares påsyn på Durasletten, indrømmede han endnu en gang, at Guds rige er »et evigt rige«, og at hans herredømme varer »fra slægt til slægt«. Skønt han var født og opdraget som afgudsdyrker og var konge over et hedensk folk, havde han en udpræget sans for retfærdighed, og Gud benyttede ham til at straffe oprørerne og fuldbyrde sin vilje. Kaldæerne blev betegnet som »de grummeste folk« (Ez. 28,7). Efter mange års tålmodige og ihærdige bestræbelser lykkedes det Nebukadnezar at erobre Tyrus. Ægypten blev også bytte for hans sejrige hære, og efterhånden som han føjede rige efter rige til Babylon, slog han i stadig højere grad sit ry fast som tidens største konge.

Det kan ikke overraske, at denne fremgangsrige monark, der var så ærgerrig og stolt, blev fristet til at forlade ydmyghedens vej, - den eneste vej, som fører til sand storhed. Imellem erobringskrigene lå det ham meget på sinde at befæste, og forskønne sin hovedstad, og til sidst blev byen Babylon rigets krone, »al jordens stolthed«. Hans brændende interesse for at bygge og den succes, der ledsagede hans bestræbelser for at gøre Babylon til et af verdens underværker, gav

[250] hans stolthed næring. Til sidst stod han i fare for at miste sit ry som en viis konge, som Gud kunne bruge til at gennemføre sine planer.

I sin nåde gav Gud kongen endnu en drøm for at advare ham om den fare, han befandt sig i, og for at hindre, at han blev offer for den snare, som truede med at blive til hans undergang. I et natligt syn så Nebukadnezar et træ, som voksede midt på jorden. Dets top nåede himmelen, og dets grene strakte sig til jordens ender. Bjergenes og højenes dyr søgte ind under dets skygge, og himmelens fugle byggede rede i dets grene. »Dets løv var fagert, dets frugter mange, og der var føde til alle derpå; og alt kød fik næring deraf.« Mens kongen betragtede det prægtige træ, så han »en vægter, en hellig« nærme sig det og råbe med høj røst:

»Fæld træet, hug grenene af, afriv løvet og spred frugterne; dyrene skal fly fra deres bo derunder og fuglene fra dets grene! Dog skal I lade stubben med rødderne blive i jorden, men bunden med en kæde af jern og kobber i markens græs; af himmelens dug skal han vædes, og som dyrene skal han æde markens urter; hans menneskehjerte skal fratages ham og et dyrehjerte gives ham, og syv tider skal gå hen over ham. Således er det fastsat ved vægternes råd, og ved de helliges bud er sagen afgjort, for at de levende må sande, at den Højeste er Herre over menneskenes rige og kan give det, til hvem han vil, og ophøje den ringeste blandt menneskene til hersker over det!«

Kongen var dybt besværet over drømmen, som øjensynlig var en forudsigelse af en eller anden form for modgang. Han gentog den derfor i nærværelse af »drømmetyderne, manerne, kaldæerne og stjernetyderne« men skønt drømmen var ganske enkel, kunne ingen af de vise mænd tyde den.

Nu blev det endnu engang bekræftet i dette rige, hvor afgudsdyrkelsen sad i højsædet, at kun de, der elsker og frygter Gud, kan fatte Himmerigets riges hemmeligheder. I sin store forlegenhed sendte kongen bud efter sin tjener Daniel, som var højt værdsat for sin retskaffenhed, pålidelighed og uforlignelige visdom.

Da Daniel på opfordring trådte frem for kongen, sagde Nebukadnezar: »Beltsazzar, du øverste for drømmetyderne, i hvem jeg ved, at hellige guders ånd er, og Hvem ingen hemmelighed er for svar! Hør, hvad jeg så i drømme, og tyd mig det!« Da Nebukadnezar havde gengivet drømmen, sagde han: »Beltsazzar, tyd mig det! Thi ingen

af mit riges vismænd kan tyde mig det; du derimod evner det, thi i dig bor hellige guders ånd.«

Drømmens betydning stod ganske klar for Daniel. Han stod »en stund rædselsslagen, og hans tanker forfærdede ham«. Da kongen så, at Daniel tøvede og grebes af sorg, gav han udtryk for sin sympati med sin tjener. »Beltsazzar,« sagde han, »lad ikke drømmen og dens udtydning forfærde dig!«

Daniel svarede: »Herre, måtte drømmen gælde dine fjender og dens udtydning dine avindsmænd!« Profeten var klar over, at Gud havde pålagt ham den tunge pligt at gøre Nebukadnezar bekendt med den straf, som snart ville ramme ham på grund af hans stolthed og hovmodighed. Daniel var nødt til at udtyde drømmen i et sprog, som kongen kunne forstå. Skønt dens frygtelige betydning havde fået ham til at tøve i stum forundring, skulle han sige sandheden uden hensyn til, hvilke følger det ville få for ham selv.

Daniel gjorde nu rede for, hvad den Almægtige havde befalet. Han sagde: »Det træ, du så, og som voksede og blev vældigt, så [251] toppen nåede himmelen og det sås over hele jorden, hvis løv var fagert, og hvis frugter var mange, det, som alle fik næring af, under hvilket markens dyr fandt bo, og i hvis grene himmelens fugle byggede rede, det er dig selv, o konge, som er blevet stor og mægtig, hvis storhed er vokset, så den når himmelen, og hvis herredømme rækker til jordens ende.

Og når kongen så, at en vægter, en hellig, steg ned fra Himmelen og bød: Fæld træet og ødelæg det! Dog skal I lade stubben med rødderne blive i jorden, men bunden med en kæde af jern og kobber i markens, græs; af himmelens dug skal han vædes, og med markens dyr skal han dele lod, indtil syv tider er gået hen over ham så betyder det, o konge, og det er den Højstes råd, som er udgået over min herre kongen: Du skal udstødes af menneskenes samfund og bo blandt markens dyr; urter skal du have til føde som kvæget, og af himmelens dug skal du vædes; og syv tider skal gå hen over dig, til du skønner, at den Højeste er Herre over menneskenes rige og kan give det, til hvem han vil. Men når der blev givet påbud om at levne træets stub med rødderne, så betyder det, at dit rige atter skal blive dit, så snart du skønner, at Himmelen har magten.«

Da Daniel samvittighedsfuldt havde fortolket drømmen, bad han indtrængende den stolte konge om at angre og søge Gud og slå

ind på retfærdighedens vej for at undgå den ulykke, som truede ham. Profeten sagde indtrængende: »Derfor, o konge, lad mit råd være dig til behag. Gør ende på dine synder med retfærd og på dine misgerninger med barmhjertighed mod de fattige, om din lykke måske kunne være!«

Advarslen og profetens råd gjorde et dybt indtryk på Nebukadnezar lige i øjeblikket; men det hjerte, som ikke er forvandlet ved Guds nåde, glemmer hurtigt Helligåndens tilskyndelser. Kongens hjerte var endnu ikke blevet rensset for egenkærlig tilfredsstillelse og ærgerrighed, og disse egenskaber dukkede senere op igen. Til trods for den viden, som Gud i sin nåde havde meddelt Nebukadnezar, samt de advarsler, som han havde fået i fortiden, lod han atter skin-sygen over for de efterfølgende riger tage overhånd. Hidtil havde han for en stor del styret retfærdigt og barmhjertigt, men nu blev han grusom. Han forhærdede sit hjerte og benyttede de talenter, som Gud havde givet ham, til at forherlige og frem-hæve sig selv på bekostning af den Gud, som havde skænket ham livet og magten.

Gud ventede nogle måneder med at fuldbyrde straffen. Men Herrens tålmodighed ledte ikke kongen til omvendelse. Kongen gav sin stolthed næring, og til sidst troede han ikke længer på drømmens udtydning, men drev spøg med sin frygt.

Et år efter at advarslen var givet, spadserede Nebukadnezar i sit palads og tænkte stolt på sin store magt og på sin succes som bygmester. Mens han gik her, udbrød han: »Er dette ikke det store Babel, som jeg byggede til kongesæde ved min vældige magt, min herlighed til ære?«

[252] Mens kongen udtalte disse pralende ord, forkyndte en røst fra himmelen, at Guds doms time var kommet. Herrens ord lød i hans øren: Det gives dig til kende, kong Nebukadnezar, at dit kongedømme er taget fra dig. Af menneskenes samfund skal du udstødes og bo blandt markens dyr; urter skal du have til føde som kvæget; og syv tider skal gå hen over dig, til du skønner, at den Højeste er Herre over menneskenes rige og kan give det, til hvem han vil!

Pludselig mistede han den forstand, som Gud havde givet ham. Kongen havde anset sin dømmekraft for at være fuldkommen og havde rost sig af sin visdom, men nu var begge dele borte. Han, der før var en mægtig hersker, blev vanvittig. Hans hånd kunne ikke længer svinge sceptret. Nebukadnezar havde ladet hånt om de

advarsler, som han havde fået, og nu blev den magt, som Skaberen havde givet ham, taget fra ham. Han blev udstødt af menneskenes samfund »og åd græs som kvæget, og hans legeme vædedes af himmelens dug, til hans hår blev langt som ørnefjer og hans negle som fuglekløer«.

I syv år vakte Nebukadnezar forundring hos alle sine undersåtter. I disse år blev han ydmyget over for hele verden. Da denne tid var gået, fik han sin forstand igen. Han vendte ydmygt blikket op imod Himmelens Gud og erkendte, at det var ham, der havde straffet ham. Han indrømmede offentligt sin skyld og gav udtryk for den store nåde, som Gud havde vist ham ved at give ham forstanden tilbage. Han sagde selv: »Men da tiden var omme, løftede jeg, Nebukadnezar, mine øjne til himmelen og fik min forstand igen, og jeg priste den Højeste og lovede og ærede ham, som lever evindeligt, hvis herredømme er evigt, og hvis rige står fra slægt til slægt. Alle, som bor på jorden, er for intet at regne; han handler efter sit tykke med himmelens hær og med dem, som bor på jorden, og ingen kan holde hans hånd tilbage og sige til ham: ›Hvad gør du?‹

I samme stund fik jeg min forstand igen; jeg fik også min herlighed og glans igen, mit rige til ære; mine rådsherrer og stormænd søgte mig, jeg blev genindsat i mit rige, og endnu større magt blev mig givet.«

Den en gang så stolte monark var blevet Gud ydmyge barn, og den tyranniske, hovmodige hersker var blevet en viis og medfølelse konge. Den mand, der havde foragtet og bespottet Himmelens Gud, anerkendte nu den Højestes magt og bestrebte sig alvorligt på at fremme Herrens ære og sine undersåtters lykke. Da kongernes Konge og herrernes Herre straffede Nebukadnezar, lærte denne omsider den lektie, som alle herskere må lære at sand storhed består i sand godhed. Han erkendte, at Herren er den levende Gud, og sagde: »Nu lover, ophøjer og ærer jeg, Nebukadnezar, Himmelens konge: Alle hans gerninger er sandhed, hans veje retfærd, og han kan ydmyge dem, som vandrer i hovmod.«

Nu havde Gud nået sit mål: at det største rige på jorden skulle ære ham. Udstedelsen af den offentlige proklamation, hvori Nebukadnezar erkender Guds nåde, godhed og myndighed, er den sidste handling, som den hellige skrift omtaler fra hans liv.

Skriften på væggen

I Daniels sidste år skete der store forandringer i det land, hvor han og hans hebraiske medbrødre havde levet som fanger i over 60 år. Nebukadnezar var død, og Babylon, »al jordens stolthed« (Jer. 51,41), blev under hans efterfølgere regeret med meget lidt visdom. Riget gik gradvis, men sikkert sin opløsning i møde.

Nebukadnezars sønnesøn, Belsazzar, var en både uklog og svag-konge, og det stolte Babylon ville snart gå til grunde. Som ganske ung regerede Belsazzar sammen med sin fader, men magten gik ham til hovedet, og han hovmodede sig over for Himmelens Gud. Han havde haft rig anledning til at lære Guds vilje at kende og til at blive klar over, at han havde pligt til at underkaste sig den. Han vidste besked med, at hans bedstefader var blevet udstødt af menneskenes samfund på Guds befaling. Han var også bekendt med Nebukadnezars omvendelse og mirakuløse helbredelse. Men Belsazzar lod sin forlystelsessyge og sin tilbøjelighed til selvophøjelse tage overhånd og glemte de lærdomme, som han aldrig burde have ladet gå af minde. Han spildte de anledninger, som Gud i sin nåde gav ham, og undlod at benytte de muligheder, som han havde til at blive bedre bekendt med sandheden. Belsazzar gik let hen over det, som Nebukadnezar lærte til sidst efter ubeskrivelige lidelser og den dybeste ydmygelse.

Det varede ikke længe, før der skete et omslag. Babylon blev belejret af Kyros, som var en nevø af mederen Darius og havde kommandoen over medernes og persernes forenede hære. Den vellystige konge følte sig imidlertid tryk i sin tilsyneladende uindtagelige fæstning med dens massive mure og dens kobberporte. Byen var beskyttet af Eufratfloden, og der var samlet vældige forråd i den. Under belejringen fordrev kongen tiden i sus og dus.

Belsazzars stolthed, hovmod og hånlige foragt for faren gav sig udslag i, at han »gjorde et stort gæstebud for sine stormænd og drak vin med dem«. Alt, hvad den rige og mægtige nation kunne opbyde, var taget i anvendelse for at kaste glans over festen. Smukke, charme-

rende kvinder taltes blandt gæsterne ved den kongelige banket. Der var intelligente og højt uddannede mænd til stede. Her var fyrster og statsmænd, der drak vin som vand og kastede alle hæmninger over bord i deres beruselse.

[254]

Kongen drak sig fra sans og samling, og da de lavere instinkter havde taget magten, førte han selv an i det vilde orgie. Under festen »lod han de guldkar og sølvkar hente, som Nebukadnezar havde ført bort fra helligdommen i Jerusalem, for at kongen og hans stormænd, hans hustruer og medhustruer kunne drikke af dem«. Kongen ville bevise, at intet var så helligt, at ham ikke kunne røre ved det. »Man hentede da guld og sølvkarrene, og kongen og hans stormænd, hans hustruer og medhustruer drak af dem; og mens de drak vin, priste de deres guder af guld, sølv, kobber, jern, træ og sten«

Belsazzar havde ingen anelse om, at et himmelsk vidne overværede hans hedenske orgie. Han tænkte slet ikke på, at en guddommelig vægter i det skjulte betragtede det vanhellige optrin, hørte bespottelserne og bemærkede sig afgudstilbedelsen. Men det skulle ikke vare længe, før den ubudne gæst gav sig til kende. Da sviregildet var på sit højeste, kunne man skimte en hånd, som skrev med indskrift på paladset vægge. Den vældige forsamling forstod ikke ordene, men de var et varsel om den dom, som ventede kongen, hvis samvittighed omsider var vågnet, samt hams gæster.

Den larmende munterhed stilnede af, og både mænd og kvinder sad i stum skræk og iagttog hånden, som langsomt skrev de hemmelighedsfulde bogstaver. Alt det onde, som de havde gjort i livet, passerede revy for deres øjne. De følte det, som om de blev kaldt frem for den evige Dommer, hvis magt de netop havde foragtet. Hvor der for få øjeblikke siden lød muntre råb og spottende vittigheder, hørtes der nu angstfyldte skrig fra ligblege mennesker. Når Gud gør menneskene bange, kan de ikke skjule deres angst.

Belsazzar var den mest skrækslagne af dem alle sammen. Han bar hovedansvaret for det oprør, som var rettet imod Gud og nåede sit højdepunkt i det babyloniske rige i denne nat. Kongen blev lammet af skræk, da han stod over for den usynlige vægter, som repræsenterede ham, hvis magt man havde udfordret, og hvis navn man havde bespottet. Nu vågnede kongens samvittighed. »Hans hofter snappedes, og hans knæ slog imod hinanden.« Belsazzar havde i

sin formastelse sat sig op imod Himmels Gud. Han havde stolet på sin egen magt, og det faldt ham end ikke ind, at nogen turde vove at sige: »Hvorfor bærer du dig således ad?« Men nu stod det ham klart, at han skulle aflægge regnskab for den måde, hvorpå han havde forvaltet de midler, som var blevet betroet ham, og at der ikke var nogen undskyldning for de anledninger, som han havde forspildt, og den trodsige holdning, som han havde indtaget.

Kongen søgte forgæves at læse indskriften, men her stod han over for en hemmelighed, som han ikke kunne fatte, og en magt, som han ikke forstod og ikke kunne modsige. I sin fortvivlelse henvendte han sig til rigets vise mænd for at få hjælp. Kongen råbte ophidset ud over forsamlingen og forlangte, at manerne, kaldæerne og stjernetyderne skulle læse skriften. »Enhver, som kan læse denne skrift og tyde mig den,« sagde han, »skal klædes i purpur, guldkæden skal hænges om hans hals, og han skal være den tredje mægtigste i riget.« Men det var forgæves, at han henvendte sig til sine betroede rådgivere og lovede dem rige gaver. Himmelsk visdom kan hverken købes eller sælges. »Alle Babels vismænd evnede hverken at læse skriften eller tyde den for kongen.« De stod lige så uforstående over for de hemmelighedsfulde bogstaver, som vismændene i et tidligere slægtled havde stået over for Nebukadnezars drømme.

[255]

Nu kom kongens moder til at tænke på Daniel, som for mere end halvtreds år siden havde gengivet og udtydet drømmen om den store billedstøtte for kong Nebukadnezar. »Kongen leve evindeligt!« sagde hun. »Lad ikke dine tanker forfærde dig og skift ikke farve! I dit rige findes en mand, i hvem hellige guders ånd er, og som i din faders dage fandtes at sidde inde med viden, indsigt og en visdom som selve guderne, så din fader Nebukadnezar satte ham til øverste for drømmetyderne, manerne, kaldæerne og stjernetyderne, eftersom en ypperlig ånd, kundskab og indsigt til at udtyde drømme, råde gåder og løse knuder fandtes hos denne Daniel, hvem kongen gav navnet Beltsazzar. Lad derfor Daniel kalde, at han kan tyde det!«

»Så førtes Daniel ind for kongen.« Belsazzar søgte at genvinde fatningen og sagde til profeten: »Er du Daniel, en af de fangne judæere, som min fader kongen bortførte fra Juda ? Jeg har hørt om dig, at guders ånd er i dig, og at du er fundet at sidde inde med viden, kløgt og ypperlig visdom. Nu har vismændene og manerne været ført imod for mig for at læse denne skrift og tyde mig den; men de

evner ikke at tyde mig dette. Men jeg har hørt om dig, at du kan tyde drømme og løse knuder. Nu vel! Hvis du kan læse skriften og tyde mig den, skal du klædes i purpur, guldkæden skal hænges om din hals, og du skal være den tredje mægtigste i riget.«

Da Daniel stod over for den skrækslagne forsamling, førte han sig med en værdighed, som sømmer sig for den Højstes tjenere. Kongens løfter gjorde ikke det ringeste indtryk på ham. Han var ikke kommet for at smigre, men for at udtyde et domsbudskab. »Spar dine gaver,« sagde han, »og giv en anden dine foræringer! Men skriften vil jeg læse og tyde for kongen.«

Profeten mindede først Belsazzar om forhold, som kongen var fortrolig med. Hvis han havde taget ved lære heraf og ydmyget sig, kunne det være blevet hans redning; men det gjorde han ikke. Profeten omtalte Nebukadnezars synd og fald: den herskermagt og herlighed, som blev givet ham, Guds straf på grund af hans stolthed og hans indrømmelse af Israels Guds magt og nåde. Da han havde gjort det, irettesatte han i dristige og kraftige vendinger Belsazzar for hans store ondskab. Han mindede kongen om hans synd og pegede på, at han kunne have taget ved lære af det, der var sket, men ikke havde gjort det. Belsazzar havde ikke fortolket sin bedstefaders skæbne rigtigt. Han havde heller ikke rettet sig efter den advarsel, som han havde fået om kommende begivenheder, der havde den største betydning for ham selv. Han kunne have lært den sande Gud at kende og vist ham lydighed, men han havde ikke benyttet de anledninger, som han havde fået, og nu ville han snart komme til at mærke følgerne af sit oprør.

Profeten sagde: »Men du, Belsazzar, har ikke ydmyget dit hjerte, skønt du vidste alt dette; du har hovmodet dig mod Himmels Herre! Hans hus kar har man hentet til dig, og du og dine stormænd, dine hustruer og medhustruer drak vin af dem; og du priste dine guder af sølv, guld, kobber, jern, træ og sten, som hverken kan se eller høre eller fatte; men den Gud, som holder din livsånde i sin hånd og råder over alle dine veje, ham ærede du ikke. Derfor er denne hånd udsendt fra ham og skriften dér optegnet.«

Profeten vendte sig nu om imod det himmelvendte budskab på væggen og læste: »Mené, mené, tekél ufarsin!« Den hånd, som havde skrevet bogstaverne, kunne ikke længer ses, men disse fire

ord skinnede endnu med en frygtelig klarhed. Forsamlingen lyttede med tilbageholdt åndedræt til den gamle profets udlægning:

»Ordene skal tydes således: Mené betyder: Gud har talt dit riges dage og gjort ende derpå. Tekél betyder: Du er vejet på vægten og fundet for let. Perés betyder: Dit rige er delt og givet til Medien og Persien.«

I denne nat, da løssluppenheden nåede sit højdepunkt, fyldte Belsazzar og hans stormænd både deres eget og det kaldæiske riges syndebæger. Guds hånd havde hidtil holdt den truende ulykke tilbage, men det kunne den ikke gøre længer. Gud havde på utallige måder forsøgt at få dem til at forstå, at de skulle vise ærbødighed for hans lov. »Vi ville læge Babel,« sagde han om de mennesker, hvis synder nu nåede helt op til himmelen, »men det lod sig ikke læge.« Jer. 51,9. Menneskehjertets ufattelige ondskab gjorde det til sidst nødvendigt for Gud at fælde en uigenkaldelig dom. Belsazzar skulle styrtes og hans rige gå over på andre hænder.

Da profeten havde talt, befalede kongen, at han skulle have den udlovede belønning. »Så blev Daniel på Belsazzars bud klædt i purpur, guldkæden hængtes om hans hals, og man udråbte, at han skulle være den tredje mægtigste i riget.«

Mere end et århundrede i forvejen havde det inspirerede ord forudsagt, at den nat, i hvilken »bordet dækkes, hynder bredes, man spiser og drikker« og konge og rådsherrer kappes om at spotte Gud, pludselig ville blive forvandlet til en rædselsnat med død og ødelæggelse. Store og betydningsfulde begivenheder gik nu slag i slag. Det gik nøjagtig, som det var blevet forudsagt i de profetiske skrifter adskillige år, før dramaets hovedpersoner var født.

Mens kongen endnu er i festsalen sammen med de mennesker, hvis skæbne er beseglet, kommer der et bud og meddeler, at »hans by er indtaget« af den fjende, som han havde følt sig så tryk over for, og at »overgangsstederne er taget og krigsfolkene rædselsslagne«. Jer. 51, 31 32. Mens kongen og hans fyrster drak af Herrens hellige kar og priste deres guder af sølv og guld, marcherede mederne og perserne, som i forvejen havde ændret Eufratflodens løb, midt ind i den ubevogtede by. Kyros hær stod nu uden for paladsets mure. Byen var fuld af fjendtlige soldater, talrige som »græshopper« (14. vers), og deres sejrsråb overdøvede de overrumplede svirebrøders fortvivlede skrig.

»Samme nat blev Belsazzar, kaldæernes konge, dræbt,« og der kom en fremmed monark på tronen.

De hebraiske profeter havde tydeligt forudsagt, hvorledes Babylon ville falde. Da Gud viste dem fremtidens begivenheder i et syn, udbrød de: »Hvor Sjesjak blev fanget og grebet, al jordens stolthed, hvor Babel dog blev til rædsel imellem folkene!« »Hvor er dog al jordens hammer knækket og brudt, hvor er dog Babel blevet til rædsel blandt folkene!« »Ved råbet: ›Babel er indtaget!‹ skal jorden skælve, og deres skrig skal høres blandt folkene.«

[257]

»Babel faldt i ét nu, det knustes.« »En hærværksmand kommer over Babel, og dets helte skal fanges, deres buer knækkes; thi en gengældelsens Gud er Herren, ham giver fuld løn. Jeg gør dets fyrster og vismænd, dets statholdere, landshøvdinge og helte drukne, og de skal falde i evig søvn, lyder det fra Kongen, hvis navn er Hærskarers Herre.«

»Jeg lagde dig snarer, du fangedes, Babel, og mærkedet ej; du grebes, og fast blev du holdt, thi du kæmpede mod Herren. Herren lukkede op for sit forråd og fremtog sin vredes værktøj. Thi et værk har Herren, Hærskarers Herre, for i kaldæernes land.«

»Så siger Hærskarers Herre: Både med israelitterne og judæerne er der handlet ilde; alle de, der bortførte dem, holder fast på dem, vægrer sig ved at give dem fri. Deres genløser er stærk, Hærskarers Herre er hans navn; han vil føre deres strid og give jorden ro og Babels indbyggere uro.« Jer. 51,41; 50,23. og 46; 51,8. og 56 57; 50,24 25. og 33 34.

Der stod i profetien: »Babels brede mur skal nedbrydes til grunden og dets høje porte opbrændes,« og sådan gik det. Således jorde Hærskarers Herre »ende på frækkes overmod« og bøjede »voldsmænds hovmod«. Således gik det til, at »Babel, rigernes krone, kaldæernes stolte pryde,« blev som Sodoma og Gomorra et sted, som skulle være forbandet for bestandig. »Det skal aldrig i evighed bebos,« siger det inspirerede ord, »ej bebygges fra slægt til slægt; der tæller araberne ikke, der lejrer hyrder sig ej; men vildkatte lejrer sig der, og husene fyldes med ugler; der holder strudsene til, og bukketroldene springer; sjakaler tuder i borgene, hyæner i de yppige slotte.« »Jeg gør det til rørdrummers eje og til side sumpe; jeg fejrer det bort med undergangens, kost, lyder det fra Hærskarers Herre.« Jer. 51,58; Es. 13,11. og 19 22; 14,23.

Den guddommelige vægters dom, som havde en symbolsk betydning for Babels første konge, blev nu fuldbyrdet på rigets sidste konge: »Det gives dig til kende, at dit kongedømme er taget fra dig!« Dan. 4,31.

»Stig ned, sid i støvet, du jomfru,
 Babels datter,
 sid uden trone på jorden,
 Sid tavs
 og gå ind i mørke, kaldæernes,
 datter,
 thi ikke mer skal du kaldes rigernes
 dronning!
 Jeg vrededes på mit folk,
 vanæred min arv, gav dem hen i
 din hånd;
 du viste dem ingen medynk
 Du sagde; »Jeg bliver evindelig
 evigheds dronning.
 <Du tog dig det ikke til hjerte,
 brød dig ikke om enden.
 Så hør nu,
 du yppige, du,
 som sidder i tryghed,
 som siger i hjertet:
 »Kun jeg og ellers ingen!
 Aldrig skal jeg sidde enke,
 ej kende til barnløshed.<
 Begge dele skal ramme dig brat
 samme dag,
 barnløshed og enkestand
 ramme dig i fuldeste mål,
 dine mange trylleord,
 din megen trolddom til trods,
 skønt du tryg i din ondskab
 sagde: »Ingen ser mig.<
 Din visdom og viden var det,
 der ledte dig vild,

så du sagde i hjertet:
›Kun jeg, og ellers ingen!‹
Dig rammer et onde, du ikke kan
købe bort,
over dig falder et vanheld,
du ikke kan sone,
undergang rammer dig brat, når mindst
du aner det.
Kom med din trolddom og med dine
mange trylleord, med hvilke du
umaged dig fra din ungdom,
om du kan bøde derpå
og skræmme det bort.
Med rådgiverhoben sled du dig træt,
lad dem møde, lad himmelgranskerne
frelse dig, stjernekyberne, som
måned for måned kundgør, hvad dig
skal ske!
Se, de er blevet som strå,
de frelser ikke deres liv fra luens magt
Dig frelser ingen.«

Es. 47,1 15.

Hver eneste nation, som er kommet frem på historiens skueplads, har fået lov at indtage sin plads på jorden, for at det kunne blive konstateret, om den ville fuldbyrde Vægterens og den hellige Guds vilje. Profetien I har forudsagt de store verdensrigers opkomst og udvikling Babylons, Medo-Persiens, Grækenlands og Roms. Disse fire riger har ligesom jordens mindre nationer bekræftet, at historien gentager sig. De har, alle sammen haft deres prøvetid, og de har alle sammen svigtet og mistet deres glans og magt.

Skønt de forskellige riger har forkastet Guds principper og derved banet vejen for deres egen undergang, er det tydeligt at se, at en guddommelig magt har haft kontrollen ned gennem tiderne. Det var dette, der blev åbenbart på en så vidunderlig måde for profeten Ezekiel under hans landflygtighed i kaldæernes land. For hans forun-

drede øjne oprulledes de symboler, som viste, at en højere magt har kontrollen over de jordiske herskeres handlinger.

På floden Kebars bredder så Ezekiel et stormvejr, som syntes at komme fra nord, »og en vældig sky fulgte med, omgivet af stråleglans og hvirvlende ild, i hvis midte det glimtede som funkende malm«. Et antal hjul, som var anbragt inden i hinanden, blev drevet frem af fire levende væsener. Højt over alt dette »var der noget som safir at se til, noget ligesom en trone, og på den, ovenover, var der noget ligesom et menneske at se til«. »Under kerubernes vinger sås noget, der lignede en menneskehånd.« Ez. 1,4. og 26; 10,8. Hjulene var anbragt på en så kompliceret måde, at det hele ved første øjekast så ud til at være én stor forvirring. Men i virkeligheden bevægede de sig i fuldkommen harmoni. Hjulene blev drevet frem af himmelske væsener, som blev støttet og ledet af hånden under kerubernes vinger. Over dem sad den evige Gud på safirtronen. Rundt om tronen var der en regnbue, som er symbolet på Guds nåde.

Ligesom den komplicerede mekanisme, der lignede hjul, blev ledet af hånden under kerubernes vinger, således kontrolleres de komplicerede menneskelige begivenheder af en guddommelig magt. Midt i nationernes kamp og tummel leder han, der troner over keruberne, stadig begivenhederne på denne jord.

Nationernes historie taler til os i dag. Gud har tildelt hver eneste nation og hvert enkelt menneske en plads i sin store plan. I dag bliver både mennesker og nationer prøvet med det lod, som han, der aldrig tager fejl, holder i sin hånd. Alle afgør selv deres skæbne, og Gud holder kontrol med alt for at gennemføre sin vilje.

De profetier, som den store JEG ER har nedfældet i sit ord, og som danner led efter led i begivenhedernes kæde fra evigheden i det svundne til evigheden forude, fortæller os, hvor vi befinder os i dag i historiens gang, og hvad der kan ventes i fremtiden. Alt, hvad det profetiske ord har forudsagt ville ske indtil dette øjeblik, er gået over i historien, og vi kan være forvissede om, at alt, hvad der endnu hører fremtiden til, vil indtræffe, når tiden er inde.

I dag forkynder tidernes tegn, at vi står på tærsklen til store og alvorlige begivenheder. Alt i verden er i oprør. Frelserens profeti om de begivenheder, der skal ske forud for hans komme, går i opfyldelse for vore øjne. Han sagde: »I skal komme til at høre krigslarm og krigsrygter Thi folk skal rejse sig mod folk og rige mod rige, og

der skal være hungersnød og jordskælv både her og der.« Matt. 24,6 7.

Nutiden er af overvældende betydning for alle dem, der lever. Statsoverhoveder og statsmænd, mennesker i store og ansvarsfulde stillinger, tænkende mænd og kvinder fra alle samfundslag har opmærksomheden rettet imod de begivenheder, der sker omkring os. De lægger mærke til de forhold, der råder mellem nationerne. De bemærker, at hele situationen på denne jord skærpes og tilspidses, og er klar over, at der er noget stort og betydningsfuldt i anmarch at verden er på randen af en kolossal krise.

Bibelen og Bibelen alene anbringer disse ting i deres rette perspektiv. Her åbenbares de sidste store scener i vor jords historie begivenheder, som allerede kaster deres skygger foran sig, og lyden af dem får jorden til at skælve og menneskenes hjerte til at bæve af frygt.

»Se, Herren gør jorden tom og øde og vender op og ned på dens overflade, han spreder dens beboere; thi lovene krænked de, overtrådte budet, brød den evige pagt. Derfor fortærer forbandelse jorden, og bøde må de, som bor der. Derfor svides jordens beboere bort, kun få af de dødelige levnes. « Es. 24,1 6.

»Ak, hvilken dag! thi nær er Herrens dag, den kommer som vold fra den vældige Sæden skrumper ind i den klumpede jord; lader er nedbrudt, forrådshuse jævnet, thi kornet er vissent. Hvor kvæget dog stønner! Oksernes hjerne er skræmte, fordi de ikke har græs; selv småkvægets hjerne lider.« »Fejl slog vinstokken, figentræet tørres; granatæble, palme og æbletræ, hvert markens træ tørres hen. Ja, med skam veg glæde fra menneskenes børn.« Joel 1,15 18. og 12.

»Jeg skælver! Ej kan jeg tie. Thi hornets klang må jeg høre, skrig fra kampen; der meldes om fald på fald, thi alt landet er hærget.« Jer. 4,19 20.

»Thi stor er denne dag, den er uden lige, en trængselstid for Jakob, men fra den skal han frelses.« Jer. 30,7.

»Thi du, Herre, er min tilflugt,
den Højeste tog du til bolig.

Der times dig intet ondt,
dit telt kommer plage ej nær.«

Sl. 91,9 10.

[260]

»Vrid dig og vånd dig Zions datter! der vil Herren genløse dig af dine fjenders hånd. Nu er de samlet imod dig, de mange folk, som siger: »Vanæres skal det; vort øje skal se med skadefryd på Zion.« Men de, de kender ikke det mindste til Herrens tanker, de fatter ikke hans råd.« Mika 4,10 12. Gud vil ikke svigte sin menighed, når den udsættes for sin største fare. Han har lovet at befri den. Han har sagt: »Se, jeg vender Jakobs skæbne, forbarmer mig over hans boliger.« Jer. 30,18.

[261] Da vil Guds vilje blive fuldbyrdet, og hans riges principper vil blive æret af alle under solen.

Daniel i løvekulen

Da mederen Darius overtog tronen efter de babyloniske konger, gav han sig omgående til at reorganisere administrationen. Han »fandt for godt at lægge riget under 120 satraper, . . . og over dem satte han tre rigsråder, af hvilke Daniel var den ene, for at satraperne skulle aflægge regnskab til dem, så kongen intet tab led. Da nu Daniel udmærkede sig fremfor de andre rigsråder og satraperne, eftersom der var en ypperlig ånd i ham, og kongen derfor tænkte på at sætte ham over hele riget« . . .

Rigets ledende mænd blev misundelige, fordi Daniel blev gjort til genstand for så megen ære, og de søgte at finde en anledning til at føre klage imod ham. Men de kunne ikke finde noget, »da han var tro og der ingen efterladenhed eller brist var at finde hos ham«.

Daniels ulastelige optræden gjorde hans fjender endnu mere misundelige. De var tvunget til at indrømme: »Vi finder ingen sag mod denne Daniel, medmindre vi kan finde noget i hans gudsyndelse.«

Rigsråderne og satrapperne holdt nu rådslagning og lagde en plan, som de håbede ville hjælpe dem at komme profeten til livs. De besluttede at bede kongen underskrive et dekret, som de skulle affatte, og ifølge hvilket det skulle forbydes enhver i riget at bede en bøn til nogen anden end kongen, det være sig til Gud eller mennesker. Hvis dette dekret blev overtrådt, skulle den skyldige straffes ved at kastes i løvekulen.

Satrapperne udfærdigede nu et sådant dekret og forelagde kongen det til underskrivelse. De appellerede til hans forfængelighed og hævdede, at denne forordning ville fremme hans ære og myndighed betydeligt. Kongen anede intet om satrappernes listige hensigt. Han gennemskuede ikke den fjendtlighed, som lå bag dekretet, men gav efter for deres smiger og skrev under.

Daniels fjender jublede, da de havde været inde hos kongen, for nu var det lykkedes dem at sætte en fælde for Herrens tjener. Satan havde en stor andel i denne sammensværgelse. Profeten var højt anset i riget, og de onde engle var bange for, at de skulle miste deres

[262]

magt over landets konger på grund af Daniels indflydelse. Det var disse sataniske væsener, der havde vakt satrappernes misundelse og skinsyge. Det var dem, der stod bag planen om, at Daniel skulle dræbes. Satrapperne stillede sig til tjeneste for ondskabens magter og førte planen ud i livet.

Profetens fjender stolede på, at Daniel ville holde urokkelig fast ved sine principper. Hele planens gennemførelse var afhængig heraf. De havde heller ikke taget fejl af hans karakter. Daniel blev hurtigt klar over det onde motiv, der lå bag ved dekretets udstedelse, men han ændrede ikke sin livsførelse på et eneste punkt. Hvorfor skulle han holde op med at bede nu, da han trængte mest til det? Han ville hellere miste livet end holde op med at håbe på Guds hjælp. Han udførte stille og roligt sine pligter som oversatrap, og da bedetimen kom, gik han ind i sin stue og bad til Himmels Gud, som han plejede, med vinduerne åbne i retning mod Jerusalem. Han forsøgte ikke at skjule, hvad han foretog sig. Han var fuldstændig klar over, hvad der kunne blive følgen af at være tro imod Gud, men modet svigtede ham ikke. Han ville ikke give dem, der stræbte ham efter livet, det indtryk, at han havde afbrudt forbindelsen med Himmelen. Daniel ville adlyde på alle de områder, hvor kongen havde ret til at befale, men hverken kongen eller hans dekret kunne få ham til at bryde sin troskabsed til kongernes Konge.

På denne måde tilkendegav profeten modigt, men samtidig roligt og ydmygt, at ingen magt på jorden har ret til at stille sig imellem menneskesjælen og Gud. Midt iblandt afgudsdyrkerne vidnede han trofast om denne sandhed. Han stillede sig uforfærdet på rettens side og var derved et lysende eksempel i det moralske mørke, som omgav dette hedenske hof. Daniel er et værdigt eksempel for verden i dag på kristelig uforfærdethed og troskab.

Satrapperne holdt Daniel under opsyn en hel dag. Tre gange så de ham gå ind i sin stue, og tre gange hørte de ham bede alvorligt til Gud. Den næste morgen forebragte de kongen deres klage. Daniel, hans mest ærede og trofaste statsmand, havde trodset det kongelige dekret. De mindede kongen om dekretet med følgende ord: »Har du ikke udstedt et forbud om, at enhver, som i tredive dage beder til nogen anden end dig, o konge, det være sig til en gud eller et menneske, skal kastes i løvekulen?« Kongen svarede: »Sagen står fast efter medernes og persernes ubrydelige lov.«

Så meddelte de hoverende Darius, hvorledes hans mest betroede rådgiver havde forholdt sig. »Daniel, en af de bortførte judæere« udbrød de, »ænser hverken dig, o konge, eller forbudet, du udstedte, men beder sin bøn tre gange om dagen.«

Da kongen hørte disse ord, indså han øjeblikkelig, at der var sat en fælde for hans trofaste tjener. Han var klar over, at embedsmændene ikke havde stillet forslaget om det kongelige dekret, fordi de var interesseret i hans ære, men fordi de var misundelige på Daniel. Kongen blev »såre nedslået« fordi han havde haft en andel i det ulykkelige, der var sket, »og lige til solens nedgang søgte han at finde en udvej« for at redde sin ven. Satraperne havde i forvejen regnet med denne mulighed og hen-vendte sig derfor til ham med ordene: »Vid, o konge, at det er medisk og persisk ret, at intet forbud og ingen lov, som kongen udsteder, kan tages tilbage!« Skønt dekretet var blevet til i hast, kunne det ikke ændres.

[263]

»Da blev Daniel på kongens bud hentet og kastet i løvekulen; men kongen sagde til Daniel: »Din Gud, som du vedblivende dyrker, redde dig!« Så blev der hentet en sten og lagt over kulens åbning; og kongen forseglede den med sin egen og sine stormænds seglring, at der ingen ændring skulle ske i Daniels sag. Derpå gik kongen til sit palads, hvor han fastede hele natten. Han lod ingen kvinder komme ind til sig, og søvnen veg fra ham.«

Gud forhindrede ikke Daniels fjender i at kaste ham i løvekulen. Han tillod, at onde engle og onde mennesker gik så vidt i deres planer, men hans hensigt med at tillade det var, at han ville gøre sin tjeners redning så meget mere iøjnefaldende og sandhedens og retfærdighedens fjenders nederlag så meget mere fuldstændigt. Satan skulle slås af marken og Guds navn ophøjes og æres, takket være det mod, som blev lagt for dagen af denne ene mand, som hellere ville gøre det rette end gå på akkord.

Tidligt næste morgen skyndte Darius sig hen til løvekulen og råbte klagende: »Daniel, du den levende Guds tjener! Mon din Gud, som du vedblivende dyrker, kunne redde dig fra løverne?«

Profeten svarede: »Kongen leve evindeligt! Min Gud sendte sin engel og lukkede løvernes gab, så de ikke har gjort mig nogen mén, fordi jeg er fundet skyldfri for hans åsyn og heller ikke har forbrudt mig imod dig, o konge!«

»Og kongen blev såre glad og lod Daniel drage op af kulen; og da det var sket, viste det sig, at han ikke havde lidt nogen som helst mén, eftersom han havde troet på sin Gud.

Men hine mænd, som havde bagtalt Daniel, blev på kongens bud hentet og kastet i løvekulen tillige med deres børn og hustruer, og næppe havde de nået kulens bund, før løverne kastede sig over dem og knuste alle Den i dem.«

Endnu engang udsendte en hedensk konge en bekendtgørelse, som ophøjede Daniels Gud som den sande Gud. »Derpå skrev kong Darius til alle folk, stammer og tungemål på hele jorden: ›Fred være med eder i rigt mål! Hermed byder jeg, at man, så vidt mit rige strækker sig, skal frygte og bæve for Daniels Gud. Thi han er den levende Gud og bliver i evighed; hans rige kan ikke forgå, og hans herredømme er uden ende. Det er ham, der redder og udfrier, og han gør tegn og undere i himmelen og på jorden, han, som reddede Daniel af løvernes vold!«

Nu var modstanden imod Guds tjener fuldstændig knust. »Daniel vedblev at have lykken med sig under Darius og perseren Kyros regering.« Takket være deres forbindelse med ham blev disse hedenske konger tvunget til at anerkende hans Gud som »den levende Gud« som »bliver i evighed«, og hans rige som et uforgængeligt rige.

Vi kan lære af beretningen om Daniels befrielse, at Guds børn bør forholde sig akkurat på samme måde under vanskeligheder og prøvelser som under de mest lyse og lovende forhold. Daniel var den samme, da han var i løvekulen, som da han stod foran kongen som den første blandt rigets ledende mænd og som den Allerhøjstes profet. Det menneske, som stoler fuldstændig på Gud, vil opføre sig på samme måde i sin mest prøvende time som i sine bedste dage, når det er ombølget af både Guds og menneskers gunst. Troen rækker op til det usynlige og tilegner sig de evige værdier.

[264]

Himmelen er ikke langt fra de mennesker, der lider for retfærdigheds skyld. Kristus gør fælles sag med sit trofaste folk. Han lider med sine hellige, og den, der rører ved hans udvalgte, rører ved ham. Den magt, som er rede til at befri fra fysisk fortræd eller smerte, er også rede til at frelse fra det, der er værre. Den vil gøre det muligt for Guds tjener at bevare sin retskaffenhed under alle forhold og sejre ved hjælp af guddommelig nåde.

Den erfaring, Daniel havde som statsmand i Babylon og Medo Persien, viser, at en administrator ikke nødvendigvis behøver at være et beregnende, snedigt menneske, men at han kan lade sig belære af Gud ved hvert skridt, han tager. Daniel var førsteminister i det største rige på jorden, men han var samtidig Guds profet og modtog den himmelske inspirations lys. Han havde den samme natur som vi, men den inspirerede pen skriver, at der ikke fandtes brøde hos ham. Der kunne ikke udsættes noget som helst på hans dispositioner, da hans fjender foretog en meget nøje gennemgang af dem. Han var et eksempel på, hvorledes alle administratorer kan blive, når deres hjerte omvendes og helliges og Gud kan se, at de har de rette motiver.

Den, der retter sig fuldstændig efter Himmelenes love, høster både timelige og åndelige velsignelser. Allerede som ganske ung fandt Daniel »yndest og velvilje« hos den hedenske embedsmand, som havde fået ansvaret for ham. Dan. 1,9. Han vandt denne mand ved sin ædle og værdige optræden og sin kompromisløse retskaffenhed. Lige fra begyndelsen viste han en ubrydelig troskab imod Gud, ligesom han havde fuldstændigt herredømme over sig selv. De samme egenskaber prægede ham resten af livet. Han avancerede hurtigt til stillingen som førsteminister i Babylon. Under de skiftende kongers regering, rigets fald og det nye verdensriges opkomst lagde han en sådan visdom og statsmandskunst for dagen, en så fuldkommen takt og høflighed, et så ægte hjertelag og en så ubrydelig principfasthed, at selv hans fjender var nødt til at indrømme, at de ikke kunne »finde nogen brøde eller brist, da han var tro«.

Mennesker ærede Daniel ved at betro ham ansvaret for rigets anliggender og indvi ham i verdensrigernes hemmeligheder. Gud ærede ham som sin ambassadør og åbenbarede mange af fremtidens hemmeligheder for ham. Profeten forstod end ikke selv til fulde de vidunderlige profetier, som vi finder fra 7, til 12. kapitel i den bog, som bærer hans navn. Men inden han nedlagde sin vandringsstav, fik han det velsignede løfte, at han »ved dages ende« ved afslutningen af denne verdens historie, skulle få lov at stå op til sin lod. Han fik ikke indsigt i hele Guds åbenbarede vilje. Der blev sagt til ham med henblik på hans profetiske skrifter: »Sæt lukke for ordene og segl for bogen.« Den skulle være forsegleet »til endens tid«. Engelen sagde endnu engang til Herrens trofaste tjener: »Gå bort, Daniel, thi for

ordene er der sat lukke og segl til endens tid Men gå du enden i møde, læg dig til hvile og stå op til din lod ved dagenes ende.« Dan. 12,4.9.13.

[265] Idet vi nærmer os afslutningen af denne verdens historie, bør vi vise de profetier, som Daniel nedskrev, særlig opmærksomhed, fordi de angår selve den tid, vi lever i. Vi bør knytte dem sammen med den undervisning, som findes i den sidste bog i det nye Testamente. Satan har fået mange til at tro, at man ikke kan forstå de profetiske afsnit af Daniels bog og Johannes åbenbaring; men man kan ikke tage fejl af det løfte, som siger, at der er en speciel velsignelse ved at studere disse profetier. Der blev sagt om de af Daniels syner, hvis segl skulle brydes i de sidste dage: »Ingen af de gudløse skal forstå, men det skal de forstandige.« (10. vers.) Med henblik på den åbenbaring, som Kristus gav sin tjener Johannes, for at den skulle tjene som en vejledning for Guds folk ned gennem århundrederne, er der givet dette løfte: »Salig er den, som oplæser, og de, som hører profetiens ord og holder fast ved det, der er skrevet i den.« Åb. 1,3.

Nationernes opkomst og fald, som skildres så tydeligt i Daniels og Åbenbaringens bog, bør lære os, hvor værdiløs den blotte ydre pragt og verdslige herlighed er. Babylon, som besad en magt og storhed, som ikke senere har haft sit sidestykke i verden, en magt og storhed, som datidens mennesker troede skulle vare evigt er fuldstændig forsvundet. Det er forgået »som græssets blomster«. Jak. 1,10. Medo-Persien, Grækenland og Rom gik også til grunde, og alt det, der ikke har Gud som sin grundvold, vil forgå på samme måde. Kun det, der stemmer overens med hans vilje og udtrykker hans karakter, kan bestå. Hans principper er det eneste bestandige i denne verden.

[266] Hvis vi omhyggeligt sætter os ind i, hvorledes Guds vilje er blevet fuldbyrdet i nationernes historie, og hvis vi grundigt studerer det, der er åbenbaret om fremtiden, vil vi blive sat i stand til at vurdere både det synlige og det usynlige efter dets sande værdi samt lære, hvad der er den virkelige hensigt med livet. Når vi således ser alt timeligt i evighedens lys, kan vi ligesom Daniel og hans medbrødre leve for det, der er sandt, ædelt og varigt. Når vi i dette liv har tilegnet os de principper, som råder i vor Herres og Frelses rige det velsignede rige, som skal bestå i al evighed er vi rede til at tage det i besiddelse sammen med ham ved hans komme.

[267]

[268]

[269]

De landflygtiges hjemkomst

Kyros' hærs opmarch foran Babylons mure var et tegn til jøderne om, at deres udfrielse af fangenskab nærmede sig. Over hundrede år før Kyros' fødsel havde det inspirerede ord nævnt ham ved navn. Det havde givet en skildring af selve den opgave, som han skulle løse, når han overrumpledte og indtog Babylon, ligesom det omtalte, at han skulle berede vejen for de fangne judæeres frigivelse. Der var blevet sagt følgende ved Esajas:

»Så siger Herren til sin salvede, til Kyros, hvis højre jeg greb for at nedstyrte folk for hans ansigt for at åbne dørene for ham, så portene ikke var stængte: Selv går jeg frem foran dig, hindringer jævner jeg ud; jeg sprænger porte af kobber og sønderhugger slåer af jern. Jeg giver dig mulmets skatte, rigdomme gemt i løn, så du kender, at den, der kaldte dig ved navn, er mig, er Herren, Israels Gud.« Es. 45,1-3.

Den persiske erobrers hær banede sig uventet vej ind i den babyloniske hovedstads hjerte gennem flodlejet, efter at vandet var ledt bort. Soldaterne gik gennem de inderste porte, som babylonerne i deres ubekymrede tryghedsfølelse havde ladet stå åbne og ubevogtede. Jøderne havde heri et tydeligt bevis på den bogstavelige opfyldelse af Esajas profeti om deres undertrykkes pludselige nederlag. De burde også have betragtet det som et umiskendeligt tegn på, at Gud ledede nationernes historie for deres skyld, for i tilknytning til den profeti, som skildrede Babylons indtagelse og fald, stod der følgende ord:

»Jeg siger om Kyros: »Min hyrde, som fuldbyrder al min vilje!« Jeg siger om Jerusalem: »Det skal bygges!« om templet: »Det skal grundes!« »Det var mig, som vakte ham i retfærd, jeg jævner alle hans veje; han skal bygge min by og give mine bortførte fri ikke for løn eller gave, siger Hærskarers Herre.« Es. 44,28; 45,13.

Dette var ikke de eneste profetier, hvorpå de landflygtige kunne grunde deres håb om en hurtig befrielse. De havde adgang til Jeremias skrifter, og heri stod det tydeligt, hvor længe det ville vare, før

Israel fik lov til at vende hjem fra Babylon. »Men når der er gået halvfjerdsindstyve år « havde Herren forudsagt ved sit sendebud, »hjem søger jeg Babels konge og folket dér for deres misgerning, lyder det fra Herren, også kaldæernes land hjem søger jeg og gør det til evige ørkener.« Jer. 25,12.

Herren ville vise Judas rest nåde som svar på deres brændende bønner. »Såfremt I søger mig af hele eders hjerte, vil jeg lade mig finde af eder, lyder det fra Herren, og vende eders skæbne og sanke eder sammen fra alle de folkeslag og alle de steder, jeg har bortstødt eder til, lyder det fra Herren, og føre eder tilbage til det sted, fra hvilket jeg førte eder bort.« Jer. 29,13 14.

Daniel og hans medbrødre havde ofte læst disse og lignende profetier, som skildrede Guds planer med sit folk. På dette tidspunkt, hvor begivenhedernes hurtige udvikling viste, at Guds vældige hånd greb ind i nationernes historie, dvælede Daniels tanker særlig ved de løfter, som var givet til Israel. Hans tro på det profetiske ord bevirkede, at han netop gjorde sådanne erfaringer, som de hellige skribenter havde forudsagt. »Når halvfjerdsindstyve år er gået for Babel,« havde Herren sagt, »vil jeg se til eder og på eder opfylde min forjættelse om at føre eder tilbage hertil. Thi jeg ved, hvilke tanker jeg tænker om eder, lyder det fra Herren, tanker om fred og ikke om ulykke, at jeg må give eder fremtid og håb. Kalder I på mig, vil jeg svare eder; beder I til mig, vil jeg høre eder; leder I efter mig, skal I finde mig; såfremt I søger mig af hele eders hjerte, vil jeg lade mig finde af eder.« 10 14. vers.

Kort før Babylons fald grundede Daniel over disse profetier og bad Gud hjælpe ham at forstå det åremål, som var omtalt heri. Ved denne lejlighed fik han en række syner om rigernes opkomst og fald. Det første syn, som står omtalt i Daniels bogs syvende kapitel, blev fortolket, men profeten fik dog ikke forklaring på alt. »Jeg, Daniel, blev såre forfærdet over mine tanker,« skrev han om sin erfaring på denne tid, »og mit ansigt skiftede farve; men jeg gemte sagen i mit hjerte.« Dan. 7,28.

Daniel fik endnu et syn, som kastede lys over fremtidens begivenheder, og ved slutningen af synet hørte han en hellig tale, og en anden hellig spurgte den talende: »Hvor lang tid gælder synet« Dan. 8,13. Da han hørte svaret: »2300 aftener og morgener; så skal helligdommen komme til sin ret igen« (14. vers), blev han

tvivlrådig. Han bad af hele sit hjerte for at få klarhed over, hvad synet betød. Han kunne ikke forstå, hvilken forbindelse der var mellem de halvfjerds års fangenskab, som var forudsagt ved Jeremias, og de 2300 år, som den himmelske gæst i synet havde sagt skulle forløbe, før Guds helligdom kom til sin ret igen. Engelen Gabriel gav ham en delvis forklaring, men da profeten hørte disse ord: »Men du skal lukke for synet; thi det gælder en fjern fremtid,« blev han syg. Han siger om sin erfaring: »Men jeg, Daniel, lå syg en tid lang; så stod jeg op og udførte min gerning i kongens tjeneste. Jeg var rædsels-slagen over synet og forstod det ikke.« 26 27. vers.

[271] Daniel var stadig meget bekymret på Israels vegne og gav sig atter til at studere Jeremias profetier. De var meget tydelige så tydelige, at han af de vidnesbyrd, som stod nedtegnet i bøgerne, kunne udlede »det åremål, i hvilket Jerusalem efter Herrens ord til profeten Jeremias skulle ligge i grus, halvfjerdsindstyve år«. Dan. 9,2.

Med en tro, som grundede sig på det sikre profetiske ord, bad Daniel indtrængende Herren om at opfylde disse løfter i hast. Han bad om, at Gud ville forsvare sin ære. I sin bøn gjorde han sig fuldstændig til ét med dem, som havde undladt at fuldbyrde Guds vilje, og bekendte deres synder, som om han selv havde begået dem.

Profeten sagde: »Jeg vendte mit ansigt til Gud Herren for at fremføre bøn og begæring under faste i sæk og aske. Og jeg bad til Herren min Gud, bekendte og sagde« 3 4. vers. Skønt Daniel havde været så længe i Guds tjeneste og af Himmelen var blevet betegnet som »højt elsket« trådte han frem for Gud som en synder for at tale sit elskede folks sag. Hans bøn var velformet, men enkel og dybt alvorlig. Hør ham bede:

»Ak, Herre, du store, forfærdelige Gud, som holder fast ved pagten og miskundheden med dem, der elsker dig og holder dine bud! Vi har syndet og handlet ilde, været gudløse og genstridige; vi veg fra dine bud og vedtægter og hørte ikke på dine tjenere profeterne, som talte i dit navn til vore konger, fyrster, fædre og til alt folket i landet.

Du står med retten, Herre, vi med vort ansigts blusel, som det nu viser sig, vi Judas mænd, Jerusalems borgere, ja alt Israel fjernt og nær i alle lande, hvor du drev dem hen for deres troløshed imod dig.

.....

Men hos Herren vor Gud er barmhjertighed og tilgivelse, thi vi stod ham imod.« »Herre, lad dog efter alle dine retfærdshandlinger din vrede og harme vende sig fra din by Jerusalem, dit hellige bjerg; thi ved vore synder og vore fædres misgerninger er Jerusalem og dit folk blevet til spot for alle vore naboer.

Så lyt da nu, vor Gud, til din tjeners bøn og begæring og lad dit ansigt lyse over din ødelagte helligdom for din egen skyld, o Herre! Bøj dit øre, min Gud, og hør, oplad dine øjne og se ødelæggelsen, som er overgået os, og byen, dit navn er nævnet over; thi ikke i tillid til vore retfærdshandlinger fremfører vi vor begæring for dit åsyn, men i tillid til din store barmhjertighed.

Herre, hør! Herre, tilgiv! Herre, lån øre og grib uden tøven ind for din egen skyld, min Gud; thi dit navn er nævnet over din by, og dit folk!« 4 9. og 16 19. vers.

Himmelen bøjede sig ned og lyttede til profetens alvorlige bøn. Inden Daniel var færdig med at bede om, at Gud ville tilgive folket og lade dem vende hjem til deres eget land, viste den vældige engel Gabriel sig for ham og henledte hans opmærksomhed på det syn, som han havde haft før Babylons fald og Belsazzars død. Engelen gennemgik derefter i detaljer den periode på halvfjerds uger, som skulle begynde på det tidspunkt, »ordet om Jerusalems genrejsning og opbyggelse udgik«. 25. vers.

Daniel bad sin bøn »i Darius, Ahasverus søns, første regeringsår« (1. vers). Darius var konge af Medien, og det var hans general Kyros, der havde vristet verdensherredømmet ud af hænderne på Babylon. Gud ærede Darius. Engelen Gabriel blev sendt for at hjælpe og støtte ham. Dan. 11,1 ifølge den engelske oversættelse. Den danske oversættelse har en anden læsemåde. Overs. anm.1 Ved hans død, som indtraf to år efter Babylons fald, efterfulgte Kyros ham på tronen. Ved begyndelsen af dennes regering udløb de halvfjerds år, som tog deres begyndelse, da Nebukadnezar førte de første hebræere fra deres hjem i Judæa til Babylon.

Gud benyttede Daniels udfrielse af løvekulen til at gøre Kyros den Store velvilligt stemt. På grund af Guds tjeners fremragende evner som statsmand viste perserkongen ham megen respekt og ære. Daniel var både fremsynet og i besiddelse af en god dømmekraft. Netop på det tidspunkt, da Gud havde sagt, at han ville lade sit tempel i Jerusalem genopbygge, benyttede han Kyros som sin tjener.

Han gav ham indblik i de profetier, der handlede om ham selv og tilskyndende ham til at give det jødiske folk dets frihed.

Kongen læste de ord, som over hundrede år før hans fødsel havde forudsagt, hvorledes Babylon ville blive indtaget. Han læste det budskab, som universets Konge havde stilet til ham: »Jeg omgjorde dig, endskønt du ej kender mig, så de kender fra solens opgang til dens nedgang: der er ingen uden mig. « Han læste med sine egne øjne den evige Guds udsagn: »For Jakobs, min tjeners, skyld, for min udvalgte, Israels, skyld, kalder jeg dig ved dit navn, ved et æresnavn, skønt du ej kender mig. « Han læste de inspirerede ord: »Det var mig, som vakte ham i retfærd, jeg jævner alle hans veje; han skal bygge min by og give mine bortførte fri ikke for løn eller gave.« Es. 45,5 6. 4. 13. Da han blev bekendt med alt dette, gjorde det et dybt indtryk på hans hjerte, og han besluttede, at han ville op fylde sin guddommeligt tildelte mission. Han ville frigive de judæiske fanger og hjælpe dem at genopbygge Herrens tempel.

Kyros udsendte en skrivelse til »hele sit rige« og meddelte heri, at det var hans agt at lade hebræerne rejse hjem, samt at han ville lade deres tempel genopbygge. I sin offentlige kundgørelse indrømmede kongen med taknemmelighed: »Alle jordens riger har Herren, Himmelens Gud, givet mig.« Han skrev videre: »Han har pålagt mig at bygge ham et hus i Jerusalem i Juda. Hvem iblandt eder, der hører til hans folk, med ham være hans Gud, og han drage op til Jerusalem i Juda og bygge Herrens, Israels Guds, hus; han er den Gud, som bor i Jerusalem; og alle steder, hvor de tiloversblevne bor som fremmede, skal beboerne støtte dem med sølv, guld, heste og kvæg, bortset fra de frivillige gaver til Guds hus i Jerusalem.« Ezra 1,1 4.

Han gav endvidere følgende befaling med henblik på templet: »Gudshuset i Jerusalem skal genopbygges, for at man der kan ofre slagtofre og frembære Guds ildofre; det skal være tresindstyve alen højt og tresindstyve alen bredt med tre lag kvadersten og ét lag bjælker; omkostningerne udredes af kongens hus. Desuden skal gudshusets guld og sølvkar, som Nebukadnezar borttog fra helligdommen i Jerusalem og førte til Babel, gives tilbage, og de skal bringes tilbage til deres plads i helligdommen i Jerusalem.« Ezra 6,3 5.

Denne kundgørelse nåede ud i de fjerneste provinser af kongens rige og vakte overalt stor glæde blandt de adspredte judæere. Mange havde læst profetierne ligesom Daniel og søgt Gud i bøn for at få ham til at gribe ind for Zions skyld, som han havde lovet. Nu blev deres bønner besvaret, og de kunne af hele deres hjerte syng:

»Da Herren hjemførte Zions fanger,
 var vi som drømmende;
 da fyldtes, vor mund med latter,
 vor tunge med frydesang;
 da hed det blandt folkene:
 ›Herren har gjort store ting imod dem!‹
 Herren har gjort store ting imod os,
 og vi blev glade.«

Sl. 126,1 3.

»Da brød overhovederne for Judas og Benjamins fædrenehuse og præsterne og levitterne op, alle, hvis ånd Gud vakte.« Der var ca. 80.000, og disse udgjorde den gudfrygtige rest af de landflygtige jøder, som besluttede at benytte sig af den vidunderlige, anledning, de fik til at drage op og »bygge Herrens hus i Jerusalem«. Deres venner lod dem ikke drage tomhændede bort. »Bortset fra alle de frivillige gaver kom alle deres naboer dem til hjælp med alt, både sølv, guld, heste og kvæg og kostbarheder i mængde.« Foruden disse og mange andre frivillige gaver fik de »karrene fra Herrens hus, som Nebukadnezar havde ført bort fra Jerusalem; dem gav perserkongen Kyros nu til skatmesteren Mitredat i alt 5400« som skulle bruges i templet, som nu skulle genopbygges. Ezra 1,5 11.

Kyros indsatte Zerubbabel (også kaldet Sjesjazzar), som var en efterkommer af kong David, til statholder over de mennesker, der vendte hjem til Judæa. Han arbejdede sammen med ypperstepræsten Josua. De ankom til deres bestemmelsessted i god behold efter den lange rejse gennem ørkenen, og i taknemmelighed til Gud for hans mange velgerninger begyndte den lykkelige skare omgående at genopbygge det, som var blevet nedbrudt og ødelagt. »Fædrenehuses overhoveder« var de første til at skænke gaver for at bidrage til dækning af omkostningerne ved templets genopførelse. Folket

fulgte deres eksempel og gav også villigt af det lidet, de havde. Ezra 2,64 70.

Man byggede hurtigst muligt et alter på det sted, hvor det oprindelige alter havde stået i tempelgården. Da det blev indviet, »samledes folket fuldtalligt« for at genoptage de hellige offerhandlinger, som var blevet afbrudt, da Nebukadnezar ødelagde Jerusalem. Inden de skiltes for at drage tilbage til deres hjem, som de var i færd med at genopbygge, »fejrede de løvhyttefesten«. Ezra 3,1 6.

Det var en stor opmuntring for den trofaste rest af folket, at brændofferalteret nu var genopbygget. Nu gik de med ildhu i gang med de nødvendige forberedelser til at genopbygge templet, og som værket skred fremad fra måned til måned, voksede deres mod. De havde måttet savne det synlige tegn på Guds nærværelse i mange år, og som de stod her, hvor der var så mange sørgelige minder om deres frafald, længtes de efter at få et varigt tegn på, at Gud havde tilgivet dem og antaget dem på ny. De satte Guds bifald højere end generhvervelsen af personlig ejendom og gamle privilegier. Han havde gjort vidunderlige ting for dem, og de var overbevist om, at han var med dem. Men de længtes efter endnu større velsignelser. De så med glad forventning frem til den tid, da templet var færdigt og de kunne se hans herlighed skinne indefra.

[274] De håndværkere, som var beskæftiget med at fremstille byggematerialer, fandt mellem ruinerne nogle af de store sten, som var blevet transporteret til byggepladsen på Salomos tid. Disse blev istandsat og benyttet sammen med de nye materialer. Værket var snart så vidt fremskredet, at man kunne nedlægge grundstenen. Denne begivenhed blev overværet af mange tusinder, som var kommet til stede for at se, hvorledes arbejdet skred fremad, og for at give udtryk for deres glæde over, at de havde en andel deri. Da grundstenen blev lagt, stemte folket i »med lov og pris for Herren med ordene ›thi han er god, og hans miskundhed mod Israel varer evindeligt!« Samtidig spillede præsterne på deres trompeter og Asafs efterkommere på deres cymbler. 11. vers.

Dette hus, som var ved at blive genopbygget, var omtalt i mange profetier, som omhandlede Guds velvilje over for Zion. Derfor burde alle de, der var til stede ved grundstensnedlæggelsen, også have taget del i feststemningen. Men det gjorde de ikke. Ind imellem musikken og jubelråbene hørtes der en mislyd. »Mange af præsterne, levitterne

og overhovederne for fædrenehuse, de gamle, der havde set det første tempel, græd højt, da de så grunden blive lagt til dette tempel.« 12. vers.

Det var kun naturligt, at disse gamle mænd blev bedrøvede, når de tænkte på følgerne af de mange års ubodfærdighed. Hvis de og deres slægtled havde adlydt Gud og fuldbyrdet hans vilje med Israel, ville det tempel, som Salomo havde bygget, aldrig være blevet ødelagt, og fangenskabets havde ikke været nødvendigt. Det skyldtes deres utaknemmelighed og mangel på troskab over for Gud, at de var blevet adspredt blandt hedningerne.

Nu havde forholdene ændret sig. Herren havde atter i nåde besøgt sit folk og givet dem tilladelse til at vende hjem til deres land. I stedet for at sørge over fortidens fejltagelser burde de have været jublende glade. De burde have været yderst taknemmelige over, at Gud havde tilskyndet Kyros til at hjælpe dem med at genopbygge templet. Men der var nogle, der ikke havde blikket åbent for Guds forsyns styrelse. I stedet for at glæde sig var de misfornøjede og modløse. De havde set Salomos herlige tempel og var bedrøvede, fordi denne bygning ikke var nær så prægtig.

Den utilfredshed og klage, som de gav udtryk for, og de uheldige sammenligninger, som blev draget mellem de to templer, havde en dårlig indflydelse på mange af de tilstedeværende og fik håndværkerens hænder til at synke. De, der var beskæftiget med byggearbejdet, spurgte sig selv, om de skulle arbejde videre på denne bygning, når den blev gjort til genstand for åbenlys kritik lige fra begyndelsen og forårsagede så megen sorg.

Der var dog også mange i forsamlingen, som havde så megen tro og så meget udsyn, at de ikke gav udtryk for misfornøjelse, fordi dette tempel ikke var så storslået som det første. »Men mange var også de, der opløftede deres røst med jubel og glæde, og man kunne ikke skelne glædesjubelen fra folkets gråd; thi så højt var folkets jubelråb, at det hørtes langt bort.« 12 13, vers.

Hvis de, der ikke ville glæde sig over grundstensnedlæggelsen, kunne have forudset følgerne af deres mangel på tro, ville de være blevet forfærdede. De havde ingen anelse om, hvorledes deres misbilligende og skuffende udtalelser virkede. De vidste heller ikke, hvor meget deres åbenlyse misfornøjelse ville forsinke fuldførelsen af Herrens hus.

Før landflygtigheden var det første tempels overvældende herlighed og tempeljenestens imponerende ritualer Israels stolthed, men deres gudstjeneste havde ofte manglet det, som Gud anser for det vigtigste. Det første tempels herlighed og den pragtfulde tempeltjeneste skaffede dem ikke Guds yndest, fordi de ikke frembar det, som har størst værdi i Guds øjne. De bragte han ikke en ydmyg sønderknust ånd som offer.

Når menneskene glemmer guds rigets vigtigste principper, forøger de ceremoniernes antal og pragt. Det er, når man forsømmer karakterdannelsen og sjælens udsmykning og viser foragt for enfoldig gudsfrygt, at stoltheden og kærligheden til ydre pragt forlanger prægtige kirker, kostbar udsmykning og imponerende ceremonier. Men man ærer ikke Gud med alt dette. Det er ikke menighedens ydre fortrin, som gør den dyrebar i hans øjne, men den oprigtighed og fromhed, som adskiller den fra verden. Han bedømmer den efter medlemmernes kendskab til Kristus og deres åndelige fremgang. Han ser efter, om de besidder kærlighedens og godhedens principper. Al den skønhed, som findes i kunstens verden, tåler ikke sammenligning med den sindets og karakterens skønhed, som skal komme til udtryk i de mennesker, der er Kristi repræsentanter.

Det betyder ikke noget, at en menighed er den fattigste i hele landet, Det gør heller ikke noget, at den ikke er i besiddelse af ydre pragt. Hvis dens medlemmer ejer Kristi karakters principper, vil englens holde gudstjeneste sammen med dem. Den lov og pris, som opstiger fra de taknemmelige hjerter i en sådan menighed, vil være et velbehageligt offer for Gud.

»Halleluja! Lov Herren, thi han er god,
hans miskundhed varer evindeligt!
Så skal Herrens genløste sige,
de, han genløste af fjendens hånd.«
»Syng og spil til hans pris,
tal om alle hans undere;
ros jer af hans hellige navn,
eders hjerte glæde sig,
I, som søger Herren.«

»Thi han mættede den vansmægtende sjæl
og fyldte den sultne med godt.«

Sl. 107,1 2; 105,2 3;
107,9.

[276]

Hjælpen fra Herrens profeter

Samaritanerne boede ikke ret langt fra de israelitter, som havde påtaget sig at genopbygge templet. Det var et blandingsfolk, som var opstået ved ægteskab mellem hedenske tilflyttere fra de assyriske provinser og rester af de ti stammer, som var blevet efterladt i Samaria og Galilæa. Samaritanerne havde i en årrække hævdet, at de tjente den sande Gud, men i hjertet var de afgudsdyrkere; dette viste deres levned. De påstod ganske vist, at deres afguder blot tjente til at minde dem om den levende Gud, universets konge, men de havde ikke desto mindre hang til at tilbede udskårne billeder.

Mens genopbygningen af templet stod på, optrådte disse samaritanere som »Judas og Benjamins fjender«. Da de hørte, at »de, der havde været i landflygtighed, byggede Herren, Israels Gud, en helligdom, henvendte de sig til Zerubbabel, Josua og overhovederne for fædrenehuse« og sagde, at de gerne ville være med til at bygge templet. »Lad os være med til at bygge, thi vi søger eders Gud såvel som I, og ham har vi ofret til, siden assyrerkongen Asarhaddon førte os herhen.« Men de opnåede ikke den ønskede tilladelse. De israelitiske ledere sagde: »I skal ikke være fælles med os om at bygge vor Gud et hus, men vi vil være ene om at bygge for Herren, Israels Gud, således som kong Kyros, perserkongen, pålagde os!« Ezra 4,13.

Der var kun vendt en rest af folket tilbage fra Babylon. Da disse påtog sig en opgave, som tilsyneladende oversteg deres kræfter, kom deres nærmeste naboer og tilbød at hjælpe dem. Samaritanerne henviser til, at de tjener den sande Gud, og beder om at måtte få del i de privilegier og velsignelser, som følger med tempeljenesten. »Vi søger eders Gud såvel som I,« siger de. »Lad os være med til at bygge.« Hvis de jødiske ledere havde taget imod tilbudet om hjælp, ville de have givet afgudsdyrkelsen indpas. De gennemskuede samaritanerne og så, at de ikke var ærlige. De var klar over, at den hjælp, som de kunne få ved at slutte forbund med disse mænd, ville

[277]

forvente, hvis de rettede sig efter Herrens tydelige befalinger.

Herren havde ladet Moses meddele Israel, hvorledes de skulle forholde sig overfor nabofolkene. »Du må ikke slutte pagt med dem eller vise dem skånsel. Du må ikke besvogle dig med dem, thi så vil de få din søn til at falde fra Herren, så han dyrker andre guder, og Herrens vrede vil blusse op imod eder, og han vil udrydde dig i hast.« »Thi du er et folk, der er helliget Herren din Gud, og dig har Herren udvalgt til at være hans ejendomsfolk blandt alle folk på jorden.« 5Mos. 7,2 4; 14,2.

Det var tydeligt blevet forudsagt, hvilke følger det ville få, hvis de sluttede pagt med nabofolkene. Moses havde sagt: »Herren skal adsplitte dig blandt alle folkeslagene fra den ene ende af jorden til den anden, og der skal du dyrke fremmede guder, som hverken du eller dine fædre før kendte til, træ og sten; og blandt disse folk skal du ikke få ro eller finde hvile for din fod; thi der skal Herren give dig et skælvende hjerte, udtærede øjne og en vansmægtende sjæl. Det skal synes dig, som hang dit liv i en tråd; du skal ængstes ved dag og ved nat og aldrig føle dig sikker på dit liv. Om morgenen skal du sige: »Gid det var aften!« Og om aftenen: »Gid det var morgen!« Sådan angst skal du gribes af, og så forfærdeligt bliver det, dine øjne får at se.« 5Mos. 28,64 67. Men der var også givet dette løfte: »Der skal I så søge Herren din Gud, og du skal finde ham, når du søger ham af hele dit hjerte og hele din sjæl.« 5Mos. 4,29.

Zerubbabel og Hans medarbejdere var bekendt med disse og mange lignende udtalelser fra skrifterne, og i det nyligt afsluttede fangenskab havde de set adskillige beviser på disse ords opfyldelse. Nu havde de netop angret de synder, der havde forårsaget de straffe, som Moses havde forudsagt ville ramme dem og deres fædre; de havde omvendt sig til Gud af hele deres hjerte; de havde fornyet deres pagt med ham og havde fået lov at vende tilbage til Judæa for at genopbygge det, som var blevet ødelagt. Skulle de så slutte pagt med afgudsdyrkere, netop som de skulle påbegynde deres arbejde?

»Du må ikke slutte pagt med dem,« havde Gud sagt. De, der netop havde helliget sig til Herren ved det alter, som var blevet bygget foran ruinerne af hans tempel, var klar over, at grænselinjen mellem hans folk og verden altid skal være skarp. De ville ikke slutte pagt med mennesker, som ikke var villige til at rette sig efter Guds lovs krav, skønt de kendte dem.

Guds folk skal lige til verdens ende rette sig efter de principper, som er nedfældet i Femte Mosebog til vejledning for Israel. Virkelig fremgang beror på, at vi holder fast ved vor pagt med Gud. Vi har ikke råd til at ofre vore principper ved at slutte forbund med mennesker, som ikke frygter ham.

[278] Der er bestandig fare for, at bekendende kristne skal få den opfattelse, at de til en vis grad er nødt til at følge verden for at kunne øve indflydelse over verdslige mennesker. Men skønt der tilsyneladende kan opnås store fordele herved, er slutresultatet altid åndeligt tab. Guds folk skal holde skarpt udkig med alt, hvad sandhedens fjender søger at liste ind i menigheden ved hjælp af smiger. De er pilgrimme og fremmede i denne verden, og deres rejserute er fuld af farer. De bør overhovedet ikke ænse de listige forslag og tillokkende planer, som benyttes for at friste dem til at afsværge deres troskab.

Det er ikke de åbenlyse og svorne fjender af Guds sag, der er de farligste. De største forførere bærer sig ad ligesom Judas og Benjamins fjender, De bruger sleske ord og kønne talemåder og giver det udseende af, at de gerne vil slutte venskabspagt med Guds børn. Hver eneste sjæl bør være på vagt over for sådanne mennesker, for at han ikke uforvarende skal blive fanget i en omhyggeligt skjult fælde. I dag kræver Herren mere agtpågivenhed af sine børn end nogen sinde før, fordi jordens historie er ved at afsluttes. Skønt der ingen våbenhvile er i denne kamp, er ingen henvist til at kæmpe alene. Himmelske engle hjælper og beskytter dem, der vandrer ydmygt med Gud. Herren vil heller aldrig svigte en eneste af dem, der stoler på ham. Når hans børn søger ly hos ham imod det onde, løfter han i sin barmhjertighed og kærlighed et banner imod fjenden. »Rør dem ikke,« siger han, »for de tilhører mig. Jeg har tegnet dem i mine hænder.«

Samaritanerne blev ved at gøre modstand. De bragte »Judas folks hænder til at synke og skræmmede dem fra at bygge; og de købte folk til med deres råd at modarbejde dem og bringe deres planer til at strande; således gik det, så længe perserkongen Kyros levede, lige til perserkongen Darius regering«. Ezra 4,4 5. De indsendte falske rapporter og vakte mistanke hos de mistænksomme. Ondskabens magter blev dog holdt i skak i mange år, og judæerne havde frihed til at fortsætte arbejdet.

Mens Satan arbejdede på at påvirke de øverste myndigheder i det medo-persiske rige til at vise Guds folk deres mishag, arbejdede himmelske engle på de landflygtiges side. Hele Himmelen var interesseret i denne strid. Profeten Daniel giver os et indblik i den vældige kamp mellem det godes og det ondes kræfter. Gabriel kæmpede med mørkets magter i tre uger for at modvirke den indflydelse, som blev øvet over Kyros sind. Inden kampen sluttede, kom Kristus selv Gabriel til hjælp. Gabriel sagde: »Perserrigets fyrste stod mig imod i en og tyve dage, men se, da kom Mikael, en af de ypperste fyrster, mig til hjælp; ham lod jeg blive der hos perserkongernes fyrste.« Dan. 10,13. Himmelen gjorde alt for at hjælpe Guds folk. Til sidst var sejren sikret. De fjendtlige kræfter blev holdt i skak, så længe Kyros levede, og ligeledes under hans søn Kambyses, som regerede omkring syv et halvt år.

I denne tid havde jøderne deres gyldne anledning. Himmelen højeste repræsentanter påvirkede kongers hjerter, og nu gjaldt det om, at Gud folk gjorde deres yderste for at efterkomme Kyros befaling. De skulle ikke have sparet sig nogen anstrengelse for at genopbygge templet, genindføre tempeljenesten og bosætte sig i deres hjem i Judæa. Men da Gud greb ind, var mange af dem uvillige til at handle. Fjenderne gjorde hårdnakket modstand, og lidt efter lidt mistede håndværkerne modet. En del af dem kunne ikke glemme det, der var sket den dag, da grundstenen blev nedlagt, og mange var skeptiske over for arbejdets gennemførelse. Efterhånden som samaritanernes dristighed voksede, begyndte mange af jøderne at spørge, om tiden i det hele taget var inde til at bygge. Denne indstilling bredte sig hurtigt. Mange af håndværkerne blev modløse og nedslåede og rejste hjem for at søge andet arbejde. [279]

Under Kambyses regering skred arbejdet på templet kun langsomt fremad, og under den falske Smerdis regering (han kaldes Artaxexes hos Ezra 4,7) tilskyndende samaritanerne denne skrupeløse bedrager til at udstede et dekret, som forbød jøderne at genopbygge templet og byen.

Arbejdet lå stille i over et år, og i denne tid var templet næsten helt forladt, Folket boede i deres hjem og arbejdede for at skaffe sig timelig velstand, men forholdene var fortvivlede. Selv om de gjorde deres yderste, fik de intet udbytte. Selve naturkræfterne syntes at bekæmpe dem. Herren sendte tørke, fordi de lod templet ligge øde

hen. Gud havde skænket dem frugter på mark og i have samt korn, vin og olie som tegn på sin gunst, men da de brugte hans rige gaver til sig selv, tog han sine velsignelser fra dem.

Således var forholdene i begyndelsen af Darius Hystaspes regering. Israelitterne var i en ynkelig forfatning både åndeligt og materielt. De havde beklaget sig og tvivlet i lang tid. De havde sat deres egne interesser i første række og set med ligegyldighed på Herrens tempel, som lå i ruiner. Til sidst glemte mange fuldstændig, hvorfor Gud havde ladet dem vende hjem til Judæa, og sagde: »Endnu er det ikke tid at bygge Herrens hus.« Hagg. 1,2.

Men selv i denne krisetime var alt håb ikke ude for dem, der stolede på Gud. Herren sendte profeterne Haggaj og Zakarias, for at de skulle imødegå krisen. I gribende vidnesbyrd lod disse udvalgte sendebud folket forstå, hvad der var årsagen til deres vanskeligheder. Profeterne sagde, at folkets mangel på timelig fremgang skyldtes, at de havde undladt at sætte Guds sags interesser i første række. Hvis israelitterne havde æret Gud, hvis de havde vist ham den respekt, som tilkom ham, og givet deres ærbødighed til kende ved at bygge hans hus først, ville han have været med dem og velsignet dem.

Haggaj stillede de modløse følgende ransagende spørgsmål: »Er det da tid for eder at bo i huse med træklædte vægge, når dette hus ligger øde? Derfor, så siger Hærskarers Herre: Læg mærke til, hvorledes det går eder!« Hvorfor har I udrettet så lidt? Hvorfor er I så optaget af jeres egne huse, mens I forsømmer Herrens hus? Hvor er den iver, som I engang viste for Herrens hus? Hvad har I opnået ved at tjene jer selv? I forsømte templet, fordi I ville undgå at blive fattige, men fordi I forsømte templet, er det, som I frygtede, sket. »I sår meget, men bringer lidet i hus; I spiser, men mættes ikke; I drikker, men får ikke tørsten slukket; I klæder eder på, men bliver ikke varme; og daglejernes løn går i en hullet pung.« 4 6. vers.

Derpå fortalte Herren dem med ord, som ikke kunne misforstås, hvad der var årsagen til deres mangel: »I venter rig høst, men det bliver kun til lidt; og når I bringer det i hus, blæser jeg derpå. Hvorfor? lyder det fra Hærskarers Herre. Fordi mit hus ligger øde, mens enhver af eder har travlt med sit eget hus. Derfor holder himmelen sin dug og jorden sin afgrøde tilbage; og jeg har kaldt tørke hid over land og bjerge, over korn, most og olie, over alt, hvad jorden

frembringer, over folk og fæ, over alt, hvad hænder virker.« 9 11. vers.

»Læg mærke til, hvorledes det går eder.« sagde Herren. »Gå op i bjergene, hent tømmer og byg templet, så jeg kan have glæde deraf og blive æret, siger Herren.« 7 8. vers. [280]

Både lederne og de menige israelitter tog Haggajs råd og irttesættelse til indtægt. De følte, at Gud mente det alvorligt. De vovede ikke at se bort fra det, som blev indskærpet dem gang på gang: at deres timelige og åndelige vel afhang af deres lydighed mod Guds bud. Profetens advarsler gjorde deres virkning, og Zerubbabel og Josua »og hele resten af folket adlød Herren deres Guds røst og profeten Haggajs ord«. 12. vers.

Så snart Israel besluttede sig til at adlyde, blev der sendt et opmuntrende budskab. »Da sagde Haggaj til folket: Jeg er med eder, lyder det fra Herren. Og Herren vakte ånden i Judas statholder Zerubbabel« og i Josua »og i hele resten af folket, så de kom og tog fat på arbejdet med deres Guds, Hærskarers Herres, hus.« 13 14. vers.

Mindre end en måned efter at arbejdet på templet var genoptaget, fik håndværkerne et nyt opmuntrende budskab: »Dog vær kun trøstig, Zerubbabel,« sagde Herren ved sin profet, »vær kun trøstig, du ypperstepræst Josua, vær kun trøstigt, alt folket i landet, lyder det fra Herren. Arbejd kun, thi jeg er med eder, lyder det fra Hærskarers Herre.« Hagg. 2,4.

Da Israel lå i lejr foran Sinaj bjerg, sagde Herren til dem: »Jeg vil bo midt iblandt Israels børn og være deres Gud; og de skal kende, at jeg Herren er deres Gud, som førte dem ud af Ægypten for at bo midt iblandt dem, jeg Herren deres Gud.« 2Mos. 29,45 46. Nu sendte Gud dem endnu engang en række budskaber ved sin profet og rakte atter sin hånd ud for at frelse dem, skønt de ofte »stred imod og bedrøved hans hellige Ånd« (Es. 63,10) . Som et udtryk for, at han påskønnede deres vilje til samarbejde, fornyede han den pagt, han indgik, da han lovede dem, at hans Ånd skulle bo iblandt dem, og tilføjede: »Frygt ikke!«

Herren siger også til sit folk i dag: »Vær kun trøstigt arbejd kun, thi jeg er med eder.« Herren er altid en stærk hjælper for den kristne. Vi kan måske ikke se, hvorledes Herren vil hjælpe, men vi ved at han aldrig vil svigte dem, der stoler på ham. Hvis de kristne

blot vidste, hvor mange gange Herren har grebet ind for at kuldkaste fjendens anslag imod dem, ville de ikke gå rundt og beklage sig. Så ville de stole ubetinget på Gud og ikke lade sig rokke af prøvelser. De ville betragte ham som deres visdom og styrke, og han ville fuldbyrde sin vilje igennem dem.

Gud lod Zakarias fremstå, for at han skulle understrege og supplere de alvorlige henstillinger, som var givet ved Haggaj, og stille sig ved hans side for at tilskynde Israel til at efterkomme befoalingen om at stå op og bygge. Zakarias første budskab indeholdt en forsikring om, at Guds ord aldrig slår fejl, samt et løfte om Guds velsignelse over dem, der ville lytte til det sikre profetiske ord.

[281] Skønt markerne var golde og de knappe forråd hurtigt svandt ind og der boede fjendtlige folk til alle sider, gik israelitterne fremad i tro. De fulgte den henstilling, som Guds profeter havde givet dem, og arbejdede flittigt for at genopbygge det nedbrudte tempel. Denne opgave kunne kun løses, hvis de stolede fuldt og fast på Gud. Da folket bestræbte sig på at gøre deres del og viste, at de atter ønskede at modtage Guds nåde i hjerte og liv, modtog de en række budskaber ved Haggaj og Zakarias. I disse blev de forsikret om, at deres tro ville blive rigt belønnet, og at Guds ord angående templets fremtidige herlighed ikke ville slå fejl. Når tidens fylde kom, ville han, som var hele menneskeheds håb, træde frem i denne bygning som menneskenes lærer og frelser.

Håndværkerne blev ikke overladt til at kæmpe alene. »Guds profeter støttede dem,« og Hærskarers Herre havde selv sagt: »Vær kun trøstig arbejd kun, thi jeg er med eder.« Ezra 5,2; Hagg. 2,4.

Da de angrede af hele deres hjerte og viste, at de var villige til at gå fremad i tro, blev der også lovet dem timelige velsignelser. Herren sagde: »Fra i dag velsigner jeg.« 19. vers.

Deres leder Zerubbabel modtog et vidunderligt budskab. Denne mand var blevet hårdt prøvet i alle de år, der var gået, siden de kom tilbage fra Babylon. Herren sagde, at der ville komme en dag, da alle hans udvalgte folks fjender ville blive styrtet. »På hin dag, lyder det fra Hærskarers Herre, tager jeg dig, min tjener Zerubbabel og gør dig til en seglring; thi dig har jeg udvalgt,« 23. vers. Nu kunne Israels statholder se, hvorfor Gud havde tilladt, at han mødte så megen modgang. Nu så han Guds hensigt med det alt sammen.

De ord, som blev talt til Zerubbabel personligt, er nedskrevet som en opmuntring til Guds børn i, alle tidsaldre. Gud har en hensigt med at sende sine børn modgang. Han leder dem netop sådan, som de selv ville ønske at blive ledet, hvis de kunne se enden fra begyndelsen og var klar over, at de er i færd med at løse en ærefuld opgave. Alle de prøvelser og vanskeligheder, som han sender på deres vej, har til formål at styrke dem til at arbejde og lide for hans skyld.

De budskaber, som Haggaj og Zakarias overbragte folket, ruskede dem op og fik dem til at sætte alt ind på at genopbygge templet. Mens de var beskæftiget med dette arbejde, lagde samaritanerne og deres øvrige fjender uafbrudt hindringer i vejen. Ved en bestemt lejlighed aflagde nogle medo-persiske embedsmænd besøg i Jerusalem og bad om at få opgivet navet på den person, der havde givet folket tilladelse til at genopbygge templet. Hvis jøderne ikke havde stolet på Herrens ledelse i dette øjeblik, kunne denne henvendelse være blevet skæbnesvanger for dem. »Men over jødernes ældste vågede deres Guds øje, så de ikke standsede dem i arbejdet, før sagen var forelagt Darius.« Ezra 5,5. Embedsmændene fik et så forstandigt svar, at de besluttede at skrive et brev til Medo-Persiens daværende konge Darius Hystaspes for at henlede hans opmærksomhed på Kyros oprindelige befaling om, at Guds hus i Jerusalem skulle genopbygges og omkostningerne udredes af kongens hus.

Darius ledte efter dette dekret og fandt det. Derpå befalede han, at de, der havde rettet henvendelse til ham, skulle lade arbejdet med at genopbygge templet fortsætte. Han gav denne befaling: »Lad arbejdet med dette Guds hus gå sin gang, lad jødernes statholder og jødernes ældste bygge dette Guds hus på den gamle plads.«

Han fortsatte: »Og hermed giver jeg påbud øm, hvorledes I skal stille eder over for disse jødernes ældste med hensyn til opførelsen af dette Guds hus: Af kongens, skatteindtægter fra landene hinsides floden skal omkostningerne nøjagtigt udredes til disse mænd, og det ufortøvet; og hvad der ellers er brug for: tyre, vædre og lam til brændofre for Himmelens Gud, hvede, salt, vin og olie, det skal efter opgivende af præsterne i Jerusalem udleveres dem dag for dag uden afkortning, for at de kan bringe ofre til en liflig duft for Himmelens Gud og bede for kongens og hans sønners liv.« Ezra 6,7 10.

Kongen befalede videre, at de, der i mindste måde ændrede dette dekret, skulle straffes hårdt. Han sluttede med denne bemærkelses-

værdige udtalelse: »Den Gud, der har ladet sit navn bo der, han slå enhver konge og ethvert folk til jorden, som rækker hånden ud for at overtræde denne forordning og ødelægge dette Guds hus i Jerusalem. Jeg, Darius, giver dette påbud; lad det blive nøje udført.« 12. vers. På denne måde sørgede Herren for, at templet blev fuldført.

Israelitterne havde fortsat byggearbejdet i tro i flere måneder, før dette dekret blev udstedt. Guds profeter stod dem stadig bi ved at overbringe dem betimelige budskaber, som henledte deres opmærksomhed på Guds planer med Israel. To måneder efter at Haggaj havde overbragt det sidste skrevne budskab, som vi har fra ham, fik Zakarias en række syner, som omhandlede Guds værk på jorden. Disse budskaber blev givet i form af lignelser og symboler og blev fremsat på en tid, da der herskede stor usikkerhed og ængstelse. De havde særlig stor betydning for de mænd, der arbejdede i Israels Guds navn. For lederne så det ud, som om tilladelsen til at genopbygge templet var ved at blive trukket tilbage. Fremtidsudsigterne var meget mørke, Gud så, at hans folk trængte til at blive styrket og opmuntret, og åbenbarede derfor sin uendelige barmhjertighed og kærlighed for dem.

I synet hørte Zakarias Herrens engel spørge: »Hærskarers Herre! Hvor længe varer det, før du forbarmer dig over Jerusalem og Judas byer, som du nu har været vred på i halvfjerdsindstyve år?« Zakarias sagde: »Og til svar gav Herren engelen, som talte med mig, gode og trøstende ord.

Engelen, som talte med mig, sagde så til mig: Tal og sig: Så si:er Hærskarers Herre: Jeg er fuld af nidkærhed for Jerusalem og Zion og af harme mod de trygge hedninger, fordi de hjalp til at gøre ulykken stor, da min vrede kun var lille. Derfor, så siger Herren: Jeg vender mig til Jerusalem og forbarmer mig over det; mit hus skal opbygges der, og der skal udspændes målesnor over Jerusalem.« Zak. 1,12 16.

Profeten fik nu besked om at forudsige følgende: »Så siger Hærskarers Herre: Mine byer skal atter strømme med velsignelse, og Herren vil atter trøste Zion og udvælge Jerusalem.« 17. vers.

Zakarias så nu de magter, som havde »spredt Juda, Israel og Jerusalem«. De var symboliseret ved fire horn. Umiddelbart derefter så han fire smede, der repræsenterede de redskaber, som Herren be-

nyttede til at bringe sit folk hjem igen og genopbygge hans bedehus. Zak. 2,1 4.

»Derpå løftede jeg mine øjne og skuede,« sagde Zakarias, og se, der var en mand med en målesnor i hånden. Jeg spurgte: »Hvor skal du hen?« Han svarede: »Hen at måle Jerusalem og se, hvor bredt og langt det er.« Og se, engelen, som talte med mig, trådte frem, og en anden engel trådte frem over for ham, og han sagde til ham: »Løb hen og sig til den unge mand dér: Som åbent land skal Jerusalem ligge, så mange mennesker og dyr skal der være i det. Jeg vil selv, lyder det fra Herren, være en ildmur omkring det og herliggøre mig i det.« 5 9. vers.

[283]

Gud havde befalet, at Jerusalem skulle genopbygges. Synet om byens opmåling var en forsikring om, at han ville trøste og styrke sit plagede folk og opfylde sin evige pagts løfter på dem. Han sagde, at hans beskyttende omsorg ville være som »en ildmur omkring det«, og at han ville åbenbare sin herlighed for alle mennesker gennem dem. Hele jorden skulle få kendskab til det, som han gjorde for sit folk. »Bryd ud i fryderåb, Zions beboere, thi stor i eders midte er Israels Hellige!« Es. 12,6.

[284]

Josua og engelen

Det vakte stor skuffelse og uro blandt ondskabens hære, at arbejdet med templet skred støt fremad. Satan besluttede nu at gøre endnu mere for at slå modet ned hos Guds folk. Han ville pege på deres karaktermangler, Hvis han kunne få de mennesker, som havde lidt så længe for deres synders skyld, til at overtræde Guds bud på ny, ville de atter blive syndens slaver.

Satan havde altid vist Israel et uforsonligt fjendskab, fordi de var blevet udpeget til at vedligeholde kundskaben om Gud på jorden. Djævelen var fast besluttet på at komme dem til livs. Han kunne ikke gøre dem fortræd, så længe de var lydige. Derfor satte han al sin kraft og intelligens ind på at lede dem i synd. Det skyldtes hans fristelser, at de havde overtrådt Guds lov og var blevet et bytte for deres fjender.

Gud svigtede dem dog ikke, da de blev ført til Babylon som fanger. Han sendte sine profeter til dem, for at de skulle irettesætte og advare dem og få dem til at indse deres synd. Da de ydmygede sig over for Gud og søgte ham med et angrende hjerte, opmuntrede han dem. Han sagde, at han ville befri dem fra fangenskab, tage dem til sig igen og lade dem vende tilbage til deres eget land. Nu var dette løfte ved at gå i opfyldelse, og Israels rest var allerede vendt tilbage til Judæa. Satan besluttede nu at krydse Guds plan, og for at nå sit mål forsøgte han at tilskynde de hedenske folkeslag til at udrydde Israel fuldstændig.

I denne krise styrkede Herren sit folk med »gode og trøstende ord«. Zak. 1,13. Han skildrede Satans og Kristi gerning i et magtfuldt billede og gjorde det klart, at Israels talsmand var mægtig til at besejre sit folks anklager.

I synet ser profeten ypperstepræsten Josua, stå foran Herrens engel og bede Gud øm nåde på sit hjem søgte folks vegne. Josua er iført »snavsede klæder« (Zak. 3,1. og 3). Mens han beder om, at Gud vil opfylde sine løfter, træder Satan dristigt frem og fører anklage imod ham. Han henviser til Israels synder og hævder, at

de ikke fortjener, at Gud tager dem til nåde igen, Han påstår, at de tilhører ham, og kræver dem udleveret.

Ypperstepræsten kan hverken forsvare sig selv eller folket over for Satans anklager. Han påstår ikke, at Israel er fejlfri. Han står foran engelen i snavsede klæder, der symboliserer folkets synder, som han bærer som deres repræsentant. Han bekender deres synd, men henviser samtidig til deres anger og ydmyghed og stoler på en tilgivende frelsers nåde. Han tilegner sig Guds løfter i tro.

[285]

Engelen, som er Kristus selv, alle synderes frelser bringer nu sit folks anklager til tavshed med ordene; »Herren true dig, Satan, Herren true dig, han, som udvalgte Jerusalem. Er denne ikke en brand, som er reddet ud af ilden?« 2. vers. Israel havde længe været i prøvelsens ildovn. Deres synder var skyld i, at de næsten var blevet fortæret af den flamme, som Satan og hans redskaber havde tændt for at tilintetgøre dem, men nu udrakte Gud sin hånd for at redde dem.

Josuas forbøn bliver besvaret, og der bliver givet denne befaling: »Tag de snavsede klæder af ham!« Derpå siger engelen til Josua: »Se, jeg har taget din skyld fra dig, og du skal have højtidsklæder på.« »Og de satte et rent hovedbind på hans hoved og gav ham rene klæder på.« 4 5. vers. Både hans egne og folkets synder var blevet tilgivet. Israel fik »højtidsklæder« på Kristi tilregnede retfærdighed. Josua fik et hovedbind af samme type, som præsterne gik med. Det bar indskriften: »Helliget Herren« (2Mos, 28,36) og var et tegn på, at han til trods for de synder, som han tidligere havde begået, nu var skikket til at gøre tjeneste for Gud i hans helligdom.

Engelen sagde nu til Josua: »Hvis du vandrer på mine veje og holder mine forskrifter, skal du både råde i mit hus og vogte mine forgårde, og jeg giver dig gang og sæde blandt dem, som står her.« Zak. 3,7. Hvis han var lydig, skulle han opleve den ære at blive dommer eller øverste over templet og tempeljenesten. Han skulle færdes imellem engle selv i dette liv og skulle til sidst slutte sig til den herliggjorte skare omkring Guds trone.

»Hør du ypperstepræst Josua, du og dine embedsbrødre, som sidder for dit ansigt: de er varselmænd! Thi se, jeg lader min tjener Zemak komme.« 8. vers. Israels håb var knyttet til Zemak (det betyder spire), befrieren som skulle komme. Josua og hans folk fik tilgivelse ved tro på den kommende frelser. Gud havde taget

dem til nåde igen, fordi de troede på Kristus. Hvis de vandrede på hans veje og holdt hans bud, ville de blive »varselmænd« i kraft af hans fortjenester og æret som Himmels udvalgte blandt jordens nationer.

Satan optrådte som Josuas og hans folks anklager. Igennem hele historien har han anklaget de mennesker, som har bedt Gud om barmhjertighed og nåde. Han er »vore brødres anklager, som anklagede dem for vor Gud dag og nat«. Åb. 12,10, Han fører denne kamp imod hver eneste sjæl, som er blevet reddet fra ondskabens magt, og som har fået sit navn indskrevet i Lammets bog, som er livets bog. Hver gang Gud optager et menneske i sin familie, vækker det forbittet modstand hos fjenden. Men han, som var Israels håb, forsvar, retfærdiggørelse og forløsning dengang, er også menighedens håb i dag.

[286] Satans anklager mod de mennesker, som søger Herren, skyldes ikke, at han er vred over deres synder. Han fryder sig over deres karaktermangler, for han er klar over, at han kun kan få magten over dem, når de overtræder Guds lov. Hans anklager skyldes udelukkende hans fjendskab til Kristus. Det er i kraft af frelsesplanen, at Jesus kan rive menneskeheden ud af Satans kløer og frelse mennesker fra hans magt. Når den store oprører ser beviserne på, at Kristus har overherredømmet, vækkes alt hans had og al hans ondskab til live, og så sætter han al sin djævelske kraft og snedighed ind på at vriste de mennesker, som har taget imod frelseren, ud af Kristi hånd. Han får mennesker til at tvivle, til at miste troen på Gud og til at skille sig fra hans kærlighed. Han frister dem til at overtræde Guds lov, hævder derpå, at de er hans fanger, og bestrider Kristi ret til at tage dem fra ham.

Satan ved udmærket, at de mennesker, som beder Gud om tilgivelse og nåde, får deres bøn opfyldt. Derfor viser han dem deres synder for at slå modet ned hos dem. Han bestræber sig ustandselig på at anklage de mennesker, som forsøger at adlyde Gud, Han får det til at se ud, som om selv deres bedste handlinger er onde, og tager utallige af de mest listige og grusomme metoder i anvendelse for at få dem dømt.

Mennesket kan ikke imødegå fjendens anklager i sin egen kraft. Det står foran Gud i sine syndbesmittede klæder og bekender sin skyld. Men Jesus, som er vor forsvarer, fremfører et effektivt argu-

ment til fordel for alle dem, der i anger og tro har overgivet deres sjæl til ham. Han fører deres sag og besejrer deres anklager ved hjælp af Golgatas uimodsigelige argumenter. Han har fået al magt i Himmelen og på jorden, fordi han var fuldkommen lydige imod Guds lov, og beder sin Fader skænke det skyldige menneske nåde og tilgivelse. Han siger til sit folks anklager: »Herren straffe dig, Satan. Disse mennesker har jeg købt med mit blod, og de er en brand, som er reddet ud af ilden.« Derpå giver han dem, der stoler på ham, denne forsikring: »Se, jeg har taget din skyld fra dig, og du skal have højtidsklæder på.« Zak. 3,4.

Alle de, der har iført sig Kristi retfærdigheds klædning, står for hans åsyn som udvalgte og trofaste og sande. Satan har ingen magt til at rive dem ud af Frelserens hånd. Kristus vil ikke lade fjenden få magten over en eneste sjæl, som i anger og tro har anmodet om hans beskyttelse. Løftet til Josua gælder alle: »Hvis du holder mine forskrifter, giver jeg dig gang og sæde blandt dem, som står her.« Zak. 3,7. De vil blive ledsaget af engle fra Gud selv i denne verden og vil til sidst få lov at stå blandt de engle, som omgiver Guds trone.

Zakarias syn om Josua og engelen gælder i særlig grad Guds folks erfaring i den sidste del af den store forsoningsdag. På denne tid vil den sidste menighed komme ud for store prøvelser. De, der holder Guds bud og har Jesu tro, vil få dragens og dens hærskarers vrede at føle. Satan betragter denne verdens beboere som sine undersåtter. Han har endog fået magten over mange bekendende kristne. Men her er en lille skare, som ikke vil anerkende hans overhøjhed. Hvis han blot kunne udrydde dem af jorden, ville hans sejr være fuldkommen. Det var ham, der fik de hedenske folkeslag til at stræbe Israel efter livet, og i nær fremtid vil han også tilskynde ondskabens magter på jorden til at udrydde Guds folk. Der, vil blive stillet krav om, at menneskene skal adlyde menneskelige befalinger og overtræde den guddommelige lov.

De, der er tro imod Gud, vil blive truet, fordømt og gjort fredløse. De vil blive forrådt »af forældre og brødre og slægtninge og venner« og forfulgt lige til døden. Luk. 21,16. Guds nåde er deres eneste håb, og bøn er deres eneste tilflugt. Ligesom Josua bad, da han stod over for engelen, vil den sidste menighed med sønderknust hjerte og urokkelig tro bede om tilgivelse og befrielse i deres forsvarers, Jesu

[287]

navn. De er fuldt ud klar over, at de har syndet; de kan også godt se deres svaghed og uværdighed, og de er på fortvivlelsens rand.

Fristeren står ved deres side for at anklage dem, ligesom han trådte op imod Josua. Han peger på deres snavsede klæder deres mangelfulde karakter, Han peger på deres svaghed og dårskab, deres utaknemmelighed og deres ukristelige vandel, hvormed de har kastet vanære over deres forløser. Han forsøger at indgyde dem skræk ved at få dem til at tro, at deres sag er tabt, og at deres urenhed aldrig kan fjernes. Han håber at kunne tilintetgøre deres tro, få dem til at give efter for hans fristelser og opgive at tjene Gud.

Satan fører nøjagtigt regnskab med de synder, som han har fristet Guds folk til at begå. Nu fremfører han sine anklager imod dem og hævder, at de ikke kan forvente Guds beskyttelse, når de har begået sådanne synder. Han siger også, at han har ret til at dræbe dem. Han hævder, at de lige så lidt fortjener Guds gunst som han. Han spørger: »Er det disse mennesker, der skal have den plads i Himmelen, som jeg og mine engle havde? De bekender sig til at adlyde Guds lov men har de holdt den? Har de ikke elsket sig selv mere, end de har elsket Gud? Har de ikke sat deres egne interesser i første række og hans i anden række? Har de ikke elsket de ting, der er i verden? Se, hvilke synder de har begået i deres liv! Se blot på deres egenkærlighed, deres ondskab og deres had til hinanden! Vil Gud støde mig og mine engle bort fra sit åsyn og belønne dem, som er skyldige i de samme synder? Retfærdigheden kræver, at de bliver dømt.«

Det er rigtigt, at Kristi efterfølgere har syndet, men de har ikke ladet de sataniske kræfter få magten over sig. De har bekendt deres synder og bedt til Herren i ydmyghed og anger, og deres guddommelige forsvarer fører deres sag. Han, som de har været mest utaknemmelige over for, og som kender deres synder, men også deres anger, siger: »Herren straffe dig, Satan. Jeg har givet mit liv for disse sjæle. De er skrevet i mine hænder. Det er muligt, at de lider af karakterbrist, og at de ikke er nået så vidt, som de burde, men de har angret, og jeg har tilgivet dem og taget dem til mig.«

Satans angreb er hårde og hans fristelser listige, men Herrens øje våger over sit folk. De er i stor nød, og ovnens flammer synes at skulle fortære dem, men Jesus vil drage omsorg for, at de kommer ud som guld, der er prøvet i ild. Deres verdslighed vil blive fjernet, og Kristi billede vil afspejle sig i dem til fuldkommenhed.

Til tider kan det se ud, som om Herren har glemt de farer, som hans menighed er udsat for, og den fortræd, som dens fjender har gjort den. Men Gud glemmer ikke. Intet i denne verden står Guds hjerte nærmere end hans menighed. Han ønsker ikke, at dens historie skal skæmmes af verdslig-hed. Han tillader heller ikke, at hans folk bliver overvundet af Satans fristelser. Han vil straffe alle dem, der ikke repræsenterer ham på rette måde, men vil være nådig imod alle dem, der angrer af hele deres hjerte. De, der beder ham om hjælp for at kunne danne en kristelig karakter, vil få al den hjælp, de behøver.

[288]

I den sidste tid af denne verdens historie vil Guds folk sukke og jamre over de vederstyggeligheder, som finder sted i landet. De vil grædende advare de gudløse om faren ved at nedtrampe Guds lov og vil i ubeskrivelig sorg ydmyge sig over for Herren og angre deres synder. De gudløse vil drive spot med deres sorg og latterliggøre deres alvorlige henstillinger. Men den sjæleangst og ydmyghed, som Guds folk lægger for dagen, er et umiskendeligt vidnesbyrd om, at de er ved at genvinde den styrke og karakterens adel, som de har mistet på grund af synden. Jo nærmere de kommer Kristus, og jo mere de betragter hans fuldkomne renhed, des mere grell forekommer synden dem. Ydmyghed er forudsætningen for fremgang og sejr. De, der bøjer sig ved korsets fod, har en krone i vente.

Guds trofaste, bedende børn er så at sige lukket inde i en beskyttende fæstning sammen med ham. De ved ikke selv, hvor godt de er beskyttet. Satan tilskynder denne verdens regenter til at dræbe dem, men hvis Guds børns øjne kunne åbnes, som Elisas tjeners øjne blev åbnet i Dotan, ville de se Guds engle lejre sig omkring dem og holde mørkets hære tilbage.

Mens Guds folk udøser deres sjæl for ham og beder om et rent hjerte, lyder denne befaling: »Tag de snavsede klæder af ham.« Derpå udtales disse opmuntrende ord: »Se, jeg har taget din skyld fra dig, og du skal have højtidsklæder på.« Zak. 3,4. Guds prøvede, fristede, trofaste børn bliver iført Kristi retfærdigheds klædning. Den lille, foragtede skare bliver iført en højtidsdragt, som aldrig vil blive besmittet af verdens fordærv. Deres navne står i Lammets bog, som er livets bog, sammen med navnene på de trofaste fra alle tidsaldre. De har modstået forførerens list og har ikke svigtet Gud, skønt de har hørt dragens brøl. Nu er de i al evighed trygge over for fristerens

anslag. Deres synder bliver lagt på syndens ophavsmand, og de får »et rent hovedbind« på.

Mens Satan har fremført sine anklager, er hellige engle i det skjulte fløjet frem og tilbage for at sætte den levende Guds segl på de trofaste. Det er disse, der står på Zions bjerg sammen med Lammet, med Faderens navn skrevet i deres pande. De synger den nye sang foran tronen den sang, som kun kan læres af de 144.000, som er blevet forløst fra jorden. »Det er dem, der følger Lammet, hvor det går. De er blevet løskøbt ud af menneskeslægten som en førstegrøde for Gud og Lammet, og i deres mund blev der ikke fundet løgn; de er dadelfri.« Åb. 14,4-5.

Nu får engelens ord deres fuldstændige opfyldelse: »Hør, du ypperstepræst Josua, du og dine embedsbrødre, som sidder for dit ansigt: de er varselmænd! Thi se, jeg lader min tjener Zemak komme.« Zak. 3,8. Kristus åbenbares som sit folks forløser og befrier. Nu er de forløste i sandhed blevet »varselmænd«. Pilgrimstidens tårer og ydmygelse har veget pladsen for glæde og ære i Guds og Lammets nærværelse. »På hin dag bliver Herres spire til pryde og ære og landets frugt til stolthed og smykke for de undslupne i Israel. Den, som er levnet i Zion og blevet tilovers i Jerusalem, skal kaldes hellig, enhver, der er indskrevet til livet i Jerusalem.« Es. 4,2 3.

[289]

Ikke ved magt og ikke ved styrke

Umiddelbart efter at Zakarias havde set synet om Josua og engelen, modtog han et budskab, som angik Zerubbabels arbejde. Zakarias siger: Engelen, som talte med mig vakte mig så atter, som man vækker et menneske af hans søvn, og spurgte mig: »Hvad skuer du?« Jeg svarede: »Jeg skuer, og se, der er en lysestage, helt og holdent af guld, og et oliekar ovenpå og syv lamper og syv rør til lamperne, desuden to olietræer ved siden af den, et til højre, et andet til venstre for oliekarret.

Og jeg spurgte engelen, som talte med mig: »Hvad betyder disse ting, herre?«..... Da svarede han og sagde til mig: Dette er Herrens ord til Zerubbabel: Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers Herre.«

»Derpå spurgte jeg ham: »Hvad betyder de to olietræer der til højre og venstre for lysestagen?«Og videre spurgte jeg: »Hvad betyder de to oliegrene ved siden af de to guldrør, som leder den gyldne olie ned derfra?« Så sagde han: »Det er de to med olie salvede, som står for al jordens Herre.« Zak. 4,1 6. 11 14.

I dette syn ser man den gyldne olie fra de to olietræer, som står for al jordens Herre, flyde gennem to guldrør ind i lysestagens oliekar. Oliekarret forsyner helligdommens lamper, så de kan udsende et klart, vedvarende lys. På denne måde modtager Guds folk en fylde af guddommeligt lys, kærlighed og kraft fra de to salvede, som står for al jordens Herre, så at de kan gøre andre meddelagtige i lyset, glæden og vederkvælgelsen. De, der selv bliver beriget, skal berige andre med Guds dyrebare kærlighed.

Zerubbabel havde været ude for mange vanskeligheder under opførelsen af Herrens hus. Lige fra begyndelsen bragte fjenderne »Judas folks hænder til at synke og skræmmede dem fra at bygge« »og tvang dem med magt til at standse arbejdet«. Ezra 4,4. 23. Men Herren greb ind og hjalp tempelbyggerne, og nu lod han sin profet sige til Zerubbabel: »Hvem er du, du store bjerg? For Zerubbabel

skal du blive slette! Han skal hente topstenen, mens der råbes: »Nåde, nåde være med den!« Zak. 4,7.

[290]

Igennem hele Guds folks historie har der tårnet sig store bjerge af tilsyneladende uoverstigelige vanskeligheder op for dem, som forsøgte at gøre Guds vilje. Herren lader disse hindringer komme for at prøve sit folks tro. Når vi er indesluttet på alle sider, bør vi mere end nogen sinde stole på Gud og hans Ånds kraft. Når vi øver en levende tro, forøges vor åndelige kraft, og vor tillid til Gud bliver styrket. Det er på denne måde, at sjælen gøres uovervindelig. På troens befaling forsvinder de hindringer, som Satan har anbragt på den kristnes vej, for den troende får hjælp fra Himmelen. »Intet vil være umuligt for jer.« Matt. 17,20.

Det er skik og brug i verden at begynde med pomp og pragt. I modsætning hertil lader Gud sandhedens og retfærdighedens sag begynde i det små og slutte med en herlig sejr. Han uddanner somme tider sine tjenere ved at lade dem komme ud for skuffel. ser og tilsyneladende nederlag. Hans hensigt hermed er, at de skal lære at gøre sig til herre over vanskelighederne.

Menneskene fristes ofte til at vakle, når de møder vanskeligheder og problemer, men hvis de bliver ved at stole urokkeligt på Gud, vil han bane vejen for dem. Sejren vindes, mens de kæmper med vanskelighederne. Når mennesker er i besiddelse af en Zerubbabels uforfærdede mod og urokkelige tro, vil bjerge af vanskeligheder blive til slette, og han, hvis hænder har lagt grundvolden, »skal også fuldende det«. Han skal hente topstenen, mens der råbes: »Nåde, nåde være med den!« Zak. 4,9.7.

Guds menighed blev ikke oprettet ved hjælp af menneskers magt, og den kan heller ikke overvindes heraf. Menigheden blev ikke grundlagt på en klippe af menneskelig styrke, men på tidsaldrenes klippe, Jesus Kristus, »og dødsrigets porte skal ikke få magt over den«. Matt. 16,18. Guds værk kan ikke rokkes, fordi Gud selv står bag det. Der er sagt til os: »Sæt ikke eders lid til fyrster.« Sl. 146,3. »I tro og tillid er eders styrke.« Es. 30,15. Guds herlige værk, som er grundlagt på retfærdighedens evige principper, vil aldrig blive tilintetgjort. Det vil gå fra sejr til sejr »ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd, siger Hærskarers Herre«. Zak. 4,6.

Løftet: »Zerubbabels hænder har lagt grunden til dette hus, hans hænder skal også fuldende det,« gik bogstaveligt i opfyldelse. 9.

vers. »Jødernes ældste byggede, og det lykkedes dem i henhold til profeterne Haggajs og Zakarias, Iddos søns, profeti; de byggede og fuldførte værket efter Israels Guds bud og efter Kyros og Darius og perserkongen Artaxexes befaling. De fuldendte templet på den tredje dag i adar måned i kong Darius sjette regeringsår.« Ezra 6,14 15.

Kort efter blev det genopbyggede tempel indviet. »Da fejrede israelitterne, præsterne, levitterne og de andre, der havde været i landflygtighed, gudshusets indvielse med glæde.« »Derpå fejrede de påsken den fjortende dag i den første måned.« 16 17. og 19. vers.

Det andet tempel var ikke så prægtigt som det første, og det blev heller ikke helliget ved de samme synlige tegn på Guds nærværelse ved indvielsen. Der udfoldedes ingen overnaturlig kraft på indvielsesdagen. Man kunne ikke se Herrens herlighed fylde den nye helligdom. Der kom ikke ild ned fra himmelen for at fortære offeret på alteret. Shekinah dvælede ikke længer mellem keruberne i det allerhelligste. Arken, nådestolen og vidnes byrdets tavler var her ikke. Når præsten forelagde Herren en sag, fik han ikke svar ved et tegn fra Himmelen. Og dog var det denne bygning, om hvilken Herren havde ladet profeten Haggaj sige: »Dette hus kommende herlighed bliver større end den tidligere.« »Jeg vil ryste alle folkene, og da skal alle folkenes skatte komme hid, og jeg fylder dette hus med herlighed, siger hærskarers Herre.« Hagg. 2,9.7. De lærde har igennem århundreder forsøgt at påvise, hvad Guds løfte til Haggaj tog sigte på, men mange af dem har hårdnakket nægtet at tillægge det nogen særlig betydning, at Jesus af Nazaret menneskehedens håb helligede templet ved sin personlige nærværelse. Stolthed og vantro har lagt et slør over deres sind, så at de ikke har forstået den sande mening med profetens ord.

Det andet tempel udmærkede sig ikke ved, at Herrens herligheds sky dvælede deri, men ved at han, i hvem »hele guddomsfylden« bor »legemlig« han, som er Gud »åbenbaret i kød« færdedes der. Kol. 2,9; 1Tim. 3,16. Det andet tempels herlighed overgik det førstes derved, at Kristus besøgte det i egen person, da han var på jorden. »Menneskehedens håb« var i sandhed kommet til sit tempel, da Manden fra Nazaret underviste og helbredte i dets hellige forgårde.

[291]

[292]

I dronning Esters dage

Henved halvtreds tusind af de israelitiske fanger havde benyttet sig af den tilladelse, som Kyros gav dem til at vende hjem. Dette var dog kun et fåtal i sammenligning med de hundredtusinder, der var spredt i Medo-Persiens provinser. Det store flertal af israelitterne valgte at blive boende i det land, hvor de havde levet i udlændighed, fremfor at foretage den besværlige hjemrejse for at genopbygge deres ødelagte byer og huse.

En snes år senere udstedte kong Darius Hystaspes et nyt dekret, der var lige så gunstigt som det første. Takket være dette nye udslag af Guds nåde fik jøderne i Medo-Persien endnu en anledning til at rejse hjem til deres fædres land. Herren forudså, at der ville komme modgangstider under Xerxes regering han kaldes Ahasverus i Esters bog og derfor fremkaldte han ikke blot en sindelagsændring hos de mænd, der havde den øverste myndighed, men tilskyndende også Zakarias til indtrængende at anmode de landflygtige om at rejse hjem.

»Op, op, fly bort fra Nordlandet,« lød budskabet til de adspredte israelitiske stammer, som havde bosat sig fjernt fra deres tidligere hjem. »Fra himmelens fire vinde samler jeg eder, lyder det fra Herren. Op, red jer til Zion, I, som bor hos Babels datter! Thi så siger Hærskarers Herre, hvis herlighed sendte mig til folkene, der hærger eder: Den, som rører eder, rører min øjsten. Thi se, jeg svinger min hånd imod dem, og de skal blive til bytte for dem, som nu er deres trælle; og I skal kende, at Hærskarers Herre har sendt mig.« Zak. 2,10 13.

Det havde været Guds vilje lige fra begyndelsen, at hans folk skulle være til pris på jorden og en ære for hans navn. Under fangenskabets lange år havde han givet dem rig anledning til at forny deres pagt med ham. Nogle lyttede og tog ved lære, og en del af folket fandt frelsen midt under prøvelserne. Mange af disse taltes med blandt den rest, der rejste hjem. Det inspirerede ord sammenlignede dem med »en gren af cederens top«, som skulle plantes »på et højt,

knejsende bjerg. På Israels høje bjerg«. Ez. 17,22 23.

Der hentydedes her til dem, »hvis ånd Gud vakte« (Ezra 1,5), og som rejste hjem, da Kyros udstedte sit dekret. Men Gud vedblev at appellere til dem, der frivilligt blev boende i deres udlændigheds land. Han benyttede mange midler for at gøre det muligt for dem at rejse. Flertallet af dem, der ikke benyttede sig af Kyros tilladelse, lod sig heller ikke påvirke senere hen. De reagerede ikke engang, da Zakarias opfordrede dem til at flygte ufortøvet fra Babylon.

I mellemtiden skete der store forandringer i det medo-persiske rige. Darius Hystaspes, der havde vist jøderne megen velvilje, blev efterfulgt af Xerxes den Store. Det var under hans regering, at der opstod en frygtelig krise for de jøder, der ikke havde efterkommet opfordringen til at flygte. De ville ikke rejse, da Gud beredte vejen for dem, og nu blev de stillet ansigt til ansigt med døden.

Satan benyttede agagitten Haman, som var en højtstående, men skruppelløse medo-persisk embedsmand, til at krydse Guds planer. Haman nærede et brændende had til jøden Mordokaj. Denne havde ikke gjort Haman fortræd, han ville blot ikke kaste sig på knæ for ham. Haman var »ikke tilfreds med kun at lægge hånd på Mordokaj, men satte sig til mål at få alle jøderne i hele Ahasverus rige udryddet, fordi det var Mordokajs folk«. Est. 3,6.

Xerxes blev ført bag lyset af Haman og gik med til at udstede en befaling om, at alle de jøder, som boede spredt og levede for sig selv iblandt folkene i alle rigets dele, skulle udryddes. 8. vers. Der blev fastsat en dag, da jøderne skulle slås ihjel og deres ejendom konfiskeres. Kongen var ikke til fulde klar over, hvilke vidtrækkende følger det ville få at gennemføre denne plan i hele sin udstrækning. Det var Satan, der stod bagved, og han forsøgte at udrydde de mennesker, som besad kundskaben om den sande Gud.

»I hver eneste landsdel, overalt, hvor kongens bud og forordning nåede hen, var der blandt jøderne stor sorg og faste, gråd og klage, og mange af dem redte sig et leje af sæk og aske.« Est. 4,3. Medernes og persernes befaling kunne ikke tilbagekaldes. Alt håb var tilsyneladende ude. Alle israelitterne var dømt til at udryddes.

Men fjendens anslag blev kuldkastet af en magt, som råder over menneskenes anliggender. Gud havde forordnet det således, at Ester, en jødisk kvinde, som frygtede den Allerhøjeste, var blevet dronning i Medo-Persien. Hun var en nær slægtning af Mordokaj. I deres nød

besluttede de at tale deres folks sag for kong Xerxes. Ester skulle træde frem for kongen og gå i forbøn for sit folk. Mordokaj sagde til hende: »Hvem ved, om det ikke netop er for sligt tilfældes skyld, at du er kommet til kongelig værdighed!« 14. vers.

[294] Den krise, som Ester befandt sig i, krævede en hurtig og beslut-som indsats. Både hun og Mordokaj var klar over, at deres egne anstrengelser var spildte, hvis ikke Gud gjorde et stort mirakel for at hjælpe dem. Ester tog derfor tid til at tale med Gud og hente styrke hos ham. Hun sagde til Mordokaj: »Gå hen og kald alle Susans jøder sammen og hold faste for mig, således at I hverken spiser eller drikker dag eller nat i tre døgn; på samme måde vil også jeg og mine terner faste; og derefter vil jeg gå ind til kongen, skønt det er imod loven; skal jeg omkomme, så lad mig da omkomme!« 16. vers.

Nu tog begivenhederne fart. Det er velkendt, at Ester gik ind til kongen og fandt nåde for hans øjne, at kongen og dronningen holdt fest med Haman som den eneste gæst, at kongen tilbragte en søvnløs nat, at Mordokaj blev offentligt æret, og at Haman blev ydmyget og styrtet, da hans onde plan blev afsløret. Gud gjorde vidunderlige ting for sit angrende folk. Kongen lod udstede et nyt dekret, som gav jøderne ret til at væрге deres liv. Befalingen blev hurtigt sendt ud til alle dele af riget ved hjælp af ridende ilbud, som »på kongens bud« skyndte sig af sted »så hurtigt, de kunne«. »Og i hver eneste landsdel og i hver eneste by, hvor kongens bud og forordning nåede hen, var der fryd og glæde blandt jøderne med gæstebud og fest. Og mange af hedningerne gik over til jødedommen, thi frygt for jøderne var faldet på dem.« Est. 8,14. 17.

På den dag, da jøderne skulle være udryddet, sluttede de »sig sammen i deres byer i alle kong Ahasverus lande for at lægge hånd på dem, der ville dem ondt; og ingen holdt stand imod dem, thi frygt for dem var faldet på alle folkene«. Gud havde befalet engle, som er vældige i styrke, at beskytte sit folk, mens de »værgede deres liv«. Est. 9,2. 16.

Mordokaj fik den ærefulde stilling, som Haman havde tidligere. Han »havde den højeste værdighed efter kong Ahasverus, og han stod i høj anseelse hos jøderne og var elsket af sine mange lands-mænd«. Est. 10,3. Israels velfærd lå ham stærkt på sinde. På denne måde skaffede Gud endnu engang sit udvalgte folk velvilje ved det medopersiske hof, og der var atter skabt mulighed for, at de kunne

drage hjem til deres land, som han havde besluttet. Der gik dog endnu adskillige år, før der drog et større antal israelitter tilbage til Jerusalem. Det skete under ledelse af Ezra i Xerxes den Stores efterfølger Artaxexes den Førstes syvende regeringsår.

Gud folk gennemgik store prøvelser på Esters tid, men forfølgelsens tid er ikke forbi endnu. Åbenbaringens forfatter, som fik lov at se ind i fremtiden, har sagt: »Dragen vrededes på kvinden og gik bort for at føre krig mod de andre af hendes slægt, dem, der holder Guds bud og bevarer Jesu vidnesbyrd.« Åb. 12,17. Disse ord vil gå i opfyldelse, mens nogle af de mennesker, der lever på jorden i dag, endnu er i live. Det samme had, som fik mennesker til at forfølge den sande menighed i fortiden, vil atter blive optændt imod dem, der tjener Gud. Der er allerede ved at blive truffet forberedelser til den sidste store kamp.

Det dekret, som til slut vil blive udstedt imod Guds sidste menighed, har meget tilfælles med den befaling, som Ahasverus gav med henblik på jøderne. På vor tid betragter den sande menigheds fjender den lille skare, der holder sabbatsbudet, som en Mordokaj i porten. De, der ikke frygter Herren, men træder hans sabbat under fod, betragter det som en stadig irttesættelse, at Guds folk ærer hans lov.

Satan vil vække menneskenes vrede imod det mindretal, som ikke vil følge de populære skikke og traditioner. Højtstående og ansete personer vil alliere sig med de lovløse elementer i samfundet og lægge planer, som er rettet imod Guds folk. Velhavende, begavede og højt uddannede mennesker vil slutte sig sammen og overøse dem med foragt.

[295]

Intolerante regenter, præster og menighedsmedlemmer vil slutte sig sammen imod dem. Man vil forsøge at kuldkaste deres tro både i tale og skrift ved pral, trusler og latterliggørelse. Deres fjender vil ophidse masserne ved falske anklager og hadske angreb. Da de, der holder den bibelske sabbat, ikke kan gendrives med bibelske argumenter, søger man at ramme dem ad lovgivningens vej. For at sikre sig folkets yndest vil lovgiverne give efter for kravet om indførelse af søndagslove. Men de, der frygter Gud, kan ikke godkende en forordning, som krænker et af de ti bud. Det er på denne valgplads, at den sidste store kamp i striden mellem sandhed og vildfarelse vil blive udkæmpet. Vi behøver ikke at være tvivlrådige med hensyn

[296] til udfaldet, for Herren vil forsvare sin sandhed og sit folk i dag,
ligesom han gjorde på Esters og Mordokajs tid.

Ezra, den skriftlærde

Artaxerxes Longimanus kom på tronen i Medo-Persien cirka halvfjerds år efter, at de første landflygtige israelitter var vendt hjem under ledelse af Zerubbabel og Josua. Denne konges navn er knyttet til den hellige skrift, fordi der indtraf en række bemærkelsesværdige begivenheder i hans tid. Det var under hans regering, at Ezra og Nehemias levede og virkede. Det var ham, der i 457 før Kristus udstedte det tredje og sidste dekret om Jerusalems genopbygning. Det var i hans regeringstid, at der rejste en gruppe jøder hjem under ledelse af Ezra. Det var også, mens han var konge, at Jerusalems mure blev fuldført under ledelse af Nehemias og hans medarbejdere. Endvidere blev tempeljenesten reorganiseret og de store religiøse reformer indført af Ezra og Nehemias. I den lange årrække, han regerede, hjalp han ofte Guds folk. Det var hans opfattelse, at hans betroede og højt værdsatte jødiske venner Ezra og Nehemias var udpeget af Gud til at løse en bestemt opgave.

Mens Ezra levede blandt de jøder, der var blevet boende i Babylon, kom han ud for så usædvanlige oplevelser, at det vakte kong Artaxerxes' opmærksomhed. Ezra talte frit med kongen om Himmels vældige Gud og hans hensigt med at lade jøderne vende tilbage til Jerusalem.

Ezra var efterkommer af Arong var blevet uddannet til præst. Han havde suppleret sin uddannelse ved at sætte sig ind i tegnsudlæggernes, astrologernes og de medo-persiske vismænds skrifter. Men han var ikke tilfreds med sin åndelige erfaring. Han længtes efter at komme fuldstændig i harmoni med Gud og få visdom til at gøre Guds vilje. Derfor vendte han sit »hjerte til at granske Herrens lov og handle efter den«. Ezra 7,10. Han satte sig især omhyggeligt ind i Guds folks historie ved at læse profeternes og kongernes skrifter. Han studerede Bibelens historiske og poetiske afsnit for at få klarhed over, hvorfor Herren havde tilladt, at Jerusalem blev ødelagt og hans folk ført til et hedensk land som fanger.

[297] Ezra koncentrerede sig særlig om Israels historie fra det tidspunkt, da Abraham fik Guds løfte. Han satte sig ind i alle de love, der blev givet på Sinaj og under ørkenvandringen. Hans hjerte blev dybt grebet, efterhånden som Han fik mere og mere kendskab til Guds handlemåde med Israel og større indblik i den hellige lov, som blev givet på Sinaj. Han gennemgik en ny og grundig omvendelse og besluttede at gøre sig fuldstændig fortrolig med den hellige historie for at benytte sine kundskaber til velsignelse for sit folk.

Ezra tilstræbte også at inddrage hjertet i sin uddannelse, før han påtog sig den opgave, som han troede lå foran ham. Han søgte Gud af hele sit hjerte for at blive en viis lærer i Israel. Efterhånden som han lod Gud få kontrollen over sindet og viljen, blev den ægte helligelses principper indplantet i hans liv. Dette bevirkede senere hen, at han ikke blot kom til at øve en afgørende indflydelse over de unge, der søgte ham som lærer, men også over sin omgangskreds som helhed.

Gud valgte Ezra, for at han skulle være til hjælp for Israel. Gud ville give præsteskrabet den anseelse tilbage, som for en stor del var gået tabt under fangenskrabet. Ezra erhvervede sig efterhånden et vældigt kundskabsforråd. »Han var skriftlærd, hjemme i Mose lov.« 6. vers. I kraft af sine kvalifikationer indtog han en fremtrædende stilling i Medo-Persien.

Ezra blev Guds talerør og oplærte sine medarbejdere i de principper, som danner grundlaget for Himmels regering. Resten af sit liv var han hovedsagelig lærer, og han øvede sin lærergerning, både når han var ved den medo-persiske konges hof, og når han var i Jerusalem. Hans arbejdsevne voksede, efterhånden som han underviste andre i de sandheder, som han tilegnede sig. Han blev en gudfrygtig og nidkær mand, og Herren benyttede ham for at vise verden, hvorledes Bibelens sandhed kan forædle dagliglivet.

Ezras bestræbelser for at skabe ny interesse for studiet af de hellige skrifter satte varige spor, fordi han gjorde det til sin livsopgave at værne om og omhyggeligt afskrive disse skrifter. Han samlede så mange eksemplarer af loven, som han kunne, og sørgede for, at de blev afskrevet og delt ud. Det rene ord, som således blev fordelt blandt et stort antal mennesker, spredte en oplysning, som ikke kan vurderes.

Ezra var så overbevist om, at Gud ville gøre store ting for sit folk, at han forelagde Artaxerxes sit ønske om at rejse tilbage til Jerusalem

for at skabe fornyet interesse for Guds ord og hjælpe sine landsmænd med at genopbygge den hellige by. Det jorde et dybt indtryk på kongen, at Ezra sagde, at han nærrede ubetinget tillid til, at Israels Gud ville beskytte og værne sit folk. Kongen var udmærket klar over, at israelitterne rejste tilbage til Jerusalem for at tjene Herren, men han nærrede så stor tillid til Ezras ærlige hensigter, at han viste ham den største velvilje, efterkom hans ønske og skænkede han rige gaver til tempeljenesten. Han gjorde ham til Medo-Perserrigets særlige udsending og gav ham udstrakte beføjelser til at føre sine planer ud i livet.

Artaxerxes Longimanus' dekret angående Jerusalems genopbygning det var det tredje dekret efter det halvfjerdsårige fangenskabs ophør er bemærkelsesværdigt i flere henseender. Det udmærker sig ved de udtryk, som er benyttet om Himmels Gud, ved den måde hvorpå Ezras dygtighed omtales, og ved de rundhændede gaver, som blev skænket den lille skare, der udjorde Guds folk. Artaxerxes henviser til Ezra som »præsten Ezra den skriftlærde, den skriftlærde kender af bøgerne med Herrens bud og anordninger til Israel«, »den skriftlærde kender af Himmels Guds lov«. Kongen og hans rådgivere skænkede frivillige gaver til »Israels Gud, hvis bolig er i Jerusalem«. Desuden afholdt han mange store udgifter ved at give ordrer til, at de skulle udredes »af det kongelige skatkammer«. 11 12. 15. og 20. vers.

[298]

Artaxerxes sagde til Ezra, at han var sendt af »kongen og hans syv rådgivere« »for at undersøge forholdene i Judæa og Jerusalem på grundlag af Guds lov,« som var i hans hånd. Han befalede videre: »Alt, hvad der er påbudt af Himmels Gud, skal punktligt ydes til Himmels Guds hus, at der ikke skal komme vrede over kongens og hans sønners rige.« 14. og 23. vers.

Samtidig med at Artaxerxes gav israelitterne tilladelse til at vende hjem, gav han præsteskabet deres oprindelige privilegier tilbage. Han sagde: »Det være eder kundgjort, at ingen har ret til at pålægge nogen af præsterne, levitterne, tempelsangerne, dørvogterne, tempeltrællene eller overhovedet nogen, der er sysselsat ved dette Guds hus, skat, afgift eller skyld!« Han sørgede også for, at der blev udnævnt civile embedsmænd til at dømme folket i overensstemmelse med de jødiske love. »Du, Ezra, skal i kraft af Guds visdom, som er i din hånd, indsætte dommere og retsbetjente til at dømme alt folket

hinsides floden, alle dem, som kender din Guds lov; og hvem der ikke kender den, skal I undervise deri. Og enhver, der ikke handler efter din Guds lov og kongens lov, over ham skal der samvittighedsfuldt fældes dom, være sig til død, landsforvisning, pengebøde eller fængsel.« 24 26. vers.

»Eftersom hans Guds gode hånd var over ham« var det lykkedes Ezra at formå kongen til at give sit samtykke til, at alle de israelitter, præster og levitter, som boede i Medo-Perserriget og var »til sinds at drage til Jerusalem«, måtte rejse. 9. og 13. vers. Således gik det til, at der endnu engang blev givet israelitterne tilladelse til at vende tilbage til det land, som løfterne til Israels hus var knyttet til. Dette dekret vakte stor jubel blandt de mennesker, der havde gransket Guds planer for sit folk sammen med Ezra. »Lovet være Herren, vore fædres Gud, som indgav kongen sådanne tanker for at herliggøre Herrens hus i Jerusalem og vandt mig nåde hos kongen og hans rådgivere og alle kongens mægtige fyrster!« 27 28. vers,

Det var tydeligt at se, at Gud stod bag Artaxerxes' dekret. Det var en del af israelitterne også klar over, og de benyttede sig med glæde af den anledning, som de her fik til at rejse hjem under så gunstige forhold. Man enedes om et bestemt mødested, og på et nærmere fastsat tidspunkt samledes de, der gerne ville drage til Jerusalem, for at påbegynde den lange rejse. Ezra siger: »Jeg samlede dem ved den flod, der løber ad Ahava til, og vi lå lejrede der i tre dage.« Ezra 8,15.

Ezra havde ventet, at der ville rejse en stor skare tilbage til Jerusalem, men det var skuffende få, der reagerede på hans opfordring. Der var mange, der havde købt huse og jord. Disse ønskede ikke at give afkald på deres ejendom, men foretrak at leve i magelighed og besluttede at blive, hvor de var. Deres eksempel havde en uheldig virkning på sådanne, som måske ellers ville have gjort fælles sag med dem, der drog af sted i tro.

[299] Da Ezra kastede blikket ud over de forsamlede, overraskede det ham, at der ikke var nogen af Levis sønner til stede. Hvor var medlemmerne af den stamme, som var blevet indviet til at forrette tjeneste i templet? Da råbet lød: »Hvem er på Herrens side,« burde levitterne have været de første til at svare. De havde haft mange privilegier både under og efter fangenskabets. De havde haft fuldstændig frihed til at øve sjælesorg blandt deres landsmænd under

fangenskabet. Der var blevet opført synagoger, hvor præsterne holdt gudstjeneste og underviste folket, og israelitterne havde fuld frihed til at holde sabbatten og udføre de hellige ritualer, som er knyttet til den jødiske tro.

I årene efter fangenskabets ophør ændrede forholdene sig. Israels ledere fik mange nye pligter. Templet i Jerusalem var blevet genopbygget og indviet, og der behøvedes flere præster til at varetagelse tempeltjenesten. Der var også hårdt brug for gudfrygtige mænd til at undervise folket. Desuden var der fare for, at de jøder, som blev boende i Babylon, efterhånden ville miste deres religionsfrihed. Zakarias havde kraftigt opfordret jøderne i Medo-Persien til at rejse hjem, og de vanskeligheder, som de havde for kort tid siden under Ester og Mordokaj, var også en alvorlig advarsel til dem. Det var efterhånden blevet farligt for dem at bo i et land, hvor de var udsat for hedensk påvirkning. I betragtning af de ændrede forhold burde præsterne i Babylon øjeblikkelig have opfattet det nye dekret som en speciel opfordring til dem om at rejse tilbage til Jerusalem.

Kongen og hans fyrster havde strakt sig meget vidt, da de gav israelitterne tilladelse til at rejse hjem. De havde stillet store midler til rådighed, men hvor var mændene? Levis sønner svigtede på et tidspunkt, hvor de kunne have tilskyndet endnu flere til at følge deres eksempel, hvis de selv havde besluttet sig til at rejse sammen med deres brødre. Deres mærkværdige ligegyldighed er et sørgeligt eksempel på den holdning, som israelitterne i Babylon viste Guds planer med Israel.

Ezra appellerede endnu engang til levitterne og henstillede indtrængende til dem om at slutte sig til hans rejsefølge. For at understrege, at det hastede, lod han dem overbringe en skrivelse og sendte samtidig et antal af folkets overhoveder og lærere hen til dem. Ezra 7,28; 8,16.

Mens rejseselskabet lå i lejr sammen med Ezra, skyndte disse betroede mænd sig af sted og bad om, at der måtte blive sendt »tjenere til vor Guds hus«. Ezra 8,17. Opfordringen blev efterkommet. Nogle af dem, der ikke kunne bestemme sig før, traf nu deres endelige beslutning, og cirka fyrre præster og to hundrede og tyve tempeltrælle mænd, som Ezra kunne stole på og bruge som forstandige præster og gode lærere og hjælpere fulgte med tilbage til lejren.

Nu var de alle sammen parat til at drage af sted. De havde en flere måneder lang rejse foran sig. Mændene havde deres hustruer og børn og alle deres ejendele med. Desuden medbragte de store skatte til templet. Ezra var udmærket klar over, at der lå fjender på lur langs rejseruten for at udplyndre og dræbe ham og hans rejseselskab, men han ville ikke bede kongen om militær eskorte. Han begrundede det således: »Jeg undså mig ved at bede kongen om krigsfolk og ryttere til at hjælpe os undervejs mod fjenden, eftersom vi havde sagt til kongen: ›Vor Guds hånd er over alle, der søger ham, og hjælper dem, men hans væld og vrede kommer over alle dem, der forlader ham.«

[300] 22. vers.

Ezra og hans ledsagere øjnede her en anledning til at forherlige Guds navn over for hedningerne. Israeliternes tro på den levende Guds kraft ville blive styrket, hvis de selv viste ubetinget tillid til deres guddommelige leder på dette tidspunkt. De besluttede derfor at sætte hele deres lid til ham. De ville ikke bede om en livvagter. De ville undgå at give hedningerne det indtryk, at den herlighed, som tilkommer Gud alene, beroede på menneskers styrke. De ville ikke være skyld i, at deres hedenske venner nærrede den mindste tvivl om, at de mente det oprigtigt, når de sagde, at de stolede på Gud, og at de var hans folk. Deres styrke beroede ikke på rigdom eller hedningernes magt og indflydelse, men på Guds velvilje. De ville kun blive beskyttet, hvis de holdt Guds lov og bestræbte sig på at adlyde den.

De vidste, at dette var betingelsen for, at Gud fortsat ville velsigne dem og være med dem, og den indivielsesgudstjeneste, som Ezra og hans trofaste rejseledsagere holdt før afrejsen, fik derved et særlig højtideligt præg. Ezra siger selv herom: »Så lod jeg der ved floden Ahava udråbe en faste til ydmygelse for vor Guds åsyn for hos ham at udvirke en lykkelig rejse for os og vore familier og ejendele.« »Så fastede vi og bad til vor Gud, og han bønhørte os.« 21. og 23. vers.

Skønt Gud velsignede dem, skulle de alligevel vise omtanke. For at vogte værdierne traf Ezra den sikkerhedsforanstaltning, at han udvalgte »tolv af præsternes øverster« mænd, som havde bevist, at de var pålidelige og tilvejede dem »sølvet og gullet og gav dem karrene, den offerydelse til vor Guds hus, som kongen, hans rådgivere og fyrster og alle de der boende israelitter havde ydet«. Disse mænd fik højtideligt pålæg om at passe godt på den skat, som var blevet

betroet dem. Ezra sagde til dem: »I er helliget Herren, og karrene er helliget, og sølvet og gullet er en frivillig gave til Herren, eders fædres Gud; våg derfor over det og vogt på det, indtil I, i påsyn af præsternes og levitternes øverster og Israels fædrenehuses øverster vejer det ud i Jerusalem i kamrene i Herrens hus.« 24 25. 28. og 29. vers.

Den omhu, som Ezra lagde for da.gen, da han udpegede mænd til at transportere og passe på Herrens skatte, giver stof til eftertanke. Han udvalgte kun mænd, som havde bevist, at de var til at stole på, og han lod dem forstå, at der påhvilede dem et stort ansvar. Da Ezra udvalgte disse trofaste embedsmænd til at passe på Herrens skatte, jorde han det i bevidstheden om, at det er nødvendigt og vigtigt, at der er system og orden inden for Guds værk.

I de få dage, israelitterne lå lejret ved floden, traf de, de sidste forberedelser til den lange rejse. Ezra skriver: »Så brød vi op fra floden Ahava på den tolvte dag i den første måned for at drage til Jerusalem; og vor Guds hånd var over os, så han frelste os fra fjendernes og røvernes hånd undervejs.« 31. vers. Rejsen tog omkring fire måneder. Det var nødvendigt at rejse langsomt, fordi der både var kvinder og børn i den tusindtallige skare, som ledsagede Ezra. Alle nåede frem i god behold. Fjenderne fik ikke lov at gøre dem fortræd. Hele rejsen forløb godt, og på den første dag i den femte måned i Artaxerxes' syvende regeringsår nåede de Jerusalem.

[301]

En åndelig vækkelse

Ezra ankom til Jerusalem i et gunstigt øjeblik. Der var hårdt brug for ham byen. Mange af indbyggerne havde arbejdet under store vanskeligheder, og disse indgød han nu nyt håb og mod. Der var blevet udrettet meget, siden den første skare landflygtige vendte hjem under Zerubbabels og Josuas ledelse for over halvfjerds år siden. Templet var blevet bygget færdigt, og Jerusalems mure var blevet delvis repareret, men der var endnu meget at gøre.

Et stort antal af de israelitter, der var vendt hjem til Jerusalem for år tilbage, havde været trofaste over for Gud, så længe de levede, men ikke så få af deres børn og børnebørn havde mistet forståelsen af Guds lovs hellighed. Selv mænd i ansvarsfulde stillinger levede i åbenlys synd. Det var håbløst at forsøge at fremme Guds sag, når disse ledende mænd gav et dårligt eksempel, og Himmelen kunne ikke velsigne folket, så længe der var mennesker, som åbenlyst og ustraffet overtrådte Guds lov.

Det var en Guds styrelse, at de mennesker, der vendte hjem sammen med Ezra, forinden havde holdt en speciel indivielsesgudstjeneste, hvor de søgte Gud. De havde høstet rige åndelige erfaringer på deres nyligt afsluttede rejse fra Babylon, på hvilken de ikke blev beskyttet af mennesker, men af Gud. Mange havde udviklet en stærk tro, og da de kom i berøring med de modløse og ligegyldige borgere i Jerusalem, øvede de en indflydelse, som fik en vældig betydning for den reform, som kort efter fandt sted.

På den fjerde dag efter ankomsten til Jerusalem blev sølvet, guld og karrene, som skulle benyttes til tjenesten i helligdommen, afleveret til templets embedsmænd og afvejet med den yderste nøjagtighed i vidners nærværelse. Alt sammen blev udleveret »efter tal og vægt«. Ezra 8,34.

De landflygtige, som var vendt hjem sammen med Ezra, bragte »brændofre til Israels Gud« dels som et syndoffer og dels som et udtryk for deres taknemmelighed over, at de var blevet beskyttet af hellige engle på rejsen. »Og de overgav kongens befalinger til

kongens satrupper og statholderne hinsides floden, og disse ydede folket og Guds hus deres hjælp.« 35 36. vers.

Kort efter henvendte nogle af Israels øverster sig til Ezra og forebragte ham en alvorlig anklage. Nogle af »folket, Israel og præsterne og levitterne« var gået så vidt i deres ringeagt for Herrens hellige bud, at de havde giftet sig med nabofolkene. Der blev sagt til Ezra: »Af deres døtre har de taget sig selv og deres sønner hustruer, så at den hellige sæd har blandet sig med hedningerne, og øversterne og forstanderne var de første til at øve denne troløshed!« Ezra 9,1 2. [302]

Da Ezra undersøgte årsagerne til det babyloniske fangenskab, blev han klar over, at Israels frafald for en stor del skyldtes, at de havde giftet sig ind i hedenske folkeslag. Han blev overbevist om, at de kunne have undgået mange sørgelige og ydmygende erfaringer, hvis de havde adlydt Guds påbud om at holde sig adskilt fra nabofolkene. Han blev derfor meget opbragt, da han fik at vide, at fremtrædende mænd, til trods for fortidens erfaringer, havde vovet at overtræde de love, som var givet for at værne folket imod frafald. Han tænkte på den store godhed, som Gud havde vist dem ved at lade dem vende tilbage til deres fædreland, og blev fyldt af retfærdig harme og sorg over deres utaknemmelighed. Han siger: »Da jeg hørte den tale, sønderrev jeg min kjortel og min kappe, rev hår af mit hoved og skæg og satte mig hen i stum smerte.

Da samlede sig omkring mig alle de, der bævede for Israels Guds ord mod troløsheden hos dem, der havde været i landflygtighed; og jeg sad i stum smerte til aftenafgrødeofferets tid.« 3 4. vers.

Ved aftenafgrødeofferets tid rejste Ezra sig. Han sønderrev atter sin kjortel og sin kappe og faldt på knæ og udøste sit hjerte for Himmels Gud. Han udbredte hænderne til Herren og udbrød: »Min Gud, jeg skammer mig og blues ved at løfte mit ansigt til dig, min Gud, thi vore misgerninger er vokset os over hovedet, og vor skyld er så stor, at den rækker til himmelen!«

Han fortsatte: »Fra vore fædres tid indtil denne dag har vor skyld været stor, og for vore misgerninger blev vi, vore konger og præster givet til pris for landenes konger, for sværd, fangenskab, udplyndring og vanære, således som det er den dag i dag. Og nu er der en føje stund blevet os nåde til del fra Herren vor Gud, idet han har ladet os beholde en undsluppet rest og givet os at slå vor teltpæl på sit hellige sted, for at vor Gud kan lade vore øjne lyse og give os en smule

livskraft i vor trældom; thi er vi end trælle, har vor Gud dog ikke forladt os i vor trældom, men vundet os nåde for perserkongernes åsyn, så at han har givet os livskraft til at rejse vor Guds hus og opbygge dets grushobe og givet os et gærde i Juda og Jerusalem.

[303] Men hvad skal vi nu sige, vor Gud, efter alt dette? Vi har jo forladt dine bud, som du gav os ved dine tjenere profeterne, da du sagde: Det land, I drager ind i og tager i besiddelse, er et urent land på grund af hedningernes urenhed, på grund af de vederstyggeligheder, de i deres urenhed har fyldt det med fra ende til anden; derfor må I ikke give deres sønner eders døtre eller tage deres døtre til hustruer for eders sønner og ingen sinde søge deres velfærd og lykke, at I kan blive stærke og nyde landets goder og sikre eders sønner besiddelsen deraf for evigt! Efter alt, hvad der er vederfaret os på grund af vore onde gerninger og vor svare skyld og endda har du vor Gud ikke i fuldt mål tilregnet os vore synder, men skænket os en sådan flok undslupne skal vi da på ny krænke dine bud ved at besvogle os med folk, der øver slige vederstyggeligheder? Vil du da ikke vredes således på os, at du ødelægger os aldeles, så der ikke levnes nogen rest, og ingen undslipper? Herre, Israels Gud! Du er retfærdig, derfor er vi nu en rest tilbage, som er undsluppet; se, vi står for dig i vor syndeskyld; thi det er umuligt at bestå for dit åsyn, når sligt kan ske!« 6 15. vers.

Folket angrede, da de så, at Ezra og hans medarbejdere sørgede så dybt over de onder, som havde sneget sig helt ind til livsnerven af Herrens værk. Det gjorde et dybt indtryk på mange af dem, der havde syndet. »Folket græd heftigt.« Ezra 10,1. De begyndte at få et lille begreb om syndens hæslighed og den afsky, som Gud nærer for den, De så, at den lov, som blev forkyndt på Sinaj, er hellig, og skælvede ved tanken om, at de havde overtrådt den.

En af de tilstedeværende, som hed Sjekanja, erkendte, at alt, hvad Ezra havde sagt, var sandt. Han sagde: »Vi har været troløse mod vor Gud ved at hjemføre fremmede kvinder af hedningerne i idet. Men trods alt er der endnu håb for Israel.« Sjekanja foreslog, at alle de, som havde syndet, skulle slutte pagt med Gud om at afstå fra deres synd, og at man skulle handle efter loven. Han sagde til Ezra: »Stå op, thi det er dig, der skal tage dig af sagen, og vi vil stå dig bi; vær frimodig og tag fat!« »Da stod Ezra op og tog præsternes, levitternes og hele Israels øverster i ed på, at de ville handle således.« 2 5. vers.

Dette blev begyndelsen til en vidunderlig reformation. Med en uendelig tålmodighed og takt og med tilbørlig hensyntagen til alles rettigheder og tarv gik Ezra og hans medarbejdere i gang med at lede det angrende Israel ind på den rette vej. Ezra var først og fremmest lovkyndig, og under behandlingen af hver enkelt sag søgte han at åbne folkets øjne for lovens hellighed og de velsignelser, der er en frugt af at adlyde den.

Overalt, hvor Ezra arbejdede, blev der skabt fornyet interesse for den hellige skrift. Der blev udvalgt lærere til at undervise folket, og Herrens lov blev løftet til højhed og ære. Man granskede profeternes bøger, og de afsnit, som forudsagde Messias' komme, bragte mangt et bedrøvet og træt hjerte håb og trøst.

Der er nu gået over to tusind år, siden Ezra vendte »sit hjerte til at granske i Herrens lov og handle efter den« (Ezra 7,10), men hans gode eksempel har ikke mistet sin kraft i den forløbne tid. I århundredernes løb har beretningen om hans helligelse tilskyndet mange til at »granske i Herrens lov og handle efter den«.

Ezra havde høje og hellige motiver. Alle hans handlinger udsprang af en dyb kærlighed til sjæle. Alle, der forsøger at indføre reformer, bør tage ved lære af den medfølelse og ømhed, som han viste de mennesker, der havde syndet, hvad enten det var med vilje eller af uvidenhed. Guds tjenere bør ikke vige en tomme, når det gælder om at hævde retfærdighedens principper, men de bør under alle forhold være medfølelsende og tålmodige. De skal ligesom Ezra lære synderne livets vej at kende ved at indprente dem de principper, der danner grundlaget for den rette vandel.

I denne tid, hvor Satan på mangfoldige måder søger at få mænd og kvinder til at lukke øjnene for den kendsgerning, at Guds lov stadig gælder, er der brug for mænd, som kan få deres medmennesker til at »bæve for Guds bud«. Ezra 10,3. Der trænges til sande reformatorer, som vil vise overtræderne hen til den store lovgiver og lære dem, at »Herrens lov er fuldkommen, kvæger sjælen«. Sl. 19,7. Der er behov for mænd, som har et grundigt kendskab til skriften mænd, som i ord og gerning ophøjer Herrens lov og søger at styrke troen hos deres medmennesker. Der er et stort behov for lærere, som vil tilskynde menneskene til at vise ærbødighed for og nære kærlighed til skriften.

Den udbredte ondskab i verden i dag skyldes for en stor del, at menneskene har undladt at studere og adlyde skriften; for når Guds ord ikke bliver læst, kan det heller ikke holde det kødelige hjertes onde tilbøjeligheder nede. Menneskene sår i kødet og høster fordærvelse af kødet.

LigeGYldigheden over for Guds lov er en følge af, at mennesker ikke læser Bibelen. Læren om, at menneskene ikke længer er forpligtede til at adlyde de guddommelige love, har bevirket, at de ikke længer føler noget moralsk ansvar, og som følge heraf er der blevet åbnet for ondskabens sluser. Lovløshed og fordærv kommer brusede som en uimodståelig flodbølge. Overalt findes der eksempler på misundelse, mistro, hykleri, ufordragelighed, konkurrence, strid, tilegnelse af betroede midler samt sanselighed. Alle de religiøse principper og læresætninger, som skulle underbygge og afstive hele samfundslivet, synes at vakle og true med at falde sammen.

Den stemme, som talte fra Sinaj, siger også i de sidste dage af denne jords historie: »Du må ikke have andre guder end mig.« 2Mos. 20,3. Mennesket har sat sin vilje op imod Guds vilje, men det kan ikke bringe Guds bud til tavshed. Det kan ikke komme uden om, at det skal stå til regnskab over for en højere magt. Menneskene kan fremsætte et utal af teorier og gøre sig talløse spekulationer; de kan forsøge at sætte videnskaben op imod åbenbaringen for at afskaffe Guds lov, men budet runger med stadig større kraft: »Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.« Matt. 4,10.

Det er overhovedet ikke muligt at trække noget fra eller lægge noget til Herrens lov. Den er uforanderlig. Den har altid været og vil vedblive at være hellig, retfærdig, god og fuldkommen i sig selv. Det er kun menneskelige talemåder, at man kan »ære« eller »vanære« den.

Den sidste store kamp mellem sandhed og vildfarelse vil blive udkæmpet om menneskenes love og Herrens lov. Denne kamp er ved at tage sin begyndelse nu. Det er ikke en kamp imellem rivaliserende kirkesamfund, som kæmper om ovenøjheden, men en kamp mellem Bibelens religion på den ene side og fabler og overleveringer på den anden. De kræfter, som har forenet sig imod sandheden, er allerede trådt i funktion. Menneskene værdsætter ikke Guds hellige ord, som er blevet bevaret og givet os i hænde for en uendelig stor pris. Det har både kostet lidelse og blod at bevare dette ord. Der

er kun få, der virkelig betragter det som en leveregel. Vantroen har en frygtelig udbredelse, ikke blot i verden, men også i menigheden. Mange benægter de læresætninger, som er de bærende søjler i den kristne tro. En stor del af den såkaldte krise verden forkaster praktisk taget skabelsesberetningen, som den er gengivet af de inspirerede skribenter, samt syndefaldet, forsoningen og lovens, evige gyldighed. Tusinder af mennesker, som er stolte af deres kundskab, anser det for et tegn på svaghed at stole ubetinget på Bibelen og betragter det som et udslag af deres store lærdom, at de kan kritisere skriften og åndeliggøre og bortforklare dens vigtigste sandheder. [305]

Kristne mennesker bør forberede sig, for der vil snart ske noget, der vil komme som en kolossal overraskelse for verden. De bør træffe denne forberedelse ved at studere Guds ord omhyggeligt og bestræbe sig på at leve i overensstemmelse med dets forskrifter. Evigheden banker på, og det er ikke tilstrækkeligt, at vi har en uvirkelig religion, som består af ord og ceremonier, mens sandheden trænges i baggrunden. Gud kræver en vækkelse og reformation. Bibelens ord og det alene bør forkyndes fra prædikestolen. Men Bibelen er blevet berøvet sin kraft, og resultatet ses i den sænkning af det åndelige niveau, som vi er vidne til i dag. Mange af de prædikener, som holdes i nutiden, mangler det guddommelige indslag, som skal vække samvittigheden og skænke sjælen liv. Tilhørerne kan ikke sige: »Brændte ikke vort hjerte i os, mens han talte til os på vejen og lukkede skrifterne op for os?« Luk. 24,32. Der er mange, der hungrer og tørster efter den levende Gud. Lad Guds ord tale til hjertet. Lad de mennesker, som kun har hørt traditioner og menneskelige teorier, høre hans røst, som kan forny sjælen og skænke evigt liv.

Det udgik et stort lys fra patriarkerne og profeterne, og der blev sagt herlige ting om Zion, Guds stad. Det er Herrens vilje, at lyset skal udstråle fra hans efterfølgere på samme måde i dag. Når de hellige personer i Det gamle Testamente aflagde et så klart vidnesbyrd dengang, hvor meget mere burde så ikke de mennesker, der har modtaget lyset fra samtlige århundreder, vidne om sandhedens kraft! Profetierne kaster deres herlige lys på vor vej. Forbilledet mødte modbilledet, da Guds Søn døde. Kristus er opstået fra de døde og forkynder over den åbne grav: »Jeg et opstandelsen og livet.« Joh. 11,25. Han hat sendt sin Ånd til verden for at minde os om alle

ting og ved et mirakel har han bevaret det skrevne ord ned gennem tiderne.

Reformatorerne, hvis protest gav os navnet protestanter, følte, at Gud havde kaldet dem til at give verden evangeliets lys. De var villige til at ofre deres ejendele, deres frihed, ja, selve livet for at kunne gøre det. Selv om de blev truet med forfølgelse og død, forkyndte de evangeliet fjernt og nær. Guds ord blev bragt ud til folket, og alle befolkningsgrupper høj og lav, rig og fattig, lærd og ulærd studerede ivrigt Guds ord. Er vi, som deltager i det sidste slag i den store krig lige så tro imod vort kald, som de første reformatorer var imod deres?

Stød i horn på Zion, helliger faste, udråb festlig samling, kald folket sammen, Helliger et stævne, lad de gamle samles, kald børnene sammen Imellem forhal og alter skal præsterne, Herrens tjenere, græde og sige: »Herre, spar dog dit folk! Overgiv ej din arv til skændsel.« »Selv nu, så lyder det fra Herren, vend om til mig af ganske hjerte, med faste og gråd og klage! Sønderriv hjerterne, ej eders klæder, vend om til Herren eders Gud! Thi nådig og barmhjer-
tig er han, langmodig og rig på miskundhed, han angrer det onde. Måske slår han om og angrer og levner velsignelse efter sig.« Joel

[306] 2,15 17. 12 14.

Nehemias - en handlingens mand

Nehemias, som var en af de hebraiske flygtninge, beklædte en indflydelsesrig og ærefuld stilling ved det persiske hof. Han var kongelig mundskænk og havde direkte adgang til kongen. Takket være sin stilling, sine fremragende evner og sin troskab var han blevet kongens ven og rådgiver. Skønt han nød kongens gunst og var omgivet af pomp og pragt, glemte han dog ikke sin Gud eller sit folk. Han nærede en brændende interesse for Jerusalem. Han kunne kun være forhåbningsfuld og glad, når det gik denne by godt. Gud besluttede at benytte denne mand, som var blevet uddannet til sin fremtidige livsgerning ved det persiske hof, til at velsigne sit folk i deres fædres land.

Denne hebraiske patriot talte med nogle mænd, som netop var kommet fra Judæa, og disse fortalte ham, at den udvalgte by, Jerusalem, var ude i en krise. De mennesker, der var vendt tilbage fra fangenskab, levede i stor nød og forsmædelse. Templet og en del af byen var blevet genopbygget, men der blev lagt hindringer i vejen for arbejdets fortsættelse. Tempeltjenesten fik ikke lov at foregå uhindret, og folket blev til stadighed forulempet, fordi byens mure lå i ruiner.

Nehemias blev overvældet af sorg og kunne hverken spise eller drikke. Han »fastede« og »græd og sørgede i flere dage«. I sin store sorg bad han til sin guddommelige Hjælper. Han bad om, at Gud ville varetage Israels interesser, give folket nyt mod og ny styrke og hjælpe dem at genopbygge det, der var ødelagt i Juda.

Nehemias' tro og mod voksede, efterhånden som han bad. Han fremførte en hel række hellige argumenter. Han henviste til, at Gud ville blive vanæret, hvis hans folk vedblev at være svagt og undertrykt, efter at de havde omvendt sig til ham. Han bad også indtrængende Herren om at opfylde dette løfte: »Hvis I omvender eder til mig og holder mine bud og handler efter dem, så vil jeg, om eders fordrevne end er ved himmelens ende, dog samle dem derfra og bringe dem til det sted, jeg udvalgte til bolig for mit navn.« (Se 5Mos.

4,29 31.) Dette løfte fik Israel ved Moses, før de drog ind i Kana'ans land, og det var ikke blevet rokket i de følgende århundreder. Nu havde Guds folk omvendt sig i anger og tro, og hans løfter kunne ikke slå fejl.

[307] Nehemias havde ofte udøst sin sjæl på sit folks vegne, men da han bad ved denne lejlighed, traf han en hellig beslutning. Han ville selv påtage sig at genopbygge Jerusalems mure og give Israel dets nationale storhed tilbage, hvis han kunne opnå kongens samtykke og sikre sig de nødvendige hjælpemidler. Han bad derfor Herren om at måtte finde nåde for kongens øjne, så hans plan kunne lykkes. »Lad det i dag lykkes for din tjener« bad han, »og lad ham finde nåde for denne mands åsyn.«

Nehemias ventede i fire måneder på en gunstig anledning til at fremsætte sin anmodning for kongen. Skønt han var dybt bedrøvet hele tiden, forsøgte han at se glad ud, når han var i kongens nærværelse. Alle havde pligt til at se ubesvarede og lykkelige ud i disse luksuriøse og prægtige sale; ingen af kongens tjenere måtte se bedrøvet ud. Men når Nehemias havde sine stille stunder, hvor ingen mennesker så ham, var Gud og englene vidne til, at han bad, græd og bekendte sine og folkets synder.

Til sidst kunne den fædrelandskærlige israelit ikke længer skjule sin sorg. Han kunne ikke sove om natten, og om dagen tyngede sorgen ham. De søvnløse nætter og problemfyldte dage prægede hans ansigt. Kongen, der altid tænkte på sin sikkerhed, var menneskekender. Han kunne se, om folks optræden var ægte eller påtaget, og han lagde mærke til, at der var noget, der pinte hans mundskænk. »Hvorfor ser du så modfalden ud?« spurgte han. »Du er jo ikke syg; det kan ikke være andet, end at du har en hjertesorg!«

Dette spørgsmål gjorde Nehemias bange. Ville kongen ikke blive vred, når han hørte, at hans kammer tjener gik og tænkte på sit nødstedte folk, mens han var ansat i kongens tjeneste? Det kunne måske komme til at koste ham livet. Hvordan ville det nu gå med hans brændende ønske om at komme Jerusalem til hjælp? Han skriver selv: »Da blev jeg såre bange.« Med skælvende læber og tårer i øjnene fortalte han, hvorfor han var bedrøvet. »Kongen leve evindeligt!« sagde han. »Hvor kan jeg andet end se modfalden ud, når den by, hvor mine fædres grave er, ligger øde, og dens porte er fortæret af ilden?«

Da kongen hørte, hvorledes forholdene var i Jerusalem, vakte hans medfølelse. Han var ganske fordomsfri, og Nehemias fik nu en anledning, som han havde ventet på længe. Kongen spurgte nemlig: »Hvad er det, du ønsker?« Guds tjener vovede ikke at svare, før han havde søgt vejledning hos en Herre, som stod over Artaxexes, Der påhvilede ham et helligt ansvar, og han behøvede kongens hjælp for at kunne røgte det; men han var klar over, at meget afhang af, at han fremstillede sagen på en sådan måde, at han vandt kongens bifald og sikrede sig hans hjælp. Han siger selv: »Så bad jeg til Himmels Gud.« I sin korte bøn fik Nehemias kontakt med kongernes Konge og opnåede at få hjælp hos en magt, der kan lede hjerter som bække.

Når en kristen ikke kan bede på nogen anden måde, kan han altid bede som Nehemias, da denne var i nød. Travlt optagne mennesker, som er overbebyrdede med problemer, kan bede om guddommelig hjælp. Når der opstår en eller anden stor fare enten til lands eller til vands, kan mennesker bede om Himmels beskyttelse på denne måde. Når der pludselig opstår en vanskelighed eller fare, kan hjertet opsende sit nødråb til ham, som har lovet at hjælpe sine trofaste, troende børn, når som helst de henvender sig til ham. Under alle forhold kan den sjæl, som er nedbøjet af sorg og bekymringer eller udsat for hårde fristelser, hente styrke, støtte og hjælp i Guds usvigelige kærlighed og styrke. Gud vil aldrig bryde sin pagt.

[308]

I de få sekunder, Nehemias bad til kongernes Konge, lykkedes det ham at tage så meget mod til sig, at han vovede at fortælle Artaxexes, at han gerne ville fritages for sine pligter ved hoffet i nogen tid. Han bad kongen bemyndige ham til at genopbygge de dele af Jerusalem, som var ødelagt, og befæste byen. Det jødiske folks fremtid afhang for en stor del af kongens svar. Nehemias siger selv: »Det gav kongen mig, eftersom min Guds gode hånd var over mig.«

Da Nehemias havde fået den hjælp, som han bad om, lagde han alting til rette med klogskab og omtanke, for at hans forehavende skulle lykkes. Han traf alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger. Han indviede end ikke sine egne landsmænd i sine planer. Han vidste udmærket, at mange af dem ville blive glade over de resultater, som han havde opnået, men han var bange for, at nogle af dem ved uforsigtighed ville vække fjendernes skinsyge, så hele planen blev kuldkastet.

Kongen havde stillet sig så imødekommende over for Nehemias' anmodning, at denne tog mod til sig og bad om yderligere hjælp. Det var ham magtpåliggende, at hans rejse fik et værdigt og officielt præg, og at rejseselskabet blev beskyttet på færd. Han bad derfor kongen om militær eskorte. Han bad også om at måtte få breve med til statholderne hinsides Eufratfloden, fordi han skulle rejse igennem deres område på vejen til Judæa. Desuden fik han et brev med til opsynsmanden over den kongelige skov i Libanons bjerge. I brevet blev det pålagt denne mand at stille det nødvendige tømmer til rådighed. For at forebygge, at der blev klaget over, at han havde overskredet sine beføjelser, sørgede han omhyggeligt for, at disse blev klart formuleret.

Alle kristne burde tage ved lære af Nehemias' klogskab, omtanke og beslutsomhed. Guds børn skal ikke blot bede i tro, men også være forudseende og arbejde flittigt. De møder mange besværligheder og gør det ofte vanskeligt for forsynet at arbejde for dem, fordi de ikke mener, at det har noget med religion at gøre at lægge klogskab og omhyggelig flid for dagen. Nehemias slog sig ikke til ro med, at han havde gjort sin pligt, da han havde grædt og bedt for Herrens åsyn. Han forenede bøn og hellig iver. Samtidig med, at han bad, gjorde han sig de ihærdigste anstrengelser, for at hans forehavende skulle lykkes. Det er lige så vigtigt at udvise omtanke og lægge velovervejede planer, når der skal løses en hellig opgave i dag, som det var, da Jerusalems mure skulle genopbygges.

Nehemias overlod intet til tilfældet. Han skaffede sig de ting, som han havde brug for, hos de mennesker, som kunne give ham dem. Herren er stadig villig til at påvirke de mennesker, som han har betroet midler, til at hjælpe sandhedens sag. De, der arbejder for ham, skal benytte sig af den hjælp, som han tilskynder andre mennesker til at yde. Sådanne gaver kan gøre det muligt at sende sandhedens lys til mange nødstedte lande. Giverne tror måske ikke selv på Kristus og har måske intet kendskab til hans ord, men derfor skal man ikke afslå deres gaver.

Bygningsmændene på muren

Nehemias kom til Jerusalem i god behold. Takket være kongens breve til statholderne i de provinser, som han dog igennem, fik han en ærefuld modtagelse, ligesom man ydede ham øjeblikkelig hjælp. Ingen fjende vovede at forulempe denne embedsmand, som stod under perserkongens beskyttelse og blev behandlet med så stor ærbødighed af provinsernes statholdere. Da han ankom til Jerusalem med militær eskorte, stod det klart for enhver, at han var kommet i et eller andet vigtigt ærinde. Det vakte derfor straks misundelse hos de hedenske stammer, som boede i byens nærhed. Disse havde ofte vist deres had til jøderne ved at gøre dem fortræd og fornærme dem. Der var visse stammehøvdinge, som var særlig ivrige efter at lægge deres ondskab for dagen, nemlig horonitten Sanballat, den ammonitiske træl Tobija og araberer Gesjem. Disse høvdinge betragtede lige fra begyndelsen Nehemias' bevægelser med kritiske øjne og forsøgte med alle til rådighed stående midler at krydse hans planer og hindre ham i arbejdet.

Nehemias gik stadig forsigtigt og klogt til værks. Han var klar over, at han ville komme til at kæmpe med forbitrede og hårdnakkede modstandere, og skjulte derfor sit forehavende for dem, indtil han havde sat sig ind i situationen og kunne lægge planer i overensstemmelse med sine iagttagelser. Han håbede derved at kunne sikre sig folkets samarbejde og få dem til at påbegynde arbejdet, før hans fjender satte sig imod det.

Nehemias valgte nogle få mænd, som han vidste, han kunne stole på. Han fortalte dem, hvorfor han var kommet til Jerusalem, hvad han havde i sinde at udrette, og hvorledes han ville bære sig ad. De gik øjeblikkelig ind for hans planer og lovede at hjælpe ham.

Da Nehemias havde været i Jerusalem i tre dage, brød han op ved nattetide og drog sammen med nogle få betroede ledsagere ud for at tage Jerusalems ødelæggelser i øjesyn. Han red på sit muldyr fra den ene ende af byen til den anden og undersøgte sin fædrene bys nedbrudte mure og porte. Det var smertelige minder, der fyldte

[310] den jødiske patriots sind, da han med blødende hjerte betragtede sit elskede Jerusalems nedbrudte forsvarsanlæg. Minderne om Israels fordums storhed dannede en grel modsætning til d ruiner, der stod som monumenter om byens ydmygelse.

Nehemias fuldførte sit hemmelige ridt rundt om murene i tavshed, Han siger: »Forstanderne vidste ikke, hvor jeg var gået hen, eller hvad jeg foretog mig; og hverken jøderne, præsterne, stormændene, forstanderne eller de andre, der skulle have med arbejdet at gøre, havde jeg endnu sagt noget.« Han tilbragte resten af natten i bøn, for han var klar over, at det ville blive vanskeligt at sikre sig sine modløse og splittede landsmænds samarbejde næste dag.

Kongen havde givet Nehemias et brev med krav om, at indbyggerne skulle hjælpe ham med at genopbygge byens mure, men Nehemias havde ikke til hensigt at benytte sig af denne bemyndigelse. Han ville hellere vinde folkets fortrolighed og sympati, for han var klar over, at det var nødvendigt, at folket lagde både hjertet og hænderne i dette arbejde, hvis den store opgave skulle lykkes. Da han havde sammenkaldt folket den næste morgen, fremførte han sine argumenter på en sådan måde, at deres slumrende kræfter blev vakt til live, og hele folket sluttede sig sammen.

De tilstedeværende vidste ikke, at Nehemias havde redet muren rundt natten før; han fortalte dem det heller ikke. Men hans natlige ridt bidrog i høj grad til arbejdets lykkelige gennemførelse, for takket være denne rundtur kunne han beskrive forholdene i byen med en nøjagtighed, som forbavsede hans tilhørere. Efter at han havde set, hvor stor en vanære Jerusalem var blevet udsat for, kunne han give sine ord mere vægt og tale med større alvor.

Nehemias henviste til, at de var blevet til spot for hedningerne. Deres religion var blevet vanæret og deres Gud bespottet. Han fortalte dem, at han havde hørt om deres nød, mens han var i et fremmed land, at han havde bedt Himmelen hjælpe dem, og at han under bønnen havde truffet den beslutning, at han ville bede kongen give sit samtykke til, at han rejste til Jerusalem for at hjælpe dem. Han havde bedt Gud om, at kongen ikke blot ville give ham den ønskede tilladelse, men også give ham de beføjelser og den hjælp, som var nødvendig for arbejdets gennemførelse. Bønnen var blevet besvaret på en sådan måde, at man ikke kunne tage fejl af, at det var Herrens vilje.

Alt dette gav han en redegørelse for. Da han havde fortalt, at både Israels Gud og Persiens konge stod bag ham, spurgte han folket rent ud, om de ville benytte sig af den gyldne anledning og stå op og bygge muren.

Hans appel gik lige til hjertet. Da de hørte, hvorledes de havde været genstand for Himmels velvilje, blev deres frygt gjort til skamme, og med fornyet mod udbrød de med én røst: »Lad os gøre os rede og bygge!« »Og de tog sig sammen til det gode værk.«

Nehemias tog fat på opgaven med hele sin sjæl. Han smittede de andre med sit håb, sin energi, sin begejstring og sin beslutsomhed og indgød dem det samme ukuelige mod og den samme idealisme. Hver eneste mand blev en Nehemias og bidrog til at styrke sin næstes hjerte og hånd.

Da Israels fjender hørte, hvilket mål jøderne håbede på at nå, spottede de og sagde hånligt: »Hvad er det, I der har for? Sætter I eder op mod kongen?« Men Nehemias svarede: »Himmels Gud vil lade det lykkes for os, og vi, hans tjenere, vil gøre os rede og bygge; men I har ingen del eller ret eller ihukommelse i Jerusalem!«

[311]

Præsterne var de første, der blev revet med af Nehemias iver og alvor. Disse mænd øvede stor indflydelse, og det afhang af deres holdning, om arbejdet skulle fremmes eller hindres. Deres beredvilighed og samarbejde bidrog meget til arbejdets heldige gennemførelse. De fleste af Israels fyrster og øverster varetog deres pligter på en prisværdig måde, og deres trofasthed omtales med ære i Guds bog. De var nogle af »de store« fra Tekoa, som »ikke bøjede deres nakke under deres Herres arbejde«. Disse dovne tjenere omtales med skam og er nævnt til advarsel for alle fremtidige slægter.

I alle religiøse bevægelser er der nogle, der holder sig på afstand og afslår at hjælpe, skønt de ikke kan nægte, at det er Guds væk. Sådanne burde tænke på den bog, som føres i Himmelen. Den er fejlfri, og det er den, de vil blive dømt efter. Her noteres enhver forspildt anledning til at arbejde for Gud, men det er også her, at mindet om alt det, der er gjort i tro og kærlighed, holdes i evig erindring.

Nehemias iver og gode indflydelse var dog fuldt ud i stand til at opveje de hovmodige Tekoaborgeres dårlige eksempel. De fleste af israelitterne var besjælet af fædrelandskærlighed og iver. Dygtige og indflydelsesrige mænd organiserede de forskellige

grupper af borgere, og lederen af de enkelte grupper tog selv ansvaret for opførelsen af en bestemt del af muren. Der står endog om nogle af dem, at de arbejdede »ud for deres huse«.

Nehemias slog sig ikke til ro, nu da arbejdet var påbegyndt. Med utrættelig energi holdt han opsyn med byggeriet, flyttede rundt på arbejderne, lagde mærke til, hvor der var problemer, og bragte hjælp, når der opstod vanskeligheder. Han gjorde ustandselig sin indflydelse gældende langs den fire kilometer lange mur. Med passende ord opmuntrede han de ængstelige, satte fart i de dovne og roste de flittige. Han holdt ustandselig øje med fjendens bevægelser. Fra tid til anden samlede fjenderne i nogen afstand og gav sig til at tale sammen, som om de var i færd med at lægge onde planer. Derefter kom de nærmere og forsøgte at aflede arbejdnernes opmærksomhed.

Skønt Nehemias havde meget at gøre, glemte han ikke ham, der var kilden til hans styrke. Hans tanker gik ustandselig op til Gud, som holder opsyn med alt og alle. Han udbrød: »Himmelens Gud vil lade det lykkes for os,« og disse ord, som gik fra mund til mund, greb alle arbejdnernes hjerte.

Israelitterne fik dog ikke lov at genopbygge Jerusalems forsvarsværker uhindret. Satan gjorde, hvad han kunne, for at skabe modstand og slå modet ned hos folket. Sanballat, Tobija og Gesjem var hans vigtigste håndlangere, og de besluttede nu at forhindre arbejdets gennemførelse. De forsøgte at skabe splittelse mellem arbejderne; de spottede håndværkerne for deres indsats og sagde, at opgaven var umulig, og at den aldrig ville lykkes.

»Hvad er det, disse usle jøder har for?« sagde Sanballat spottende. »Vil de overlade Gud det? Kan de kalde stenene i disse grusdynger til live, når de er forbrændt?« Tobija gav udtryk for endnu større foragt og sagde: »Lad dem bygge så meget, de vil; en ræv kan rive deres stenmur ned, blot den springer derop!«

[312]

Håndværkerne skulle snart møde mere aktiv modstand. De måtte ustandselig være på vagt over for fjendernes anslag. Under en maske af venlighed forsøgte disse på forskellig måde at skabe forvirring og mistillid og vanskeliggøre arbejdet. De søgte at slå modet ned hos jøderne og stifte sammensværgelser for at få Nehemias i deres garn. Det lykkedes dem endog at få nogle forræderiske jøder over på deres side. De satte det rygte i omløb, at Nehemias var ved at gøre oprør

imod perserkongen, at han havde planer om at lade sig selv udråbe til konge over Israel, og at alle de, der hjalp ham, var forrædere.

Men Nehemias vedblev at søge hjælp og vejledning hos Gud, »og folket arbejdede med god vilje«. Arbejdet gik sin gang, indtil hullerne i muren var udfyldt og hele muren var bygget op i sin halve højde.

Israels fjender blev rasende, da de så, at deres anstrengelser var frugtesløse. Hidtil var de ikke gået over til håndgribeligheder, for de sidste, at Nehemias og hans medarbejdere havde fået kongens tilladelse til at arbejde; desuden var de bange for at pådrage sig kongens mishag, hvis de gik til direkte modstand. I deres vrede gjorde de sig nu selv skyldige i den samme forbrydelse, som de havde beskyldt Nehemias for. »De sammensvor sig alle om at drage hen og angribe Jerusalem.«

Samtidig med at samaritanerne sammensvor sig imod Nehemias og lagde planer om at standse hans arbejde, søgte nogle af de ledende jøder, der var blevet misfornøjede, at gøre ham modløs ved at overdrive de vanskeligheder, der var forbundet med byggearbejdet. De sagde: »Lastdragernes kræfter svigter, og grusdyngerne er for store; vi kan ikke bygge på muren!«

Der kom også modgang fra en anden kant. »De jøder, der boede dem nærmest,« hjalp ikke selv til med at bygge, men de hørte, hvad fjenderne sagde, og benyttede disses argumenter til at slå modet ned hos håndværkerne og skabe misstemning blandt arbejderne.

Men jo mere man hånede og spottede, bekæmpede og truede Nehemias, desto mere beslutsom og agtpågivende blev han. Han forstod til fulde, hvilke farer han ville komme ud for i denne kamp med fjenderne, men hans mod var ukueligt. Han siger; »Da bad i til vor Gud og satte vagt både dag og nat for at værne os imod dem.« »Da folkene kun turde stille sig op på steder, der lå lavere end pladsen bag muren, i kælderrum, så opstillede jeg folket slægt for slægt, væbnet med sværd, spyd og buer; og da jeg så det, trådte jeg frem og sagde til stormændene og forstanderne og det øvrige folk: »Frygt ikke for dem! Kom den store, frygtelige Gud i hu og kæmp for eders brødre, sønner og døtre, eders hustruer og huse!«

Men da vore fjender hørte, at vi havde fået det at vide, og at Gud gjorde deres råd til intet, vendte vi alle tilbage til muren, hver til sit arbejde. Men fra den tid af arbejdede kun den ene halvdel af mine

folk, mens den anden halvdel stod væbnet med spyd, skjolde, buer og brynjer Også lastdragerne var væbnede; med den ene hånd arbejdede de, og med den anden holdt de spydet; og de, der byggede, havde under arbejdet hver sit sværd bundet til lænden.«

[313] Der stod en hornblæser ved siden af Nehemias, og langs muren var der med mellemrum opstillet præster med de hellige basuner. Der var lang afstand mellem folkene på muren, men når der nærmede sig en fare et eller andet sted langs muren, blev der givet signal til, at de alle sammen ufortøvet skulle begive sig hen til det pågældende sted. Nehemias siger videre: »Således udførte vi arbejdet, idet halvdelen af os holdt spydene rede fra morgengry til stjernernes opgang«

Nu blev der givet ordrer til, at de, der havde boet i byerne og landsbyerne uden for Jerusalem, skulle bo inden for murene, dels for at holde vagt og dels for at være parat til at påbegynde arbejdet fra morgenstunden. Herved undgik man unødigt tidsspilde, ligesom man forhindrede, at fjenderne angreb arbejderne på vejen mellem deres hjem og deres arbejdsplads. Nehemias og hans medarbejdere veg ikke tilbage for vanskeligheder og anstrengelser. De afførte sig ikke deres klæder og lagde ikke deres våben fra sig et eneste øjeblik i døgnet.

De mennesker, som arbejder for Gud i vore dage, vil møde modstand og skuffelser af samme art som håndværkerne på Nehemias' tid. Denne modstand vil dels komme fra åbenlyse fjender, dels fra mennesker, som udgiver sig for at være venner. Kristne mennesker må ikke blot kæmpe med den vrede, foragt og grusomhed, som de udsættes for fra deres fjenders side, men også med den dvaskhed, vankelmodighed, lunkenhed og det forræderi, som de møder hos såkaldte venner og hjælpere. De gøres til skydeskive for hån og foragt, og når den fjende, som får andre til at foragte dem, kan se sit snit dertil, tager han grusommere og mere voldsomme metoder i anvendelse.

Satan benytter alt, hvad der ikke er helliget til Gud, i sin tjeneste. Der findes mennesker, som bekender sig til at stå på Guds side, men som alligevel slutter sig sammen med Guds modstandere og derved gør det muligt for hans bitreste fjender at angribe hans værk. Selv mennesker, som er interesseret i Guds værks fremgang, er med til at få Guds tjeneres hænder til at synke, fordi de lytter til, gengiver og til dels tror på Guds fjenders sladder, praleri og trusler.

Satan opnår fantastiske resultater ved sine håndlangeres hjælp, og alle de mennesker, der lader sig påvirke af dem, bliver besejret af en trolddomsmagt, som tilintetgør de vises visdom og de kloges klogskab. Men Guds folk skal følge Nehemias' eksempel. De skal hverken frygte eller foragte deres fjender. De skal stole på Gud, gå videre med faste skridt, yde hans værk deres uselvsketjeneste og overlade den sag, som de tjener, i hans hænder.

På et tidspunkt, hvor det så meget mørkt ud, stolede Nehemias fuldt og fast på Gud. Han, der hjalp sin tjener dengang, har været sit folks trygge værn i alle tidsaldre. Guds folk kan tillidsfuldt sige under alle kriser: »Er Gud for os, hvem kan da være imod os?« Rom. 8,31. Selv om Satan og hans håndlangere lægger deres planer aldrig så godt til rette, er Gud i stand til at opdage dem og kuldkaste alt, hvad der er blevet besluttet. Den, der tror, vil give det samme svar i dag, som Nehemias gav: »Vor Gud vil stride for os!« For Gud står bag sit værk, og intet menneske kan forhindre dets endelige sejr.

[314]

Nehemias hjælper de fattige

Inden Jerusalems mur var bygget færdig, blev Nehemias opmærksom på den fattige befolknings usle kår. Der var endnu ikke blevet indført ordnede forhold i landet, og jorden var ikke taget under ploven i fuld udstrækning. Hertil kom, at Herren ikke kunne velsigne landet på grund af den egenkærlighed, som nogle af de tilbagesendte judæere lagde for dagen. Der var også mangel på korn.

For at skaffe føde til deres familier var de fattige nødt til at købe på kredit til urimelige priser. De var også tvunget til at låne penge til høje renter for at kunne betale de store skatter, som perserkongerne krævede. De fattiges lod blev endnu mere bitter, fordi de velhavende jøder udnyttede situationen i berigelsesøjemed.

Herren havde befalet Israel ved Moses, at der hvert tredje år skulle indbetales en tiende, som skulle benyttes til de fattige. Der blev også taget hensyn til dem på anden måde. Hvert syvende år skulle israelit-terne ikke dyrke jorden, men skænke det, som voksede af sig selv, til de fattige. Hvis folket samvittighedsfuldt havde bragt disse ofre og skænket midlerne til de fattige og til andre velgørende formål, ville de have haft den sandhed i frisk erindring, at Gud ejer alt, og at de skulle være kanaler, hvorigennem velsignelserne strømmede ud til andre. Det var Herrens hensigt at give israelitterne en uddannelse, som tog sigte på at udrydde egenkærligheden hos dem og udvikle en ædel karakter.

Gud havde også sagt til dem ved Moses: »Når du låner penge til en fattig mand af mit folk i dit nabolag, må du ikke optræde som en ågerkarl over for ham. I må ikke tage renter af ham.« »Du må ikke tage rente af din broder, hverken af penge, fødevarer eller andet, som man kan tage rente af.« 2Mos. 22,25; 5Mos. 23,19. Herren sagde videre: »Når der findes en fattig hos dig, en af dine brødre inden dine porte etsteds i dit land, som Herren din Gud vil give dig, må du ikke være hårdhjertet og lukke din hånd for din fattige broder; men du skal lukke din hånd op for ham og låne ham, hvad han savner og trænger til.« »Thi der vil aldrig mangle fattige i landet; derfor

byder jeg dig: Du skal villigt lukke din hånd op for din nødlidende og fattige broder i dit land.« 5Mos. 15,7 8. og 11. [315]

Efter hjemkomsten fra Babylon havde de velhavende jøder til tider handlet i direkte strid med denne befaling. Når de fattige var nødt til at låne penge for at kunne svare kongen skat, lånte de rige dem pengene til høje renter. Ved at pantsætte deres jord var de ulykkelige skyldnere efterhånden sunket ned i den dybeste armod. Mange var blevet tvunget til at sælge deres sønner og døtre som slaver, og der syntes ikke at være håb om, at forholdene ville forbedres, og at de kunne få deres børn og deres jord tilbage. Det så snarere ud til, at elendigheden ville blive større, og at de måtte leve i nød og trældom resten af livet. Og dog tilhørte de den samme nation og levede under den samme pagt som deres mere velstillede brødre.

Til sidst gjorde folket Nehemias bekendt med de forhold, som de levede under. »Vi er nødt til at give vore sønner og døtre hen til at blive trælle,« sagde de, »ja, nogle af vore døtre er det allerede, og det stod ikke i vor magt at hindre det, eftersom vore marker og vingårde tilhører andre!«

Nehemias blev fyldt af harme, da han hørte om denne grusomme undertrykkelse. Han siger: »Da jeg hørte deres klager og disse deres ord, blussede vreden heftigt op i mig.« Han var klar over, at det var nødvendigt at forsvare retten med hård hånd, hvis han skulle komme dette onde til livs. Med sin karakteristiske energi og beslutsomhed gik han i gang med at hjælpe sine brødre.

Nehemias tog ikke et øjeblik hensyn til, at undertrykkerne var rigmænd, og at han havde hårdt brug for deres støtte ved genopbygningen af byen. Han gik skarpt i rette med de store og forstanderne, og efter at have kaldt en stor folkeforsamling sammen gjorde han dem bekendt med, hvad Gud krævede i denne sag.

Han henviste til de begivenheder, der havde fundet sted under kong Akaz regering. Han gentog de ord, som Gud på det tidspunkt talte til Israel for at irettesætte dem for deres grusomhed og undertrykkelse. På grund af afgudsdyrkelse var Judas børn faldet i det israelitiske folks hænder. Israelitterne var endnu større afgudsdyrkere end judæerne. Israelitterne viste deres fjendskab ved at dræbe mange tusinde judæiske mænd i slaget og tage alle kvinderne og børnene til fange for at gøre dem til slaver eller sælge dem til hedningerne.

Herren forhindrede ikke slaget, fordi Juda havde syndet, men han sendte profeten Oded hen for at irettesætte den sejrige hær for dens onde planer: »Og nu tænker I på at få magten over folkene fra Juda og Jerusalem og gøre dem til eders trælle og trælkvinder! Har I da ikke også selv nok på samvittigheden over for Herren eders Gud!« 2Krøn. 28,10. Oded lod Israels folk forstå, at de havde pådraget sig Herrens glødende vrede, og at han ville straffe dem for deres uretfærdighed og grusomhed. Da krigerne hørte disse ord, gav de slip på fangerne og byttet i øversternes og hele forsamlingens påsyn. Derefter tog nogle af efraimiternes overhoveder »sig af fangerne, gav alle de nøgne iblandt dem klæder af byttet, forsynede dem med klæder og sko, gav dem mad og drikke, salvede dem, lod dem, der ikke kunne gå, ride på æsler og bragte dem til Jeriko, Palmestaden, hen i nærheden af deres brødre«. 15. vers.

[316] Nehemias og flere andre havde frikøbt nogle af de jøder, der var blevet solgt til hedningerne, Dette påpegede han over for dem, der havde gjort deres, brødre til slaver for verdslig vindings skyld. Han sagde til dem: »Det er ikke ret af eder at handle således ! Skulle I ikke vandre i frygt for vor Gud af hensyn til hedningerne, vore fjenders spot?«

Nehemias foreholdt dem, at han selv kunne have krævet store summer i kraft af den stilling, som perserkongen havde givet ham. Det havde han ikke gjort, ja, han havde ikke engang krævet det, som med rette tilkom ham, men havde givet rundhændede gaver for at hjælpe de fattige. Han opfordrede de jødiske forstandere, som havde udbyttet deres landsmænd, til at ophøre hermed samt give de fattige deres jord tilbage, tilbagebetale de renter, som de havde taget af dem, og låne dem, hvad de behøvede, uden at kræve pant eller tage renter.

Alt dette sagde han i hele forsamlingens påhør. Hvis forstanderne ville retfærdiggøre sig, havde de anledning til at gøre det; men der var ingen, der sagde noget til deres egen undskyldning. De svarede: »Ja, i vil give det tilbage og ikke afkræve dem noget; som du siger, vil vi gøre!« Nu lod Nehemias forstanderne »sværge på, at de ville handle således« mens præsterne var vidner. »Da sagde hele forsamlingen: »Amen!« Og de lovpriste Herren; og folket handlede efter sit løfte.«

Denne tildragelse rummer en alvorlig lære. »Kærlighed til penge er en rod til alt ondt.« 1Tim. 6,10. I denne slægt overskygger begæret efter vinding alt andet. Menneskene erhverver sig ofte rigdom ved

bedrageri. Der er mangfoldige mennesker, der kæmper med fattigdom. De er tvunget til at arbejde hårdt for en lille løn og er ude af stand til at skaffe endog de nødvendigste livsfornødenheder. Nød og afsavn gør deres byrde tung, og de har ikke noget bedre i udsigt. De er forgræmmede og undertrykte og ved ikke, hvor de skal gå hen og finde hjælp. Disse tilstande eksisterer, for at de velhavende kan skaffe sig penge til at leve i overdådighed eller tilfredsstille deres ubændige trang til at ophobe rigdomme.

Kærlighed til penge og luksus har gjort denne verden til en røverkule. Bibelen har givet en levende beskrivelse af den begærlighed og undertrykkelse, som vil råde i verden lige før Kristi andet komme. »Og nu, I rige!« skriver Jakob, »I har samlet jer skatte i de sidste tider. Se, den løn, I har forholdt arbejderne, der høstede jeres marker, den råber højt, og høstfolkenes skrig er nået frem til Herren Zebaots øren. I har levet højt og nydt livet på jorden; I har af hjertets lyst gjort jer til gode på ›slagtedagen‹. I har dømt den retfærdige skyldig og myrdet ham; han sætter sig ikke til modværge imod jer.« Jak. 5,1. 3 6.

Selv mennesker, der bekender sig til at frygte Herren, bærer sig ad ligesom de store i Israel. De benytter sig af deres magtstilling til at kræve mere, end der tilkommer dem, og gør sig derved skyldige i undertrykkelse. Mennesker, som tager Kristi navn på deres læber, gør sig skyldige i begærlighed og bedrageri; menighedens protokoller indeholder navne på mennesker, som har erhvervet sig rigdom ved uretfærdighed, og som følge heraf er kristendommen blevet bragt i miskredit. Ødselhed, bedrageri og udbytning fordærver manges tro og ødelægger deres åndelighed. Menigheden er for en stor del ansvarlig for sine medlemmers synder, Den samtykker i synden, hvis den ikke fordømmer den. [317]

Verdens skikke er ingen målestok for den kristne. En kristen skal ikke benytte den samme hårde kurs, den samme list og den samme udbytning som verden. Enhver uretfærdig handling, som begås imod et andet menneske, er en krænkelse af den gyldne regel. Al den uret, der begås imod Guds børn, begås imod Kristus selv i hans børns skikkelse. Ethvert forsøg på at drage fordel af et andet menneskes uvidenhed, svaghed eller ulykke, betegnes som bedrageri i Himmels hovedbog. Det menneske, som frygter Gud af et ærligt hjerte, vil hellere slide dag og nat og spise fattigmamms brød end

lade sig opsluge sådan af jag efter vinding, at han undertrykker enken og den faderløse eller forhindrer den fremmede i at få det, der retmæssigt tilkommer ham.

Selv den mindste afvigelse fra rettens slagne vej bevirker, at gærdet langs vejen nedtrampes, og at hjertet bliver indstillet på at begå endnu større uret. Jo mere tilbøjeligt et menneske er til at skaffe sig fordele på et andet menneskes bekostning, jo mindre følsomt er det over for Guds Ånds påvirkning. Vinding, som opnås for en sådan pris, er et frygteligt tab.

Vi var alle sammen skyldnere over for den retfærdige Gud, men vi havde intet at betale gælden med. Guds Søn fik medlidenhed med os og betalte, hvad vor forløsning kostede. Ham blev fattig, for at vi kunne blive rige ved hans fattigdom. Vi kam vise vor oprigtige taknemmelighed over den nåde, som ham viste os, ved at være rundhåndede over for de fattige. Apostlen Paulus siger: »Så lad os da, mens vi har lejlighed til det, gøre godt mod alle, men især mod dem, der har hjemme i den samme tro.« Gal. 6,10. Disse ord stemmer overens med Frelserens ord: »De fattige har I jo altid hos jer, og når I vil, kam I gøre vel imod dem.« »Derfor, alt, hvad I vil, at menneskene skal gøre mod jer, det samme skal I gøre mod dem; thi sådan er loven og profeterne.« Mark. 14,7; Matt. 7,12.

[318]

Hedningernes sammensværgelse

Sanballat og hans medsammensvorne vovede ikke at føre åbenlys krig imod jøderne, men de fortsatte med tiltagende ondskab deres forsøg på at berøve dem modet og gøre dem fortræd. Det gik hurtigt fremad med at fuldende muren omkring Jerusalem. Når den var færdig og portene sat i, havde Israels fjender intet håb om at tiltvinge sig adgang til byen. De var derfor ivrigere end nogen sinde efter at standse byggearbjdet. Til sidst lagde de en plan, som gik ud på at lokke Nehemias ned fra muren, så de kunne dræbe eller fængsle ham.

Under påskud af, at de ville indgå et kompromis, søgte de at få et møde med Nehemias. De indbød ham til at komme ned til en landsby i Onodalen, men Helligånden åbenbarede deres virkelige hensigter for ham, og han afslog tilbudet. Han skriver: »Derfor sendte jeg bud til dem og lod sige: »Jeg har et stort arbejde for og kan derfor ikke komme derved; hvorfor skulle arbejdet standse? Og det ville ske, hvis jeg lod det ligge for at komme ned til eder.« Men fjenderne blev ved med at friste ham. Fire gange sendte de ham det samme bud, og hver gang gav han samme svar.

Da denne plan mislykkedes, fandt de på en mere snedig list, Sanballat sendte en mand hen til Nehemias med et åbent brev, hvori der stod: »Det hedder sig blandt folkene, og Gasjmu bekræfter det, at du og jøderne pønser på oprør; derfor er det, du bygger muren, og at du vil være deres konge. Og du skal endog have fået profeter til i Jerusalem at udråbe dig til konge i Juda. Dette rygte vil nu komme kongen for øre; kom derfor og lad os tales ved!«

Hvis de rygter, som omtaltes i brevet, virkelig var blevet sat i omløb, ville der have været grund til ængstelse. Da ville det ikke have varet længe, før kongen havde hørt om dem, og hvis han blot fik den ringeste mistanke, kunne han træffe de alvorligste modforholdsregler. Men Nehemias var overbevist om, at brevet var et falsum, og at det var skrevet for at gøre ham bange og få ham i en fælde. Dette indtryk blev yderligere bestyrket af, at det var et åbent brev.

Hensigten hermed var øjensynligt, at folket skulle have lejlighed til at gøre sig bekendt med dets indhold og blive opskræmt.

[319] Nehemias svarede omgående: »Slige ting, som du omtaler, er slet ikke sket; det er dit eget påfund!« Nehemias var ikke uvidende om Satans planer. Han vidste, at man gjorde disse forsøg for at få håndværkernes hænder til at synke og standse arbejdet.

Satan var blevet slået af marken gang på gang. Han gik nu videre i ondskab og snedighed og lavede en endnu mere listig og farlig fælde for Guds tjener. Sanballat og hans medarbejdere lejede nogle mænd, som foregav at være Nehemias' venner. Disse forsøgte nu at føre ham bag lyset, mens de foregav, at Herren havde talt til dem. Hovedmanden i dette komplot var Sjemaja, som tidligere havde nydt Nehemias' tillid. Denne mand lukkede sig ind i et kammer i nærheden af helligdommen, som om han frygtede for sit liv. Templet var på dette tidspunkt beskyttet af mure og porte, men byens porte var endnu ikke sat i. Sjemaja foregav, at han nærrede dyb bekymring for Nehemias' sikkerhed, og rådede ham til at søge tilflugt i templet. Han fremsatte dette forslag: »Lad os tales ved i Guds hus, i helligdommens indre, og stænge dørene, thi der kommer nogle folk, som vil dræbe dig; de kommer i nat for at dræbe dig!«

Hvis Nehemias havde fulgt dette listige råd, ville han have sat sin tro på Gud over styr og optrådt som en kujon i folkets øjne. Han havde påtaget sig et betydningsfuldt arbejde og foregav at nære ubetinget tillid til Guds magt. Hvis han nu skjulte sig, som om han var bange, ville han give folket et fuldstændig forkert indtryk. Dersom han havde båret sig således ad, ville der være opstået panik blandt folket, den enkelte ville kun have tænkt på sin egen sikkerhed, og indbyggerne ville have ladet byen ligge ubevogtet hen som bytte for fjenderne. Hvis Nehemias havde båret sig så uklogt ad blot denne ene gang, ville alt det, der var opnået hidtil, være gået tabt.

Nehemias var ikke sen til at afsløre sin rådgivers sande karakter og hensigt. Han siger: »Jeg skønnede, at det ikke var Gud, som havde sendt ham, men at han var kommet med det udsagn om mig, fordi Tobija og Sanballat havde lejet ham dertil, for at jeg skulle blive bange og forsynde mig ved slig adfærd og de få anledning til ilde omtale, så de kunne bagvaske mig.«

Det nedrige råd, som Sjemaja gav, blev billiget af flere ansete israelitter, som bekendte sig til at være Nehemias' venner, men som

i virkeligheden stod i ledtog med hans fjender. Deres forsøg på at fange ham var dog forgæves. Nehemias svarede frygtløst: »Skulle en mand som jeg flygte? Og hvorledes skulle en mand som jeg kunne betræde helligdommen og blive i live? Jeg går ikke derind!«

Til trods for fjendernes rænker både de åbenlyse og de hemmelige skred byggearbejdet støt fremad. Mindre end to måneder efter Nehemias' ankomst til Jerusalem var byens forsvarsværker færdige, og håndværkerne kunne spadserere på murene og kigge ned på deres besejrede og forbavsede fjender. Nehemias skriver: »Da alle vore fjender hørte det, blev alle hedningerne rundt om os bange og såre nedslåede, idet de skønnede, at dette værk var udført med vor Guds hjælp.«

Men selv dette tydelige bevis på Herrens støtte var ikke tilstrækkeligt til at dæmpe misfornøjelsen, oprørstendenserne og intrigerne blandt israelitterne. »Men der gik også i de dage en mængde breve frem og tilbage mellem Tobija og de store i Juda; thi mange i Juda stod i edsforbund med ham, da han var svigersøn af Sjekanja.« Her er et eksempel på de onde følger af ægteskab med afgudsdyrkere. En af de judæiske familier var blevet knyttet til Guds fjender ved ægteskabets bånd, og denne forbindelse viste sig at være en snare. Der var mange andre, der havde gjort det samme. Disse voldte til stadighed vanskeligheder ligesom den sammenløbne hob, der drog med Israel ud af Ægypten. De tjente ikke Gud af et udelt hjerte, og når der krævedes et offer til Guds værks fremme, var de straks parat til at bryde den højtidelige ed, som de havde svoret på at ville samarbejde og yde deres støtte.

[320]

Nu foregav nogle af jødernes værste fjender, at de ville være deres venner. De store i Juda, som havde giftet sig ind i hedenske familier og begået forræderi ved at brevveksle med Tobija og slutte edsforbund med ham, omtalte ham nu som en dygtig og fremsynet mand, som jøderne med stor fordel kunne slutte pagt med. Samtidig afslørede de Nehemias' planer for ham. På denne måde fik fjenderne lejlighed til at angribe Guds folks sag og mistyde Nehemias' ord og handlinger til skade for hans gerning.

Da de fattige og undertrykte henvendte sig til Nehemias for at få ham til at hjælpe dem til deres ret, havde han modigt forsvaret dem og sørget for, at deres undertrykkere gav dem oprejsning. Men han drog ikke personlig fordel af den myndighed, som han havde

udøvet for at hjælpe sine undertrykte landsmænd. Der var nogle, der var utaknemmelige og optrådte som forrædere over for ham, fordi han havde handlet, som han gjorde, men han benyttede ikke sin magtstilling til at straffe dem. Han arbejdede roligt og uselvvisk videre til gavn for sit folk. Han var utrættelig i sine bestræbelser og mistede aldrig interessen for den sag, han havde påtaget sig.

Satan har altid rettet sine angreb imod dem, der har bestræbt sig på at fremme Guds værk. Skønt hans planer ofte er blevet krydset, har han stadig fornyet sine angreb og taget nye metoder i anvendelse. Der er dog mest grund til at nære frygt for de bestræbelser, han udfolder i hemmelighed ved hjælp af mennesker, som foregiver at være venner af Guds sag. Den åbenlyse modstand kan være både hård og grusom, men den er ikke nær så farlig for Guds sag som det fjendskab, der næres i hemmelighed af mennesker, der bekender sig til at tjene Gud, men i hjertet er Satans tjenere. Disse kan nemlig være til stor hjælp for de mennesker, der vil bruge deres kundskaber til at hindre Guds værk og gøre hans tjenere fortræd.

Alle de midler, som mørkets fyrste kan finde på, vil blive taget i brug for at tilskynde Guds tjenere til at slutte pagt med Satans redskaber. Der vil blive sendt bud efter dem gentagne gange for at få dem til at forlade deres gerning. De bør svare lige så bestemt som Nehemias: »Jeg har et stort arbejde for og kan derfor ikke komme derned.« Guds tjenere kan trygt fortsætte deres gerning og ved deres flid tilbagevise de falske beskyldninger, som ondskabsfulde mennesker retter imod dem for at gøre dem fortræd. De skal følge det eksempel, som håndværkerne på Jerusalems mure viste, og nægte at lade sig forstyrre af trusler, spot eller løgn. De skal være på vagt ustandselig. Det går ikke an at slappe af et eneste øjeblik, for deres fjender er på jagt efter dem hele tiden. De skal bede til Gud uden ophør og sætte »vagt både dag og nat«. Neh. 4,9.

[321]

Efterhånden som afslutningen nærmer sig, vil Satan friste Guds tjenere med endnu større kraft. Han vil benytte mennesker som sine redskaber og tilskynde dem til at spotte og håne dem, der »bygger muren«. Men hvis håndværkerne kom ned fra muren for at imødegå fjendernes angreb, ville arbejdet blot blive forsinket. De skal forsøge at krydse deres fjenders planer, men de skal ikke for nogen pris forlade deres arbejde. Sandheden er stærkere end vildfarelsen, og retfærdigheden vil sejre over uretten.

De bør heller ikke slutte venskab med deres fjender og på denne måde lade sig lokke bort fra deres post. Den, der i ubetænksomhed gør sig skyldig i, at Guds sag bliver vanæret, eller får sine medarbejders hænder til at synke, sætter en plet, som vanskeligt lader sig afvaske, på sin egen karakter og lægger sig selv hindringer i vejen.

»Hvo loven sviger, roser de gudløse.« Ordsp. 28,4. Der findes en kategori af mennesker, som bliver ved at påberåbe sig deres store uskyld, skønt de har forenet sig med verden. Hvis disse derefter foreslår, at Guds børn skal slutte forbund med folk, som altid har været modstandere af sandhedens sag, bør vi frygte dem og for enhver pris undgå dem, ligesom Nehemias gjorde. Sådanne menneskers forslag kommer fra ham, som er en fjende af alt godt. Det er vendekåber, som fører en sådan tale, og de bør afvises lige så bestemt i dag som dengang. Man bør på det bestemteste bekæmpe alt, hvad der tjener til at svække Guds folks tro på hans ledelse og kraft.

Det var Nehemias' brændende kærlighed til Guds sag og hans urokkelige tillid til Gud, der kuldkastede hans fjenders planer om at få ham i deres magt. Den ligegyldige lader sig let friste, hvorimod det onde har svært ved at få fodfæste hos det menneske, der har et ædelt livsmål, som lægger beslag på hele dets interesse. Et menneske bliver ikke svagt i troen, når det stadig er på march, for det ser den kærlige Gud overalt og ved, at han tilrettelægger alt efter sin gode vilje. Guds sande tjenere arbejder med en urokkelig beslutsomhed, fordi de til stadighed får hjælp fra nådens trone.

Gud har sørget for, at der står guddommelig hjælp til rådighed i alle nødsituationer, hvor vore menneskelige kræfter ikke slår til. Han sender Helligånden til hjælp i alle vanskeligheder og lader ham styrke vort håb og vor tro, oplyse vor forstand og rense vort hjerte. Han skaber mulighederne og baner vejen for os. Hvis Guds folk mærker sig forsynets mindste vink og er villige til at samarbejde, vil de se vældige resultater.

Undervisning i Herrens lov

På den første dag i den syvende måned holdt israelitterne hvidledag med hornblæsning. Der var kommet mange mennesker til Jerusalem i denne anledning, men der mødte dem et sørgeligt syn. Muren omkring Jerusalem var blevet genopbygget, og portene var blevet sat på plads, men en stor del af byen lå stadig i ruiner.

Ezra, som nu var en gammel mand, stod på en forhøjning af træ, der var bygget på en af de bredeste af byens gader. Til alle sider var han omgivet af de sørgelige minder om Judas svundne herlighed. Hans medbrødre levitterne havde taget plads til højre og venstre for ham. Fra forhøjningen kunne de se ud over et hav af ansigter. Fra hele omegnen havde pagtens børn givet møde. »Derpå lovpriste Ezra Herren, den store Gud, og hele folket svarede med oprakte hænder: ›Amen, amen!‹ Og de bøjede sig og kastede sig med ansigtet til jorden for Herren.«

Selv her var Israels synd mærkbar. Det hebraiske sprog var blevet blandet, fordi folket havde giftet sig ind i andre folkeslag, og talerne måtte vise den største omhu for at forklare loven på en sådan måde, at hele folket kunne forstå, hvad der blev sagt. Nogle af præsterne og levitterne hjalp Ezra med at forklare folket lovens principper. »De oplæste stykke for stykke af bogen med Guds lov og udlagde det, så man kunne fatte det.«

»Og alt folket lyttede til lovbogens ord,« De lyttede opmærksomt og ærbødig til de ord, som den Allerhøjeste havde talt. Efterhånden som loven blev udlagt og de blev overbevist om deres synd, begyndte de at græde. De var kommet sammen på en fest og glædesdag med højtidsstævne, og Herren havde befaleet folket at fejre denne dag med jubel og glæde. Israelitterne blev derfor opfordret til at beherske sig og glæde sig over den store nåde, som Gud havde vist dem.»Denne dag er helliget Herren eders Gud!« sagde Nehemias. »Sørg ikke og græd ikke! Gå hen og spis fede spiser og drik søde drikke og send noget til dem, der intet har, thi denne dag er helliget vor Herre; vær ikke nedslæede, thi Herrens glæde er eders styrke!«

Den første del af dagen blev benyttet til gudstjeneste, og nu benyttede folket resten af dagen til at mindes Guds velsignelser med taknemmelighed og til at glæde sig over de rige gaver, som han havde skænket dem. Der blev også sendt gaver til de fattige, som intet havde. Der herskede stor glæde, fordi man havde haft anledning til at høre loven og få den forklaret.

[323]

Den næste dag fortsattes oplæsningen og udlægningen af loven, og på det fastsatte tidspunkt den tiende dag i den syvende måned fandt den hellige tjeneste, som var knyttet til forsoningsdagen, sted i overensstemmelse med Guds bud.

Fra den femtende til den to og tyvende dag i den samme måned fejrede folket og lederne løvhyttefesten. »I alle deres byer og i Jerusalem« blev følgende budskab kundgjort: »Gå ud i bjergene og hent grene af ædle og vilde oliventræer, myrter, palmer og andre løvtræer for at bygge løvhytter som foreskrevet!« »Så gik folket ud og hentede det og byggede sig løvhytter på deres tage og i deres forgårde og i Guds hus< forgårde Og der herskede såre stor glæde. Og han læste op af bogen med Guds lov dag for dag fra den første til den sidste.«

Da folket hørte lovens ord dag efter dag, blev de overbevist om deres synder og de lovbrud, som var blevet begået i tidligere slægtled. De blev klar over, at det skyldtes deres frafald fra Gud, at han havde fjernet sin beskyttelse fra dem, så at Abrahams børn var blevet bortført til fremmede lande, og de besluttede nu at bede Gud om nåde og at forpligte sig til at efterleve hans bud. Denne højtidelige dage efter løvhyttefestens afslutning, men forinden skilte israelitterne sig ud fra de hedninger, som boede iblandt dem.

Folket ydmygede sig for Herren, bekendte deres synder og bad om nåde, og deres ledere tilskyndende dem til at stole på, at Gud ville høre deres bønner, som han havde lovet. Det var ikke tilstrækkeligt at sørge, græde og angre, de skulle også tro, at Gud tilgav dem. De skulle give udtryk for deres tro ved at mindes hans velgerninger og ved at takke ham for hans godhed, Lærerne sagde: »Stå op og lov Herren eders Gud fra evighed til evighed!«

Derefter sang den store skare med hænderne oprakt imod himmelen:

»Du, Herre, er den eneste;

du har skabt himmelen, himlenes Himle
med al deres hær,
jorden med alt, hvad der er på den,
havene med alt, hvad der er i dem;
du giver dem alle liv,
og himmelens hær tilbeder dig.«

Da lovsangen var til ende, gennemgik folkets ledere Israels historie og påviste Guds store godhed imod dem og deres store utaknæmmelighed over for ham. Derpå sluttede hele den store forsamling pagt om at ville holde alle Guds bud. De var blevet straffet for deres synder, og nu erkendte de, at Gud havde behandlet dem retfærdigt, og forpligtede sig til at adlyde hans lov. De besluttede at indgå en urokkelig pagt, som skulle opbevares i uændret skikkelse til minde om det løfte, som de havde aflagt. Pagten blev derfor affattet skriftligt og underskrevet af præsterne, levitterne og øversterne. Den skulle minde dem om deres pligt og værne dem imod fristelse. Folket aflagde højtideligt ed på at »ville følge Guds lov, der er givet os ved Guds tjener Moses, og overholde og udføre alle Herrens, vor Herres, bud, bestemmelser og anordninger«. Den ed, som de aflagde på dette tidspunkt, indbefattede et løfte om, at de ikke ville gifte sig med landets indbyggere.

Inden fastedagen var til ende, bekræftede folket yderligere deres beslutning om at ville vende tilbage til Herren ved at forpligte sig til at holde op med at vanhellige sabbatten. Nehemias brugte ikke ved denne anledning sin myndighed for at hindre de hedenske handelsfolk i at komme ind i Jerusalem. Det gjorde han derimod ved en senere lejlighed. Han søgte dog at forebygge, at folket gav efter for fristelsen, ved at få dem til at aflægge en højtidelig ed på, at de ikke ville overtræde sabbatten ved at handle med disse handelsfolk på helligdagen. Han håbede derved, at handelsfolkene efterhånden ville miste lysten til at komme med deres varer.

Der blev også truffet foranstaltninger til afholdelse af udgifterne i forbindelse med den offentlige gudstjeneste. Foruden at betale tiende forpligtede forsamlingen sig til at betale en fast årlig sum til helligdomstjenesten. Nehemias skriver: »Vi vil år for år bringe førstegrøden af vor jord og af alle frugttræer til Herrens hus, og vi

vil bringe det førstefødte af vore sønner og vort kvæg, som det er foreskrevet i loven, og det førstefødte af vort hornkvæg og småkvæg.«

Israel havde sørget dybt over deres frafald og var nu kommet tilbage til Gud. De havde bekendt deres synder med sorg og klage. De havde indrømmet, at Gud havde behandlet dem retfærdigt, og havde sluttet pagt om, at de ville adlyde hans lov. Nu skulle de vise, at de stolede på hans løfter. Gud havde godkendt deres anger, og nu skulle de glæde sig i troen på, at deres synder var blevet tilgivet, og at Gud havde taget dem til nåde.

Nehemias' bestræbelser for at genindføre den sande gudsyrelse var lykkedes i fuldt omfang. Hvis folket holdt den ed, som de havde aflagt, og adlød Guds ord, ville Herren også opfylde sine løfter ved at udøse rige velsignelser over dem

De mennesker, som er overbevist om deres synd og nedbøjet af skyldfølelse, kan hente tro og mod af denne beretning. Bibelen skildrer nøjagtigt følgerne af Israels frafald, men den påpeger også folkets dybe ydmygelse og anger og deres oprigtige genindvielse og store ofre, når de vendte om til Herren igen.

Det skaber altid varig glæde at søge Herren af et oprigtigt hjerte. Når en synder giver efter for Helligåndens påvirkning, ser han sin egen skyld og besmittelse i modsætning til den store hjertegranskers hellighed. Han føler sig fordømt på grund af sin synd, men han skal ikke fortvivle, for hans benådning er allerede sikret. Han kan glæde sig i bevidstheden om, at hans synder er tilgivet, og at hans himmelske Fader elsker ham. Guds herlighed består netop i at han tager syndige, angrende mennesker i sin kærlige favn, forbinder deres sår, renses dem for synd og ifører dem frelsens klæder.

Reformation

Judas folk havde offentligt sluttet en højtidelig pagt om at ville adlyde Guds lov, men da Ezra og Nehemias midlertidigt forlod byen, var der mange, der faldt fra Herren. Nehemias rejste tilbage til Persien, og mens han var borte fra Jerusalem, indsneget sig synder, som truede med at fordærve hele folket. Det gik så vidt, at afgudsdyrkerne ikke blot fik fodfæste i byen, men besmittede selve templet. Ypperstepræsten Eljasjib og Israels bitre fjende, ammonitten Tobija, var blevet venner, fordi familierne havde giftet sig ind i hinanden. På grund af dette ulovlige og vanhellige slægtskab havde Eljasjib givet Tobija tilladelse til at bo i et af templets kamre, som tidligere var blevet benyttet til opbevaringsrum for folkets tiende og offerydelser.

Gud havde sagt ved Moses, at ammonitterne og moabitterne for evigt skulle være udelukkede fra hans menighed, fordi de havde været så grusomme at forråde Israel. Se 5Mos. 23,3 6. I åbenlys trods mod dette ord havde ypperstepræsten fjernet de offergaver, som blev opbevaret i dette kammer i Guds hus, for at skaffe plads til en mand fra det folk, som skulle være udelukket fra Israel for evigt. Det var en grov hån imod Gud at vise denne fjende af Herren og hans sandhed en sådan ære.

Da Nehemias kom tilbage fra Persien og hørte, hvor groft templet var blevet vanhelliget, lod han omgående manden sætte på porten. Han siger: »Det harmede mig højlig; og jeg kastede alt Tobijas bohaver ud af kammeret og bød, at man skulle rense kammeret, hvorefter jeg atter bragte Guds huskar, afgrødeofferet og røgelsen derind.«

Man havde ikke blot vanhelliget templet, men også anvendt offergaverne forkert. Resultatet heraf var, at folket tabte lysten til at give. De havde mistet deres iver og begejstring og værgede sig ved at betale tiende. Herrens huskar skatkammer var næsten tomt. Mange af sangerne og det øvrige personale, som var knyttet til tempeltjenesten, havde forladt deres gerning i Guds hus og søgt anden beskæftigelse, fordi de ikke fik tilstrækkeligt til deres underhold.

Nehemias påtog sig at rette disse fejl. Han sammenkaldte dem, der havde forladt deres gerning i Herrens hus, »og satte dem på deres pladser«. Nu fik folket atter tillid til tempeltjenesten, og hele Juda bragte »tienden af kornet, mosten og olien til forrådskamrene«. »Pålidelige« mænd fik overdraget »tilsynet med forrådskamrene« og det blev overdraget dem at »uddele tienden til deres brødre«.

[326]

Israelitternes samkvem med afgudsdyrkerne havde også ført til, at de overtrådte sabbatten. Sabbatshelligholdelsen udmærkede netop israelitterne som den sande Guds tjener. Nehemias opdagede, at hedenske købmænd og handelsfolk, der kom til Jerusalem fra byens opland, havde fået adskillige af israelitterne til at handle om sabbatten, Nogle af israelitterne ville ikke lade sig overtale til at ofre deres principper, men adskillige af deres landsmænd overtrådte sabbatsbudet og forsøgte sammen med hedningerne at få de mere samvittighedsfulde israelitter til at overvinde deres skrupler. Mange dristede sig til at overtræde sabbatten åbenlyst. Nehemias skriver: »I de dage så jeg i Juda nogle træde persekarrene på sabbatten, og andre så jeg bringe korn i hus eller læsse det på deres æsler, ligeledes vin, druer, figener og alle slags varer, og bringe det til Jerusalem på sabbatten. Også havde folk fra Tyrus bosat sig der, og de kom med fisk og alskens varer og solgte dem på sabbatten til jøderne i Jerusalem.«

Dette kunne have været undgået, hvis folkets øverster havde udøvet deres myndighed, men de begunstigede de gudløse af hensyn til deres egne interesser. Nehemias irettesatte dem uforfærdet for deres pligtforsømmelse. »Hvor kan I handle så ilde og vanhellige sabbatsdagen?« spurgte han strengt. »Har ikke vor Gud bragt al denne ulykke over os og over denne by, fordi eders fædre handlede således? Og I bringer endnu mere vrede over Israel ved at vanhellige sabbatten!« Derpå gav han befaling til, at portene skulle lukkes, »så snart mørket faldt på i Jerusalems porte«, og at de ikke skulle åbnes igen, før sabbatten var omme. Da han nærede mere tillid til sine egne tjenerer end til dem, som myndighederne i Jerusalem udpegede, lod han dem tage opstilling ved portene for at sørge for, at hans ordrer blev efterkommet.

»De handlende og de, der solgte alle slags varer« ville dog ikke give op uden videre, men overnattede uden for Jerusalem et par gange i håb om, at enten byens indbyggere eller landbefolkningen

ville handle med dem. Nehemias truede med at straffe dem, hvis de fortsatte hermed. Han sagde: »Hvorfor bliver I natten over uden for muren? Hvis I gør det en anden gang, lægger jeg hånd på eder!« »Og siden kom de ikke mere på sabbatten.« Han bød også levitterne vogte portene, fordi han var klar over, at de havde mere respekt med sig end lægfolket. Desuden måtte man også kunne forvente, at de ville indskærpe lydighed imod loven med større nidkærhed, fordi de var så nært knyttet til gudstjenesten.

Nehemias rettede nu atter opmærksomheden mod den fare, som truede Israel på grund af deres ægteskab med afgudsdyrkere og deres samkvem med hedninger. Han skriver: »På samme tid lagde jeg også mærke til, at hos de jøder, der havde ægtet asdoditiske, ammonitiske eller moabitiske kvinder, talte halvdelen af børnene asdoditisk eller et af de andre folks sprog, men kunne ikke tale jødisk.«

[327] Disse lovstridige ægteskaber skabte stor forvirring i Israel, for nogle af de skyldige beklædte høje stillinger, og folket kunne med rette forlange, at disse mænd levede et eksemplarisk liv og gik foran med et godt eksempel. Nehemias forudså, hvilke ulykkelige følger dette onde ville få for hele folket, hvis det fik lov at fortsætte, og gik alvorligt i rette med dem, der havde forbrudt sig. Han henviste til kong Salomo og mindede om, at denne konge ikke havde sin lige blandt noget folk, fordi Gud gav ham så megen visdom. Til trods herfor havde afgudsdyrkende kvinder fået ham til at forkaste Gud, og hele Israel var blevet fordærvet på grund af hans eksempel. Nehemias sagde alvorligt: »Skal vi da virkelig høre om eder, at I begår al denne svare misgerning ?« »Giv dog ikke deres sønner eders døtre til ægte og tag ikke deres døtre til hustruer for eders sønner eller eder selv!«

Da han havde mindet dem om Guds befalinger og trusler og de frygtelige straffe, som havde ramt Israel i fortiden på grund af denne synd, vågnede deres samvittighed. Der blev iværksat en reformation med det resultat, at de undgik at få Guds vrede at føle og i stedet vandt hans bifald og velsignelse.

Nogle af de mænd, som beklædte hellige embeder, bad om tilladelse til at beholde deres hedenske hustruer, fordi de ikke nænnede at skille sig af med dem; men der blev ikke gjort forskel og taget hensyn til rang eller stilling. De præster og øverster, der nægtede at afbryde forbindelsen med afgudsdyrkerne, mistede øjeblikkelig

deres stilling i Herrens tempel. En af ypperstepræstens sønnesønner havde giftet sig med en datter af den berygtede Sanballat. Han blev ikke blot fjernet fra sin stilling, men øjeblikkelig udelukket fra Israel. Nehemias bad: »Tilregn dem, min Gud, at de besmittede præstedømmet og præsternes og levitternes pagt!«

Først i dommen vil det komme frem, hvor megen sjælekval denne påkrævede strenghed voldte Guds trofaste tjener. Han måtte ustandselig kæmpe mod sine modstandere og opnåede ingen resultater uden ved faste, ydmygelse og bøn.

Adskillige af dem, der havde giftet sig med afgudsdyrkere, valgte landflygtigheden sammen med deres ægtefælle, og disse sluttede sig nu sammen med samaritanerne. Det samme gjorde de, der var blevet udelukket fra Israels menighed. Der var også nogle af de højtstående embedsmænd inden for Guds værk, der gik over til samaritanerne, og som tiden gik, viede de dette folk alle deres evner og kræfter. Samaritanerne var interesseret i at styrke disse bånd og lovede at indrette sig mere efter den jødiske tro og de jødiske skikke. De mennesker, der havde vendt jødedommen ryggen, besluttede, at de ville overgå deres forhenværende landsmænd, og byggede et tempel på Garizims bjerg som et modstykke til Guds hus i Jerusalem. Deres religion har altid været en blanding af judaisme og hedenskab, og deres krav på at være Guds folk har været en kilde til splittelse, kappestrid og fjendskab imellem de to folk fra slægt til slægt.

I det reformarbejde, der skal udføres i dag, er der brug for mænd, der ligesom Ezra og Nehemias nægter at pynte på eller undskylde synden og ikke er bange for at forsvare Guds ære. De, der bærer dette tunge ansvar, vil ikke tie, når der begås uret, og de vil heller ikke søge at dække over synden med en kappe af falsk barmhjertighed. De glemmer ikke, at der ikke er personsanseelse hos Gud, og at [328] strenghed over for de få kan betyde barmhjertighed over for de mange. De husker også på, at Kristi ånd altid bør kendetegne det menneske, der revser synden.

Ezra og Nehemias ydmygede sig over for Gud under udøvelsen af deres gerning. De bekendte deres egne og folkets synder og bønfuldt Gud om nåde lige så indtrængende, som om det var dem selv, der havde overtrådt hans pagt. De arbejdede, bad og led tålmodigt. Det, der vanskeliggjorde deres opgave, var ikke hedningernes fjendtlige indstilling, men den hemmelige modstand, som de mødte

hos folk, der foregav at være deres venner. Disse mennesker gjorde Guds tjeneres problemer ti gange vanskeligere, fordi de øvede en indflydelse, som fremmede synden. Disse forrædere skaffede Herrens fjender våben i hænde til krigen imod hans folk. Deres onde tilbøjeligheder og oprørske viljer gik altid på tværs af Guds krav.

De store resultater, som Nehemias opnåede, viser, hvad der kan udrettes ved bøn, tro og en klog, energisk indsats. Nehemias var ikke præst. Han var heller ikke profet. Han gav sig ikke ud for at være noget stort. Han var en reformator, der fremstod i en betydningsfuld tid. Det var hans mål at få sit folk til at slutte fred med Gud. Han havde sat sig et stort mål og satte al sin kraft ind på at nå det. Hele hans færden var præget af ærlighed og retlinethed. Når han kom i forbindelse med mennesker, som jorde det onde og satte sig op imod det, der er ret, optrådte han så bestemt, at folket blev revet med og arbejdede med frisk mod. De kunne ikke benægte, at han var ærlig og elskede sit land og sin Gud, og da de så dette, fulgte de ham villigt.

Når Gud betror mennesker et ansvar, er det deres religiøse pligt at røgte det med flid. De bør gribe de anledninger, som Gud giver dem, til at fuldbyrde hans vilje. De vil vinde herlige sejre, hvis de handler hurtigt og beslutsomt, men hvis de tøver og viser forsømmelighed, vil de lide nederlag, og Guds navn vil blive vanæret. Hvis lederne inden for sandhedens sag ikke er i besiddelse af en brændende nidkærhed, men er ligegyldige og ubeslutsomme, bliver menigheden også ligegyldig, sløv og forlystelsessyg. Hvis lederne derimod har fattet et helligt forsæt om at ville tjene Gud og ham alene, vil folket være enigt og fuldt af håb og begejstring.

Guds ord er fuldt af slående modsætninger. Synd og hellighed stilles op imod hinanden, for at vi tydeligt skal kunne se modsætningen og undgå det ene og vælge det andet. Sanballats og Tobijas had, løgne og forræderi er beskrevet på de samme blade som Ezras og Nehemias' troskab, offervilje og ædle optræden. Vi kan selv bestemme, hvem af dem vi vil ligne. På den ene side ser vi de frygtelige følger af at overtræde Guds bud, og på den anden side ser vi de velsignelser, som er en frugt af lydighed, Vi skal selv afgøre, om vi vil lide under forbandelsen eller nyde velsignelsen.

Det genopbygningsarbejde og de reformer, som blev gennemført af de hjemvendte landflygtige under Zerubbabels, Ezras og Nehemi-

as< ledelse, er et billede på et åndeligt genopbygningsarbejde, som skal udføres i de sidste dage af denne jords historie. Den rest, der var tilbage af Israel dengang, var svag, og den blev udsat for fjendens angreb; men Gud havde besluttet, at disse skulle holde kundskaben om ham og hans lov ved lige på jorden. De værnede om den sande gudsdyrkelse og vågede over hans hellige ord. De havde mange forskellige erfaringer, mens de var beskæftiget med at genopbygge templet og Jerusalems mur, og de mødte hårdnakket modstand. De mænd, der ledede dette arbejde, måtte trække et tungt læs, men deres tro var urokkelig. De var ydmyge, de stolede fast på Gud og var overbevist om, at han ville føre sin sag frem til sejr. Det, der står skrevet om Ezekias, passer også på Nehemias. Han »holdt fast ved Herren og veg ikke fra ham, og han overholdt de bud, Herren havde givet Moses. Og Herren var med ham«. 2Kong. 18,6 7.

[329]

Den åndelige genopbygning, som byggearbejdet på Nehemias< tid var et symbol på, er skildret af Esajas i følgende ord: »De skal bygge på ældgamle tomter, rejse fortidsruiner, genopbygge nedbrudte byer.« Da bygges på ældgamle tomter, du rejser længst faldne mure; da kaldes du »murbrudsbøder« »genskaber af farbare veje«. Es. 61,4; 58,12.

Profeten beskriver her et folk, som søger at hævde Guds riges principper på en tid, hvor det store flertal af menneskeheden har forladt sandhed og ret. De bøder et brud, som er blevet slået i Guds lov den mur, som er blevet anbragt rundt om hans udvalgte folk for at beskytte dem. Deres lydighed imod denne lovs retfærdige, sande og hellige forskrifter skal være deres evige værn.

Profeten benytter utvetydige ord for at beskrive den specielle gerning, som skal udføres af den lille håndfuld mennesker, som skal bygge muren. »Varer du din fod på sabbatten, så du ej driver handel på min helligdag, kalder du sabbatten en fryd, Herrens helligdag ærværdig, ærer den ved ikke at arbejde, holder dig fra handel og unyttig snak, da skal du frydes over Herren; jeg lader dig færdes over landets høje og nyde din fader Jakobs eje. Thi Herrens mund har talt.« Es. 58, 13 14.

I jordens sidste tid vil alt det, som Gud har forordnet, blive anbragt på sin rette plads igen. Det brud, som blev slået i loven, da menneskene forandrede sabbatten, skal udbedres. Guds sidste menighed, der skal optræde som reformatorer over for verden, skal gøre det

klart, at Guds lov er grundlaget for al varig reform, og at sabbatten, som indskærpes i det fjerde bud, skal blive ved at bestå som et minde om skabelsen og et evigt monument om Gud kraft. De skal tydeligt og klart påvise, at det er en absolut nødvendighed at adlyde alle de ti bud. Kristi kærlighed skal drive dem til at arbejde sammen med ham for at genopbygge tomterne. De skal være »murbrudsbødere«

[330] »genskaber af farbare veje«. Se 12. vers.

[331]

[332]

[333]

Forventningen om en befrier

I de lange århundreder, der er forløbet, siden vore første forældre mistede deres hjem i Eden, har menneskehedens historie været præget af »trængsel og mørke« og »knugende mulm«. Fra uddrivelsen af Edens have til den dag, da Guds Søn kom til denne verden som synderes frelser, har den faldne menneskeheds håb koncentreret sig om, at der skulle komme en befrier, som skulle løse mænd og kvinder fra syndens og gravens slaveri.

Adam og Eva blev gjort bekendt med den første hentydning til et sådant håb, da de hørte dommen over slangen i Edens have. Da sagde Herren til Satan i deres påhør: Jeg sætter fjendskab mellem dig og kvinden, mellem din sæd og hendes sæd; den skal knuse dit hoved, og du skal hugge den i hælen! 1Mos. 3,15.

Da det skyldige par hørte disse ord, fyldtes deres hjerte med håb, for de forstod, at profetien om, at Satans magt skulle knækkes, rummede et løfte om, at de ville blive reddet fra den ulykke, som var sket på grund af deres synd. Skønt de ville få deres modstanders magt at føle, fordi de havde givet efter for hans forføreriske indflydelse og været ulydige imod Herrens tydelige bud, behøvede de ikke at fortvivle. Guds Søn tilbød at sone deres synd med sit eget livsblod. De ville få en prøvetid, og hvis de viste, at de troede på Kristi magt til at frelse, kunne de atter blive Guds børn.

Satan blev »denne verdens gud«, fordi det lykkedes ham at få mennesket til at forlade lydighedens vej. 2Kor. 4,4. Det herredømme, som en gang tilhørte Adam, overgik til magtraneren, men Guds Søn ville komme ned til denne jord for at betale syndens straf og derved både forløse mennesket og generobre det tabte herredømme. Mika profeterede herom, da han sagde: »Men du, o hyrdetårn, Zions datters høj, til dig skal det komme, det forrige herredømme tilfalde dig.« Mika 4,8. Apostlen Paulus henviste hertil med disse ord: »Så hans ejendomsfolk kan blive forløst.« Ef. 1,14. Salmisten tænkte også på den tid, da menneskets oprindelige arv ville blive givet tilbage, da

han sagde: »De retfærdige arver landet og skal bo der til evig til.«
Sl. 37,29.

[334] Dette håb om forløsning, som ville blive opfyldt ved Guds Søns komme som frelser og konge, er aldrig blevet udslukt i menneskets hjerte. Lige fra de alder ældste tider har der levet mennesker, hvis tro har nået fra denne skyggetilværelse ind i den virkelige tilværelse, som ligger forude. Herren har benyttet Adam, Set, Enok, Metusalem, Noa, Sem, Abraham, Isak, Jakob og andre fremtrædende personligheder til at tage vare på de dyrebare oplysninger, som er blevet givet, når han har åbenbaret sin vilje. Det var på denne måde, at Gud gjorde Israels børn det udvalgte folk, gennem hvilket Herren ville skænke verden den lovede Messias bekendt med sin lov og med den frelse, som skulle tilvejebringes ved hans elskede Søns soneoffer.

Israels håb kom til udtryk i det løfte, som blev givet ved Abrahams kaldelse, og som blev gentaget atter og atter af hans efterkommere: »I dig skal alle jordens slægter velsignes.« 1Mos. 12,3. Da Abraham blev gjort bekendt med, at det var Guds vilje at forløse menneskeslægten, skinnede Retfærdighedens Sol i hans hjerte, og mørket spredtes. Da Frelseren til sidst selv vandrede blandt menneskenes børn og talte med dem, mindede han jøderne om, at patriarken nærrede det lyse håb, at der ville komme en forløser og befri menneskene. Kristus sagde: »Abraham, jeres fader, frydede sig over at skulle se min dag, og han fik den at se og glædede sig.« Joh. 8,56.

Den døende patriark Jakob gav udtryk for det samme velsignede håb i den velsignelse, som han udtalte over sin søn Juda:

»Juda, dig skal dine brødre prise,
din hånd skal gribe dine fjender i nakken,
din faders sønner skal bøje sig for dig
Ikke viger kongespir fra Juda,
ej herskerstav fra hans fødder,
til han, hvem den tilhører, kommer,
ham skal folkene lyde.«

1Mos. 49,8 10.

Verdens forløseres komme blev atter forudsagt, da Bileam fremsatte sin profeti ved grænsen til Det forjættede Land:

»Jeg ser ham, dog ikke nu, jeg skuer ham,
 dog ikke nær!
 En stjerne opgår af Jakob, et herskerspir
 løfter sig fra Israel!
 Han knuser Moabs tindinger og alle
 setsønnernes isse.«

4Mos, 24,17.

Moses mindede til stadighed Israel om, at det var Guds hensigt at sende sin Søn for at forløse den faldne menneskeslægt. Moses sagde kort før sin død: »Herren din Gud vil lade en profet som mig fremstå af din midte, af dine brødre; ham skal I høre på.« Af hensyn til Israel blev Moses sat grundigt ind i den gerning, som den kommende Messias skulle udføre. Herren havde sagt til sin tjener: »Jeg vil lade en profet som dig fremstå for dem af deres brødre og lægge mine ord i hans mund, og han skal sige dem alt, hvad jeg byder ham!« 5Mos. 18,15. 18.

På patriarkernes tid var de ofre, som bragtes i forbindelse med gudsdyrkelsen, en stadig påmindelse om, at der ville komme en frelser; det samme gjaldt helligdomstjenesten igennem hele Israels historie. I de hellige handlinger, som fandt sted i tabernaklet og i templet, som senere afløste det, undervistes folket daglig gennem forbilleder og skygger om de store sandheder, som var knyttet til Kristi komme, som forløser, præst og konge. En gang om året blev deres tanker ledet hen til de sidste begivenheder i den store strid mellem Kristus og Satan, da universet til sidst vil blive befriet for synd og syndere. De ofre og gaver, som blev frembåret under den mosaiske lov, pegede altid frem til en bedre tjeneste, nemlig en himmelsk. Den jordiske helligdom var »et sindbillede på den nuværende tid« og i denne blev der frembåret både ublodige og blodige ofre. Det hellige og det allerhelligste i den jordiske helligdom var afbilleder »af den himmelske helligdom« før Kristus, vor store ypperstepræst, er i dag »tjener ved helligdommen, det sande tabernakel, som Herren selv øg ikke et menneske har rejst«. Hebr. 9,9. 23; 8,2.

[335]

Lige fra den dag, Herren sagde til slangen i Eden: »Jeg sætter fjendskab mellem dig og kvinden, mellem din sæd øg hendes sæd« (1Mos. 3,15), har Satan været klar over, at han aldrig kunne få denne

verdens indbyggere fuldstændig i sin magt. Da Adam og hans sønner begyndte at udføre de ceremonielle ofringer, som Gud indførte som et forbillede på den kommende forløser, så Satan heri et symbol på forbindelsen mellem jord og Himmel. I de lange århundreder, som er forløbet siden da, har han ustandselig bestræbt sig på at afbryde denne forbindelse. Han har arbejdet utrætteligt, for at menneskene skulle få en forkert opfattelse af Gud og danne sig et forkert indtryk af de offerhandlinger, som pegede fremad til Frelseren; og hans bestræbelser er lykkedes blandt største delen af menneskeheden.

Mens Gud har villet oplyse menneskene om, at det er af kærlighed, at han har skænket dem den gave, som forsoner dem med ham, har ærkefjenden søgt at give menneskene det indtryk, at Gud finder behag i deres død. Således er det gået til, at menneskene har fået en fuldstændig forkert opfattelse af de ofre og symbolske handlinger, som Himmelen ønskede at benytte til at åbenbare Guds kærlighed. Stik imod Guds vilje har de forsøgt at sone deres synder og formilde Guds formodede vrede ved hjælp af gaver og gode gerninger. Men en sådan fremgangsmåde er nytteløs. Satan har samtidig søgt at vække og styrke menneskenes onde tilbøjeligheder for at få dem til at blive ved at synde. Det har hele tiden været hans plan at lede så mange som muligt bort fra Gud og holde dem i syndens fangenskab uden håb om nøgen sinde at komme fri.

Da de hebraiske profeter havde modtaget Guds ord og nedskrevet det, studerede Satan grundigt de profetier, som angik Messias. Han granskede omhyggeligt de ord, som tydeligt og klart skildrede Kristi gerning blandt menneskene som et lidende offer og en sejrende konge. I de gammeltestamentlige pergamentruller læste han, at han, der skulle komme, blev sammenlignet med »et lam, der føres hen at slagtes«. Videre stød der: »..... så umenneskelig ussel så han ud, han ligned ej menneskenes børn.« Es. 53,7; 52,14. Den frelser, som menneskeheden havde fået løfte om, ville blive ringeagtet, skyet af folk, en smerternes mand og kendt med sygdom plaget, slagen, gjort elendig af Gud. Der står dog også om ham: »De arme blandt folket skaffer han ret.« Og videre: »Han bringer de fattige frelse, og han slår voldsmanden ned.« Es. 53,3 4; Sl. 72,4. Disse profetier fik Satan til at ryste og bæve, men han opgav alligevel ikke sit forsæt om at forsøge at krydse den plan, som Herren i sin nåde havde lagt for at forløse menneskeslægten. Han besluttede, at han i så

vid udstrækning som muligt ville fordunkle folkets sind, så de ikke forstod den virkelige betydning af de messianske profetier. Han håbede derved at sikre sig, at Kristus blev forkastet ved sit komme. [336]

I århundrederne før syndfloden lykkedes det Satan at få hele verden til at gøre oprør imod Gud. Men selv syndfloden blev hurtigt glemt. Med sine listige insinuationer ledte Satan atter menneskene ind på oprørets vej skridt for skridt. Det så ud til, at han skulle nå sit mål endnu engang, men Guds plan for det faldne menneske lod sig ikke kuldkaste. Gud ville lade efterkommerne af den trofaste Abraham, som var af Sets linje, tage vare på kundskaben om Herrens nådige planer til gavn for fremtidige slægter. Fra tid til anden ville Gud sende specielle sendebud, som skulle gå sandhedens ærinde og henlede folkets opmærksomhed på betydningen af ofringerne og især på Herrens løfte om ham, der skulle komme ham, som hele offersystemet viste hen til. Dette skulle tjene til at forebygge et universelt frafald.

Guds plan blev gennemført under den mest hårdnakkede modstand. Sandhedens og retfærdighedens fjende søgte på enhver mulig måde at få Abrahams efterkommere til at glemme deres, høje og hellige kald og tilbede falske guder. Til tider var han lige ved at nå sit mål. Jorden var skjult af mørke og folkene af dunkelhed i flere hundrede år før Kristi komme. Satan kastede sin djævelske skygge over den vej, som menneskene skulle færdes på, for at forhindre, at de lærte Gud at kende og blev oplyst om, at der er en bedre verden i vente. Mangfoldige mennesker sad i dødens skygge, Deres eneste redning var, at mørket blev fordrevet, så de kunne se Gud.

David Guds salvede så i et profetisk syn, at Kristus ved sit komme ville stråle »som morgenrøden, som den skyfri morgensol«. 2Sam. 23,4. Hoseas sagde: »Som morgenrøden er hans opgang vis.« Hos. 6,3. Dags-lyset bryder roligt og blidt frem over jorden, spreder nattens skygger og vækker jorden til nyt liv. På samme måde skulle Retfærdighedens Sol opgå »med lægedom under sine vinger«. Mal. 4,2. De skarer, som vandrede »i mørke« skulle skue »så stort et lys«. Es. 9,2.

Profeten Esajas så med jubel fremad til denne herlige befrielse og udbrød:

»Thi et barn er født os,

en søn er os givet,
 på hans skulder skal herredømmet hvile;
 og hans navn skal være:
 Underfuldrådgiver, Vældig-Gud,
 Evigheds-Fader, Fredsfyrste.
 Stort bliver herredømmet, endeløs, freden
 over Davids trone
 og over hans rige,
 at det må grundes
 og fæstnes ved ret
 fra nu og til evig tid.
 Hærskarers Herres nidkærlighed gør det.«

Es. 9,6 7.

I de århundreder af Israels historie, som gik forud for Kristi første komme, var det en udbredt opfattelse, at der var henvist til Messias komme i denne profeti: »For lidt for dig som min tjener at rejse Jakobs stammer og hjemføre Israels frelste! Jeg gør dig til hedningers lys, at min frelse må nå til jordens ende.« Es. 49,6. Profeten havde forudsagt: »Åbenbares skal Herrens herlighed, alt kød til hobe skal se den.« Es. 40,5. Det var menneskenes lys, Johannes Døber senere vidnede om med så stor kraft, da han sagde: »Jeg er en røst af en, der råber i ørkenen: Jævn Herrens vej ! som profeten Esajas har sagt
 [337] « Joh. 1,23.

Det profetiske løfte hos Esajas 49 gjaldt Kristus: »Så siger Herren, Israels genløser, dets Hellige, til den db foragtede, skyet af folk Så siger Herren: Jeg vogter dig og gør dig til folkepagt for at rejse landet igen, udskifte øde lodder og sige til de bundne: ›Gå ud!‹ til dem i mørket: ›kom frem!‹ De hungre og tørster ikke, dem stikker ejj ele og sol. Thi deres forbarmer fører dem, leder dem til kildevæld.« Es 49,7-10

De trofaste blandt jøderne efterkommerne af den hellige slægt, som havde taget vare på kundskaben om Gud styrkede deres tro ved at dvæle ved disse og lignende tekster. De læste med jubel, hvorledes Herren ville salve en person til at gå med »glædesbud til ydmyge, med lægedom for sønderbrudte hjerter, for at udråbe frihed for fanger« og »udråbe et nådeår fra Herren«. Es. 61,1-2.

Men når de læste om de lidelser, som han skulle gennemgå for at fuldbyrde Guds vilje, fyldtes deres hjerte med sorg. Med den dybeste ydmyghed læste de disse ord i den profetiske skriftrulle:

»Hvem troede det, vi hørte,
for hvem åbenbaredes Herrens arm?
Han skød op som en kvist for hans åsyn,
som et rodskud af udtørret jord,
uden skønhed og pragt
til at drage vort blik,
uden ydre, så vi syntes om ham,
ringeagtet, skyet af folk,
en smerternes mand og kendt med sygdom,
en, man skjuler sit ansigt for,
agtet ringe, vi regned ham ikke.
Og dog vore sygdomme bar han,
tog vore smerter på sig;
vi regnede ham for plaget,
slagen, gjort elendig af Gud.
Men han blev såret for vore
overtrædelser,
knust for vor brødes skyld;
os til fred kom straf over ham,
vi fik lægedom ved hans sår.
Vi for alle vild som får,
vi vendte os hver sin vej,
men Herren lod falde på ham
den skyld, der lå på os alle.
Han blev knust og bar det stille,
han oplod ikke sin mund
som et lam, der føres hen at slagtes
som et får, der er stumt, når det klippes
han oplod ikke sin mund.
Fra trængsel og dom blev han taget,
men hvem i hans samtid tænkte,
da han reves fra de levendes land,
at han ramtes før mit folks overtrædelse.
Hos gudløse gav man ham grav

og gravkammer hos den rige,
 endskønt han ej gjorde uret,
 og der ikke var svig i hans mund.«

Es. 53,1-9.

Herren sagde selv om den lidende frelser: »Frem, sværd, imod min hyrde, mod manden, som står mig nær.« Zak. 13,7. Kristus ville få den guddommelige retfærdighed at føle i sin egenskab af det syndige menneskes stedfortræder og garant. Han ville komme til at erfare, hvad retfærdighed betød. Han skulle lære at forstå, hvad det betyder for syndere at stå over for Gud uden en forsvarer.

Forløseren havde profeteret om sig selv gennem Salmisten:

»Spot har ulægeligt knust mit hjerte;
 eg bied forgæves på medynk,
 på trøstere uden at finde;
 de gav mig malurt at spise
 og slukked min tørst med eddike.«

Sl. 69, 20. 21.

[338]

Han forudsagde følgende om den behandling, han ville få: »Thi hunde står omkring mig, onde i flok omringer mig, de har gennem-boret mine hænder og fødder, jeg kan tælle alle mine ben; med skadefryd ser de på mig. Mine klæder deler de mellem sig, om kjortelen kaster de lod.« Sl, 22,17-19.

Skønt denne skildring af den lovede frelsers frygtelige lidelse og grusomme død var meget dystert, rummede den rige løfter, for Herren sagde om ham, som det var hans vilje »at slå. med sygdom«, for at han kunne fuldbringe »et skyldoffer« :

»Når hans sjæl havde fuldbragt
 et skyldoffer,
 skulle han se afkom, leve længe
 og Herrens vilje lykkes ved hans hånd.
 Fordi hans sjæl har haft møje,
 skal han se det,
 hvorved han skal mættes.

Når han kendes, skal min retfærdige tjener
retfærdiggøre de mange, han,
som bar deres overtrædelser.
Derfor arver han mange, med mægtige
deler han bytte,
fordi han udtømte sin sjæl til døden
og regnedes blandt overtrædere;
dog bar han manges synd,
og for overtrædere bad han.«

Es. 53,10-12.

Det var Kristi kærlighed til syndere, der fik ham til at betale
forløsningens pris. »Han så, at der ingen var, og det undred ham, at
ingen greb ind.« Der var ingen andre end ham, der kunne forløse
mænd og kvinder fra fjendens magt. »Da kom hans arm ham til
hjælp, hans retfærd, den stod ham bi.« Es, 59,16.

»Se min tjener, ved hvem jeg holder fast,
min udvalgte, hvem jeg har kær!
På ham har jeg lagt min ånd,
han skal udbrede ret til folkene.«

Es. 42,1.

Han skulle ikke gøre noget af egennytte. Verden ser op til de
mennesker, som beklæder høje stillinger og besidder rigdom og
begavelse, men alt dette skulle Guds Søn være fremmed over for.
Messias skulle ikke benytte nogen af de midler, som mennesker
bruger for at skaffe sig venner eller hyldest. Hans fuldstændige
selvfornægtelse fandt udtrykt i disse ord:

»Han råber og skriger ikke,
løfter ej røsten på gaden,
bryder ej knækket rør
og slukker ej ryggede tande.«

2-3. vers.

Frelseren ville færdes blandt menneskene på en helt anden måde end sin samtids lærere. Han indlod sig aldrig i støjende diskussioner, stillede sig ikke op og bad offentligt, for at mennesker skulle se ham, og foretog intet i den hensigt at vinde mængdens bifald. Messias skulle være skjult i Gud, og Gud skulle åbenbares i sin Søns karakter. Menneskeheden ville gå fortabt for evigt, medmindre den lærte Gud at kende. Hvis Gud ikke greb ind, ville mænd og kvinder synke dybere og dybere. Menneskene kunne kun blive reddet, ved at han, der skabte verden, skænkede dem liv og kraft.

[339] Profetien sagde videre om Messias: »Han udbreder ret med troskab, vansmægter, udmattes ikke, før han får sat ret på jorden; og fjerne strande bier på hans lov.« Guds Søn skulle »løfte loven til højhed og ære«. 4. og 21. vers. Han skulle intet foretage sig, som ville forringe dens betydning og svække dens bindende krav. Han ville tværtimod ophøje den. Samtidig hermed ville han fjerne de byrdefulde krav, som mennesker havde føjet til de guddommelige forskrifter med det resultat, at mange mistede modet, fordi de ikke kunne tjene Gud på den rette måde.

Herren havde sagt om Frelserens mission: »Jeg, Herren, har kaldet dig i retfærd og grebet dig fast om hånd; jeg vogter dig, og jeg gør dig til folkepagt, til hedningelys for at åbne de blinde øjne og føre de fangne fra fængslet, fra fangehullet mørkets gæster. Jeg er Herren, så lyder mit navn. Jeg giver j andre min ære, ej gudebilleder min pris. Hvad jeg forudsagde, se, det er sket, jeg forkynnder nu nye ting, kundgør dem, før de spirer frem.« 6-9. vers.

Israels Gud ville befri Zion ved hjælp af den lovede ætling. »Men der skyder en kvist af Isajs stub, et skud gror frem af hans rod.« »Se, jomfruen bliver frugtsommelig og føder en søn, og hun kalder ham Immanuel. Surmælk og vildhonning skal være hans føde, ved den tid han ved at vrage det onde og vælge det gode.« Es. 11,1; 7,14-15.

»Og Herrens Ånd skal hvile over ham, visdoms og forstands ånd, råds og styrkes ånd, Herrens kundskabs og frygts ånd. Hans hu står til Herrens frygt; han dømmes ej efter, hvad øjnene ser, skønner ej efter, hvad ørene hører. Han dømmes de ringe med retfærd, fælder redelig dom over landets arme. Voldsmanden slår han med mundens ris, gudløse dræber han med læbernes ånde. Og retfærd er bæltet, han har om sin lænd, trofasthed hofternes bælte.« »På hin

dag skal hedningerne søge til Isajs rodskud, der står som et banner for folkeslagene, og hans bolig skal være herlig.« Es. 11,2-5. 10.

»Se, der kommer en mand, hvis navn er Zemak (spire); Han skal bygge Herrens helligdom, og han skal vinde højhed og sidde som hersker på sin trone; og han skal være præst ved hans højre side.« Zak. 6,12-13.

Der skulle vælte en kilde frem »mod synd og urenhed« (Zak. 13,1), og menneskenes børn skulle høre den velsignede indbydelse:

»Hid alle, som tørster, her er vand,
kom, I, som ikke har penge!
Køb korn og spis uden penge,
uden vederlag vin og mælk!
Hvi giver I sølv for, hvad ikke er brød,
eders dagløn for, hvad ej mætter?
Hør mig, så får I, hvad godt er, at spise,
eders sjæl skal svælge i fedt;
bøj eders øre, kom til mig,
hør, og eders sjæl skal leve!
så slutter jeg med jer en evig pagt:
de trofaste nådeløfter til David.«

Es. 55,1-3.

Israel fik dette løfte: »Se, jeg gjorde ham til vidne for folkeslag, til folkefærds fyrste og hersker. Se, på folk, du ej kender, skal du kalde, til dig skal folk, som ej kender dig, ile for Herren din Guds skyld, Israels Hellige, han gør dig herlig.« 4-5. vers.

»Jeg bringer min ret, den er ej fjern, min frelse tøver ikke; jeg giver frelse på Zion, min herlighed giver jeg Israel.« Es. 46,13.

Messias skulle åbenbare Gud Faders herlighed for menneskeheden i ord og gerning, mens han var på jorden. Han skulle gøre den faldne menneskehed bekendt med Guds uendelige kærlighed ved alle sine handlinger, alle sine ord og alle sine mirakler.

»Stig op på højden bjerg,
du Zions glædesbud,
løft din røst med kraft,

[340]

du Jerusalems glædesbud,
 løft den uden frygt
 og sig til Judas byer: »Se eders Gud!«
 Se, den Herre Herren kommer med vælde,
 han hersker med sin arm.
 Se, hans løn er med ham,
 hans vinding foran ham,
 han vogter sin hjord som en hyrde,
 samler den med armen,
 bærer lammene i favn
 og leder de diende får.«

Es. 40,9-11.

»På hin dag hører de døve skriftord,
 og friede fra mulm og mørke kan
 blindes øjne se.
 De ydmyge glædes end mere i Herren,
 de fattige jubler i Israels Hellige.
 De, hvis ånd for vild, vinder indsigt,
 de knurrende tager mod lære.«

Es. 29,18-19. 24.

Således talte Gud gennem patriarker og profeter og i forbilleder og symboler om ham, som skulle komme og befri menneskene fra synden. En lang kæde af inspirerede profetier pegede frem til den tid, da han, som er hele verdens håb, skulle komme. Selv hans fødested og fødselsår var nøjagtigt forudsagt.

Davids søn skulle fødes i Davids by. Profeten sagde med henblik på Betlehem: »Af dig skal udgå mig én til at være hersker i Israel. Hans udspring er fra fordum, fra evigheds dage.« Mika 5,1.

»Og du, Betlehem i Judas land,
 du er ingenlunde den mindste blandt
 Judas herskere;
 thi af dig skal der udgå en hersker,

som skal være hyrde for mit folk
Israel.«

Matt. 2,6.

Engelen Gabriel fortalte Daniel, hvornår vor frelser skulle komme første gang, og gav ham en skildring af nogle af de vigtigste begivenheder i hans livsgerning. Engelen sagde: »Halvfjerdsindstyve uger er fastsat over dit folk og din hellige by, indtil overtrædelsen er fuldendt, syndens mål fuldt, misgerningen sonet, evig retfærdighed hidført, syn og profet beseglet og en højhellig helligdom salvet.« Dan. 9,24. I profetien svarer en dag til et år. (Se 4Mos. 14,34; Ez. 4,6.) De halvfjerds uger eller fire hundrede og halvfems dage er altså lig med fire hundrede og halvfems år. Tidspunktet for denne periodes begyndelse er også angivet: »Og du skal vide og forstå: Fra den tid ordet om Jerusalems genrejsning og opbyggelse udgik, indtil en salvet, en fyrste, kommer, er der syv uger; og i to og tresindstyve uger skal det genrejses og opbygges med torve og gader under tidernes trængsel. Men efter de to og tresindstyve uger skal en salvet bortryddes uden dom« Dan. 9,25-26.

Syv uger og to og tresindstyve uger giver ni og tres uger eller fire hundrede tre og firs dage eller år. Ordet om, at Jerusalem skulle genrejses og opbygges, fik sin endelige bekræftelse med Artaxexes Longimanus' dekret og trådte i kraft i efteråret 457 f.Kr. (Se Ezra 6,14; 7,1. 9.) Fire hundrede tre og firs år fra dette tidspunkt fører ned til 27 e.Kr. Ifølge profetien skulle denne periode føre ned til en salvet, en fyrste. Jesus blev salvet med Helligånden ved sin dåb i året 27 e.Kr. og begyndte kort efter sin gerning. Derefter lød ordene: »Tiden er inde.« Mark. 1,15.

Engelen sagde videre: »Pagten skal ophæves for de mange i én uge (7 år).« I syv år, regnet fra det tidspunkt, Frelseren påbegyndte sin gerning, skulle evangeliet overvejende forkyndes for jøderne. Kristus skulle selv forkynde det i tre og et halvt år, og derefter skulle apostlene overtage forkyndergerningen. »I ugens sidste halvdel skal slagtoffer og afgrødeoffer ophøre.« Dan. 9,27. I foråret 31 ef. Kr. blev Kristus, det sande offer, ofret på Golgata. Forhænet i templet flængedes i to dele som tegn på, at offertjenesten havde mistet sin

[341]

hellighed og betydning. Tiden var inde, da de jordiske slagtofre og afgrødeofre skulle ophøre.

Den ene uge syv år sluttede i år 34 ef. Kr. Da beseglede jøderne deres, forkastelse af evangeliet ved at stene Stefanus. Disciplene var blevet forfulgt og adspredt og drog nu »omkring og forkyndte evangeliets ord« (Apg. 8,4). Kort efter blev forfølgeren Saulus omvendt, fik navneforandring til Paulus og blev hedningernes apostel.

De talrige profetier om Frelserens komme bevirkede, at hebræerne levede i en stadig forventning. Mange af dem døde i troen uden at have set profetiernes opfyldelse. Men de så og hilste det i det fjerne og troede og bekendte, at de var fremmede og udlændinge på jorden. Lige fra Enoks dage havde løfterne, som var blevet gentaget af patriarker og profeter, holdt håbet om Frelserens komme ved lige.

Gud angav ikke fra begyndelsen det nøjagtige tidspunkt, da Kristus skulle komme første gang. Det var endog langt fra alle, der fortolkede budskabet korrekt, da tidspunktet blev opgivet i Daniels profeti.

Det ene århundrede gik efter det andet. Til sidst forstummede profeternes røst. Fjendens hånd hvilede tungt på Israel. Efterhånden som jøderne slog Gud af tanke, fordunkledes troen, og håbet, der havde kastet sine lysstråler ud i fremtiden, blev næsten udslukt. Der var mange, der ikke fattede profeternes ord, og de, der burde have været troens støtter, var færdige til at sige: »Det trækker i langdrag, og alle syner slår fejl!« Ez. 12,22. Men det himmelske råd havde fastsat tidspunktet for Kristi komme, og »da tidens fylde kom, udsendte Gud sin Søn, for at han skulle løskøbe dem, der var under loven, for at vi skulle få barnekår«. Gal. 4,4-5.

Når man vil henvende sig til menneskeheden, må man benytte menneskehedens sprog. Pagtens sendebud skulle tale. Hans røst skulle lyde i hans eget tempel. Han, som er sandhedens kilde, skulle skille sandheden fra de menneskelige overleveringers evner, som havde gjort sandheden virkningsløs. Guds regeringsmåde og forløsningsplanen skulle forklares, så der ikke var noget at tage fejl af, og menneskene skulle lære at forstå Det gamle Testaments lærdomme til fulde.

Da Frelseren kom for at påbegynde sin nådige gerning og »i fremtræden fandtes som et menneske« (Fil. 2,7), formåede Satan kun at knuse hans hæl. Kristus, derimod, rettede et dræbende slag

imod sin modstanders hoved, hver gang han gjorde en handling, som kostede ham ydmygelse og lidelse. Al den sorg og smerte, som synden har forårsaget, blev udøst over den syndfrie frelser. Men samtidig med at Kristus var genstand for syndige menneskers fjendskab, betalte han synderens gæld og brød det trældomsåg, som havde tynget menneskeheden. Den knugende smerte, som han følte, og alle de krænkelser, som han blev udsat for, bidrog til at berede vejen for menneskehedens befrielse.

Hvis Satan kunne have formået Kristus til at give efter for blot en enkelt fristelse, og hvis han kunne have fået ham til at besmitte sin fuldkomne renhed med blot en enkelt handling eller tanke, ville mørkets fyrste have besejret ham, der havde påtaget sig at føre menneskets sag, og sikret sig herredømmet over hele menneskeheden. Satan kunne pine Kristus, men han kunne ikke besmitte ham. Han kunne volde ham stor sorg, men han kunne ikke berøve ham hans renhed. Han gjorde Kristi liv til en eneste lang strid og prøvelse, men for hver gang, han rettede et angreb på Frelseren, mistede han sit tag i menneskeheden.

[342]

Frelseren krydsede klinge med mørkets fyrste i fristelsens ørken, i Getsemane have og på korset, Hans sår blev symboler på den sejr, han vandt for menneskeheden. Satan knuste Kristi hæl, da Kristus hang i dødsangst på korset, mens de onde ånder jublede og onde mennesker hånede og spottede ham. Men det var netop her, slangens hoved blev knust. Ved sin død gjorde Kristus ham »magtesløs, der har dødens vælde, nemlig Djævelen«. Hebr. 2,14. Da Kristus døde, blev ærkeoprørers skæbne besejret og frelsesplanen sikret for evigt. Ved sin død vandt han sejr over dødens magt, og ved sin opstandelse åbnede han gravens porte for alle sine efterfølgere. I denne sidste store styrkeprøve opfyldes det profetiske ord: »Den skal knuse dit hoved, og du skal hugge den i hælen!« 1Mos. 3, 15.

»I elskede, nu er vi Guds børn, og det er endnu ikke åbenbaret, hvad vi engang skal blive. Men vi ved, at når han åbenbares, skal vi blive ham lige, thi I skal se ham, som han er.« 1Joh. 3,2. Vor forløser har banet vejen, så at den mest syndige, den mest trængende og den mest undertrykte og foragtede kan komme til Faderen.

»Herre, min Gud er du;
jeg priser dig,

lover dit navn.

Thi du har gjort et under,
råd fra fordum var tro og sande.«

Es. 25,1.

[343]

Guds menighed

Guds menighed på jorden opfylder den gamle profeti: »På hin dag skal..... Israel skyde og blomstre og fyld jorden med frugt,« ved at forkynde det evige evangeliums sandheder for alle folkeslag, stammer, tungemål og folk. Es. 27,6. I samarbejde med himmelske engle tager Jesu efterfølgere hurtigt jordens tomter i besiddelse, og deres arbejde indbringer en rig sjælehøst. Takket være det arbejde, som en trofast menighed udfører for at forkynde Bibelens sandhed, nyder menneskene i højere grad end nogen sinde før godt af de velsignelser, som blev lovet for århundreder siden i de ord, som blev talt til Abraham og hele Israel til Guds menighed på jorden i alle tidsafsnit »Jeg vil velsigne dig, og vær en velsignelse!« 1Mos. 12,2.

Det var hensigten, at løftet om denne velsignelse skulle have fået sin delvise opfyldelse i de århundreder, som fulgte efter israelitternes tilbagevenden fra fangenskabet. Det var Guds vilje, at hele jorden skulle forberedes til Kristi første komme, ligesom verden i dag beredes for hans andet komme, Da det ydmygende fangenskab var til ende, gav Gud i sin nåde sit folk, Israel, denne forsikring ved Zakarias: »Jeg vender tilbage til Zion og fæster bo i Jerusalem; Jerusalem skal kaldes den trofaste by, og Hærskarers Herres bjerg det hellige bjerg.« Med henblik på sit folk sagde Herren: »Se, jeg vil være deres Gud i trofasthed og retfærd.« Zak. 8,3. og 7 8.

Opfyldelsen af disse løfter var betinget af lydighed. Israelitterne måtte ikke begå de samme synder som før fangenskabet. Herren gav dem, der var beskæftiget med genopbygningsarbejdet, denne formaning: »Fæld redelig dom, vis miskundhed og barmhjertighed mod hverandre, undertryk ikke enker og faderløse, fremmede og nødlidende og tænk ikke i eders hjerter ondt mod hverandre!« »Tal sandhed hver med sin næste, fæld i eders porte domme, der hviler på sandhed og fører til fred.« Zak. 7,9. 10,8. og 16.

De mennesker, der ville efterleve disse retfærdige principper, ville blive belønnet rigt både timeligt og åndeligt. Herren sagde:

[344] »Jeg udsår fred, vinstokken skal give sin frugt, jorden sin afgrød: og himmelen sin dug, og jeg giver det tiloversblevne af dette folk det alt sammen i eje. Og som I, både Judas og Israels hus, har været et forbandelsens tegn blandt folkene, således skal I, når jeg har frelst eder, blive et velsignelsens.« Zak. 8,12 13.

Under fangenskabets i Babylon blev israelitterne grundigt kureret for deres tilbøjelighed til at tilbede udskårne billeder. Da de var kommet tilbage fra fangenskabets, var de meget lydøre over for undervisning i religiøse emner, og de studerede flittigt det, der var skrevet i loven og hos profeterne om, hvorledes de burde tilbede den sande Gud. Da templet var blevet genopbygget, kunne tempeltjenesten gennemføres efter forskrifterne. Under Zerubbabels, Esras og Nehemias' ledelse lovede de gentagne gange, at de ville holde alle Herrens bud og forskrifter. Den velstand, som de nød i visse perioder, var et tydeligt bevis på, at Gud var villig til at tage dem til sig igen og tilgive dem. Til trods herfor viste de et skæbnesvangert snæversyn. De svigtede gang på gang den herlige opgave, som de havde fået betroet, og tilegnede sig egenkærligt de velsignelser, som ville være blevet til lægedom og åndeligt liv for utallige skarer.

På Malakias' tid var Israel meget langt fra det guddommelige mål. Herrens tjener gik strengt i rette med de ondt, som berøvede Israel deres timelige velstand og åndelige kraft. Profeten sparede hverken præsterne eller folket, når han gik i rette med overtræderne. »Herrens ord til Israel ved Malakias« var, at de ikke måtte glemme, hvad de havde lært i fortiden, og at de trofast skulle holde den pagt, som Herren havde sluttet med Israels hus. Mal. 1,1. De kunne kun opnå Guds velsignelse ved at angre af hele deres hjerte.

Frelsesplanen skulle dog ikke slå fejl, fordi Israel midlertidigt svigtede. Selv om profetens tilhørere ikke gav agt på, hvad han sagde, ville de planer, Herren havde lagt, blive gennemført støt og sikkert, og hans vilje ville blive opfyldt til fuldkommenhed. Herren sagde ved sit sendebud: »Fra stedet, hvor solen står op, til stedet, hvor den går ned, er mit navn stort iblandt folkene, og alle vegne bringes der mit navn røgoffer og rene offergaver; thi mit navn er stort iblandt folkene.« Mal. 1,11.

Den pagt, som Gud havde indgået med Levis sønner om at give dem »liv og fred« en pagt, som ville have bragt uendelige velsignelser tilbød han nu at forny med dem, der en gang var åndelige ledere,

men var blevet »ringeagtede og oversete af alt folket« på grund af deres synder.

Lovovertræderne blev i højtidelige vendinger advaret om, at der ville komme en dommedag, og at det var Guds vilje at udrydde hver eneste lovovertræder i hast. Al håb blev dog ikke slukket for dem. Malakias forudsigelser om en kommende dom indeholdt også appeller, som opfordrede de ubodfærdige til at slutte fred med Gud. Herren sagde: »Vend om til mig, så vil jeg vende om til eder.« Mal. 3,7.

Man skulle synes, at hvert eneste hjerte ville efterkomme en sådan opfordring. Himmels Gud beder sine vildfarende børn om at komme tilbage til ham og genoptage samarbejdet for at fremme hans værk på jorden. Herren rækker sin hånd ud for at gribe Israels hånd og lede dem ind på selvfornægtelsens og forsagelsens snævre vej og gøre dem til Guds medarvinger. Er de villige til at komme? Ser de det som deres eneste håb?

Hvor er det tragisk, at israelitterne på Malakias tid var så uvillige til at give Gud deres stolte hjerte. De burde omgående have vist ham deres kærlighed ved at adlyde ham og samarbejde med ham af hele deres sjæl. Deres svar viser deres selvretfærdighed. »Hvorledes skal vi vende os?«

[345]

Herren gør nu sit folk opmærksom på en af deres mest fremtrædende synder. »Skal et menneske bedrage Gud?« spørger han. »I bedrager mig jo« Det ulydige folk er endnu ikke overbevist om deres synd og spørger: »Hvorved har vi bedraget dig?«

Herrens svar er ikke til at tage fejl af: »Med tienden og offerydelsen! I trues med forbandelse og bedrager dog mig, ja, alt folket gør det! Bring hele tienden til forrådshuset, så der kan være mad i mit hus; sæt mig på prøve dermed, siger Hærskarers Herre, om jeg da ikke åbner eder himmelens sluser og udøser velsignelse over eder i overmål. Jeg vil for eders skyld skræmme æderne, så at de ikke ødelægger eder landets afgrøde, og vinstokken på marken skal ikke slå eder fejl, siger Hærskarers Herre. Og alle folkene skal love eder, fordi I har et yndigt land, siger Hærskarers Herre.« Mal. 3,7 12.

Gud velsigner menneskenes hænders gerning for at sætte dem i sted til at give ham det tilbage, som tilkommer ham. Han skænker dem solskin og regn og får afgrøderne til at vokse. Han skænker dem sundhed og evner, så de kan erhverve sig midler. Alle velsignelser

kommer fra hans gavmilde hånd, og han ønsker, at mænd og kvinder skal vise deres taknemmelighed ved at bringe ham en gave i form af tiende og offerydelser i form af takofre, frivilligofre og syndofre. De skal hellige deres midler til hans tjeneste, for at hans vingård ikke skal ligge øde hen. De skal søge at blive klar over, hvad Herren ville gøre, hvis han var i deres sted. De skal drøfte alle deres vanskelige problemer med ham i deres bønner. De skal vise uselvvisk interesse for hans værks fremme i alle dele af verden.

Israelitterne lærte til sidst dels af den type budskaber, som Malakias, den sidste af Det gamle Testaments profeter, bragte, dels af de vanskeligheder, som deres hedenske fjender forårsagede at virkelig fremgang er en følge af lydighed imod Guds lov. Men for mange israelitters vedkommende havde lydigheden ikke sit udspring i tro og kærlighed. Deres motiver var egenkærlige. De, tjente kun Gud formelt, for at opnå national storhed. Det udvalgte folk blev ikke verdens, men isolerede sig fra verden for at udgå at blive forledt til afgudsdyrkelse. De forbud, som Gud havde udstedt hans folk måtte ikke gifte sig med hedningerne, og israelitterne måtte ikke deltage i nabofolkenes afgudsdyrkelse blev fordrejet og benyttet som et påskud til at bygge en mur imellem israelitterne og alle andre folk med det resultat, at andre gik glip af netop de velsignelser, som Gud havde befalet Israel at skænke verden.

[346] Samtidig afbrød jøderne forbindelsen med Gud på grund af deres synder. De kunne slet ikke fatte den dybe åndelige betydning af deres symbolske tjeneste. I deres selvretfærdighed stolede de på deres egne gerninger og på ofrene og forordningerne i stedet for at sætte deres lid til ham, som alle disse ting pegede hen til. Idet de søgte at opstille deres egen retfærdighed, forskansede de sig bag en selvtilstrækkelig formalisme. De var ikke i besiddelse af Helligånden og Guds nåde, og for at råde bod på denne mangel søgte de at overholde de religiøse ceremonier og forskrifter meget strengt. De var end ikke tilfredse med de forskrifter, som Gud selv havde givet dem, men gjorde de guddommelige bud vanskeligere ved at tilføje utallige krav, som de selv havde fundet på. Jo længere de kom bort fra Gud, jo strengere overholdt de disse former.

Det var umuligt for folket at holde loven, da alle disse detaljerede og besværlige krav var blevet føjet til. Retfærdighedens store principper, som var fremsat i de ti bud, og de herlige sandheder, som

var skildret i den symbolske tjeneste, blev fordunklet og begravet under en dyng af menneskelige traditioner og love. De mennesker, der virkelig ønskede at tjene Gud og prøvede at holde hele loven ifølge præsternes og forstandernes forskrifter, stønnede under den tunge byrde.

Det israelitiske folk længtes efter, at Messias skulle komme, men nationen som helhed var i hjerte og liv så fremmed over for Gud, at de slet ikke havde nogen virkelig forståelse af den lovede forløseres karakter eller mission. Det burde have været deres store ønske at blive frelst fra synden og komme i besiddelse af hellighedens fred og herlighed, men i stedet satte de deres hu til at blive befriet for landets fjender og til at få deres verdslige storhed tilbage. De ventede, at Messias skulle komme som en erobreren, der ville sønderbryde alle åg og give Israel herredømmet over alle andre nationer. På denne måde lykkedes det Satan at påvirke folkets hjerte således, at de forkastede Frelseren, da han kom. De var ikke i stand til at foretage en korrekt bedømmelse af vidnesbyrdene om, at han var Messias, fordi deres hjerte var stolt og deres opfattelse af hans karakter og mission forkert.

Det jødiske folk havde ventet på den lovede frelsers komme i over tusind år. Deres lyseste forhåbninger var knyttet til denne begivenhed. I tusind år havde hans navn haft den centrale plads i sang og profeti, i templet og i bønnerne i hjemmet. Men da han kom, forstod de ikke, at han var den Messias, som de havde ventet på. »Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham.« Joh. 1,11. Kærlighed til verden fyldte deres hjerte i en sådan grad, at de betragtede ham, som hele Himmelen elskede, som »et rodskud af udtørret jord«. I deres øjne var uden skønhed og pragt, uden ydre, så de syntes om ham. Es. 53,2.

Den måde, hvorpå Jesus af Nazaret levede blandt jødefolket, var i sig selv en irettesættelse til dem for den egenkærlighed, som kom til syne, da de nægtede at anerkende de retfærdige krav, som vingårdens herrer stillede. De hadede hans sandhedskærlige og gudfrygtige eksempel, og da de blev stillet på den endelige prøve og skulle vise, om de ville være lydige og vælge det evige liv eller være ulydige og vælge den evige død, forkastede de Israels Hellige og blev skyld i hans korsfæstelse på Golgatas kors.

Ved slutningen af sin gerning på jorden fortalte Kristus lignelsen om vingården for at henlede de jødiske læreres opmærksomhed på de rige velsignelser, som Israel havde modtaget, og for at vise, at Gud med rette kunne forlange, at de viste ham lydighed. Han viste dem klart og tydeligt Guds herlige planer, som de kunne have bragt til udførelse, hvis de havde været lydige. Han løftede det slør, der skjulte fremtiden, og viste dem, at hele folket forspildte hans velsignelser og bragte ulykke over sig selv, fordi de ikke gjorde hans vilje.

[347]

Kristus sagde: »Der var en husbond, som plantede en vingård og satte et gærde om den og gravede en perse i den og byggede et vagttårn; så lejede han den ud til vingårdsmænd og drog udenlands.« Matt. 21.

Med disse ord henviste Frelseren til »Hærskarers Herres vingård«, som profeten Esajas for flere århundreder siden havde sagt var Israels hus. Es. 5,7.

Kristus fortsatte: »Da nu frugttiden nærmede sig, sendte han sine tjenere til vingårdsmændene for at få de frugter, der tilkom ham. Men vingårdsmændene greb hans tjenere, og en slog de løs på, en anden dræbte de, og en tredje stenede de. Så sendte han igen nogle tjenere, flere end første gang; men de gjorde det samme ved dem. Til sidst sendte han sin søn til dem, da han tænkte: De vil undse sig for min søn. Men da vingårdsmændene så sønnen, sagde de til hverandre: der er arvingen; kom, lad os slå ham ihjel, så får vi hans arv! Og de greb ham og slæbte ham ud af vingården og slog ham ihjel.«

Da Kristus havde foreholdt præsterne deres største forbrydelse, spurgte han dem: »Når nu vingårdens ejer kommer, hvad vil han så gøre ved de vingårdsmænd?« Præsterne havde lyttet til fortællingen med stor interesse, og uden at tænke over, at det gik dem selv, sagde de ligesom folket: »Et ondt endeligt vil han give de onde og leje sin vingård ud til andre vingårdsmænd, som vil give ham frugterne, når tid er.«

Uden at tænke over det havde de fældet dommen over sig selv. Jesus fæstede sine øjne på dem, og da de så hans ransagende blik, blev de klar over, at han læste deres hjertes lønlige tanker. De så hans guddommelighed lyne med en kraft, som ikke var til at tage

fejl af. De var klar over, at vingårdsmændene var et billede på dem selv, og udbrød imod deres vilje: »Det ske aldrig!«

Med sorg i sit sind stillede Kristus dem det højtidelige spørgsmål: »Har I aldrig læst i skrifterne: Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnesten. Fra Herren er dette kommet, underfuldt er det for vore øjne. Derfor siger jeg jer, at Guds rige skal tages fra jer og gives til et folk, der bærer dets frugter. Og den, der falder på denne sten, slår sig fordærvet; men den, som stenen falder på, ham skal den knuse.« Matt. 21,34 44.

Kristus kunne have tilbagekaldt dommen over det jødiske folk, hvis de havde taget imod ham, men deres misundelse og skinsyge havde gjort dem uforsonlige. De traf den beslutning, at de ikke ville anerkende Jesus af Nazaret som Messias. De forkastede Verdens Lys, og fra det øjeblik blev de indhyllet i det sorteste mørke. Den dom, som var forudsagt, blev fuldbyrdet på det jødiske folk. Det var deres egne heftige, ukontrollerede lidenskaber, der voldte deres ulykke. I deres blinde raseri dræbte de hinanden. Deres utæmmelige stolthed vakte deres romerske sejrherres vrede. Jerusalem blev ødelagt, templet lagt i ruiner og tempelpladsen pløjet som en mark. Judas børn blev dræbt ved de frygteligste metoder, og millioner blev solgt som slaver i hedenske lande.

Herren vil benytte sin menighed på jorden i dag til at fuldbyrde den plan, som han ville have gennemført med Israels hjælp. Han har lejet »sin vingård ud til andre vingårdsmænd« nemlig det folk, som holder hans pagt og samvittighedsfuldt »giver ham frugterne, når tid er«. Der har aldrig været et tidspunkt i denne jords historie, hvor Herren ikke har haft trofaste repræsentanter, har gjort hans sag til deres. Disse vidner udgør det åndelige Israel, og alle de løfter, som findes i Herrens pagt med det gamle Israel, vil blive opfyldt på dem.

[348]

I dag har Guds menighed frihed til at fuldbyrde den guddommelige plan til den fortabte menneskeheds frelse. I mange hundrede år har Guds folk lidt under, at deres frihed var begrænset. Det var forbudt at forkynde evangeliet i dets renhed, og de, der vovede at overtræde de forbud, som var udstedt af mennesker, blev straffet hårdt. Følgen var, at Herrens store åndelige vingård næsten slet ikke blev passet. Folket blev berøvet Guds ord lys. Vildfarelsens og overtroens mørke truede med at udslette den sande religion. I denne lange tidsperiode, hvor forfølgelsen rasede ubarmhertigt, var Guds

menighed på jorden lige så bogstaveligt i fangenskab som Israels børn, da de var fanger i Babylon.

Men lovet være Gud: hans menighed er ikke i fangenskab længer! Det åndelige Israel har fået de samme privilegier som Guds folk, da de blev udfriet fra Babylon. Overalt på jorden lytter mænd og kvinder til det himmelske budskab, som Johannes, forfatter af Åbenbaringens bog, forudsagde ville blive forkyndt før Kristi andet komme: »Frygt Gud og giv ham ære; thi nu er hans doms time kommet.« Åb. 14,7.

Ondskabens hære har ikke længer magt til at holde menigheden i fangenskab, for »faldet, faldet er det store Babylon, som har givet alle folkeslagene at drikke af sin utugts harmes vin«. Og nu lyder dette budskab til det åndelige Israel: »Drag ud fra hende, mit folk! for at I ikke skal gøre jer delagtige i hendes synder og rammes, af hendes plager.« Åb. 14,8; 18,4. De landflygtige israelitter efterkom opfordringen: »Fly ud af Babel« (Jer. 51,6) og vendte hjem til Det forjættede Land. På samme måde giver de mennesker, der frygter Gud i dag agt på opfordringen til at trække sig tilbage fra det åndelige Babylon, og inden længe vil de stå på den nye jord. Det himmelske Kana'an, som levende beviser på, hvad Guds nåde kan udrette.

På Malakias' tid blev de gudløses hånlige spørgsmål: »Hvor er ellers dommens Gud?« besvaret med disse alvorlige ord: »Til sit tempel kommer i et nu den Herre, I søger, og pagtens engel. Men hvo kan udholde den dag, han kommer, og hvo kan stå, når han kommer til syne. Han er jo som metalsmelterens ild og trætternes lud. Han sidder og smelter og renser sølv; han renser Levis sønner, lutrer dem som guld og sølv, så de kan frembære offergave for Herren i retfærdighed, at Judas og Jerusalems offergave må være Herren liflig som i fordums dage, i henrundne år.« Mal. 2,17; 3,1 4.

Umiddelbart før den lovede Messias kom, forkyndte Kristi forløber dette budskab: Omvend jer, toldere og syndere; omvend jer, farisæere og saddukæere, »thi Himmeriget er kommet nær«. Matt. 3,2.

Guds udvalgte tjenere arbejder også i Elias' og Johannes Døbers ånd og kraft i dag og søger at få en verden, som venter på sin dom, til at give agt på de alvorlige begivenheder, som snart vil finde sted i forbindelse med Jesu Kristi komme som kongers Konge og herrers Herre. Hvert eneste menneske vil snart blive dømt for de gerninger, som det har gjort ved legemet. Guds doms time er kommet, og der

påhviler medlemmerne af hans menighed på jorden det højtidelige ansvar at advare dem, der så at sige står på randen af den evige fortabelse. Hvert eneste lydøret menneske i verden skal gøres bekendt med de principper, der kæmpes om i den store kamp principper, som afgør hele menneskehedsens skæbne.

Vi lever i de sidste timer af menneskenes prøvetid, og hvert eneste menneskes skæbne vil snart blive afgjort for evigt. I denne tid forventer Himmelen og jordens Herre, at hans menighed arbejder som aldrig før. Herren Jesus betragter de mennesker, som er blevet frigjort i Kristus ved kendskab til den dyrebare sandhed, som sine udvalgte; de er begunstiget fremfor alle andre mennesker på jorden. Han venter, at de skal forkynde hans guddoms kraft, som kaldte dem fra mørke til sit underfulde lys. De skal gøre andre delagtige i de velsignelser, som de selv har fået så rigeligt del i. Frelsens gode budskab skal forkyndes for alle folkeslag, stammer, tungemål og folk.

De gamle profeter så i deres syner, at herlighedens Herre skænkede sin menighed ekstra meget lys i dagene forud for sit komme, hvor mørke og vantro ville være særlig fremherskende. Han ville opgå over sin menighed som Retfærdighedens sol »med lægedom under sine vinger« (Mal. 4,2), og alle hans sande disciple ville øve en indflydelse, som spredte liv, mod, hjælpsomhed og sand lægedom.

Kristus vil komme igen i den mørkeste periode af denne jords historie. Forholdene i verden lige før Menneskesønnens komme vil være ligesom i Noas og Lots dage. Skriften siger med henblik på denne tid, at Satan vil arbejde med al sin kraft »og med al uretfærdighedens forførelse«. 2Tess. 2, 9 10. Det tiltagende mørke, som hastigt breder sig, og den mangfoldighed af vildfarelser, falske læresætninger og forførende teorier, som findes i disse sidste dage, viser, at Satan er på færde. Han er ikke blot ved at tage verden til fange, men hans falsknerier gennemsyrrer også de kirkesamfund, som bekender sig til vor Herre Jesus Kristus. Det store frafald vil blive som det tætte midnatsmørke. For Guds folk vil det blive en nat med kamp, gråd og forfølgelse for sandhedens skyld, men Guds lys vil skinne i dette nattemørke.

Gud lader lys skinne frem af mørke. 2Kor. 4,6. Da »jorden var øde og tom, og der var mørke over verdensdybet« svævede »Guds Ånd over vandene. Og Gud sagde: »Der blive lys!« Han siger

til sit folk: »Gør dig rede, blive lys, thi dit lys er kommet, Herrens herlighed er oprundet over dig.« Es. 60,1.

Skriften siger: »Thi se, mørke skjuler jorden og dunkelhed folke-
ne, men over dig skal Herren oprinde, over dig skal hans herlighed
ses.« 2. vers. Kristus, der afspejler Faderens herlighed, kom herved
som verdens lys. Han kom for at åbenbare Gud for menneskene,
og der står om ham, at han blev salvet »med Helligånd og kraft«
og at han »drog omkring og gjorde vel«. Apg. 10,38. I synagogen
i Nazaret sagde han: »Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede
mig, at jeg skal gå med glædesbud til fattige. Han sendte mig for
at udråbe for fanger, at de skal få frihed, og for blinde, at de skal
få deres syn, for at sætte fortrykte i frihed og udråbe et nådeår fra
Herren.« Luk. 1,18-19. Det var dette arbejde, han overdrog til sine
disciple. Han sagde: »I er verdens lys.« »Således skal jeres lys skin-
ne for menneskene, for at de må se jeres gode gerninger og prise
jeres Fader, som er i Himlene.« Matt. 5,14. og 16.

[350]

Det er denne gerning, profeten Esajas beskriver med disse ord:
»At bryde dit brød til de sultne, bringe hjemløse stakler i hus, at du
klæder den nøgne, du ser, j nægter at hjælpe dine landsmænd. Som
morgenrøden bryder dit lys da frem, da læges hastigt dit sår, foran
dig vandrer din retfærd, Herrens herlighed slutter toget.« Es. 58,7-8.

I det åndelige nattemørke skal Guds herlighed bryde frem, ved
at hans menighed løfter de faldne op og trøster de sørgende.

Overalt omkring os høres en fortvivlet verdens gråd. Alle vegne
findes der mennesker, som lider mangel og er i nød. Det er vor
pligt at bidrage til at lindre og formilde den hårdhed og elendighed,
som mennesker lever i. Intet andet end Kristi kærlighed kan stille
sjælens behov. Hvis Kristus bor i os, vil vort hjerte være fyldt af
guddommelig medfølelse, og da vil der blive åbnet for Kristi stærke
kærligheds kildespring, som før var tilstoppet.

Mange har fuldstændig mistet håbet. Skaf dem solskinet tilbage.
Mange har mistet modet. Tal opmuntrende til dem. Bed for dem. Der
er nogle, der trænger til livets brød. Læs Guds ord for dem. Mange
er syge til sjælen, og ingen jordisk balsam eller læge kan helbrede
dem. Bed for disse sjæle. Før dem til Jesus. Fortæl dem, at der er
balsam i Gilead, og at der findes en Læge der.

Lysset er en velsignelse en universel velsignelse, som strømmer
ud til en utaknemmelig, vanhellig og demoraliseret verden. Det

samme er tilfældet med det lys, som udgår fra Retfærdighedens Sol. Hele verden, som er indhyllet i syndens, sorgens og smertens mørke, skal oplyses med kundskaben om Guds kærlighed. Det lys, der skinner fra Himmels trone, skal nå alle sekter, rang klasser og befolkningslag.

Håbets og nådens budskab skal bringes til jordens yderste grænser. Alle de, der selv vil, kan række hænderne ud for at til sig Guds styrke og slutte fred med ham og så vil han skænke dem sin fred. Hedningerne skal ikke lære indhyllet i midnatsmørke. Det sorte mørke skal fordrives af Retfærdighedens Sols stråler.

Kristus har gjort alt, for at hans menighed skal fremtræde som en forvandlet organisation, der får sit lys fra Verdens Lys sin herlighed fra Immanuel, Det er hans vilje, at hver eneste kristen skal være omgivet af en åndelig indflydelse af lys og fred. Han ønsker, at vi skal lade hans glæde komme til syne i vort liv.

»Gør dig rede, bliv lys, thi dit lys er kommet, Herrens herlighed er oprundet over dig« Es. 60,1. Kristus kommer med kraft og megen herlighed. Han kommer i sin egen og i sin Faders herlighed, og de hellige engle ledsager ham. Mens hele verden befinder sig i mørke, er der lys i alle de helliges boliger. De får øje på de første lysstråler, når han kommer igen. Når han kommer i sin herlighed, udgår der et uforfalsket lys fra ham, og Kristus, forløseren, vil blive beundret af alle dem, der har tjent ham. Mens de gudløse flygter, glæder Kristi efterfølgere sig i hans nærværelse.

På dette tidspunkt modtager de forløste den arv, som Herren har lovet dem. Således opfyldes Guds hensigt med Israel bogstaveligt. Menneskene formår ikke at tilintetgøre Guds planer. Midt under ondskabens kræfters raseri har Gud støt og sikkert gennemført sin hensigt. Sådan var det igennem Israels historie, da kongeriget var delt, og sådan er det i det åndelige Israel i dag. [351]

Da seeren på Patmos kastede blikket ned gennem tiderne og så Israel få den nye jord i arv, sagde han:

»Derefter så jeg, og se, en stor skare, som ingen kunne tælle, af alle folkeslag og stammer og folk og tungemål stod foran tronen og foran Lammet iførte lange, hvide klæder og med palmegrene i hænderne; og de råbte med høj røst og sagde: »Frelsen tilhører vor Gud, som sidder på tronen, og Lammet.«

Og alle englene stod rundt om tronen og om de ældste og om de fire livsvæsener, og de kastede sig ned for tronen på deres ansigter og tilbad Gud og sagde: ›Amen! Lov og ære og visdom og tak og pris og kraft og styrke tilkommer vor Gud i evighedernes evigheder! Amen.«

»Og jeg hørte som et kor af en stor skare og som en brusen af mange vande og som en buldren af stærke tordener; de sagde: ›Halleluja! thi Herren, vor Gud, den Almægtige, har tiltrådt sit kongedømme. Lad os glæde og flyde os og give ham æren.« »Det er herrernes Herre og kongernes Konge,« og Lammet skal sejre sammen med dem, »som er i dets følge, de kaldede og udvalgte og trofaste.« Åb. 7,9 12; 19,6-7; 17,14.

[352]

Den kommende herlighed

I de mørkeste dage i menighedens lange kamp med det onde har Herren åbenbaret sine evige planer for den. Guds folk har fået lov at se de herlige sejre hinsides nutidens prøvelser de har set frem til den tid, da de forløste efter jordens strid tager Det forjættede Land i besiddelse. Disse syner om den fremtidige herlighed og det er Guds egen hånd, som opruller dem for vore øjne burde være dyrebare for hans menighed i dag, hvor den årtusindlange strid hurtigt nærmer sig sin afslutning og de lovede velsignelser vil blive skænket i hele deres fylde.

De gamle profeter gav menigheden mange trøsterige budskaber. Gud pålagde Esajas at sige: »Trøst, ja trøst mit folk« (Es. 40,1). Samtidig med at profeten fik denne opfordring, så han nogle vidunderlige syner, som har været de troendes håb og glæde i alle de århundreder, som er forløbet siden. Guds børn er blevet foragtet, forfulgt og svigtet af mennesker, men gennem hele historien har hans sikre løfter holdt dem oppe. De har i tro set frem til den tid, da han vil opfylde dette løfte til sin menighed: »Jeg gør dig til evig højhed, til glæde fra slægt til slægt.« Es. 60,15.

Den kæmpende menighed må ofte gennemgå prøvelser og lidelser, for den vil ikke vinde sejren uden en hård kamp. »Trængselsbrød« og »fængselsdrik« er alles lod, men de, der sætter deres lid til ham, som er mægtig til at udfri, vil ikke blive besejret. »Men nu, så siger Herren, som skabte dig, Jakob, danned dig, Israel: Frygt ikke, jeg genløser dig, jeg kalder dig ved navn, du er min! Når du går gennem vande, er jeg med dig, gennem strømme, de river dig ikke bort; når du går gennem ild, skal du ikke svides, luen brænder dig ikke. Thi jeg er din Gud, jeg, Herren, Israels Hellige, din frelser. Jeg giver Ægypten som løsesum, Etiopien og Seba i dit sted, fordi du er dyrebar for mig, har værd, og jeg elsker dig; jeg giver mennesker for dig og folkefærd for din sjæl.« Es. 43,1-4.

Gud er villig til at tilgive. Takket være Jesu, vor korsfæstede og opstandne Herres, fortjenester, kan menneskene opnå hel og

[353] fuld frelse. Esajas hørte Herren sige til sine udvalgte børn: »Din misgerning sletter jeg ud, jeg, jeg for min egen skyld, kommer ej dine synder i hu. Mind mig, lad vor sag gå til doms, regn op, så du kan få ret!« »Du skal kende, at jeg, Herren, er din frelser, din genløser, Jakobs Vældige.« 25-26. vers; 60,16.

Profeten sagde: »Den Herre Herren gør ende på sit folks skam.« »De skal kaldes: det hellige folk, Herrens genløste.« Han har besluttet at give dem »højtidspragt for sørgedragt, for sørgeklædning glædens olie, lovsang for modløst sind. Man kalder dem retfærdse, Herrens plantning til hans ære«.

»Vågn op, vågn op, ifør dig din
 styrke, Zion,
 tag dit højtidskrud på, Jerusalem,
 hellige by!
 Thi uomskårne, urene folk skal ej mer
 komme ind.
 Ryst støvet af dig,
 stå op, tag sæde, Jerusalem,
 fri dig for halslænken, Zions
 fangne datter!
 Du arme, forblæste, utrøstede!
 Se, jeg bygger dig op med smaragder,
 lægger din grund med safirer,
 af rubiner sætter jeg tinderne,
 og portene gør jeg af karfunkler,
 af ædelsten hele din ringmur.
 Alle dine børn bliver oplært af Herren,
 og stor bliver børnenes fred;
 i retfærd skal du grundfæstes.
 Vær tryk for vold, du har intet at frygte,
 for rædsler, de kommer dig ikke nær!
 Angribes du, er det uden min vilje,
 falde skal hver, som angriber dig
 Intet våben, som smedes mod dig, skal du,
 hver tunge, der trætter med dig, får
 du dømt.
 Dette er Herrens tjeneres lod,

den retfærd, jeg giver dem, lyder det
fra Herren.«

Es. 25,8; 62,12;
61,3; 52,1 2; 54,11
17.

Menigheden skal drage ud i den sidste kamp iført Kristi retfærdigheds rustning. »Fager som månen, skær som solen, frygtelig som hære under banner« (Højs. 6,10) skal den drage ud i hele verden, sejrende og til sejr. Menighedens mørkeste time i dens kamp med ondskabens magter indtræffer, umiddelbart før befrielsens dag oprinder. Men den, der stoler på Gud, behøver ikke at frygte, for skønt »voldsmænds ånde« er som »isnen-de regn«, er Gud »et ly mod skylregn« for sin menighed. Es. 25,4.

Kun de retfærdige har fået Guds løfte om at blive udfriet på den dag. »På Zion skal syndere bæve, niddinger gribes af skælven: ›Hvem kan bo ved fortærende ild, hvem kan bo ved evige bål?‹ Den, der vandrer i retfærd og taler oprigtigt, ringeagter vinding, vundet ved uret, væger sig ved at tage mod gave, tilstopper øret over for blodråd og lukker øjnene over for det onde højt skal en sådan bo, hans værn skal klippeborge være; han får sit brød, og vand er ham sikret.« Es. 33, 14-16.

Herrens ord til sine trofaste børn lyder således;

»Mit folk, gå ind i dit kammer og luk dine døre bag dig; hold dig skjult en liden stund, til vreden er draget over. Thi Herren går ud fra sin bolig for at straffe jordboernes brøde.« Es. 26,20-21.

Når Herrens inspirerede tjenere så den store dommedag i deres syner, fik de et lille indblik i den rædsel, som vil gribe dem, der ikke er beredt til at møde deres Herre i fred.

[354]

»Se, Herren gør jorden tom og øde og vender op og ned på dens overflade, han spreder dens beboere. Lovene krænkede de, overtrådte den evige pagt. Derfor fortærer forbandelse jorden, og bøde må de, som bor der Håndpaukens klang er endt, de jublendes larm hørt op, endt er citrens klang. « Es. 24,1-8.

»Ak, hvilken dag! Thi nær er Herrens dag, den kommer som vold fra den Vældige Sæden skrumper ind i den klumpede jord; lader er nedbrudt, forrådshuse jævnet, thi kornet er vissent. Hvor kvæget dog stønner! Oksernes hjerde er skræmte, fordi de ikke har græs;

selv småkvægets hjorde lider.« »Fejl slog vinstokken, figentræet tørres; granatæble, palme og æbletræ, (hver markens frø tørres) hen. Ja, med skam veg glæde fra menneskenes børn.« Joel 1,15-18. og 12.

»Jeg skælver! Mit hjertes vægge!« udbryder Jeremias, idet han betragter de ødelæggelser, som forårsages i den sidste fase af jordens historie. »Mit hjerte vander sig i mig, ej kan jeg tie. Thi hornets klang må jeg høre, skrig fra kampen; der meldes om fald på fald, thi alt landet er hærgnet.« Jer. 4,19-20.

Esajas siger om den dag, da Herren tager hævn: »Da skal menneskets stolthed bøjes, mændenes hovmod ydmyges, og Herren alene være høj på hin dag. Afguderne skal helt forsvinde På hin dag skal mennesket slænge sine guder af sølv og guld, som han lavede sig for at tilbede dem, hen til muldvarpe og flagermus for at gå ind i klipperevner og fjeldkløfter for Herrens rædsel, hans højheds herlighed, når han står op for at forfærde jorden.« Es. 2,17-21.

Jeremias siger med henblik på den tid, da menneskets stolthed skal bøjes: »Jeg så på jorden, og se, den var øde og tom, på himmelen, dens lys var borte; og bjergene så jeg, og se, de skjald, og alle bjergene bævede; jeg så, og se, der var mennesketomt, og alle himmelens fugle var fløjet; jeg så, og se, frugthaven var ørken, alle dens byer lagt øde. « »Thi stor er denne dag, den er uden lige, en trængselstid for Jakob, men fra den skal han frelses.« Jer. 4,23-26; 30,7. Vredens dag for Guds fjender er befrielsens dag for Guds menighed. Profeten siger:

»Styrk de slappe hænder,
 lad de vaklende knæ blive faste,
 sig til de ængstede hjerter:
 Vær stærke, vær uden frygt!
 Se eders Gud! Han kommer med hævn,
 gengæld kommer fra Gud;
 han kommer og frelser eder.«

»Han opsluger døden for stedse. Og den Herre Herren aftørrer tåren af hver en kind og gør ende på sit folks skam på hele jorden, så sandt Herren har talt.« Es. 35,3 4; 25,8. Idet profeten ser herlighedens Herre stige ned fra himmelen med alle de hellige engle for at samle

dem, der tilhører hans menighed i de sidste dage, hører han Guds ventende børn bryde ud i dette jubelråb:

»Se, her er vor Gud,
som vi biede på,
og som frelste os;
her er Herren,
som vi biede på.
Lad os juble og glæde os
over hans frelse.«

Es. 25,9.

Guds Søns røst kalder de hensovende hellige til live, og idet profeten ser dem komme ud fra dødens fængsel, udbryder han: »Dine døde skal blive levende, mine dødes legemer opstå; de, som hviler i støvet, skal vågne og juble. Thi en lysets dug er din dug, og jorden giver dødnings igen.« [355]

»Da åbnes de blindes øjne,
de døves ører lukkes op;
da springer den halte som hjort,
den stummes tunge jubler.«

Es. 26,19; 35,5-6.

Profeten ser de mennesker, som har besejret synden og graven, deres skabers nærværelse. De er lykkelige og taler uhindret med ham, ligesom mennesket talte med Gud i begyndelsen. »Men frydes og jubler evigt over det, jeg skaber,« siger Herren, »thi se, jeg skaber Jerusalem til jubel, deres folk til fryd; jeg skal juble over Jerusalem og frydes ved mit folk; der skal ej mer høres gråd, ej heller skrig.« »Ingen indbygger siger: ›Jeg er syg!‹ Folket der har sin synd forladt.«

»Thi vand vælder frem i ørkenen,
bække i ødemark;
det glødende sand bliver vanddrag,
til kildevæld tørstigt land.«
»I stedet for tjørnekrat vokser cypresser,

i stedet for tidsler myrter.«
 »Der bliver en banet vej.
 Den hellige vej skal den kaldes;
 ingen uren færdes på den,
 den er valfartsvej for hans folk,
 selv enfoldige farer ej vild.«

»Tal Jerusalem kærligt til og råb kun til det, at nu er dets strid til ende, dets skyld betalt, tvefold straf har det fået af Herrens hånd for alle sine synder.« Es. 65,18-19; 33,24; 35,6 7; 55,13; 35,8; 40,2.

Idet profeten ser de forløste bo i Guds stad, hvor de er fri for synd og alle spor efter forbandelsen, udbryder han henrykt: »Glæd dig, Jerusalem! Der jubler enhver, som har det kær, tag del i dets glæde.«

»Der høres ej mer i det land om uret,
 om vold og ufærd inden dine grænser;
 du kalder frelse dine mure
 og lovsang dine porte.
 Ej mer skal solen være dit lys
 eller månen skinne for dig:
 Herren skal være dit lys for evigt,
 din Gud skal være din herlighed.
 Din sol skal ej mer gå ned,
 din måne skal ej tage af;
 thi Herren skal være dit lys for evigt,
 dine sørgedage har ende.
 Enhver i dit folk er retfærdig,
 evigt ejer de landet,
 et skud, som Herren har plantet,
 hans hænder værk,
 til hans ære.«

Es. 66,10; 60,18 21.

Profeten hørte musik og sang der - en musik og sang, som dødelige mennesker aldrig har hørt eller formået at forestille sig uden for de guddommelige syner. »Herrens forløste vender hjem, de drager til Zion med jubel, evig glæde om issen; fryd og glæde får de, sorg og

suk skal fly.« »Der skal findes fryd og glæde, lovsang og strengespil« »Disse opløfter resten, jubler over Herrens storhed.« Es 35,10; 51,3; 24,14.

På den nye jord vil de forløste få de samme glæder og beskæftige sig med de samme ting, som gjorde Adam og Eva lykkelige i begyndelsen. Livet vil forme sig som i Edens have, og menneskene skal færdes på mark og i have. »Da bygger de huse og bor der selv, planter vin og spiser dens frugt; se bygger ej, for at andre kan bo, de planter ej, for at andre kan spise; thi mit folk skal opnå træets alder, mine udvalgte bruge, hvad de virker med hånd.« Es. 65,21-22. [356]

Der vil alle evner blive udviklet og forøget. De dristigste projekter vil blive gennemført, de højeste mål nået og de mest brændende ønsker blive virkeliggjort. Men der vil stadig være nye højder at bestige, nye undere at glæde sig over, nye sandheder at studere og nyt stof at granske der vil hele tiden være noget nyt, som lægger beslag på legemets, sjælens og åndens evner.

De profeter, som fik lov at betragte dette storslåede skue, havde en længsel i deres hjerte efter at komme til at forstå den fulde betydning af det altsammen. De har grublet og grundet De har grundet over, når den tid ville komme, og hvordan den ville være, som Kristi Ånd i dem viste frem til Og det blev dem åbenbaret, at det ikke var sig selv, men jer, de tjente med dette, som nu er blevet jer forkyndt gennem dem. 1Pet. 1,10-12.

De beskrivelser, som er givet af de kommende begivenheder, har den største betydning og interesse for os, som står lige over for deres opfyldelse begivenheder, som Guds børn har været optaget af og ventet på, længtes efter og bedt om, lige fra vore første forældre måtte forlade Edens have,

Pilgrim, vi befinder os endnu på denne jord med dens mørke og omvæltninger, men inden længe vil vor frelser komme for at befri os og skaffe os hvile. Lad os i tro dvæle ved den herlige fremtid, som Gud har oprullet. Han, der døde for verdens synder, slår Paradisets porte op på vid gab for alle dem, der tror på ham. Det varer ikke længe, før kampen er forbi og sejren vundet. Vi skal snart se ham, som hele vort håb om evigt liv er knyttet til. I hans nærværelse vil dette livs prøvelser og lidelser svinde ind til ingenting. »Det gamle huskes ej mer, rinder ingen i hu.« »Så kast da ikke jeres frimodighed bort, den har nemlig stor løn i følge; thi I behøver udholdenhed for

at gøre Guds vilje og få, hvad der er forjættet. Thi ›der er endnu kun en liden stund, snart, snart, så kommer ham, der skal komme, og han tøver ikke‹.« »Israel frelses en evig frelse, i evighed bliver I ikke til skam og skændsel.« Es. 65,17; Hebr. 10,35 37; Es. 45,17.

Se opad, se opad, og lad stadig troen vokse. Lad denne tro lede dig ad den trange vej, der fører gennem portene til staden ind i evigheden den herlige, uophørlige fremtid, som venter de forløste. »Så vent da tålmodigt, brødre! indtil Herrens komme. Se, bonden bier på jordens dyrebare afgrøde og venter tålmodigt på den, til den har fået tidligregn og sildigregn. Vent da også I tålmodigt, styrk jeres hjerter; thi Herrens komme er nær.« Jak. 5,7 8.

De frelstes herskare kender ingen anden lov end Himmelenes lov. De er en stor, lykkelig, forenet familie og er fyldt af tak og lov og pris. Når denne herlighed oprinder, vil morgens stjernerne juble til hobe og alle gudssønner råbe af glæde, mens Gud og Kristus sammen udbryder: »Der skal ingen synd være mere, ej heller død.«

»Hver måned på nymånedagen og hver uge på sabbatten skal alt kød komme og tilbede for mit åsyn, siger Herren.« »Åbenbares skal Herrens herlighed, alt kød til hobe skal se den.« »Thi som spiren gror af jorden, som sæd spirer frem i en have, så lader den Herre Herren retfærd gro og lovsang for al folkenes øjne.« »På hin dag bliver hæskarers Herre en smuk krans og en herlig krone for sit folks rest.«

[357]

»Herren trøster Zion, trøster alle dets tomter, han gør dets ørk som Eden, dets ødemark som Herrens have.« »Libanons herlighed gives den, Karmels og Sarons pragt.« »Du kaldes ej mer ›den forladt‹ dit land ›den ensomm‹; nej ›velbehag‹ kaldes du selv, og dit land kaldes ›hustru‹ Som brudgom glædes ved brud, så din Gud ved dig.« Es. 66,23; 40,5; 61,11; 28,5; 51,3; 35,2; 62,4-5.